

ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 105 / ΕΤΟΣ 2015

*Δερμάτινο περίζωμα (τέλος δεκάτου ογδόου, αρχές δεκάτου ενάτου αιώνα).
Τεκτονικό Μουσείο στο Παρίσι, της Μεγάλης Στοάς της Γαλλίας.*

ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 105 / ΕΤΟΣ 2015
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ISBN 978-618-81463-1-0

Ιδιοκτησία-Έκδοση

Μεγάλη Στοά της Ελλάδος Τεκτονικό Ίδρυμα

Αχαρνών 19, 104 38 Αθήνα
Τηλ. 210 8229 950, 210 8228 418
Fax. 210 8210 180
www.grandlodge.gr

Εποπτεία Γεώργιος Βασιλογεώργης

Διευθυντής Σύνταξης Κωνσταντίνος Πολίτης

Συντακτική Επιτροπή Γεώργιος Ίβος
Γεώργιος Ματσόπουλος

Σύνθεση Κειμένων, Διορθώσεις
Γενική Επιμέλεια Εκδόσεως Γεώργιος Ματσόπουλος

Πληκτρολόγηση κειμένων Κωνσταντίνος Τράκας, Γεώργιος Γαλιώνης

Φωτογραφίες εκδηλώσεων Ιωάννης Ηλιάκης

Σχεδιασμός σελιδοποίηση Κωνσταντίνος Τράκας

Το τεκτονικό δελτίο αποτελεί ένα ελεύθερο βήμα ανταλλαγής ιδεών και ενημέρωσης. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή με οποιοδήποτε τρόπο, όλου ή μέρους του δελτίου χωρίς τη γραπτή άδεια του Τεκτονικού Ιδρύματος. Τα κείμενα εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις των συγγραφέων.

περιεχόμενα

Ανοικτές Εκδηλώσεις

- 7 Ετήσια Εκδήλωση Αλληλεγγύης της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και του Τεκτονικού Ιδρύματος
Ξενοδοχείο Caravel 20.12.2014
- 29 Ανοικτή εκδήλωση 14.03.2015
Τρεις Αιώνες Μουσικής από Τέκτονες Συνθέτες

Ομιλίες

- 44 Η Συγχρονότητα υπό τεκτονικήν έποψιν
Γεώργιος Γαλιώνης, Ιωάννης Κασόρ
- 69 Λογισμοί επί της πολυσημίας των Τεκτονικών Συμβόλων
Ιωάννης Λυριτζής
- 82 Τεκτονική Βαλκανική Συνδιάσκεψη Στ. Φίλιππος υπ' αρ. 38
Αν. Θεσσαλονίκης
4 Οκτωβρίου 1930, Χρονικόν 1907-2007

Ιστορία του Τεκτονισμού

- 84 Αναμορφωτικός Σύλλογος "Μέλης"
Γκόργκας Γεώργιος
- 89 Το χρονικό της ίδρυσης της Στοάς Φιλογένεια
Έντυ Σ. Καλογερόπουλος
- 110 Μήνυμα ειρήνης για τα διεθνή θέματα (1932).
Θέσεις του Ελληνικού Ελευθεροτεκτονισμού.
- 113 Η ιστορία του Παρθεναγωγείου Βόλου.
Η δίκη του Ναυπηλίου και η Στ. Αργοναύτες
Αλέξανδρος Στεφανίδης

- 129 Ο εκατοστός δέκατος όγδοος
(Μνήμη αδ. Χρήστου Καρβούνη).
Σωτήριος Παπαβασιλείου
- 135 Αθανάσιος Δουρούτης
επιμέλεια: Αντώνης Παπαναστασόπουλος
- 143 Τεκτονικές σφραγίδες
Μιχάλης Βλάχος

Ελληνικές Τεκτονικές Ειδήσεις

- 148 Στ. Όσιρις. Εορτασμός 50ετηρίδας
24 Απριλίου 2015
- 158 Στ. Εταιρεία των Φιλικών. Εορτασμός των 50 ετών
24 Φεβρουαρίου 2015
- 170 Η Στ. Ισότης στην Αυστρία, Τσεχία
12-15 Ιουνίου 2014
- 171 Εγκαθίδρυση της Στ. Beneficenza υπ'αρ. 170 Αν. Κερκύρας
20 Μαρτίου 2015
- 173 Εορτασμός Θερινού Ηλιοστασίου 2014 Στοών Βορείου
Ελλάδος και 10 ετών από την ίδρυση της Στ. Φιλογένεια
υπ' αρ. 147
Αν. Κερκύρας
- 175 Κοινή συνεδρία Στ. Μέλης - Izmir
12-15 Ιουνίου 2014
- 187 Στ. Ποσειδωνία υπ' αρ. 2 Πειραιώς.
Πανηγυρικός εορτασμός της 150ετηρίδος
24.11.2014
- 206 Τελετή Μνήμης της Στ. Πίστις
26 Απριλίου 2015
- 213 Οι τέκτονες κατά τους Βαλκανικούς Αγώνες
10.03.2013
- 231 Στ. Προμηθεύς» υπ' αρ. 37 Αν. Αθηνών
Έτος ίδρύσεως 1906
- 241 Επίσκεψη της Μεγ. Στ. της Κύπρου στην Αθήνα
26-27 Μαΐου 2015

- 242 Αρχέτυπον Φως υπ' αρ. 155
Αν. Κηφισιάς
- 245 90 χρόνια τεκτ. προσφοράς Στ. Πλάτων υπ' αρ. 63
Αν. Καβάλας
- 253 Στ. Αδελφοποίησης 90 χρόνια
1923-2013
- 265 8^ο Διεθνές Συμπόσιο Ευρωπαϊκών Στ. με το όνομα «Ευρώπη»
- 270 Στ. Ευκλείδης υπ' αρ. 171
Αν. Κηφισιάς
- 272 150 χρόνια της Στ. Σκουφάς υπ' αρ. 5
Αν. Χαλκίδος
- 275 Κοινή συνεδρία των Στ. Παλλιάς Αθηνά και Sefiaat Muhterem
υπ' αρ. 32, Κωνσταντινουπόλεως
23 Μαΐου 2015

Ελληνικές Τεκτονικές Ειδήσεις

- 282 Φιλανθρωπική δραστηριότητα
- 289 25^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Μεγ. Γραμμ.
Λονδίνο 10-12 Οκτωβρίου 2014
- 289 Διεθνείς Σχέσεις
- 290 Ο Yasha Beresiner στην Ελλάδα
- 292 Η τουρκική Στ. Δελφοί στην Αθήνα (27-28 Μαρτίου 2015)
- 293 Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίττας 2015 Πειραικών Στοών
- 294 Ετήσια κοινή συνεδρία των διδιμοποιημένων
Στοών «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», Ελλάδος Ιταλίας
- 296 Κοινή συνεδρία της Στ. Πυθαγόρας υπ' αρ. 8 Αθηνών
στην Κωνσταντζα
- 297 Συνεδρία των Στ. της Ελευσίνας. 30 Μαρτίου 2015
- 298 Επίσκεψη της Στ. Πίστις στον αρχαιολογικό χώρο Ελευσίνας
- 299 Επίσκεψη της Στ. Πίστις υπ' αρ. 71 Αν. Πειραιώς
στην Κωνσταντινούπολη
- 300 Κοινή συνεδρία των Στ. Μιαούλης και Σόλων Λευκωσίας
- 300 Κοινή συνεδρία των Στ. Όσιρις, Hiram, Sirius
- 301 Στ. Βελλεροφόντης
- 302 Στ. Πίστις. Περίπατος στην Αρχαία Αθήνα

303 Βασ. Αψίδα Ελλάδος. Ετήσια Τακτική Σύνοδος
7 Μαρτίου 2015

305 Κοινή συνεδρία (15.05.2015) των Στ. Ηράκλειτος και
Ρήγας Φεραίος υπ' αρ. 24 Βουκουρεστίου

Βιβλιοπαρουσίαση

306 Ο Τεκτονισμός στον Αραβικό κόσμο
Νίκος Νικηταρίδης

In memoriam

310 Μαστρομανώλης Παντελής (1928-2014)

311 Νικόλαος Μακρής (23.10.1936 – 17.04.2015)

312 Μελέτης Τσαντίλας (01.06.1920 – 12.10.2014)

Διοικητικός Απολογισμός

313 Τεκτονικής Περιόδου 01.10.2013 έως 30.09.2014

Ετήσια Εκδήλωση Αλληλεγγύης της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και του Τεκτονικού Ιδρύματος

Ξενοδοχείο Caravel 20.12.2014

Στην εκδήλωση παρέστησαν πολλὰ μέλη και φίλοι του Ελληνικού Τεκτονισμού. Τον λόγο έλαβε ο Μεγ. Διδ. και Πρόεδρος του Τεκτονικού Ιδρύματος αδ. Γ. Βασιλογεώργης και είπε τα ακόλουθα:

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι,
θα ήθελα να σας εκφράσω τις ευχαριστίες μου για την παρουσία σας στην φετινή δεύτερη εκδήλωση κοινωνικής αλληλεγγύης του Τεκτονικού Ιδρύματος.

Ιδιαίτερα τιμή και χαρά είναι για εμάς η παρουσία στην εκδήλωσή μας της υπουργού και πρώην δημάρχου Αθηναίων κ. Ντόρας Μπακογιάννη, η οποία είναι γνωστή για τις ευαισθησίες της σε θέματα κοινωνικής αλληλεγγύης, των συγγενών των ηρώων που έπεσαν προασπιζόμενοι την Πατρίδα μας: Γεώργιου Σκυλογιάννη, Ιωάννη Ευαγγελινέλη, Παναγιώτη Βλαχάκου, Χριστόδουλου Καραθανάση, Έκτορα Γιαλοπού.

Κυρίες και κύριοι,

Εάν κάποιος θελήσει να εξηγήσει επ' ακριβώς τον όρο αλληλεγγύη θα συναντήσει σίγουρα συγγενείς έννοιες όπως φιλάνθρωπια, αητρουϊσμός, αρωγή, δωρεά, φιλαλληλία, υποστήριξη κ.α. Από την ετυμολογία της λέξεως εύκολα καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αλληλεγγύη είναι η συμπαράταξη και συμπαράσταση μεταξύ ατόμων, ομάδων, κοινωνιών ή κρατών ακόμη. Όλες λοιπόν οι έννοιες συνυπάρχουν και αλληλοσυμπληρώνονται απ' όποια και αν ξεκινήσει κανείς. Όλες τους αποτελούν χωρίς αμφιβολία αξίες στάσεις ζωής στον ανθρώπινο βίο, εφόσον διενεργούνται με ανυστεροβουλία από τους πράττοντες, χωρίς αηλότριες επιδιώξεις, κάτι που γίνεται δεκτό από την αρχαιότητα ως χρυσός κανόνας της ηθικής δράσεως. Αυτός ο κανόνας, ο οποίος έχει υιοθετηθεί από τον Τεκτονισμό επιτάσσει και τον θέτει ως καθήκον, να αντιμετωπίζουμε δηλαδή τους άλλους έτσι όπως θα ευχόμασταν κι εκείνοι να συμπεριφέρονται απέναντι σ' εμάς.

Εάν η εκπλήρωσή του ηθικού αυτού καθήκοντος γίνεται από καθαρή αγάπη προς τον Θεό και την ανθρώπινη κτίση, τότε οπωσδήποτε πλησιάζει προς το ανιδιοτελές φρόνημα, να πράττουμε το ορθό από καθαρή συνείδηση καθήκοντος, χωρίς προσδοκία για επίγεια ή επουράνια επιβράβευση της δράσεώς μας.

Σε κάθε έκφανση των δραστηριοτήτων τους οι τέκτονες ασκούν την

φιλαλληλία εκφραζόμενη με την φιλάνθρωπια με την ευρύτερη έννοια της λέξεως δηλ. την αγάπη και την αλληλεγγύη προς κάθε συνάνθρωπό τους.

Οι τέκτονες παγκοσμίως έχουν τοποθετήσει στο κέντρο της φιλοσοφίας τους τον Άνθρωπο, στον οποίο εκφράζουν την αγάπη τους ασχέτως φυλής, θρησκείας και χρώματος.

Αυτές οι ανθρώπινες αξίες όταν χρησιμοποιούνται ανιδιοτελώς «οικεία βουλήσει» και εν μέσω ειλικρινούς μετά πάντων συνεννοήσεως, προάγουν το σύνολο της κοινωνίας και, μέσα από μια πανανθρώπινη αδελφότητα, μπορούν να ενώσουν ολόκληρο τον κόσμο.

Το Τεκτονικό Ίδρυμα της Ελλάδος, ένα εκ των αρχαιότερων σε λειτουργία και δραστηριότητα στην πατρίδα μας Θεσμικών Ίδρυμάτων ευποιίας και παιδευτικής – κοινωνικής δραστηριότητας, όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, επιτελεί τον σκοπό του στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Σε μία εποχή, που η κοινωνία μας μαστίζεται από ανεργία, οικονομική ανέχεια, κατάρπωση αξιών, και διάλυση του οικογενειακού ιστού και γενικευμένη φτωχοποίηση, εξακολουθεί να ταλανίζεται από ανισότητες με σκληρά χαρακτηριστικά όπως η πείνα, η έλλειψη στέγης, η στέρηση από στοιχειώδεις κοινωνικές υπηρεσίες, ανεπάρκειες στην περίθαλψη και την παιδεία, οι τέκτονες της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, όπως έκαναν και στο παρελθόν σε παρόμοιες καταστάσεις, προσπαθούν να συνδράμουν με το υστέρημά και όχι το περίσσειμά τους το Τεκτονικό Ίδρυμα στην προσπάθειά του να στηρίξει την κοινωνία.

Εφέτος το Συμβούλιο του Ιδρύματος, αφού αξιολόγησε τις ανάγκες Ιδρυμάτων περιθάλψεως παιδιών και ατόμων με ειδικές ανάγκες όχι μόνον από το κέντρο αηλά και από την περιφέρεια, απεφάσισε:

- α) να διαθέσει σε 26 Ιδρύματα, ομοσπονδίες, ειδικά σχολεία και άσυλα κυρίως περιθάλψεως παιδιών και ατόμων με ειδικές ανάγκες διατακτικές τροφίμων και υλικών πρώτης ανάγκης ύψους 5.000€ εκάστη.
- β) να χορηγήσει στοχευμένα υποτροφίες σε αριστούχους σπουδαστές που επέλεξαν και υπέδειξαν ευαγή ιδρύματα.
- γ) να βραβεύσει μέλη μας, τα οποία επέδειξαν ιδιαίτερο ζήλο και προσέφεραν την βοήθειά των, όπου αυτή ζητήθηκε ή ακόμη και χωρίς αυτή να ζητηθεί

Το ιδιαίτερο γνώρισμα του φετινού προγράμματος είναι η αφιέρωση αυτών στην μνήμη ηρώων, η υπέρτατη θυσία των οποίων δεν πρέπει ποτέ να ξεχαστεί.

Κυρίες και κύριοι,

Επί πολλά έτη το Τεκτονικό Ίδρυμα παρά τις επιθέσεις που εδέχθη και συνεχίζει να δέχεται κατά καιρούς, παρεμβαίνει ποικιλοτρόπως και αφανώς στα κοινωνικά προβλήματα, υπακούοντας όμως πάντοτε στον ηθικό κανόνα του «ίνα μη γνώτω η δεξιά σου».

Επί σειρά ετών συνέχισε το φιλανθρωπικό του έργο πάντα όμως με χαμηλή φωνή και όχι με σκοπό να επηρεάσει αλλήλα να γίνει αρωγός στην κρατική πρόνοια.

Σε πολλές περιπτώσεις η παροχή αυτής της βοήθειας υπήρξε καταθλιπτική σε δύσκολα για το έθνος χρόνια, που ακολούθησαν τους παγκοσμίους πολέμους, τους ξερριζωμούς και τις αδεληφοκτόνες συρράξεις.

Νοσοκομεία (Αγ. Ανάργυροι), νυχτερινά σχολεία (Σχολές Μέλης), οργανώσεις φιλανθρωπικού χαρακτήρα (Αντικαρκινική Εταιρεία, Άσυ-

λο Ανιάτων, καταπολέμηση των ναρκωτικών) και πολλά άλλα υπήρξαν εμμέσως ή αμέσως έργα τεκτόνων.

Επίσης υπήρξαν τέκτονες οι οποίοι διέθεσαν όλη τους την περιουσία για τους συνανθρώπους τους με έργα κοινωνικής στηρίξεως ανά την Ελλάδα.

Σήμερα εμείς, με μόνη πηγή εσόδων τις εισφορές των μελών μας, τα οποία αποτελούν και αυτά χειμαζόμενα μέλη της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας, προσπαθούμε να μιμηθούμε τους προκατόχους μας και να θέσουμε εκτός των άλλων και ένα παράδειγμα προς μίμηση, πάντοτε όμως εκφράζοντας με όλο το περίσσειμα της καρδιάς μας την αγάπη μας προς τον συνάνθρωπό μας και συνεπώς τον Θεό.

ΔΙΟΤΙ: πώς θα προσεγγίσει κανείς τον Θεό έχοντας μια καρδιά ψυχρή και κλειστή. Αν γυρίσουμε την πλάτη στους πάσχοντες τότε γυρίζουμε την πλάτη στον ίδιο τον Θεό, γιατί οι πάσχοντες είναι αυτός ο ίδιος. Και ο κόσμος σήμερα είναι γεμάτος από γυρισμένες πλάτες. Ας έχουμε εμπειρίες, γνώσεις, ικανότητες, οτιδήποτε άλλο φανταζόμαστε, αν δεν έχουμε αγάπη είμαστε χαλκός ημών και κύμβαλον αλαλάζον.

Με την ευχή όπως η Γέννηση του Κυρίου ζεστάνει τις καρδιές μας και μας φωτίσει με το ανέσπερο φως της αγάπης προς τον συνάνθρωπό μας, «εύχομαι σ' όλους σας Καλά Χριστούγεννα καθώς και Υγεία, Ειρήνη και Ευτυχία στο 2015».

Στην συνέχεια ο Μεγ. Ελεον. Ν. Παπαγιαννίδης κάλεσε τους εκπροσώπους των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων που φροντίζουν ανυπεράσπιστα και αναξιοπαθούντα παιδιά να παραλάβουν τις ενισχύσεις, αρχίζοντας από τις υποδείξεις που έκαναν οι οικογένειες των τριών νεκρών

πρώων των Ιμίων (1996) του υπολοχαγού Χριστόδουλου Καραθανάση, του υποπλοίαρχου Παναγιώτη Βλαχάκου και του αρχικελευστή Έκτορα Γιαλοπού και των αστυνομικών της ομάδας ΔΙΑΣ Γεωργίου Σκυλογιάννη και Ιωάννη Ευαγγελινέλη που έχασαν την ζωή τους στην ένοπλη σύγκρουση με εγκληματίες στους Ρέντη (1999). Εκ μέρους του **Κέντρου Προστασίας Παιδιού Αττικής "Η Μπέρα"** μίλησε ο κ. Σπ. Καραγκούνης, που ευχαρίστησε θερμά για την ενίσχυση και ευχήθηκε καλή χρονιά και υγεία. Από το **ορφανοτροφείο θηλέων "Ιωάννου και Μαρίας Χατζηκυριάκου"** ο αντιπρόεδρος κ. Νικόλαος Γκίκας, που ευχαρίστησε για την προσπάθεια για ένα καλύτερο αύριο των παιδιών, από την **εστία περιθάλψεως και ειδικής αγωγής ΑμΕΑ "Η Αγία Φιλοθέη"** ο κ. Γεώργιος Τροβάς που τόνισε: "Θεματοφύλαξ εγώ σας μεταφέρω τις ευχαριστίες και την αγάπη των παιδιών μας και του Διοικητικού Συμβουλίου που βρίσκονται κοντά μας, εγώ δε αισθάνομαι διπλά υπερήφανος, πρώτον γιατί είμαι και εγώ όλα αυτά τα χρόνια κοντά σας κε Πρόεδρε, δεύτερον γιατί υπηρετώ με μεγάλη χαρά το οικοτροφείο «Η Αγία Φιλοθέη» και τρίτο γιατί αυτή την δωρεά, την πήρα από τα χέρια του αδελφού ενός ήρωα".

Από το **κέντρο ειδικών ατόμων "Η Χαρά"** στην Παλλήνη η κ. Σοφία Τσούρτου γνώρισε ότι φιλοξενεί 57 με σύνδρομο Down, τετραπηλιγία και παραπηλιγία και ευχαρίστησε θερμά ευχόμενη καλή χρονιά.

Το Τεκτονικό Ίδρυμα και η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος χορηγεί από το 1989 μέχρι σήμερα σε ετήσια βάση 550-570 μονάδες αίματος στο **νοσοκομείο παιδων "Αγία Σοφία"** για τις ανάγκες των πασχόντων από μεσογειακή αναιμία.

Ο διευθυντής της αιμοδοσίας κ. Θεόδωρος Σπανός είπε μεταξύ άλλων:

λτων: Ο Γιώργος Σεφέρης είπε "προτιμώ μια σταγόνα αίμα από ένα δοχείο μελάνι". Μία σταγόνα αίμα, όμως είναι ο ανθρωπισμός της πράξης, της ζωής, αυτό θα μπορούσε την στιγμή εκείνη να έχει περισσότερο θεωρητικό χαρακτήρα παρά πρακτικό. Τί σημαίνει όμως όταν έχεις μπροστά σου μικρά παιδιά τις περισσότερες φορές νεογνά, τα οποία μόλις γεννιούνται αντιμετωπίζουν πρόβλημα αναιμίας, που αυτό προκύπτει από διάφορες αιτίες και για να στηριχθεί η ζωή του παιδιού αυτού χρειάζεται μετάγγιση αίματος και μάλιστα όχι μία μετάγγιση, αλλά συνεχείς μεταγγίσεις, γι' αυτό και ισχύει κάτι που πολλοί δεν υποπεύονται ότι τα παιδιά είναι μεγάλοι καταναλωτές ασ πούμε αίματος, σε μεγαλύτερη κλίμακα σε σχέση με τους ενήλικες. Έτσι, λοιπόν, το Νοσοκομείο Παιδων «Αγία Σοφία» είναι σήμερα το Ίδρυμα που έχει τις μεγαλύτερες ανάγκες αίματος από όλα τα νοσοκομεία της Ευρώπης.

Παλαιότερα χτυπήσαμε την πόρτα του Τεκτονικού Ιδρύματος, η πόρτα άνοιξε και αυτό που έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση και σήμερα μετά από τόσα πολλά χρόνια συνεργασίας καθημερινής, είναι ότι το Τεκτονικό Ίδρυμα θα μπορούσε κάποιος να περιμένει ότι θα εκπροσωπούσε τον απλό ανθρωπισμό της θεωρίας, τα μεγάλα λόγια, θα μπορούσε να βοηθήσει στο να διαδοθεί το πνεύμα της αιμοδοσίας και δη της εθελοντικής, θα μπορούσε να μας δώσει χρήματα, να μας βοηθήσει για τις ανάγκες που τυχόν θα είχαμε. Ωστόσο όμως το Τεκτονικό Ίδρυμα σήκωσε τα «μανίκια» και κάθισε στην καρέκλα για να δώσει αίμα. Μέχρι σήμερα έχουν προσφερθεί χιλιάδες μονάδες αίμα, που προσφέρονται κάθε τόσο. Έτσι, γίναμε μάρτυρες ενός εντυπωσιακού φαινομένου να μην έχουμε πλέον να προβληματιζόμαστε και να έχουμε το δίλημμα μεταξύ του ανθρωπισμού της θεωρίας και του ανθρωπισμού της πράξης. Εδώ στην συγκεκριμένη περίπτωση συμβαίνουν και τα δύο και μάλιστα κάθε μέρα. Όχι περιστασιακά για να τιμήσουμε, να θυμηθούμε, να βοηθήσουμε κάποιον

ή στην επέτειο κάποιου γεγονότος, υπάρχει μία βοήθεια καθημερινή συγκεκριμένη που με την ευκαιρία αυτή εγώ εκφράζω την ευγνωμοσύνη χιλιάδων παιδιών, τα οποία εκ του νόμου δεν έχουν το δικαίωμα και την δυνατότητα να ευχαριστήσουν αυτούς τους ανθρώπους που βοηθάνε να έχουν μείνει στην ζωή μέχρι σήμερα. Βρίσκω την ευκαιρία και την τιμή να μεταφέρω εδώ και στον Πρόεδρο του Ιδρύματος αηλιά και σε όλους τους συντελεστές αυτού του πολύ μεγάλου έργου όλη αυτή την ευγνωμοσύνη, από παλαιότερα μέχρι και σήμερα. Γι' αυτούς, λοιπόν, που θεωρούν ότι ένα ευχαριστώ ποτέ δεν είναι περιττό, εγώ θα το κάνω για να τους ικανοποιήσω και θα πω ένα ευχαριστώ στον Πρόεδρο και σε όλα τα μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος για αυτό που έχει συμβεί μέχρι σήμερα με την ευχή και την προσδοκία, την ελπίδα, παράλληλα όμως και την βεβαιότητα ότι αυτό θα συμβεί και στο μέλλον.

Ο πρόεδρος της **Συνομοσπονδίας Κωφών** κ. Ιωάννης Γιάλιουρος μιλώνοντας στην νοηματική είπε τα εξής: Κύριε Πρόεδρε, μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος Ελλάδος, τέκτονες μέλη-φίλοι, όλοι όσοι παρευρίσκεστε εδώ πραγματικά η ζωή έχει πάρα πολλές πλευρές, η μία πλευρά δείχνει μεγάλο πόνο, αυτή η πλευρά που είναι πολύ σκληρή και ποιά είναι αυτή; Είναι η έλλειψη πρόσβασης, η έλλειψη δικαιωμάτων και η έλλειψη του να δίνεται λόγος ώστε να μπορώ να προχωρήσω και να κάνω πράγματα. Όλα τα άτομα με αναπηρία, οι κωφοί, είναι όλοι ήρωες, μάχονται πολύ σκληρά λόγω της οικονομικής κρίσης, έχουν καταστραφεί. Φανταστείτε όλοι εσείς να είστε μέσα σε ένα πανεπιστήμιο και να ακούτε τον καθηγητή να μιλάει σε μία ξένη γλώσσα, την οποία εσείς δεν γνωρίζετε πώς να μπορέσετε να προχωρήσετε; Οι δύο κωφοί φοιτητές, βρίσκονται σήμερα εδώ, τους οποίους το Τεκτονικό Ίδρυμα Ελλάδος αποφάσισε

να τους υποστηρίξει για να συνεχίσουν. Όπως όλοι οι κωφοί φοιτητές στην Ελλάδα δεν έχουν πρόσβαση, δεν μπορούν να παρακολουθήσουν καθόλου τα μαθήματά τους λόγω της έλλειψης διερμηνέα. Τώρα εάν δεν υπήρχε διερμηνέας αυτή την στιγμή εμείς δεν θα μπορούσαμε να καταλάβουμε τί συμβαίνει στην εκδήλωση, δεν θα μπορούσαμε πραγματικά να συγκινηθούμε με τις οικογένειες, όπου τα παιδιά τους πραγματικά είναι ήρωες για την Ελλάδα, εάν δεν υπήρχε διερμηνέας εμείς δεν θα μπορούσαμε να κλάψουμε όπως οι υπόλοιποι. Θέλω να ευχηθώ σε όλους σας καλή χρονιά, το Τεκτονικό Ίδρυμα Ελλάδος να συνεχίσει το πολύ σημαντικό του έργο γιατί πραγματικά είναι τεράστιας σημασίας, πραγματικά ευχαριστούμε πολύ και μπράβο σε όλους σας. Δυστυχώς έξω στην κοινωνία λείπουν δύο λέξεις το ευχαριστώ και το μπράβο. Να είστε όλοι καλά, σας ευχαριστούμε πολύ.

Ο κ. Γρηγόριος Μούσιος του **Πανελλαδικού Συνδέσμου των παραπληγικών και κινητικά αναπήρων** τόνισε: "Με την σειρά μου και εγώ θα ήθελα εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελλαδικού Συνδέσμου Παραπληγικών και Κινητικά Αναπήρων, να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο και τα μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος, για την σκέψη την οποία είχαν φέτος και την πρωτοβουλία που πήραν να δώσουν τις υποτροφίες στα άτομα με κινητικά προβλήματα. Όπως γνωρίζετε υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα στην πρόσβαση εάν κάποιος με τετραπληγία ή παραπληγία που κινείται ειδικά με αναπηρικό αμαξίδιο επιθυμεί να πάει σε κάποιο Πανεπιστήμιο ή ακόμα και στο σχολείο για να μορφωθεί. Αυτό είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα για εμάς και γι' αυτό ειλικρινά ευχαριστούμε πάρα πολύ που φέτος δόθηκαν οι υποτροφίες στα μέλη μας ώστε να μπορέσουν να μορφωθούνε γιατί η μόρφωση είναι το παν

στην σημερινή εποχή, γιατί τα άτομα με αναπηρίες δεν έχουν πρόβλημα με το μυαλό τους για να μπορούν να σπουδάσουν. Δυστυχώς όμως τα εμπόδια που βάζει η πολιτεία και παράλληλα οι συνάνθρωποί μας (όταν μας κλείνουν τις ράμπες και τις αναπηρικές θέσεις μας δημιουργούν πολύ μεγάλο πρόβλημα). Γι' αυτό σήμερα ειλικρινά ευχαριστούμε πολύ τον πρόεδρο και τα μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος.

Ο κ. Χρήστος Πολυμεράς από τον **Πανελλήνιο Σύνδεσμο Τυφλών** είπε "Ως συνοδός των δύο φοιτητών με πρόβλημα όρασης κι ως κοινωνικός λειτουργός του Πανελληνίου συνδέσμου τυφλών της περιφέρειας Μακεδονίας στην Θεσσαλονίκη θα ήθελα να ευχαριστήσω το Τεκτονικό Ίδρυμα για τους φοιτητές μας αφενός και τα μέλη μας ειδικότερα για όλες τις χορηγίες που έχετε κάνει και επίσης θα ήθελα να πω ένα μπράβο δημόσια στον Αργύρη ένας εκ των δύο φοιτητών, που βρίσκεται σήμερα εδώ, ο οποίος με τον προσωπικό του αγώνα και με στήριγμα την οικογένειά του κατάφερε αυτήν την στιγμή να μιλάμε για ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στα πανεπιστήμια. Να γίνω λίγο πιο συγκεκριμένος για όσους δεν γνωρίζουν, μέχρι πρότινος στις συγκεκριμένες σχολές απέκλειαν φοιτητές λόγω συγκεκριμένης αναπηρίας. Σας εύχομαι καλές γιορτές.

Ο πατήρ Ιωάννης της ενορίας **Αγίας Τριάδας Ριαχόβου Ιωαννίνων** έχτισε ο ίδιος ένα **ξενώνα φιλοξενίας πασχόντων γερόντων**. Μιλώντας είπε τα εξής: "Κατάγομαι από Ριάχοβο Ζίτσης Ιωαννίνων, παραμεθόριο χωριό κοντά στην Αλβανία. Είμαστε περίπου 50 άτομα μόνιμοι κάτοικοι. Ως εφημέριος έφτιαξα ένα ίδρυμα το 1998 και το τελείωσα το 2004. Από το 2005 έως σήμερα λειτουργεί. Έχουμε μέσα 25 γέροντες εγκαταλεηθέντες στην παραμεθόριο νηστικούς άπλητους τελείως

εγκαταλεηθέντες. Ορισμένους τους μαζέψαμε στο ίδρυμά μας τους σιτίζουμε καλά, έχουν την παρέα τους, την τηλεόρασή τους, τα φάρμακά τους, και τον γιατρό τους και τώρα προσπαθούμε να επεκτείνουμε το κτίριο για περίπου 20 ορφανά παιδάκια, τα οποία φοιτούν στο δημοτικό σχολείο του χωριού. Θα αρχίσουμε τώρα να διανέμουμε βοήθεια στο σπίτι, δίνοντας ένα πιάτο ζεστό φαγητό. Κάνουμε μεγάλη προσπάθεια. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ ειδικά τον Πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο του Τεκτονικού Ιδρύματος.

Οι εκπρόσωποι του "**Ασύλου Ανιάτων**" κ. Ιωάννα Ηλιάδη και Δήμητρα Πιπιλή είπαν τα ακόλουθα: "Είμαι πολύ χαρούμενη που βρίσκομαι σήμερα μαζί σας και σας ευχαριστώ πολύ. Το Άσυλο Ανιάτων και οι Έλληνες τέκτονες έχουν μακροχρόνιους δεσμούς και ιδιαίτερους, μεταξύ άλλων πολλών χορηγών και δωρητών μας συνδέει η οικογένεια Ροδοκανάκη. Σας διαβάζω ένα μικρό απόσπασμα από την έκθεση πεπραγμένων του Ασύλου Ανιάτων του 1901 «... προς εκπλήρωσιν της ανάγκης ταύτης ήν, από καιρού συνιστά το ημέτερον συμβούλιον ενοικιάσαμεν ήδη εν τη Αγία Ζώνη την μεγάλην εξοχικήν οικίαν Ροδοκανάκη παρέχουσας τα μέσα προς περίθαψιν ανωτέρου αριθμού ανιάτων μετά των σχετικών αναπαύσεων και ανακουφίσεων όπως η νεωτέρα υγιεινή υπαγορεύει και νυν θέλομεν εγκατασταθή από του προσεχούς Ιουνίου...». Η συγκεκριμένη αυτή εξοχική κατοικία φιλοξενεί μέχρι και σήμερα τις Διοικητικές Υπηρεσίες του Ασύλου και έχει κηρυχθεί ιστορικό και καλλιτεχνικό οικοδόμημα το οποίο χρήζει ειδικής κρατικής προστασίας ως απειλούμενο χαρακτηριστικό δείγμα της αρχιτεκτονικής του παρελθόντος και των αρχών του παρελθόντος αιώνος ταυτόχρονα με την Γερμανική Αρχαιολογική Σχολή, την Μαράσθλιο Παιδαγωγική Ακαδημία, τα Ανάκτορα του Ηρώδου του Αττικού, το Μέγαρο Σταθάτου και άλλα έντεκα κτίρια

και εκκλησίες στην Αθήνα. Με πολύ συγκίνηση διαπίστωσα ψάχνοντας τις εκθέσεις των πεπραγμένων του Ασύλου σχεδόν από την ίδρυσή του από το 1893 η οικογένεια Ροδοκανάκη υπήρξε μεγάλος δωρητής για πολλά χρόνια. Η παράδοση συνεχίζεται. Γνωρίζουμε το μεγάλο φιλικό σας έργο. Σας ευχαριστούμε εκ μέρους όλων για την έμπρακτη συμπαράστασή σας σε κάθε μας στιγμή σε κάθε ιστορική κρίση. Το Άσυλο Ανιάτων είναι το πρώτο φιλικό Σωματείο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα και λειτουργεί αδιάλειπτα από το 1893. Περιθάλλει σήμερα 200 βαρέως πάσχοντες ασθενείς εκ των οποίων το 80% είναι κατάκοιτοι. Δεν έχει καμμία υποστήριξη από το κράτος και στηρίζεται σε τρεις πυλώνες χρηματοδότησης. Στην ακίνητη περιουσία του, στις προσφορές και χορηγίες ιδιωτών και επιχειρήσεων που εμπιστεύονται το έργο του και στην εθελοντική εργασία των μελών του. Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και η πτώση των ακινήτων τα τελευταία πέντε χρόνια έχουν δημιουργήσει ένα ασφυκτικό οικονομικά περιβάλλον για την λειτουργία του Ασύλου. Η διαχείριση τα τελευταία 15-20 χρόνια υπήρξε σε πολλές περιπτώσεις ατυχής. Εμείς η νέα διοίκηση από το 2012 από εκεί ακριβώς ξεκινήσαμε. Από μια νέα σύγχρονη αντίληψη για την διαχείριση με απόλυτη διαφάνεια, υπολογισμό και προσπάθεια για περισσότερες υπηρεσίες και φροντίδες στους ασθενείς μας. Αντιμετωπίζουμε, όμως, αυτή την άμεση χρονική περίοδο ένα σύνολο προβλημάτων δύσκολων, πολύπλοκων, πιεστικών, καθημερινές ανάγκες των ασθενών μας όπως η φαρμακευτική τους αγωγή, η θέρμανση και η σίτιση που δεν μπορούν πλέον να καλυφθούν, κάθε μέρα που κερδίζεται για την λειτουργία του νοσηλευτηρίου μας είναι και μία μικρή νίκη για όλους μας. Δημιουργήσαμε με την αμέριστη συμπαράσταση της κυβέρνησης και όλων των κομμάτων της βουλής ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο για την εξυγίανση του ασύλου και του ιδρύματος. Η προσπάθεια αυτή ελπίζουμε πως θα ολοκληρωθεί σύντομα. Έχουμε ήδη επεξεργαστεί ένα μεγάλο πενταε-

τές σχέδιο εξυγίανσης του Ασύλου, το οποίο το έχουμε καταθέσει και περιμένουμε την έγκρισή του. Επομένως, η πολύτιμη βοήθειά σας είναι σημαντική για εμάς, τεράστια η ηθική σας συμπαράσταση, γιατί θέλουμε να ξέρουμε ότι υπάρχουν άνθρωποι που μας σκέφτονται, υπάρχουν πολίτες που μας συμπαράσπονται. Σας θέλουμε μαζί μας, σας χρειαζόμαστε, σας ευχαριστούμε για άλλη μία φορά”.

Η κα Ελένη Τσιγαρά της **Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και Μεριμνας Υγείας** είπε: “Βρίσκομαι κοντά σε ανθρώπους που αυτή τη στιγμή, συμπαρίστανται και εξυγιαίνουν χώρους που αυτομόνη θα έπρεπε να είχαν άλλη εξέλιξη. Χαίρομαι που συμβαίνει αυτό. Θέλω μέσα από την καρδιά μου ως πρόεδρος της εταιρείας να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Τεκτονικού Ιδρύματος και να τους ευχηθώ να είναι πάντα αρωγοί στην προσπάθεια μας, γιατί όλοι εμείς που είμαστε εδώ επιτελούμε ένα πολύ μεγάλο κοινωνικό έργο το οποίο δεν αναγνωρίζεται ούτε από την κοινωνία, ούτε από την πολιτεία. Ευχαριστώ πάρα πολύ, σας εύχομαι να είστε πάντα αρωγοί των προσπαθειών μας και πάντα να μας βοηθάτε”.

Ο κ. Θεόδωρος Θεοδοσίου παρέλαβε την χορηγία για το **Μεικτό Κέντρο Διημέρευσης Φροντίδας ΑμΕΑ “Η Κυψέλη” Μυτιλήνης**. Ο πρόεδρος της Μεριμνας Παιδιών με νοητική στέρση Κατερίνης κ. Δημήτριος Σολιδάτος είπε: “Επιθυμώ να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο του Τεκτονικού Ιδρύματος για την πρόσκληση και περισσότερο για την στήριξη του και για ένα ακόμη λόγο, επειδή βλέπω ότι δεν περιορίζεστε στα στενά γεωγραφικά όρια, αλλά πανελλαδικά. Σας ευχαριστώ όλους σας».

Ο κ. Αθανάσιος Μπακαλιάρος, πρόεδρος του **Ιδρύματος Προστασίας Παιδιών με νοτική στέρση "Άσπρες Πεταλούδες" Βόλου** είπε: "Πιστεύω να με θυμάστε και από πέρυσι. Είμαι πατέρας δύο παιδιών με σύνδρομο «Down». Μέχρι το 1971 δεν υπήρχαν ούτε εξετάσεις ούτε τίποτα. Έτσι λοιπόν τί θα έπρεπε, να «πετάξω» αυτά τα παιδιά; Όχι. Δεν θα σας κουράσω άγħηλο, αħηλά θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι τα χρήματα που μας δόθηκαν πέρυσι κάλυψαν τον χώρο μας σε διάφορα προϊόντα για όλο το 2014. Πιστεύω φέτος να καλύψουν όλο το 2015. Θα ήθελα να σας δώσω ένα έργο των παιδιών, ένα μικρό δείγμα αγάπης προς τον Πρόεδρο και τα μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος που μας στηρίζουν. Το ίδρυμά μας είναι φιλανθρωπικό δεν υποστηρίζομαστε από πουθενά. Μας στηρίζετε εσείς και ο κόσμος. Το Διοικητικό Συμβούλιο των «Άσπρων Πεταλούδων» **σας ανακήρυξε ως μεγάλους ευεργέτες** στις 16 Ιανουαρίου 2014 και επίσης με απόφαση το Δ.Σ. έδωσε μία τιμητική πηλακέτα προς τον Πρόεδρο και τα μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος".

Η κ. Παρασκευή Μπέλλη, του **ιδρύματος "Άμυμώνη"**, που καλύπτει τυφλόκωφα εκ γενετής παιδιά είπε: "Αγαπυτέ κε Πρόεδρε και μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος, είμαι ιδιαίτερα συγκινημένη που βρίσκομαι ανάμεσά σας και ιδιαίτερα που μας επιλέξατε ξανά για να μας χορηγήσετε, αφού και η περσινή χορηγία σας ήταν σημαντική, ώστε να αγοράσουμε αγαθά και να στηρίξουμε την διατροφή των παιδιών μας. Είμαι μητέρα παιδιού με πρόβλημα όρασης, σήμερα 40 χρονών και από το 1993 αγωνιζόμαστε για να παρέχουμε μία ποιότητα ζωής στην δύσκολη καθημερινότητά τους. Ο σύλλογός μας σήμερα παρέχει υπηρεσίες σε 80 άτομα παιδιά και ενήλικες, από την νηπιακή ηλικία έως την αποκατάσταση. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την αποψινή χορηγία και την αποψινή παρουσία μου και σας εύχομαι καλές γιορτές με υγεία σε όλους".

Ο κ. Κωνσταντίνος Μαθαφάντης παρέλαβε την χορηγία για το **σχολείο παιδιών με νοτική στέρση Καλαμάτας** λέγοντας: "Αγαπυτά μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος του οποίου και εγώ αποτελώ μέλος, στόχος μας είναι η βοήθεια του πάσχοντος και η συνδρομή του κατατρεγμένου. Το Τεκτονικό Ίδρυμα απόψε μας δίνει ένα παράδειγμα, ένα δείγμα, μία κατεύθυνση. Ευχαριστώ πάρα πολύ το Συμβούλιό του".

Ο κ. Βασίλειος Γλεζάκος από τον **Σύλλογο Γονέων, Κηδεμόνων και φίλων αυτιστικών παιδιών "ΣΟΣ"** είπε: "Ευχαριστούμε το Τεκτονικό Ίδρυμα, θερμά για την ενίσχυσή του. Ο Σύλλογός μας ιδρύθηκε από το 1978 λειτουργεί ως οικοτροφείο για ημερήσια περίθαλψη και περιθάληπει 64 άτομα. Όπως ακούσατε ο αυτισμός είναι η βαρύτερα μορφή ψυχικής ασθένειας και το άτομο δεν επικοινωνεί με το περιβάλλον. Σας ευχαριστώ πολύ".

Η κ. Μαρία Καστανοπούλου από την **μονάδα αυτιστικού ατόμου "Ελπίδα" Θεσσαλονίκης** είπε: "Θα ήθελα να ευχαριστήσω το Τεκτονικό Ίδρυμα που από πέρυσι μας έχει αγκαλιάσει και κατορθώσαμε στη μονάδα μας, να έχουν τα παιδιά μας σίτιση, να έχουν κάποια γραφική ύλη. Η μονάδα μας δεν είναι Ίδρυμα είναι ημερήσια μονάδα με θεραπεία και φροντίδα για 50 άτομα με αυτισμό ηλικίας 8 έως 50 ετών, τα οποία όπως είναι απομονωμένα έχουν ένα φανταστικό τρόπο να επικοινωνούν που μακάρι να τον είχαμε και εμείς ώστε να ήμασταν τόσο αυθόρμητοι".

Η κ. Έρι Καλογεροπούλου από τον **Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων αυτιστικών ατόμων Λάρισας** είπε: "Θέλω να ευχαριστήσω όλους

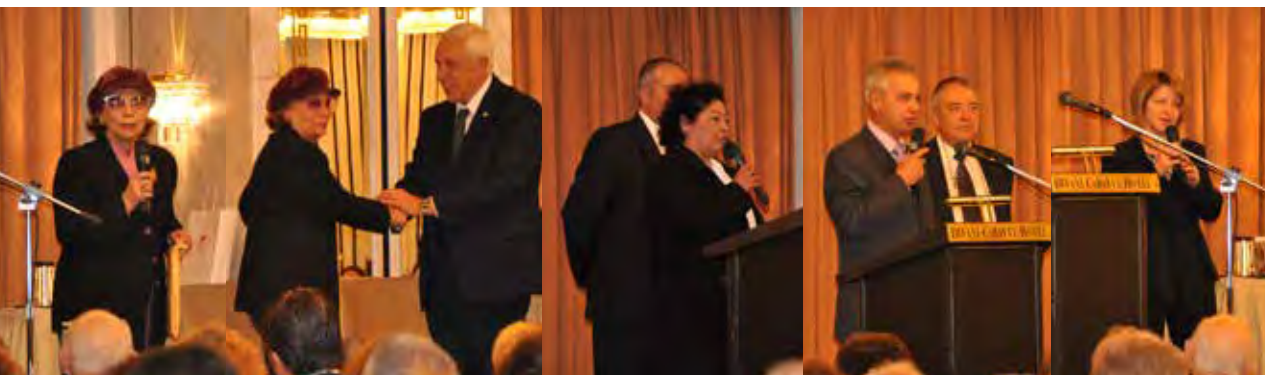

τον Πρόεδρο και τα μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος που μας βοηθάτε και μας στηρίζετε. Ο σύλλογος μας ιδρύθηκε το 1998 και μέχρι σήμερα την μεγαλύτερη βοήθεια την παίρνουμε από φίλους και από το Τεκτονικό Ίδρυμα που είναι ένας από τους φίλους μας”.

Η κ. Αικατερίνη Κατσανάκη του **Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων ατόμων με ειδικές ανάγκες Δυτικής Αττικής “Η Ελπίδα”** είπε: “Είμαστε πολύ συγκινημένες και εγώ και η κα Κουσκούρα, αισθανόμαστε πολύ υπερήφανες και πολύ τυχερές που σας έχουμε κοντά μας τα τελευταία χρόνια. Σε αυτή την προσπάθεια κ. Πρόεδρε από την αρχή ήσασταν κοντά μας και μας βοηθήσατε πάρα πολύ. Θεωρώ ότι από τον καιρό που σας γνωρίσαμε άλλαξε σελίδα ο σύλλογός μας. Διότι ερχόμενοι ως φίλοι οι τέκτονες μας φέρατε ένα γούρι, μας φέρατε εκτός από την οικονομική βοήθεια τον **μέγα ευεργέτη μας και τέκτονα τον κ. Σταμάτη Βαζακόπουλο**. Είναι ο άνθρωπος που ήρθε κοντά μας σε μία επίσκεψη του τότε Προέδρου κ. Ν. Βουργίδη στον χώρο μας με μέλη του Δ.Σ., είδε τον φορέα μας, γνώρισε τα παιδιά μας, άκουσε τις ανάγκες μας και **μας έφτιαξε ένα οικοτροφείο από την περιουσία του**, την οποία εκποίησε όλη. Είναι ένας άνθρωπος με Α κεφαλαίο. Να επανέλθω λοιπόν και να ευχαριστήσω όλους εσάς τον κ. Σπ. Καμαλιάκη, να ευχαριστήσω όλα τα σωματεία την Αναγέννηση, την Ισότητα, τον Βεληεροφόνη, να ευχαριστήσω τους αδελφούς Μπινιάρη, τον κ. Γεώργιο Μορφόπουλο, τον κ. Διαμαντόπουλο, τον κ. Παπαγιαννίδη θέλω να ευχαριστήσω αθλητικά όλους εσάς τους τέκτονες μέσα από την καρδιά μου. Είμαστε υπερήφανοι που σας έχουμε γνωρίσει”.

Δύο νέοι δάσκαλοι ο κ. Κώστας Παντελίδης και η κ. Αργυρώ Χατζη-

αντωνίου οργάνωσαν ένα **κέντρο, στο οποίο συγκέντρωσαν προσφυγόπουλα** που έπεσαν θύματα εκμεταλλεύσεως. Μιλώντας ο κ. Κώστας Παντελίδης είπε: “Το έργο μας είναι έργο ψυχής, το στηρίζουμε μόνοι μας, ο Πέτρος, η Αργυρώ και εγώ. Είμαστε εμείς οι τρεις που το ιδρύσαμε αυτό. Βρισκόμαστε στο κέντρο της Αθήνας σε μία πολύπαθη περιοχή στην πλατεία Βάθη και τον σταθμό Λαρίσης και έρχονται περίπου 100 παιδιά, σιτίζονται, τα βοηθάμε στα μαθήματά τους. Τα παιδιά μεταναστών, με προβλήματα οικονομικά, που δεν ξέρουν ελληνικά και προσπαθούμε εμείς να τα βοηθήσουμε και να τα στηρίξουμε. Στόχος μας δεν είναι μόνον να γίνουν καλοί μαθητές ή επιστήμονες, στόχος μας είναι να μάθουν να σκέφτονται, να γίνουν άνθρωποι και να στηρίζονται στις δυνατότητές τους, στόχος και σκοπός μας είναι όταν αύριο κάποιο παιδί γίνει γιατρός, δικηγόρος να πάει σε ένα νησί να βοηθήσει μία οικογένεια, να τους μεταδώσουμε αξίες. Σας ευχαρισούμε πάρα πολύ”.

Για το **πρότυπο εθνικό νηπιοτροφείο Καλλιθέας** η κ. Ρενάτα Σπανουδάκη και η κ. Ηρώ Ζερβάκη είπαν: “Θέλω να ευχαριστήσω το Τεκτονικό Ίδρυμα για την πολυτιμη βοήθειά του – και πέρυσι μας είχατε βοηθήσει – για να συνεχίσουμε το έργο μας, ένα έργο που ξεκίνησε πριν από 102 χρόνια, όταν η ένωση των Ελληνίδων φρόντιζε οικογένειες που είχαν ανάγκη για να γίνει μετά το Εθνικό Νηπιοτροφείο, που φρόντιζε ορφανά. Σήμερα φροντίζουμε παιδιά που μας εμπιστεύονται οι δικαστικές αρχές, γιατί είναι επικίνδυνο να παραμείνουν στις οικογένειές τους και παιδιά που έχουν ανάγκη, γιατί οι οικογένειες τους δεν μπορούν να τα μεγαλώσουν και τα φροντίζουμε, τα εκπαιδεύουμε τα σιτίζουμε, τα απασχολούμε δημιουργικά για να πάνε το βράδυ στην οικογένειά τους για να έχουν ένα καλύτερο μέλλον. Ευχαριστούμε θερμά, γιατί μας σκέφτεστε, γιατί σκέφτεστε τα παιδιά μας και θέλω να σας μεταφέρω τις

ευχαριστίες όλων των εργαζομένων μας”.

Η αντιπρόεδρος του Ιδρύματος **“Το σπίτι του ηθοποιού”** κ. Μέλπω Ζαρόκωστα, αφού μετέφερε τους χαιρετισμούς και τις ευχαριστίες της προέδρου κ. Άννας Φόνσου είπε: “Είμαι τόσο συγκινημένη και κατάπληκτη, γιατί μέχρι τώρα δεν γνώριζα αυτή την φιλανθρωπική δραστηριότητα του Ιδρύματος. Κ. Πρόεδρε, δεν γνωρίζει ο κόσμος τί προσφέρετε, το δέος είναι πολύ μεγάλο, δεν το χωράει ο νους, δεν το περίμενα. Σαν εκπρόσωπος του Ιδρύματος «Το σπίτι του ηθοποιού» προσφέρουμε και εμείς κάτι λίγο σε όσους χρειάζονται βοήθεια, είναι ασθενείς, χρειάζονται απαραίτητα τις πρώτες ανάγκες, που δεν κατάφεραν να έχουν κάποιες οικονομίες για τις δύσκολες ώρες. Οφείλω όμως να πω κάτι – συγχωρήστε με -, ριένε είναι σπάταλοι οι ηθοποιοί, δεν είναι έτσι, δουλεύουν κάθε τρεις ή τέσσερις μήνες, σταματάει η μία εργασία και περιμένουν στο μέλλον κάποια άλλη. Το 91% των ηθοποιών είναι άνεργοι. Ευχαριστώ πάρα πολύ από την καρδιά μου και συγχωρήστε μου αυτή την πάρα πολύ μεγάλη άγνοια που είχα μέχρι τώρα για το Ίδρυμά σας. Ελπίζω ότι θα έχω συχνότερες επαφές, παρακαλώ, όπου θέλτε και όπου μπορείτε για να βοηθήσω και εγώ με την σειρά μου σε όσους έχουν ανάγκη, διότι είναι πολλοί οι συνάνθρωποί μας που έχουν ανάγκη”.

Η κ. Ουρανία Φραγκισκάτου από τα **Περατάτα Κεφαλληνιάς** ως εκπρόσωπος του **ειδικού σχολείου** είπε: “Περιγράψατε πολύ καλά κε Παπαγιαννίδη την κατάσταση. Θέλω να ευχαριστήσω πολύ τον πρόεδρο του Τεκτονικού Ιδρύματος και τα μέλη του, όλους όσους συνέβαλαν με αυτή την χορηγία να αποκαταστήσουμε τον προαύλιο χώρο του σχολείου μας. Η σημερινή εκδήλωση αλληλεγγύης δείχνει μία γνήσια

ευαισθησία προς τα άτομα όχι με ειδικές ανάγκες επιτρέψτε μου να πω, αλλά με ειδικές ικανότητες, η μεγαλύτερη της οποίας είναι να αγαπούν και να αγαπιούνται. Χορηγίες πάντως σαν αυτή δίνουν σε εμάς δύναμη και ελπίδα να συνεχίσουμε το έργο μας”.

Ο κ. Φίλιππος Κατσιούλης του **ειδικού δημοτικού σχολείου τυφλών Αθήνας** είπε: “Το σχολείο μας δέχεται μαθητές με μηδενική ή μερική απώλεια όρασης, από την Αθήνα αλλά και από την επαρχία, αφού διαθέτουμε και οικοτροφείο. Έχει πάνω από 100 χρόνια λειτουργίας, ιδρύθηκε το 1906 από τους Γεώργιο Δροσίνη και Δημήτριο Βικέλα, με την επωνυμία ο **«Οίκος Τυφλών»**. Απόφοιτοί του είναι πολλοί σημαντικές προσωπικότητες του τόπου αριστούχοι φοιτητές, κάποιοι από τους οποίους θα βραβευθούν από το Ίδρυμά σας. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για την χορηγία”.

Εκπροσωπώντας το **“Χριστοδούλειο” Ορφανοτροφείο θηλέων Χαϊδαρίου** η κ. Βασιλική Μανούση είπε: “Ως διευθύντρια του Ορφανοτροφείου θέλω να ευχαριστήσω θερμά το Τεκτονικό Ίδρυμα που για δεύτερη συνεχή χρονιά είναι στο πλάι μας και μας βοηθάει ώστε να επιτελείται αυτό το δύσκολο έργο που έχουμε αναλάβει”.

Για τον ξενώνα προσωρινής φιλοξενίας παιδιών εφήβων σε κίνδυνο **“Το σπίτι της Άρσνς” Ορειοκάστρου Θεσσαλονίκης** μίλησε η κ. Μαριάννα Κολλοβού: “Ένα τεράστιο ευχαριστώ για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά και στο Τεκτονικό Ίδρυμα και ιδιαιτέρως στον κ. Λάμπρου που μας γνώρισε, αφού πέρυσι καλύψαμε το μεγαλύτερο μέρος των ανα-

γκών διατροφής με την βοήθεια του Ιδρύματος. Ένα τεράστιο ευχαριστώ, καλή δύναμη, καλή συνέχεια, είναι τεράστιο το έργο σας”.

Εκπροσωπώντας την **Στέγη Θηλέων Παλαιού Φαλήρου “Άγιος Αλέξανδρος”** μίλησε η κ. Ελένη Κόγια: “Θέλω και εγώ να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο και όλα τα μέλη του Τεκτονικού Ιδρύματος, γιατί για δεύτερη συνεχή χρονιά είστε μαζί μας, αρωγοί των προσπάθειών μας σε μία καθημερινότητα που συνεχώς γίνεται πιο δύσκολη”.

Το Τεκτονικό Ίδρυμα και η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος τίμησε τον **αδ. Βασίλη Τσιαμπράκα**, ο οποίος εργαζόμενος ως οδηγός ηεωφορείου κατά τα γεγονότα του Δεκεμβρίου του 2008 με αυτοθυσία απόηλισε εισβοηεί που απειλούσαν την ζωή επιβατών και επέστρεψε αρνούμενος κάθε αμοιβή αποηεσθέντα χαρτοφύλλακα με χρήματα και επιταγές 250.000 ευρώ. Ο τιμώμενος μιλώντας υπογράμμισε: “Όταν βγαίνουμε από τους χώρους που συνεδριάζουμε προσπαθούμε να δίνουμε έναν αδιάπαστο αγώνα στο να αποδείξουμε στο να μεταηαμπαδύσουμε την αλληλεγγύη, την φιλανθρωπία, την αγαθοεργία και την αγάπη γενικότερα μεταξύ ημών και όλων όσων γνωρίζουμε”.

Τιμήθηκαν οι αδ. Γ. Μουσάς, Ανδρ. Λαμπίρης και Δημ. Χριστοδουλόπουλος, που ίδρυσαν το παράρτημα “**Αδελφότητα 169**”.

Δύο υπότροφοι από τον **Πανεηλαδικό Σύνδεσμο Παραηηλικών και κινητικά Αναηήρων**, η αριστούχος του ΤΕΙ Πηηροφορικής κ. Ιω.

Θεοδωρίδου και η μεταπτυχιακή σπουδάστρια των πηηροφορικών συστημάτων κ. Αντωνία Τρικαηιώτη αφού ευχαρίστησαν επεσήμαναν ότι: “Ποηηές φορές οι άνθρωποι με αναηηρία δεν είναι ανήμποροι απηά χρειάζονται την προστασία, απηά μπορούμε να προσφέρουμε σε επαγγελματικούς τομείς σε κοινωνικούς, φιλανθρωπικούς, ως εθεηοντές”.

Από τον **Πανεηηήνιο Σύηηηογο Τυφλών** υποτροφία έηηαβαν ο κ. Ανδρέας Σάηης, αριστούχος του ΤΕΙ Πηηροφορικής Θεσσαηονικής και ο κ. Αργύρης Κουμτζής, που αγωνίστηκε να γίνεη φυσικός και ανέτρεψε παγιωμένες ρυθμίσεις στην εκπαίδευση.

Από το κέντρο αποκατάστασεως τυφλών ο “**Φάρος Τυφλών**” **Καηηλιθέας και την Σχοηή Τυφλών Θεσσαηονικής** υποτροφία έηηαβαν οι: Ματέο Καζαντζίου, Αντώνης Λέτας, Τζουηιέτα Γκούση και Μαρία Κακογιάννη, απηό την ομοσπονδία κωφών η κ. Φωτεινή Τατάκη, αριστούχος των Παιδαγωγικών και ο Γεώργιος Παντεηής αριστούχος της Σχοηής Καηών Τεχνών. Υποτροφία έηηαβε και ο Π. Κούτσης - Δημητριάδης, προσφορά της Στ. Μέηης.

Ο γνωστός μουσικοσυνθέτης και δημιουργός του τεκτονικού ύμνου αδ. Μίμης Πηέσσας κήηεσε τους προσκεκηημένους να γιορτάσουν με τα ακόηουθα: “Υπάρχει μία ευηηογία όταν ο Μεγάηος Αρχιτέκτονας του Σύμπαντος μας δίνει χρόνια για να μπορέσεις αν μη τι άηηλο να καταηάβεις την μεγαηοσύνη όλων αυτών που συνέβησαν σήμερα και κάηομαι εκεί και ευτυχώς μου ερχόταν να χειροκροτάω και κράτησα τα χέρια μου ζεστά, για να μπορέσω να αποδώσω αυτό το μήνυμα αισιοδοξίας

και βέβαια με ένα τρόπο τεκτονικό. Θα παίξω ένα κομμάτι όπου θα σας παρακαλέσω όλους όταν θα φτάνει στην επωδό που έχει ένα μήνυμα συγκλονιστικό, γιατί είναι ένα μήνυμα ελπίδας και λέει «... ξημερώνει Κυριακή έλα να πας και μια όμορφη ζωή να το θυμάσαι...», αδέρφια μου θα σηκωθούμε όρθιοι στη στάση που αποδίδουμε τιμές και να τραγουδήσουμε τόσο δυνατά που αν μη τι άλλο εκείνοι που δεν μπορούν να ακούσουν θα λάβουν τους κραδασμούς, εκείνοι που δεν μπορούν να δουν να νιώσουν ότι κάτι αθλητικό συμβαίνει και βέβαια αυτό είναι το Μέγα Τεκτονικό Ιδεώδες". ■

Τρεις Αιώνες Μουσικής από Τέκτονες Συνθέτες

Ανοικτή εκδήλωση στον "Παρνασσό"
14.03.2015

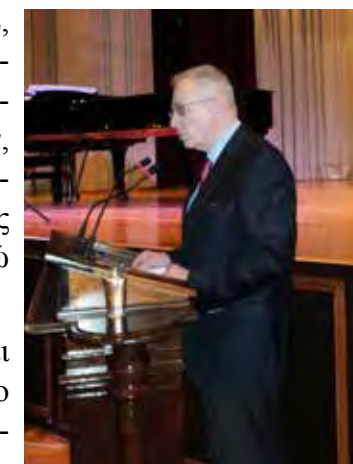
Αθανάσιος Αθανασίου

Εκ μέρους του Συλλόγου ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ, του οποίου έχω την τιμή να είμαι Πρόεδρος, αλλά και εκ μέρους των αδελφών Συλλόγων Σκενδέρμπεης, Ιωνία, Βυζάντιον, Απόλλων και Τριπτόλεμος, με τους οποίους συνεργασθήκαμε στην οργάνωση της σημερινής μας εκδήλωσης, σας καλωσορίζω και σας ευχαριστώ για την παρουσία σας.

Όπως αναφέρεται στην πρόσκληση, αλλά και στο πρόγραμμα το οποίο κρατάτε στα χέρια σας, ο τίτλος της σημερινής εκδήλωσης είναι «Τρεις Αιώνες Μουσικής από Τέκτονες Συνθέτες».

Οφείλω να πω ευθύς εξ αρχής, ότι ο τίτλος αυτός είναι, κατά ένα μέρος, δάνειο - κατόπιν αδείας - από το βιβλίο του καθηγητή κ. Θεοδόση Τάσιου, ο πλήρης τίτλος του οποίου είναι «Τρεις Αιώνες Τεκτονική Μουσική και οι Δημόσιες Συναυλίες».

Με το βιβλίο του αυτό, ο Θ. Τάσιος, μας πληροφορεί το πώς ο Τεκτονισμός πραγμάτωσε ένα είδος «πορείας προς τον λαό», με τη συστηματική οργάνωση δημόσιων συναυλιών, πράγμα το οποίο, 300 χρόνια πριν, δεν γινόταν και η παιδεία μέσω της μουσικής ήταν προνόμιο μόνον της άρχουσας τάξης, δηλαδή των ευγενών και της εκκλησιαστικής ηγεσίας.

Ευχαριστούμε, λοιπόν, τον κ. καθηγητή διότι

- όχι μόνο μας επέτρεψε να χρησιμοποιήσουμε μέρος του τίτλου του βιβλίου του, αλλά και διότι
- μας ενέπνευσε να διοργανώσουμε τη σημερινή συναυλία και στη συνέχεια
- δέχθηκε, όπως θ' ακούσετε σε λίγο, να μας εισάγει με μια σύντομη ομιλία του στο θέμα της συμβολής των τεκτόνων μουσικών και μουσουργών στην πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης.

Βέβαια και οι μουσουργοί που εντάχθηκαν στον Ελευθεροτεκτονισμό βοηθήθηκαν από αυτόν.

Βοηθήθηκαν:

- από τον ιδεαλισμό του,
- από τις αξίες του,
- από το όραμά του για τον ορθό λόγο και τα ιδανικά της Ισότητας, της Ελευθερίας και της Ανοχής προς τους συνανθρώπους τους,
- από τις ιδέες της αλληλεγγύης και της φιλανθρωπίας, τις οποίες υιοθέτησαν και έτσι πρωτοστάτησαν στο θεσμό των δημόσιων συναυλιών που διοργάνωναν για συλλογή χρημάτων προς όφελος όσων είχαν ανάγκη,
- (βοηθήθηκαν – με άλλα λόγια) ώστε να γίνουν καλύτεροι άνθρωποι.

Βέβαια, στη σημερινή αυτή μουσική εκδήλωση, κυρίες και κύριοι, δεν θα ακουστούν έργα τεκτονικής μουσικής.

Θα εκτελεσθούν όμως έργα σπουδαίων τεκτόνων συνθετών, οι οποίοι αναφέρονται στο πρόγραμμα, και τα οποία έργα επελέγησαν με κριτήριο τις δυνατότητες που είχαμε, όσον αφορά τη συγκρότηση

του Μουσικού Συνόλου, το οποίο και θα απολαύσετε εντός ολίγου.

Ευχαριστώ λοιπόν θερμά, εκ μέρους των 6 συνεργαζομένων Συλλόγων, το Τεκτονικό Ίδρυμα και ιδιαίτερα

- τον Πρόεδρό του κ. Γεώργιο Βασιλογεώργη, ο οποίος δυστυχώς απουσιάζει εκτός Ελλάδος,
- τον Αντιπρόεδρό του Ιδρύματος κ. Κωνσταντίνο Πολίτη, αλλά και τα μέλη του Συμβουλίου του Ιδρύματος, διότι έθεσαν υπό την αιγίδα τους την εκδήλωση αυτή.

Επαναλαμβάνω ακόμη τις θερμότες ευχαριστίες μας προς τον καθηγητή του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, αλλά και πολλών άλλων Πολυτεχνείων και Πανεπιστημίων του εξωτερικού και μέλος της Ακαδημίας Επιστημών του Τορίνου κ. Θεοδόση Τάσιο, για τη συνδρομή του στην προσπάθειά μας. Ευχαριστώ, επίσης,

- τον αδ. μας και γνωστό σε όλους μουσικό κ. Μίμη Πλέσσα που μας τιμά με την παρουσία του,
- τους διακεκριμένους μουσικούς, τα ονόματα των οποίων αναφέρονται στο πρόγραμμα,
- τον Σωτήρη Δημητριάδη ο οποίος αφιλοκεδώς και με μεγάλη προθυμία δέχθηκε να συμμετάσχει στη συναυλία αυτή και ιδιαίτερα
- τον αδ. Βασίλη Παπαδόπουλο, ο οποίος, επίσης αφιλοκεδώς, έχει όλη την επιμέλεια του μουσικού μέρους και θα διευθύνει την ορχήστρα.

Τέλος, ευχαριστώ θερμά όλους εσάς, κυρίες και κύριοι, που μας πλαισιώνετε στην προσπάθεια μας,

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑΣ

1^ο μέρος

- **Α. Β. Χατζηγιάννης:** "Ομορφιά" (1898)
- **Μ. Α. Μπαμπινιώτης:** "Μαύρη Βιολί" (1919)
- **Ε. Παπαίου:** "Το κενό" (1932)
- **Σ. Α. Βασιλικάκης:** "Ο δρόμος" (1932)
- **Ε. Παπαίου:** "Το κενό" (1932)
- **Ε. Παπαίου:** "Το κενό" (1932)

2^ο μέρος

- **Μ. Α. Μπαμπινιώτης:** "Μαύρη Βιολί" (1919)
- **Ε. Παπαίου:** "Το κενό" (1932)
- **Σ. Α. Βασιλικάκης:** "Ο δρόμος" (1932)
- **Ε. Παπαίου:** "Το κενό" (1932)
- **Ε. Παπαίου:** "Το κενό" (1932)
- **Ε. Παπαίου:** "Το κενό" (1932)

Αντώνης Παπαγιάννης (1876-1937)

Μέλος του Τεκτονικού Ιδρύματος από το 1919. Σημαντικός συνθέτης και δάσκαλος μουσικής. Έγραψε πολλά έργα για πιάνο, βιολί και φωνή.

Νικόλαος Βασιλογεώργης (1891-1969)

Μέλος του Τεκτονικού Ιδρύματος από το 1919. Σημαντικός συνθέτης και δάσκαλος μουσικής. Έγραψε πολλά έργα για πιάνο, βιολί και φωνή.

Εμμανουήλ Παπαίου (1881-1932)

Μέλος του Τεκτονικού Ιδρύματος από το 1919. Σημαντικός συνθέτης και δάσκαλος μουσικής. Έγραψε πολλά έργα για πιάνο, βιολί και φωνή.

Εμμανουήλ Παπαίου Σύντομο Βιογραφικό (1881-1932)

Μέλος του Τεκτονικού Ιδρύματος από το 1919. Σημαντικός συνθέτης και δάσκαλος μουσικής. Έγραψε πολλά έργα για πιάνο, βιολί και φωνή.

Υπό την αιγίδα του Τεκτονικού Ιδρύματος

Υπό την αιγίδα του Τεκτονικού Ιδρύματος

Η συναυλία διοργανώνεται από τις Σ.Σ. Υψηλάντων, Σκηνόδρους, Ιωνία, Βυζώντιον, Απάλλων & Τριπέλερος

Πρόεδρος: Χρήστος Στεφανίδης
 Ήρωα Στάσιου Πάρις Λιλιανίτσι, Αγγελική Σαράντζη, Σοφία Βασιλογιάννη, Νικόλαος Βασιλογιάννης, Κωνσταντίνος Πολίτης, Αλέξανδρος Παπαγιάννης, Βασίλης Παπαδόπουλος, Τάσος Παπαίου, Γιώργος Βασιλογιάννης, Αλέξης Σαράντζης, Γιάννης Ριλιανίτσι
 Επίσημο Λειτουργικό Συμβούλιο: Αλέξανδρος Παπαγιάννης (Πρόεδρος)

Τρεις Λιόνες Μουσικής από Τέκτονες Συνθέτες

Ανοικτή Μουσική Εκδήλωση - Συναυλία

Σάββατο 14 Μαρτίου 2015 & ώρα 19:00
 Φιλοτεχνική Σύλλογος "Αρσενάκι" - Στάσιου Αλ. Τσαγγίλη Καρδίτσας 8, Αθήνα

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1^ο μέρος

- J. N. Hummel, "Φαντασία" για πιάνο, Op. 124 πάνω σε θέματα από την όπερα «Γάμοι του Φίγκαρο» του Mozart, πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος
- W. A. Mozart, "Vedrai carino", άρια για σοπράνο από την όπερα "Don Giovanni", πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος, τραγούδι Χριστίνα Σπηλιακοπούλου
- W. A. Mozart, "Deh vieni non tardar" ρεσιτατίβο και άρια για σοπράνο από την όπερα "Γάμοι του Φίγκαρο", πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος, τραγούδι Χριστίνα Σπηλιακοπούλου
- G. Meyerbeer, "Parmi les pleurs", άρια για σοπράνο από την όπερα «Οι Ουγενότοι», πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος, τραγούδι Χριστίνα Σπηλιακοπούλου
- G. Meyerbeer, "Chant de Mai", τραγούδι για σοπράνο και πιάνο, πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος, τραγούδι Χριστίνα Σπηλιακοπούλου
- Σ. Φ. Σαμάρας, "Σ' αγαπώ", τραγούδι για σοπράνο και πιάνο, πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος, τραγούδι Χριστίνα Σπηλιακοπούλου
- J. Sibelius, "Valse Triste" Op. 44 No 1 από την ορχηστρική σουίτα "Κουολεμα" σε μεταγραφή για τσέλο και πιάνο από τον συνθέτη, πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος, τσέλο Χριστόφορος Μιρόνικοβ
- F. Liszt, "Mazepa", σπουδή No 4 από τις "12 σπουδές υπερβατικών εκτέλεσης" S139 για σόλο πιάνο, πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος
- F. J. Haydn, Πιάνο Τρίο No 1, για βιολί, τσέλο και πιάνο, H 25 (3ο μέρος), Finale Rondo all' Ongarese Presto, βιολί Στέλλα Τσάνη, τσέλο Λευκή Κολοβού, πιάνο Βασίλης Παπαδόπουλος
- W. A. Mozart, "Μικρή Νυκτερινή Μουσική" στην αυθεντική μορφή της για κουαρτέτο εγχόρδων (1ο μέρος) Allegro, 1ο βιολί Στέλλα Τσάνη, 2ο βιολί, Μιρουνίλντα Ευγ. Μάλο, βιόλα Ηλίας Σδούκος, τσέλο Λευκή Κολοβού

2^ο μέρος

- Β. Παπαδόπουλος, "Η παραβολή του Νόμου - μουσική για 12 +1" για 11 έγχορδα, βασισμένη στη «Δίκη» του Κάφκα (συμμετέχει ο Τηλέμαχος Κρεβάικας), διεύθυνση Βασίλης Παπαδόπουλος
- J. Sibelius, "Andante Festivo" για ορχήστρα εγχόρδων, διεύθυνση Βασίλης Παπαδόπουλος
- W. A. Mozart, Συμφωνία No 25 K.183 (1ο μέρος) Allegro con brio, διεύθυνση Βασίλης Παπαδόπουλος
- Σ. Δημητριάδης, "Φαντασία" πάνω σε θέματα από την όπερα "Μαγικός Αυτός" (μεταγραφή για σόλο πιάνο), πιάνο Σωτήρης Δημητριάδης
- W. A. Mozart, Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα No 9 K.271 (1ο μέρος) Allegro, πιάνο & διεύθυνση ορχήστρας Βασίλης Παπαδόπουλος

- παρουσιάζοντας μικρό μόνο δείγμα του μουσικού έργου επιφανών τεκτόνων μουσουργών, θέλουμε να καταστήσουμε γνωστή τη συμβολή εκατοντάδων, για να μην πω χιλιάδων τεκτόνων μουσικών, στην ανάπτυξη της μουσικής παιδείας των Ευρωπαίων πολιτών.

Και υπό αυτή την έννοια, η σημερινή Ανοικτή στο κοινό Εκδήλωση, είναι αφιερωμένη σε όλους τους μουσικούς και συνθέτες αδ. μας τέκτονες, που έδρασαν τους τρεις τελευταίους αιώνες.

Πριν όμως ξεκινήσει το μουσικό μέρος της σημερινής συναυλίας θα παρακαλέσω τον αντιπρόεδρο του Τεκτ. Ιδρύματος, κ. Κωνσταντίνο Πολίτη, να λάβει το λόγο και να προλογίσει την εκδήλωση αυτή, η οποία, άλλωστε, τελεί υπό την αιγίδα του Τεκτονικού Ιδρύματος, το οποίο απόψε εκπροσωπεί.

Αμέσως μετά,

- τον λόγο θα λάβει ο κ. Θεοδόσης Τάσιος, ο οποίος όπως προείπα, με μια σύντομη κατατοπιστική ομιλία, θα μας εισαγάγει στο θέμα της εκδήλωσης,

και στη συνέχεια

- θα ακολουθήσει η συναυλία, η οποία θα παρουσιασθεί – σύμφωνα με το πρόγραμμα - σε δύο μέρη, με ένα ενδιάμεσο διάλειμμα 15 περίπου λεπτών.

Πρόλογος του Αντιπροέδρου του Τεκτονικού Ιδρύματος Κωνσταντίνου Πολίτη

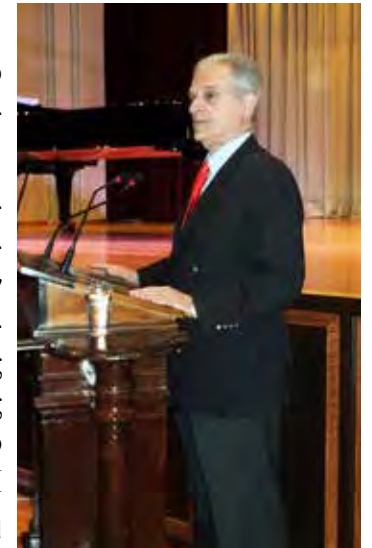
Κυρίες και κύριοι,

Σας μεταφέρω τον χαιρετισμόν του προέδρου του Τεκτονικού Ιδρύματος κ. Γεωργίου Βασιλογεώργη και όλων των μελών του Συμβουλίου του.

Ο δυτικός πολιτισμός στον οποίο ζούμε άντλησε τις θεμελιώδεις αξίες του από τρεις αρχαίες πόλεις. Από την Αθήνα πήρε την φιλοσοφία και την τραγωδία, από την Ιερουσαλήμ πήρε την εσωτερικότητα του ανθρώπου και από την Ρώμη τους νόμους. Αργότερα η Ευρώπη πρόσθεσε δικές της αξίες όπως την αγωγή της ψυχής (ψυχαγωγία), το ρομαντικό κίνημα και την κλασική μουσική. Η μουσική αυτή ήταν αυτόνομη, δηλαδή για πρώτη φορά δεν συνόδευε ένα τραγούδι. Αφού την απόλαυσαν στην αρχή βασιλιάδες και άρχοντες, απλώθηκε μετά στην κοινωνία, όπου ο κόσμος την αγάπησε. Όταν μάλιστα προγραμματιζόταν συναυλία σε μια πόλη, οι κάτοικοι την περίμεναν με λαχτάρα, αγωνίζονταν να βρουν ένα εισιτήριο και κυρίαρχο θέμα των καθημερινών συζητήσεών τους ήταν αυτή η μουσική εκδήλωση.

Την ημέρα της συναυλίας φόραγαν τα καλά τους ρούχα και προσέρχονταν ύστερα από τόση μεγάλη προσμονή, εντελώς προετοιμασμένοι εσωτερικά δηλαδή με ανοιγμένη την ψυχή τους.

Ο σύγχρονος άνθρωπος έχει την δυνατότητα οπουδήποτε, οπο-

τεδήποτε να ακούσει όποιο κομμάτι κλασσικής μουσικής επιθυμεί και μάλιστα σε υψηλή πιστότητα. Δεν έχει όμως τον χρόνο και την διάθεση να προετοιμαστεί για το άκουσμα, ενώ είναι απολύτως απαραίτητη η ψυχική προετοιμασία του. Δεν αρκεί μόνο η καλή εκτέλεση της μουσικής, χρειάζεται εξίσου και η προετοιμασμένη υποδοχή της, χάρι στην οποία ίσως ο ακροατής συναντήσει την αρμονία η οποία μπορεί να τον ταξιδέψει σε μέρη εντός του που είναι ανήμπορος να τα φθάσει ο λόγος.

Στην μυθολογία ο Κάδμος περιπλανιέται σ' όλη την Ελλάδα να βρει την χαμένη αδελφή του Ευρώπη και βρίσκει ύστερα από τόσο κόπο την όμορφη Αρμονία που ήταν κόρη του κατ'εξοχήν αρσενικού, του Άρη και του κατ'εξοχήν θηλυκού της Αφροδίτης. Στον γάμο του Κάδμου και της Αρμονίας παρευρέθηκαν μαζί για δεύτερη και τελευταία φορά όλοι οι θεοί (όλες οι δυνάμεις της φύσεως) με τους θνητούς ανθρώπους.

Ο Πλάτων γράφει, ότι η καλύτερη αρμονία είναι αυτή που παράγει ο άνθρωπος με τον τρόπο ζωής του.

Οι τέκτονες προσπαθούν μήπως και κατορθώσουν να βρουν την αρμονία με τις αγαθές σκέψεις, τα λόγια και τις πράξεις τους.

Οι μουσουργοί της Ευρώπης προσπαθούν να συναντήσουν την αρμονία με την λύρα και τον αυλό τους.

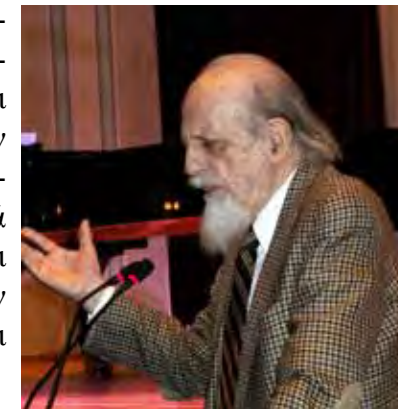
Για τον πολύτιμο συνδυασμό των μουσουργών που ήσαν συγχρόνως και τέκτονες θα μας μιλήσει ο καθηγητής κ. Θεοδόσης Τάσιος.

Κυρίες και κύριοι σας εύχομαι, καλή ψυχαγωγία. ■

Εισαγωγική ομιλία του καθηγητή κ. Θεοδόση Τάσιου

Το φαινόμενο του πλήθους των επαγγελματιών μουσικών μέσα στις τεκτονικές στοές, μπορεί ν' ακούγεται παράξενο για πολλούς ή για κάποιον που δεν έχει διαβάσει ιστορία ή που δεν μπορεί να διαβάσει ιστορία, (διότι λογοκρίνονταν όλα αυτά την εποχή εκείνη), το φαινόμενο δηλαδή ότι μεγάλο ποσοστό επαγγελματιών μουσικών εντάχθηκε στον Ελευθεροτεκτονισμό δεν είναι εύκολα κατανοητό.

Διαπιστώνεται όμως ότι από τον 17^ο αιώνα, αλλά κυρίως τον 18^ο και επέκεινα, αλλά και μέχρι τον 19^ο, μεγάλο ποσοστό επαγγελματιών μουσικών πήγε και βρήκε καταφύγιο μέσα στις τεκτονικές στοές.

Αυτό, κοινωνιολογικά, είναι παράξενο, διότι ακριβώς οι συντεχνίες αυτές, των κτιστάδων δηλαδή, στις οποίες πήγαιναν οι μουσικοί και βρίσκαν καταφύγιο, αφορούσαν το επάγγελμα βεβαίως του κτίστη, έστω και «θεωρητικού».

Θέλουμε να καταλάβουμε, λοιπόν, πώς και γιατί μια άλλη συντεχνία, αυτή των μουσικών, πήγε και συμπορεύθηκε και βρήκε ένα συγγενές έδαφος και γιατί ήταν τόσο πολλοί οι μουσικοί που πήγαν στη συντεχνία των αποδεδεγμένων κτιστάδων!

Οι σχετικές έρευνες είναι δουλειά των Πανεπιστημίων πλέον, είτε προσφεύγοντας στα αρχεία τα τεκτονικά, είτε αυτά των υφισταμένων τεκτονικών στοών, είτε στα αρχεία τα οποία είχαν κατασχεθεί από τις αστυνομίες. Όπως π.χ. από την αυστριακή αστυνομία λίγο μετά τον καιρό του Mozart ή από τη ρωσική αστυνομία που κατέσχε αργότερα όλα τα πρακτικά όλων των στοών, μετά την αυ-

ταρχική απαγόρευσή τους από τον τσάρο. Έτσι σήμερα η επιστήμη έχει άλλη μια δυνατότητα να βλέπει και να ερευνά την ιστορία της εποχής εκείνης.

Καλλιεργώντας, λοιπόν, αυτή την επιστημονική έρευνα, ξεκαθαρίζουν τα πράγματα και η πρώτη ερμηνεία που συνήθως δίνεται είναι πως οι μουσικάντηδες, την εποχή εκείνη, ήταν ένα καταδυναστευόμενο επάγγελμα, διότι ως επαγγελματίες αυτοί ανήκαν είτε στους βαρώνους είτε στους επισκόπους και σε κάθε περίπτωση σε κάποιον της άρχουσας τάξης.

Και, ήταν άνθρωποι που έτρωγαν στα υπόγεια μαζί με τους άλλους υπηρέτες.

Αυτή ήταν η κατάσταση, αλλά φαίνεται ότι μέσα στις τεκτονικές στοές βρήκαν ισότητα αφού μπορούσαν να κάθονται δίπλα – δίπλα με τους κυρίους τους.

Η ερμηνεία αυτής της ισότητας δεν ήταν όπως εκ των υστέρων ακούστηκε με το κήρυγμα του Διαφωτισμού ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - ΙΣΟΤΗΣ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ, κλπ. Αυτά θα έρθουν μετά.

Όχι! Πριν, υπήρχε απλώς το τεκτονικό αίσθημα της πνευματικής συντεχνίας, όπου δεν υπήρχε διάκριση μεταξύ ανώτερου και κατώτερου.

Μέσα σ' αυτό, λοιπόν, το περιβάλλον, μπόρεσαν οι μουσικάντηδες να βολεντούν και να νιώσουν ως ίσοι προς ίσους.

Δεύτερον, δεν είχαν προηγουμένως δικαίωμα ν' ασκήσουν δημόσια το επάγγελμα του μουσικού, γιατί ήσαν μουσικοί του βαρώνου

είτε του επισκόπου. Επομένως για κάθε δημόσια μουσική εκδήλωση έπρεπε να πάρουν ειδική άδεια, από κάποια Ακαδημία ή κάποια άλλη Αρχή, η οποία και, συνήθως, δεν τους εδίδετο.

Άρα, δεν δινόταν αυτό το μέγιστο αγαθό, η μουσική, για το Λαό.

Ξαφνικά όμως, μέσα στις στοές, λύθηκε αυτό το πρόβλημα: Οι στοές αποφάσιζαν και κάνανε δικές τους μουσικές εκδηλώσεις.

Ποιός να τους το απαγορεύσει αφού μέσα σ' αυτές υπήρχαν και βαρώνοι και παπάδες;

Άλλωστε, ο ιδρυτής του λεγόμενου ιστορικού τεκτονισμού της Αγγλίας, ο Anderson, παπάς ήταν ο άνθρωπος.

Έτσι, λοιπόν, οι μουσικοί αυτοί που είχαν μπει στις τεκτονικές στοές, βγαίνουν έξω και κάνουν δημόσιες μουσικές εκδηλώσεις, χωρίς εισιτήριο στην αρχή, απλά για να μπορούν να παίζουν στον κόσμο, στις πλατείες και αργότερα και στις αίθουσες.

Αυτή η δυνατότητα της επικοινωνίας των μουσικών με τον λαό ήταν, νομίζω, εύλογη.

Το όλον θέμα το μελετώ κι εγώ στα διάφορα διδακτορικά που γίνονται σε ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

Άλλωστε βαθμιαίως, ο τεκτονισμός απομακρύνεται από τον κύκλο των κτιστάδων, γίνεται πιο intellectual και εκείνο, το οποίο φάνηκε αργότερα, είναι να υπάρχει σαφής διάκριση του τεκτονισμού, που δεν ήτανε ένα ίδρυμα διανοουμένων, δεν ήτανε ένα ίδρυμα πολιτικό, δεν ήτανε ένα ίδρυμα καλλιτεχνικό αλλά προσπαθούσε να κάνει μια σύνθεση όλων και να έχει μια ισότητα όλων αυτών των

ενεργημάτων, που είναι οι τρεις διαστάσεις του EINAI, δηλαδή το Γνωσιακό, το Αισθητικό και το Ηθικό, και το τελευταίο είναι πρώτο, το Ηθικό ενέργημα.

Έτσι το αισθητικό ενέργημα βρέθηκε να μην είναι μια διασκέδαση ή έστω μια ψυχαγωγία, όπως λέει ο κόσμος, αλλά να είναι μια ουσιώδης διάσταση του EINAI.

Δεν είναι «να πάμε να διασκεδάσουμε και να περάσουμε την ώρα μας».

Φαίνεται από τα κείμενα τα τεκτονικά, αλλά και από τις πολλές συμμετοχές, στον τεκτονισμό, διανοουμένων και καλλιτεχνών της εποχής εκείνης, κυρίως ποιητών, ότι εκεί το αισθητικό ενέργημα ήταν ένα υψηλότερα αισθητικό νοούμενο και προσείλκυε αυτούς τους ανθρώπους.

Στη Γαλλία, τον 18^ο αιώνα υπήρξαν πολλές παρατεκτονικές οργανώσεις που οργάνωναν μόνιμα και συστηματικά μουσικές εκδηλώσεις για τον λαό, με ένα μικρό εισιτήριο και έτσι άρχισαν και οι μουσικάντηδες να βελτιώνουν λίγο τα άθλια οικονομικά τους.

Αυτή ήταν η κατάσταση, για να κάνω μια μικρή σταχυολόγηση των γαλλικών πραγμάτων την εποχή εκείνη.

Στην Αγγλία, για να κάνω μια επίσης μικρή σταχυολόγηση, υπήρχε μια στοά που απεφάσισε να κάνει δημόσιες συναυλίες με έργα διαφόρων μουσικών και της οποίας ισόβιος μαέστρος ήταν ο Geminiani, ίσως όχι πολύ γνωστός σήμερα. Ο Geminiani ήταν από τα στελέχη αυτής της κίνησης και έκανε εξαιρετική δουλειά για 30

χρόνια.

Θ' αφήσω την Αυστρία και τη Ρωσία και θα σταχυολογήσω μερικά πράγματα από τη Γερμανία του Γκαίτε, ο οποίος έφερε αρκετούς φίλους του στον τεκτονισμό. Εκεί, μεταξύ 1775 – 1785 τυπώθηκαν 30 συλλογές μουσικής, από τις οποίες οι 28 είχαν και ποιητή και μουσικό τέκτονα. Το φαινόμενο αυτό ήταν ογκωμένο κυρίως την εποχή του Διαφωτισμού, ενώ σιγά – σιγά άρχισε να μειούται με τον χρόνο. Γιατί αυτό; Διότι ακριβώς αυτά τα στοιχειώδη ιδανικά, αφ' ενός μεν της Ισότητας κλπ. είχαν γίνει ευρύτερα αποδεκτά, ενώ αφ' ετέρου η αισθητική δραστηριότητα ήταν ήδη διαδεδομένη στην κοινωνία. Πάντως αυτό το φαινόμενο είναι ιστορικός πολύ ενδιαφέρον.

Ένας από τους φίλους του Γκαίτε, ο Ναόν – ίσως δεν είναι πολύ γνωστό – είναι ο εφευρέτης της περίφημης Μουσικής των Κρυστάλλων, η οποία δεν είναι ίσως πολύ γνωστή στον τόπο μας. Έχουμε δηλαδή ένα «έπιπλο» που έχει διάφορα «ποτήρια», τα οποία είτε με τη μέθοδο της κρούσης είτε με τη μέθοδο της τριβής παράγουν απίστευτους ήχους και αρμονία. Να φανταστείτε ότι ο Μεσμέρ, πρώτος είχε διαπιστώσει την αφάνταστη συγκίνηση, την οποία προκαλούν οι ήχοι αυτοί. Ήταν τόσο πολύ της μόδας τότε, ώστε ο Μότσαρτ έγραψε δύο κομμάτια για τέτοια μουσική. Ο Βενιαμίν Φραγκλίνος, ο οποίος ήταν και μεγάλη προσωπικότητα της στοάς των Εννέα Μουσών στο Παρίσι, έφτιαξε μια μηχανή για τέτοια μουσική.

Συμπτώσεις, μπορείτε να μου πείτε αλλά συμπτώσεις εμπνεόμενες ή μάλλον υπαγορευόμενες από την κοινωνιολογική ερμηνεία που δώσαμε πριν.

Επειδή εξ άλλου ο τεκτονισμός προσέφερε τον εταιρισμό, ενώ περιείχε το τρίπτυχο Ελευθερία – Ισότητα – Αδελφότητα, έγινε όχημα υλοποίησης και της αρχής της εθνότητας. Οι υποψήφιοι επαναστάτες (Garibaldi, Carbonari, επαναστάτες στη Ρουμανία, Δεκεμβριστές στη Ρωσία, Φιλική Εταιρεία κλπ.) βρήκαν το φιλοσοφικό και οργανωτικό τους πλαίσιο έτοιμο και το ακολούθησαν.

Επιτρέψτε μου όμως μια μικρή παρέκβαση αναφορικά με τους Δεκεμβριστές.

Ήταν ένα απίθανο κίνημα και όλη η ιστορία της Ευρώπης, θα είχε αλλάξει, αν το Δεκέμβριο του 1825 αυτό το κίνημα των Δεκεμβριστών, το οποίο ξεκίνησε από τρεις στοές του Κιέβου και μια στοά του Πέτρογραδ, (όπου οι αξιωματικοί επαναστάτες βρήκαν καταφύγιο και βγήκαν μπροστά), αν είχε επιτύχει την απελευθέρωση των δουλοπαροίκων 30 χρόνια νωρίτερα, η εικόνα της Ευρώπης θα ήταν σήμερα διαφορετική.

Γιατί όμως το μνημόνευσα αυτό εδώ;

Και οι Δεκεμβριστές και οι Γκαριμπαλτίνι ως σήμα τους είχαν τη λαϊκή μουσική.

Και οι Δεκεμβριστές, (που ήταν και αριστοκράτες) και οι Γκαριμπαλτίνι τραγουδούσαν λαϊκά τραγούδια για να εμπνεύσουν τους οπαδούς τους.

Και επιπλέον έχουμε ανάλογο φαινόμενο με τους μουσικούς εκείνους, οι οποίοι έγραψαν Εθνικούς Ύμνους.

Ο Ροζέ ντε Λιλ έγραψε τη Μασσαλιώτιδα.

Πού την έγραψε;

Την έγραψε μέσα σε μια τεκτονική στοά και την πρωτοτραγούδησε μέσα στο σπίτι του δημάρχου, που το είχαν μετατρέψει σε στοά της οποίας ο ίδιος ο δήμαρχος ήταν πρόεδρος, (σημειωτέον ότι τρώμαζε να γλυτώσει την κατατόμηση αργότερα από τους επαναστάτες...).

Το Rule Britannia γράφτηκε επίσης από τέκτονα μουσικό.

Και τελειώνω,

Κύριε Αντιπρόεδρε, δεν ξέρω αν κάνετε χατίρια εσείς μέσα στο Ίδρυμά σας, αλλά θα αναφέρω δύο σπουδαία χατίρια που έγιναν εις όφελος διασήμων μουσικών τεκτόνων που τους δώσανε κάτι βαθμούς τεκτονικούς, «χατιρικά» θα λέγαμε σήμερα.

Ο πρώτος ήταν ο Φρειδερίκος ο Μεγάλος της Πρωσίας, διάσημος συνθέτης, φλαουτίστας, κλπ. που αν δεν έδινε 3000 φλορίνια στην Κωσταντσα για να ξεπληρωθούν τα χρέη του Μότσαρτ, ακόμα θα πλήρωνε η οικογένειά του. Τον κάνανε μέσα σε δύο νύκτες τέκτονα διδάσκαλο.

Η δεύτερη οιωνεί χαριστική ενέργεια έγινε με τον Σαμάρα, όπου σε δύο μέρες πάλι πήρε τον Γ' τεκτονικό βαθμό, ενώ την άλλη μέρα έφυγε για τη Ρώμη που είχε να παραδώσει όπερα.

Έτσι και μείς θα δεχθούμε τη χαριστική σας προσφορά και θα απολαύσομε με τη λαμπρή μουσική που θα μας προσφέρουν οι μουσικοί μας απόψε. ■

Το δεύτερο μέρος της Συναυλίας

Κυρίες & Κύριοι,

Το δεύτερο μέρος της σημερινής συναυλίας περιλαμβάνει, κυρίως, ορχηστρικές συνθέσεις τεκτόνων μουσουργών, οι οποίοι δεν είναι εν ζωή.

Σκεφθήκαμε, λοιπόν, να παρεμβάλλουμε και ένα έργο, γραμμένο ειδικά για τη σημερινή εκδήλωση, το οποίο βέβαια δεν θα μπορούσε να συντεθεί παρά μόνον από ένα σύγχρονο συνθέτη.

Και αυτός είναι ο μαέστρος και πιανίστας Βασίλης Παπαδόπουλος, τον οποίον ήδη γνωρίσατε από το πρώτο μέρος της συναυλίας.

Το έργο που θ' ακούσετε γράφτηκε για ορχήστρα εγχόρδων, όχι σε κλασσικό αλλά σε σύγχρονο ιδίωμα, το οποίο ίσως σας ξενίσει, αλλά ελπίζω ευχάριστα.

Ο αδ. μας Βασίλης Παπαδόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα το 1977.

Ξεκίνησε μαθήματα πιάνου σε ηλικία 5 ετών, σπούδασε Μουσικολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αργότερα σύνθεση και διεύθυνση ορχήστρας με τον Βλαδίμηρο Συνεωνίδα και τον Λουκά Καρυτινό.

Έχει συμπράξει με την Καμεράτα Ορχήστρα Φίλων της Μουσικής υπό τη διεύθυνση του Αλεξάνδρου Μυράτ, ενώ έχει δώσει πολυάριθμα ρεσιτάλ στο πλαίσιο διαφόρων Φεστιβάλ αποσπώντας εξαιρετικές κριτικές.

Συνεργάζεται με σύνολα μουσικής δωματίου, μεγαλύτερα ορχη-

στρικά και φωνητικά ensembles, ενώ έργα του έχουν παιχθεί, μεταξύ άλλων, στο Μέγαρο Μουσικής και στη Μουσική Ακαδημία της Χάγης.

Επίσης, συνθέτει μουσική για το θέατρο και έχει πλαισιώσει παραστάσεις διαφόρων σχημάτων, ενώ έχει συνεργασθεί και με τους Κώστα Γαβρά, Λυδία Κονιόρδου, κ.α.

Με το έργο του, αυτό, το οποίο έχει τον τίτλο «Η παραβολή του Νόμου» και είναι βασισμένο στη «Δίκη» του Κάφκα.

Πρίν από το τέλος, όμως, θα έχετε, επίσης, την ευκαιρία ν' ακούσετε μια «Φαντασία» για σόλο πιάνο, του διακεκριμένου πιανίστα Σωτήρη Δημητριάδη, ο οποίος αν και ασθενής είναι παρών και θα παίξει για σας.

Καλή ακρόαση ■

Η Συγχρονότητα υπό τεκτονικήν έποψιν

Γεώργιος Γαλιώνης, Ιωάννης Κασόρ

Η έννοια της Συγχρονότητας

Ο C. G. Jung το 1952, στο βιβλίο του *Synchronicity: An Acausal Connecting Principle* (*The Collected Works of C.G. Jung, vol. 8, page 15, Princeton/Bollingen, 1973*) όρισε ως **Συγχρονότητα** «την εκδήλωση δύο ή περισσοτέρων γεγονότων, τα οποία συνδέονται εν χρόνω νοηματικά (αποκτούν το αυτό ή παραπλήσιο νόημα), αλλή, όχι αιτιακά...» Η Συγχρονότητα είναι η παρατήρηση δύο ή περισσοτέρων γεγονότων για τα οποία ισχύουν τα εξής:

Η πιθανότητα να συμβούν είναι μικρή (δεν συμβαίνουν συχνά).

Δεν διαπιστώνεται αιτιώδης σύνδεση μεταξύ τους.

Συνδέονται νοηματικά από τους παρατηρητές.

Διέκρινε την Συγχρονότητα από τον συγχρονισμό, που είναι η ταυτόχρονη εκδήλωση δύο ή περισσοτέρων γεγονότων.

Θεώρησε την Συγχρονότητα ως αρχή ερμηνείας-κατανόησης, ίσης αξίας προς την Αιτιότητα

Περιπτώσεις Συγχρονότητας

Δεν είναι απαραίτητη η εκδήλωση των γεγονότων στον αυτό τόπο και χρόνο, για να συνδεθούν αυτά νοηματικά μεταξύ τους. Στον ακόλουθο πίνακα αναλύονται οι περιπτώσεις, καθώς και ο χρόνος, κατά τον οποίο οι παρατηρητές αποκτούν την δυνατότητα να διαπιστώσουν την Συγχρονότητα.

Περίπτωση	Εκδήλωση Γεγονότων	Χωροχρονικό Διάγραμμα Γεγονότων Ο Χρόνος και ο Τόπος των Γεγονότων (α,β,γ,δ) δεν συμπίπτουν κατ' ανάγκην, με τον Χρόνο και τον Τόπο του Παρατηρητού (Ο)
I	Στον αυτό χρόνο και στον αυτό τόπο	
II	Στον αυτό χρόνο, αλλά, σε διαφορετικό τόπο	
III	Στον αυτό τόπο, αλλά, σε διαφορετικό χρόνο	
IV	Σε διαφορετικό τόπο, και σε διαφορετικό χρόνο	

Παραδείγματα

Ο Carl G. Jung, στο βιβλίο του «*The Structure and Dynamics of Psyche*» (Η Δομή και η Δυναμική της Ψυχής), αναφέρει ότι, κατά την διάρκεια της έρευνάς του, για το συλλογικό ασυνείδητο, άρχισε να παρατηρεί συμπτώσεις, που συνδέοντο νοηματικά. Η ανάγκη να κατανοήσει τις παρατηρήσεις αυτών των γεγονότων, τον οδήγησε στην έννοια της Συγχρονότητας. Παρατίθενται κατωτέρω μερικά σχετικά παραδείγματα που αναφέρει ο Jung, καθώς και άλλα.

Παράδειγμα 1: Ο Σκαρabaίος (Jung).

«Μια νεαρή γυναίκα ασθενής μου είδε, σε μια κρίσιμη στιγμή, ένα όνειρο στο οποίο εμφανίστηκε ένας χρυσός σκαρabaίος. Ενώ μου αφηγήτο το όνειρό της, ήμουν με την πλάτη προς το κλειστό παράθυρο. Ξαφνικά άκουσα ένα θόρυβο πίσω μου, σαν ένα απαλό άγγιγμα και είδα ένα ιπτάμενο έντομο να χτυπά το παράθυρο απ' έξω. Άνοιξα το παράθυρο

Εικόνα 1. *Cetonia aurata*

και έπιασα το πλάσμα στον αέρα καθώς μπήκε. Ήταν ένα σκαθάρι (σκαραβαίος *Cetonia aurata*, χρυσόμυγα ή ζήνα στα καθ' ημάς) (εικόνα 1) ασυνήθιστο στα γεωγραφικά πλάτη μας, που σε αντίθεση με τις συνήθειες του, αισθάνθηκε την ανάγκη να μπει σε ένα σκοτεινό δωμάτιο, σε αυτή τη συγκεκριμένη στιγμή. Οφείλω να ομολογήσω ότι αυτό που συνέβη παρέμεινε μοναδική εμπειρία μου, όπως και το όνειρο της ασθενούς». Το παράδειγμα αυτό εμπίπτει στις περιπτώσεις (I) και (III).

Παράδειγμα 2: Η πουτίγκα δαμάσκνο και ο κύριος de Fontgibu (Jung).

«Το 1805 ο κύριος de Fontgibu προσέφερε πουτίγκα δαμάσκνο (εικόνα 2) στον Emile Deschamps, νεαρό μαθητή τότε, και αργότερα γνωστό συγγραφέα. Το 1815, 10 χρόνια αργότερα, ο Emile Deschamps είδε στο μενού ενός εστιατορίου στο Παρίσι, ότι προσέφερε πουτίγκα

Εικόνα 2. Πουτίγκα δαμάσκνο (*plum pudding*)

δαμάσκνο, και θέλησε να παραγγείλει. Ο σερβιτόρος του είπε ότι το τελευταίο πιάτο είχε ήδη κρατηθεί για άηλην πελάτη, ο οποίος διαπιστώθηκε ότι ήταν ο κύριος de Fontgibu. Το 1832, 27 χρόνια αργότερα από το πρώτο γεγονός, και 17 από το δεύτερο, ο Emile Deschamps επισκέφθηκε ένα εστιατόριο με ένα φίλο στο οποίο επίσης προσφερόταν πουτίγκα δαμάσκνο. Αφού υπενθύμισε στον φίλο

του το προηγούμενο περιστατικό με την πουτίγκα, χαριτολογώντας, του δήλωσε ότι μόνον ο κύριος de Fontgibu λείπει για να ολοκληρωθεί το έργο. Τότε, ο γηραιός πλέον, κυριος de Fontgibu μπαίνει στον χώρο που έτρωγαν, κατά λάθος» (Jung, C.G., *Synchronicity: An Acausal Connecting Principle*, Collected Works του CG Jung, том. 8, σελίδα 15, Princeton / Bollingen, 1973). Το παράδειγμα αυτό εμπίπτει στις περιπτώσεις (I) και (IV).

Παράδειγμα 3: I Τσιγκ 易經 (Jung).

Ο Jung θεωρούσε ως σαφή εκδήλωση Συγχρονότητας, την κινεζική μέθοδο πρόγνωσης, βάσει των 64 εξαγραμμάτων (εικόνα 4), η οποία συνοψίζεται στο κλασικό έργο «I Τσιγκ», το οποίο χρονολογείται περί το 2800 πΧ (εικόνα 5).

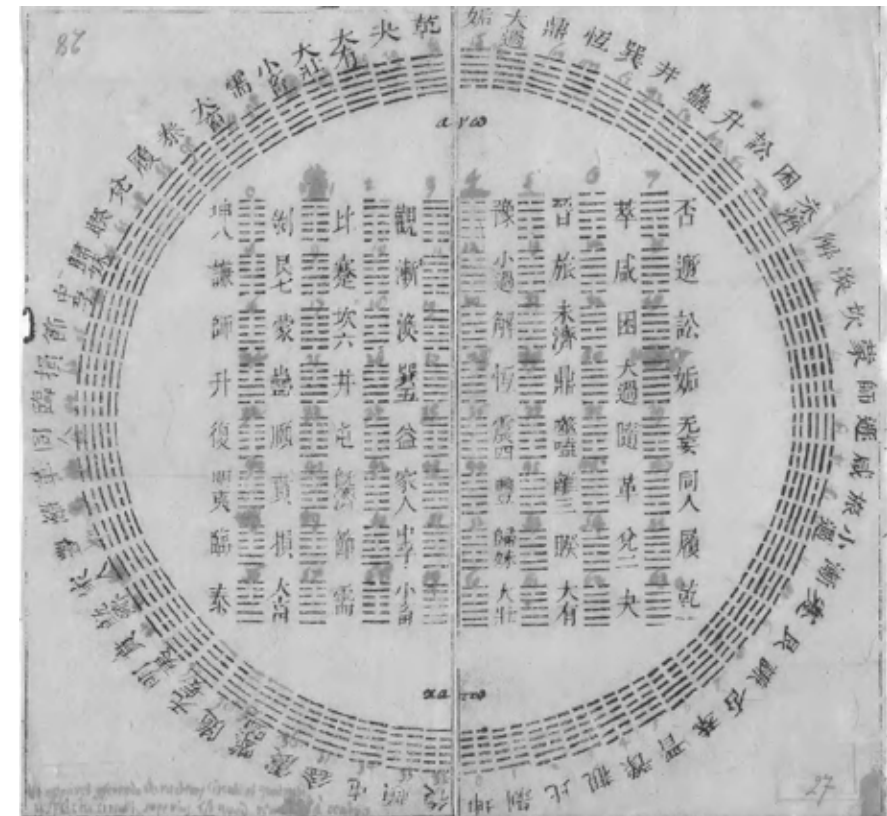
Ο ίδιος αναφέρει: «Ο ανατολικός νους, όπως παρατηρώ στο I Τσιγκ,

Εικόνα 4. Τα 64 εξαγράμματα του «I Τσιγκ»

Εικόνα 5. Το αρχαιότερο γραπτό «I Τσιγκ»

Εικόνα 6. Το διάγραμμα «I Τσιγκ», που έστειλε ο Bouvet στον Leibnitz

φαίνεται να ασχολείται αποκλειστικά με συμπτώσεις, ενώ η αιτιότητα που πλατρεύει ο δυτικός νους, περνάει σχεδόν απαρατήρητη. Ενώ ο δυτικός νους αναλύει προσεκτικά, αξιολογεί, επιλέγει, ταξινομεί, απομονώνει γεγονότα, η ανατολική αντίληψη συμπεριλαμβάνει τις φαινομενικά

παράλογες λεπτομέρειες, επειδή όλα αυτά συνθέτουν το παρατηρούμενο γεγονός».

Το 1700, ο Joachim Bouvet έστειλε στον Leibnitz, ένα διάγραμμα των εξαγραμμάτων του «Ι Τσιγκ» (εικόνα 6). Ο Leibnitz διεπίστωσε ότι οι Κινέζοι γνώριζαν το δυαδικό σύστημα αρίθμησης από τότε (2800 πΧ). Οι αραβικοί αριθμοί προστέθηκαν στο εν λόγω διάγραμμα, από τον ίδιο, τον Leibnitz (Perkins F. 2004, *Leibniz and China: A Commerce of Light*. Cambridge University Press). Το Ι Τσιγκ εμπίπτει σε όλες τις περιπτώσεις (I), (II), (III), (IV).

Εικόνα 7. Απεικόνιση της ουράνιας σφαίρας

Εικόνα 8. Αθηνική απεικόνιση της ουράνιας σφαίρας με την γη στο κέντρο και την ζωδιακή ζώνη περίξ της εκλειπτικής, επί της οποίας ο ήλιος φαίνεται να κινείται με περίοδο ένα έτος, δι-ατρέχοντας τους ζωδιακούς αστε-ρισμούς. Η φαινομένη θέση του ήλιου επί της εκλειπτικής, ορίζει το ζώδιο εκάστου γεγονότος. Στην εποχή του Πτολεμαίου Κλαύδιου (Α΄ αιώνας), οι ζωδιακοί αστε-ρισμοί συνέπιπταν με τα ζώδια. Σή-μερα όμως, λόγω της μετάπτωσης των ισημερινών, οι ζωδιακοί αστε-ρισμοί έχουν μετατοπισθεί περί-που, κατά ένα ζώδιο, π.χ. στο ζώ-διο του Κριού, σήμερα ευρίσκεται ο αστερισμός των Ιχθύων. Ο ήλιος σήμερα, εισέρχεται στον αστερι-

σμό του Κριού στις 14 Απριλίου, ενώ την εποχή του Χριστού, εισερχόταν στις 21 Μαρτίου. Συνεπώς, οι αστερισμοί έδωσαν τα ονόματά τους στα ζώδια τότε, την εποχή που διαμορφώθηκε η αστρολογία. Τα ζώδια είναι απλώς, οι 12 υποδιαιρέσεις του ζωδιακού, και ουδεμία σχέση έχουν με τους αστερισμούς.

Παράδειγμα 4: Αστρολογία (Jung).

Ο Jung πρότεινε την Συγχρονότητα ως ερμηνεία της αστρολογίας (εικόνες 7 και 8), καθώς και άλληλων εξω-συμβατικών μεθόδων διάγνωσης και πρόγνωσης.

Σε επιστολή του προς τον Sigmund Freud με ημερομηνία 12 Ιουνίου 1911, ο Jung γράφει:

«Τα βράδια υπολογίζω ωροσκόπια, αναζητώντας μια ιδέα στον πυρήνα της ψυχολογικής αλήθειας. Διαπιστώνω καλή συμφωνία των παρατηρήσε-ών μου με την γνώση που προβάλλεται στους ουρα-νούς».

Δηλαδή:

● Στο ωροσκόπιο γε-γονότος αποτυπώνονται ως σχέσεις, οι θέσεις των πλανητών στον ζωδιακό

(φαινομένη τροχιά του ήλιου στην ουράνια σφαίρα) (εικόνες 8 και 9).

● Η ερμηνεία της αστρολογίας σύμφωνα με την Συγχρονότητα, όπως ο Jung ισχυρίζεται, είναι ότι οι σχέσεις των γεγονότων με την θέση των πλανητών στον ζωδιακό, δεν είναι αιτιώδεις, αλλήλ, ενδεικτικές δυνατών σχέσεων, βάσει κάποιου ερμηνευτικού πλαισίου.

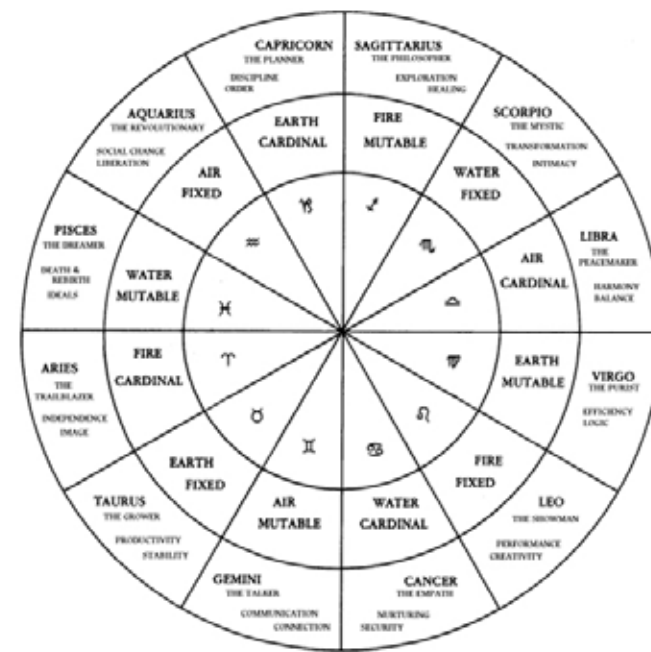
Η Συγχρονότης λοιπόν, ως γενικευμένη σχεσιακή αρχή, δεν αφορά σε αιτιώδεις σχέσεις, αλλήλ, στην νοηματική αξιοποίηση των συμπτώ-σεων. Δηλαδή,

Τα άστρα δεν καθορίζουν το παρόν, ούτε το μέλλον των γεγονότων, απλώς υποδεικνύουν, κάποιες «δυνάμει» σχέσεις,

και δύο ρήσεις συναινούν σ' αυτό:

● *Astra inclinant, non necessitant* (τα άστρα υποδεικνύουν τάση, όχι αναγκαιότητα). Κικέρων, Θωμάς Ακινάτς, Leibnitz (Brown S., Fox N. J. 2006, *Historical Dictionary of Leibniz's Philosophy*, Scarecrow Press, Oxford, UK).

● *Astra regunt fatuos, sapiens dominabitur astris* (τα άστρα βασιλεύουν στους ανόητους, ο σοφός κυριαρχεί επί των άστρων). Ο John Owen (Book III, Epigram 186, of John Owen's first published volume) αποδί-δει την φράση στον Πτολε-μαίο τον σοφό (Πτολεμαίος Κλαύδιος) από το μαθημα-τικό έργο του «Η Μεγίστη» (Μαθηματική Σύνταξις - Almagest). Αποδίδεται κι από άλλους στον Πτολεμαίο, αλλήλ, δεν ευρέθη στα δια-σωθέντα έργα του. (Glick T., Livesey S., Wallis F., editors 2005, *Medieval Science, Technology, and Medicine: An Encyclopedia*, Taylor and Francis, New York Wedel T.O. 1920 *Astrology in the Middle Ages*, Yale University Press, New Haven). Η Αστρολογία εμπίπτει σε όλες τις περιπτώσεις (I), (II), (III), (IV).

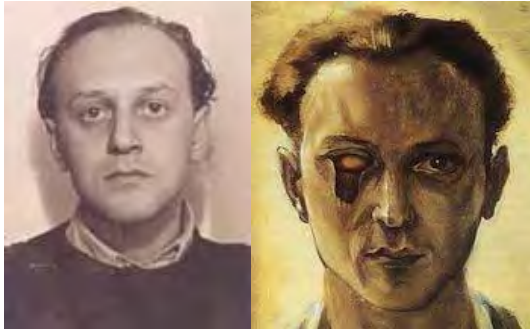
Εικόνα 9. Αστρολογικός πίναξ

Παράδειγμα 5: Victor Brauner 1903-1966 «Self-portrait with a plucked eye», 1931.

Το 1931, ο Victor Brauner (εικόνα 10) ζωγράφησε τον εαυτό του με βγαλμένο το δεξιό μάτι του (εικόνα 11).

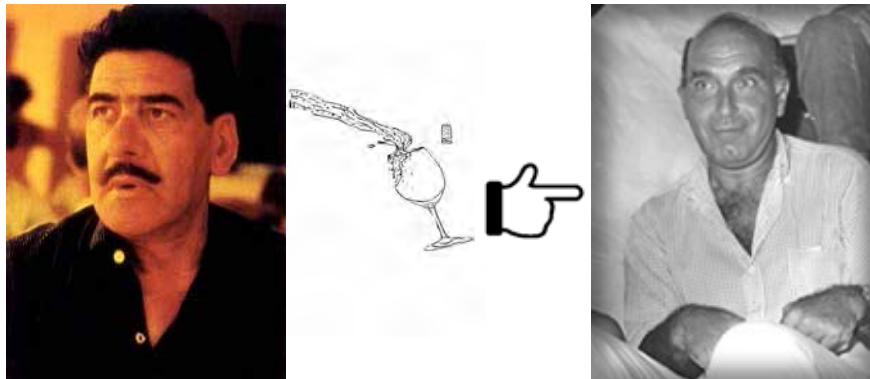
Στις 28/08/1938 ο Victor Brauner έχασε το μάτι του, κατά την διάρκεια της βίαιης διαμάχης μεταξύ των Oscar Domínguez και Esteban Frances (εικόνα 12).

Εικόνα 10. Victor Brauner

Εικόνα 11. «Self-portrait with a plucked eye», 1931

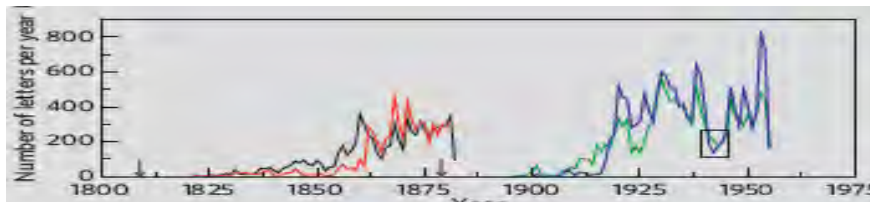
Ο Brauner χτυπήθηκε στο αριστερό μάτι του, από ποτήρι που εκσφενδόνισε ο Domínguez κατά του Esteban. Η πρόγνωση επαληθεύτηκε. Ο πίνακας λειτούργησε σαν «καθρέπτης του μέλλοντος». Το περιστατικό αυτό εμπίπτει στην περίπτωση (IV).

Εικόνα 12. Αριστερά ο Oscar Domínguez και δεξιά ο Esteban Frances

Παράδειγμα 6: Η αλληλογραφία. Απότομη έκρηξη και μετά, μεγάλες διακυμάνσεις.

Οι αλληλογραφίες Darwin και Einstein (εικόνα 13), όπως και η ηλεκτρονική αλληλογραφία (e-mails) που ανταλλάσσουμε, ως διαδοχές

Εικόνα 13. Διάγραμμα συρροής των αλληλογραφιών Darwin και Einstein

γεγονότων, έχουν την ίδια σχέση - συρροή, αλλά, σε διαφορετικές χρονικές κλίμακες. Η αλληλογραφία αυξάνει δραματικά, με την άνοδο της φήμης των αλληλογραφούντων, και κατόπιν, ακολουθούν έντονες διακυμάνσεις.

Το χρονικό διάστημα μεταξύ λήψης και απάντησης, ακολουθεί κατανομή δύναμης:

$$P[\mathcal{T}] \approx k, \text{ όπου } \alpha=3/2$$

Oliveira J., Barabasi A.-L. 2005, *Darwin and Einstein Correspondence Patterns*, Nature 437, 1251. (The Correspondence of Charles Darwin Vols 1–14, Cambridge Univ. Press, Cambridge).

The Collected Papers of Albert Einstein Vols 1,5,8,9, Princeton Univ. Press, New Jersey).

Στα e-mails διαφοροποιείται η τιμή του εκθέτη, και το χρονικό διάστημα μεταξύ λήψης και απάντησης, ακολουθεί κατανομή δύναμης:

$$P[\mathcal{T}] \approx k, \text{ όπου } \alpha=1$$

Barabási, A.-L. 2005, The origin of bursts and heavy tails in human dynamics, Nature 435, 207–211. Η συρροή της αλληλογραφίας εμπίπτει στην περίπτωση (III).

Αιτιότητα και Νόημα

- Τί σημαίνει «δεν διαπιστώνεται αιτιώδης σύνδεση»;

Σημαίνει ότι τα γεγονότα είναι ανεξάρτητα. Δηλαδή, η πραγματοποίηση ενός γεγονότος, ουδόλως επηρεάζει την πραγματοποίηση των άλλων.

- Τί σημαίνει «αιτιώδης σύνδεση»;

Ο Jung ορίζει ως αιτιότητα την στατιστική αιτιότητα, η οποία συμπεριλαμβάνει και την προκαθορισμένη αιτιότητα. (Jung, C.G., Synchronicity: An Acausal Connecting Principle, from The Collected Works of C.G. Jung, vol. 8, Princeton/Bollingen, 1973).

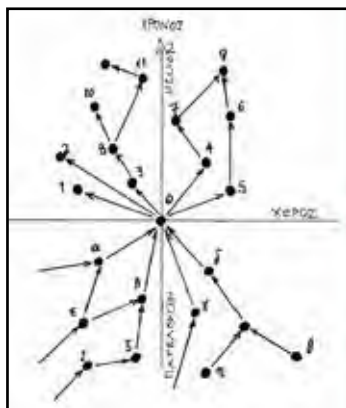
- Τί ορίζει η «αρχή της αιτιότητας»;

Ορίζει ότι κάθε γεγονός είναι αποτέλεσμα άλλων προγενεστέρων γεγονότων, που αποτελούν τις «δυνάμεις» αιτίες του, και ταυτόχρονα, αυτό καθ' εαυτό το γεγονός είναι αιτία άλλων, μεταγενεστέρων γεγο-

νότων, που αποτελούν τα «δυνάμει» αποτελέσματά του. Οι «ενεργεία» (πραγματικές) αιτίες και τα «ενεργεία» (πραγματικά) αποτελέσματα εμπιρεύονται στα «δυνάμει», και προσδιορίζονται - επιλέγονται από τα «δυνάμει», κατά την υλοποίηση των γεγονότων. Η επιλογή αυτή είναι έκφραση ελεύθερης βούλησης.

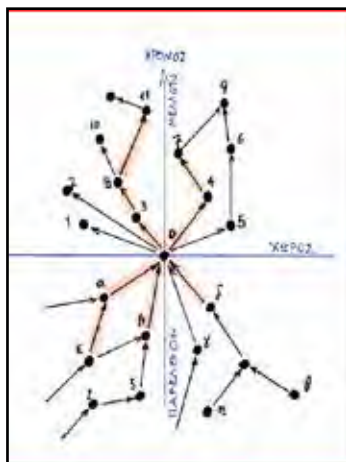
Άμεση αιτιότητα είναι αυτή που προκύπτει:	από πρωτογενείς αιτίες
Έμμεση αιτιότητα είναι αυτή που προκύπτει:	από δευτερογενείς αιτίες ή/και από τριτογενείς αιτίες ή/και από τεταρτογενείς αιτίες και ούτω καθ' εξής...

Χωροχρονικό διάγραμμα αιτιώδους επιρροής στο γεγονός (0)=(x₀,t₀)

Τα Γεγονότα α, β, γ, δ είναι άμεσες «δυνάμει» αιτίες για το γεγονός ο, ενώ τα γεγονότα ε, ζ, η, θ είναι δευτερογενείς «δυνάμει» αιτίες και το γεγονός ι, τριτογενής.

Τα Γεγονότα 1, 2, 3, 4, 5 είναι άμεσα «δυνάμει» αποτελέσματα του γεγονότος ο, ενώ τα γεγονότα 6, 7, 8 είναι δευτερογενή, τα γεγονότα 9, 10, 11 τριτογενή και το γεγονός 12 τεταρτογενές «δυνάμει» αποτέλεσμα.

Τα Γεγονότα α, β, δ είναι άμεσες «ενεργεία» αιτίες για το γεγονός ο, ενώ το γεγονός ε είναι δευτερογενής «δυνάμει» αιτία. Η «δυνάμει» αιτία γ, καθώς και οι άλλες «δυνάμει» αιτίες δεν επηρέασαν στην πράξη το γεγονός ο.

Τα Γεγονότα 3, 4 είναι άμεσα «ενεργεία» αποτελέσματα του γεγονότος ο, ενώ τα γεγονότα 8, 7 είναι δευτερογενή «ενεργεία» αποτελέσματα και το γεγονός 11 τριτογενές.

Τα άμεσα «δυνάμει» αποτελέσματα 1, 3, 5 καθώς και τα άλλα δευτερογενή - τριτογενή «δυνάμει» αποτελέσματα δεν πραγματοποιήθηκαν.

● Τί σημαίνει «προκαθορισμένη αιτιότητα (deterministic causality)»;

Σημαίνει ότι ένα γεγονός Y εξαρτάται από κάποια γεγονότα με τρόπο ώστε, αν γνωρίζουμε ότι τα γεγονότα πραγματοποιήθηκαν, τότε δύναμε να προβλέψουμε ακριβώς το γεγονός Y, και δεν χρειάζεται να το παρατηρήσουμε.

Δηλαδή, το γεγονός Y είναι βέβαιο εκ των αιτιών

● Τί σημαίνει «στατιστική ή πιθανολογική αιτιότητα (statistical or probabilistic causality)»;

Σημαίνει ότι το γεγονός Y εξαρτάται από τα γεγονότα με τρόπο ώστε, αν γνωρίζουμε ότι τα γεγονότα πραγματοποιήθηκαν, τότε αλλιάζει η πιθανότητα να πραγματοποιηθεί το γεγονός Y, την οποία πιθανότητα μπορούμε να υπολογίσουμε ως δεσμευμένη πιθανότητα του Y εκ των πιθανολογικών αιτιών

Ο Jung αναφέρθηκε στην στατιστική αιτιότητα:

«Οι νόμοι της φύσης είναι στατιστικές αλήθειες ... Η φιλοσοφική αρχή που διέπει την αντίληψή μας για τον φυσικό νόμο είναι η αιτιώδης συνάφεια. Αλλά, αν η σχέση μεταξύ αιτίας και αποτελέσματος αποδεικνύεται ότι είναι μόνο στατιστικά έγκυρη, και μόνο σχετικά αληθινή, τότε η αρχή της αιτιότητας είναι μόνο σχετικής χρήσης για την εξήγηση των φυσικών διεργασιών και ως εκ τούτου προϋποθέτει την ύπαρξη ενός ή περισσότερων άλλων παραγόντων που θα ήταν απαραίτητοι για μια εξήγηση».

Jung C.G. 1952, Synchronicity: An Acausal Connecting Principle, p5

Laurikainen K. 1991, Causality and Quantum Mechanics, Found. of Physics Letters 4, 197-201

● Τί σημαίνει «συνδέονται νοηματικά από τους παρατηρητές»;

Σημαίνει ότι η νοηματοδότηση προϋποθέτει παρατηρητή, ο οποίος είναι εφοδιασμένος με μία οντολογία. Και **οντολογία** καλείται ένα σημασιολογικό δίκτυο εννοιών, και η εντός αυτού δυνατότητα συλλογισμών και συναγωγής συμπερασμάτων. Η γλώσσα, καθώς και οι σκέψεις αποτελούν δίκτυο με κόμβους τις λέξεις - έννοιες - ήχους - εικόνες, και με συνδέσεις τις νοηματικές σχέσεις τους (εικόνα 14).

Εικόνα 16. Η Ενότης του Κόσμου (Unus Mundus) σε τρεις απεικονίσεις

μελληοντικές δυνατότητες, και επανανοηματοδοτούν τα παρελθόντα

Συνάδει με την αρχή της Ενότητας του Κόσμου (Unus Mundus, Εν το Παν) (εικόνα 16).

Η Συγχρονότης ως αρχή διάκρισης γεγονότων:

Γεγονότα	Γεγονότα ανεξάρτητα	Ανεξάρτητα γεγονότα που δεν επηρεάζουν τον παρατηρητή
		Ανεξάρτητα γεγονότα που επηρεάζουν τον παρατηρητή άνευ νοήματος
		Ανεξάρτητα γεγονότα που επηρεάζουν τον παρατηρητή με (νοηματική) σύνδεση Συγχρονότητος
Γεγονότα με αιτιώδη εξάρτηση	Γεγονότα με στατιστική - πιθανολογική εξάρτηση	Γεγονότα με στατιστική - πιθανολογική εξάρτηση
		Γεγονότα με καθορισμένη (deterministic) εξάρτηση

Αλληλογραφία Pauli - Jung στον Unus Mundus:

W. Pauli 23/12/1953

«Αγαπητέ Καθηγητά Jung,

Η ιδέα του Unus Mundus, την οποία αναφέρατε στην επιστολή σας, μου φαίνεται να συνδέεται άμεσα ... με μια εκτεταμένη μορφή της φυσικής, αλλά και με τα ψυχολογικά προβλήματα σχέσεων στο γάμο. Ο γάμος πρέπει να είναι ένα μοντέλο για τον εν λόγω Unus Mundus»

As αναλογίσουμε προς τον Ιερό Γάμο, Συγγένεια (Affinity).

W. Pauli 23/09/1954

«Δεν φαίνεται να υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ των κατοπτρικών συμμετριών στην ραδιενεργό διάσπαση της ακτινοβολίας βήτα, και των πολλαπλών εκδηλώσεων ενός αρχέτυπου... αντανakλήσεις του αόρατου Ενός ή Unus Mundus ... Η γλώσσα των ονείρων μου χρησιμοποιεί πάντα την ραδιενέργεια, ως συνώνυμο για το υπερφυσικό (μυστηριακό - ιερό) ή την «συγχρονότητα».

- Η Συγχρονότης ως αρχή ερμηνείας παρα-ψυχολογικών γεγονότων, εξω-αισθητικής αντίληψης (extra sensory perception)

Φαινόμενα και πρακτικές όπως η τηλεπάθεια, η διαίσθηση, η πρόγνωση, η μαντική (χειρομαντεία, καφεμαντεία, καρτομαντεία, tarot, οιωνοσκοπία), η συμπαιθητική μαγεία ερμνεύονται μέσω της αρχής της Συγχρονότητος.

Επιστημονική αξιολόγηση

Ερμηνεία μέσω της κβαντικής φυσικής:

- Μη αιτιώδεις σύνδεσεις, χωρίς άμεση φυσική σχέση (αιτία - αποτέλεσμα), δεν έχουν πιστοποιηθεί έως σήμερα (2015).

- Η Συγχρονότης ως επακόλουθο της σύνδεσης διαφορετικών κόσμων ή παράλληλων συμπάντων, με κοινές πορείες. Οι παράλληλοι κόσμοι προτάθηκαν ως μία από τις 55 ερμηνείες της κβαντικής φυσικής. Παρ' ότι έχουν ήδη γίνει δημοφιλείς στον τύπο και στον κινηματογράφο, η ύπαρξή τους δεν έχει πιστοποιηθεί, ούτε έχουν προταθεί τρόποι πιστοποίησης έως σήμερα (2015). Οι παράλληλοι κόσμοι, αν έχουν νόημα,

παραβιάζουν την αρχή της Ενότητας του Κόσμου (Unus Mundus). Συνεπώς, οδηγούν σε αντίληψη κατακερματισμένης πραγματικότητας.

Ερμηνεία μέσω της θεωρίας συμπτώσεων.

- Πόσο σπάνιες είναι οι συμπτώσεις γεγονότων;

Η ακόλουθη έρευνα δείχνει ότι:

Αν «θαύματα» είναι γεγονότα με πιθανότητα μία στο εκατομμύριο (1/1.000.000), τότε «θαύματα» αναμένονται ένα (1) κάθε μνη.

Littlewood's Miscellany, ed. B. Bollobás, Cambridge University Press, 1986.

Οι παραδοχές που έκαναν είναι ότι, ο μέσος άνθρωπος μπορεί:

- να είναι σε εγρήγορση δέκα (10) ώρες την ημέρα
- να αντιλαμβάνεται - συνειδητοποιεί - καταγράφει ένα (1) γεγονός το δευτερόλεπτο

Συνεπώς:

- σε μία (1) ημέρα μπορεί να αντιληφθεί $10 \times 60 \times 60 = 36.000$ γεγονότα
- σε τριάντα (30) ημέρες μπορεί να αντιληφθεί $30 \times 36.000 = 1.080.000$ γεγονότα

Η ανθρώπινη μνήμη καταγράφει συμπτώσεις ως ασυνήθιστα συχνές, διότι αποτιμώνται ως πιο ενδιαφέροντα γεγονότα σε σχέση με τα άλλα γεγονότα που γίνονται μεν, αλλά δεν καταγράφονται δε, από την συνείδηση.

- Άλλα συμπεράσματα:

• «...η "μία πιθανότητα στο εκατομμύριο" θα συμβεί αναμφίβολα, με όχι μικρότερη και όχι μεγαλύτερη από την κατάλληλη συχνότητα της, ωστόσο, έκπληκτοι μπορεί να είμαστε από το ότι, αυτό θα μπορούσε να συμβεί σε εμάς». R. A. Fisher 1937, The Design of Experiments (2nd ed.), London: Oliver and Boyd

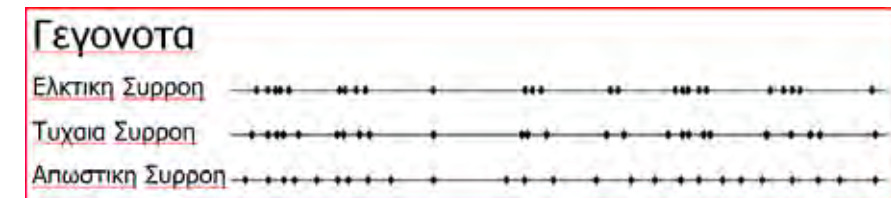
• Η σύμπτωση Συγχρονότητας δεν είναι σπάνια, δεν παραβιάζει την θεωρία πιθανοτήτων είναι αναμενόμενο «θαύμα»! Weaver W. 1963, Lady Luck: The Theory of Probability, Dover New York

Diaconis P. , Mosteller F. 1989, Methods for Studying Coincidences, Journal Amer. Statistical Assoc. 84, 853-861

- Ποίος ο μηχανισμός των συμπτώσεων; (ανάλυση της αυθόρμητης συρροής γεγονότων. Σειρές γεγονότων, νόμος σειρών, σειριακότης):

Kammerer P. 1919, The Law of Series: A Doctrine of Repetitions in Events in Life and Society, Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart.

Παρατηρώντας τα φαινόμενα, διαπιστώθηκε στις πλείστες των περιπτώσεων, αυθόρμητη ελκτική συρροή γεγονότων (εικόνα 18):

Εικόνα 18. Γραφική απεικόνιση των τριών περιπτώσεων συρροής γεγονότων

- Μπορούμε να ερμηνεύσουμε την παρατηρούμενη αυθόρμητη ελκτική συρροή γεγονότων;

Οι εκρήξεις στην ανθρώπινη επικοινωνία (ανωτέρω παράδειγμα β) ερμηνεύτηκαν μέσω διαδικασιών που είναι αναλλοίωτες σε αλληλαγές κλίμακας (ομοιομέρεια).

Διαδοχή τυχαίων γεγονότων (τυχαία δίκτυα):

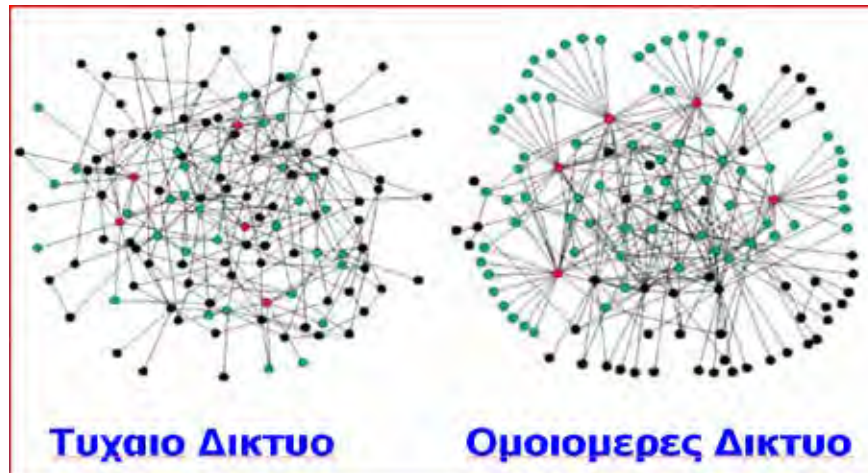

Διαδοχή γεγονότων που παράγονται από διαδικασίες αναλλοίωτες σε αλληλαγή κλίμακας (ομοιομερή δίκτυα):

Barabasi A.-L. 2010, Bursts: The Hidden Pattern Behind Everything We Do, Dutton, New York

Η κατανόηση της Συγχρονότητας, κατέστη εφικτή από το θεώρημα των Downarowicz και Lacroix που έδειξαν ότι: «Σε ακολουθίες γεγονότων που παράγονται από χαστικούς μηχανισμούς - νόμους (δυναμική που παράγει πληροφορία, καινοτομία, εντροπία), προϊόντος του Χρόνου αυξάνει η πιθανότητα ελκτικής συρροής γεγονότων, βαίνουσα προς την βεβαιότητα, και μειώνεται η απωστική συρροή γεγονότων, καθιστάμενη στατιστικά ασήμαντη» (εικόνα 18).

Downarowicz T. Lacroix Y. 2011, The Law of Series. Ergodic Theory and Dynamical Systems 31, 351–367.

Μόλις πρόσφατα λοιπόν, το 2011, μέσω αυτού του θεωρήματος, πιστοποιείται ότι:

Δεν υπάρχει μυστήριο, ούτε παράδοξο στην συγχρονότητα.

Δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, ανάλυση:

- όλων των συγκεκριμένων συρροών γεγονότων, που επάγονται από τα πολλαπλά και ποικίλα χαοτικά πολύπλοκα συστήματα
- της Συγχρονότητας με οντολογίες

Ο Jung λοιπόν, δι-είδε την Συγχρονότητα ως στατιστικά σημαντική σύμπτωση, χωρίς να γνωρίζει τότε, όσα η επιστήμη έχει αποδείξει τώρα, δηλαδή ότι:

- Η συρροή γεγονότων είναι αποτέλεσμα του χάους
- Οι συμπτώσεις εκδηλώνονται σε χρόνους που εξαρτώνται από έκαστο συγκεκριμένο χαοτικό μηχανισμό
- Στο σύμπαν εκδηλώνεται αυθόρμητη φυσική έλξη γεγονότων (συμπάθεια - φιλιότης - affinity), ενώ η άπωση, αυθόρμητα περιορίζεται (αντιπάθεια - νείκος)
- Το σύμπαν εκδηλώνεται ως Κοσμικός μαγνήτης, που προάγει συρροές γεγονότων και περιορίζει απορροές γεγονότων

Προϊόντος του χρόνου, οπότε ωριμάζουν, αφ' ενός ο χαοτικός δυναμικός μηχανισμός που παράγει την συρροή γεγονότων (το κοινωνικό δίκτυο, το φυσικό περιβάλλον, το σύμπαν ολόκληρο), αφ' ετέρου ο παρατηρητής, η συρροή γεγονότων εντείνεται. Αρκεί μόνον, να ωριμάζει πραγματικά, ο παρατηρητής, και να μην αδιαφορεί, αλλήλ να εγρηγορεί, ώστε να αντιλαμβάνεται την συρροή, και βεβαίως, να έχει κατάλληλο εννοιολογικό πλαίσιο για να την ερμηνεύει εντός αυτού.

Προκύπτουν 5 ερωτήματα:

Ερώτημα 1^ο: Γιατί η φύση επενδύει στο χάος;

- Από το 1970 ως το 1990 έχει παρατηρηθεί και αποδειχθεί ότι τα χαοτικά δυναμικά συστήματα δεσπόζουν στην φύση
- Το χάος παράγει εγγενώς καινοτομία (ισοδύναμος ορισμός)
- Το χάος είναι δομικά ευσταθές (ισοδύναμος ορισμός). Το σύστημα δεν επηρεάζεται από εξωγενείς παρεμβάσεις. Παράδειγμα, η σταθερότητα των οργανισμών
- Το χάος ενέχει εσωτερικό χρόνο - ρυθμό, όπως διείδε ο Bergson, και τεκμηριώθηκε αργότερα
- Κάθε τυχαία χρονοσειρά, που έχει ως τώρα (2015) παρατηρηθεί, δύναται να προκύψει ως προβολή ενός χαοτικού συστήματος

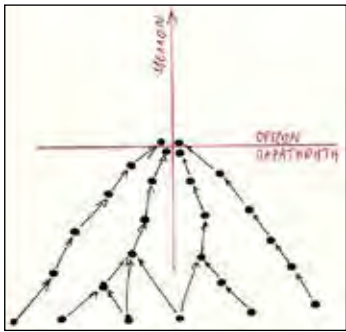

Οι προβλέψιμες χρονοσειρές δύνανται να παραχθούν από επιλύσιμα - υπολογίσιμα δυναμικά μοντέλα. Οι απρόβλεπτες χρονοσειρές δύνανται να παραχθούν από δυναμικά μοντέλα, τα οποία ενέχουν χάος.

Ερώτημα 2^ο: Αφού υπάρχει δυναμικός μηχανισμός, γιατί δεν διαπιστώνεται η αιτιώδης σύνδεση μεταξύ των γεγονότων, που συρρέουν σε Συγχρονότητα;

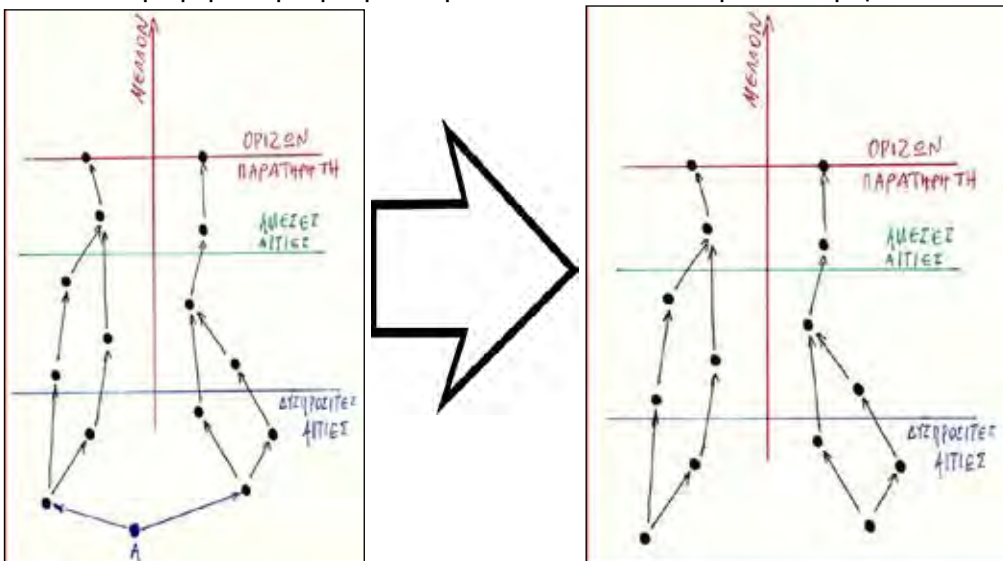
- Στα πολύπλοκα συστήματα όπως τα χαστικά, η προβλεψιμότητα και η επεξεργασιμότητα περιορίζονται (bounded rationality). Simon H. 1982, *Models of Bounded Rationality, Vols. 1,2 (1982), 3 (1997)*, MIT Press.
- Γεγονότα πέραν του ορίζοντος προβλεψιμότητας του παρατηρητού διαφεύγουν της αντίληψής του. Lighthill J. 1986, The recently recognized failure of predictability in Newtonian dynamics, Proc. Roy. Soc. London A407, 35-50
- Οι αιτιώδεις σχέσεις καθίστανται ήλιαν δυσπρόσιτες

Ηλιαν δυσπρόσιτες αιτιώδεις σχέσεις σε δίκτυα, φαίνονται ως συμπτώσεις στον παρατηρητή, ως συρροή ανεξαρτήτων γεγονότων, από αιτίες αθέατες στον ορίζοντά του, καθότι ήλιαν δυσπρόσιτες.

Όταν οι αιτιώδεις σχέσεις σε δίκτυα είναι ήλιαν δυσπρόσιτες,

- οι ασύνδετοι κόμβοι στον ορίζοντα του παρατηρητού Συγχρονίζονται, καθόσον έχουν δεχθεί στο παρελθόν, είτε εξακολουθούν να δέχονται κοινή πληροφορία, προερχόμενη όμως από συνδέσεις πέραν του ορίζοντος του,

- αλλήλ, οι αιτίες είναι αθέατες σ' αυτόν, καθόσον, ήλιαν δυσπρόσιτες.

Έτσι, η μία όψη αυτής της διεργασίας είναι ότι, η μεταβίβαση γνώσης δεν χάνεται «μετά θάνατον» (αποσύνδεση του κόμβου A, στο ανωτέρω δίκτυο), αλλήλ, συνεχίζει να ζει στο δίκτυο σκέψεων επηρεάζει, ρυθμίζει, συγχρονίζει. Η άλλη όψη είναι η αθέατη δυσφήμιση, παραπλήνιση, παραπληροφόρηση, προπαγάνδα...

Ερώτημα 3^ο: Από πού απορρέει η Ενότητα του Κόσμου (Unus Mundus);

Θεώρημα: «Κάθε χαστικό σύστημα είναι εργοδικό». Δηλαδή, κάθε τροχιά "γεμίζει" όλην τον διαθέσιμο χώρο. Δεν υπάρχουν απρόσιτες περιοχές (αποκομμένοι θύλακες), ο διαθέσιμος χώρος δεν κατακερματίζεται (όπως κατά την μείξη με τέλειο διαλύτη, στην Αλχημεία).

Οι εικονιζόμενοι Jung και Pauli χαμογελούν πλέον, ευχαριστημένοι και ικανοποιημένοι.

Ερώτημα 4^ο: Πώς κατανοούμε την Συγχρονότητα, σήμερα;

Η Συγχρονότης δεν είναι μυστήριο, ούτε παράδοξο. Οι φαινομενολογικές - εμπειρικές διαπιστώσεις του Jung επιβεβαιώθηκαν και ισχυροποιήθηκαν με τρία επιπλέον αποτελέσματα:

- Ο άγνωστος μηχανισμός συρροής γεγονότων είναι το χάος
- Η ελκτική συρροή γεγονότων αυξάνει εν χρόνω και τελικώς κυριαρχεί
- Η απωστική συρροή γεγονότων περιορίζεται εν χρόνω, και τελικώς καθίσταται στατιστικά ασήμαντη

Δεν έχει γίνει ανάλυση μέχρι σήμερα (2015) των συγκεκριμένων συρροών γεγονότων, που επάγονται από τις πολλές και ποικίλες εκφάνσεις του χάους, ούτε μελέτη της Συγχρονότητος με δίκτυα και οντολογίες.

Ερώτημα 5^ο: Τί μας προσφέρει η Συγχρονότης;

Κατανοώντας την αρχή της Συγχρονότητος, αποκτούμε ένα "εργα-

ηείο” για την κατανόηση του Κοσμικού ρού και της θέσης μας στο σύμπαν καθώς και διόραση του μέλλοντος μέσω της σημασιοδότησης του παρόντος. Αναλυτικά:

- Κατανόηση του Κοσμικού ρού:
  - Το σύμπαν ως Κοσμικός μαγνήτης μας κατευθύνει εν χρόνω
  - Η Κοσμική φορά ενισχύει τις εθκτικές συρροές γεγονότων, και περιορίζει τις απωστικές συρροές γεγονότων
- Κατανόηση της θέσης μας στο σύμπαν:
  - Γεγονότα ανεξάρτητα συρρέουν, και τα συνδέουμε στην ατομική είτε στην συλλογική συνειδητότητα, μέσω επιλογής της δόκιμης οντολογίας, για νοηματοδότηση
  - Οι σκέψεις - λόγοι - έργα ημών, είναι αποτελέσματα Συγχρονισμών, και επάγουν Συγχρονότητες, σ’ ένα σύμπαν που συνδιαμορφώνουμε («Κυβερνάται πάντα διά πάντων» όπως μας λέει ο Ηράκλειτος από τα βήθη των αιώνων)
    - Η αγάπη είναι εκδήλωση Συγχρονότητας, και επάγει Συγχρονότητες
    - Για την σύνδεση των γεγονότων Συγχρονότητας απαιτείται:
    - Αντίληψη της συρροής γεγονότων, κατά την ατομική Κοσμική διαδρομή μας
    - Γνώση και πρόσβαση σε δεδομένα και στην γνώση της εποχής, για επιλογή δόκιμης οντολογίας προς νοηματοδότηση των γεγονότων, και διαρκή προσαρμογή -διεύρυνση της οντολογίας μας, σε αρμονία με την συρροή γεγονότων
    - Συνέπεια - εναρμόνιση σκέψης - λόγων - έργων (άλλως δεν έχει νόημα η νοηματοδότηση των γεγονότων)
  - Διόραση του μέλλοντος μέσω της σημασιοδότησης του παρόντος για την σύνθεση των μελλομένων γεγονότων, λόγω της δεδομένης συμμετοχής μας (και εκ της Συγχρονότητας πλέον, τεκμηριωμένης) στην διαμόρφωση του μέλλοντος, απαιτούνται:
    - Εγρήγορη - προσοχή στις σκέψεις - λόγους - έργα που “σπέρνουμε”, καθότι: «ό σπείρει άνθρωπος, εκείνο και θερίσει» (ο ίδιος και οι άλλοι)
    - Οραματισμός

- Σχεδιασμός με βάση εκτιμήσεις του εφικτού, και την σημασιοδότηση του παρόντος

Συγχρονότητα και Τεκτονισμός

Η σχέση τους αποσαφηνίζεται από τρία δώρα που προσφέρει η θεωρία πιθανοτήτων και από τις απαντήσεις σε δύο ερωτήματα.

Δώρο 1°: Ανεξάρτητα γεγονότα δύνανται να αποκτήσουν εξάρτηση, αν ένα άλλο γεγονός λάβει χώρα. Συνεπώς, τα τεκτονικά δρώμενα δύνανται να επάγουν αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των τεκτόνων, η τεκτονική Ενότης!

Δώρο 2°: Εξαρτημένα γεγονότα δύνανται να καταστούν ανεξάρτητα, αν ένα άλλο γεγονός λάβει χώρα ή, αν μην υποτιμούμε γεγονότα που δύνανται να επάγουν διασπάσεις - απορροές - διαρροές! Αν ενισχύουμε τα γεγονότα που επάγουν ενότητα και ομό-νοια.

Δώρο 3°: Ανεξάρτητα ανά ζεύγη γεγονότα δύνανται να έχουν αλληλεξάρτηση η ολική ενότης, είναι εφικτή ακόμη και άνευ διμερών σχέσεων! Το μεγαλείο της τεκτονικής μυσταγωγίας και του τεκτονικού συλλογικού νου! Η αξία και η σημασία της συμμετοχής στα κοινά δρώμενα.

Ερώτημα 1°: Τί προσφέρει ο Τεκτονισμός στην ανάλυση Συγχρονότητας;

Προσφέρει μεθοδολογία ανάλυσης και ερμηνείας διά συμβόλων:

- Την τεκτονική οντολογία, ως (υψηλών προδιαγραφών) ερμηνευτικό πλαίσιο, από σύμβολα και σχέσεις, για αποτελεσματικότερη και πολύ ενδιαφέρουσα νοηματοδότηση, προς βέλτιστη αξιοποίηση της Συγχρονότητας
  - Το τεκτονικό δίκτυο, το τεκτονικό εγρηγορός και την τεκτονική αδελφική αγάπη, ως καταλύτες της Κοσμικής συρροής γεγονότων, και ως αιτίες νέων συρροών γεγονότων για μελλούμενες Συγχρονότητες
  - Την ατομική και ομαδική Συγχρονότητα - εναρμόνιση προς τον παγκόσμιο ρυθμό
- Ερώτημα 2°: Τι προσφέρει η ανάλυση Συγχρονότητας στον Τεκτονισμό;**
- Επιβεβαιώνει και ενισχύει την τεκτονική διδασκαλία και τα τεκτο-

νικά δρώμενα, ιδιαίτερα δε, την κατανόηση των τεκτονικών εργασιών, ως διεργασιών δημιουργίας γεγονότων και σχέσεων που δύνανται να ερμηνευθούν με την Συγχρονότητα.

Συμβάλλει στην εγρήγορση ενός εκάστου αδελφού ως προς:

- τις σκέψεις - λόγους - έργα, τα δικά του, αλλή και των άλλων
- τον κοινωνικό ρόλο τους
- Βοηθεί στην επίγνωση - εγρήγορση του κοινωνικού - πλανητικού - Κοσμικού ρόλου του Τεκτονισμού ως οργανική λειτουργία σε ένα σύμπαν με νόημα και σχέδιο, που διαρκώς κατασκευάζεται. Οι τέκτονες ως «εργοθάβροι» του συμπαντικού αρχιτεκτονικού σχεδίου εργάζονται κατά τις δυνατότητές τους, επιδιώκοντας διαρκώς, την εναρμόνιση προς τον παγκόσμιο ρυθμό

Επειδή «ο Τεκτονισμός είναι θεσμός αφ' εαυτού προερχόμενος, απορρέων εκ του ορθού λόγου, ουδέν θέτων όριον εις την αναζήτησιν της αληθείας», συμπεραίνουμε ότι:

- Οιοσδήποτε αρχίζει την αναζήτησή του, πληθογούμενος στο αχανές και απέραντο διαδίκτυο, το «web» του κόσμου των εννοιών και των Ιδεών, με τους ανωτέρω όρους, οδηγείται προς την αλήθεια, ανεξάρτητα από το σημείο αφετηρίας εκάστου, αφού τα γεγονότα συρρέουν, εφ' όσον υπάχει διαρκής αναζήτηση
- Κάθε ζήτημα, το οποίον εμπεριέχει την αναζήτηση της αληθείας, εξεταζόμενο υπό τους ανωτέρω όρους, αποτελεί τεκτονικό τεμάχιο
- Οι ανωτέρω όροι, αυτοί καθ' εαυτοί, επάγονται από την Συγχρονότητα, ως χρήσιμο εργαλείο για την "κάθοδο στο βάθος της Συνειδήσεως". Οι ανωτέρω όροι, επάγουν επίσης, Συγχρονότητα μεταξύ των αδελφών αναζητητών, καθώς και μεταξύ των αδελφών και της πραγματικότητας, είτε μεμονωμένα, είτε συλλογικά

«... Υπεράνω των φροντίδων της υλικής ζωής, δι' ημάς τους Τέκτονες, υπάρχει το ευρύ πεδίο του στοχασμού και της δράσεως...». As το οραματιστούμε λοιπόν, ως απεριόριστο δυναμικό δίκτυο, εντός του οποίου, οι σκέψεις μας και οι στοχασμοί μας πληθογούνται - χορεύουν από κόμβο σε κόμβο του, και κάθε κόμβος είναι μία έννοια ή μία Ιδέα. Όλες οι έννοιες και οι Ιδέες, που έχουμε συνειδητοποιήσει, αλλή και

αυτές, για τις οποίες δεν έχουμε επίγνωση, συνδέονται αμέσως ή εμμέσως, μεταξύ τους.

Το δίκτυο των σκέψεων και Ιδεών είναι συνδεδεμένο, καθότι, ζούμε σε Έναν Κόσμο!

Οι απομονωμένοι θύλακες αποκλείουν την Ενότητα της αντίληψής μας για τον Κόσμο. Ο κόσμος των εννοιών και των Ιδεών δεν θα ήταν Unus Mundus, όπως η Συγχρονότητα προσαγορεύει. Η εικόνα μας για την πραγματικότητα θα ήταν κατακερματισμένη. Θα αυτο-περιοριζόμασταν στην "αναζήτηση της αλήθειας", συνεπώς, δεν θα είμασταν τέκτονες. As αναλογισθούμε, πόσες δυνατότητες σκέψεως και στοχασμού έχουμε. Αρκεί, να μην εγκληβισθούμε σε "φαύλους κύκλους" (απομονωμένους θύλακες), που εμείς οι ίδιοι επινοούμε ένεκα:

- φυσικής αδυναμίας ή/και
- σφαλημάτων επεξεργασίας ή/και
- λαθών (σφαλημάτων που λανθάνουν της εγρήγορσής μας) ή/και
- προκατάληψης ή/και
- παραπληροφόρησης ή/και
- προπαγάνδας ή/και
- ιδιοτέλειας - εγωισμού

Οι "φαύλοι κύκλοι" (αποκομμένοι θύλακες) είναι η "εύκολη λύση" του αναζητητού. Η αντίληψη της Ενότητας προϋποθέτει βιωματική επίγνωση του διασυνδεδεμένου δικτύου του στοχασμού. Η κάθοδος στο βάθος της Συνειδήσεως είναι η εμβάθυνση στο τεκτονικό σημασιολογικό δίκτυο και οδηγεί σε ενότητα, ολοκλήρωση και ομόνοια. Η Συγχρονότης είναι ένας μηχανισμός ερμηνείας του «... "ιδίως εναρμονιζόμενοι" προς τον παγκόσμιο ρυθμόν...». Δηλαδή, ερμηνεύει μέσω εναρμόνισης - ευθυγράμμισης (alignement), την σύνδεση εκάστης προσωπικής οντολογίας προς την τεκτονική οντολογία.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε: Τον Σεβ. της Στ. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ, αδ. Κωνσταντίνο Αθανασόπουλο, που σε Συγχρονότητα με τους ρυθμούς ημών των ομιλητών, έδρασε ως πρωτογενής παράγων για την ομιλία περι Συγχρονότητας, καθότι, ζήτησε αποσαφήνιση της αρχής αυτής, καθώς και της

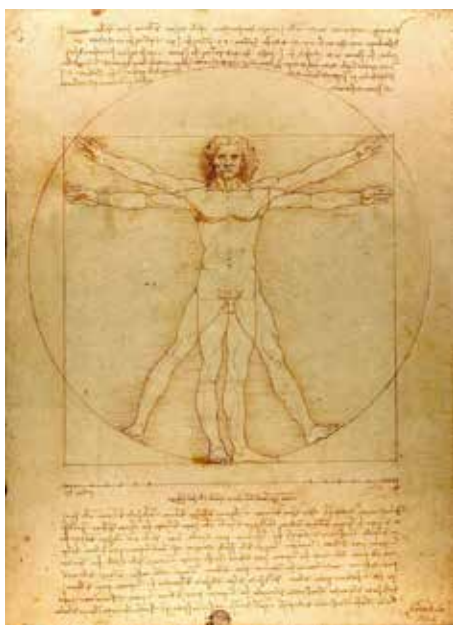
σχέσης της, προς τα τεκτονικά δρώμενα, βοηθώντας μας έτσι, να ολοκληρώσουμε 41ετή κύκλο εμπειριών και στοχασμών. Εάν η ανάλυση γινόταν προ δύο ετών, χωρίς την καταλυτική βοήθεια των προσφάτως ανακαλυφθεισών ιδιοτήτων του μηχανισμού του χάους, η εργασία αυτή θα ήταν περιορισμένη σε περιγραφές και γενικολογίες.

Τους αδ. Κωνσταντίνο Βαταβάλη και Αντώνη Δημάκη, που έδρασαν ως δευτερογενείς παράγοντες εποικοδομητικών Συγχρονισμών για την ομιλία περί Συγχρονισμός

Τους ενδ. αδ. Ηλία Κοντογιάννη, Γεώργιο Μπινιάρη, Γεώργιο Μαστόπουλο, Μιχαήλ Ματτέ και Κωνσταντίνο Πολίτη, που έδρασαν ως πολυγενείς παράγοντες εποικοδομητικών Συγχρονισμών για την ομιλία περί Συγχρονισμός

Την Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, που συντηρεί και ενεργοποιεί το τεκτονικό δίκτυο, όπου οι επαγόμενες Συγχρονισμοί δημιουργούν περιβάλλον γόνιμου διαλόγου μεταξύ των Αδελφών

Άνευ της διασυνδεδεμένης συλλειτουργίας ημών, εντός του ζώντος τεκτονικού δικτύου, εν ω εσμέν, δεν θα ήταν εφικτή η εργασία αυτή. ■

Λογισμοί επί της πολυσημίας των Τεκτονικών Συμβόλων

Ιωάννης Λυριτζής

Το μεγάλο άλμα του Τεκτονισμού όπως γεφυρώσει τον μυστικό με τον ορθό λόγο αναπόφευκτα χρησιμοποιεί την συμβολιστική μεθοδολογία.

Το μέσο αυτό όμως δεν πρέπει να συγχέεται με την ουσία του σκοπού, άλλωστε ο συμβολισμός συναντάται και αλλού - στα μαθηματικά, στη ποίηση, στη τέχνη, στη κρυπτογραφία...

Ο σκοπός της συμβολικής Στοάς είναι να βοηθήσει στην αφύπνιση της ανθρώπινης ψυχής από το λήθαργο που έχει πέσει από τη διαβίωση στην αμύητη κοινωνία. Από τις πρώτες έννοιες άλλωστε του τυπικού μας, αρχίζει και η συμβολική γλώσσα. Έτσι, ο μαθητής τέκτων διδάσκεται να κατανικήσει τα πάθη του και να μετατρέψει τον ακατέργαστο λίθο του εαυτού του σε κυβικό, κατάλληλο για την οικοδόμηση του ναού της Αρετής.

Η σημερινή χάραξη του πίνακα αφορά τη συμβολική μεθοδολογία και την πολυσημία που αναδύεται από τον συμβολισμό των τεκταινόμενων (λόγος, βηματισμός, κινήσεις), και των εργαλείων στη στοά (μικρών, μεγάλων, κινητών, ακίνητων).

Θέτω μια προβληματική στο ερώτημα: Τα σύμβολα έχουν πολλές έν-

Ο σκοπός της συμβολικής Στοάς είναι να βοηθήσει στην αφύπνιση της ψυχής από το λήθαργο που έχει πέσει από τη διαβίωση στην αμύητη κοινωνία.

νοίες και όχι μία μόνο; πότε θα χρησιμοποιούμε τη μια ερμηνεία και όχι την άλλη στη πρόοδό μας; μήπως αναδύεται σύγχυση, χάος στη πληθωρική πολυδιάστατη απεικόνιση του ενός συμβόλου;

Η αξία του συμβολισμού

Η συμμετοχή, ο σκοπός, το αίτιο και το αποτέλεσμα που συνδυάζονται στο ερώτημα, πώς να γίνω άξιος μαθητής τέκτων, προϋποθέτουν τρία στάδια.

1^ο στάδιο: το τεκτονικό τυπικό, οι διαδοχικές μυήσεις, προϋποθέτουν την συμμετοχή των πέντε αισθήσεων (τελετουργίες, μυθικές τελετές, τυπικές φράσεις, σύμβολα, αλληγορίες, χειρονομίες, βηματισμοί, προφερόμενα ονόματα, αναπτυσσόμενες παραδόσεις και μύθοι),

2^ο στάδιο: μέσω αυτών αρχίζει η επεξεργασία μέσα μας,

3^ο στάδιο: μέθοδοι πραγμάτωσης του σκοπού ως στάση ζωής.

Το δεύτερο και τρίτο στάδιο αφορούν την επεξεργασία και τον μετασχηματισμό των προσληπτικών ερεθισμάτων, την ερμηνεία τους και την εφαρμογή τους.

Το πρώτο στάδιο βιώνεται με τη μυθική μεθοδολογία και εκδηλώνεται κυρίως με τρία επίπεδα: α) τα ηθικά παραγγέλματα, β) τα σύμβολα και εμβλήματα και γ) τις αλληγορίες, τους μύθοι και τις παραδόσεις. Στους τρόπους αυτούς υπάγεται το καρποφόρο εργαλείο της συμβολικής. Ο ουσιαστικός χαρακτήρας των συμβόλων συνίσταται στην μυσταγωγική αποκάλυψη αφήνοντας στο πνεύμα όλη του την ελευθερία. Γι' αυτό ολόκληρη άβυσσος χωρίζει το σύμβολο από το δόγμα

Η επεξεργασία σε γενικές γραμμές γίνεται με την νοητική οδό (πνευματική ή μυσταγωγική) και με τον κανόνα του ορθού λόγου, με την ηθική οδό (καλλιέργεια συναισθημάτων με τη χαλιναγωγή των παθών διά της υψώσεως υπεράνω των ποταπών συμφερόντων, διά της περιστολής των αντικοινωνικών τάσεων ήτοι διά της αγάπης) και με τη φυσική (αισθητική) ή αστρονομική οδό. Κατ' αναλογία έχουμε τη φυσική, την ηθική και νοητική σημασία των συμβόλων.

Πρόκειται για την ισοτιμία τριών εκφάνσεων του Είναι όπως εκφράζονται με τις τρεις στήλες του εργαστηρίου μας, τις τρεις στήλες του ναού του ανθρώπου, τις οποίες κρατάμε στο ίδιο ύψος..

Ως σύμβολο του μυστηριώδους, του μυσταγωγικού, εμφανίζεται συχνά η κρύπτη ή το σπήλαιο (Πλάτωνος Πολιτεία Κεφ.Ζ')..

Είναι αληθές ότι ένας μοναδικός νόμος διέπει όλα τα φαινόμενα στη φύση όπως την αντιστοιχία του μικρόκοσμου και του μακρόκοσμου (βλ. άτομο με τον πυρήνα και τα περιφερόμενα ηλεκτρόνια με το ηλιακό σύστημα, τον γαλαξία και το κύτταρο). Πρόκειται για τον παγκόσμιο νόμο της αναλογίας. Μέσα απ' αυτό τον νόμο είναι δυνατή η αποσυμβολοποίηση και περαιτέρω κατανόηση νόμων στη φύση αλλά και η αναζήτηση του πραγματικού γεγονότος πίσω από κάθε αλληγορία και συμβολισμό.

Ο ηλιακός μύθος είναι μια αλληγορία που καθίσταται σύμβολο. Τέτοια σύμβολα προορίζονται να αφυπνίζουν τις ιδέες, οι οποίες κατέρχονται στην νοητική μας αρχή, καλλιεργούν τη σκέψη μας και μας οδηγούν στην ανακάλυψη της αλήθειας που είναι θαμμένη στα βάθη της διάνοιάς μας. Ως σύμβολο του μυστηριώδους, του μυσταγωγικού, εμφανίζεται συχνά η κρύπτη ή το σπήλαιο (Πλάτωνος Πολιτεία Κεφ.Ζ')..

Συγκεκριμένα για τους ελληνικούς μύθους, αν ο μύθος αποτελεί σύμπλεγμα αφηγήσεων, στο οποίο τα ανθρώπινα κατανοητά πρότυπα σε φανταστικούς συνδυασμούς συναντώνται ένα πολυστρωματικό σημειωτικό σύστημα, το οποίο χρησιμοποιείται με ποικίλους τρόπους για να φωτίσει την πραγματικότητα, τότε αυτοί οι μύθοι εμπεριέχουν το ηρωικό στοιχείο του υπερβατικού, και την μορφή αφήγησης υψηλής τελείωσης (ύφος, μετρική, σύνθεση).

Τα σύμβολα διευκολύνουν την ανεξαρτησία του πνεύματος μέσα από τους μύθους. Ο μύθος είναι μια πράξη αυτόνομης δημιουργίας του πνεύματος: από αυτή ακριβώς την πράξη δημιουργίας προέρχεται η αλήθεια

και όχι από το υλικό ή τα συμβάντα που επεξεργάζεται.

Συμβολισμός και Αλληγορία

Την όλη αντίληψή του ο Τεκτονισμός διατυπώνει διά συμβολικών παραστάσεων, μύθων και αλληγοριών. Με την ευρεία έννοια όλα αυτά τα θέτω υπό το πρίσμα της αναλυτικής συμβολικής και των υπό αυτής διατυπωμένων νοημάτων και σημειωτικής.

Κάθε σύμβολο, κάθε εμβληματική εικόνα στο εργαστήριο επιδέχεται πολλαπλής ερμηνείας, μπορεί όμως σε γενικές γραμμές να διαιρεθεί στην φυσική, στην ηθική και στην πνευματική ή μυσταγωγική διάσταση. Η φυσική και ηθική αναγράφονται στα τεκτ. τυπικά ελεύθερα, πάντως υπό το πέπλον της σιγής και εχεμύθειας. Όμως η πνευματική - μυσταγωγική σημασία ενός συμβόλου δεν αναγράφεται ή μάλλον παντού υπάρχει αλλή με χαρακτήρες που οι οφθαλμοί δεν δύναται να διακρίνουν. Ιδού θα έλεγα το περίφημο «μυστικό» των ελευθεροτεκτόνων.

Αλληγορία (από το: ἄλλο + αγορεύω) είναι ο τρόπος εκείνος της εκφράσεως κατά τον οποίο ἄλλα μεν δηλώνονται διά του γράμματος και ἄλλο υποκρύπτεται πνευματικά.. Με την αλληγορία νοείται γενικά η παράδοση με την διήγηση θαυμασίου, φανταστικού γεγονότος, όπως ο μύθος του Χιράμ, αναπαράσταση ηρωικών πράξεων ή του δράματος ενός πάσχοντος ήρωα όπως οι ελληνικοί μύθοι.

Η αναπαράσταση γίνεται από μυσταγωγημένους συμμετέχοντες και τον μουόμενο, ο οποίος, ενώπιον της παρωχημένης αυτής υποθέσεως η οποία δεν έχει καμμία σχέση με τη σύγχρονη κοινωνική ζωή και με προσωπικά του συμφέροντα, μετεφέρεται σε ἄλλες εποχές σε ἄλλες σφαίρες, αφήνει τελείως αδέσμευτη τη διάνοιά του και όλη τη ψυχή του υπό την έντονη συναισθηματική κατάσταση που δημιουργείται από την ενεργό συμμετοχή του. Δηλ. διαισθάνεται μέρος της αλήθειας κατάληπτη συγκεκαλυμμένο, ώστε να μπορεί να γίνεται κατανοητό και αντιληπτό από ορισμένο μόνο αριθμό ατόμων κατάληπτη προπαρασκευασμένων. Ο ευαγγελιστής Μάρκος (iv, 11) λέγει « υμίν δέδοται γνώναι το μυστήριον της βασιλείας του θεού, εκείνοις δε τοις έξω εν παραβολαίς τα πάντα γίνεται». Ο Αριστοτέλης λέγει ότι «οι μουόμενοι ανάλογα της προδιάθεσης και νοητικής ικανότητας των σχημάτιζαν διαφορετική έκαστος αντίληψη από τις αλληγορικές παραστάσεις από τις οποίες δεν επρόκειτο να μάθουν κάτι αλλή παθεῖν και διατεθῆναι (= υφίστατο δηλ.

μία ψυχική επίδραση και σχημάτιζε ορισμένη ψυχική διάθεση). Ανάλογα, δηλαδή, με το ύψος της μυήσεως που ανέρχονται οι μουόμενοι προχωρούν προς την διαίσθηση. Συνεπώς η 'πραγματική' μήυση είναι επαύξηση της συνειδήσεως και της δυνατότητας δράσεως.

Ποδησημία

Όπως τα σύμβολα έτσι και οι μύθοι επιδέχονται πολλαπλής ερμηνείας ανάλογα με το επίπεδο εξέλιξης του μαθητή. Για ένα ζήτημα έχω πεισθεί, για την σχετικότητα των νοημάτων των συμβόλων, χωρίς όμως να αλλοιώνεται ο βαθύς μυσταγωγικός σκοπός τους που θεωρώ ως κορυφή μιας πυραμίδας. Η ερμηνεία δηλ. η αποσυμβολοποίησή τους οφείλει μεν να προσαρμόζεται στην εξέλιξη του πνευματικού και ηθικού πολιτισμού αλλή η βαθύτερη έννοια, η κορυφή, είναι εν τέλει μοναδική. Σε αυτή την κορυφή πολλοί οι οδοί μεν, μία η σύγκλιση όλων δέ.

Γενικότερα κάθε αλληγορία, κάθε σύμβολο, κάθε μύθος μπορεί να λαμβάνει πολλαπλή εξήγηση ανάλογα με την πνευματική αγνότητα και την προηγηθείσα (αυτό-) κάθαρση του μουόμενου. Στην τελετουργία εισδοχής του δόκιμου λ.χ. σε ένα οιονδήποτε βαθμό του Τεκτονισμού μια σειρά σοφά συναρμοσμένων συμβόλων και αλληγοριών προβάλλονται σ αυτόν με σκοπό την συνεχή και ενδελεχή μελέτη τους. Ηέκκληση, η συγκέντρωση και η στη συνέχεια επιτέλεση δι' αυτών της επιδιωκόμενης μήυσης του βαθμού, δεν σχηματίζουν την ίδια ερμηνευτική θεώρηση για τον καθένα. Αυτό διακρίνεται στην ανάγνωση των εντυπώσεών τους, όπου εμπεριέχονται περισσότερες ερμηνευτικές διαστάσεις. Όμως διδάσκεται ότι ο δόκιμος πρέπει να στρέψει την κλειδα των μεμνημένων τουλάχιστον τρεις φορές για να αποκαλύψει στον πνευματικό του οφθαλμό την εσώτερη, τη μυσταγωγική σημασία του συμβόλου, κινήσεις που αντιστοιχούν στη φυσική ή αστρονομική σημασία, τα ηθικά διδάγματα, τους βιωματικούς κανόνες και στη μυσταγωγική σημασία. Όπως αναφέραμε παραπάνω, τα δύο πρώτα ευρίσκονται στα τυπικά και ακούγονται σε ομιλίες ή σε γραπτά κείμενα, στη τρίτη όμως σημασία επικρατεί κυρίως σιγή απόλυτος, όπου

Αλληγορία
(από το: ἄλλο +
αγορεύω) είναι ο
τρόπος εκείνος της
εκφράσεως κατά
τον οποίο ἄλλα μεν
δηλώνονται διά
του γράμματος και
ἄλλο υποκρύπτεται
πνευματικά..

ο μουόμενος αφήνεται στις δυνάμεις του και στην νοητική του διάθεση.

Την μυσταγωγική σημασία πολλής φορές αναλύουν σε άλλες τρεις πιο λεπτομερείς σημασιολογικές διαστάσεις, την κοσμογονική, όπου γίνονται νοητοί οι νόμοι και οι αρχές με τις λειτουργίες των οποίων διαμορφώνεται το σύμπαν, την οντολογική, όπου μελετάται η σύσταση του ανθρώπου και ερμηνεύονται οι δυναμικότητες, τις οποίες κατέχει και μπορεί να τις αναπτύξει και την ανεληκτική, στην οποία μελετώνται οι φυσικοί νόμοι ανέλιξης του πνεύματος, κατανόησης και πραγμάτωσης του δημιουργικού σχεδίου.

As ξεκινήσουμε με ένα παράδειγμα: λέξεις διαφόρων βαθμών κατανόησης και ερμηνείας (δηλ. αλληγορίες και συμβολικές παραστάσεις), λέξεις με τις οποίες ο διδάσκαλος απευθύνεται σε περιορισμένο κοινό μαθητών χρησιμοποιούνται όπως στην ακόλουθη πρόταση. Ένα τέκνο γεννάται εκ πατρός και μητρός, όλοι το κατανοούν, θετικός βαθμός, κόσμος των γεγονότων. Σε συγκριτικό βαθμό, όπου περιορίζεται η κατανόηση της αλήθειας λέγει: Η φύση γεννάται εκ του θετικού και του αρνητικού ή η ισορροπία αποκαθίσταται δι' ενός ενεργού και ενός παθητικού. Εδώ οι θετικιστές επιστήμονες κατανοούν αληθιά είναι ακατάληπτες στους πολλούς, είναι η περιοχή των νόμων.

Σε υπερθετικό βαθμό, όπου ο διδάσκαλος θέλει να αποκλείσει κι αυτούς εισέρχεται στο κόσμο των αρχών, λέγει: Το Στέμμα γεννάται εκ της Σοφίας και της Αγάπης. Είναι η μέθοδος που ευρέως χρησιμοποιεί η ερμητική φιλοσοφία με συγκεκριμένες λέξεις που μόνο ο κάτοχος της ερμηνευτικής κλειδός κατανοεί. Αυτό το παράδειγμα μπορεί να παρουσιαστεί με άλλο τρόπο με τη χρήση ιδεογραμμάτων και συμβόλων, + και - = ∞ (θετικός β.) Γεωμετρικά: κάθετη + οριζόντιο (I + - = σταυρός +). Ή αστρολογικά: O + σελήνη (μηνίσκος) = συμβ ερμού (κύκλος με κέντρο).

Έτσι το αστρονομικό σύμβολο του Ηλίου στον αμύγδαλο θα εικονίσει μία κουκίδα μέσα σε ένα κύκλο. Ο επιστήμονας θα αντιληφθεί ότι παριστάνει μια περιφέρεια με κέντρο ή αστρονομικά τον ήλιο και κατ'επέκταση τη φιλοσοφική αλήθεια. Ο μεμνημένος όμως θα δει την αρχή στην ανάπτυξη της, την ιδέα στην αιτία της, το παγκόσμιο νου στην αιωνιότητα.

Στη συνέχεια αυτού παραπάνω συναντάται και σχετίζεται, ερμηνευτικά και σημειωτικά, το τρίστιγμο: 1) ουρανός, γη και άνθρωπος (και από ορφικό ύμνο), 2) δημιουργός-συντηρητής- καταστροφές (πληθώρα

τριάδων από θεότητες σε αρχαίους λαούς), 3) οι μοίρες της ανθρώπινης ζωής, 4) σοφία, ισχύς, κάλλος... και άλλα πολλά.

Τα γράμματα και οι αριθμοί υπήρξαν τα πρώτα σύμβολα των πρωτόγονων. Όλοι οι θεοί της αρχαιότητας ήσαν γράμματα αλφαβήτου, τα γράμματα ιδέες και οι ιδέες αριθμοί (Οι Εβραίοι θεωρούσαν συγγραφέα διδάσκαλο τον Ενώχ, οι Αιγύπτιοι τον Ερμή τον Τρισμέγιστο οι Φοίνικες τον Κάδμο οι Έλληνες τον Ορφέα...). Όλος αυτός ο κυκεών των κινήσεων και εικόνων στη φύση του σύμπαντος που περιλάμβανε γραμμές, τρίγωνα, τετράγωνα, κύκλους και άλλα σχήματα απεικονίζονταν με ιερογλυφική γραφή, την οποία μόνο ορισμένοι μπορούσαν να αποκρυπτογραφήσουν. Στη εξέλιξη των πολιτισμών στο πέρασμα του χρόνου απέκτησαν και άλλη σημασία αλλά η μοναδική ιδέα πίσω από καθένα παραμένει ως αρχέτυπο που, κατά την γνώμη μου, όλες οι πολυσημίες οδηγούν τελικά.

As πάρουμε ένα άλλο παράδειγμα: Η συμβολική έννοια της ανέγερσης του ναού της σκέψης του ναού του Σολομώντα που στα τυπικά μας και σε ομιλίες αναφέρεται στην συνεχή λήξυση του ακατέργαστου λίθου και στην ανέγερση με πολλούς λίθους του συμβολικού ναού του Σολομώντα δηλ. του εαυτού μας, ώστε σύμφωνα με το τυπικό μας «να χαλιναγωγήσουμε τα πάθη μας, υψωθούμε πάνω από τα ποταπά συμφέροντα, με περιστολή των αντικοινωνικών τάσεων, στη σύλληψη υψηλών ιδεών της δόξας, της αρετής του καθήκοντος...». Ανοικοδομείται με τρία μέσα: την ισχύ, το κάλλος και την σοφία. Εκτείνεται στο χώρο του σύμπαντος. Αποτελεί μικρόκοσμο αντανάκλαση του κοσμοχώρου (με το ζωδιακό και τα αστρονομικά σύμβολα), οι εργάτες ακολουθούν την πορεία του ηλίου στις εργασίες, και εντός αυτού βιώνονται τεκταινόμενα, που διεγείρουν το συναίσθημα και την νόηση. Η προσλαμβανόμενη γνώση απ' όλα αυτά όμως απαιτεί πρακτική και εξάσκηση στη κοινωνία με κανόνες και σύστημα αποδεκτό από όλους τους ανθρώπους. Η βιωματική αυτή αγωγή είναι πρόγραμμα, στάση ολόκληρης ζωής. Απαιτεί λοιπόν προσπάθεια αποσυμβολοποίησης όλων των δρώντων και

των συμβόλων γενικά.

Από την πλειυρά της μυσταγωγικής σημασίας, που πολλές φορές, ανα-
λύουν σε άλλες τρεις πιο λεπτομερείς σημασιολογικές διαστάσεις θα
μπορούσαμε να πούμε ότι στη κοσμογονική έννοια η ανέγερση του ναού
έχει σχέση με τη μελέτη πρωταρχικών δημιουργικών νόμων της φύσης,
σε όλα τα πεδία. Στην οντολογική σημασία περικλείεται η εσωτερική έρευ-
να της σύστασης του μυσμένου, τις αρχές, τις καταστάσεις, και δυναμι-
κότητες που λανθάνουν στον άνθρωπο και προσπαθεί με τις μύσεις να
επιτύχει την ενεργό τους λειτουργία. Τον τρόπο της ανάπτυξης αυτής της
βαθμιαίας απόκτησης εσωτερικής γνώσης ήτοι σοφίας, υποκρύπτει η τε-
λειυταία έννοια της δομής του ναού η ανεληκτική. Η ανάπτυξη και ανέλιξη
των ψυχικών και πνευματικών οργάνων του ανθρώπου, η εκδήλωση της
σοφίας, του κάλλους και της ισχύος, της ανθρώπινης οντότητας σε όλες
τις πράξεις του ανθρώπου του ιδίου, είτε του πησιόν, είτε στη γη, είτε στο
κόσμο, μπορεί να καταστήσει τον άνθρωπο γνήσιο τέκτονα τέκνο φωτός
και επόπη - βασιλέα. Τον κάνει απόλυτο κυρίαρχο της φύσης, αφού το
πύρ της σοφίας και το πύρ της αγάπης έχει εγκαθιδρύσει σε περικαλλή
ναό κεκοσμημένο με όλα τα μέταλλα και τα πετράδια (στοιχεία αρετών,
χρηστοθήειας, το καλό καγαθό) του νοντού σύμπαντος, με τα οποία κατά
αναλογία, είναι πεποικιλημένο και το στέμμα του. Αυτά είναι συμβολικές/
αλληγορικές εκφράσεις..., είναι ο συμβολικός ναός τον οποίο οι τέκτονες
συνεχώς και αδιάκοπα οικοδομούν στη ψυχή τους και ο οποίος ανεγείρε-
ται «χωρίς να ακούεται κατά τις ώρες της εργασίας ούτε ο θόρυβος των
σιδηρών εργαλείων, ούτε ο κρότος των σφυριών των εργατών».

Επίμοχθο έργο, απαιτεί μεγάλες θυσίες και σκληρές δοκιμασίες. Δεν
είναι υπερβολικές οι φράσεις αυτές αφού όλοι οι μεμνημένοι διατυ-
πώνουν με έμφαση το σκληρό αγώνα, τις υπεράνθρωπες θυσίες, στις
οποίες οδηγεί η οδός της μύσεως. Αυτό αντιλαμβάνονται και πράττουν
οι ενσυνείδητοι στην ακανθώδη ατραπό προς την τελείωση. Ο μεμνη-
μένος λέγει ο Εληφάς Λεβί «...γιγνώσκει διά τούτο τοημά το παν, βού-
ληται και σιγά...». Οι αρχαίοι έλληνες αυτούς που κατόρθωναν το μέγα
αυτό έργο ονόμαζαν ήρωες. Η παράδοση διέσωσε τους δώδεκα άθλους
του Ηρακλή που αποτελούν συμβολική εικόνα των δώδεκα μεγάλων
δοκιμασιών από τις οποίες πρέπει να εξέλθει όποιος ποθεί ειλικρινά
το φως της μύσεως. Πέραν της ποιητικής ή αφηρημένης έννοιάς τους
παριστούν τους μεγάλους αγώνες που πρέπει να διεξάγει ο μύστης για
να κατορθώσει να γίνει κυρίαρχος του ιδίου, να επιβάλλει τη θέλησή
του στην αδρανή και έμψυχο φύση και να τεθεί στο έργο της δομής του

ναού του Σολομώντα με τη συμμετοχή στην επιτέλεση και αποπεράτωση
του υψηλού σχεδίου.

Έχουμε ίσως ακούσει ή διαβάσει κείμενα για τους άθλους του ήρωα
μας Ηρακλή που αποσυμβολίζονται με την περιστροφή της γης γύρω από
τον άξονά της και της γης γύρω από τον ήλιο με τους δώδεκα αστερι-
σμούς και τις ιδιότητές τους αστρολογικά, τους δώδεκα θεούς του Ολύμπου, κάνοντας
μάάλιστα αντιστοιχήσεις για κάθε άθλο. Η πο-
λυσημία αυτή από πρώτη θεώρηση προβλη-
ματίζει. Μια δεύτερη επανάκαμψη όπως στο
γρίφο μας οδηγεί στον περίφημο παγκόσμιο
νόμο των Αναλογιών με πρώτο παράδειγμα
το μικρόκοσμο και μακρόκοσμο, το κύτταρο, το
άτομο, τον οργανισμό, το ηλιακό σύστημα, τον
γαλαξία, το Ησιόδειο ωό και πάει λέγοντας....
Άρα, μια τέτοια πολυσημία μπορεί να στέκει
μεν αηλά καμία από τις ποληπαλλές ερμηνείες
με βεβαιότητα δεν αποτελεί την αληθινή σημα-
σία της αλληγορίας. Μέσα όμως από την πολυ-
διάσταση αναδύεται ο αναλογικός νόμος που
μας συνδέει τουλάχιστον με την ατραπό της
εξέλιξης της ζωής, μας οδηγεί σε αναγνώριση
ή επαφή γνωριμίας με αρχές, νόμους, κανόνες,
οι οποίοι συμπράττουν σε ένα κοινό φωτεινό
σημείο: την πηγή των πρωταρχικών αιτιών.

Οι δύο στήλες που ονομάζονταν «Στήλες του Ηρα-
κλή» στην Αρχαία Ελλάδα ήταν η πύλη προς τη
σφαίρα των φωτισμένων

Οι αθημιστές παρέστησαν αλληγορικά το συνθετικό τούτο έργο με
την παρασκευή της θαυμάσιας φιλοσοφικής λίθου με τις τρεις διεργα-
σίες που υπενθυμίζουν τους τρεις συμβ, βαθμούς του τεκτ., α) στη κα-
θαρση του άηλατος, β) τη συμπύκνωση του υδραργύρου και γ) τη στερέ-
ωση του θείου.

Κι ενώ διεξήλθαμε παραδειγματικά ένα σύμβολο, θαρρώ πως υπάρ-
χουν ακόμη κι άλλες σημασιολογικές έννοιες που αποδίδονται στο ναό
του Σολομώντα όταν λ.χ. κάποιοι αδελφοί τον ταυτίζουν με την Στοά
μας, το δικό μας ναό, ο οποίος ήνευ έχει σχήμα ανάσκελου ανθρώπου
με την κεφαλή στην ανατολή, ή ως ωό εντός του οποίου αναπτύσσεται
η ζωή, κα. Άλλωστε κάθε τι ορατό στην υλική του δημιουργία πρού-
ποθέτει αναγκαστικά και μια πνευματική σύλληψη που δεν μπορεί να

περιγραφεί ή να νοηθεί με άλλο τρόπο παρά με εικόνες από την ορατή δημιουργία. Έτσι από τα γνωστά θα συμπεράνουμε τα άγνωστα. Όπως τα σύμβολα έτσι και οι μύθοι επιδέχονται πολλαπλής ερμηνείας.

Οι μύθοι έχουν ως πρότυπο τον ανώτερο κόσμο των Αρχών. Εξετάζουν μεταφυσικά θέματα όπως η Θεογονία (πχ μύθοι Διονύσου, Απόλλωνα, Αθηνάς, Ανθρωπογονία, μύθοι Προμηθέα, Οιδίποδα), η Κοσμογονία (πχ τιτανομαχία Διός), και φυσικές γενικά δυνάμεις και την εξέλιξη της ψυχής (πχ ηρωικοί μύθοι, κυρίως του Ηρακλήους, του Θησέα, του Οδυσσέα, του Βελλεροφόντη, του Πήγασου κα).

Όλα τα σύμβολα με την πάροδο του χρόνου μεταβάλλονται από την αρχική τους σύλληψη, έννοια, απόδοση, έκφραση, σημειωτική τους, που δήλωνε σημαντικό γεγονός του βίου, της επιθυμίας, των σκοπών, της αντίληψης, της ασφάλειας και των φυσικών περιβαλλοντικών φαινομένων μιας κοινωνικής ομάδας. Και μάλλον εδώ υπεισέρχονται και υπερβολικές ερμηνείες, αν και θα μπορούσαμε να τις εντάξουμε στο γενικότερο πλαίσιο των πολλών διαστάσεων ελευθερίας που χωρούν στο συμβολισμό και την αποσυμβολοποίηση.

Ένα τρίτο παράδειγμα εννοιολογικής πολυσημίας είναι οι δύο στήλες: 1) παθητικό- ενεργητικό στοιχείο, 2) δίδυμοι (Κάστωρ+Πολυδεύκης), 3) ζεύγη αντιθέτων, 4) δυαδικότητα, 5) μικρόκοσμος (γήινο) – μακρόκοσμος (ουράνιο), 6) σύννεφο και φωτιά, 6) οι στήλες του Ηρακλή, 7) μέρα και νύχτα, 8) άνω και κάτω, 9) αρσενικό και θηλυκό, 10) ήλιος και γη (=ζωή), 11) πατήρ και μήτηρ, 12) σοφία και αγάπη..... Όλες οι μεταμορφώσεις είναι μάλλον μεταβολές της ίδιας ιδέας που πιθανώς πηγάζει αρχαιολογικά, η δράση και η αντίδραση στα πάντα. (Λυριτζής 2010 Οι 2 Στήλες).

Ένα 4^ο παράδειγμα Ο διαβήτη που μπορεί να ερμηνεύεται από μαθητές τέκτονες ως: 1) η εξίσωση και επαναφορά ισορροπίας μεταξύ εγώ-σμού (το κέντρο), τον αλτρουισμό (η περιφέρεια), 2) κάθε ένας από εμάς (σταθερό σημείο ενός σκέλους) με την ανθρωπότητα (κύκλος που διαγράφεται από το έτερο σκέλος), 3) η αρχή (σημείο, αδιάστατο μέγεθος) στην ανάπτυξη της ιδέας, στην αιτία της (που είναι ο κύκλος από το έτερο σκέλος), 4) στην αιωνιότητα (σημείο ενός σκέλους = πανταχού παρούσα και ο κύκλος που είναι χωρίς αρχή και τέλος...), 5) ο εναρμονισμός προς τις ιδιότητες του διαβήτη, σημαίνει την επιτέλεση καθήκοντος προς τον εαυτόν μας, το οποίο είναι η κυριαρχία επί των παθών και εντός λογικών ορίων διατηρήσεως των επιθυμιών μας (ορισμένο άνοιγμα δύο σκελών, ανοχή), επίσης ως 6) το σύμβολο της φιλοσύνης (αγάπης), που κανονίζει την

αισθηματική ζωή και την θέση του τέκτονος προς την αδελφότητα και όχι μόνο, 7) στον προχωρημένο μαθητή υπονοεί επίσης ότι για την επιδίωξη της πραγματοποίησης ανώτερου ιδανικού (διαγραφή περιφέρειας κυμαινόμενου ανοίγματος δηλ. ακτίνας), να μη χάνουμε την πραγματικότητα (το σταθερό σημείο του ενός σκέλους), κι ακόμη 8) το άνοιγμα των δύο σκελών δείχνει την σχέση του απόλυτου ιδανικού και της πραγματικότητας (καθορισμένο άνοιγμα, καθορισμένο μέγεθος κύκλου, ήτοι του Εγώ (σημείο) και του μη Εγώ. Παρατηρούμε λοιπόν εδώ την πολυσημία, η οποία όμως βασίζεται σε γεγονότα και νόμους που αφορούν το γεωμετρικό σημείο, τη μεταβλητή ακτίνα κύκλου και τον κύκλο. Σε κάθε ένα από αυτά αντιστοιχούμε ελευθέρως μεν αλλή αναλογικά εικόνες τριπλής εννοιολογικής διάστασης που αναφέρονται σε ιδιότητες του ανθρώπου (εγώ, εμείς), της ανθρωπότητας (εσύ, οι άλλοι).

Από την άληη ο κανόνας (5^ο παράδειγμα) μπορεί να σημαίνει: 1) την ευθύτητα, 2) τη δικαιοσύνη, 3) τους νόμους της ηθικής και του καθήκοντος που συνεχίζουν επ' άπειρον, επί μίας ευθείας, 4) το άνευ αρχής και τέλους (αν και τμήμα υποδηλώνει την ευθεία), 5) την σταθερότητα (ευθεία, χωρίς περιστροφές), 6) τη συνέχεια (αφού αδιαλείπτως έχει ίδια κατεύθυνση), 7) τη συνέχεια (αφού με την ευθεία υπάρχει προβλεπόμενη μνήμη και προοπτική που στη συνέχεια σχετίζονται με τον πίνακα χαράξεως), 8) την κανονικότητα στην προοδευτική πνευματική και ηθική ανέλιξη, κατά την επίλυση καθημερινών προβλημάτων (σταθερή πορεία εξέλιξης αφού είναι ευθεία...). Επί πλέον συνδυάζεται με την στάθμη που δηλώνουν την προαγωγή σε ανώτερο βαθμό και η 8^η (φανερώνουν) πολυσημία μεν αλλή βασισμένη στο νόμο της γεωμετρίας, τις ιδιότητες της ευθείας...

Να διευκρινίσουμε ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ εμβλήματος και συμβόλου, αφού το έμβλημα περικλείει πλήθος συμβολικών παρα-

Οι τέκτονες μαθαίνουν να χειρίζονται τα συμβολικά τεκτονικά όργανα τα οποία μεταστοιχειώνουν την ύλη, υπό την επίδραση των φυσικών δυνάμεων, οι οποίες καθοδηγούνται από τη νόηση. Μαθαίνουν επίσης ότι εκτός από τις φυσικές δυνάμεις υπάρχουν και νοητικές δυνάμεις.

στάσεων και αληθειών που αποτελούν κάποιο σύνολο, ενώ το σύμβολο χρησιμεύει στη διαλεύκανση ορισμένης ιδέας (π.χ. κύκλος, σταυρός, συμβολη πλανητών, κ.α.). Άρα, η ερμηνεία οποιουδήποτε στοιχείου συνίσταται σε συνθετική μέθοδο από τις υψηλότερες εργασίες του μύστη αληθιά και αναλυτική μέθοδο από την οριζόντια πληροφορία. Και σε αυτό το στοιχείο επακριβώς συνοψίζονται γεγονότα, νόμοι, αρχές.

Με την υπομονετική αγωγή όσοι δίδασκαν χρησιμοποιούσαν σύμβολα γιατί όλες οι αλήθειες δεν είναι κατάλληλες για όλους, τα σύμβολα μπορούν να περιλάβουν πολλές απόψεις της αλήθειας και να περικλείουν πλήθος εννοιών σε ένα απλούστατο γεωμετρικό ή άλλο σχήμα και επειδή τόσο συνηροσμένα σύμβολα μπορούν πάντοτε να προσδώσουν κάτι από τις αλήθειες που περικλείουν σε άτομο κάθε νοοτροπίας και πνευματικής ανάπτυξης, ώστε να αποβαίνει χρήσιμο σε όλους. Ο συμβολισμός είναι «παγκόσμια γλώσσα», οι χαρακτήρες που περιλαμβάνει οδηγούν τελικά στην ίδια αλήθεια.

Γενικά ο συμβολισμός γραμμάτων, αριθμών και αλληγοριών, εμβλημάτων κ.α στηρίζεται σε κανόνες και βασικές αρχές και δεν μπορεί να υποστεί ανεξέλεγκτη ερμηνεία.

Το σύμβολο είναι πέραν του δόγματος, αληθιά βασισμένο σε θεμελιώδεις κανόνες στην ερμηνεία του. Είναι πολλή οι σημασίες που δίνουμε με βάση αυτούς τους κανόνες και άρα πρέπει να οδεύουν σε κοινό τόπο όλες αυτές οι γραμμικές σημασίες από την βάση της πυραμίδας ή ενός κώνου προς την κοινή κορυφή που αντιπροσωπεύει το χαρακτηριστικό λόγο του συμβόλου. Δεν νομίζω ότι η πολυσημία στα πλαίσια της ελευθερίας οδεύει αναγκαστικά σε διαφορετικές ιδέες- σημασίες – αποσυμβολοποιήσεις, διότι τότε δεν θα υπήρχε κοινός τόπος συμβολικού οικοδομήματος. Και χωρίς κανόνες και αρχές κανένα σύστημα δεν ολοκληρώνεται. Διευκρινίζουμε την λεπτή διαφορά της πολυσημίας χωρίς στόχο, από την συμβολική γλώσσα του τεκτονισμού που σοφοί συνέταξαν.

Διευκρινίζουμε επίσης ότι το ουδέν όριο στην αναζήτηση της αλήθειας δεν είναι η ικανή και αναγκαία συνθήκη προς την ατραπό του Θεού του Νου και εδώ τίθεται το ζήτημα που χρήζει διευκρίνισης δηλ. το ουδέν όριον εξισώνεται με το ο σκοπός αγιάζει τα μέσα; Ένα ερώτημα που απαιτεί περισσότερη ανάλυση.

Το «Ουδέν όριο» και αυτό έχει κανόνες όπως και η πολυσημία των συμβόλων εν γένει και σ' αυτή τη κατεύθυνση προτάσσουμε τη βαθμιαία διαδοχική εμπάθυνση στις μυήσεις μας αναλύοντας βιβλιογραφία, βιώ-

νοντας την ηθική οδό και με ενδοσκόπηση να κατευθυνόμαστε προς το φως αναμένοντας, όταν, αν έρθει, την ακτίνα του.... Η αναζήτηση της αλήθειας πρέπει να προσεγγίζεται με επιφύλαξη κι όχι με τυφλή εμπιστοσύνη. Η πολυσημία των συμβόλων με την ευρεία έννοια του όρου αφορά το έργο ολόκληρης ζωής του ανθρώπου.

Ο τέκτων ωριμάζει βαθμιαία αλλήλοτε αλλήλοτε και αλλήλοτε δεν αλλήλοτε πεδίο. Οι τέκτονες μαθαίνουν να χειρίζονται τα συμβολικά τεκτονικά όργανα, τα οποία μεταστοιχειώνουν την ύλη, υπό την επίδραση των φυσικών δυνάμεων, οι οποίες καθοδηγούνται από τη νόηση. Μαθαίνουν επίσης ότι εκτός από τις φυσικές δυνάμεις υπάρχουν και νοητικές δυνάμεις.

Τα εργαλεία γενικά εικονίζουν ψυχικές και νοητικές δυνάμεις του ανθρώπου, διά των οποίων αυξάνει η δύναμη ενέργειας του ανθρώπινου πνεύματος. Η κατανόηση των δυνάμεων τούτων δηλούται με το παράγγελμα του Θεού του φωτός "Γνώθι σ' αυτόν" και τη δική μας προτροπή συνεχούς μελέτης των τυπικών μας και αληθινών τεκτονικών περιεχομένου βιβλιογραφίας. ■

Βιβλιογραφία

1. Ruggles C (1999) Astronomy in Prehistoric Britain and Ireland, Yale University.
2. Aveni.A.F (editor) (1989) World Archaeoastronomy, Cambridge University Press, Cambridge.
- 3 α) Λυριτζής.Ι (2005) Φυσικές Επιστήμες στην Αρχαιολογία. Εκδ. Τυπωθήτω- Γ.Δαρδανός (Ενότητα Δ, Κεφ. 3), β) Krupp.E.C (1994) Echoes of the ancient skies. The astronomy of lost civilizations. Oxford University Press.
4. Λυριτζής, Ι (2006) Αρχαιολογία και Περιβάλλον, Εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα.
5. Martin.R and Metzger.H (1992) Η θρησκεία των αρχαίων Ελλήνων. Εκδ. Καρδαμίτσα (Μετφρ. πρωτότυπου, 1976)
6. Burkert, W (1977) Αρχαία Ελληνική Θρησκεία. Ενδ. Καρδαμίτσα, μετφρ. 1993.
7. Charles Panati, (1996) Sacred origins of profound things: The stories behind the rites and rituals of the world's religions, Penguin Arkana, 215 - 217.
8. B.G. Walker, (1983) The Woman's Encyclopedia of Myths and Secrets, Harper & Row, 166 - 167.
9. Hirschfelder.A & Molin,P (1992) "The encyclopedia of Native American religions," Facts on File,
10. Graves.R (1961) The White Goddess. Faber Publ. London.
11. Wikipedia (The Free Encyclopedia στο διαδίκτυο)
12. Lewis.C.S (1970) The Grand Miracle. New York, Ballantine.
13. Widengren, G (1965) die Religionen Irans, (The religions of Iran) Stuttgart
14. Maarten J. Vermaseren, Mithras - The Secret God, (Chatto and Windus), London 1963,
15. Βασιλείου Χ. (??) Η Διδασκαλία των συμβολικών βαθμών. Μέρος 2ο. Φιλοσοφική διδασκαλία, Ναός Γενικό μέρος. Αθήνα
16. Τασιος Θ 1988 Τεκτονικά γυμνάσματα, Αθήνα.
17. Λυριτζής Ι (1991) Μελετώντας τη φύση παρατηρώντας τα φαινόμενα (ομιλία Σ. Στ Ακροπολις, δημοσιεύεται από ΠΛΩΤΙΝΟ 2011
18. Λυριτζής, Ι (2010) Οι δυο Στήλες. Έκδοση της Σ Στ ΠΛΩΤΙΝΟΣ 148.
19. Γραββιγερ.Π (1984) Θεμέλια βασιλικής τέχνης, Αθήνα.
20. Wirth.O, Ερμητισμός & Ελευθεροτεκτονισμός ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΣΦΙΓΓΟΣ» - Διμελής (Διάθεση ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ) [αρχική έκδοση: Wirth O. Le Symbolisme Hermetique, Acacia Mai - Juin 1908].

Τεκτονική Βαλκανική Συνδιάσκεψη

Στ. Φίλιππος υπ' αρ. 38, Αν. Θεσσαλονίκης
4 Οκτωβρίου 1930

Χρονικόν 1907-2007

Ο Σεβ. Αθ. Μάνος χαιρετίζει τους φιлт. αδ. ... ο αδ. Α' επ. Ι. Κωνσταντινίδης ανακοινώνει ότι κατόπιν προσκλήσεως της Στ. Φοινίξ Θεσσαλονίκης παρέστη στην υποδοχή Γιουγκοσλάβων τεκτόνων τους οποίους προσεφώνησε καταλλήλως με ευκαιρία την έναρξη της Α' Βαλκανικής Διασκέψεως στην Αθήνα την 5^η Οκτωβρίου 1930. Χαιρέτισε το γεγονός με την φράση "εάν θέλης ειρήνην προετοιμάζε την ειρήνην" και τόνισε ότι "ιδιαίτερος πρέπει να χαροποιήση ημάς τους Ελευθεροτέκτονas η ληφθείσα απόφασις προς εξέτασιν και λύσιν των ζητημάτων των έξι Βαλκανικών κρατών (Αλβανίας, Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας, Ελλάδος Ρουμανίας και Τουρκίας) ώστε εκείνα που μας χωρίζουν να διευθετηθούν είτε εκείνα που μας ενώνουν να γονιμοποιήσουν την ένωσιν. Η διάσκεψις αυτή καλείται προς πραγματοποίησιν σκοπού υψηλού, των Βαλκανικών κρατών προς ένωσιν αυτών, την οποίαν πρώτος ωνειροπόλησεν ο μάρτυς-ψάλτης της ελευθερίας αδ. Ρήγας Φεραίος.

Αριστείδης Μπριάν

Η σκέψις αυτή απετέλεσε την βάση της ιδέας του Γκοντενχόφεν Καλλέργη, εις τας φλέβας του οποίου ρέει ελληνικόν αίμα, του εμπνευσμένου κήρυκος της Πανευρώπης, της ιδέας την οποίαν υιοθέτησεν ο φωτισμένος πολιτικός του κόσμου,

ο μέγας ειρηνόφιλος Αριστείδης Μπριάν, στρατιώτης του ημετέρου τάγματος".

Συνεχίζοντας ο Α' επ. διεπίστωσε ότι "το έδαφος είναι πρόσφορον προς συνεννόησιν των Βαλκανικών λαών και ένεκα της προσφάτου δοκιμασίας του μεγάλου πολέμου και ένεκα της προσηλώσεως των κρατών της Ευρώπης εις τον θεσμόν της Κοινωνίας των Εθνών. Προς επιτυχίαν του υψηλού τούτου σκοπού οφείλει να συμβάλη με όλας τας δυνάμεις του ο Βαλκανικός Τεκτονισμός ώστε να δημιουργηθή μία κοινή Βαλκανική συνείδησις δικαίου και συνεννοήσεως. Η εντατική αύτη καλλιέργεια αυτού του εδάφους θα μας δώση κοινόν τρόπον του Βαλκανικώς σκέπτεσθαι.

Με την βάση ταύτην θα είναι ευκολώτερον να εξετασθούν τα διάφορα εκκρεμή ζητήματα - τα τεχνικά, τα οικονομικά και τα δυσκολότερα τούτων, τα πολιτικά, τα οποία είναι ευκολώτερον να διευθετηθούν εις μίαν ατμόσφαιραν εντελώς φιλικήν και χωρίς κινδύνους. Με το πνεύμα τούτο και την ανακηρυχθησομένην Βαλκανικήν εγκαρδιότητα θα φθάσωμεν σιγά αλλ' ασφαλώς εις το επιδιωκόμενον αποτέλεσμα. Διά τούτο λοιπόν πρέπει να χαιρετίσωμεν ημείς οι Ελευθεροτέκτονες, οι οποίοι αποτελούμεν ένωσιν κατ' εξοχήν ειρηνόφιλον, ημείς, οίτινες ονειροπολούμεν και διδάσκομεν την ειρήνην, διότι θεωρούμεν την ανθρωπότητα σύμπασα ως μίαν οικογένειαν, τελικόν σκοπόν έχουσαν την κοινήν των ανθρώπων ευημερίαν και τελειοποίησιν αυτών. Ονειροπολούμεν ενιαίαν ανθρωπίνην οικογένειαν, διεπομένην υπό νόμων κοινών και δικαίων, επιτρεπόντων τοις πάσιν την ελευθερίαν της σκέψεως, της κινήσεως και της εργασίας. Ποθούμεν την παγκόσμιαν ειρήνην, διότι αύτη αποτελεί την και κύριαν προσπάθειαν της επιδιώξεως και εφαρμογής του ευρέος προγράμματος της Ελευθεροτεκτονικής. Διά τούτο οφείλομεν να κηρύττομεν το θεσπέσιον κήρυγμα της ειρήνης και να επιβάλλομεν κατά πάντα τρόπον ειρηνόφιλον πολιτικήν.

Είθε η Α' αυτή Βαλκανική Διάσκεψις να σημειώση σταθμόν εν τη ιστορία του Βαλκανικού προβλήματος. ■

Αναμορφωτικός Σύλλογος “Μέλης”

Γκόργκας Γεώργιος

Ο αναμορφωτικός σύλλογος “Μέλης” ιδρύθηκε το 1935 με την υπ’ αριθμ. 739/8.2.1935 απόφαση του Προέδρου Πρωτοδικών, με σκοπό την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού. Γι’ αυτόν τον λόγο ιδρύθηκε η πρώτη νυκτερινή σχολή που άρχισε να λειτουργεί στις 21/11/1935 στην περιοχή του Ρουφ και στην οποία φοιτούσαν δωρεάν άπορα και εργαζόμενα παιδιά.

Στην ίδρυση της πρώτης νυκτερινής σχολής, προέβη ο σύλλογος με την δυναμική και φωτισμένη διοίκηση και προσωπική φροντίδα του μεγάλου φιλόanthρωπου, αιμνήστου Αλέξανδρου Τζατζόπουλου, κρίνοντας ότι με αυτήν την ενέργεια εκπληρώνεται κατά τον καλύτερο τρόπο, το καθήκον που έχει ο άνθρωπος προς τους συνανθρώπους του.

Στην ίδρυση της σχολής αυτής οδηγήθηκαν τα μέλη του συλλόγου εκ της αντιλήψεως, ότι παιδιά, που δεν έτυχαν της κατάλληλης εκπαίδευσως, εστερούντο τα στοιχειώδη εφόδια και εισήλθαν στην βιοπάλη, ήταν εύκολη λεία από εκμεταλλευτές της δυστυχίας, της αμάθειας και της φτώχειας.

Ο σκοπός της ιδρύσεως της νυκτερινής σχολής δεν ήταν μόνο η καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, η παροχή τεχνικών γνώσεων για την επαγγελματική και κοινωνική εξέλιξη των μαθητών, αλλά να δώσει περαιτέρω βοήθεια για να βγουν από το σκοτάδι της ψυχικής και σωματικής αθλιότητας στην οποίαν ζούσαν. Οι περισσότεροι μαθητές ήταν απόκληροι της κοινωνίας και το κοινωνικό και πολιτιστικό τους επίπεδο ήταν πάρα πολύ χαμηλό. Πολλοί από αυτούς ήταν ανυπόδητοι, ρακένδυτοι και ρυπαροί και η θέα τους, έφερνε περισσότερο πόνο και θλίψη.

Στην αρχή, η εκπαίδευση αυτή των παιδιών δεν ήταν καθόλου εύκολη. Οι περισσότεροι ήταν απειθείς και άτακτοι και εστερούντο της αντιλήψεως έννοιας της τάξεως και της πειθαρχίας. Γράφτηκαν στη σχολή άηθοι υπό την πίεση των γονέων τους, άηθοι από περιέργεια και άηθοι για να πάρουν τα διάφορα είδη που παρείχε η σχολή.

Το σύστημα διδασκαλίας που εφαρμόστηκε εμπνευσμένο από τεκτονικές ιδέες και ζωηρό ενδιαφέρον για την υγεία των παιδιών, έφερε γρήγορα αποτελέσματα και την ομαλή λειτουργία της σχολής. Οι μικρές εβδομαδιαίες παροχές με γλυκίσματα και με διάφορα χρήσιμα μικροαντικείμενα, οι συμβουλές, οι συνομιλίες και οι διδαχές από τα μέλη του συλλόγου, έφεραν την επιμέλεια, την συμμόρφωση και την άμιλλα μεταξύ των μαθητών και στις μεγαλύτερες τάξεις.

Παρά τις τότε δυσκολίες ιδρύθηκε και δεύτερη σχολή στην Αθήνα για τις αυξανόμενες ανάγκες για νέους μαθητές. Το 1941 επρόκειτο να ιδρυθεί και τρίτη σχολή αλλά η λιαίλαπα του πολέμου ανέστειλε την λειτουργία των ήδη δύο λειτουργούντων σχολείων. Ο αριθμός των μαθητών κατά το σχολικό έτος 1940-41 ανήλθε στους 550 μαθητές και ο αριθμός των διδασκάλων σε οκτώ. Σε αυτή λοιπόν την περίοδο (1940-41) είχε συγκεντρωθεί το ποσό των 200.000 δραχμών και ο “Μέλης” επρόκειτο να καταλάβει την πρώτη θέση μεταξύ των ελληνικών ιδρυμάτων που διατηρούσαν νυκτερινές σχολές εργαζόμενων παιδιών, όπου

διδάσκονταν μαθήματα στοιχειώδους εκπαίδευσης, απολύτως δωρεάν.

Μετά την λήξη του πολέμου, κύριο μέλημα της Στοάς "Μέλης" ήταν να θέσει σε λειτουργία τις νυκτερινές σχολές. Με την ίδια θέληση και δυναμικότητα επανιδρύθηκαν οι προπολεμικές σχολές και ιδρύθηκαν νέες σε διάφορες περιοχές της Αθήνας. Έτσι το 1972 λειτουργούσαν

17 νυκτερινές σχολές, στις οποίες φοιτούσαν 450 άποροι βιοπαλαιστές μαθητές και μαθήτριες στους οποίους ο σύλληγος παρείχε κάθε είδους βοήθεια.

Οι καρποί της επιτυχούς αυτής προσπάθειας δεν άργησαν να φανούν. Σας παραθέτουμε ορισμένα δείγματα από τις εκθέσεις των μαθητών των δύο τελευταίων

τάξεων σε θέματα όπως είναι: «ποία είναι τα καθήκοντα προς την οικογένεια, την πατρίδα και προς τον πλησίον». Μερικά αποσπάσματα είναι πολύ χαρακτηριστικά όπως: «Έχω καθήκον να εργάζομαι τίμια και με τον ιδρώτα του προσώπου μου, να βγάζω το ψωμί μου». «Πρέπει να σέβομαι τον εαυτόν μου και τότε θα σέβομαι και τον συνάνθρωπό μου». «Έχω υποχρέωσιν να καλλιιεργήσω το πνεύμα μου γι' αυτό πρέπει να θεωρώ τον δάσκαλό μου δεύτερο θεό, να αγαπώ και να σέβομαι τ' αφεντικό μου, γιατί αν εργάζομαι, αυτός μου δίνει την εργασία και εξοικονομώ το ψωμί μου». «Πόσο θ' αγαπούσα τη μανούλα μου, μα δεν την έχω, 10 χρόνια είναι που την έχασα και πόσο αισθάνομαι από τότε τον πόνο της μάνας». «Πρέπει να είμαι καθαρός, αγνός εις τας σκέψεις και εις τας πράξεις».

«Έχω καθήκον ν' αγαπώ τον μάστορά μου και να τον ακούω, όπως τον πατέρα μου και τον δάσκαλόν μου».

Οι δραστηριότητες του συλλόγου δεν σταμάτησαν ούτε μετά τον νόμο του κράτους για την υποχρεωτική εκπαίδευση των παιδιών από αυτό. Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου με την αγάπη του προς τον άνθρωπο και ιδιαίτερα προς την νεολαία έθεσε νέους στόχους από

Φωτοαντίγραφο από 'Ελληνική Στοά της Στοάς "Μέλις" στην Αθήνα.

τον Οκτώβριο του 1978. Το νέο έργο του συλλόγου ήταν να παράσχει κάθε δυνατή βοήθεια και οικονομική ενίσχυση σε μαθητές αριστούχους και απόρους από 22 σχολεία αντίστοιχων χωριών των ακριτικών περιοχών της Ελλάδος. Σκοπός του συλλόγου ήταν να βοηθήσει στην δημιουργία χρήσιμων και ικανών ανθρώπων με την ελπίδα πως ίσως κάποτε μέσα από αυτά τα παιδιά να αναδειχθούν προσωπικότητες της κοινωνίας.

Αν και ο επιμορφωτικός σύλληγος "Μέλης" σταμάτησε την δραστηριότητά του, έθεσε το υπόλοιπο του ταμείου του στη διάθεση του Τεκτονικού Ιδρύματος για υποτροφίες 3.000 ευρώ ετησίως, σε αριστούχους άπορους φοιτητές μέχρι εξαντλήσεως του ταμείου.

Ως επίλογο της ιστορίας του επιμορφωτικού συλλόγου σας παραθέτουμε μερικές ευχαριστήριες επιστολές από βραβευθέντες μαθητές προς τον σύλληγο "Μέλης".

«Σεβαστοί μου Κύριοι, από τα βάθη της ψυχής μου σας στέλνω ένα μεγάλο ευχαριστώ για το ωραίο φιλανθρωπικό έργο που κάνετε και που εύχομαι να συνεχίζετε να κάνετε και στο μέλλον σ' εμένα και σ' όλα τα άλλα παιδιά που έχουν την ανάγκη σας. Τη σχολική χρονιά που πέρασε επιδίωξα να φανώ αντάξια προς την βοήθεια σας. Αυτό θα το διαπιστώσετε κι εσείς από την βεβαίωση που σας στέλνω από τον κύριο μου Βασίλειο Γερογιάννη. Κλείνοντας το γράμμα μου σας ευχαριστώ για μία ακόμη φορά και σας εύχομαι καλό καλοκαίρι. Η μαθήτρια Νίκη Τραγουδάρα Πράμαντα Ιωαννίνων».

«Σεβαστοί μου Κύριοι, με μεγάλη χαρά διάβασα την ωραία σας επιστολή και όλα όσα γράφετε για μένα και δεν βρίσκω λόγια να σας ευχαριστήσω. Διαβάζοντας την επιστολή σας η καρδιά μου πλημμύρισε από χαρά. Σας ευχαριστώ πολύ γιατί με διαλέξατε κι εμένα όπως κι άλλα παιδιά για να με βοηθήσετε να προοδεύσω στα μαθήματα. Αγαπώ το σχολείο και τα γράμματα και θα προσπαθήσω να γίνω ακόμη καλύτερη μαθήτρια για το καλό το δικό μου και της κοινωνίας μας.

Πιστή Απομαρτυρία και παρά της Στοάς «Μέλις» στην Αθήνα.

Θέλω να φανώ δε αντάξια και των δικών σας προσπαθειών. Σας ευχαριστώ και πάλι για το μεγάλο ενδιαφέρον που δείχνετε για μένα. Με άπειρο σεβασμό, Παναγιώτα Βασδέκη, Κήποι Ιωαννίνων».

«Κύριε Πρόεδρε, πήρα το έγγραφό σας, με το οποίο μου ζητήσατε να σας στείλω την βεβαίωση του δασκάλου μου, για την πρόδο μου στο σχολικό έτος 1978-1979 και σύμφωνα μ' αυτό σας στέλνω τη βεβαίωση. Δεν παραλείπω συγχρόνως να σας ευχαριστήσω και να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου για το ενδιαφέρον που δείχνετε για μένα. Να είστε βέβαιοι ότι κι εγώ θα προσπαθήσω να φανώ αντάξια των προσδοκιών σας, με την πρόδο μου και διαγωγή μου. Τελειώνοντας σας παρακαλώ να διαβιβάσετε τα σέβη μου σ' όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Με σεβασμό κι ευχαριστίες Αικατερίνη Γιάγκου, Μονοδένδρι Ιωαννίνων».

«Κύριε Πρόεδρε, όπως και το προηγούμενο έτος, έτσι και φέτος έλαβα το δώρο σας και μου δώσατε μεγάλη χαρά. Γι' αυτό το δώρο, αηλλά και για την προσπάθειά σας, σας ευχαριστώ και σας υπόσχομαι να είμαι αντάξιος των προσδοκιών σας. Με σεβασμό, ο μαθητής Χρήστος Γκόγκος, Μοθυβδοσκέπαστο Ιωαννίνων».

«Κύριε Πρόεδρε σας χαιρετώ. Λάβαμε την επιταγή σας και σας ευχαριστούμε πάρα πολύ, αργήσαμε όμως λιγάκι να σας απαντήσουμε, γιατί εδώ είμαστε όλοι ανάστατοι λόγω των σεισμών. Ειλικρινά σας συχαίρω γι αυτόν τον ωραίο σύλληγο να βοηθάτε πτωχά και ορφανά. Πάντα εύχομαι το παράδειγμα σας να το ακολουθούν κι αηλλοι σύλληγοι γιατί υπάρχουν πολλή παιδάκια που έχουν ανάγκη από κάθε βοήθεια. Το παιδί μου όπως σας έχει γράψει δεν έχει γνωρίσει πατέρα και ο μοναδικός του σκοπός στη ζωή, είναι να γίνει ένας μεγάλος άνθρωπος και εηλπίζω ότι θα το πετύχει γιατί είναι ένα έξυπνο μεητηρό και πολύ υπάκουο παιδί. Κηλείνοντας το γράμμα μου και πάλι σας ευχαριστώ και σας και όηλους όσους συνεργάζονται με εσάς. Εηλευθερία Σκοηάκη, Ηγουμενίτσα».

Το χρονικό της ιδρύσεως της Στοάς Φιλογένεια

© Έντυ Σ. Καηογερόπουηος

Από τα λιγοστά έγκυρα στοιχεία που διασώζονται έως σήμερα στα γαλλικά αρχεία, γνωρίζουμε ότι μετά τη συνθήκη του Tilsit, της 7^{ης} Ιουλίου 1807, που έβαζε τέλος στην ολιγόχρονη ρωσο-τουρκική διακυβέρνηση των Ιονίων Νήσων, ιδρύεται στην Κέρκυρα στα τέλη του έτους 1807 ή στις αρχές του 1808 η Στοά *La Philogénie* [*Η Φιλογένεια*]. Η ίδρυσή της ήταν αποτέλεσμα της διάσπασης των Αδελφών της πρεσβυγενούς Στοάς *La Beneficenza* [*Η Αγαθοεργία*], η οποία λειτουργούσε στο νησί επισήμως από το έτος 1781 βάσει αδειας που της παραχωρήθηκε τη 13^η Ιουνίου 1782, με αναδρομική ισχύ, από τη Μεγάλη Μητρική Σκωτική Στοά της Βερόνας¹.

Στα της ίδρυσης της *Φιλογένειας* αναφέρεται ο Διονύσιος Ρώμας (1771-1857) στο ακόλουθο απόσπασμα της έκθεσης που απέστειλε στη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας ως Επιτετραμμένος Μεγάλος Επιθεωρητής αυτής το 1843²:

«[...] Καθώς όμως κάθε ανθρώπινο έργο, οποιοδήποτε και αν είναι οί σκοποι και οί αρχές του, είναι αδύνατο να φθάσει ποτέ σ' εκείνη την τελειότητα που θα του επιτρέψει να αρθει υπεράνω των ανωμαλιών, οί όποιες δημιουργούν συχνά εμπόδια στην πορεία του, μία μερίδα εκ των Αδελφών οί όποιοι αποτελοῦσαν εκείνο τὸ Έργαστήριο (*La Beneficenza*), γοητευμένοι από τις εισηγήσεις ενός ψευδοῦς Τέκτονος, ὁ ὅποιος παρεισέφρησε στις έργασίες τους ὡς επισκέπτης, διαιρέθηκαν σε δυὸ διαφορετικές

Διονύσιος Ρώμας

ομάδες και, έπωφελούμενοι από την απουσία μου από την Ανατολή εκείνη, άποχωρίστηκαν από τους υπόλοιπους Αδελφούς και έσπευσαν να σχηματίσουν προσωρινά μία άλλη Στοά υπό το διακριτικό όνομα Φιλογένεια, γεγονός το οποίο υποχρέωσε την υγιέστερη μερίδα Αδελφών να αναστείλουν τις εργασίες της Αρχαίας Στοάς. Μετά την επιστροφή μου στην Κέρκυρα δέν παρέλειψα να απευθυνθώ προς την Α. Έ. τον Μεγάλο Διδάσκαλο του Τάγματος στο Παρίσι σχετικά με τα όσα συνέβησαν και τις συνέπειες μίας παρόμοιας στάσεως, προκειμένου να παρεμποδίσω την Μεγάλη Ανατολή να δεχθεί στους κόλπους της εκείνο το νέο δημιούργημα της στιγμής και να αποφύγει την επικύρωση μίας τόσο σκανδαλώδους άταξίας ή όποια άποδοκιμαζόταν από όλους τους Κανονισμούς του Τάγματος. Το άνάλογο διάβημα από την πλευρά μου ήταν απόλυτα άποτελεσματικό. [...]»

Αντώνιος Δάνδολος

Όπως επισημαίνει ο Ρώμας, τη διάσπαση αυτή την προκάλεσε ένας Αδελφός, που δεν ονοματίζει, ο οποίος παρεισέφρησε στις εργασίες ως επισκέπτης και επωφελούμενος την απουσία του κατάφερε να διχάσει τα μέλη της Στοάς Αγαθοεργία. Επ' αυτού ο έγκυρος Επτανήσιος ιστοριογράφος τέκτονας Ντίνος Κονόμος (1918-1990) ισχυρίζεται ότι ο Ρώμας αναφέρεται εδώ στην τεκτονική δραστηριότητα του Κερκυραίου Αντωνίου Δάνδολου (1788-1864), ιδρυτή το 1843 της Στοάς *Le Rhénix* [Ο Φοίνιξ] υπό την αιγίδα της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας, χωρίς όμως να τεκμηριώνει την άποψή του³.

Η εκδοχή αυτή του Κονόμου δεν είναι απίθανη αν λάβουμε υπόψη μας την παρορμητική φύση του Δάνδολου συνδυαζόμενη αφενός μεν με το νεαρό της ηλικίας του, αφετέρου δε με τις φιλελεύθερες και ριζοσπαστικές ιδέες με τις οποίες γαλουχήθηκε κατά την περίοδο της διαμονής του στην Ευρώπη, κυρίως στη μεταεπαναστατική Γαλλία.

Θα μπορούσαμε να εικάσουμε λοιπόν, ότι ο νεαρός τότε Δάνδολος μη δεχόμενος το γεγονός, η μοναδική Στοά (Αγαθοεργία) της γενέτειράς του Κέρκυρας να υπάγεται ακόμη στη Μεγάλη Μητρική Σκωτική Στοά της Βερόνας, δηλαδή σε τεκτονική Αρχή των πρώην κατακτητών της Επτανήσου, να προσπάθησε να εμφυσήσει σε μερίδα τεκτόνων την ιδέα

της αποστασίας και τη δημιουργία μιας νέας Στοάς φιλικά προσκείμενη στη φιλελεύθερη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας. Η ονοματοδότηση της νέας Στοάς με τον τίτλο *Η Φιλογένεια*, που μας παραπέμπει στο φίλη του ελληνικού Γένους ή φίλη του ελληνικού Έθνους, μας επιβεβαιώνει τις ριζοσπαστικές και πατριωτικές ιδέες των ιδρυτών της.

Ένα άλλο στοιχείο το οποίο συνάδει με την άποψη του Κονόμου είναι η σύμπτωση της χρονικής στιγμής της επιστροφής του Δάνδολου στην Κέρκυρα μ' αυτή της διάσπασης της Αγαθοεργίας. Στην αυτοβιογραφία του ο Δάνδολος αναφέρει ότι επέστρεψε στην Κέρκυρα σε ηλικία 19 ετών, λίγες ημέρες μετά τη δεύτερη κατάληψη του νησιού από τους Γάλλους, δηλαδή στα τέλη Ιουλίου του έτους 1807. Επίσης γνωρίζουμε, από τους πίνακες των μελών της Στοάς *Ο Φοίνιξ* Ανατολής Κερκύρας⁴, ότι όταν επέστρεψε στην Κέρκυρα, αν και μόλις 19 ετών, ήταν ήδη μνημένος στον Τεκτονισμό, πιθανότατα στη Στοά *Des Trinosophes* [Των Τρινοσόφων] υπό την αιγίδα της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας, της οποίας υπήρξε μέλος και πρώτος Πρόσθετος Ρήτορας⁵.

Ακόμα μια σημαντική πληροφορία που μας παραθέτει εδώ ο Ρώμας είναι ότι πράγματι τα μέλη της Αγαθοεργίας προετίθεντο να ενταχθούν άμεσα στους κόλπους της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας, πράξη που απέτρεψε ο ίδιος με το να απευθυνθεί απευθείας στον τότε Μεγάλο Διδασκαλο της γαλλικής τεκτονικής Αρχής Jean-Jacques Régis de Cambacérès (1753-1824). Για το λόγο αυτό η Φιλογένεια δεν ενεγράφη ποτέ στο χρονολογικό Κατάλογο των Στοών της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας και ως εκ τούτου συνάγουμε το συμπέρασμα ότι η Στοά τελούσε εργασίες ατάκτως καθ' όλη τη χρονική περίοδο που αυτή λειτούργησε.

Την 6^η Ιουνίου 1810 οι Στοές Αγαθοεργία και Φιλογένεια τελικώς συνενώνονται υπό την εποπτεία του Επιτετραμμένου Μεγάλου Επιθεωρητή της Μητρικής Σκωτικής Στοάς της Γαλλίας, Αυτοκρατορικού Επιτρόπου, Κόμη Mathieu de Lesseps (1774-1832). Να πως περιγράφει ο Ρώμας το γεγονός αυτό⁶:

Jean-Jacques Régis de Cambacérès

Mathieu de Lesseps

«[...] Όταν απέστάλη στην Κέρκυρα ως Αυτοκρατορικός Επίτροπος ο Άδελφός Mathieu de Lessers, πρόσωπο που παράλληλα με τους πλέον διακεκριμένους βέβηλους τίτλους συγκέντρωνε και εκείνους του Τέκτονος πολλών Δογμάτων και Δικαιοδοσιών, ένωσε τις προσπάθειές του με τις δικές μου και επιτύχαμε να εξαλείψουμε τις αιτίες της διχόνοιας οι οποίες είχαν έμφιλοχωρήσει μεταξύ των Άδελφών της Αρχαίας Στοάς και με μία αδελφική συμφωνία ένώθηκαν εκ νέου και ακολουθώντας τους κανόνες των καταστατικών και των συνταγμάτων τους, προσέθεσαν στην αρχαία όνομασία της Αγαθοεργίας εκείνη της Φιλογένειας, ήνωμένες, όπως ζητούσαν. [...]»

Ακολουθως δημοσιεύεται για πρώτη φορά το πρακτικό της συνεδρίας εκείνης, όπου οι δύο αυτές αρχαίες κερκυραϊκές Στοές συνενώθηκαν και στο οποίο έχει αποτυπωθεί μία εκ των σημαντικότερων στιγμών του κερκυραϊκού και γιατί όχι του ελληνικού Τεκτονισμού. Η μετάφραση έχει γίνει εξ αντιγράφου, το οποίο φυλάσσεται στα αρχεία της Εθνικής Βιβλιοθήκης των Παρισίων⁷, συνταγμένο στην ιταλική⁸:

Συνεδρία της 6^{ης} ημέρας του 4^{ου} μήνα του έτους
του Α.Φ. 5810
Ε.: Δ.: Τ.: Μ.: Α.: του Σ.:

Εν ονόματι του Μεγ.: Διδ.: του Τάγμ.: και υπό την αιγίδα της Γ^{ης} Μεγ.: Αν.: της Γαλλίας. Σήμερα 6^η ημέρα του 4^{ου} μηνός του έτους του Α.Φ. 5810 που αντιστοιχεί στην 6^η ημέρα Ιουνίου της βεβήλου εποχής.

ΗΣ.: □ [Στοά] της Αγαθοεργίας και Φιλογένειας Ηνωμένων εν Αν.: Κερκύρας αδελφικά συνελθούσα επί του γεωμετρικού σημείου που γνωρίζουν μόνον οι αληθείς τέκτονες, φωτιζόμενη η Αν.: υπό του Σεβ.: Δ^{ου}.: Κάππι, Πιέρη 1^{ου} Επόπτου, Δάνδολου εις την θέσιν του 2^{ου}, Βιλέτα Ρήτ.:, Γαγκάδη Γραμμ^{τέως} και υπό των φιλάτων αδαδ.: Ρώμα, Γκαβριέλη, Βραχλιώτη, Δηλώτη, Χαλικιόπουλου, Δαλα Δέτσιμα, Γκαρζόνη, Βερβιτσιώτη, Δετζώρτζη, Γκικόζ, Αράκλη, Λαροζιέρ, Σικούρου, Φραγκούλη, Λαρόζα, Μερκάτη, Μπούα, Κονταμίν, Κομιώτη, Ντασιγκιέρ, Καλλονά, Τυπάλδου, Μπαρμπάου, Καρρέρ, Μαρούλοβιτς, Λεμπλάν, Λουναίρ, Κ.: Δαλα Δέτσιμα, Σιταντίνου, Αμπνταλά, Γκράβαρη και Αγκράτη.

Μεγάλη Μεσημβρία

Ο Σεβάσμιος Διδάσκαλος της □.: της Φιλογένειας ανοίγει τη □.: κατά τους τύπ.:. Ο αδ.: Γραμμ^{τέως}.: αναγιγνώσκει τα πρακτικά των προηγουμένων εργασιών των δύο □.: της Αγαθοεργίας και Φιλογένειας τα οποία εγκρίνονται ομοφώνως.

Τούτου ολοκληρωθέντος ο αδ.: Στεγαστής ειδοποιεί ότι κρούεται η θύρα υπό τέκτονος. Ο Σεβ.: προσκαλεί τον ανωτέρω αδ.: να αναγνωρίσει ποιος είναι. Αναφέρει ούτος ότι πρόκειται περί του Σεβ.: εν ενεργεία της Σ.:□.: του Αγ. Ναπολέοντος εν Αν.: Κερκύρας! Τότε ο Σεβ.: προσκαλεί τους ΑδΑδ.: να ενωθούν μετ' αυτού για να υποδεχθούν τον προειρηθέντα Σεβ.: με τις οφειλόμενες Τεκτονικές Τιμές. Εισελθόντος τούτου υπό την χαλυβδίνην αιγίδα, ο Σεβ.: Διδ.: της □.: της Φιλογένειας, με εκφράσεις αληθώς αδελφικές τον υποδέχεται και του δίνει θέση στην Αν.:. Ο Σεβ.: Διδ.: της □.: του Αγ. Ναπολέοντος απήντησε με αντίστοιχα αισθήματα. Κατόπιν ο Σεβ.: Διδ.: της □.: της Φιλογένειας προσκαλεί τον τέως Σεβ.: της □.: της Αγαθοεργίας, τον Φίλτ.: Αδ.: Ρώμα και τον 1^ο Επόπτη της □.: της Φιλογένειας, Πιέρη, να καλύψουν το Ναό για να μεταβούν στον Φίλτ.: Αδ.: Ντε Λεσσέπς. Κατόπιν ανεγνώσθη αρχιτεκτονικός πίναξ υποβληθείς υπό του Φίλτ.: Αδ.: Αλλαμάνου με τον οποίο ζητεί, εν όψει των βέβηλων ασχολιών του να απαλλαγεί από το φορτίο του Σεβ.: Διδ.: [της Στοάς της Αγαθοεργίας].

Ο Σεβ.: Διδ.: της □.: της Φιλογένειας Κάππι, υποβάλλει στην απόφαση της Σ.: □.: την αίτηση του Σεβ.: Διδ.: Αλλαμάνου.

Ο αδ.: Δάνδολος συλλογίζεται ότι θα ήταν σκόπιμο να γνωστοποιηθούν οι αποφάσεις της □.: οποιεσδήποτε κι αν είναι, στον Αδ.: Αλλαμάνο, με έναν Πίν.: στον οποίο να εκφράζονται τα αισθήματα που η □.: πάντοτε διατηρούσε για το Φίλτ.: αυτό Πρόσωπο.

Αφού ερωτήθησαν εν τέλει οι Στήλες εγκρίθηκε ομοφώνως η αίτηση του αδ.: Αλλαμάνου και προσεκλήθη υπό του Σεβ.: ο αδ.: Γραμματέας όπως συγγράψει τον Πίνακα όπως επροτάθη από τον αδ.: Δάνδολο.

Ο αδ.: Στεγαστής ειδοποιεί τον Σεβ.: Διδ.: ότι κρούεται η θύρα υπό τέκτονος. Ο Σεβ.: προσκαλεί τον ίδιο αδ.: να αναγνωρίσει ποιος είναι. Αυτός αποκρίνεται ότι προσέρχεται ο Φίλτ.: Αδ.: [Μ.:] Ε.: Τ.: Δ.: [Μέγας Επιθεωρητής Ταξιάρχης Δικαστής] του Ναού Ντε Λεσσέπς. Τότε ο Σεβ.: Διδ.: αποστέλλει

αμέσως τους δύο αδαδ.: Τελετάρχες και εννέα αστέρες για να συνοδεύσουν τον Σεβ.: Αδ.: και προσκαλεί όλους τους ΑδΑδ.: να ενωθούν μετ' αυτού για να τον υποδεχθούν με τις οφειλόμενες στο βαθμό του τιμές. Μόλις εισήλθε αυτός υπό την χαλυβδίνη αφίδα ο Σεβ.: Διδ.: της □.: της Φιλογένειας αφού τον προσφώνησε με λόγους σχετικούς με την περίπτωση του προσφέρει τη Σφ.: η οποία γίνεται δεκτή.

Αφού ανήλθε στην Πρώτη έδρα ο Επίτ.: Σεβ.: έκλεισε αμέσως κατά τους συνήθεις τύπους τη Σ.: □.: της Αγαθοεργίας και Φιλογένειας ηνωμένων εν Αν.: Κερκύρας, και αναλαμβάνοντας το υψηλό καθήκον του Μ.: Ε.: Τ.: και Δ.: του Ναού άνοιξε τις εργασίες της Σ.: Σκωτικής □.: της Γαλλίας, υπό τον διακριτικό τίτλο του Αγ.: Αλεξάνδρου της Σκωτίας και του Κοινωνικού Συμβολαίου εν Αν.: Παρισίων.

Κατόπιν προσκάλεσε όλους τους ΑδΑδ.: να ενωθούν μετ' αυτού για να δώσουν τον όρκο της υιοθεσίας στη Μητρ.: □.:...

Αμέσως μετά ανέγνωσε αρχιτ.: Πίνακα με τον οποίο με βαθιά Τεκτονική συγκρότηση, δίδαξε όλους τους ΑδΑδ.: όσον μπορούσε κατά το βαθμό και την ευφυΐα καθενός να τους αποκαλύψει γύρω από τον αρχαιότατο και πάντοτε σεβαστό Τεκτονικό τύπο, γνωστοποίησε στη □.: την ικανοποίησή του για τα συναισθήματα που εκφράστηκαν από το πλήρωμα κατά τη στιγμή που του προσεφέρθη η Σφ.: της Τ.: [Τάξεως] και περαιώσε με ένα ποίημα πλήρες τεκτονικών και πραγματικώς εξόχων παραστάσεων. Αυτός ο Πίν.: αμέσως χειροκροτήθη με μεγάλο ενθουσιασμό από όλους τους αδαδ.: και κατατέθηκε στα αρχεία της □.: μετά από αίτημα του αδ.: 1^{ου} Επόπτου Πιέρη.

Προσέθεσε επιπλέον ο Επίτ.: Σεβ.: Διδ.: ότι η νέα □.: παραμένει τοποθετημένη επάνω στις αρχαίες βάσεις και ότι το Δίπλωμα, ο Κώδικας και ο Καταστατικός Χάρτης της □.: της Αγαθοεργίας συνεχίζουν να είναι σε πλήρη ισχύ μέχρις ότου φθάσουν τα αντίστοιχα νέα από τη Μεγ.: Αν.: της Γαλλίας και ότι συνεπώς όλα τα μέλη του παρόντος ορθογωνίου γίνονται άνευ διακρίσεων τέκτονες εγκατεστημένοι.

Εζητήθη ο λόγος υπό του Αδ.: Ρήτ.:, ο οποίος απαρίθμησε με έναν εύγλωττο λόγο τα καλά που θα επακολουθήσουν από μια τέτοια ένωση, υπενθύμισε στους Έλληνες ότι υπέροχο κατόρθωσαν οι πρόγονοί τους και συλλογίστηκε τα μέσα της Δόξας που ο Μέγ.: Ναπολέον μας προσφέρει και όσα πρέπει να ελπίζουμε από το ισχυρό του χέρι. Απαρίθμησε επίσης τα ύψιστα

Τεκτονικό δίπλωμα του Pasquale Melissino εκδοθέν την 29^η Οκτωβρίου 1810 από τη Στοά Beneficenza e Filogenia Riunite (44,5cm X 37cm). Από τα αρχεία της Στοάς Star of the East No. 880 υπό την Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας

ενεργητήματα που μας έδωσε και που θα μας δώσει στο μέλλον ο δικός μας Φίλτ.: Αδ.: Ντε Λεσσέπς με την πατρική αρωγή του, με τις σοφές διδασκαλίες του, με την τόση εργασία του ώστε η ένωση αυτή να λάβει χώρα, και με την σύλληψη τέλος της γλυκιάς σαγήνης να δούμε ανανεωμένο τον Καταστατικό μας Χάρτη μέσω της αξιοσέβαστης διαμεσολάβησής του, και συνεπέρανε ορθά ότι η □.: πρέπει να αποφασίσει την υλοποίηση μιας προτομής που να αναπαριστάει αυτόν τον Φίλτ.: Αδ.: και την τοποθέτηση της στο Ναό προς αιώνια ανάμνηση των αρετών που τον λαμπρύνουν και των υποχρεώσεων που όλοι εμείς αδιακρίτως του χρωστούμε.

Σε αυτόν το λόγο στον οποίο με χάρη και ύψιστη ευγλωττία έλαμψε το φως της αληθείας απάντησε ο Επίτ.: Σεβ.: Διδ.: με σύντομες αλλά πειστικότερες εκφράσεις ικανοποίησης και ευγνωμοσύνης, και προσκάλεσε όλους τους ΑδΑδ.: να χειροκροτήσουν με τους συνήθεις τύπους. Κατόπιν ο Σεβ.: ανακοίνωσε στη Σ.: □.: ότι επειδή πρέπει να εγκαταστήσει τη Σεπ.: Στ.: της Αγαθοεργίας και Φιλογένειας ηνωμένων εν Αν.: Κερκύρας, θα ήταν βολικό να προχωρήσουν αμέσως σε εκλογή του Σεβ.: της.

Ο αδ.: Ρώμας εξήτησε το λόγο: αιτήθηκε και του εδόθη άδεια να αναγνώσει Πίν.: υπό του ιδίου κομισθέντος στα αρχεία του Σκωτικού Συμβουλίου της Σ.: □.: της Αγαθοεργίας με τον οποίο δήλωνε ότι οποιοδήποτε σχήμα και αν έπαιρνε η Σ.: □.: ο ίδιος δεν είχε την πρόθεση να δεχθεί κανένα αξίωμα ή τίτλο. Μετά από την ανάγνωση αυτή ο Επίτ.: Σεβ.: Διδ.: προσκάλεσε εκ νέου την εκλογή Σεβ.: και έθεσε σε ανάπαυση τη □.: ώστε ο καθένας να καταγράψει την προτίμηση του.

Επανελθουσών και πάλι των εργασιών, περιήχθη η κάλη για την εκλογή του Σεβ.:, και αφού προσήχθη ούτη εις τον Βωμόν υπό δύο Διδασκάλων, κατεμετρήθη το αποτέλεσμα υπό του Αδ.: Ελεγκτού και η πλειοψηφία ευρέθη υπέρ του Φίλτ.: Αδ.: Ρώμα.

Ο Επίτ.: Σεβ.: Διδ.: τότε βεβαίωσε την ικανοποίησή του για την κατάληξη στην επιλογή του αδ.: Ρώμα, τον οποίο γνωρίζει και έχει δοκιμάσει στην άσκηση της βέβηλης διοίκησης ως τέλειο δημόσιο άνδρα και εξίσου εξαιρετικό τέκτονα, προσέθεσε επίσης ότι δεν χρειάζεται να λάβει υπόψη η Στ.: τις δηλώσεις που έκανε ο Φίλτ.: Αδ.: στο Σκωτικό Συμβούλιο, για να απαλλαγεί από ένα καθήκον που οι ΑδΑδ.: του, γνώστες της αξίας, της γνώσης, των φώτων και του ζήλου του, σίγουρα θα του ανέθεταν όπως και συνέβη.

Ο αδ.: Ρώμας αποδεικνύοντας την τεκτονική του υποταγή στους Νόμους του τάγματος, έκανε γνωστό στη □.: ότι δεν επέμενε πλέον στην άρνηση ανάληψης του ανατεθειμένου καθήκοντος, ώστε να μην αξιωθεί την κατηγορία της υπερβολικής μετριοφροσύνης και ότι η εμπιστοσύνη που του επέδειξε τούτη η Σ.: Στ.: και ο σεβασμός που τρέφει για τον Μ.: Ε.: Τ.: και Δ.: τον υποχρεώνουν να συμμορφωθεί με τεκτονική υπακοή, με τη δίκαιη ελπίδα ότι θα βρει από τους αδελφούς του όλη τους την υποστήριξη και αρωγή και στην ανεπάρκειά του επιείκεια και συγχώρεση.

Αμέσως δε ανακηρύχθηκε Σεβ.: εν ενεργεία αυτής της Σ.: Στ.: με τις συνήθεις επευφημίες και κρούσεις.

Τούτου περαιωθέντος ο Επίτ.: Σεβ.: Διδ.: εγκατέστησε αμέσως τη Σ.: □.: της Αγαθοεργίας και Φιλογένειας ηνωμένων εν Αν.: Κερκύρας, υιοθετηθείσα εν ονόματι της Γαλ.: Μεγ.: Αν.: της Γαλλίας, ως □.: εγγεγραμμένη στο Γαλ.: Μητροπολιτικό Περιστύλιο και στο Ύπατο Δικ.: της Μεγ.: Μητρ.: Σκωτικής □.: με τον τίτλο του Αγ. Αλεξάνδρου της Σκωτίας και του Κοινωνικού Συμβολαίου αναγνωρίζοντας την ως □.: αρχαία Σκωτική, εγκατεστημένη και έχουσα δίπλωμα και αιτηθείσα ανανέωση του καταστατικού της Χάρτη. Κατόπιν διέταξε την άλυσον και τον αδελφικόν ασπασμόν όλων των αδαδ.: στους οποίους παρέδωσε το εξαμηνιαίο σύνθημα Ε.: C.:.

Πρότεινε ακολούθως στη Σ.: □.: την σύνδεση που πρέπει να γίνει με τη Σ.: □.: του Αγ. Ναπολέοντος, εν Αν.: Κερκύρας, κάτι που έγινε δεκτό με επευφημίες.

Ο Σεβ.: Διδ.: της Σ.: □.: του Αγ. Ναπολέοντος αφού ζήτησε και πήρε το λόγο απάντησε με τις πλέον αδελφικές εκφράσεις εγκαρδιότητας εκ μέρους της Στ.: του, διαβεβαιώνοντας ότι αυτή θα δεχόταν με ενθουσιασμό αυτήν την πρόταση που ο ίδιος είχε από πολύ καιρό ήδη φανταστεί.

Τούτου ολοκληρωθέντος ο Επίτ.: Σεβ.: Διδ.: με τους συνήθεις λαμπρούς τύπους έκλεισε για πάντα τη Μεγάλη Σύνοδο που αναπαριστά την ανωτέρω Μεγ.: Μητρ.: Σκωτική □.:, και σφράγισε το κλείσιμο με τρομερές κατάρες για όποιον τολμούσε να την ζανανοίξει.

Κηρύσσοντας επομένως εκ νέου ανοικτή τη συνεδρία της Σ.: □.: της Αγαθ.: και Φιλ.: ηνωμένων εν Αν.: Κερκύρας και αναλαμβάνοντας ο ίδιος τον χαρακτήρα του Επιτ.: Σεβ.: της ανωτέρω □.: παρέδωσε τη Σφ.: στον εν ενεργεία Σεβ.: Ρώμα, στον οποίο ανέθεσε τη διεύθυνση της Σ.: ομηγύρεως

επαφίοντας στην ευθύνη του το πεπρωμένο των Φιλτ.: ΑδΑδ.: που την συνθέτουν.

Ο εν ενεργεία Σεβ.: αφού ανέλαβε τη Σφ.: απήντησε ότι δεν θα παραλείψει να μεταχειριστεί όλα τα μέσα που διαθέτει στην κατοχή του για τη συμφιλίωση και το καλό μιας □.: στην οποία είχε ήδη προεδρεύσει και που στο μεγαλύτερο μέρος της αποτελείται από τέκνα που αποκτήθηκαν μέσω των δικών του κόπων και φροντίδων και όπου δεν θα μπορέσει στην δύσκολη αποστολή στην οποία εκ νέου εμβαίνει να ανταποκριθεί λόγω ανεπάρκειας των φώτων του, η σοφία και οι οδηγίες του Επιτ.: Σεβ.: από τη μια και η στήριξη των ΑδΑδ.: του από την άλλη θα συμπληρώσουν στην τέρψη.

Προσκάλεσε κατόπιν τους ΑδΑδ.: όλους να ενωθούν μετ' αυτού για να ανανεώσουν τον όρκο πίστης και υποταγής στην Α.: Μ.: τον Α.: και Βασιλέα Ημών Ηγεμόνα καθώς και για την Αγία Αυτού Αυτοκρατορική Οικογένεια που επαναλήφθηκε με μεγάλο ενθουσιασμό συνοδευόμενος από τα συνήθη ουζέ που έκαναν τις αμίδες του Ναού να αντηχήσουν.

Προσκάλεσε επίσης τους ΑδΑδ.: να εκτελέσουν τις τριπλές χαρμόσυνες κρούσεις προς τιμήν του Επιτίμου Σεβ.: Διδ.:, ως επισφράγισμα αληθούς και πραγματικής ευγνωμοσύνης για τα τόσα ευεργετήματα που λάβαμε.

Ο Επίτ.: Σεβ.: υπενθύμισε ότι έπρεπε να ληφθεί απόφαση για την αίτηση ανανέωσης του Καταστατικού μας Χάρτη.

Ο εν ενεργεία Σεβ.: Διδ.: του απήντησε ότι αυτή η ενέργεια είχε ήδη εκτελεστεί από τις δύο □.: πριν την ένωσή τους όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα πρακτικά και των δύο.

Τότε ο Επίτ.: Σεβ.: Διδ.: υπενθύμισε στον εν ενεργεία Σεβ.: Διδ.: ότι θα συνέφερε να επισπευσθεί η αποστολή στη Μεγ.: Αν.: αντιγράφων αυτών των πρακτικών, μαζί με τον κατάλογο των ΑδΑδ.: που αποτελούν τη □.: ζητώντας με έναν επείγοντα Πίν.: την αίτηση για να επιτύχουν την ανανέωση του Καταστατικού Χάρτη.

Τούτου περαιωθέντος ο αδ.: Γκιγκόζ ανέγνωσε έναν Πίν.: που είχε ετοιμάσει ο ίδιος με μεγάλη ευφυΐα σχετικά με την ευτυχή επιτυχία της ενώσεως των δύο □.:, με την αξία του Φιλτ.: Αδ.: Ντε Λεσσέπς, του Επιτ.: Σεβ.: μας, τα καθήκοντα του αληθούς Τέκτ.: και τέλος γύρω από την ευτυχή κατάληξη που εξ αιτίας όλων αυτών απολαμβάνει αυτή η Σ.: Στ.:.

Αφού επειραιώθη η ανάγνωση ο Σεβ.: Διδ.: προσκάλεσε αμέσως όλους τους ΑδΑδ.: να επευφημήσουν με τις συνήθειες κρούσεις ένα γραπτό που φανερώνει τα φώτα και την τεκτονική

γνώση αυτού του Αδ.:, και κατόπιν τον κάλεσε να καταθέσει τον Πίν.: αυτόν στα αρχεία.

Ο Σεβ.: Διδ.: της Σ.: □.: του Αγ. Ναπολέοντος λέει ότι πλησιάζει η εορτή του Τάγμ.: και ότι η □.: του είχε αποφασίσει να γράψει στην ημετέρα Στ.: για να την προσκαλέσει να ενωθούν για τις εργασίες και το σχετικό συμπόσιο, και ότι προλαμβάνει τη □.: ώστε να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα επί του προκειμένου.

Ο εν ενεργεία Σεβ.: Διδ.: βεβαίωσε τον ανωτέρω Σεβ.: Διδ.: ότι στην πρώτη συνεδρία αυτής της Σ.: Στ.: θα ασχοληθεί με το θέμα με μεγάλη ικανοποίηση.

Ο εν ενεργεία Σεβ.: Διδ.: κάλεσε τον αδ.: να περιαγάγει τον κορμό των προτάσεων που δεν παρήγαγε κανένα σχέδιο.

Αμέσως διέταξε την περιφορά εκείνου της Ελεημοσύνης, ο οποίος εβλάστησε πιάστρες έντεκα.

Ο αδ.: Διδ.: των Τελετών Λαροζιέ ζήτησε να αποφασίσει η Σ.: □.: τη διάθεση του προϊόντος του κορμού της Ελεημοσύνης υπέρ του Αδ.: ο οποίος πυρέσσαν και κατάκειτος βρίσκεται καθηλωμένος από βαριά ασθένεια. Τεθείσα υπό του Σεβ.: Διδ.: μια τόσο τεκτονική πρόταση υπό τη Σφ.: και μετά τα συμπεράσματα του Αδ.: Ρήτ.: η πρόταση έγινε δεκτή και επευφημήθη ομοφώνως.

Προϊούσης της ώρας ο εν ενεργεία Σεβ.: Διδ.: με τη σύμφωνη γνώμη της Σ.: □.: ανέβαλε για την επόμενη συνεδρία το διορισμό των άλλων Επισήμων Αξιωματικών αυτής της Σ.: □.: και σε πάνδημη ικανοποίηση έκλεισε τις εργασίες του Ναού με τους συνήθεις τύπους των ΑδΑδ.: απερχομένων εν ειρήνη.

Πιστό αντίγραφο

Ο ορισθείς Γραμμ.:

Φ. Βερβιτσιώτης Μέγ.: Εκλ.: Σκ.:

Βεβαιώνεται

Ο Ρήτ.:

Βιλέτα Μέγ.: Εκλ.: Σκ.:

Επικυροῦται

Ο Σ^{μος} εν ενεργεία

Κόντε Ρώμας, Υπ.: Πρ.: Ρῥ

Απ' το ανωτέρω πρακτικό φαίνεται ότι Σεβάσμιος της Στοάς Φιλογένεια τελούσε την εποχή εκείνη ο Ιταλός Nicola Carpi (Chevalier d'Orient/Ιππότης της Ανατολής) Συνταγματάρχης του Πεζικού, γεννημένος στην Μπολόνια. Ο Carpi πιθανότατα ήταν ο μοναδικός Σεβάσμιος της Στοάς καθ' όλη τη περίοδο της βραχύβιας ζωής της (1807;-1810) και για το λόγο αυτό στην επετηρίδα των μελών της Στοάς *Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες* του 1815, εμφανίζεται στα απόντα μέλη της ως πρώην Σεβάσμιος, τίτλο που φέρει άλλωστε και ο Άγγελος Χαλικιόπουλος, ο οποίος είχε διατελέσει Σεβάσμιος της *Αγαθοεργίας* πριν την ιστορική συνένωσή της με τη *Φιλογένεια*⁹.

Η επετηρίδα της Μητρικής Περιφερειακής Στοάς *Beneficenza e Filogenia Riunite* του 1815.

Η Στοά *Αγαθοεργία* υπό τη Μεγάλη Μητρική Σκωτική Στοά της Βερόνας και η άτακτη Στοά *Φιλογένεια*, ενωμένες πλέον ως Στοά *Bienfaisance et Philogénie Réunies* [*Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες*] αναγνωρίστηκε από τη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας τη 10^η Δεκεμβρίου 1811 με αναδρομική ισχύ από την 24^η Νοεμβρίου 1810, λαμβάνοντας τον αριθμό κατάταξης 1361, και λειτούργησε διαδοχικά ως Μητρική Περιφερειακή Στοά έως το 1815 και Μητρική Επαρχιακή Στοά από το 1815 έως τη 14^η Ιουνίου 1816, οπότε ο Διονύσιος Ρώμας διέκοψε ες αεί τις εργασίες της, και του προσαρτημένου Υπερτάτου Επαρχιακού Περιστευλίου,

αναθεματίζοντας όποιον θα επιχειρούσε να τα επαναλειτουργήσει¹⁰.

Παράλληλα στην ίδια συνεδρία, της 6^{ης} Ιουνίου 1810, αποφασίστηκε η υιοθεσία της *Αγαθοεργίας και Φιλογένειας Ηνωμένες* ως Σκωτικό Περιστεύλιο¹¹ υπό την αιγίδα της Μητρικής Στοάς του Σκωτικού Φιλοσοφικού Τύπου της Γαλλίας υπό την επωνυμία *Saint-Alexandre d'Ecosses et du Contrat Social Réunies* [*Άγιος Αλέξανδρος της Σκωτίας & Κοινωνικόν Συμβόλαιον Ηνωμένες*]¹².

Το αποτύπωμα της σφραγίδας της Μητρικής Σκωτικής Στοάς *Beneficenza e Filogenia Riunite* του 1811.

Πράγματι ο Ρώμας, με αφορμή την επίσκεψη του στο Παρίσι μαζί με άλλους Επτανήσιους πολιτικούς για την απόδοση συγχαρητηρίων στον Αυτοκράτορα Ναπολέοντα Α' επ' ευκαιρία της γεννήσεως του υιού του, αιτείται και πετυχαίνει την αναγνώριση και την υπαγωγή της κερκυραϊκής Στοάς και του Περιστευλίου από την Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας και τη Μητρική Στοά του Σκωτικού Φιλοσοφικού Τύπου, αντιστοίχως. Η τελευταία μάλιστα εγχειρίζεται στο Ρώμα ειδικό τεκτονικό δίπλωμα, που είδε για πρώτη φορά το φως της δημοσιότητας στην έκδοση του επετειακού Λευκώματος για τα 125 χρόνια δράσης του Υπερτάτου Περιστευλίου *Φοίνιξ 1^η*, αναγνωρίζοντάς τον ως Επιτετραμμένο Μεγάλο Επιθεωρητή της και δίνοντάς του παράλληλα το δικαίωμα να την αντιπροσωπεύει στα Εργαστήρια (Στοές, Περιστεύλια, Συμβούλια και Δικαστήρια) του Σκωτικού Τύπου που ήδη λειτουργούσαν ή θα εγκαθιδρύνονταν στην πόλη της Κέρκυρας.

Στον ενιαίο πλέον πίνακα των μελών της Στοάς *Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες* του έτους 1810, που επισυναπτόταν στα πρακτικά της Ενοποίησης και στα λοιπά έγγραφα, τα οποία παρέδωσε ο ίδιος ο Ρώμας το Νοέμβριο του 1811 στη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας, βλέπουμε ότι εκ των 67 συνολικά μελών που είναι καταγεγραμμένα, 36 είναι Επτανήσιοι καταγόμενοι από την Κέρκυρα, τη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά, ενώ οι υπόλοιποι προέρχονται από πόλεις των σημερινών χωρών της Γαλλίας, Ιταλίας, Αιγύπτου, Ελλάδας, Κροατίας κ.ά.

Έχουμε ενδείξεις ότι υπήρξαν προσπάθειες προσέγγισης των δύο Στοών, όπως επίσης ότι αυτές εργάζονταν μαζί πριν την 6^η Ιουνίου του 1810, χωρίς όμως να χάσουν την αυτοτέλειά τους. Στα αρχεία της πρεσβυγενούς Στοάς *Ο Φοίνιξ* Κερκύρας φυλάσσεται ένας Κανονισμός, είκοσι χειρόγραφων σελίδων στη γαλλική γλώσσα, της Στοάς *Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες*, ο οποίος στην τελευταία του σελίδα αναφέρει ότι:

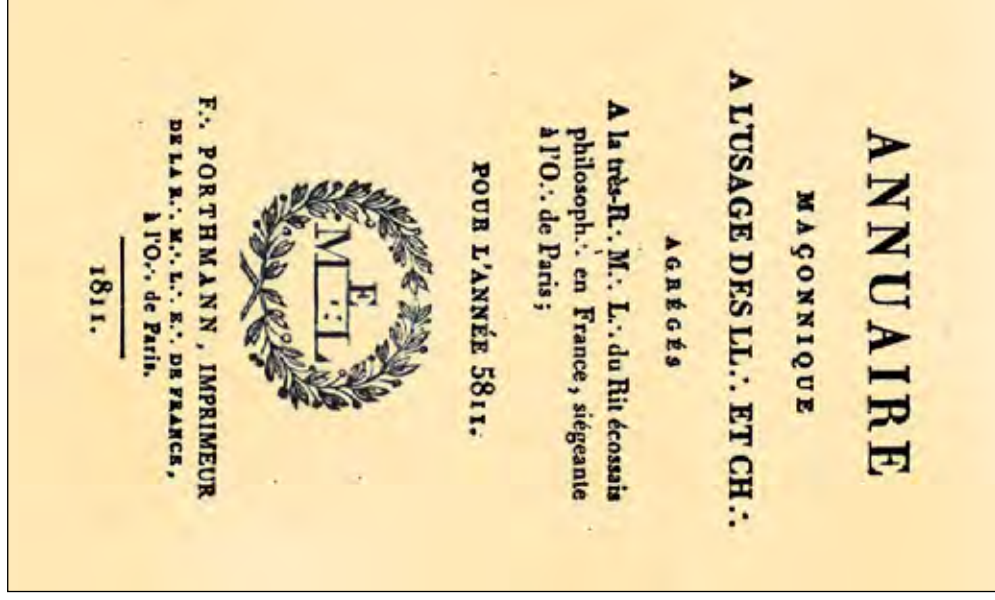
«Ο παρών Κανονισμός, αναγνωσθείς και συζητηθείς εν ανοικτή συνεδρία, εγένετο οριστικώς δεκτός, απεφασίσθη και επεκυρώθη, τιθέμενος εις πλήρη ισχύν από σήμεραν 25^{ην} ημέραν του τρίτου μηνός του έτους Α.:Φ.: 5809, 25^{ην} Μαΐου 1808 κατά την κοινήν χρονολογίαν.

Υπό των αξιωματικών της □.: της *Αγαθοεργίας εν Αν.: Κερκύρας*.

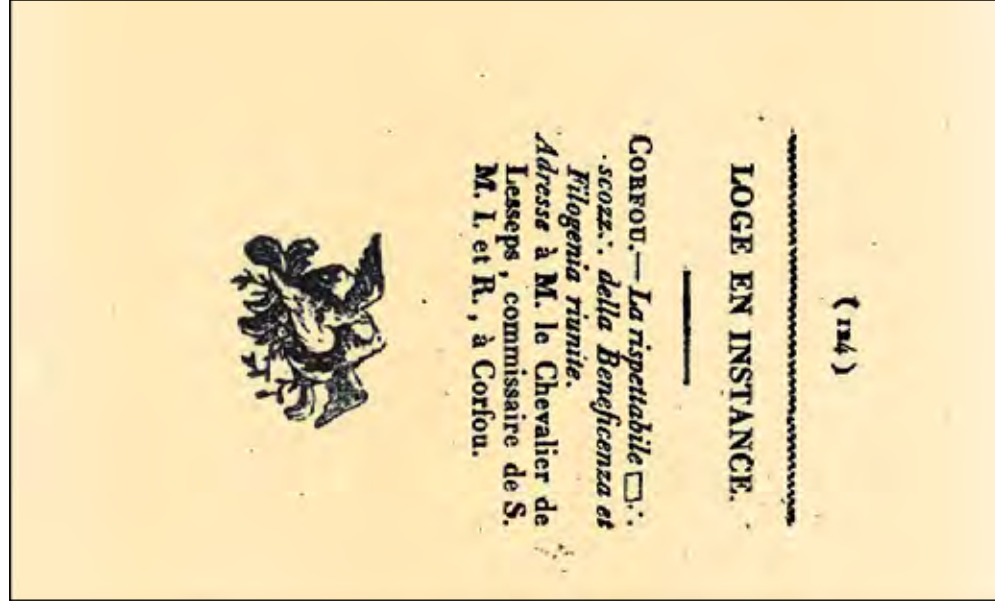
Θεωρηθείς και Σφραγισθείς υφ' Ημών, του Σφραγιδοφύλακος και Αρχαιοφύλακος.

Κατ' Εντολήν της Σ.: □.:»

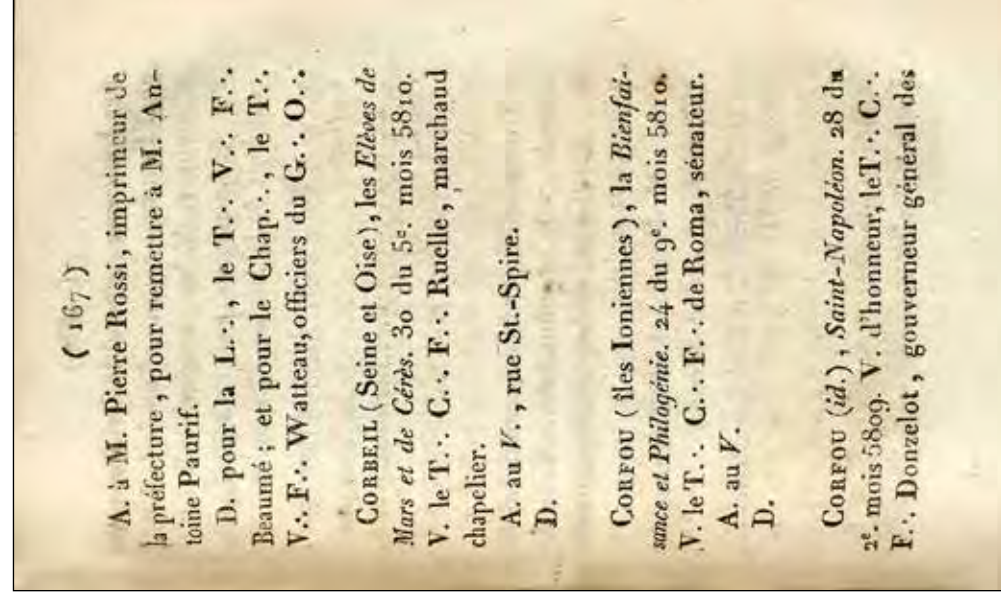

Εξώφυλλο τεκτονικής επιτηρίδας που εκδόθηκε το 1811 για το έτος 1810, στην οποία αναφέρονται όλες οι Στοές και τα Γρασταύλια που υπήρχαν στη Μητρική Στοά του Φιλοσοφικού Σκωτικού Τύπου της Γαλλίας.

Η σελίδα που αναφέρεται στην εκκρεμότητα έγγραφη της Στοάς της Κερκύρας με την ακόλουθη πλήρη αναφορά: Στην Σκωτική Στοά della Beneficenza et Filogenia Riunita. Αλληλόγραφία μέσω του Ιππότη de Lesseps Αυτοκρατορικό Επίτροπο, στην Κέρκυρα.

Η σελίδα που αναφέρεται στις δύο Στοές της Κερκύρας La Bienfaisance et Philogénie και Saint-Napoléon. Για την πρώτη αναφέρεται η τεκτονική ημερομηνία ιδρύσεώς της, 24^η ημέρα του 9^{ου} μήνα του έτους 5810, δηλ. 24 Νοεμβρίου 1810, καθώς και το επώνυμο του Σεβασμίου εν ενεργεία Ρώμα, γερουσιαστάτου.

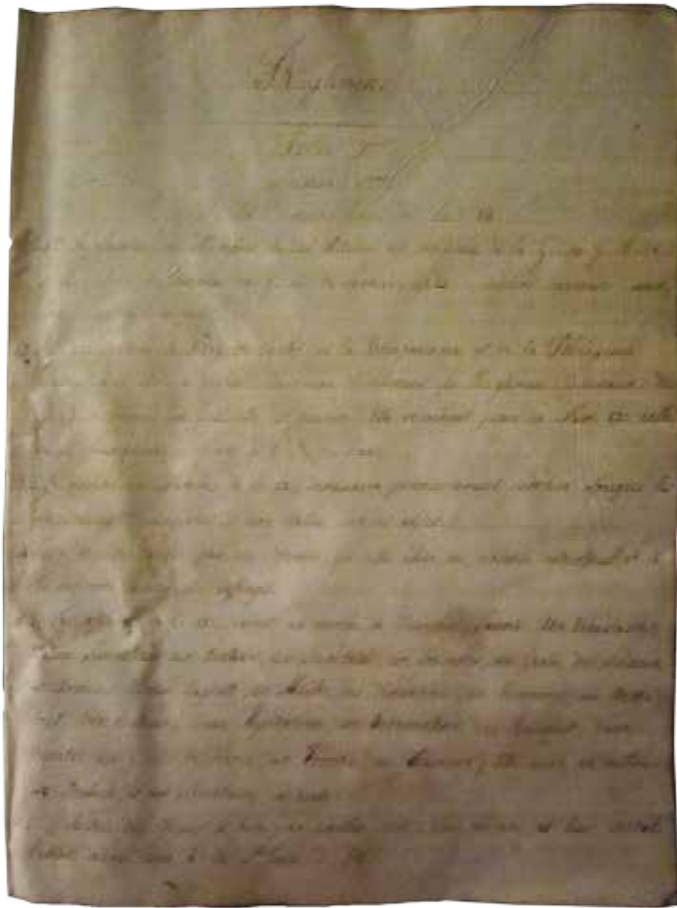

Εξώφυλλο τεκτονικής επιτηρίδας που εκδόθηκε το 1814 για το έτος 1813, στην οποία αναφέρονται όλες οι Στοές που υπήρχαν στην Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας.

Κατ' αρχήν η τεκτονική ημερομηνία που αναγράφεται, 25^η ημέρα του 3^{ου} μήνα του έτους Α.Φ. 5809, θα έπρεπε να μετατραπεί σε 25 Μαΐου 1809. Αντιθέτως όμως αναφέρεται το έτος 1808. Πιστεύω ότι το σωστό έτος είναι το 1809, που είναι πιο κοντά στο έτος 1810 που έλαβε χώρα η συνένωση των Στοών, παρά το 1808 που είναι πιο κοντά στο σχίσμα της Στοάς *Αγαθοεργία* και την ίδρυση της Στοάς *Φιλογένεια*.

Γνωρίζοντας ότι οι εργασίες της Στοάς *Αγαθοεργία* τελούνταν στην ιταλική γλώσσα και από το γεγονός ότι το συγκεκριμένο έγγραφο είναι ανυπόγραφο και δεν επικυρώνεται από οποιονδήποτε, υποθέτω ότι είναι η μετάφραση του προτεινόμενου Κανονισμού των ηνωμένων Στοών που ψηφίστηκε ξεχωριστά από τα μέλη κάθε Στοάς και ο προκείμενος είναι αυτός που ενέκριναν τα μέλη της Στοάς *Αγαθοεργία* το 1809. Πιθανότατα μεταφράστηκε στη γαλλική γλώσσα αργότερα είτε για

Η πρώτη σελίδα του εμψηφισμένου Κανονισμού λειτουργίας της Στοάς *Beneficenza e Filogenia Riunite* του 1809.

Τεκτονικό δίπλωμα του Girolbaldo Cecherini εκδοθέν την 1η Ιανουαρίου 1812 από τη Στοά *Beneficenza e Filogenia Riunite* (48cm X 36cm). Από τα αρχεία της Στοάς Star of the East No. 880 υπό την Ηνωμένη Μεγάλη Στοά της Αγγλίας.

τους Γάλλους και γαλλόφωνους τέκτονες της Στοάς *Φιλογένεια*, είτε για την περίπτωση που θα έπρεπε να σταλεί στη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας, κάτι που δε συνέβη όμως ποτέ, γιατί θα είχε διασωθεί κάποιο αντίγραφο του Κανονισμού στα γαλλικά αρχεία μαζί με τα λοιπά έγγραφα της Στοάς *Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες*.

Επίσης, στα πρακτικά των εργασιών της Στοάς *Ο Φοίνιξ*, της 9^{ης} Ιουνίου 1901, καταγράφεται η αναφορά του Σεβασμίου Γεωργίου Ζαβιτζιάνου σχετικά με την εύρεση τεκτονικών εγγράφων σε κερκυραϊκή οικογένεια αμύητων, μεταξύ των οποίων και ενός της Στοάς *Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες* με ημερομηνία 5^η ημέρα του 4^{ου} μήνα του έτους 5810 [5 Ιουνίου 1810], μία ημέρα δηλαδή πριν τη συνεδρία της συνένωσης των δύο Στοών. Στο εν λόγω έγγραφο τη θέση του Σεβασμίου της Στοάς φέρεται να κατέχει ο Φραγκίσκος Αλλαμάνος, παράλληλα Σεβάσμιος της Στοάς *Αγαθοεργία*, ο οποίος παραιτήθηκε από τη θέση αυτή, μάλλον περιέργως, την επομένη ημέρα, και τη θέση του Γραμματέα ο Βικέντιος Βερβιτσιώτης, ο οποίος παρέμεινε Γραμματέας και μετά τη συνένωση¹³.

Απόδειξη είσπραξης συνδρομής μηνών Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 1811 του Αδ. Μάστρακα μέλους της Στοάς della Beneficenza e Filogenia Riunite.

Οι δύο αυτές Στοές, *Αγαθοεργία* και *Φιλογένεια*, υπήρξαν οι θεμέλιοι λίθοι της πρώτης Γαληνοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος που ίδρυσε ο Διονύσιος Ρώμας το 1816 στην Ανατολή της Κέρκυρας. Έκτοτε η Στοά *Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες* μετονομάστηκε σε Μεγάλη Μητρική Συμβολική Στοά και μαζί με το Υπέρτατο Μητροπολιτικό Περιστύλιο για το Σκωτικό Τύπο και τη Μεγάλη Στοά Διοικήσεως αυτών αποτέλεσαν τη διοικητική διάθρωση της Γαληνοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος.

Η Στοά *Αγαθοεργία και Φιλογένεια Ηνωμένες* ως Μεγάλη πλέον Μητρική Συμβολική Στοά λειτούργησε περίπου έως το 1853, χρονική περίοδο που έκλεισε ο κύκλος της Γαληνοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος στην Κέρκυρα, ενώ από τα διασωθέντα τεκτονικά διπλώματα και έγγραφα τεκμηριώνεται ότι η πρώτη εκείνη ελληνική τεκτονική Αρχή συνέχισε να λειτουργεί στη Ζάκυνθο ουσιαστικά έως το 1855¹⁴, τυπικά έως το 1857¹⁵ και ότι το 1858¹⁶ εξέλειπε¹⁷.

Την 11^η Φεβρουαρίου 2004, δύο σχεδόν αιώνες από την ίδρυση της αρχαίας Στοάς *La Philogénie*, οκτώ μέλη της πρεσβυγενούς Στοάς *Φοίνιξ* υπ' αρ. 1 εν Ανατολή Κερκύρας υπό την αιγίδα της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, μαζί με δέκα μέλη Στοών από τις Ανατολές του Πειραιά και της Κοζάνης αιτήθηκαν στη Μεγάλη Στοά την ίδρυση Στοάς στην Ανατολή της Κέρκυρας υπό το διακριτικό όνομα *Πρόσδος*. Στη συνεδρίαση της Μεγάλης Στοάς της 10^{ης} Μαρτίου 2004 η αίτηση αυτή εγκρίθηκε, αλλά με πρωτοβουλία του κερκυραϊκής καταγωγής Μεγάλου Διδασκάλου Ενδοξοτάτου Αδελφού Σπυρίδωνος Παΐζη η νεοϊδρυθείσα Στοά ονομάστηκε *Φιλογένεια*, εις ανάμνηση της αρχαίας εκείνης κερκυραϊκής Στοάς, με αύξοντα αριθμό 147.

Τα ιδρυτικά μέλη της Στοάς συνελθόντα τη 17^η Μαρτίου 2004 για την εκλογή Σεβασμίου και Συμβουλίου Αξιωματικών εξέλεξαν παμψηφεί τους κάτωθι:

- Ανεμογιάννης Στέφανος, Σεβάσμιος [μέλος της Στοάς *Φοίνιξ* υπ' αρ. 1]
- Μάξης Σπυρίδων, Α' Επόπτης [μέλος της Στοάς *Φοίνιξ* υπ' αρ. 1]
- Τσαγγάλης Δημήτριος, Β' Επόπτης [μέλος της Στοάς *Φοίνιξ* υπ' αρ. 1]
- Αναστασίου Κωνσταντίνος, Ρήτωρ [μέλος της Στοάς *Φοίνιξ* υπ' αρ. 1]
- Μεταλληνός Ευστάθιος, Γραμματεύς-Σφραγιδοφύλαξ [μέλος της Στοάς *Φοίνιξ* υπ' αρ. 1]
- Τσίπης Φώτιος, Α' Δοκιμαστής [μέλος της Στοάς *Φοίνιξ* υπ' αρ. 1]

- Σκληρός Δημήτριος, Ταμίας [μέλος της Στοάς Φοίνιξ υπ' αρ. 1]
- Κοντογιάννης Ηλίας, Ελεονόμος [Σεβάσμιος της Στοάς Ισότης υπ' αρ. 10]
- Ντόκος Δημήτριος, Τελετάρχης [πρώην Σεβάσμιος της Στοάς Φοίνιξ υπ' αρ. 48]
- Κοντός Αλέξανδρος, Στεγαστής [μέλος της Στοάς Φοίνιξ υπ' αρ. 1]
- Καλογερόπουλος Έντυ, Β' Δοκιμαστής [Γραμματεύς της Στοάς Ισότης υπ' αρ. 10]
- Σαμαρνώτης Γεώργιος, Αρχιτέκτων-Αρχιτρίκλιος [Σεβάσμιος της Στοάς Μακεδονία υπ' αρ. 104]
- Σούλης Οδυσσεάς, Ξιφοφόρος-Σημαιοφόρος [Α' Επόπτης της Στοάς Μακεδονία υπ' αρ. 104]
- Σπαρίδης Ευθύμιος, Πρόσθετος Ρήτωρ [πρώην Σεβάσμιος της Στοάς Πίστις υπ' αρ. 71]
- Ζεύκης Αθανάσιος, Πρόσθετος Γραμματεύς [πρώην Σεβάσμιος της Στοάς Ισότης υπ' αρ. 10]
- Γινάργυρος Ελευθέριος, Πρόσθετος Ταμίας [Τελετάρχης της Στοάς Ισότης υπ' αρ. 10]
- Πυλισσάς Κωνσταντίνος, Πρόσθετος Ελεονόμος [Σεβάσμιος της Στοάς Σαλαμίς υπ' αρ. 137]
- Ιωαννίδης Σπυρίδων, Πρόσθετος Τελετάρχης [Β' Επόπτης της Στοάς Ισότης υπ' αρ. 10]

Κατά τη συνεδρία του Διοικητικού Τμήματος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος της 22^{ας} Μαρτίου 2004 το εισηγισμένο Συμβούλιο της Στοάς ενεκρίθη και την 1^η Μαΐου 2004 η Στοά Φιλογένεια υπ' αρ. 147 εγκαθιδρύθηκε υπό Επιτροπής αποτελούμενης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Σπυρίδωνα Παΐζη, Μεγάλο Διδάσκαλο, Νικόλαο Βουργίδη, Πρόσθετο Μεγάλο Διδάσκαλο, Βασίλειο Κούτση, Β' Μεγάλο Επόπτη και Αετό Τζιφάκι, Μεγάλο Γραμματέα σε μία λαμπρή τελετή στην αίθουσα τελετών του ξενοδοχείου *Corfu Palace* παρουσία πλήθους διακεκριμένων Αδελφών από όλες τις Ανατολές της Επικράτειας.

Πρέπει να επισημανθεί για ιστορικούς λόγους ότι η Στοά Φιλογένεια υπ' αρ. 147 υπήρξε μόλις η τρίτη Στοά που ίδρυσε στην Κέρκυρα η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος εν Ανατολή Αθηνών, μετά από τις βραχύβιες Στοές *Κέρκυρα* υπ' αρ. 3 και *Πρόδος* υπ' αρ. 12 που έδρασαν τις περιόδους 1866-1869 και 1883-1889¹⁸ αντιστοίχως. ■

Σημειώσεις

- 1 βλ. Έντυ Σ. Καλογερόπουλος, *Η ίδρυση της πρώτης Στοάς στον ελλαδικό χώρο και ο άγνωστος Κεφαλλονίτης τέκτονας Μάρκος Χαρβούρης*, Περιοδική Έκδοση Συνδέσμου Φιλολόγων Κεφαλονιάς-Ιθάκης, *ΚΥΜΟΘΟΗ*, Τόμος 20, Αργοστόλι 2010, σσ. 327-336 και Τεκτονικό Δελτίο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, Τεύχος 101, Αθήνα 2011, σσ. 223- 236.
- 2 βλ. Ντίνος Κονόμος, *Ο Διονύσιος Ρώμας και η ελληνική εθνεγερσία*, Αθήνα 1972, σσ. 164-169.
- 3 ό.π. σ. 22.
- 4 βλ. Εθνική Βιβλιοθήκη των Παρισίων, FM² 562 Corfu, Loge *Phénix*, πίνακα μελών της Στοάς έτους 1850.
- 5 βλ. Εθνική Βιβλιοθήκη των Παρισίων, τεκτονικό δίπλωμα Αντωνίου Δάνδολου.
- 6 βλ. υποσημείωση υπ' αρ. 2.
- 7 βλ. Εθνική Βιβλιοθήκη των Παρισίων, FM2 562 Corfu, Loge *Bienfaisance et Philogénie Réuniones*.
- 8 Η παρούσα μετάφραση ανήκει στο φίλο και αδελφό Γεώργιο Πουλημένο, πρώην Σεβ. της Σ. Στ. Lord *Byron* υπ' αρ. 150 εν Αν. Κερκύρας. Από τις γραμμές αυτές θα ήθελα να τον ευχαριστήσω για τη μακροχρόνια και συνεχή του συνεισφορά στην έρευνα της ιστορίας του Επτανησιακού και όχι μόνο Τεκτονισμού, μεταφράζοντάς μου χειρόγραφα προερχόμενα από αρχεία του εξωτερικού.
- 9 βλ. Παναγιώτης Κρητικός, *Περί τους Τέκτονας, τον Τεκτονισμόν και την εισφοράν των εις τους αγónας του έθνους*, Αθήνα 1971, σ. 200.
- 10 βλ. Εθνική Βιβλιοθήκη των Παρισίων, FM² 562 Corfu, Grand Orient de Grèce, επιστολή Γαλινοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος προς τη Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας, Άρθρο 1, §1, σ. 5.
- 11 βλ. Εθνική Βιβλιοθήκη των Παρισίων, FM² 562 Corfu, Loge *Bienfaisance et Philogénie Réuniones*, σσ. 11-14, πρακτικά συνεδρίας της 6^{ης} Ιουνίου 1810.
- 12 Τη 11^η Φεβρουαρίου 1806 υπογράφηκε ένα κονκορδάτο μεταξύ των επιτροπών των Μητρικών Σκωτικών Στοών της Γαλλίας *Contrat Social* και *St. Alexandre d'Ecosse*. Η επικύρωση από τη μεριά του γαλλικού Υπέρτατου Περιστευλίου πραγματοποιήθηκε την 20^η Φεβρουαρίου 1806. Με την πράξη αυτή ο Φιλοσοφικός Τύπος πέρασε, από εκείνη τη στιγμή, στη δικαιοδοσία της Μητρικής Στοάς του Σκωτικού Φιλοσοφικού Τύπου της Γαλλίας υπό το διακριτικό τίτλο *St. Alexandre d'Ecosse et le Contrat Social Réuniones*.
- 13 βλ. Αντίγραφο πρακτικών Στοάς *Ο Φοίνιξ* Ανατολής Κερκύρας, Τεύχος 7, σ. 226, Αρχείο Γεωργίου Καρέρ.
- 14 βλ. Δίπλωμα Διονυσίου Πουπλίκολα εκδοθέν υπό της Γαλινοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος την 1^η Νοεμβρίου 1855, Αρχείο Στοάς *Αστήρ της Ανατολής* υπ' αρ. 880 Ανατολής Ζακύνθου υπό την αιγίδα της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας.
- 15 Η Γαλινοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος εξέδωσε δίπλωμα στο όνομα του Διονυσίου Στεφάνου την 20^η Σεπτεμβρίου 1857, Αρχείο ΕΛΙΑ).
- 16 βλ. Δίπλωμα Σπυρίδωνος Δημητρόπουλου εκδοθέν στην Ζάκυνθο την 22^α Ιουνίου 1858 και υπογεγραμμένο μόνο από τον Κωνσταντίνο Δραγώνα 32^ο, στο κείμενο του οποίου αναφέρεται ότι ούτε στην Ανατολή αυτή ούτε σε απόσταση 35 μιλίων από αυτήν την Κοιλιά δε υπάρχουν Στοές και Κανονικά Περιστεύλια, Αρχείο Στοάς *Αστήρ της Ανατολής* υπ' αρ. 880 Ανατολής Ζακύνθου υπό την αιγίδα της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας.
- 17 βλ. Έντυ Σ. Καλογερόπουλος, *Ο Σκωτικός Τύπος στην Κέρκυρα*, Επετειακό Λεύκωμα 125 ετών Υπερτάτου Περιστευλίου Φοίνιξ υπ' αρ. 1α, Κέρκυρα 2008, σσ. 12-19 και *Thomas Dundas, ο άγνωστος Μεγάλος Διδάσκαλος της Γαλινοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος*, Τεκτονικό Δελτίο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, Τεύχος 102, Αθήνα 2012, σ. 130.
- 18 βλ. Έντυ Σ. Καλογερόπουλος, *Βραχύβιες Στοές στην Κέρκυρα 1850-1900*, Κέρκυρα 2012, σσ. 11-14 & 17-47.

Μήνυμα ειρήνης για τα διεθνή θέματα (1932)

Θέσεις του Ελληνικού Ελευθεροτεκτονισμού

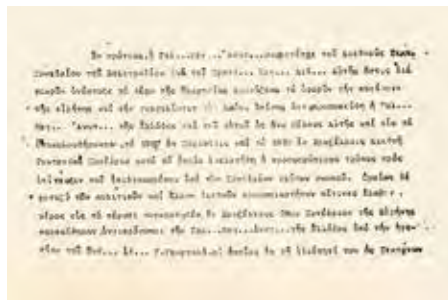
Η Στοά Προμηθείς υπ' αρ. 37 Αν. Αθηνών απευθύνει πίνακα προς την Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή ζητώντας να εργασθεί για διεθνή θέματα.

Η Γαλην. Μεγ. Ανατολή (Μεγάλη Στοά της Ελλάδος) απαντά στην Στοά "Προμηθείς" και κοινοποιεί την θέση της "προς απάσας τας Στοάς" (έγγραφο της 30^{ης} Μαρτίου 1932) επισημαίνοντας τα ακόλουθα:

«Το Συμβούλιο της Γαληνοτάτης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος μετά προσοχής διεξήλθε το περιεχόμενον του υπ' αρ. 56 της 24.02.1932 υμετέρου πίνακος, διά του οποίου υπεβλήθησαν τα πορίσματα της συζητήσεως της γενομένης εν τη Στοά υμών, επί της παγκοσμίου κρίσεως, ως και η ευχή όπως η Γαλ. Μεγ. Αν. της Ελλάδος αναλάβη την πρωτοβουλίαν της συνεργασίας και συνεννοήσεως μετά των τεκτονικών δυνάμεων της υψηλίου προς κοινήν δράσιν υπέρ της ειρήνης, του αποηλισμού και της απαλλοτρίσεως της ανθρωπότητος εκ της δεινής οικονομικής κρίσεως.

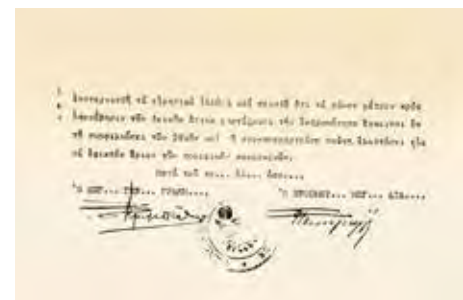
Το Συμβούλιον πληροφορεί υμάς ότι τώσον ο παγκόσμιος τεκτονισμός όσον και ιδιαίτέρως ο ελληνικός από ετών επηλήφθησαν δι' όλων των εις την διάθεσίν των μέσων της

μελέτης του ζητήματος και προέβησαν εις ενεργείας διά την διάδοσιν των ιδεωδών της ειρήνης και του αποηλισμού, η εφαρμογή των οποίων θα είχεν ασφαλώς, ως αποτέλεσμα τον κατά μέγα μέρος περιορισμόν της οικονομικής κρίσεως, ήτις πιέζει την ανθρωπότητα.

Εν πρώτοις η Γαλην. Μεγ. Αν. συμμετέσχε του Διεθνούς Τεκτονικού Συνεδρίου του Βελιγραδίου διά του προσθέτου Μεγ. Διδ. αυτής, όστις διά μακρών ανέπτυξε το θέμα της παγιώσεως της ειρήνης και της συμφιλιώσεως των λαών. Επίσης αντιπροσωπεύθη διά του ιδίου εις τα επακολουθήσαντα το 1927 εν Παρισίοις και το 1930 εν Βρυξέλλαις Διεθνή Τεκτονικά Συνέδρια, κατά τα οποία εμελετήθη ο προσφορώτερος τρόπος προς επίτευξιν του επιδιωκόμενου υπό των Συνεδρίων τούτων σκοπού. Ομοίως μεταξύ των πολιτικών και άλλων διεθνών προσωποκοτήτων, αίτινες έλαβον μέρος εις το πέρυσι συγκροτηθέν εν Βρυξέλλαις 28^{ον} Συνέδριον της Ειρήνης περεκάθησαν αντιπρόσωποι της Γαλην. Μεγ. Ανατολής της Ελλάδος υπό την ηγεσίαν του ενδ. αδ. Γεωργίου Γεωργαλά, **οι οποίοι εν τη ιδιότητι των ως τεκτόνων υπερεπήφισαν όλων των τεινουσών εις την ειρήνευσιν των λαών αξιώσεων του Συνεδρίου**, του Προέδρου αυτού Βέλγου Γερουσιαστού και ενδ. αδ. Λαφονταίν, συχαρέντος διά θερμών λόγων τους Έλληνας τέκτονες διά το μέγα ενδιαφέρον όπερ έδειξεν και δεικνύει υπέρ της παγιώσεως της ειρήνης εν τω κόσμω ο Ελληνικός Τεκτονισμός.

Μετά προθυμίας δε υπέγραψεν εσχάτως η Γαλην. Μεγ. Αν. της Ελλάδος εξ ονόματος 6.000 Ελλήνων τεκτόνων πίνακα του Διεθνούς Τεκτονικού Συνδέσμου. Ο πίναξ ούτος, εις τον οποίον οι τέκτονες εκφράζουσι τον αποτροπιασμόν των διά τον πόλεμον και ζητούσι την διά παντός τρόπου κατάπαυσιν αυτού, θέλει διαβιβασθή προς την Διάσκεψιν του αποηλισμού της Κοινωνίας των Εθνών εν Γενεύη.

Εκτενεστέρα περιγραφή των προσπαθειών του παγκοσμίου και ελληνικού τεκτονισμού έχει καταχωρηθή εις τα τεύχη αρ. 7 (Ιούλιος 1931) και αρ. 8 (Αύγουστος 1931) του περιοδικού Γνώμων και εις το τεύχος Ιαν.-Φεβρουαρίου 1932 του νέου περιοδικού "Πυθαγόρας-Γνώμων".

Αι καταβληθείσαι ήδη υπό του τεκτονισμού ενέργειαι δέον να θεωρηθώσιν ικανοποιητικά διότι δεν είναι εύκολον να απαιτήση τις εκ πασών των τεκτονικών δυνάμεων της υψηλίου την κατά ομοιόμορφον τρόπον δράσιν προς επιτυχίαν του επιδιωκομένου σκοπού. Έκαστον τμήμα του παγκοσμίου τεκτονισμού τελεί υπό ειδικάς συνθήκας, αναλόγως της χώρας εις την οποίαν εδρεύει και εντός της οποίας δρα. Η πέραν ωρισμένων ορίων (διαφόρων δι' εκάστην χώραν) έξοδος του τμήματος δύναται να συνεισφέρει βλάβην εις αυτό τούτο το τμήμα, ώστε να αποκλεισθή η μελλομένη επωφελής δράσις αυτού. Ατυχώς τα παραδείγματα εις διώξεις του τεκτονισμού εις πολλήν χώρας είναι ουχί ολίγα, ίνα ευκόλως πει-

Γεώργιος Γεωργιάδης

σθώμεν περί του αδυνάτου, προς το παρόν, εντατικωτέρας δράσεως. Απομένει εισέτι πολλή εργασία προς επίτευξιν. Η Γαλην. Μεγ. Αν. παρακολουθεί ενδελεχώς την ανθρωπιστικήν και σύμφωνον προς τας υψηλίας αρχάς του τεκτονισμού προσπάθειαν προς παγίωσιν της ειρήνης και είναι ετοιμή να προσφέρη και εν τω μέλλοντι την συμβολήν της και την συνεργασίαν της διά τον ως άνω σκοπόν.

Βάσος Κριμπάς

Εις την ευγενή προσπάθειάν της ταύτην έχει βεβαίως ομοθύμως συμφώνους απάσας τας υπό την αιγίδα της Στοάς. Εκθύμως απεκδέχεται παρά των αδ. προς επίτευξιν του επιδιωκομένου υψηλού σκοπού, την παρ' αυτών εντατικήν καλλιέργειαν του ειρηνιστικού πνεύματος εν τη κοινωνία ούτως ώστε μικρόν κατά μικρόν η κοινή γνώμη ενστερνισθή τα ειρηνικά ιδεώδη και πεισθή ότι το μόνον μέτρον προς αποσόβησιν των δεινών, τα οποία μαστίζουσι την ανθρωπότητα έγκειται εν τη συμφιλιώσει των εθνών και τη συμπαρομαρτούση ταύτη ελαττώσει εις το εφικτόν όριον των πολεμικών παρασκευών».

Ο πρόσθ. Μέγ. Διδ.

Φιλώτας Παπαγεωργίου

Ο Μέγ. Γεν. Γραμμ.

Β. Κριμπάς

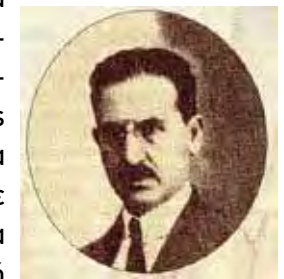
Η ιστορία του Παρθεναγωγείου Βόλου. Η δίκη του Ναυπλίου και η Στ. Αργοναύτες

Αλέξανδρος Στεφανίδης

Στις αρχές του προηγούμενου αιώνα έγιναν σημαντικά γεγονότα τα οποία επηρέασαν την κοινωνία της μικρής Ελλάδας, γεγονότα που μεγεθύνονταν τόσο, ώστε πολλές φορές οι αντιπαράθεσεις, να οδηγούν τους πολίτες, σε βίαιες συγκρούσεις.

Γνωρίζοντας γενικές πληροφορίες για τη δημιουργία ενός Παρθεναγωγείου στο Βόλο, αρχές του 1900, τις τοπικές αντιδράσεις για την εφαρμογή διδασκαλίας στη δημοτική, την εμπλοκή της εκκλησίας, τη σχέση της τοπικής Στοάς Αργοναύτες και τέλος της δίκης του Ναυπλίου, ένοιωσα μια εσωτερική παρότρυνση, πως το θέμα για να αναφέρεται σε πολλές νεοελληνικές ιστορικές μελέτες και αναφορές, θα πρέπει να είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και δεν ήταν ένα απλό γεγονός.

Η έρευνα αυτή επικαιροποιήθηκε και συνδέθηκε με τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την περίεργη δίκη του Ναυπλίου 1914 που αφορούσε στους πρωταγωνιστές της ιστορίας μας. Ας ξετυλίξουμε λοιπόν τον μίτο των γεγονότων και ας θυμηθούμε το ιστορικό κάδρο που αυτά διαδραματίσθηκαν. Τέλος ας παρατηρήσουμε μαζί τα πρόσωπα που η Ιστορία, βιογράφησε και τοποθέτησε μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο που αυτά έδρασαν, μελετώντας, κρίνοντας και εξηγώντας τις πράξεις τους, για να αποτιμήσει τελικά την αξία τους. Έτσι κι εμείς στο τέλος της αφήγησης ελπίζω ότι θα κατανοήσουμε γιατί οι αγώνες εκείνοι των προγόνων μας, ήδη τρεις γενιές πίσω,

Σαράντης Δημήτριος

Δελημούζος Αλέξανδρος

Εκπαιδευτικός Περίπατος

Μαθήτριες του Παρθεναγωγείου. Πάνω αριστερά, ο Δελημούζος.

«δεν έγιναν για ένα πουκάμισο αδειανό για μια Ελένη...» όπως λέει κι ο ποιητής Σεφέρης.

Μόλις το 1881 η Θεσσαλία ενσωματώνεται στην ελεύθερη Ελλάδα. Εκεί και ο τόπος της ιστορίας μας, ο Βόλος. Μια μικρή επαρχιακή πόλη που αριθμεί στις αρχές του 20ου αιώνα τις 17.000 κατοίκους και αρχίζει να αναπτύσσεται γοργά, θεμελιώνοντας κυρίως γεωργικές βιομηχανίες. Το 1897 ιδρύεται η Σ. Στ. Αργοναύτες Βόλου υπ. αριθμ. 21. Την ίδια χρονιά, η Ελλάδα εμπλέκεται στον ατυχή πόλεμο του 1897 κι ο Τουρκικός στρατός καταλαμβάνει και πάλι τον Βόλο (26.4.1897) αλλά για λίγο ευτυχώς διάστημα χωρίς να γίνουν καταστροφές. Οι Αργοναύτες

συνέρχονται γρήγορα και οι εργασίες τους, συνεχίζονται τον Ιανουάριο του 1899. Η Στ. πάντως εργάστηκε με διακοπές για κάμποσα χρόνια, λόγω της ρευστής πολιτικής κατάστασης.

Φθάνουμε στα 1907 όπου της Στ. ηγείται ως Σεβασμιοσ ο ιατρός Δημήτριος Σαράτσος ένα εξέχον μέλος της τοπικής κοινωνίας, προοδευτικός και καλλιεργημένος. Το ανήσυχο πνεύμα του διαπιστώνει την παντελή έλλειψη εκπαίδευσης των κοριτσιών μετά το δημοτικό σχολείο. Όντας μέλος του Δήμου Παγασών προτείνει τη δημιουργία ενός πρότυπου σχολείου εκπαίδευσης θηλέων, ιδέα την οποία υιοθετούν όλοι στο Δημοτικό Συμβούλιο. Ο αδ. Σαράτσος συμβουλεύεται τον Επι-

Ευαγγελικά 1901

θεωρητή Μέσης εκπαίδευσης Γεώργιο Δροσίνη (ποιητής) και φθάνει σε ένα νέο φιλόλογο που μόλις γύριζε από μεταπτυχιακές σπουδές στη Γερμανία, τον Αλεξ. Δελημούζο. Τον συναντά και του προτείνει συνεργασία και την ανάληψη ίδρυσης ενός πρότυπου εκπαιδευτηρίου. Τα σχέδια δύο εμπνευσμένων ανδρών συναντιούνται και καρπίζονται. Δημιουργήθηκε ένα πολύ προοδευτικό σχολείο, που βασίστηκε στην ισότιμη συνεργασία καθηγητού και μαθητών και όχι στην επιβολή τάξης με βάση τον φόβο. Επίκεντρο, η μαθήτρια και όχι το σχολείο και η αυθεντία δάσκαλος. Με μαθήματα χωρίς βαθμούς, με αμοιβαίο σεβασμό, εμπιστοσύνη και επιβράβευση της προσπάθειας και δεξιοτήτας κάθε μαθήτριας. Για πρώτη φορά θα διδαχθούν κλασικά κείμενα σε νεοελληνική μετάφραση στη δημοτική. Εισάγεται η χρήση εργαστηριακού εξοπλισμού και προηλασμάτων για τα φυσιογνωστικά μαθήματα. Με την ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης, τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με τη γη και την καλλιέργεια φυτών και λουλουδιών. Με εκπαιδευτικούς περιπάτους που θύμιζαν αρχαία Ελλάδα και φιλοσοφικές σχολές, Ο Δελημούζος είχε ζητήσει από τον καλύτερο γυμναστή της εποχής τον Ι. Χρυσάφη, που ήταν και αδελφός, να του συστήσει γυμναστές της σουηδικής γυμναστικής, πράγμα που έγινε.

Βασίλισσα Όλγα

Μιστριώτης Γεώργιος

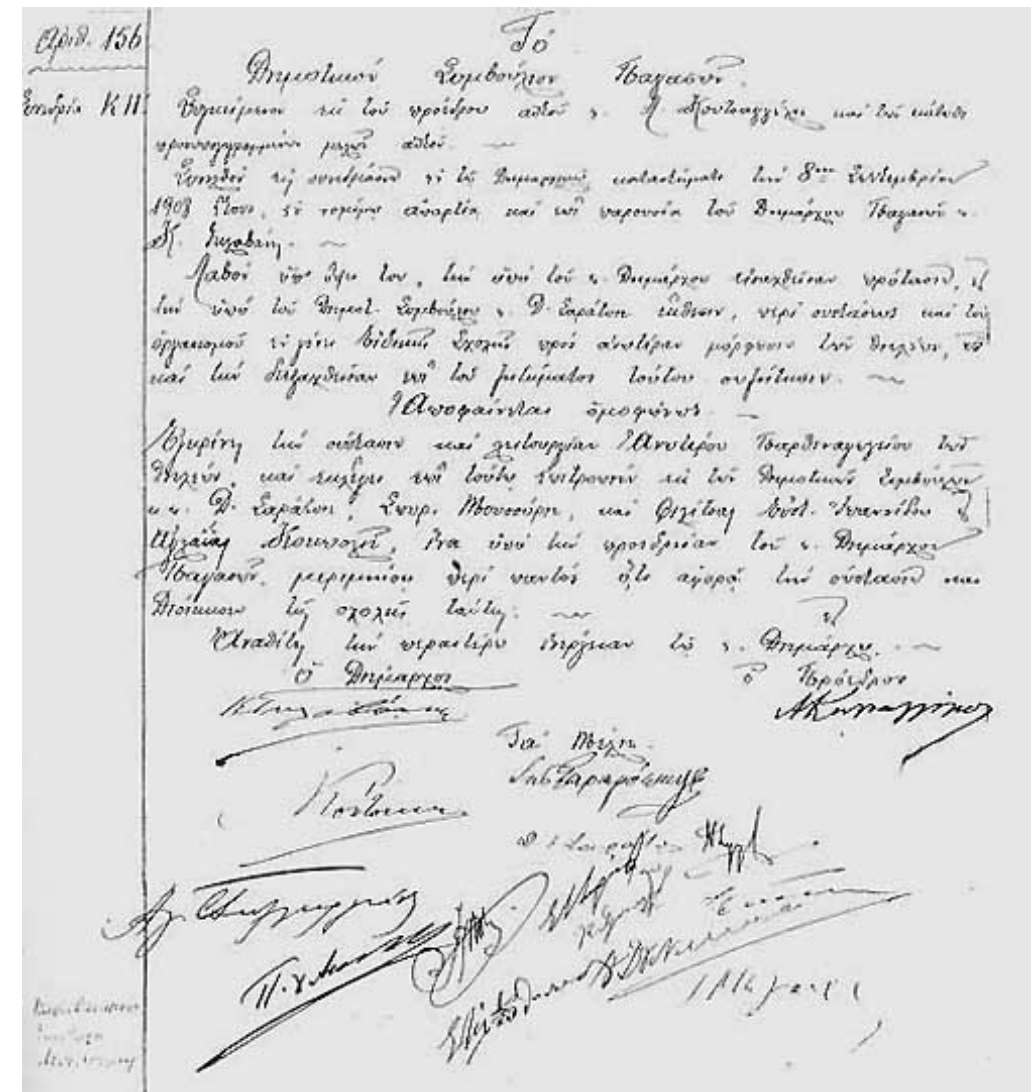
Επιτροπή Φοιτητών – Αθελίου Παναγιώτη @ Συρμόπουλος Σόλωνας

Διδάσκονται μαθήματα τέχνης, μουσικής αλλιά και οικοκυρικής. Η ιδέα έμοιαζε με παραμύθι. Έτσι τον Οκτώβριο του 1908 ιδρύθηκε το Ανώτερο Δημοτικό Παρθεναγωγείο από τον Δήμο Παγασών, που ήταν ιδιωτικό με χαμηλά δίδακτρα.

Την εποχή εκείνη η προσπάθεια ευρείας υιοθέτησης της δημοτικής γλώσσας συναντούσε μία τεράστια αντίδραση από τους γλωσσαμύντορες. Στην ιστορία μας λοιπόν το μήλον της έριδας ήταν η γλώσσα. Η γλώσσα η ελληνική και μοναδική, που μιλιέται σήμερα από μερικά εκατομμύρια, αλλιά θαυμάζεται ακόμη από όλη την ανθρωπότητα, γιατί εκφράζει το κάλλος των ιδεών και της επιστήμης. Προκαλεί το σεβασμό για την αντοχή και την δυναμική της, εργαλείο πολυήλιευρο της ποίησης, της μάθησης και του πολιτισμού. Η νέα μας γλώσσα, η δημοτική, είναι η κόρη της αρχαίας, αυτός είναι ο σύνδεσμος, αλλιά δεν είναι το ίδιο πράγμα.

Η εγγράμματη ολιγαρχία του πλούτου ουδόλως ενδιαφερόταν για την αγραμματοσύνη του λαού. Έτσι όταν η αστική τάξη έκανε τη δυναμική της εμφάνιση και υιοθέτησε τη δημοτική, αυτό θεωρήθηκε ως μία απειλή. Οι ιδεολογικές εντάσεις και αντιπαλότητες έφθασαν σε ασύλληπτες καταστάσεις βίας, σκεφθείτε ότι στα ηλεγόμενα Ευαγγελικά του 1901, είχαμε 11 νεκρούς και ογδόντα τραυματίες!

Ο λόγος, η προσπάθεια μετάφρασης των Ευαγγελίων στη δημοτική

Η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για τη σύσταση του Ανώτερου Παρθεναγωγείου.

με πρωτοβουλία της Βασίλισσας Όλγας, για την κατανόηση του περιεχομένου τους, από τον αμόρφωτο λαό. Φοιτητές της Θεολογίας και Φιλολογίας με επικεφαλής τον Πανεπιστημιακό καθηγητή Γεώργιο Μιστριώτη διαδήλωναν μαχητικά ενάντια στους «μαλιαρούς» του Ψυχάρη. Ο τύπος και οι εφημερίδες έριχναν λάδι στη φωτιά με πύρινα άρθρα και εξορκισμούς. Οι προοδευτικοί εναντίον των συντηρητικών. Η δημοκρατική Ακρόπολις του Γαβριηλίδη κινδυνεύει να πυρποληθεί. Οι φοιτητές καταλαμβάνουν το Πανεπιστήμιο. Ο πρωθυπουργός Γεωρ. Θεοτόκης ο φωτισμένος αυτός πολιτικός και αδ. μας, παραιτείται. Και μέσα στον χα-

Τα ιδρυτικά μέλη του Εκπαιδευτικού Ομίλου

θασμό διαβάζοντας τη λεζάντα μιας φωτογραφίας της Επιτροπής φοιτητών, ξεχωρίζω τα ονόματα του Παναγιώτη Αλεξίου φοιτητή της Θεολογίας πηλαί στον Σόληνα Συρμόπουλο.

Επιτροπή Φοιτητών - Αλεξίου Παναγιώτης και Συρμόπουλος Σόληνας

Θυμηθείτε αδ. το Ιστορικό ηεύκωμα της 100ερίδας του Υψηλάντη 2007, όπου βρίσκουμε τους δύο αδ. ως μέλη του πρώτου ιδρυτικού Συμβουλίου. Ο Παναγιώτης Αλεξίου ήταν ο καθηγητής της Θεολογίας που διορίστηκε ως γυμναστής στην Κορυτσά, συνελήφθη και φυλακίστηκε από τους Τούρκους τον Ιανουάριο του 1909. Ο Σόληνα Συρμόπουλος ήταν ο δεύτερος Σεβ. μας το 1911-12, συνιδρυτής της ΑΣΟΕΕ.

Ένα άλλο παρόμοιο αξιομνημόνευτο γεγονός, ήταν τα Ορεστειακά του 1903. Εξαιτίας της μετάφρασης της Ορέστειας του Αισχύλου στη δημοτική, που ανέβασε την εποχή εκείνη το Βασιλικό Θέατρο με χρηματοδότηση του βασιλέα Γεωργίου Α΄. Κι εδώ βρίσκουμε έναν άλλο τέκτονα ως διευθύνοντα Γραμματέα του Βασιλ. Θεάτρου τον αδ. Στεφ. Στεφάνου, ο οποίος ανέβασε σε απλή δημοτική μία γερμανική διασκευή της Αισχύλεια τραγωδίας. Και πάλι η αντίδραση ήταν μεγάλη με διαδηλώσεις και εθνικοπατριωτικές εξάρσεις προεξάρχοντος του καθηγητή Μιστριώτη, ο οποίος παραιτείται μπροστά στον κίνδυνο που διατρέχει η γλώσσα μας, λέγοντας: «Εγώ παραιτούμαι, ας έλθη ο Παλαμάς να διδάξη».

Αποτέλεσμα: συμπλοκές στρατού, φοιτητών και πολιτών με πυροβολισμούς, τρεις νεκρούς και εφτά τραυματίες. Στη δίκη που έγινε, το βούλευμα καταδίκασε τον Μιστριώτη «ως πρωταίτιο και υποκινητή

των επεισοδίων, και ως διαδίδοντα ψευδείς φήμας περί ανυπόστατης και αντεθνικής δράσεως υψηλών προσώπων» ... Έγραφε ο μεγάλος μας γλωσσολόγος Μανώλης Τριανταφυλλίδης την ίδια χρονιά του 1903. «Πόση θύπη ένοιωσα σαν δευτεροετής φοιτητής όταν άκουγα τον καθηγητή Γεωρ. Χατζιδάκι, όταν άρχισα να σκέπτομαι και να φωτίζομαι από τις γλωσσικές παραδόσεις του. Στέγνωσε μέσα μου η πίστη στο ιδανικό του αρχαϊσμού και στο ιδίωμα που μου συμβόλιζε ως τότε, τις σχέσεις μου με την αρχαιότητα. Σιγά σιγά άνοιγαν τα μάτια μου στην αλήθεια του δημοτικισμού».

Τριανταφυλλίδης Μανώλης

Θεωρώ απαραίτητο να περιγράψω το πολιτικοκοινωνικό στίγμα της μικρής Ελλάδας, αυτό που υιοθέτησε το εθνικό όραμα της Μεγάλης Ιδέας, προσπαθώντας να οργανώσει ένα κράτος, μια συνείδηση, με ξεκάθαρους προσανατολισμούς, αποφεύγοντας τις πολώσεις. Αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας ήταν η διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων (1896) η οποία δημιούργησε την αίσθηση της αυτοπεποίθησης του αναγεννημένου Ελληνικού Έθνους. Ουσιαστικά από την εποχή του μεγάλου Χαρ. Τρικούπη, ξεκινά η νεοελληνική αναγέννηση. Έτσι έχουμε την προσπάθεια προσέληκσης κεφαλαίων των ομογενών και όχι την μοιρασιά μικρών κληρών στους ακτήμονες. Καρδιά και μοντέλο έγινε η Θεσσαλία όπου αναπτύχθηκαν οι μεγάλοι τσιφλικάδες. Μετά την αποχώρηση των Οθωμανών, μεγάλα κεφάλαια εγκατέλειψαν τις περιοχές της Θεσσαλίας, έτσι και στον Βόλο. Από τον πανηγυρικό της 100ρίδας της Στ. Αργοναύται Βόλου Οκτωβρίου 1996, διαβάζω το κείμενο του αδ. Μιητιάδη Παπανικολάου: (σελ. 19. Παραγρ. 4. Βόλος 1881-1920). Πολλοί Τούρκοι τα 9/10, φτωχοί και πλούσιοι, έφυγαν κι έτσι έλειψαν αρκετά εργατικά χέρια για την καλλιέργεια της γης, κι έλειψε αρκετό χρήμα για την συναλλαγή. Οι μετανάστες συναπεκόμισαν υπέρ τα είκοσι εκατομμύρια εις χρυσόν. Αδύνατον ήτο το τοιούτον σοβαρόν οικονομικόν γεγονός να μη επηρεάσει δεινώς και προκαλέσει

Ο Δελημούζος (στη μέση) μαζί με τους Σκληρό και Τριανταφυλλίδη στην Ίενα της Γερμανίας, 1907.

κρίσιν ...».

Οι ανακατατάξεις αυτές έφεραν στο προσκήνιο νέους κεφαλαιούχους, τσιφλικάδες και εμπόρους. Παράλληλα ιδρύθηκε η Προνομιούχος Τράπεζα της Ηπειροθεσσαλίας και οι Θεσσαλικοί Σιδηρόδρομοι. Οι επενδύσεις στράφηκαν προς το εμπόριο και την παραγωγή καπνού, μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, υφαντουργείων κ.α Το λιμάνι του Βόλου εξυπηρετούσε πλέον ολόκληρη την Θεσσαλία, μεγάλωσε και η διαμετακομιστική του δυνατότης έφερε μεγάλα κέρδη, έγινε το δεύτερο μετά τον Πειραιά. Ο Βόλος απέκτησε Δημοτικό Θέατρο και Γυμναστικό Σύλλογο, κτίστηκαν νέες εκκλησίες, μία καθολική και μια εβραϊκή συναγωγή. Είχε αρχίσει γοργά η πνευματική καλλιέργεια των κατοίκων. Ο Βόλος είχε Εμπορική σχολή που ιδρύθηκε από τον Εμπορικό σύλλογο Ερμή και 2 ιδιωτικά εκπαιδευτήρια. Ήδη από το 1888 συζητείτο η αναγκαιότητα επιμόρφωσης των μαθητριών του δημοτικού από καθηγητές του γυμνασίου Βόλου και έτσι δημιουργήθηκαν 2 τάξεις Ελληνικών, στο Α' Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Βόλου (βλ. Ανν. Πρασά προΐστ. ΓΑΚ Μαγνησίας).

Στο Βόλο του 1907 ο πληθυσμός ανέρχονταν σε 23.000 ψυχές και εξακολουθούσε να αυξάνει ύστερα από την εθνική ενσωμάτωση. Αυτή λοιπόν ήταν η περιρρέουσα ατμόσφαιρα που ζούσε η μικρή κοινωνία του Βόλου η οποία έμελλε να πρωτοστατήσει σε ένα εθνικό πείραμα που θα υιοθετούσε πλήρως τη χρήση της δημοτικής στο σχολείο. Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι, επί

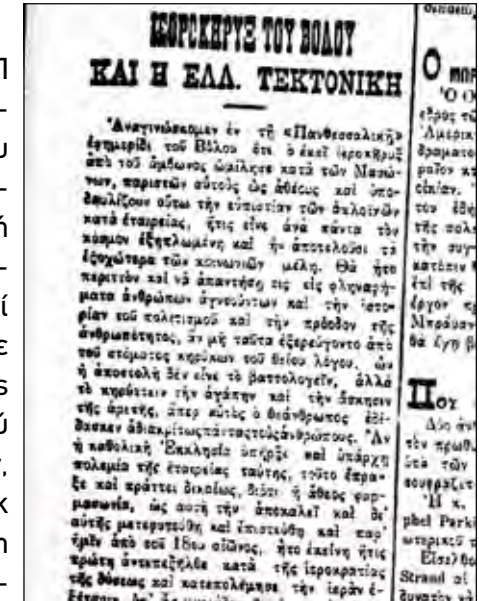
Τρικούπη έγιναν οι πρώτες προσπάθειες εισαγωγής στην διδασκαλία της δημοτικής, που έλεγε: "ότι η γλώσσα εξελίσσεται αναλόγως των

περιστάσεων και των αναγκών".

Ο πρώτος χρόνος λειτουργίας του Α.Δ.Π ήταν πολύ επιτυχημένος και φάνηκε ότι ξεκίνησε η πολιτιστική υλοποίηση του εκπαιδευτικού δημοτικισμού. Αλλά οι αντιδραστικές δυνάμεις γρηγορούσαν. Η τοπική εφημερίδα «Κήρυξ» του κίτρινου δημοσιογράφου Κούρτοβικ βλήθηκε να κατηγορεί και να παραπλανά τους αναγνώστες της, με ανυπόστατες κατηγορίες περί ανατροπής της κατεστημένης τάξεως, περί κληνισμού της θρησκείας, περί σοσιαλιστικών ιδεών, μαθητισμού και μασονισμού. Ο Κούρτοβικ ήταν ένα άτομο που είχε με την δικαιοσύνη ποινικές δοσοληψίες, κυρίως για εκβιασμούς. Στην αρχή η αντίδραση του Δημιούζου και Σαράτση ήταν χλιαρή με κάποιες ανταπαντήσεις μέσω της εφημερίδας «Θεσσαλία» και των τοπικών συλλόγων. Με τον καιρό όμως και τις συνεχείς διαβολές χρησιμοποιώντας και εμπλέκοντας πολιτικές και συνδικαλιστικές τοποθετήσεις τάραξε τις αρμονικές σχέσεις των μαθητριών, των γονέων και των διδασκάλων. Βλέπετε, τα χρόνια εκείνα ο Βόλος είχε γίνει κέντρο πολιτικοκοινωνικών ζυμώσεων. Έτσι σχηματίστηκε ένας ανθρωπίνος χυλός από μία ομάδα κατοίκων, οι οποίοι άκριτα υιοθέτησαν με πάθος, κάθε άθλια κατηγορία και έγιναν οι διώκτες του Α.Π.Β και των μεθόδων διδασκαλίας του. Προφανώς τα κίνητρα ήταν πολιτικά αλλά και θρησκευτικά. Χαρακτηριστικά αναφέρω ένα γεγονός της εποχής που προκλήθηκε στον Βόλο από έναν ιεροκήρυκα ονόματι Π. Βλάχο, ο οποίος με σειρά διαλέξεων και κηρυγμάτων καταφέρθηκε ενάντια στον Τεκτονισμό, αποδίδοντάς του δράση αντιχριστιανική, αντεθνική, αντικοινωνική και ανήθικη ! Ο Υπ. Μ. Ταξ. Εμμ. Γαλιάνης απάντησε στον ιεροκήρυκα με άρθρο του στην εφημερίδα Εμπρός της 1^{ης} Μαρτίου 1909 αντικρούοντας με επιχειρήματα και εξηγώντας το περιεχόμενο και την ουσία της τεκτ. διδασκαλίας και της κοινωνικής προσφοράς της.

Από το τέλος του 1908 οι δικηγόροι Κ. Ζάχος, Σπ. Μουσούρης και ο ιατρός αδ. Σαράτσης συμμετείχαν στην ίδρυση του

Κούρτοβικ

Τάκης Οικονομάκης

Μαρίνος Αντύπας

Πλάτων Δρακούλης

Εργατικού Κέντρου Βόλου, το οποίο αποτέλεσε το πρώτο συνδικαλιστικό όργανο στην Ελλάδα επηρεασμένο από τη σοσιαλιστική ιδεολογία. Ένας ακόμη αδ. της Στ. Αργοναύτες, ο Τάκης Οικονομάκης (1886- 1944) νομικός, δημοσιογράφος και ποιητής πρωτοστάτησε στην ίδρυση του Ε.Κ.Β. Στη συνέχεια θα τον βρούμε δ/τη της εφημερίδας Θεσσαλία (1914). Και αργότερα στην διάρκεια της Γερμανικής κατοχής ατρόμητο πατριώτη να μιλά στις πιλατείες ενάντια στους εισβολείς. Όλοι αυτοί και πολλή άλλα μέλη εργάστηκαν για την θεμελίωση των δικαιωμάτων των εργατών, πράγμα πρωτόγνωρο για την εποχή εκείνη. Στις μορφωτικές διαλέξεις που έδιδαν, ο Ζάχος υποστήριξε ,ότι: το Ε.Κ. δεν το ίδρυσαν ούτε οι εργάτες, ούτε ο Μουσούρης ή ο Σαράτσος ούτε εγώ. Το Ε.Κ του Βόλου το ίδρυσε η κοινωνική ανάγκη. Το Ε.Κ εξέδωσε την εφημερίδα Εργάτης (1908) που έγινε η φωνή και ο φορέας των ιδεών και της πληροφόρησης της τοπικής κοινωνίας. Με τον Εργάτη συνεργάστηκαν και δημοσίευσαν κείμενά τους οι αδ. Αλεξ. Παπαναστασίου, Πλ. Δρακούλης, Λορ. Μαβίλης, ο σχολάρχης της Αργαλαστής ποιητής Κώστας Βάρναλης κ.α. Ο Εργάτης κυκλοφορούσε κάθε Σάββατο με δ/τη τον Κ. Ζάχο, στην προμετωπίδα υπήρχαν οι τρεις αρχές της Γαλλικής Επανάστασης και των τεκτόνων Ελευθερία – Ισότητα – Αδελφότητα. Ας μην ξεχνάμε άλλο ένα χαρακτηριστικό γεγονός της έντονης αυτής εποχής δηλαδή, την δολοφονία του Μαρίνου Αντύπα δικηγόρου

και συμπαραστάτη αγωνιστή των ακτημόνων γεωργών τον Μάρτιο του 1907. Ο Αντύπας δεν ήταν φανατικός αλλά ένας απόλυτα συνειδητός αγωνιστής. Σας αναφέρω απόσπασμα από ένα δημοσίευσμά του, με τίτλο: «Τι Είμαι;» Είμαι σοσιαλιστής όνομα και πράγμα. Φέρω τον τίτλο μου πιστώως και υπερηφάνως Πιστεύω ως Παντοκράτορα, ποιητή ορατών τε και αοράτων, την εργασίαν, και ως ομοούσιον και αχώριστον Τριάδα της Ευτυχίας και της Ειρήνης, την ελευθερίαν, την ισότητα και την Αδελφότητα. !

Αλεξ. Παπαναστασίου

Την ίδια αυτή περίοδο έχουμε κι άλλες φιλελεύθερες, ανεξάρτητες προσωπικότητες στην Ελληνική Βουλή που είχαν όμως και μια άλλη ιδιότητα, ήταν τέκτονες. Έτσι ξεχωρίζουμε τους αδ.: Γ. Φιλάρετο βουλευτή Μαγνησίας, ο οποίος εξέδιδε την εφημερίδα Ριζοσπάστης, τον Πλ. Δρακούλη εκδότη του περιοδικού ΑΡΔΗΝ (αλληλαγή εκ θεμελίων) και την σατιρική –πολιτική εφημερίδα Ραμπαγάς όπου έγραφε ο αδ. Ρόκκος Χοϊδάς. Ένα άλλο προπύργιο υπέρ της δημοτικής και φιλελεύθερης σκέψης ήταν η εφημερίδα «Νουμάς», όπου αρθρογραφούσαν όλοι οι προοδευτικοί διανοούμενοι της εποχής. Μπορεί οι πολίτες αυτοί να ήταν ονειροπόλοι και ουτοπιστές, σίγουρα όμως υπηρέτησαν τίμια μια Ελεύθερη Πατρίδα, στάθηκαν αλληλέγγυοι στους συνανθρώπους τους και αγωνίστηκαν για την κοινωνική ισότητα απέναντι στην εκμετάλλευση των ισχυρών. Το καλοκαίρι του 1908 ξεσπά το κίνημα των Νεοτούρκων οι οποίοι εμφανίζονται στη Θεσσαλονίκη, με υποσχέσεις πλήρους ελευθερίας. Με συνθήματα τεκτονικά σε μια συναντίληψη ισότητας και αδελφότητας, ενάντια στον σουλτάνο, με ομοϊδεάτες, Έλληνες, Εβραίους, Κούρδους κ.α ησούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Εδώ θα συναντήσουμε μια μεγάλη ομάδα τεκτόνων όπως τους Γ. Σκαλιέρη, Αθαν. Σουλιώτη- Νικοηαΐδη, Ίωνα Δραγούμη κ.α μέσα από την Οργάνωση Κωνσταντινουπόλεως. Την ίδια εποχή μια άλλη ομάδα κοινωνιστών αδελφών και διανοομένων ιδρύουν στην Αθήνα την Κοινωνιολογική Εταιρία με επικεφαλής τον αδ. Αλεξ. Παπαναστασίου και μια πλειάδα αδελφών: Αναστ. Στούπης, νομικός και αεροπαγίτης, αδ. Θεοδ. Φλογαίτης, Σπυρ. Νάγος, Αλεξ. Οθύμπος, Σπ. Αραβατινός, Μ. Κατσιμπαλής, Νικ. Γουναράκης και τον απαράμιλλο

Γ. Φιλάρετος

Ρόκκος Χοϊδάς

Μητροπολίτης Δημητριάδος Γερμανός Μαυρομάτης

λο Ίωνα Δραγούμη που ενώνουν την φωνή τους υπέρ της Ανατολικής Ομοσπονδίας, της απελευθέρωσης της Ελλάδος και των κοινωνικών αλλαγών στην εκπαίδευση. Πλείστοι εξ αυτών υπήρξαν συνεργάτες του αδ. Ελευθ. Βενιζέλου.

Ο λόγος της αναφοράς τόσων επιλεκτών προσώπων είναι η ιστορική ανάγκη της απόδειξης ότι υπήρχε έντονο αίτημα κοινωνικής και εθνικής ανασύστασης και η απόδειξη ήρθε με την ειρηνική επανάσταση στο Γουδί (1909) και την έλευση του αδ. Ελευθέριου Βενιζέλου. Από εκεί και πέρα αρχίζει μία νέα σημαντική περίοδος για τον Ελληνισμό. Το 1910 έχουμε πάλι κοινωνικές αναταραχές και απεργίες (βλ. ακτήμονες του Κιλελέρ). Ιδρύεται ο Εκπαιδευτικός Όμιλος το ιστορικό πνευματικό σωματείο για την αναγέννηση της παιδείας και την καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας. Όλες οι δυνάμεις της ανανέωσης συστρατεύονται, αναφέρω επιλεκτικά Δελμούζος, Τριανταφυλλίδης, Παλαμάς, Γληνός, Κορδάτος, Μελάς, Σικελιανός κοντά σ αυτούς και οι τέκτονες Αλεξ. Παπαναστασίου, Δ. Σαράτσος, Ίων Δραγούμης, Λ. Μαβίλης, κ.α. Μια άλλη δραστήρια ομάδα φιλελευθέρων νέων ήταν η "Φοιτητική Συντροφία" όπου συναντάμε κυρίως νέους ποιητές και διανοούμενους, που εκφράστηκαν υπέρ της δημοτικής και της μεταρρύθμισης στην παιδεία. Κ. Παλαμάς, Π. Χάρης, Ι.Μ Παναγιωτόπουλος, Κη. Παράσχος, ο αδ. Νικ. Καζαντζάκης κ.α. Το Παρθεναγωγείο Βόλου έγινε το σύμβολο για την απελευθέρωση του έλληνα μαθητή και το στοίχημα -όραμα που έβαλαν τότε, οι Δελμούζος και Σαράτσος, πέτυχε και κερδήθηκε. Και φθάνουμε στα 1912-13 τα ένδοξα έτη των Βαλκανικών πολέμων που έκριναν το μέλλον της Ελλάδος, οριοθέτησαν την σημερινή εθνική υπόσταση μέσα από ποταμούς αίματος και θυσιών. Η μικρή Ελλάδα των 2.750.000 κατοίκων θέλει να μεγαλώσει στις περιοχές εκείνες που χιλιάδες χρόνια πριν υπήρξε και ανέπτυξε τις εστίες της. Μπροστά στην κοσμογονική αυτή περίοδο ήταν επόμενο οποιοδήποτε θέμα να μπει σε μία αναμονή και προτεραιότητα. Πίσω λοιπόν στην εκκρεμότητα που είχαμε αφήσει με το κλείσιμο του σχολείου (Μάρτιος του 1911), μετά από απόφαση του Δήμου Παγασσών και τη συνέχεια των μηνύσεων που υποβλήθηκαν εναντίον 12 κατηγορουμένων (μεταξύ των οποίων Α. Δελμούζος, αδ. Δημ. Σαράτσος, Κ. Ζάχου, αδ. Τ. Οικονομάκης, Κ. Βάρναλης κ.α...) με κύριο κατηγορητήριο την διδασκαλία της αθεΐας, εξ' ου κι η δίκη έμεινε στην ιστορία, ως: «Τα Αθεϊκά του Βόλου».

Θα επιλέξω τις ύβρεις των πολεμίων του Δ.Α.Π, για να αντιληφθείτε το πάθος των εχθρών του: Πατάξετε την ασέβειαν και αντεθνικήν εργασί-

Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΑΘΕΪΚΩΝ

ΠΟΙΟΙ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΛΑΡΙΣΑΝ

ΔΙΑΤΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΝΤΑΙ

Ἡ περίφημος ὑπόθεσις τῶν Ἀθεϊκῶν ἢ μᾶλλον ἡ ἀνάκρισις ἢ διεξαγομένη ἐπ' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐπίτου κ. Τιμ. Ἀμπιλά, ὡς ἀνηγγελλομένη ἤδη, ἐγγίζει περὶ τὸ τέρας αὐτῆς.

Διὰ κλήσεων διασημοποιῶν χθὲς καλοῦνται νὰ παρουσιασθῶσι ἐνώπιον τοῦ Ἐπίτου τούτου καὶ ἐν Λαρίσῃ αἱ εἴης, ἐντός 6 καὶ 7 ἡμερῶν.

- 1) Δημ. Σαράτσος ἱατρός
- 2) Κωνστ. Ζάχος δικηγόρος
- 3) Ἀλέξ. Δελμούζος καθηγητῆς
- 4) Γ'. Κόσσυδας ἐργατικὸς
- 5) Γ'. Ντινόπουλος ἱατρός
- 6) Παν. Οἰκονομάκης δημοσιογράφος.
- 7) Νικ. Κατσιρίλος
- 8) Κωνστ. Νιατράς κάτοικος Βόλου.
- 9) Πάρναλης σχολάρχης
- 10) Κομπῆς ἀλληλοδιδάσκαλος, κάτοικος Ἀργαλαστής.
- 11) Χ. Χαρίτου
- 12) Σάδ. Παπαῆλ

Ἰάντες οὗτοι ἴσως καὶ τινας ἄλλοι ὧν δὲν ἔδυνήθημεν νὰ ἐλακρίσωσιν τὰ ὄνόματα, ἐκλήθησαν ἐν Λαρίσῃ ὡς μάρτυρες, ἀλλὰ καὶ, κατὰ πῶσαν πιθανότητα, ὅλλει ἀπαγγελοῦν κατ' αὐτῶν κατηγορία ἐν τοῖς κάτωθι πράξι.

Ἡ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Αἱ κατηγορίας εἰς ἃς περιεστράφη ἡ ἀνάκρισις εἶναι, ὡς ἐξηκριβώσαμεν, αἱ εἴης:

- 1) Ἐξέθροισις τοῦ Ἐπισκόπου Δημητριάδος.
- 2) Πρὸς βλάβη τῆς δημοσίας τάξεως διὰ διαδόσεων θρησκευτικῶν πολεμίων ἀντιθετικῶν πρὸς τὴν κρατοῦσαν θρησκείαν.
- 3) Πρὸς ἀστυγίαν.
- 4) Πρὸς βλάβη τῶν θείων καὶ ἁγίων.
- 5) Διὰ τὴν ἀπείθειαν καὶ ἀπειθήματα τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἔθνους.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἐπίτ. Νόμος, τοῦθις ἐν ἐφαρμογῇ ἀπὸ τοῦ ἐπίτου Ἐπίτου, περιέχει καλὰς διατάξεις αὐτοπροτίτας διὰ τὰ θρησκευτικὰ λεγόμενα ἀδικήματα, μὴ συμβιβαστομένας ἴσως μὲ τὰς νεωτέρας περὶ ἀντιθρησκείας κοινωνικῶν ἀντιλή-

Από την εἰδησιογραφία κατά τις ανακρίσεις για τα «Αθεϊκά» του Βόλου. (Φύλλο 1ης Σεπτεμβρίου 1911 της εφημερίδας «Πρωία Θεσσαλίας»)

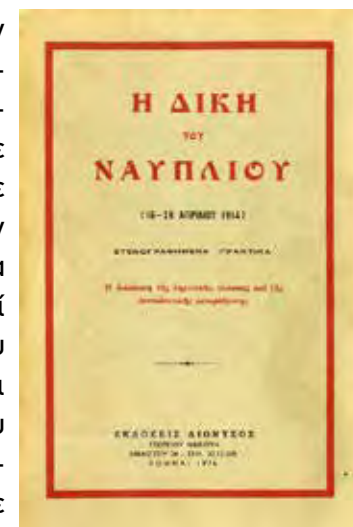
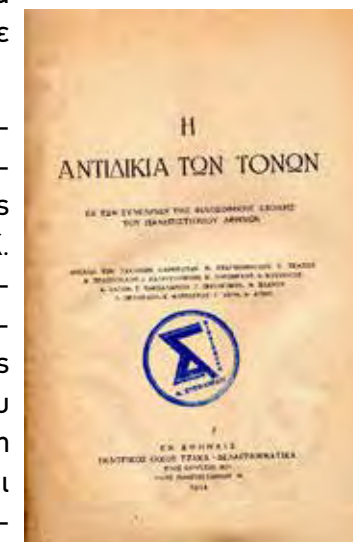
αν, Σώσωμεν την φυλήν και εκκλησίαν, Συγχαρητήρια επί τω θαρραλέω αγώνι κατά του μαθηλαρισμού, σσιαθισμού, μασονισμού και αντιορθόδοξου πιστεύω, ... Αξίζει να δούμε περιληπτικά το κατηγορητήριο που απαγγέλθηκε από το Εφετείο του Ναυπλίου, με κύριο κατηγορο τον Μητροπολίτη Δημητριάδος Γερμανό Μαυρομάτη, τον Μητ. Μπουφίδη βουλευτή δικηγόρο, τον δημοσιογράφο Δημ. Κούρτοβικ κα. Βέβαια είχε προηγηθεί από το 1911 η έρευνα του εισαγγελέα Βόλου Γουλ. Τόμαν, ο

οποίος συμπεριέλαβε καταθέσεις διαφόρων κατοίκων άσχετων ως προς την λειτουργία του Παρθεναγωγείου, (σημειώστε ότι κανένας από τους φωνασκούντες δεν είχε τα παιδιά του στο παρθεναγωγείο) και όλα βασίστηκαν σε φήμες και αφηγήσεις τρίτων, που αναφέρονταν σε τέρατα και σημεία. Την συνέχεια του ανακριτικού έργου ανέλαβε μετά 3μηνο ο εφέτης Λάρισας Τιμ. Αμπελιάς, ο οποίος συνέχισε την ίδια τακτική ανακρίσεων. Το κατηγορητήριο επεκτάθηκε σε θέματα αντεθνικά και αντιθρησκευτικά, στράφηκε και εναντίον του Εργατικού Κέντρου Βόλου με αποτέλεσμα οι κατηγορούμενοι να ανέλθουν από 12 σε 23! Με τις εξής κύριες κατηγορίες: βλάβη των νηών, παρακώληση προσευχής, εξύβριση, προσηλυτισμό σε άλλα δόγματα (αθεΐα) και σε διδασκαλίες περί δημιουργίας του ανθρώπου υπό των πιθήκων, εναντίον της θρησκείας ως ρίζας κάθε κακού, ότι η θρησκεία αποτελεί την άρνηση της σκέψεως, ότι ο θεός είναι αγγούρι, ότι η πατρίς είναι πόρνη και στρίγγλα μητριά και η θρησκεία μαστροπός! Μετά την έφεση που έκαναν οι κατηγορούμενοι 1912, η υπόθεση παραπέμφθηκε να δικαστεί στο Ναύπλιο τον Απρίλιο του 1914. Η περίφημη αυτή δίκη ξεκίνησε στις 16 Απριλίου και διήρκεσε 12 ημέρες. Δεν υπάρχει βιβλίο που να έχει γραφτεί σχετικά με την διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας, εγκυκλοπαίδεια ή μελέτη που να μην αναφέρεται στη δίκη αυτή. Το κιβώτιο των 55 κιλών, που περιείχε όλο το ανακριτικό υλικό, το αρχείο του ΑΔΠ, έντυπα και βιβλία, απεστάλη στη Βουλή, ως διετάχθη από τον υπουργό Δικαιοσύνης και ... χάθηκε! Αλλά και τα επίσημα Πρακτικά της Δίκης χάθηκαν με την υπόλοιπη δικογραφία, μόνο τα στενογραφικά σώθηκαν. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο υπουργός Δικαιοσύνης Ν. Δημητρακόπουλος που ήταν εναντίον των κοινωνιστών είχε ζητήσει από τον ανακριτή μυστική έρευνα. ! Τριάντα σχεδόν χρόνια μετά το 1942/3 στην καρδιά του πολέμου το Πανεπιστήμιο Αθηνών προχώρησε σε μια άλλη παρόμοια ιδεολογική δίκη, την επονομαζόμενη "Αντιδικία των Τόνων" όπου ο νέος τότε καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαν. Κακριδής θα αντιμετωπίσει τις διώξεις του πρύτανι Γ. Μπαλή και καθ. Εξαρχόπουλου αλλά στο τέλος θα δικαιωθεί ... Στο βιβλίο η Αντιδικία των Τόνων εκδ. 1944, διαβάζοντας κανείς τις αποφάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Πανεπ. Αθηνών και του Συμβουλίου της Επικρατείας, θα βρει και αναφορές στη δίκη του Ναυπλίου. Πρόσφατα χάσαμε άλλον ένα κορυφαίο δάσκαλο του γένους τον Εμ. Κριαρά τελευταίο εκπρόσωπο και νηφάλιο ξεναγό της Νέας Ελληνικής Δημοτικής μας γλώσσας. Βίοι παράλληλοι και γεγονότα θα προσθέσω. Στη δική μας δίκη λοιπόν, θα αναφερθώ λίγο για τον κύριο κατηγορο δεσπότη Γερμανό και μερικούς από τους μάρ-

τυρες υπεράσπισης. Βοηθό μου στην έρευνα είχα το δίτομο εξαιρετικό βιβλίο, "Το Παρθεναγωγείο Βόλου" του Χαραλ. Χαρίτου καθηγ. Πανεπ. Θεσσαλίας, που μας δίνει μοναδικά στοιχεία και διέσωσε ενδιαφέρουσες επιστολές αλληλογραφίας των Δελημούζου και Σαράτση, με άλλα γνωστά τρίτα πρόσωπα. (Π. Δέλιτα, Τριανταφυλλίδης, Ι. Δραγούμης, Ν. Πολίτης, Καλλιρόη Παρέν, κα) όπου φαίνεται ανάγλυφη η άθλια κατασυκοφάντηση των πρωταγωνιστών που τους είχε τόσο άδικα ψυχικά πηλγώσει.

Πάντως πολλοί βοηθώτες αλλά και αδ. της Στ. Αργοναύτες τάχθηκαν ή πήγαν σαν μάρτυρες υπεράσπισης: Ν. Παπανικολάου, ειρηνοδίκης, Κ. Αιγιαθείδης δικηγόρος - βουλευτής, Ζίφος Ι., Καραμανώλης Κ. συμβολαιογράφος., Ιωαννίδης Ι, και από τους αντιθέτους, ως κατηγορος ο αδ. Μ. Σταματοπούλης. Χρήσιμο είναι να εξετάσουμε διάφορες πληροφορίες της εποχής που αναφέρονται στην προσωπικότητα του Δημητριάδος Γερμανού, ο οποίος αφού τελείωσε τη Θεολογική Σχολή της Αθήνας, έγινε ιεροκήρυκας και χειροτονήθηκε διάκονος. Όταν υπηρέτησε στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας ο Πατριάρχης Φώτιος το 1900, τον καταδίκασε και επέληξε για: εξύβριση, στάση και απείθεια. (Παρθεναγωγείο Βόλου Χ. Χαρίτος τ.2, σελ. 336). Οι πληροφορίες μέσα από εκκλησιαστικούς κύκλους ήταν πολύ αρνητικές και τον περιγράφουν ως ραδιούργο, εριστικό, ήρωα σκανδάλων, φατριασμού και ταραχών. (Α.Δ.Β Χ. Χαρίτος σελ. 276 τ.1) Αφού έγινε δεσπότης Δημητριάδος έσπευσε να ανακατευθεί σε πολιτικές καταστάσεις και να διασυνδεθεί προς ίδιον όφελος. Έτσι αργότερα τον βρίσκουμε υποψήφιο για τον θρόνο της μητρόπολης των Αθηνών, (1923). Εκεί ενεπλάκη σε συνωμοσία ανατροπής του εκλεγμένου αρχιερέα Χρυσσοστόμου. Στη συνέχεια εμπλέκεται και αντιδρά για την αποδοχή του νέου ημερολογίου (Γρηγοριανό) και ενώ εμφανίστηκε υπέρ της υιοθέτησης του νέου ημερολογίου, 11 χρόνια μετά έγινε αρχιεπίσκοπος των Παλαισημερολογιτών. Αργότερα το εκκλησιαστικό δικαστήριο, τον καθαίρεσε! Η πορεία αυτή του ανδρός έδειξε μια ανήσυχη προσωπικότητα γεμάτη αντιθέσεις και κάθε άλλο

παρουσία αγάπης και ηθικής.

Μεγάλη έκπληξη μου προκάλεσε το γεγονός της μεταφοράς των γεγονότων του Παρθεναγωγείου Βόλου, στο θέατρο, δύο φορές. Η πρώτη από τον λογοτέχνη, δημοσιογράφο αθλή και αδ. τέκτονα Κωστή Μπασιτιά (μυήθηκε στην Στ. Φοίνιξ Αν. Κερκύρας το 1922) με τίτλο η Πέτρα του Σκανδάλλου, το 1923, από τον θίασο της μεγάλης ηθοποιού Κυβέλης έργο που δυστυχώς δεν σώθηκε. Η δεύτερη φορά 60 χρόνια αργότερα, άηθο ένα θεατρικό έργο γράφτηκε (ανέκδοτο), με παρουσίαση των γεγονότων του Παρθεναγωγείου Βόλου και του πρωταγωνιστή Αλεξ. Δηλούζου, το 1986, από τον Βασίλη Μτσάκη και παρουσιάστηκε από την Εταιρεία Θεάτρου.

Η κατάληξη μιας ολόκληρης δεκαετίας που άρχισε το 1903 με τα Ευαγγελικά, τα Ορεσσειακά, τη μάχη για τη γλώσσα και συνεχίστηκε με την επανάσταση στο Γουδή, την έλευση μιας ισχυρής προσωπικότητας του Ελ. Βενιζέλου, ήταν η ευτυχής παρένθεση, της εθνικής μας ολοκλήρωσης (όπως η αντίστοιχη της Ιταλικής με το Risorgimento), που ξεκίνησε το 1821 και ολοκληρώθηκε με τους νικηφόρους εθνικούς πολέμους του 1912-1913. ■

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Το Παρθεναγωγείο Βόλου (2τ.) Χαρ. Χαρίτος ΙΑΕΝ 1989
 Παρθεναγωγείο Βόλου – Αθ. Δηλούζος (θέατρο) Βασ. Μτσάκης 1986
 Το Ελληνικό Σοσιαλιστικό Κίνημα. Γ. Λεονταρίτης 1978
 Μανώλης Τριανταφυλλίδης (1883-1959). Γ. Αθισανδράτος 2010
 Η Ιστορία του Γλωσσικού ζητήματος. Ι. Κορδάτος
 Νεοελληνική Ιστορία. Τάσος Βουρνάς.
 Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε. Αλέξης Δημαράς
 Η Αντιδικία των Τόνων. ΠΑ Σ Φ 1944.
 Οι Πολιτικοί της Μαγνησίας. Γ. Σούρλας 2012.
 Τα Αθείκα του Βόλου – Η Δίκη του Ναυπλίου. Περ. ΕΣΤΙΑ. Δ. Στατόπουλος
 Άγνωστες πτυχές της κατοχής 1941-44. Ν. Κοηλιός. Βόλος 1985.
 Τ. Οικονομικής. Τα νεανικά του Χρόνια.
 Εφημερίδες της εποχής Θεσσαλία και Ταχυδρόμος Βόλου.
 Πυθαγόρας Διάφορα τεύχη.
 ΙΣΤΟΡΙΚΑ της Ελευθεροτυπίας. Τεύχη 36,72, 103, 212, 219, 253, 280.
 Ιστορικά θέματα. Περ. τ. 136/ 2014. Τα Αθείκα του Βόλου 1911-14.
 Αρχείο Θεσσαλικών Μελετών. Αφιέρωμα Βόλος 1908.
 Τα προηγηθέντα της δίκης του Ναυπλίου. Ιωαν. Μουγογιάννης.
 Τα πρακτικά της Δίκης του Ναυπλίου. Κήρυξ Βόλου 1924.

Ὁ ἑκατοστὸς δέκατος ὄγδος

(Μνήμη ἀδ. Χρήστου Καρβούνη).

Σωτήριος Παπαβασιλείου

Στὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος «Καρβούνης», πολλοὶ τέκτονες στρέφουν τὴν μνήμη των στὸν σπουδαῖο Ἰθακήσιο γαριβαλδινὸ πολεμιστὴ τοῦ 12-13, δημοσιογράφο, λόγιο καὶ συγγραφέα, Νικόλαο Καρβούνη, τέκνο τῆς στοᾶς «Ἠσίοδος» καὶ Ἔνδ. μέλος τῆς Μεγάλης Στοᾶς τῆς Ἑλλάδος.

Ὅμως τίς ἀφανεῖς δέλτους τῶν σπουδαίων τεκτόνων, ποὺ διεκρίθησαν στὴν κοινωνία, κοσμεῖ καὶ ἕτερος Καρβούνης, ὁ Χρῆστος.

Γεννήθηκε στὴν Λακωνικὴ Ἀραχώβη τὴν 16ην Ἰουλίου 1903. Ἀφοῦ ἀποφοίτησε ἐκ τοῦ Γυμνασίου τῆς Σπάρτης μετέβη στὴν Γερμανία ὅπου ἐσπούδασε ἰατρικὴ καὶ ἐξειδικεύθη ὡς χειρουργός.

Ὅταν ἐπέστρεψε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1928, παρὰ τίς ὑψηλές του γνωριμίες με ἐπιφανὴ πρόσωπα τῶν Ἀθηνῶν, προτίμησε νὰ ἀσκήσει τὸ λειτούργημα του στὴν Σπάρτη, ὅπου ἱδρύσει τὴν «Κλινικὴ Καρβούνη», στὴν ὁποία μέχρι τὸ 1943, ὅπως προκύπτει ἐκ τοῦ ἀρχείου της, ἐξετέλεσε περὶ τὰς 3.000 χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις, καταστάς προσφιλέστατο πρόσωπο τῆς λακωνικῆς κοινωνίας, τόσο γιὰ τὴν κοινωνικὴ του προσφορά, ὅσο καὶ γιὰ τὸ ἦθος του.

Κατὰ τὸν ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο ὑπηρέτησε ὡς χειρουργὸς ἱατρὸς στὰ στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα Θεσσαλονίκης καὶ Ναούσης.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασα ἰταλικὴ κατοχὴ στὴν Λακωνία, ἐνε-

φάνισε πατριωτική στάση, στα πλαίσια της οποίας, μετά την περιθάλψη διωκόμενου Βρετανού αλεξιπτωτιστή, συνελήφθη από τους Ίταλους, άπελευθερωθείς μετά την συνθηκολόγηση της Ίταλίας, απολάυσας αρχικώς τοῦ σεβασμοῦ τῶν διαδεχθέντων τοὺς Ίταλοὺς Γερμανῶν, λόγω τῆς ἐμβριθοῦς γερμανομαθείας του καὶ τοῦ δεδηλωμένου θαυμασμοῦ του πρὸς τὸν γερμανικὸ πολιτισμὸ.

Εὐτυχῶς ὅμως, ὁ θαυμασμὸς του αὐτὸς δὲν ὑπερέβη τὸν πατριωτισμὸ του, σέ βαθμὸ συνεργασίας μετὰ τῶν ναζιστῶν κατακτητῶν, ὅπως ὁ ἐπίσης γερμανοτραφῆς ἐπιφανὴς ἰατρὸς ἀδ. Κωνσταντῖνος Λογοθετόπουλος...

Ὁ ἀδ. Καρβούνης, συνέχισε μετὰ τὴν τρίμηνη κράτησή του τίς ἐπαφές του μὲ στελέχη τῶν βρετανικῶν ὑπηρεσιῶν, λειτουργώντας ὡς σύνδεσμος μετὰξὺ τοῦ ἐκ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἀφιχθέντος κατὰ μῆνα Μάρτιο 1943 λοχαγοῦ (ΠΖ) Γεωργίου Ταβερναράκη καὶ διαφόρων πατριωτικῶν - ἀντιστασιακῶν πυρήνων τῆς Λακωνίας.

Πέπλος μυστηρίου καλύπτει τὴν ἀπόφαση τῶν Γερμανῶν κατακτητῶν, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1943, νὰ συλλάβουν τὰ ἐπιφανέστερα μέλη τῆς σπαρτιατικῆς κοινωνίας, ὅπως τραπεζίτες, καθηγητές, ἰατροὺς, μεγαλεμπόρους κλπ. καὶ ἡ ἐπ' ὀμηρεῖα κράτησή τους στὴν Τρίπολη. Ὁ ἀδ. Χρῆστος Καρβούνης περιελήφθη στὴν χορεία τῶν ὀμηρῶν.

Κατὰ μῆνα Ὀκτώβριο, ἀκολούθησεν ἡ σύσταση κλιμακίου ἐνεδρῶν τοῦ τοπικοῦ ΕΛΑΣ, πού παρακώλυαν τίς μετακινήσεις φορητῶν ὀχημάτων πρὸς τὴν Σπάρτη ἀπὸ τὴν ὑπαιθρο, προκειμένου μὲ τὴν πείνα καὶ τίς λοιπές στέρησεις, νὰ «πειθοῦν» τὰ «ἀστικά» στοιχεῖα τῆς πόλεως σέ μία πιὸ δραστικὴ συμμετοχὴ στὰ ἀνταρτικὰ δρώμενα...

Σέ μία ἀπὸ τίς ἐνέδρες αὐτές, τὴν 25^{ην} Νοεμβρίου στὴν θέση Λογκάκι Μονοδενδρίου, ἐφονεύθησαν κάποιοι Γερμανοὶ.

Ἔχει ἐγερθεῖ ἀμφισβήτηση γιὰ τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸ τῶν φονευθέντων Γερμανῶν.

Ὅρισμένοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἐφονεύθη μόνον ἓνας, ἄλλοι τέσσαρις, ὅμως ἄποψή μας εἶναι ὅτι ἦταν μᾶλλον δύο ἢ τρεῖς, ἂν κρίνουμε ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὴν ἐπαύριον ἐκτελεσθέντων. Ἡ διαταγὴ τῆς Φρουρᾶς Λακωνίας, ἔλεγε ὅτι γιὰ κάθε φονευόμενο Γερμανὸ θὰ ἐκτελοῦντο πενήκοντα ὀμηροί. Αὐτὸ ἐπιβεβαιώθηκε δυστυχῶς ἀπὸ

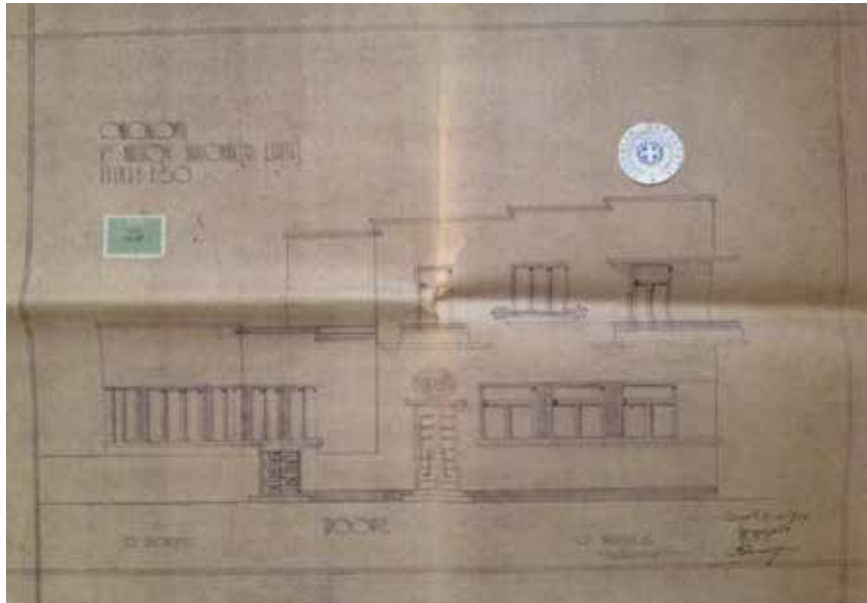
τὸν τελικὸ ἀριθμὸ δολοφονηθέντων στό Μονοδένδρι.

Τὰ ἐπακολουθήσαντα -ἀναμενόμενα- ἀντίποινα ἦταν τρομερά, χαραχθέντα στὴν σκοτεινὴ ἱστορία τῶν δολοφονιῶν ἀμάχων τῆς περιόδου αὐτῆς, ὡς ἡ «Σφαγὴ τοῦ Μονοδενδρίου».

Ἀμέσως τὴν ἐπομένη ἡμέρα, οἱ Γερμανοὶ συγκέντρωσαν τοὺς ἐν Τριπόλει κρατούμενους ὀμηροὺς τῆς Σπάρτης, συμποσομένους σέ 118 πρόσωπα, μετὰξὺ τῶν ὁποίων καὶ παιδιά, τοὺς ὁποίους -ἀνενόηλοι ἀπὸ τοὺς περιστάτες ἀντάρτες- ὀδήγησαν στὸν τόπο τῆς ἐνέδρας.

Ἀπὸ αὐτούς, τὰ 100 περίπου ἐπίλεκτα μέλη τῆς σπαρτιατικῆς κοινωνίας, στοὺς ὁποίους συγκαταλέγονται ὅλα τὰ στελέχη τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τοῦ νομοῦ, μετήχθησαν ἀπὸ τίς φυλακές Τριπόλεως, ἐνῶ ἄλλοι 18 συνελήφθησαν τυχαίως.

Στὴν πρώτη ὀμάδα βρισκόταν καὶ ὁ κλινικάρχης ἀδ. Χρῆστος Καρβούνης.

Πλάγια όψη της κλινικής του Χρ. Καρβούνη.

Γράφει η Ιωάννα Σεφεριάδου – Τσάτσου στο βιβλίο της «Φύλλα Κατοχής» για τον φίλον της τον Καρβούνη:

27 Νοέμβρη 1943.

Όλη τη νύχτα κατακλυσμός ή βροχή, δέν μ' άφηνε να κοιμηθώ. Μά το πρωί άνοιξα το παράθυρο στην πιό λαμπρή χειμωνιάτικη μέρα. Ή γη ήταν πλυμένη, πεντακάθαρη (...) Χτύπησε το τηλέφωνο. Σήκωσα ή ίδια το άκουστικό και άκουσα την είδηση:

«Στη Σπάρτη, στο Μονοδένδρι τουφέκισαν χτές οι Γερμανοί εκατόν δέκα έφτά, όλο τον άνθό της πόλης και μέσα σ' αυτούς το Χρήστο Καρβούνη». Έμεινα σαν άπολιθωμένη. Δέν καταλάβαινα. Δέν ήθελα να καταλάβω. Ο άνθρωπος ξαναείπε τα ίδια λόγια, τον άκούω ακόμα. Χτές το πρωί στο Μονοδένδρι τουφέκισαν εκατόν δέκα έφτά. Τέσσερα παιδιά του Τζιβανόπουλου και τον γιατρό Καρβούνη. Κάθε σπίτι κι ένας νεκρός. Όλη ή Σπάρτη μοιρολογάει. Άν είχε καεί όλόκληρη, θάταν λιγότερο το κακό.

-Μά γιατί; μπόρεσα να ρωτήσω.

Αιτήσεις του Χρ. Καρβούνη.

-Σκότωσαν ένα γερμανό στρατιώτη στο Μονοδένδρι, μου είπε πάλι ο άνθρωπος από την άλλη μεριά του άκουστικού.

Πήγα στο γραφείο για την ήμερήσια δουλειά. Σάν αυτόματο άκουα τα προβλήματα του κόσμου. Και το πρωί, και τώρα το βράδυ, μιá σκέψη είναι πάντα εκεί και δέν μ' άφήνει να ήσυχάσω:

«Ο Χρήστος Καρβούνης δέν θα δη ζωντανός ελεύθερη την Έλλάδα». Αυτή ή μεγάλη του λαχτάρα που τον έκανε να κινεί γη και ούρανό, να ζει και να πεθαίνει κάθε στιγμή, βούλιαξε μες στο χάος τών άνεκπλήρωτων.

Προσπαθώ να θυμηθώ το Μονοδένδρι. Είχα περάσει από κεί πηγαίνοντας προς τη Σπάρτη. Με είχαν ζαλίσει οι γυμνές κορδέλλες.

28 Νοέμβρη 1943.

Ήρθε κάποιος από τη Σπάρτη. Τον άκουσα ώρες να μιλάει για τον θάνατο του Άνθρώπου. Οι θρύλοι γεμίζουν την άτμόσφαιρα. Τουτό όμως είναι ιστορία.

Οι Γερμανοί την τελευταία στιγμή σεβάστηκαν τον έξαιρετικό επιστήμονα και τούδωσαν χάρη. Ο Καρβούνης παρακάλεσε να δοθεί ή δική του χάρη σ' έναν από τους τέσσερις Τζιβανόπουλους. Να μη κλάψει ή μάνα τέσσερις γιούς μαζί. (Για πολú καιρό ή κυρία Τζιβανοπούλου έστρωνε το πρωί τα κρεβάτια τών γιών της και τα ξεέστρωνε το βράδυ). Ο γερμανός άρνήθηκε. Τότε ο Καρβούνης επαναστάτησε.

-Είστε ένας λαός βάρβαρος, είπε στον άξιωματικό, σε τέλεια γερμανικά. Ντρέπομαι που σπατάλησα όχτώ χρόνια στον τόπο σας.

Όχτώ χρόνια πεταμένα, χαμένα.

Ο γερμανός θύμωσε, κοκκίνισε και με όλη τη δύναμή του τον

Η κλινική του Χρ. Καρβούνη και η είσοδός της, στην Σπάρτη.

χτύπησε με τὸ κοντάκι τοῦ ὄπλου του στὸ μπράτσο.

Ἔτσι μάζεψαν τοὺς νεκροὺς στὸ Μονοδένδρι, ὁ Χρῆστος Καρβούνης εἶχε τὸ μπράτσο σπασμένο».

Ἔτσι ποτὲ δὲν θὰ μάθουμε λεπτομέρειες γιὰ τὴν τεκτονικὴ πορεία τοῦ Χρήστου Καρβούνη. Στὴν σελίδα 219 τοῦ 9^{ου} – 10^{ου} τεύχους τοῦ Ζ' τόμου, ἔτος 1938, τοῦ Τεκτονικοῦ Δελτίου «Πυθαγόρας – Γνώμων», διαβάζουμε ὅτι στίς ἀρχαιεσίες τῆς ἐν Ἀνατ. Σπάρτης στοῦς «Λυκοῦργος» ἀρ. 102, ὁ Χρῆστος Καρβούνης ἐξελέγη ὡς Τελετάρχης τῆς στὸ συμβούλιο τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Σεβ. Κωνσταντίνου Ἰατροῦ.

Ἡ Κατοχὴ, ὅπως διέλυσε τὰ πάντα στὴν πατρίδα μας, ἐπέφερε καὶ βαρύτερες ἀπώλειες στὸν ἐλληνικὸ ἐλευθεροτεκτονισμό, ἀφοῦ κατέστρεψε ζωές, ὑποδομές, ἀγαθὰ καὶ -κυρίως-, ἀρχεῖα.

Ἔτσι ὄχι κάποιος ἐρασιτέχνης ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ ἕνας πραγματικὸς ἱστορικὸς ἐρευνητὴς, νὰ δυνηθεῖ νὰ ἀνεύρει κάποια στοιχεῖα τῆς βραχυβίας λακωνικῆς στοῦς.

Ἔτσι προσεγγίζοντας ἀπογόνους τοῦ πιθανοῦ σεβασμίου τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1941, τὸ ὁποῖο ὑποθέτομε καὶ ὡς καταληκτικὸ τῆς πορείας τῆς, ἀδ. Νικόλαο Νικολόπουλο, τότε Α' ἐπόπτη τῆς;

Ἔτσι προσεγγίζοντας ἀπογόνους τοῦ γραμματέα τῆς Π(έτρου;) Βρεττάκου;

Μέχρι τότε, ὁ ἀδ. μας Χρῆστος Καρβούνης, θὰ παραμένει στὴν μνήμη μας, ἐγγεγραμμένος στὸ ἔνδοξο πατριωτικὸ ἐγρηγορὸς μας, ὡς ἕνας ὑποδειγματικὸς ἐλληνικὸς καὶ τεκτονικὸς ἦθος, ἐλεύθερος καὶ χρηστοῦ ἀνδρας. ■

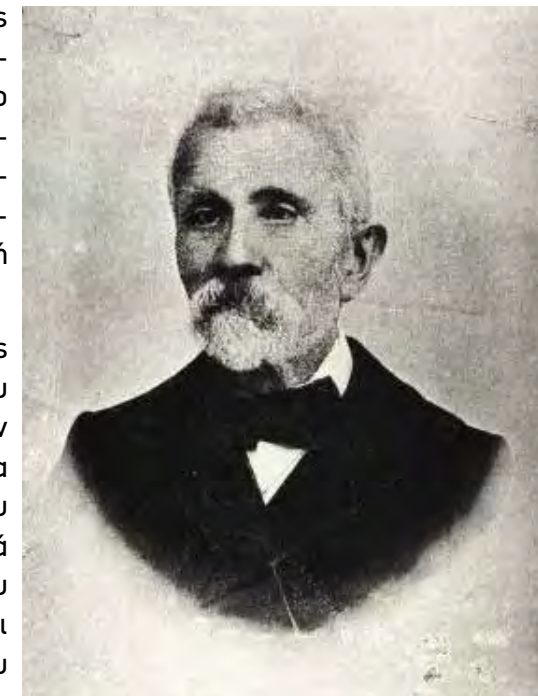
Αθανάσιος Δουρούτης

επιμέλεια: Αντώνης Παπαναστασίου

Υπήρξε ἐκ των ἰδρυτῶν τῆς Μεγάλῆς Ανατολῆς τῆς Ἑλλάδος τὸ 1867. Τὸν ρόλο του στα τεκτονικὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἀναπτύσσονται ἐκτενέστερα μελετώντας τὸ ἀρχεῖο του, τὸ ὁποῖο ἀπόκειται στὸν ἀδ. Χρ. Ζιούηλα ἐρευνητὴ τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας.

Γεννήθηκε τὴν 13.01.1816 στους Καθαρρῦτες Ἠπειροῦ. Ὁ πατέρας του Γεώργιος Δουρούτης ἦταν τέκτων καὶ φιλικός, ἔμπορος στὴν Ἀγκόνα τῆς Ἰταλίας, προσωπικὸς φίλος τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια. Ἐστειλε πολλὰ χρήματα καὶ ἐφόδια στὸν ἀγῶνα τοῦ 1821. Στὴν Ἀγκόνα προστάτευε καὶ φιλοξένησε τὸν υἱὸ καὶ τὴν σύζυγο τοῦ Μάρκου Μπότσαρη. Υπάρχουν πολλὲς ἐπιστολὲς σημαντικὲς γιὰ τὴν ἐλληνικὴ ἱστορία μεταξύ Γ. Δουρούτη καὶ Π. Πατρῶν Γερμανοῦ, Πετρόμπεη Μαυρομικαῖου, Διον. Ρώμα κ.α., καὶ ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολίτη Ουγγαροβλαχίας Ἰγνατίου, που συστήνει τὸν Καποδίστρια στὸν Γ. Δουρούτη. Ὁ Καποδίστριας φιλοξενήθηκε πολλὲς μέρες στὴν οἰκία Δουρούτη στὴν Ἀγκόνα καὶ ἀμέσως μετὰ ἀπέπλευσε γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Σε ηλικία πέντε ἐτῶν ὁ Αθαν. Δουρούτης διεσώθη ἐκ τῆς καταστρο-

φής των Καθαρρυτών από τον Αλή Πασά, και με την μητέρα του διέφυγε στην Ανκόνα πηλσίον του πατρός του. Μεγάλη επίδραση σε αυτόν είχε η συχνή συναναστροφή σε ηλικία 14 ετών με τον Ιωάνν. Καποδίστρια.

Το 1837 ο Αθαν. Δουρούτης δημοσίευσε στο Αττικό ημερολόγιο πολλή ανέκδοτα στοιχεία γύρω από τον Καποδίστρια και την παραμονή του στην Ανκόνα. Το 1838 έρχεται στην Ελλάδα για να μάθει εκτενέστερα τα ελληνικά γράμματα. Δασκάλους είχε τον Γεώργιο Γεννάδιο και τον Νεόφ. Βάμβα, και στα τραπεζικά τον ιδρυτή της Εθνικής Τραπέζης Γεώργιο Σταύρου (ίσως τέκτονα όπως διαπιστώνω από την υπογραφή του σε επιστολή του προς τον Αθαν. Δουρούτη. Από στοιχεία δημοσιευθέντα από τον αδ. Κιτριλιάρη, όντως ο Γ. Σταύρου ήταν τέκτων). Αργότερα ο Σταύρου τον διόρισε σύμβουλο της Εθνικής Τραπέζης, όπου παρέμεινε μέχρι το 1875 συνδεόμενος στενά με τον μετέπειτα τέκτονα διοικητή της αδ. Μάρκο Ρενιέρη, του οποίου την έδρα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ανέλαβε ο αδ. Δαμασκηνός όταν ο Μάρκος Ρενιέρης έγινε διοικητής της Εθνικής Τραπέζης.

Το 1842 ο Δουρούτης ανεχώρησε για περαιτέρω νομικές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Παρισιών. Το 1842 ο Βασιλεύς Όθων του απένειμε παράσημο για τις στρατιωτικές του υπηρεσίες με το δίπλωμα υπ' αρ. 9980 της 26.04.1842.

Στο Παρίσι ανεδείχθη διδάκτωρ της Νομικής με το από 29/9/1843 δίπλωμα. Εκεί γνώρισε τους τέκτονες Νικ. Δαμασκηνό και Δημ. Μαυροκορδάτο με τους οποίους αργότερα ίδρυσε την Μεγ. Ανατολή της Ελλάδος. Επίσης συνεδέθη με φιλία και με τον μεγάλο Γάλλο νομομαθή Αιμίλιο Ολλιβιέ, προθυπουργό του Ναπολέοντα του Γ'. Πιθανώς στην Γαλλία μυήθηκαν στον Τεκτονισμό οι Δαμασκηνός, Δουρούτης, Μαυροκορδάτος. Για τον αδ. Δαμασκηνό είναι εξακριβωμένο.

Το 1847 ο Δουρούτης επέστρεψε στην Αθήνα και ενυμφεύθη την Φλωρεντία Ιατρού, κόρη του τέκτονα φιλικού Μιχαήλ Ιατρού από το Άργος.

Στις 01.05.1848 με το υπ' αρ. 2403/1045 έγγραφο ο υπουργός Δικαιοσύνης διορίζει τον Δουρούτη δικηγόρο Ναυπλίου, επάγγελμα που τελικά δεν εξάσκησε διότι με τον αδελφό του Κωνσταντίνο ίδρυσε βιομηχανία μετάξης στο νησί Καλαμών, και το 1854 ήλθη στην Αθήνα.

Το 1850 έρχεται στην Αθήνα όπου με τον Γεώργιο Σκουζέ και τον Σταμ. Δεκόζη Βούρο αποτελούν την τριάδα τραπεζιτών έως το 1870.

Στην σημερινή περιοχή του Μεταξουργείου ίδρυσε το πρώτο ατμοκίνητο εργοστάσιο της Ελλάδος στις 06.08.1854, με φίρμα ΣΗΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, το οποίο διασώζεται στην οδό Μεγ. Αλεξάνδρου 37 όπου βρίσκεται και η νεοκλασική οικία του με σχέδια του αρχιτέκτονα Χάνσεν. Στενή φιλία συνέδεε τον Δουρούτη με τον πρωθυπουργό Αλέξ. Κουμουνδούρο, τους ευεργέτες Αδ. Ζάππα, μαζί με τους οποίους οργάνωσε τα ΟΛΥΜΠΙΑ έκθεση της Ελληνικής Βιομηχανίας στο Ζάππειο μέγαρο. Του απενεμήθησαν από τον Όθωνα το 1856 το Αργυρούν Τάγμα του Σωτήρος, το 1870 ο Χρυσός Σταυρός των Ιπποτών του Βασ. Τάγματος του Σωτήρος.

Το 1868 μεταβαίνει στη Βιέννη όπου με συστατική επιστολή του αδ. Γ. Σταύρου γνωρίζει τον μεγάλο ευεργέτη Σίμωνα Σίνα.

Το 1873 ο αυτοκράτορας της Αυστρίας του απονέμει το παράσημο των Ιπποτών του Τάγματος Φραγκίσκου Ιωσήφ.

Η εθνική και κοινωνική δράση του Δουρούτη όπως διαπιστώνεται από το αρχείο είναι τεράστια. Μαζί με άλλους τέκτονες όπως ο Μαυροκορδάτος, ο Δαμασκηνός, ο Ράλλης, ο Φιλογαΐτης συμμετέχει σε συμβούλια πολλών εθνικών και μορφωτικών οργανώσεων, όπως η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, η Αρχαιολογική Εταιρεία, ο Μουσικός και Δραματικός Σύλλογος. Μεγάλη αξία έχει το υπ. αρ. 1923 15.05.1850 δίπλωμα μέλους της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας όπου υπογράφουν ο πρόεδρος αδ. Μαυροκορδάτος και ο αδ. Α. Συγγρός.

Το 1889 εκλέγεται παμπηφεί επίτιμο μέλος του "Λαϊκού Συλλόγου"

παρατεκτονικής οργανώσεως αποτελούμενης κυρίως από τέκτονες με σκοπό την διαπαιδαγώγηση του ελληνικού λαού.

Στα τελευταία χρόνια της ζωής του, ο Αθαν. Δουρούτης ασχολείται με ιστορικές και οικονομικές έρευνες. Απεβίωσε την 20.07.1901.

Όπως αναφέρεται στην άγνωστη εγκύκλιο της 30/7/1901 υπ' αρ. 1142 της Γαλήν. Μεγ. Αν. της Ελλ., Υπ. Συμβ. 33^ο υπογραφομένης από τον Μεγάλο Διδάσκαλο Ύπατο Μεγ. Ταξιάρχη Νικ. Δαμασκηνό, τον Μεγ. Γραμμ. Βάρβογλη (Στ. Σκενδέρμπεης), κηρύσσεται πένθος και αργούν όλα τα εργαστήρια για μία εβδομάδα. Τριμελής επιτροπή του Υπάτου Συμβ. καταθέτει στέφανο και όλα τα μέλη του Συμβουλίου, Σεβάσμιοι, αξιωματοκοί και αδελφοί παρακολουθούν την κηδεία του.

Τεκτονική πορεία του Αθαν. Δουρούτη

Το 1863 οι λίγες τότε Στοές που αποτέλεσαν τον νηπιακό Ελληνικό Τεκτονισμό ίδρυσαν Διευθυντήριο αποτελούμενο από τους αδ. Νικ. Δαμασκηνό, Δημ. Μαυροκορδάτο και Σπ. Αντωνόπουλο αδ. της Στ. Πανελληνίων. Οι αδ. αυτοί ειργάσθησαν για την οργάνωση του Ελληνικού Τεκτονισμού.

Το 1867 ιδρύεται επίσημα η Μεγ. Ανατολή της Ελλάδος.

Μέγ. Διδ.:	Νικ. Δαμασκηνός
Πρόσθ. Μ. Διδ.:	Δ. Μαυροκορδάτος
Μέλη:	Ιω. Παπαδάκης, Α. Καθύβας, Σ. Καραϊσκάκης, Αθαν. Δουρούτης, Φρ. Πυλαρινός

Εξέχοντα μέλη της αθηναϊκής κοινωνίας, υπουργοί, καθηγητές Πανεπιστημίου, στρατιωτικοί, βιομήχανοι. Ως διαπιστώνεται από την μελέτη των εγγράφων Δουρούτη, οι Αθαν. Δουρούτης, Νικ. Δαμασκηνός, Δ. Μαυροκορδάτος είναι η ηγετική ομάδα.

Με την διαθήκη του ο Δημ. Μαυροκορδάτος, (υπουργός νομάρχης Επτανήσου, διοικητής Κρήτης), όλη την περιουσία του την διαθέτει σε κληροδότημα για τους πτωχούς, με εκτελεστές τους Νικ. Δαμασκηνό και Αθαν. Δουρούτη.

Άγνωστη βιογραφία του Δημ. Μαυροκορδάτου δημοσίευσε ο Αθαν. Δουρούτης. Ο Μαυροκορδάτος απέθανε σε ηλικία 51 ετών. Από διάφορα έγγραφα και επιστολές του προς τον Αθαν. Δουρούτη διαπιστώνεται το ακέραιο του χαρακτήρα του ως πολιτικού ανδρός.

1872, Μεγ. Ανατολή

Μέγ. Διδ.:	Πρίγκηψ Δημ. Ροδοκανάκης
Α΄ Πρόσθ. Μέγ. Διδ.:	Ν. Δαμασκηνός
Β΄ Πρόσθ. Μέγ. Διδ.:	Δημ. Μαυροκορδάτος
Μέγ. Ταμίας Ελεονόμος:	Αθαν. Δουρούτης

Το 1872 ιδρύεται το Ύπατο Συμβούλιο του 33^ο

Ύπατος Μέγ. Ταξ.:	Δημ. Ροδοκανάκης
Ανθύπατος Μέγ. Ταξ.:	Ν. Δαμασκηνός
Μέγ. Θσο.: Δημ.	Στ. Μαυροκορδάτος
Μέγ. Καγκελ.:	Αθαν. Δουρούτης
Μέγ. Ιερεύς:	Ανδρ. Καθύβας

1878, Ύπ. Συμβούλιο του 33^ο

Μέγ. Θσο.:	Αθαν. Δουρούτης, 3 ^{ος} τη τάξει, θέση που διατήρησε έως το 1893.
------------	--

Το 1881 ιδρύεται το Περιστύλιο "Σοφία" όπου αναλαμβάνει την θέση του ταμία με Σοφ. τον αδ. Γαλήνη.

1884, Μεγ. Ανατολή.

Μέγ. Διδ.:	Ν. Δαμασκηνός
Μέγ. Θσο.:	Αθαν. Δουρούτης

1889, Μεγ. Ανατολή.

Μέγ. Διδ.:	Ν. Δαμασκηνός
Β΄ Πρόσθ. Μέγ. Διδ.:	Αθαν. Δουρούτης

Από το 1890 και μετά αρχίζουν οι διαφωνίες των Ελλήνων τεκτόνων, η μία πλευρά με τον Δημ. Ροδοκανάκη και η άλλη με τον Νικ. Δαμασκηνό. Ο Αθαν. Δουρούτης ηπιότερος όλων προσπαθεί να συμβιβάσει τις αντιμαχόμενες πλευρές. Συμμετέχει ως μέλος και στην Μεγ. Ανατολή και στο Ύπατο Συμβούλιο.

Το 1895 κατόπιν παραιτήσεως του Δαμασκηνού γίνεται ανασυγκρότηση του Υπ. Συμβουλίου.

Ύπατος Μέγ. Ταξ.:	Δημ. Ροδοκανάκης
Ανθύπατος Μέγ. Ταξ.:	Αθαν. Δουρούτης

Το ρήγμα έχει οριστικοποιηθεί και δημιουργείται νέα Μεγ. Ανατολή με Μέγ. Διδ. τον Τιμ. Φιλήμονα. Ο Αθαν. Δουρούτης δεν συμμετέχει. Ο

Ροδοκανάκης την αναγνωρίζει και ο διορισμός του Τιμ. Φιλήμονος έγινε από τον Δημ. Ροδοκανάκη, ο οποίος διατηρεί τον τίτλο του επίτιμου Μεγ. Διδασκάλου.

Στο διάστημα από 1895 και μετά η διαμάχη έφτασε στο έπακρο, ώστε να υπάρχουν δύο τεκτονικές δυνάμεις, μία υπό τους Ροδοκανάκη-Φιλήμονα και άλλη υπό τον Δαμασκνό, ο οποίος ιδρύει ενωμένη

δύναμη, Μεγ. Ανατ. και Ύπατο Συμβούλιο του 33°. Ο Αθαν. Δουρούτης δεν συμμετέχει πουθενά επίσημα. Προσπαθεί να συμφιλιώσει τις δύο πλευρές. Διάκειται όμως ευμενώς προς το κέντρο Δαμασκνού, το οποίο μετά το 1897 απέκτησε την μεγαλύτερη δύναμη, και το 1901 διοικούσε πλήρως τον Ελληνικό Τεκτονισμό.

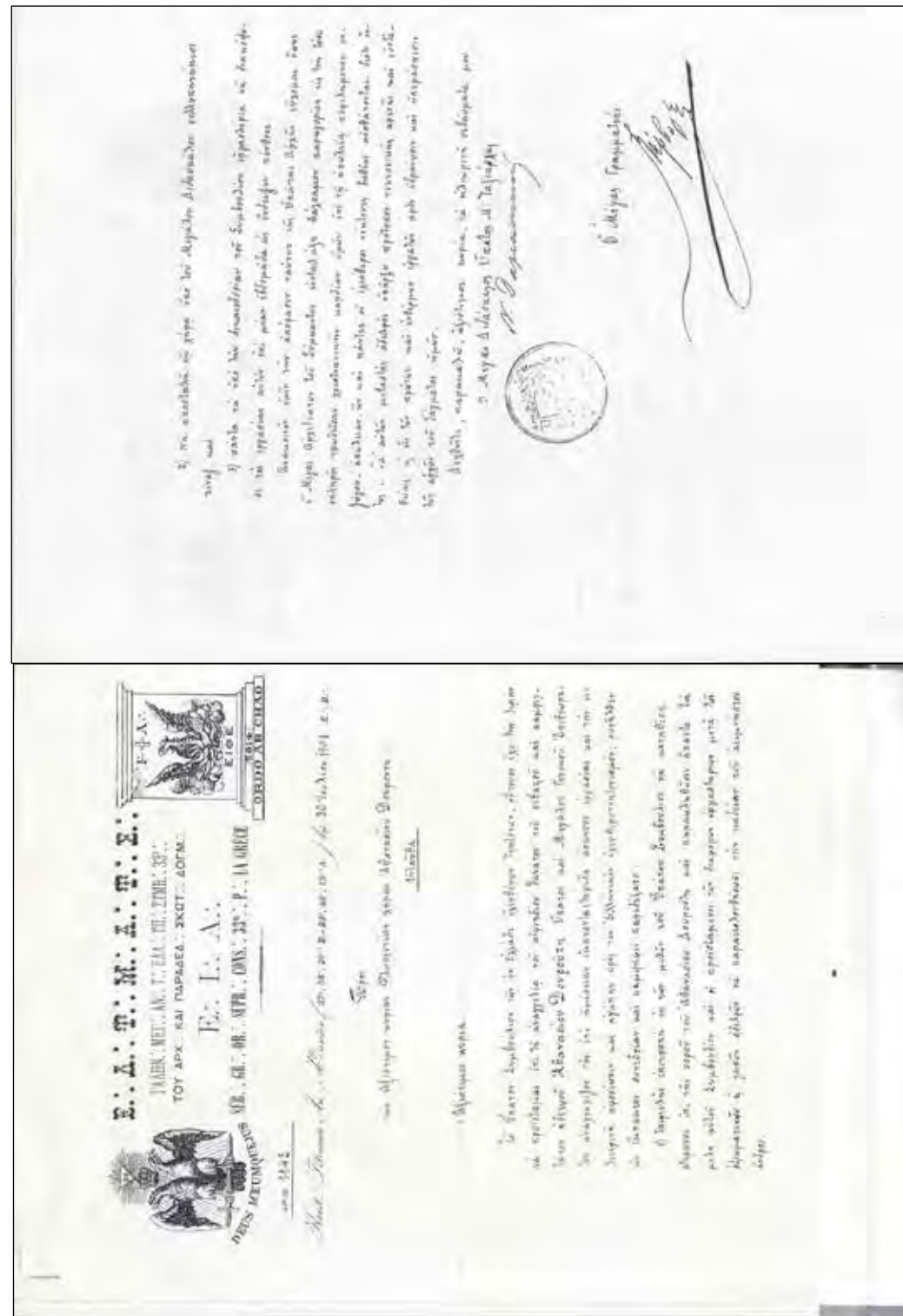
Παρ' όλην που ο αδ. Δουρούτης είναι προσωπικός φίλος του αδ. Δαμασκνού ο αδ. Ροδοκανάκης του έχει απόλυτη εμπιστοσύνη

και κυριολεκτικά είναι εκείνος που διοικεί το Ύπατο Συμβούλιο του 33°, το επίσημα αναγνωρισμένο. Ο πρίγκηπας Ροδοκανάκης σχεδόν μονίμως ζει στην Σύρο και όλες τις ενέργειες προς ένωση των δύο κέντρων τις εκτελεί ο σεβαστός σε όλους Δουρούτης. Ακόμα και λίγο προ του θανάτου του, από τον Ιανουάριο έως και τον Ιούλιο του 1901, οι δύο τότε Μεγ. Διδάσκαλοι Κεφαλάς και Δαμασκνός, τον αδ. Δουρούτη συνεχώς επισκέπτονται για να βρεθεί συμβιβαστική λύση. Το 1901, βάσει διπλώματος 33° του αδ. Χρ. Χρηστοβασιίλη διαπιστώνεται ότι ο Δουρούτης έγινε Υπ. Μ. Ταξίαρχης.

Αυτή είναι η τεκτονική πορεία του Αθαν. Δουρούτη, τέκτονος διεθνούς αναγνωρίσεως. Στις 01.03.1884 η Γερμανική Στοά Φρειδ. Γουλι-

Λεπτομέρεια από το Πανόραμα των Αθηνών [Panorama von Athen] του Fr. Stademann (1835), με την παλαιότερη απεικόνιση του υπό κατασκευή εμπορικού κέντρου.

έλημος της Εστεμμένης Δικαιοσύνης του Βερολίνου τον καλεί για να τον κάνει μέλος της, στις 13.03.1884.

Ως αναφέρει σε έγγραφό του ο Νικ. Δαμασκηνός, ο Αθαν. Δουρούτης προσέφερε υπηρεσίες στον Τεκτονισμό επί 50 έτη, άρα εμυήθη το 1847 περίπου, όταν βρισκόταν στην Γαλλία, μαζί με τους Δαμασκηνό και Μαυροκορδάτο.

Η κατοικία του Δουρούτη στο Μεταξουργείο. Αναπαλαιωμένη.

Στο αρχείο διαγράφεται η στόχευση του Ελληνικού Τεκτονισμού στην επέκταση των ελληνικών συνόρων και την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου του ελληνικού λαού.

Ο αδελφός του Ιωάννης Δουρούτης ενυμφεύθη την κόρη του φιλικού και τέκτονα Χριστόδουλου Πρινάρη με τον οποίο ασχολήθηκε σε έρευνά του ο αδ. Π. Κρητικός.

Συγκινητικό είναι το γεγονός ότι το 1875 ο τέκτων Τσαλίκης επισκεπτόμενος στους Καθαρρύτες Ηλείου την ερειπωμένη οικία Δουρούτη, πήρε τριγωνική πέτρα από τα ερείπια και την έφερε στον Αθανάσιο.

Σήμερα το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων είναι κτισμένο στην περιοχή "Δουρούτη", έκταση που ανήκει στην οικογένεια Δουρούτη, όπου υπάρχουν και ερείπια παλαιάς μονής που ανήκε στον Γεώργιο Δουρούτη.

Ο υιός του ναύαρχος και τέκτων Αλέξ. Δουρούτης πολλή προσέφερε στην πατρίδα. Είναι εκείνος που έφερε το καταδρομικό "Ελλη" από τις Η.Π.Α., που τορπιλήθηκε στην Τήνο το 1940. ■

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αρχαιακό υλικό, επιστολές κ.α. του αδ. Α. Δουρούτη ευρισκόμενα στο αρχείο αδ. Χρ. Ζιούλα
2. Βιογραφικά σημειώματα για τους αδ. Γεώργιο, Αθανάσιο, Αλέξανδρο Δουρούτη
3. «Μεταξουργείο Αθηνών» Κέντρο Νεοελληνικών Σπουδών. Αθήνα, 1995
4. Ιστορίες Ελληνικού Τεκτονισμού υπό αδ. Μ. Πολλάτου και Π. Χατζηπάνου
5. Αρχαιακό υλικό Υπ. Συμβ. 33ο
6. Χρ. Ζιούλας ιστορικός-ερευνητής διατελέσας επί έτη οικονομικός σύμβουλος της οικογένειας Δουρούτη και διαχειριστής της περιουσίας της
7. Επιστολές Κρ. αδ. Νικ. Βότση ναύαρχου προς ναύαρχο αδ. Αλέξ. Δουρούτη
8. Βιογραφία ναύαρχου Αλέξ. Δουρούτη (1869-1937)
9. Έλληνες Τέκτονες του 1821 υπό Κρ. αδ. Κ. Σ. Κιτρινιάρη. Αθήνα, 1975

Τεκτονικές σφραγίδες

Μιχάλης Βλάχος

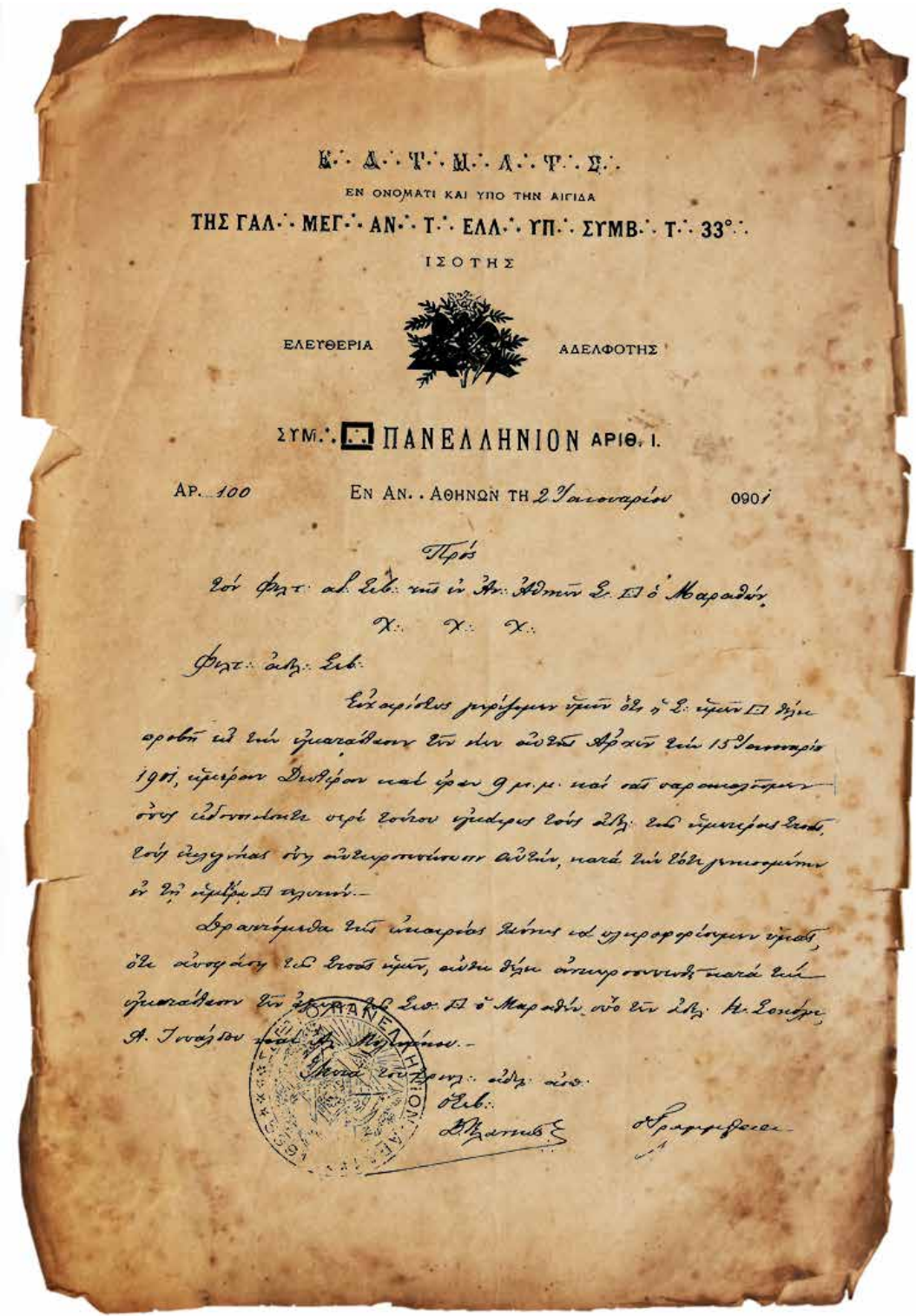
Ο φιλτ. αδ. Μιχ. Βλάχος, γνωστός λόγιος και συλλέκτης, έθεσε στην διάθεση της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «Πυθαγόρας» την πλούσια συλλογή των σφραγίδων που διαθέτει και εξέφρασε την πρόθεση να τις δωρίσει ώστε να εκτεθούν στο μουσείο της Μεγ. Στ. της Ελλάδος σε περίοπτη θέση. Ο «Πυθαγόρας» και η Μεγ. Στ. της Ελλάδος εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες τους προς τον αδ. Μιχ. Βλάχο για την ευγενική προσφορά του. ■

Σ. Στ. Πανελλήνιον. Σφραγίδα 1891 (5891 κατά την παλαιά τεκτ. Ορολογία). Χρονολογία αφηπνίσσεως της Στ. που ιδρύθηκε το 1863 και επανιδρύθηκε την 17.02.1866

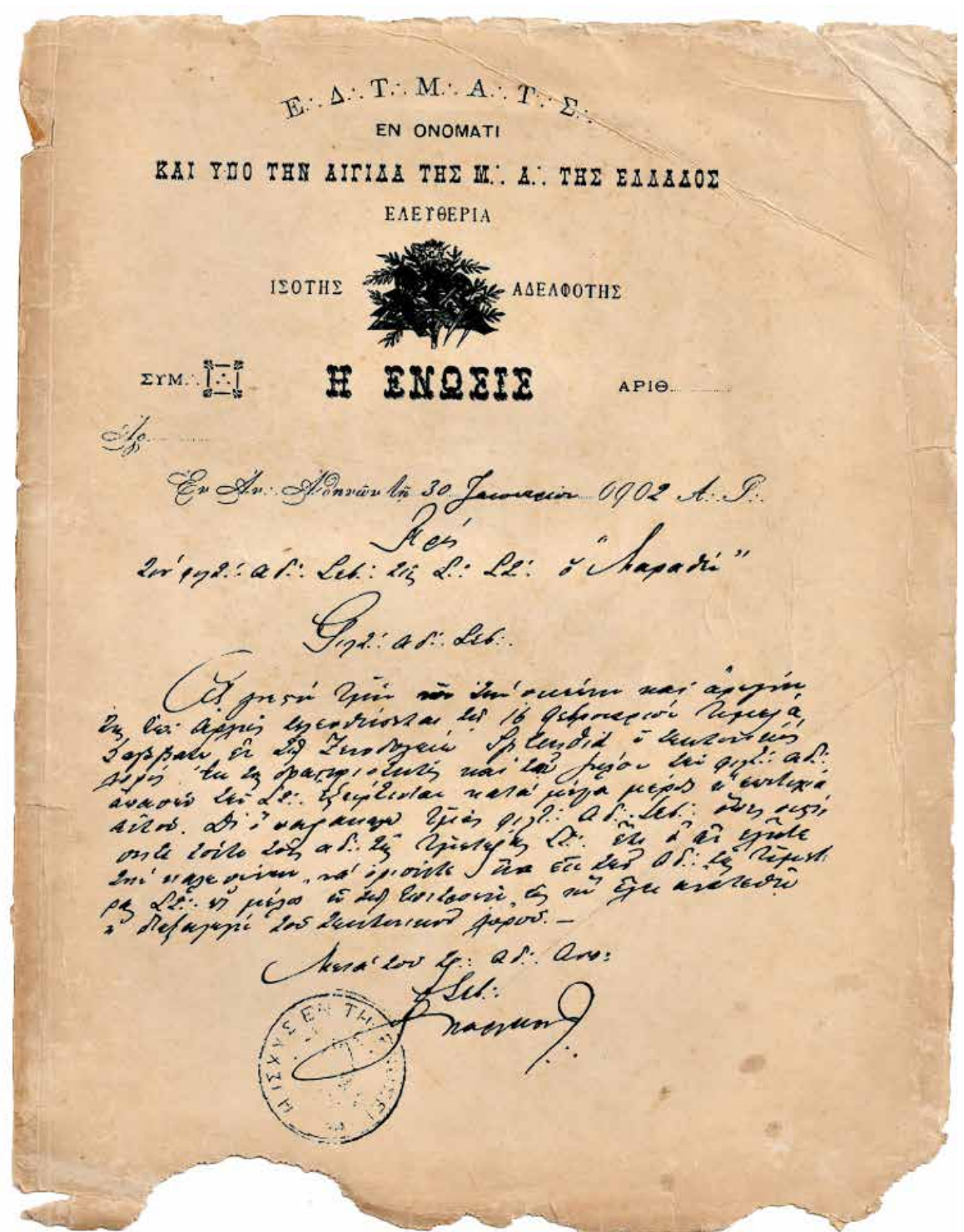

Έγγραφο της Στ. Πανελλήνιον προς την Στ. Μαραθών (αρ. 100 της 02.01.1901), (υπογράφει ο Σεβ. Δ. Βλάχτης, ο Γραμμ. Α. Παπαδόπουλος και αναφέρονται τα τρία μέλη Κ. Σοκόλης, Α. Τυπάδος, Αθ. Μιλωνάκος).

Έγγραφο της Στ. Αθηνά υπ' αρ. θ Αθηνών. Ιδρύεται το 1882, έπαυσε να λειτουργεί το 1912. Την Τετάρτη 25.02.1899 μπειται ο Ελευθέριος Βενιζέλος, την 27.10.1897 μπειται ο Ευαγ. Ζαλοκώστας διπλωμάτης και υπουργός, την 24.03.1899 ο πλοίαρχος Νικ. Βότσης, Η Στ. συνεισφέρει στους εθνικούς αγώνες στην Κρήτη και την Μακεδονία. Υπάρχει και άλλη Στ. Αθηνά, χωρίς αριθμό που ιδρύθηκε από δυσσαρεστημένους αδ. της Στ. λόγω του διχασμού. Έγγραφο της Στ. (αρ. 165 της 29.12.1900 προς την Στ. Μαραθών, αντιπρόσωποι για εγκατάσταση αρχών από τους Χρ. Σακελλαρόπουλο, Κ. Σαμοΐλη, Μ. Λάπηρα την Τετάρτη 03.01.1901, 9 μμ. (Σεβ. αδ. Σαρρή, Γραμμ. αδ. Μύστρας).

Έγγραφο της Στ. Ένωσις 1901 υπ' αρ. 28. Η Στ. κάνει αρχαιρεσίες τον Απρίλιο του 1901 και στις 29 Απριλίου 1903 συγχωνεύεται με την Στ. Δωδώνη. Επιστολή 30.01.1902 προς την Στ. Μαραθών για τεκτονικό χορό στο ξενοδοχείο Sprendid την 16.02.1902 ημέρα Σάββατο.

Στ. Όσιρις

Εορτασμός 50ετηρίδας

24 Απριλίου 2015

Η συμπλήρωση των 50 ετών της λειτουργίας της Στ. Όσιρις εορτάστηκε με λαμπρή τελετή στο Τεκτονικό Μέγαρο Αθηνών, υπό την προεδρία του Σεβ. Α. Παπανάγνου.

Παρέστησαν οι πρώην Σεβ. Χρ. Ευαγγέλιου, Γ. Κλαδάκης, Αθ. Αδαμίδης, Δ. Καττής, Π. Κανατούλης, Αθ. Καμπίτσας, οι κοσμ.-ομότιμοι κοσμ. Γ. Παπαδόπουλος, Σπ. Βαζακόπουλος, Παντ. Κασικός, Ν. Κιλάκος και ο Μεγ. Επιθ.

Γ. Ζερβός, πολλοί επισκέπτες, αντιπροσωπεία του τύπου της Υόρκης, οι ενδ. αδ. Β. Κούτσας, Εμμ. Γρύλλης τα μέλη του Συμβ. της Μεγ. Στ. της Ελλάδος Π. Σαρώφ, Ηθ. Κοντογιάννης, Γ. Μπινιάρης, Π. Λούρης, Γ. Ίβος, Γ. Ματσόπουλος, Μ. Ματτές, Κ. Πολίτης, οι επιτ. Μεγ. Διδ. Ν. Βουργίδης, Δ. Παπαδάτος, Χρ. Μανέας και ο Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργης.

Αντιπροσωπείες έστειλαν οι Στ.: Ποσειδωνία, Μιαούλης, Φοίνιξ 48, Φοίνιξ 51, Βυζάντιο, Αναγέννησις, Σόλων Αν. Λευκωσίας, Ιωνία, Μέλλης, Πηλιός, Σκενδέρμπης, Προμηθεύς, Υψηλάντης, Ακρόπολις, Παλλήνας-Αθηνά, Εταιρεία των Φιλικών, Αρμονία, Δημήτηρ, Βεληεροφόντης Αν. Ελευσίνας, G. Garibaldi, Κων. Παθαιολόγος, Πηλωτίνος, Ηνίοχος,

Αρχέτυπον Φως, Ηράκλειτος, Ασκληπιός, Αχαιικός Αστήρ Αν. Πατρών, Εηλίας, Πατρίς, Ελευθερία και Όμηρος.

Ο Σεβ. Αν. Παπανάγνου ανέφερε τα ακόλουθα:

«Ο τροχός του χρόνου και οι εποχές έρχονται και φεύγουν, αφήνοντας έναν άνεμο αναμνήσεων που κάποτε γίνεται θρύλος. Ο άνεμος αυτός δεν είναι η αρχή, γιατί δεν υπάρχουν αρχές και τέλη στο στρίψιμο του τροχού του χρόνου. Αλλά αυτή ήταν ΜΙΑ αρχή!» – The Wheel of Time / Robert Jordan. Προ 50 ετών, 7 αδ. προερχόμενοι από την γη του ζωοδότη Νείλου, επραγμάτωσαν αυτή την μία αρχή. Έχοντας δει τις ακτίνες του τεκτονικού φωτός στην πόλη που ίδρυσε ο μέγιστος των Ελλήνων Αλέξανδρος Γ' ο Μακεδών ο Μέγας και αναγκασμένοι να επιστρέψουν στην πατρώα γη του Ελληνισμού, αποφάσισαν να ξαναάψουν το τεκτονικό φως σε ένα νέο εργαστήριο. Ένα εργαστήριο που με το έργο του θα συνέδεε ποικιλοτρόπως το παρελθόν με το παρόν, την παράδοση με την σύγχρονη σκέψη, την Ελλάδα με την Αίγυπτο. Ένα εργαστήριο στο οποίο οι εργάτες θα προσπαθούσαν να λαξεύσουν τον ακατέργαστο λίθο και να οικοδομήσουν τον ναό της αρετής. Ένα εργαστήριο που θα προσπαθούσε να βοηθήσει τον χρίζοντα ανάγκη συνάνθρωπο, ακολουθώντας την μακρά παράδοση ευεργεσίας και προσφοράς του Ελληνισμού της Αιγύπτου. Το ζητούμενο ήταν μεγάλο, αλλά ο Νικόλαος Μαργιωρής, ο Θεόδωρος Κατσάτος, ο Σταμάτιος Βαζακόπουλος, ο Δημήτριος Φασουλάκης, ο Απόστολος Στρατής, ο Ιωάννης Κεραμιδάς και ο Κύρος Μαρίνης επέδειξαν απράμιλλο ζήλο και εργατικότητα, και το αποτέλεσμα είναι σήμερα η Σ. Στ. ΟΣΙΡΙΣ να συμπληρώνει και να εορτάζει 50 έτη τεκτονικού βίου

Το έργο όλων αυτών των χρόνων ήταν σημαντικότερο. Σπουδαίοι αδ. είδαν το τεκτονικό φως στο εργαστήριό μας. Ομιλίες με βαθύ φιλοσοφικό και ψυχουργικό νόημα παρουσιάστηκαν, συνάνθρωποι μας νιώσαν, ένα χέρι να τους δίνει βοήθεια, με προεξάρχουσα στιγμή το έργο του φιλιτάτου αδ. Σεβ. Σταμάτη Βαζακόπουλου.. Όλα αυτά είναι τίτλοι τιμής δι' ημάς τους ΟΣΙΡΙΔΕΣ. Αποτελούν όμως και βαρεία κληρονομιά, καθώς καλούμεθα να φανούμε αντάξιοι του έργου που παρήχθη μέχρι τούδε. Όλοι μαζί και ο καθένας χωριστά οφείλουμε με τους λόγους και τις πράξεις μας να εργαστούμε σκληρά. Η εποχή μας είναι πολύ δύσκολη. Τα προβλήματα είναι δυσεπίλυτα. Η οικονομική κρίση είναι απότοκος της κρίσης αξιών που ταλανίζει την κοινωνία. Ο άκρατος υλισμός, τα κενού περιεχόμενου πρότυπα, ο εγωκεντρισμός, η αλαζονεία, η απληστία είναι οι πραγματικές αιτίες της κρίσης που βιώνει η κοινωνία μας. Μέσα σ' αυτό το άγνωστο, απρόβλεπτο και σκληρό περιβάλλον, η ευθύνη όλων ημών των τεκτόνων αλληλά και του Τεκτονισμού εν γένει γίνεται ακόμα μεγαλύτερη. Οφείλουμε να εργαστούμε με μέγιστη ένταση για να οικοδομήσουμε μέσα μας τον ναό της αρετής και να κάνουμε κτήμα μας τα ρητά του διασκεπτηρίου «ΓΝΩΘΙ Σ' ΑΥΤΟΝ» και «ΔΥΣΤΥΧΗΣ ΕΣΕΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΑΝ ΔΥΣΑΝΑΣΧΕΤΗΣ ΑΚΟΥΩΝ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΑ ΤΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ ΣΟΥ». Οφείλουμε να γίνουμε καλύτεροι άνθρωποι γιατί το χρειάζεται πάνω από όλα η παραπαίουσα κοινωνία. Γιατί ο Τεκτονισμός έχει ως μέγιστο έργο αυτού την βελτίωση του συνόλου διά της βελτιώσεως του ατόμου. Σε αγαστή συνεργασία με την πνευματική μητέρα μας, την Μεγάλη Στοά της Ελλάδος και με τα πνευματικά αδέρφια μας, τις Στ. και τα μέλη τους και με την ευλογία του Μ.Α.Τ.Σ., πιστεύω στην πραγμάτωση του έργου που εμείς οι ΟΣΙΡΙΔΕΣ έχουμε αναλάβει. Ενός έργου που όμως δεν τελειώνει ποτέ και για το οποίο όλοι οφεί-

λουμε να δηλώνουμε παρόντες εφ' όρου ζωής. Τα 50 χρόνια ζωής της Σ. Στ. μας είναι για εμάς μόνο η αρχή!»

Ακολούθως ο αδ. Ρητ. Αν. Καμπουρόπουλος μίλησε με θέμα: «Επί τη συμπληρώσει 50 ετών από την ίδρυση της Στ. Όσιρις υπ' αρ 117 εν Αν. Αθηνών».

«Θα ήθελα να σας καλωσορίσω όλους σήμερα εδώ, στον ταπεινό αυτό ναό της σκέψης, στις εργασίες της πανηγυρικής μας συνεδρίας εορτάζοντας τα πενήντα χρόνια από της ιδρύσεως της Στ. μας.

Από ομιλία του αδ. Γραμμ. Άρη Πατρικάκου «Περί Οσίριδος» σημειώνουμε: Ο Όσιρις είναι η κύρια θεότητα της αιγυπτιακής μυθολογίας, σύζυγος της (αδελφής του) Ίσιδας και πατέρας του Ώρου. Ο Όσιρις αντιπροσώπευε το άρρεν και ενεργό στοιχείο, δηλαδή, τις ενεργητικές δυνάμεις της φύσης, ενώ η Ίσις εκπροσωπούσε το θήλυ και παθητικό στοιχείο, δηλαδή, τις γόνιμες δυνάμεις της φύσης.

Για τους ανωτέρω λόγους, θεωρήθηκε ότι ο Όσιρις εκπροσωπούσε τον Ήλιο και η Ίσις τη Γη, η οποία ζωογονείται από τις ακτίνες του. Ο Πλούταρχος θεωρούσε ότι ο Όσιρις αντιπροσώπευε τον ποταμό Νείλο και η Ίσις τη γη της Αιγύπτου, η οποία γονιμοποιείται από τις πλημμύρες του. Κατά την αιγυπτιακή μυθολογία, ο Όσιρις ήταν ο πρώτος βασιλιάς του επάνω κόσμου. Θέσπισε τους πρώτους νόμους, ανέλαβε τη φροντίδα των Ιερών Ύμνων, ανήγειρε τους πρώτους ναούς, Δίδαξε στο λαό του τη μουσική, το χορό και το τραγούδι.

Μετά το θάνατό του από το χέρι του Σεθ, και την ανάστασή του από την Ίσιδα, έμεινε στον Κάτω Κόσμο, βοηθώντας το λαό του, απ' αυτήν τη διάσταση, σαν ηγέτης των ψυχών και πρόεδρος στο δικαστήριο του κό-

σμου των νεκρών. Ο Όσιρις ενσαρκώνει την ενωτική δύναμη. Κρατάει τη ράβδο και το μαστίγιο που θέτουν σε κίνηση τον τροχό του κόσμου.

Προ 50 ετών αδ. μου ένας νέος ΟΣΙΡΙΣ γεννήθηκε, όχι στην ιερή γη του Νείλου αλλά στην ιερή πόλη της Αθηνάς, στην καρδιά της πατρώας γης του Ελληνισμού.

26 Νοεμβρίου 1964 έγραφε το ημερολόγιο όταν ηκούσθησαν να ηκούουν οι σφύρες του εργαστηρίου μας για πρώτη φορά. Σε αυτήν εδώ την αίθουσα και σε αυτήν την έδρα, ο ενδοξ. Μεγ. Διδ. αδ Αλεξ. Τζαζόπουλος με τα ένδοξα μέλη Γεώργιο Κατσαφάδο και Αντώνιο Μαράτο, εγκαθίδρυσε μια νέα Στοά στο ελληνικό τεκτονικό στερέωμα, την Στ. «Όσιρις» υπ'αρ. 117 και με την ευχή όπως λειτουργεί εις τον αιωνα τον άπαντα

Παρόντες για να αναλάβουν την ευθύνη αυτή ήταν τα ιδρυτικά μέλη του εργαστηρίου μας:

- Μαριωής Νικόλαος του Ανδρέα, Σεβάσμιος,
- Κατσάτος Θεόδωρος του Νικολάου, Α΄ Επόπτης
- Βαζακόπουλος Σταμάτιος του Αναστασίου, Β΄ Επόπτης
- Φασουλάκης Δημήτριος του Σταματίου, Ρήτωρ
- Σταματής Απόστολος του Ιερωνύμου, Γραμματεύς
- Κεραμιδάς Ιωάννης του Νικολάου, Ταμίας
- Μαρίνης Κύρος του Σπυρίδωνος, Α΄ Δοκιμαστής

Ο αείμνηστος Ενδοξ. Μεγ. Διδ. της Μεγ. Στ. της Ελλάδος, αδ. Αλέξανδρος Τζαζόπουλος, στην προσφώνησή του προς τους αντιπροσώπους της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης της Μεγ. Στ. της Ελλάδος του έτους 1965, ανέφερε τα ακόλουθα:

«Το Συμβούλιον της Μεγ. Στ. της Ελλάδος, απεδέχθη την αίτησιν

ομάδος φιλητάτων αδελφών, αιτουμένων την ίδρυσιν νέου εργαστηρίου, καίτοι είναι ήϊαν φειδωλήν εις την παροχή τοιούτων εγκρίσεων.

Η αίτησις υπεβλήθη υπό ομάδος αδελφών προσφυγόντων εξ Αιγύπτου, οι οποίοι, εν μέσω των εκ της μεταναστεύσεως ταύτης δημιουργηθεισών δι' αυτούς δυσχερειών, πσθάνθησαν την ψυχικήν ανάγκην να μην διακόψουν το τεκτονικόν έργον, το οποίον ήσκουν κατά την εν Αιγύπτω διαμονή των.

Το Συμβούλιον της Μεγ. Στ. της Ελλάδος, εκτιμήσαν δεόντως τον ζήλον των αδελφών τούτων, αλλά και την επιθυμίαν των, όπως συγκεντρωθούν εν τω αυτώ εργαστηρίω αδελφοί της αυτής προελεύσεως, τελούντες υπό τας αυτάς όλως εξαιρετικές συνθήκας, παρέσχε την έγκρισιν της ίδρύσεως».

Πέρασαν ήϊοπόν αδ. μου ήδη 50 χρόνια, χρόνια γεμάτα αδ. αγάπη και ζήλο για πρόοδο, που κατέστησαν τη Στ. μας έναν από τους φάρους του στερεώματος της Μ.Σ.Τ.Ε. Χρόνια δύσκολα στην αρχή για τη Στ. μας, που στέγασε τους αδ. μας που ξεριζώθηκαν από την Αίγυπτο, αλλά και αργότερα νεώτερους αδ. από την Ελλάδα. Αναφέρω χαρακτηριστικά ότι την Παρασκευή, την ορισθείσα ως ημέρα πραγματοποίησης των εργασιών μας, ελεύθερη αίθουσα δεν υπήρχε και γι' αυτό η Στ. ήταν αναγκασμένη να συνεδριάζει μετά τις εργασίες των άλλων Στ., δηλαδή γύρω στις 10:00 – 10:30.

Οι βιαίως ξεριζωμένοι Έλληνες τέκτονες της Αιγύπτου ξαφνικά, βρεθήκανε στην Ελλάδα μόνοι, άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, αφήνοντας πίσω μας μάνα, πατέρα, γυναίκα, παιδιά, συγγενείς, φίλους, τα σπίτια τους, τις εργασίες τους και τους συλλόγους τους, που έσφυζαν από δραστηριότητα και εν γένει τις ανέσεις της κοσμοπολίτικης ζωής. Εγκα-

τέλειψαν την γη του Νείλου όταν ο τεκτονισμός ήταν σε ιδιαίτερη ακμή και υπήρχε μεγάλος αριθμός ελληνικών Στοών με ισχυρά πνευματικά, φιλοσοφικά και μυσταγωγικά ερείσματα.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, οι υποσχέσεις του έγιναν πραγματικότητα και η Στοά μας αρωγός της προϊσταμένης της αρχής έγινε ρίκνο

πνευματικής εργασίας και τεκτονικής ηθικής. Έτσι αδ. γέμισαν γρήγορα τις στήλες του εργαστηρίου μας και με υπέρτατο ζήλο, άκουσαν, έμαθαν, άσκησαν τα τεκτονικά τους καθήκοντα εντός και εκτός των στηλών του.

Σύντομα ίδρυσαν και άλλες Στοές:

- Η Στ. «ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΡΩΜΑΣ» υπ' αρ. 124 εν Αθηνών, ιδρύθηκε στις 12.12.1975 από δώδεκα μέλη μας που είναι ιδρυτικά της μέλη (τέσσερις Σεβ. της είναι τέκνα της Στ. μας).

- Τέκνα της Στ. μας, διετέλεσαν Σεβ. της Στ. «ΔΗΜΗΤΗΡ» υπ' αρ. 123, Αθ. Ελευσίνος, ιδρυθείσας την 15.12.1975.

- Δέκα αδ. μας είναι ιδρυτικά μέλη της γαλλοφώνου Στ. «LA TRADITION FRANCAISE» υπ' αρ. 125 εν Αθηνών, ιδρυθείσας στις 22.08.1975.

- Πέντε αδ. μας είναι ιδρυτικά μέλη της Στ. «ΒΕΛΛΕΡΟΦΟΝΤΗΣ» υπ' αρ. 129, Αθ. Κορίνθου, ιδρυθείσας στις 10.07.1979 (δύο Σεβ. της είναι τέκνα της Στοάς μας).

- Τέσσερις αδ. μας είναι ιδρυτικά μέλη της Στ. «GIUSEPPE GARIBALDI» υπ' αρ. 130, Αθ. Αθηνών, ιδρυθείσας στις 12.11.1980 (δύο Σεβ. της είναι τέκνα της Στοάς μας).

- Τρεις αδ. μας είναι ιδρυτικά μέλη της Στ. «ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ» υπ' αρ. 131, Αθ. Καλύμνου, ιδρυθείσας στις 12.11.1980 (τρεις Σεβ. της είναι τέκνα της Στοάς μας).

Αδ. της Στοάς μας έγιναν μέλη της Μεγ. Στ. της Ελλάδος, όπως ο αεί-

μνηστος ένδ. αδ. Αντώνιος Παπαδάτος, Μέγας Αρχηγός των Φρουρών, ο αείμνηστος Μεγ. Διδ. αδ. Γεώργιος Σεργόπουλος και ο επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Διονύσιος Παπαδάτος.

Επίσης οι Σεβ. αδ. της Στοάς μας Παντελής Κατσικός και Σταμάτιος Βαζακόπουλος διετέλεσαν Μεγ. Αξιωματικοί των Μεγ. Συμβουλίων του Τύπου της Υόρκης και ο επιτ. Σεβ. μας αδ. Νικόλαος Κιλάκος διατελεί μέλος του Υπάτου Συμβουλίου».

Εν συνεχεία ο αδ. Σεβ. προχώρησε στη τελετή παραδόσεως του ξίφους του Σεβ στους παρόντες Πρ. Σεβ. κατά χρονολογική σειρά:

- 1977-1979 Βαζακόπουλος Σταμάτης
- 1984-1985 Κατσικός Παντελής
- 1991-1995 Κιλάκος Νικόλαος
- 1995-1997 Καμπίτσας Αλέξανδρος
- 1997-1999 Κατσικός Παντελής
- 1999-2001 Καμπίτσας Αλέξανδρος
- 2001-2003 Κηλαδάκης Γεώργιος
- 2003-2005 Αδαμίδης Αλέξανδρος
- 2005-2007 Παπαδόπουλος Γεώργιος
- 2007-2009 Καττής Δημήτριος
- 2009-2011 Κανατούλας Παναγιώτης
- 2011-2013 Ευαγγέλιου Χρήστος
- 2013- Παπανάγνου Ανέστης

Ο αδ. Σεβ. παρέδωσε τιμητικές πηλακέτες στα μέλη της Μ.Σ.Τ.Ε. στους Επ. Μεγ. Διδ. αδ. Χρ. Μανέα, Διον. Παπαδάτο, Ν. Βουργίδη και στον Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη.

Ο Μεγ. Διδ. Γ. Βασιλογεώργης ανέφερε τα ακόλουθα :

«Χωρίς τη παραμικρή αναστολή, μπορώ να πω ότι η Στ. ΟΣΙΡΙΣ 117 διοργάνωσε τον εορτασμό των 50 ετών λειτουργίας της με ένα τρόπο αντάξιο της ιστορίας της. Εκτός από την πρακτική σημασία που ενέχει η

χρονολόγηση και η διάρκεια ενός γεγονότος, η ηθική ποιότητα και η ανθρωπιστική συνεισφορά είναι εκείνο που προσδίδει αξία είναι το αποτέλεσμα κυρίως στο κοινωνικό και στο πολιτιστικό γίγνεσθαι. Στο Τεκτ. χώρο βασικός παράγων είναι η συνέχεια μιας Στ. καθώς και το αποτέλεσμα που προσδίδει αυτή στην εξέλιξη του Ελευθεροτεκτονισμού αλλιά και στη ΜΣΤΕ. Σήμερα συμπληρώνεται μισός αιώνας μεστής τεκτ. παρουσίας, εντόνου πνευματικού έργου και κοινωνικής προσφοράς της Στ. ΟΣΙΡΙΣ 117 και μπορούμε να εορτάζουμε με υπερηφάνεια την επέτειό της υπό την αιγίδα της ΜΣΤΕ.

Είμαστε όλοι υπερήφανοι για αυτή τη διαδρομή να εκφράσουμε τη χαρά μας και να πανηγυρίσουμε για την 50 ετία. Θα παραμένει με άσβεστα γράμματα η πρωτοβουλία και ανακαίνιση του μνήματος του αδ. μας και φιλικού Εμμ. Ξάνθου καθώς και η κατ' έτος διοργάνωση επιμνημόσυνης δείξεως. Θα πρέπει επίσης με σεβασμό και ευγνωμοσύνη να στέψουμε το βλέμμα μας προς εκείνους που πρωτοστάτησαν στην ίδρυση της Στ. και συνέβαλαν να λειτουργήσει αρμονικά, χωρίς κλυδωνισμούς και με αγάπη 50 έτη. Εκ μέρους του Συμβ. της ΜΣΤΕ τα μέλη τα οποία παρίστανται απόψε εύχομαι εκ βάθους καρδιάς όπως η μέχρι σήμερα ομαλή και ανοδική πορεία να συνεχιστεί εις τον αιώνα τον άπαντα εντός των κόλπων της ΜΣΤΕ η οποία εκτιμάται διεθνώς για το έργο της αυστηρά εντός των πλαισίων της κανονικότητας. Θέλω από τη θέση αυτή να σας συγχαρώ για την επιτυχή οργάνωση της επετειακής συνεδρίας καθώς και τη συντακτική επιτροπή του επετειακού λευκώματος. Η Στ.

ΟΣΙΡΙΣ γαλούχησε εντός των κόλπων της μια τεκτ. μορφή ενός ανδρός ο οποίος εμπνεόμενος από τα τεκτ. ιδεώδη διέθεσε όλη του τη περιουσία για τα ανυπεράσιστα παιδιά που πάσχουν από ψυχολογικές ασθένειες. Κι με τη βοήθεια και άλλων αδ. τους χάρισε ένα σπίτι στο οποίο μπορούν να εστιώνται, να λειτουργούν και να εργάζονται με τη βοήθεια των οικείων τους. Ο αδ. μας Σταμάτης Βαζακόπουλος είναι από τα ιδρυτικά μέλη της Στ. ΟΣΙΡΙΣ. Είναι ένας από τους αθόρυβους εργάτες όχι μόνο του πνεύματος αλλιά και της πρακτικής εφαρμογής του Τεκτ. που είναι η αγάπη προς τον πλησίον και η αλληλεγγύη. Από της θέσεως αυτής τον ευχαριστώ πολύ χαίρομαι που μας έδωσε ένα τέτοιο παράδειγμα».

Μίλησαν κολλακευτικά και με ευχές οι αδ. Αθ. Λεβαντής, Εμμ. Γερακιός, Κ. Πολίτης, Διον. Παπαδάτος, Χρ. Μανέας.

Ακολούθησε δεξίωση στο κυλικείο. ■

Στ. Εταιρεία των Φιλικών

Εορτασμός των 50 ετών

24 Φεβρουαρίου 2015

Εορτάστηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα η επέτειος των 50 ετών της Στ. Εταιρείας των Φιλικών υπό την προεδρία του Σεβ. αδ. Δημ. Ιατρίδη.

Στην εκδήλωση παρέστησαν αντιπροσωπείες των Στ.: Ποσειδωνία, Πυθαγόρας, Σκενδέρμπεης, Προμηθεύς, Φοίνιξ υπ' αριθ. 48, Φοίνιξ υπ' αριθ. 51, Ιωνία, Αδελφοποίησης, Ορφεύς, Αναγέννησις, Ακρόπολις, Ραδάμανθους, Όσιρις, Αρμονία, Δημήτηρ, Διονύσιος Ρώμας, Βελλεροφόντης, Garibaldi, Παναθήναια, Ηνίοχος, Αρχέτυπον Φως, Ηράκλειτος, Ασκήνησις, Ευρώπη, Ελπίς, Greville υπ' αριθ. 4773 Αν. Λονδίνου

Την εκδήλωση τίμησαν: Μεγ. Επιθ. άλλων Στοών, Ομότιμοι Κοσμ., Κοσμ. άλλων Στοών.

Παρεβρέθησαν επίσης: αντιπροσωπείες εκ πρώην και εν ενεργεία Μεγ. Αξ. του εν Ελλάδι τύπου της Υόρκης. Ο κρατ. αδ. Σπυρίδων Καμαλάκης, πρώην μέλος της Στοάς, οι ενδ. αδ. Εμμ. Γρύλλης πρώην Σεβ. της Στοάς, Βασίλειος Κούτσος, τα μέλη του Συμβ. της Μεγ. Στ. της Ελλάδος ΜΣτΕ: Παύλος Σαρώφ, Γεώργιος Μπινιάρης, Ηλίας Κοντογιάννης, Παναγιώτης Λούρης, Γεώργιος Ίβος, Γεώργιος Ματσόπουλος, Μιχαήλ Ματτές και ο Προσθ. Μεγ. Διδ. Κωνσταντίνος Πολίτης, εκπροσωπώντας τον Μεγ. Διδ. Γεώργιο Βασιλογεώργη

Ο Σεβ. Δημήτριος Ιατρίδης, αφού ευχαρίστησε θερμά όλους τους αδ. επισκέπτες για την τιμή που κάνουν στη Στοά να παρευρίσκονται στον εορτασμό των πενήντα ετών από την εγκαθίδρυσή της, είπε τα εξής:

«Συμπληρώθηκαν ήδη 50 έτη αδιάκοπης εργασίας. 50 έτη των σφυρών κρουομένων ακαταπαύτως για την Στοά μας «Εταιρία των Φιλικών υπ' αρ. 116» υπό την αιγίδα της Μ.Σ.Τ.Ε.

Εκφράζουμε άπειρες ευχαριστίες στον Μ.Α.Τ.Σ. ο οποίος μας επέτρεψε να γιορτάσουμε και να τιμήσουμε, με σεμνότητα, με το σύνολο των μελών του πληρώματος της στοάς υπό την σκέπη του και υπό την αιγίδα της Μ.Σ.Τ.Ε. το χαρμόσυνο γεγονός των 50 ετών από την ίδρυσή της.

Η επιλογή των ιδρυτών της Στοάς να επιλέξουν ως όνομα το «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ» κάθε άλλο παρά τυχαία ήταν.

Η ονομασία της, η ημερομηνία ίδρυσης που συνέπιπτε με την επέτειο των 150 ετών από την ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας, το μετάλλιο που σχεδιάστηκε και κυρίως το λάβαρο της στοάς και οι πρώτες ομιλίες, δείχνουν την σαφή πρόθεσή τους και τον σκοπό για τον οποίο ήθελαν την ίδρυσή της.

Σημαντικό ήταν ότι δεν επιθυμούσαν να πάρουν το ίδιο όνομα γιατί ήταν μοναδικό και ανήκε σε εκείνους που στην Οδησό ίδρυσαν την Φιλική Εταιρεία χρησιμοποιώντας την τεκτονική μέθοδο οργάνωσης, όντας τέκτονες οι ίδιοι. Για τον λόγο αυτό την ονόμασαν «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ».

Ως ερευνητική Στοά από τα πρώτα χρόνια συντάχτηκαν μελέτες που

αφορούσαν την σύνδεση του τεκτονισμού με την φιλική εταιρία και κάθε άλλη ιστορική αναφορά.

Ο Παναγιώτης Κρητικός μπαίνει επικεφαλής των ερευνών αυτών που παρουσιάστηκαν στο περιοδικό Πυθαγόρας και συγκεντρώθηκαν σε τόμους βιβλίων, το ίδιο ο Χρήστος Ριζόπουλος, ο Κωστής Μπάλλας και πολλοί άλλοι εξέχοντες αδελφοί μας, που αποτύπωσαν τις ερευνητικές τους εργασίες γύρω από τον τεκτονισμό και τα σύμβολά του.

Τιμούμε ακόμη την μνήμη των ιδρυτών του πρώτου φωτός της στοάς μας, τους οποίους ενθυμούμεθα με αγάπη με όλη τα μέλη που διακόνησαν και διακονούν την στοά, μεταφέροντας συνεχώς μέχρι των ημερών μας την δάδα με το φως της σοφίας και της γνώσεως, για να μας διδάσκουν τις τρεις όψεις το κόσμου. Την Σοφία, που μας κάνει ικανούς να αντιλαμβανόμεθα τον κόσμο και να ασκούμε το φιλόνητο έργο μας, την θέληση, για να κατευθύνει την Σοφία και την Αγάπη που εμπνέει την θέληση. Ο Τεκτονισμός είναι όραμα και στάση ζωής. Αυτό μας δίδαξαν οι πρώτοι σκαπανείς του εργαστηρίου μας. Είμαι υπερήφανος που σε εμένα ως Σεβάσμιο έλαχε η τιμή να οργανώσω την εκδήλωση για την συμπλήρωση αιώνα των 50 χρόνων από την ίδρυσή της, που συμπιπτουν με τα 200 χρόνια από την ίδρυση της Φιλικής Εταιρίας».

Στη συνέχεια ο Σεβ. αδ. Δημήτριος Ιατρίδης έδωσε το λόγο στον πρώην Σεβ. Ομοτ. Κοσμ. Χρήστο Γραββάνη, για να εκφωνήσει την πανηγυρική ομιλία. Ο αδ. Χρήστος Γραββάνης είπε:

«Φιλτ. αδ. Σεβ.

Τα όσα σήμερα θα πω αποτελούν μια ιστορική αναδρομή, στην οποία θα αναφερθούν ημερομηνίες, ονόματα και αριθμοί.

Είναι η απαρίθμηση των κυριότερων, γεγονότων που έλαβαν χώρα στη Στ. Εταιρία των Φιλικών υπ' αριθμόν 116 εν Αθηνών, από την 20η Δεκεμβρίου 1964, ημερομηνία εγκαθιδρύσεώς της, μέχρι σήμερα.

Ενδεχομένως να κουράσουν.

Πιστεύω όμως ότι αξίζει τον κόπο να ληχθούν, ώστε να ξαναθυμηθούν οι παλαιότεροι και να μάθουν οι νεότεροι την ιστορική διαδρομή της Στ. μας. Ακολούθως αναφέρθηκε: στο ιστορικό της εγκαθιδρύσεως της Στοάς, στις εναρκτήριες ομιλίες, στις συνεδρίες της Στοάς (συνολικά 1214), με ιδιαίτερη έμφαση στις συνεδρίες της 24^{ης} Μαΐου 1987 όπου έγινε τεκτ. τελετή μνήμης για τα αποβιώσαντα μέλη από της ιδρύ-

σεώς της μέχρι την ημερομηνία αυτή, της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1994, κατά την οποία εορτάσθηκαν τα 30 έτη από την εγκαθίδρυση της Στοάς, της 19ης Σεπτεμβρίου 2003, η οποία ήταν η χιλιοστή συνεδρία της Στοάς, στις κοινές συνεδρίες της Στοάς, συνολικά ογδόντα (80), με είκοσι τρεις (23) Στ., τους αδ. της Στοάς (σύνολο εγγεγραμμένων στο μητρώο 354), με ιδιαίτερη αναφορά σε ορισμένους, μεταφέροντας στους παρευρισκομένους γεγονότα και στιχομυθίες, όπως αναγράφονται στα πρακτικά της Στοάς.

Στα μέλη της Στ. που εξελέγησαν από τις Γενικές Συνελεύσεις των αδ. Αντιπροσώπων στα Συμβ. της ΜΣΤΕ: Στις τεκτονικές ομιλίες, περισσότερες των χιλίων, που ακουστήκαν στο εργαστήριο, οι οποίες ήταν φιλοσοφικού, επιστημονικού, φροντιστηριακού, επετειακού, ιστορικού και ερευνητικού ενδιαφέροντος. Στα δημοσιεύματα των μελών της Στοάς, που εν τάχει αφορούν σε: πενήντα εργασίες στα τεκτονικά δεήτια, επτά βιβλία εκδόσεως της Εταιρίας των Φιλικών, δύο εργασίες, που αναφέρονται η μιν πρώτη στον τέκτονα Σουλτάνο Μουράτ Ε' και η δεύτερη στις αγγλικές στοές στα Ιόνια νησιά τον 19^ο αιώνα, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στα πεπραγμένα της πρώτης ερευνητικής Στ. του κόσμου Quattuor Coronati υπ' αριθ. 2076, τέσσερις εργασίες, που δημοσιεύθηκαν στην έκδοση του τεκτονικού πνευματικού συμποσίου, που διενεργήθηκε στη Λευκωσία το έτος 1974, μία εργασία, που δημοσιεύθηκε στα πρακτικά του πρώτου διεθνούς Κυπρολογικού συνεδρίου.

Στους Μεγ. Επιθ. της Στοάς, στους ομήρους φιλίας, στους επίτιμους Σεβ., καθώς και στα επίτιμα και αντεπιστέλλοντα μέλη της Στοάς, στην συμμετοχή αδ. της Στοάς στην αφύπνιση και ίδρυση άλλων Εργαστηρίων, καθώς και σε άλλες δραστηριότητες της Στοάς, όπως: στην εκδήλωση εμπράκτου ενδιαφέροντος προς τον Δήμαρχο της Οδησού για την αναστήλωση και συντήρηση του κτιρίου στο οποίο ιδρύθηκε η Φιλική Εταιρία, στην σύσταση δύο μη κερδοσκοπικών σωματείων με

την επωνυμία: Εταιρία Αντιμετώπισης της Τοξικομανίας με διακριτικό τίτλο «Συμπαράσταση», Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περίθαλψης. Τα δύο αυτά σωματεία σκοπό έχουν την, με κάθε τρόπο, ενημέρωση για τους κινδύνους από τη χρήση τοξικών ουσιών, την καταπολέμησή τους, τη βοήθεια των εθισμένων ατόμων (π.χ. πότες, χαρτοπαίκτες, ναρκομανείς κα.) και την επανένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Στις διακρίσεις της Στοάς και των μελών της».

Τελείωσε την ομιλία του, με το παρόν και το μέλλον της Στοάς, λέγοντας τα εξής:

«Η Στοά μας, μέχρι και τον θάνατο του αδ. Γεωργίου Σπανού, ο οποίος παρολιέτο και ερευνούσε τα περί της Φιλικής Εταιρίας και περί των τεκτόνων που πρωτοστάτησαν κατά την Εθνική Παλιγγενεσία, εξεπλήρωσε πλήρως τις υποχρεώσεις της ως ερευνητικού και μυσταγωγικού εργαστηρίου.

Μετά η δραστηριότητά της στον ιστορικό και ερευνητικό τομέα παρουσίασε κάμψη και δεν συνεχίστηκε, όπως αυτή της μυσταγωγικής, κατά την οποία οι αδ. πραγματοποίησαν εξαιρετικές τεκτονικές, φιλοσοφικές, ιστορικές και φροντιστηριακές ομιλίες.

Πιστεύουμε όμως ότι συντηρήσαμε την παράδοση του εργαστηρίου μας, ώστε τούτο να ανταποκριθεί στο μέλλον, όπως και στο παρελθόν, στις αυξημένες ευθύνες που έχει επωμισθεί και να υλοποιήσει τα οράματα των ιδρυτών του, αποβλέποντας στην πρόοδο του Ελληνικού Τεκτονισμού και του τεκτονικού ιδεώδους.

Αυτά ήταν, τα κύρια σημεία της πορείας του Εργαστηρίου μας τα πενήντα αυτά χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων η Εταιρία των Φιλικών πρωτοστάτησε στην εγκατάσταση νέων τεκτονικών στοών και στην αφύπνιση άλλων, των οποίων οι σφύρες είχαν σιγήσει».

Ο Σεβ. αδ. Δημήτριος Ιατρίδης είπε τα κάτωθι:

«Η ομιλία του ηρώων Σεβ. της Στ. και Ομότιμου Κοσμ. της ΜΣΤΕ αδ. Χρήστου Γραββάνη, καθώς και η εναρκτήριες ομιλίες κατά την εγκαθίδρυση της Στοάς μας, εμπειρεύονται στο αναμνηστικό λεύκωμα των πενήντα ετών το οποίο θα σας παραδώσουμε στη λήξη της συνεδρίας.

Θα ήθελα όμως στο σημείο αυτό να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου προς όλους τους αδελφούς της Στοάς, που συνέβαλαν με όποιο τρόπο ο καθένας μπορούσε.

Όπως ιδιαιτέρως όμως ευχαριστίες οφείλω να απευθύνω στον αδ. Χρήστο Γραββάνη, που εθελοντικά προσέφερε ατελείωτες ώρες για την συλλογή των στοιχείων που ήταν απαραίτητα για την συγγραφή του λεύκωματος που προανέφερα, καθώς επίσης και για την δημιουργία και παράδοση στη στοά της Χρυσής Βίβλου και του Μητρώου της, πλήρως συμπληρωμένων από εγκαθιδρύσεως της Στοάς μέχρι σήμερα.

Ευχαριστίες απευθύνουμε και στον αδ. Σταύρο Παπαγιαννίδη για τις προσφερθείσες υπηρεσίες του, καθώς και στους αδ. Αντώνιο Σταθάκη και Νικόλαο Σταθάκη για την υλική τους συμπαράσταση, που χωρίς αυτές δεν θα ήταν δυνατή η άρτια τέλεση της εορταστικής συνεδρίας των πενήντα ετών από την εγκαθίδρυση της στοάς μας.

Τέλος ευχαριστούμε θερμά τον Β' Μεγ. Επ. της ΜΣΤΕ ενδ. αδ. Γεώργιο Ματσόπουλο, για την συμβολή του στην τελική διαμόρφωση του λεύκωματος των πενήντα ετών της Στοάς».

Κατά την ώρα της ευημερίας το λόγο έλαβαν, κατά σειρά οι αδ.: Νικόλαος – Βασίλειος Ταβουλιάρης, Δημήτριος Δενεδιός, Σπυρίδων Καμαλιάκης, Εμμανουήλ Γρύλλης, Κωνσταντίνος Πολίτης.

Με το πέρας των εργασιών παραδόθηκε στους επισκέπτες χαρτοφύλλακας, που περιείχε: το λεύκωμα 50 ετών της Στοάς, CD με τον όρκο των Φιλικών, το μετάλλιο της Στοάς, αναμνηστικό δίπλωμα συμμετοχής στην πανηγυρική συνεδρία των 50 ετών από την εγκαθίδρυση της Στοάς. Τέλος οι αδ. της Στοάς δεξιώθηκαν όλους τους αδ. επισκέπτες στο κυλικείο του τεκτονικού μεγάρου.

Στο ιστορικό λεύκωμα της Στ. συμπεριλαμβάνονται κείμενα του ενδ. αδ. Παν. Κρητικού, του Μεγ. Διδ. Αλεξ. Τζαζόπουλου ο οποίος τόνιζε:

«1^{ον} Η σημασία της ιδρύσεως Σεπτής Στοάς υπό το όνομα τούτο σήμε-

ρον, ότε εορτάζεται η 150^η επέτειος (1814-1964) από της ιδρύσεως της απεργασμένης την απελευθέρωση του Γένους Φιλικής Εταιρίας.

Επί τεκτονικών βάσεων στηριχθείσα, με πλείονας τέκτονες ιδρυτάς και μέλη της και με βάση το τεκτονικό ιδεώδες της Ελευθερίας, υπήρξεν η οργάνωσις εκείνη εις την ίδρυσιν της οποίας οφείλομεν την υπόστασίν μας ως ελευθέρου έθνους. Συμφωνούμεν ότι πράγματι επεβάλλητο η ίδρυσις εργαστηρίου το οποίον θα έφερεν εσαεί το όνομά της, ως εκδήλωσις των τεκτονικών έναντι ταύτης και του έργου της, αισθημάτων.

2^ο Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, ουσιαστικότητας επίσης λόγος, ο οποίος και επέδρασεν επί της ημετέρας αποφάσεως, υπήρξεν η διαβεβαίωσίς σας, ότι η νέα Στοά δεν θα περιορισθή εις τα πλαίσια μόνον των συνήθων εργασιών ταύτης, αλλά θέλει επιδοθή διά συμβολής απαξοπάντων των μελών της εις την σπουδήν και την έρευναν αφ' ενός της τεκτονικής ιστορίας ελληνικής τε και παγκοσμίου, και αφ' ετέρου των τεκτονικών αρχών, τυπικών και συμβόλων, επί αγαθώ τόσο του Ελληνικού, όσον και του παγκοσμίου Τεκτονισμού

Δεν είναι ανάγκη να σας τονίσω ότι, το Διοικητικό Συμβούλιον στηριχθέν επί των ανωτέρω, ίνα εγκρίνη την ίδρυσιν του υμετέρου Εργαστηρίου, πολλή προσδοκά παρ' αυτού, ευχόμενον πλήρη επιτυχίαν εις το έργον του».

Μέλη του Συμβ. της Μεγάλης Στοάς διετέλεσαν οι:

Παναγιώτης Κρητικός	1969: Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος
Χρίστος Ριζόπουλος	1975: Μέγας Γενικός Γραμματέας
	1981: Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος
Κωστής Μπάλλας	1987: Μέγας Τελετάρχης
	1990: Β' Μέγας Επόπτης
Εμμ. Γρύλλης	1993: Μέγας Ελεονόμος

Η Στοά αφύπνισε τις Στ.

- Δωδώνη υπ' αριθ. 58 εν Αν. Ιωαννίνων 31 Μαρτίου 1973
- Παλλάς Αθηνά υπ' αριθ. 114 εν Αν. Αθηνών 29 Νοεμβρίου 1976
- Ποσειδωνία υπ' αριθ. 2 εν Αν. Πειραιά, 14 Μαΐου 1990

Και ίδρυσε τις Στοές.

- Φαίδων υπ' αριθ. 127 εν Αν. Πύργου. (Τέσσερα από τα δέκα μέλη της νέας Στοάς ήσαν μέλη της Εταιρίας των Φιλικών) 8 Οκτωβρίου 1977
- Παναθήναια υπ' αριθμ. 152 εν Αν. Ελευσίνος την 30 Μαρτίου 2004
- Ηνίοχος υπ' αριθ. 152 εν Αν. Ελευσίνος την 3^η Ιουνίου 2008

Στα πλούσια δημοσιεύματα της Στ. περιλαμβάνονται.

Από τις εκατοντάδες εργασίες των μελών της Εταιρίας των Φιλικών οι ακόλουθες εμφανίστηκαν κυρίως σε τεκτονικά περιοδικά, αλλά και σε άλλα έντυπα, στα πλαίσια της προσπάθειας διάδοσης της τεκτονικής έρευνας και της ενημέρωσης του κοινού, κυρίως για ιστορικά γεγονότα συνδεδεμένα με τον Τεκτονισμό.

α. Σε περιοδικά και τόμους συλλογικούς:

Παναγιώτης Κρητικός

- Περί την ίδρυσιν της Ελληνικής Μεγάλης Ανατολής. ΤΔ 1963
- Ελληνικά Τεκτονικά Στοαί κατά την Ελληνική Επανάσταση. ΤΔ 1963
- Ελληνικά Τεκτονικά Στοαί προ και κατά την Ελληνική Επανάστασιν του 1821. Τ.Δ. 1964
- Ο Βασιλεύς των Ελλήνων Γεώργιος Β'. Τ.Δ. 1964
- Φιλική Εταιρία και Τεκτονισμός. Τ.Δ. 1965
- Ο Ιωάννης Καποδίστριας τέκτων κανονικός. Τ.Δ. 1965
- Φυτά. Ιστορία και συμβολισμός στα αρχαία μυστήρια και τον Τεκτονισμόν. Τ.Δ. 1966
- Τα εγκαίνια του νέου τεκτονικού μεγάρου. Τ.Δ. 1967
- Νικάνωρ Κανελλόπουλος. Τ.Δ. 1967
- Θεσσαλικά Αμπελάκια και Τεκτονισμός (με Κ. Ν. Μπάλλα) Τ.Δ. 1968
- Μια άγνωστη πρώιμη Στοά εις την Σμύρνην: Les Nations Reunies. Τ.Δ. 1969

- Ελληνικά Τεκτονικά Στοαί προ και κατά την Ελληνικήν Επανάστασιν. ...[Ι. Κούγια και Α. Παπαναστασάτο]. Τ.Δ. 1970
- Βασιλεύς των Ελλήνων Γεώργιος Β', ο άνθρωπος, ο τέκτων. Τ.Δ. 1971
- Οι Τέκτονες και η συμβολή των στους εθνικοαπελευθερωτικούς ... αγώνες. Τ.Δ. 1971

- Συμβολή του Τεκτονισμού των Ιονίων Νήσων εις την απελευθέρωσιν του Έθνους. Πρακτικά Τρίτου Πανωνίου Συνεδρίου 1967
- Αναγνώρισις των Ελλήνων Τεκτόνων της περιόδου 1780-1850 εκ των ..παρά τας υπογραφάς αυτών ευρισκομένων στιγμών. Παράρτημα Τ.Δ. ..1965.

Χρήστος Α. Ριζόπουλος

- Τεκτονική Γενεαλογία. Τ.Δ. 1965
- Χειμερινόν Ηλιοστάσιο. Τ.Δ. 1966
- Η Τεκτονική ένωση της Κύπρου μετά της Ελλάδος από του έτους ....1893. Τ.Δ. 1968
- Η γλώσσα των συμβόλων. Τ.Δ. 1969
- Διάστημα και Τεκτονισμός. Τ.Δ. 1969
- Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και ο Τεκτονισμός. Τ.Δ. 1969
- Διάλογος τέκτονος και ιεροκήρυκος. Τ.Δ. 1971
- Ο Τσάρος Αλέξανδρος Α' και η Επανάστασις του 1821. Τ.Δ. 1971
- Ο Τέκτων Σουητάνος Μουράτ ο Ε' και ο Κλεάνθης Σκαλιέρης. Τ.Δ. 1972
- Τεκτονισμός, Φιλική Εταιρία και σύγχρονοι αντιρρησίαι. Τ.Δ. 1972
- Γεώργιος Κάνιγγ. Τ.Δ. 1973
- Διάλογος περί Τεκτονισμού εις την Ιταλίαν. Τ.Δ. 1973
- Οι Τέκτονες της Αμερικανικής Επανάστασεως Πυθαγόρας 1976
- Ο Τέκτων Γ. Κάνιγγ. Πυθαγόρας 1977
- Ερρίκος Σλήμαν. Πυθαγόρας 1977 φ
- Αλέξανδρος Παπαναστασίου. Πυθαγόρας 1976
- Επ. Δεληγεώργης, Τέκτων Πρωθυπουργός. Πυθαγόρας 1980
- Το Τετραγράμματον. Τεκτονικό Πνευματικό Συμπόσιο (ΤΠΣ) 1974 Λευκωσία
- Ο Τεκτονισμός του ΙΗ αιώνα και η Κύπρος. ΤΠΣ
- Η Τεκτονική ένωση της Κύπρου μετά της Ελλάδος διά της Στοάς ...Ζήνων αρ. 18 εν Αν. Λεμεσού. ΤΠΣ
- Η Τεκτονική οργάνωσις της κυπριακής εξεγέρσεως του 1931. ΤΠΣ

- Μελέτιος Μεταξάκης. ΤΠΣ
- Η Κύπρος και ο Τεκτονισμός του ΙΗ' αιώνα. ....Πρακτικά Πρώτου- Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου. 1973

Ξενοφών Χατζησαράντος

- Επί των αρχών και σκοπών του Τεκτονισμού. Τ.Δ. 1965
- Ο Μαγεμένος Αυλός. Τ.Δ. 1968
- Η αποστολή του Τεκτονισμού. Πυθαγόρας 1976
- Οι αγώνες της Κρήτης και ο συμβολικός Ελευθεροτεκτονισμός. ....Πυθαγόρας 1977
- Αδελφέ Α' Επόπτα είσθε Τέκτων; ΤΠΣ

Φαίδων Μπουμπουλίδης

- Σκέψεις γύρω από τις Τεκτονικές έρευνες. Τ.Δ. 1966.

Νικόλαος Κακαβελάκης

- Εργασία και Τεκτονισμός. Τ.Δ. 1967
- Τεκτονική αγάπη. Τ.Δ. 1967
- Τεκτονισμός και Τέκτονες. Τ.Δ. 1968
- Η μύσις από γενικής απόψεως εξεταζόμενη. Τ.Δ. 1969

Λουκάς Λιναράς

- Περί μύσεως. Τ.Δ. 1970

Αναστάσιος Παπαναστασάτος

- Ελληνικά Τεκτονικά Στοαί προ και κατά την Ελληνικήν Επανάστασιν. (Με Παν. Κρητικό). Τ.Δ. 1970
- Τα ηλιοστάσια και η Ιωαννιτική παράδοσις. Πυθαγόρας 1980

Κωστής Μπάλλης

- Θεσσαλικά Αμπελάκια και Τεκτονισμός (με Π. Κρητικό). Τ.Δ. 1968
- Ο Πυθαγόρας
- Εισαγωγή στο μεταφρασθέν βιβλίο «Ο Ναός και η Στοά».
- Επιμέλεια, εισαγωγή μετάφρασης του βιβλίου Η γεωπολιτική του τεκτονισμού βιβλίο που εκδόθηκε με την οικονομική συμπαράσταση μέλους της Στοάς.
- Μαζί με τον Παναγιώτη Κρητικό βιβλίο για την ζωή και το έργο των Αγίων Αναργύρων.

Αντώνιος Χατζηκωνσταντής

- Σκέψεις γύρω από τη βαθύτερη έννοια των Τεκτονικών αξιωματών. Τ.Δ. 1994

Παναγιώτης Αργυρόπουλος

- Περί την επίσημη διαβεβαίωση. Τ.Δ. 1994

Ανδρέας Χρ. Ριζόπουλος

- Το παρελθόν και το μέλλον τον Ελευθεροτεκτονισμού. Τ.Δ. 1987

- Ο Μέγας Αρχιτέκτων τον Σύμπαντος, καταγωγή του όρου και έννοια. Τ.Δ. 1988
- Τέκτονες αναρχικοί από τον Μπακούιν στο Σπ. Νάγο. Τ.Δ. 1989
- W.A. Mozart, ο Τέκτονας, ο άνθρωπος και οι μύθοι. Τ.Δ. 1991
- Πυθαγόρας η αναβίωση ενός εντύπου. Βιβλιοφιλία 1976
- Ο Σουλτάνος Μουράτ Ε΄ και ο Τεκτονισμός. Ένα πολιτικό όραμα του 19^{ου} αιώνα. Βιβλιοφιλία 1991
- Sultan Murat V and freemasonry. Ars Quatuor Coronatorum AQC 104, 1992
- English Lodges in the Ionian Islands. AQC 106, 1994

β. Βιβλία

Παναγιώτης Κρητικός

- Φυτά. Ιστορία και Συμβολισμός των εις τα αρχαία μυστήρια και τον Τεκτονισμόν. Βιβλιοθήκη Στοάς Εταιρία των Φιλικών, Αθήνα 1966
- Περί τους Τέκτονες, τον Τεκτονισμόν και την εισφοράν των εις τους αγώνας του Έθνους. Αθήνα 1971

Χρίστος Α. Ριζόπουλος

- Οι τίτλοι των Τεκτονικών Στοών της Κύπρου. Λευκωσία 1980
- Το χειρόγραφον της Λευκωσίας. Λευκωσία 1984
- Οι Τέκτονες του 1821. Αθήνα 1994

Λουκάς Λιναράς

- Πορεία Φωτός. Έκδοση Σπουδαστηρίου Ερευνών Εταιρίας των Φιλικών υπ αριθμ. 116, Αθήνα 1989

Δημήτρης Ιατρίδης

- Μονογραφία. Το κακό και η παθολογία της Ιστορίας. 1997 έκδοση othello.

Στα επιφανή μέλη της, συγκαταλέγονται οι:

DRAGOMIR	Gaius	Διπλωμάτης
ΑΔΑΜ	Κωνσταντίνος	Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΑΕΤΟΥΔΑΚΗΣ	Δημήτριος	Λογοτέχνης
ΑΙΛΙΑΝΟΣ	Κωνσταντίνος	Διπλωμάτης
ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΣ	Θεοδώριτος	Ιερέυς
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ	Κωνσταντίνος	Οικονομολόγος
ΓΑΜΒΡΟΥΛΗΣ	Κομνηνός	Φαρμακοποιός
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	Αθικιβιάδης	Ιατρός
ΓΡΙΜΑΛΔΗΣ	Γεώργιος	
ΔΕΣΥΛΛΑΣ	Ηλίας	Δικηγόρος
ΔΟΓΑΝΗΣ	Βασίλειος	Υφηγητής Πανεπιστημίου

ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΡΧΟΣ	Βασίλειος	Διπλωμάτης
ΖΕΡΒΟΣ	Σπυρίδων	Ιατρός
ΘΕΟΧΑΡΗΣ	Περικλής	Πρόεδρος Ακαδημίας Αθηνών
ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ	Σπυρίδων	Διπλωμάτης
ΚΑΚΑΒΕΛΑΚΗΣ	Νικόλαος	Καθ. Φυσικής - Γυμνασιάρχης
ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ	Αλέξανδρος	Βιομήχανος
ΚΑΛΙΑΣ	Αναστάσιος	Συμβολαιογράφος
ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗΣ	Εμμανουήλ	Καθηγητής Γερμανικών
ΚΑΜΠΑΣΗΣ	Γεώργιος	Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΚΑΝΕΤΑΚΗΣ	Εμμανουήλ	Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ	Ιωάννης	Ιατρός
ΚΑΡΑΝΤΖΑΛΗΣ	Δημοσθένης	Μητροπολίτης Χαριούμ
ΚΑΣΣΗΣ	Βασίλειος	Ιατρός
ΚΑΤΣΑΔΩΡΟΣ	Κυριάκος	Ψυχίατρος
ΚΡΗΤΙΚΟΣ	Παναγιώτης	Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ	Τάκης	Συγγραφέας
ΚΩΤΤΗΣ	Ξενοφών	Φαρμακοποιός
ΛΙΑΒΑΣ	Λάμπρος	Εθνομουσικολόγος
ΛΙΝΑΡΑΣ	Λουκάς	Λογοτέχνης
ΜΑΝΙΑΣ	Θεοφάνης	Ακαδημαϊκός
ΜΗΤΣΑΚΗΣ	Καρυοφίλης	Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΜΠΑΛΛΑΣ	Κωνσταντίνος	Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ	Φαίδων	Καθηγητής Πανεπιστημίου
ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΑΤΟΣ	Αναστάσιος	Καθηγητής Λογιστικής
ΠΑΠΠΑΣ	Άγγελος	Βιομήχανος
ΠΟΛΥΜΕΡΟΠΟΥΛΟΣ	Κωνσταντίνος	Βιομήχανος
ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ	Χρήστος	Δημοσιογράφος
ΣΠΑΝΟΣ	Γεώργιος	Πηλοιοκτήτης
ΣΠΕΤΣΙΟΣ	Ιάκωβος	Διπλωμάτης
ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ	Κωνσταντίνος	Χημικός Μηχανικός
ΣΤΕΦΑΝΟΥ	Αλέξιος	Διπλωμάτης
ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ	Αντώνιος	Τραπεζικός Υπάλληλος
ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΣ	Ξενοφών	Δικηγόρος, λόγιος

Η Στ. Ισότης

στην Αυστρία, Τσεχία

12-15 Ιουνίου 2014

Αποστολή 41 αδ. με επικεφαλής τον Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη επισκέπτονται την Βιέννη, το Μπρνό, όπου ο Σεβ. και οι αδ. της Στ. Vychazejiciko Slunce (Ανατέλλων Ηλιος) τους ξενάγησαν στο τεκτονικό μέγαρο της πόλεως, στον καθεδρικό ναό του Πέτρου και Παύλου, που δεσπόζει σε λόφο και φέρει σημαντικά αρχαία σύμβολα και παρέθεσαν γεύμα σε παραδοσιακή ταβέρνα.

Στην Βιέννη η αποστολή επισκέφθηκε τον καθεδρικό ναό του Αγίου Στεφάνου, του Αγίου Πέτρου, το ανάκτορο του αυτοκράτορα Φραγκίσκου Ιωσήφ και των Αψβούργων, το κοινοβούλιο, την Όπερα, τα μουσεία, ενώ την επομένη συμμετέσχε στον εορτασμό του θερινού ηλιοστασίου των Στ. του Μπρνό με αντιπροσωπείες της Μεγ. Στ. Τσεχίας, Αυστρίας, Σλοβακίας και Γερμανίας.

Ο Μεγ. Διδ. και ο Σεβ. της Στ. Ισότης ευχαρίστησαν για την φιλοξενία και αντάλλαξαν δώρα και ευχές. ■

Εγκαθίδρυση της Στ. Beneficenza υπ' αρ. 170

Αν. Κερκύρας

20 Μαρτίου 2015

Σύσσωμο το Συμβ. της Μεγ. Στ. της Ελλάδος υπό τον Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη και παρουσία του επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Ν. Βουργίδη, εγκατέστησε την νέα Στ. Beneficenza, παρουσία πολλών αδ. άλλων Κερκυραϊκών Στ.

Η Στ. συγκροτήθηκε από μέλη της Εθνικής Μεγ. Στ. και το πρώτο Συμβ. Αξιωμ. απαρτίστηκε από τους:

Σ. Δ. Σ. αδ. Νικόλαος Τσώμος
Α ΕΠ. αδ. Θεοφάνης Αυλωνίτης
Β ΕΠ. αδ. Σπυρίδων Ράλλης
ΕΥΧ. Σ. αδ. Σπυρίδων Φαρρούγγιας
ΘΗΣ. αδ. Νικόλαος Κοσκινάς
ΓΡΑΜ. Σ. αδ. Σπυρίδων Δραγομάνοβιτς
ΤΕΛ. Σ. αδ. Νικόλαος Αναστασόπουλος
ΕΛ. αδ. Νικόλαος Κοσκινάς
Α ΔΙΑΚ. Σ. αδ. Καπέλλης Σπυρίδων
Β ΔΙΑΚ. αδ. Σταμάτιος Δαλιάνης
ΕΣ. ΦΡ. αδ. Στυλιανός Ασηρέας

Ο Μεγ. Διδ. άνοιξε τις εργασίες, το Συμβ. εγκαθίδρυσε την νέα Στοά και εγκατέστησε τις αρχές της, κατά το τυπικό της Αμύλλης.

Ο Σεβ. αδ. Νικ. Τσώμος ευχαρίστησε το Συμβ. της Μεγ. Στ. τους αξιωμ. του τύπου της Υόρκης, τους Σεβ. των άλλων Στ., τους αδ. των στηλών, διαβεβαίωσε ότι η Στ. θα εργαστεί με αγάπη και σύμπνοια και ανεκήρυξε τον Μεγ. Διδ., τα ένδοξα μέλη, τον επιτ. Μεγ. Διδ. και τον Σεβ. αδ.

Δημ. Δενεδιό ως επίτιμα μέλη.

Για την νέα Στ. μίλησαν ο Σεβ. της Στ. Ηνίοχος Δημ. Δενεδιός, ο Σεβ. της Στ. Φιλογένεια Ιω. Ορφανίδης, ο Σεβ. της Στ. Lord Byron αδ. Bryan Jackson, ο αδ. Μηριάκος, ο αδ. Βασ. Κατσαρός, ο Σεβ. της Στ. Άγιος Ιωάννης Δημ. Μαμούρης, ο ενδ. αδ. Γ. Ματσόπουλος που οριοθέτησε την πορεία της νέας Στ. με τις έννοιες: ελπίδα, προοπτική και εντολή, ο ενδ. αδ. Κ. Πολίτης που ανέλυσε την έννοια αγαθοεργία, ο επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Ν. Βουργίδης που ευχήθηκε να επαυξηθεί η αγάπη και σύμπνοια των Κερκυραίων τεκτόνων και ο Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργης που υπογράμμισε ότι η συνένωση των Κερκυραίων τεκτόνων θα οδηγήσουν στις συνθήκες αποκτήσεως νέου τεκτονικού μεγάρου στο νησί, που

τόσο το αξίζει. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με δείπνο αγάπης των μελών και των φίλων. ■

Εορτασμός Θερινού Ηλιοστασίου 2014 Στοών Βορείου Ελλάδος και 10 ετών από την ίδρυση της Στ. Φιλογένεια υπ' αρ. 147

Αν. Κερκύρας

Την 7^η και 8^η Ιουνίου 2014 εορτάσθηκε με λαμπρότητα στο νησί των Φαιάκων, την Κέρκυρα, το Θερινό Ηλιοστάσιο των Στοών Βορείου Ελλάδος, το οποίο συνέπεσε την χρονιά αυτή με την επέτειο των 10 χρόνων από την ίδρυση της Στ. Φιλογένεια υπ' αρ. 147.

Στους διήμερους εορτασμούς παρέστησαν αντιπροσωπείες των Στ. Προμηθεύς υπ' αρ. 36 και Φοίνιξ υπ' αρ. 51 εν Αθ. Αθηνών, Φίλιππος υπ' αρ. 38 και Μέγας Αλέξανδρος υπ' αρ. 62 εν Αθ. Θεσσαλονίκης, Πλάτων υπ' αρ. 63 εν Αθ. Καβάλλας, Δωδώνη υπ' αρ. 58 εν Αθ. Ιωαννίνων, Αργοναύται υπ' αρ. 21 εν Αθ. Βόλου και Άγιος Ιωάννης υπ' αρ. 160, Lord Byron υπ' αρ. 150, Φιλογένεια υπ' αρ. 147 και Φοίνιξ υπ' αρ. 1 εν Αθ. Κερκύρας.

Κατά την πρώτη ημέρα των εκδηλώσεων οι φιλοξενοούμενοι αδ. μετὰ των συζύγων τους περιηγήθηκαν στη γραφική πόλη της Κερκύρας, ξεναγήθηκαν στο παλαιότερο πνευματικό ίδρυμα της Ελλάδος, την Ανα-

γνωστική Εταιρεία Κερκύρας (έτος ιδρύσεως 1836) και στο Μουσείο Ασιατικής Τέχνης που στεγάζεται στο επιβλητικό Ανάκτορο των Αγίων Γεωργίου και Μιχαήλ, άλλοτε έδρα των Άγγλων Αρμοστών και των Ελλήνων Βασιλέων. Ακολούθησε προσκύνημα στον Ιερό Ναό του Αγίου Σπυρίδωνος και γεύμα στο παραθαλάσσιο εστιατόριο του Ιστιοπλοϊκού Ομίλου Κερκύρας, εντός του Παλαιού Φρουρίου της πόλης.

Οι τεκτονικές εργασίες έλαβαν χώρα το απόγευμα της ίδιας ημέρας, στην αίθουσα εκδηλώσεων του ξενοδοχείου Corfu Holiday Palace. Τις εργασίες τίμησαν διά της παρουσίας τους ο Μεγ. Διδ. της Μεγ. Στ. της Ελλάδος αδ. Γεώργιος Βασιλογεώργης, ο επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Νικόλαος Βουργίδης, τα μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Κωνσταντίνος Πολίτης, Άγις Παπαδόπουλος, Γεώργιος Μπινιάρης, Ηλίας Κοντογιάννης και Παύλος Σαρώφ, τα πρώην μέλη Βασίλειος Κούτσος και Νικόλαος Μακρής. Το Μέγα Στρατόπεδο των Ιπποτών του Ναού της Ελλάδος και Κύπρου εκπροσώπησε το μέλος του Συμβουλίου και Μέγας Διοικητής του Μεγάλου Διοικητηρίου της Ιονίου Πολιτείας υπ' αρ. 6 Ιππ. Εμμανουήλ Αγγελιάκης. Το Μεγ. Περιστ. των τεκτ. της Βασ. Αψίδας της Ελλάδος εκπροσώπησε ο Περιφερειακός Μεγάλος Προκαθήμενος Δυτικής Ελλάδος ετ. Γεώργιος Πουλημένος.

Η ημερησία διάταξη περιελάμβανε εισαγωγή του Σεβ. της Στ. Φιλογένεια αδ. Ιωάννη Ορφανίδη και ομιλίες του Μεγ. Διδ. αδ. Γεωργίου Βασιλογεώργη και του πρώτου Σεβ. της Στ. Φιλογένεια, αδ. Στέφανου Ανεμογιάννη. Ακολούθησε επίσημο δείπνο σε αίθουσα του ξενοδοχείου.

Την επομένη ημέρα υπήρξε εκδρομή στην Παλαιοκαστρίτσα, προσκύνημα στην ιστορική Ιερά Μονή της Παναγίας Παλαιοκαστρίτσας (έτος ιδρύσεως 1225) και γεύμα στο εστιατόριο «Βράχος».

Όλοι οι επισκέπτες αναχώρησαν από το νησί με τις καλύτερες αναμνήσεις από την φιλοξενία των Κερκυραίων αδ. ■

Κοινή συνεδρία Στ. Μέλης - Izmir

12-15 Ιουνίου 2014

Η Στ. Μέλης έλκει τις καταβολές της από την Σμύρνη όπου ιδρύθηκε πριν από 150 χρόνια. Τον Μάιο του 2010 ο τότε Σεβ. αδ. Σταμάτης Πουληκούρας διοργάνωσε επίσκεψη στην κοιτίδα της Στ. στην Σμύρνη, σε συνεργασία με τον Σεβ. της Στ. Izmir Σμύρνης αδ. Αβράμ Σοριάνο.

Η φιλοξενία και οι κοινές εργασίες των Στ., ανέδειξαν την ουσία της χιλιοεπιωμένης εκφράσεως «Το Αιγαίο ενώνει και δεν χωρίζει τους δύο λαούς». Αντιπροσωπεία της Στ. 25 ατόμων επισκέφθηκε την Σμύρνη μετά συζύγων και και η φιλία επισφραγίστηκε με δώρα κατά την κοινή συνεδρία στο τεκτ. μέγαρο της Σμύρνης, αλλή και με την επίσημη πρόσκληση μας να επισκεφθούν την Στ. μας στην Αθήνα.

Σε ανταπόδοση της προσκλήσεώς μας οι αδ. της Στ. Izmir επισκέφθηκαν την χώρα μας (12 - 15 Ιουνίου 2014). Πενήντα αδ. μετά συζύγων και μελών άλλων Στ. τους υποδέχτηκαν στο αεροδρόμιο Εθ. Βενιζέλιος.

Το πρόγραμμα της παραμονής, των ξεναγήσεων έγινε μερίμνη του Σεβ. και με την συνεισφορά αδ. της Στοάς και αδ. που μιλούσαν την τουρκική.

Το πρόγραμμα είχε ως ακολούθως:

Στο ξενοδοχείο Όασις στην Γλυφάδα, η Στ. Μέλης διοργάνωσε συνέντευξη σε διαμορφωμένη αίθουσα.

Την επομένη η επίσκεψη στον Ιερό Βράχο της Ακροπόλεως, στο Μουσείο της Ακροπόλεως και στην Πλάκα με ξενάγηση τουρκόφωνης ξεναγού, ικανοποίησε ιδιαίτερα τους ξένους.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας έγινε κοινή συνεδρία των Στ. ΜΕΛΗΣ,

IZMIR και με την επικουρία της Στ. Όμηρος, στην οποία παρέστησαν 33 αδ. της Στ. ΜΕΛΗΣ, 31 της Στ. IZMIR και 18 της Στ. ΟΜΗΡΟΣ.

Οι θέσεις των αξ. της Στ. καταλαμβάνονται από τους αδ. των συνεργαζομένων Στ. ως ακολούθως:

Σεβ.	Γεώργιος Γκόργκας	Sodat Haciraioglu
Α΄ Επ.	Διονύσιος Τσαφταρίδης	Hakan Irtem
Β΄ Επ.	Νικόλαος Σαγιάς	
Ρήτωρ	Κωνσταντίνος Παπαδημητρίου	Selim Ferruh Ozkan
Γραμμ.	Γεώργιος Γαλανόπουλος	Hayrullah Karaahmetoglu
Ταμίας	Κωνσταντίνος Στρατάκης	Tayfun Karaveli
Δοκ.	Εμμανουήλ Γουβέλης	Ozgur Dokmetas
Ελεον.	Ιωάννης Θεοδώρου	Ozkan Dokmetas
Τελετ.	Γεώργιος Ζερβός	Tolga Uskuc / Recai Cabuk
Στεγ.	Νικόλαος Ρούσσης	Ozgur Usluer

Παρίστανται ο Σεβ. της Στ. Όμηρος Μπουρμπούλιας Αναστάσιος από τις συνεργαζόμενες Στ. Μέλης και Izmir οι πρ. Σεβ. αδ. Θεόδωρος Κατσιφής, Σταμάτης Πουηκούρας, Παύλος Νικηφοράκης και Avram Soriano, ο ομ. κοσμ. Γεώργιος Κοθύρης, ο κοσμ. Γεώργιος Στεφανής, ο Μεγ. Επιθ. αδ. Νικόλαος Αγγελιάκης, ο πρώην Μεγ. Α΄ Επ. ενδ. αδ. Βασίλειος Κούτσος, ο Μεγ. Τετ. αδ. Γεώργιος Μπινιάρης, ο Μεγ. Β΄ Επ. αδ. Γεώργιος Ματσόπουλος, ο προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Κωνσταντίνος Ποηίτης,

ο επίτ. Μεγ. Διδ. αδ. Νικόλαος Βουργίδης.

Ο Σεβ. καθωσορίζει τους επισκέπτες από τις Στ.: Προμηθείς, Υψηλάντης, Ιωνία, Ακρόπολις, Ρέα Κυβέλη, Πλωτίνος, Ηράκλειτος.

Σε εισαγωγική ομιλία ο Σεβ. με θέμα: «Τα τεκτονικά σύμβολα ως μία παγκόσμια γλώσσα», θυμίζει στους παρισταμένους τις πρώτες κοινές εργασίες των δύο Στοών (14/5/2011 στην Σμύρνη) όταν την θέση των Σεβ. κατείχαν οι αδ. Σταμάτης Πουηκούρας και Avram Soriano, ανεφέρθη στα τεκτονικά σύμβολα τα οποία κοσμούν το Ιερόν της Σκέψεως και στο τυπικό των τεκτονικών εργασιών τα οποία αναδεικνύονται ως μία παγκόσμια γλώσσα πλήρως καταληπτή από το πνεύμα και την ψυχή κάθε τέκτονος σε οποιοδήποτε σημείο της Γης ασχέτως χρώματος, τρόπου ζωής και θρησκευτικής πίστεως και τα οποία τον οδηγούν σε εκφάνσεις ανώτερες, ευρύτερες, λεπτότερες για την κατανόηση των τεκτονικών ιδεών. Τέλος ζητεί οι αδ. της Στ. Izmir να μεταφέρουν τον αδ. ασπασμό σε όλους τους αδ. των Στοών της Σμύρνης.

Κατόπιν τον λόγο λαμβάνει ο Β΄ Μεγ. Επ. Ενδ. αδ. Γεώργιος Ματσόπουλος ο οποίος ομιλεί με θέμα «**Ιωνία και Τεκτονισμός**» λέγοντας τα εξής:

Στην δυτική περιοχή της Μικράς Ασίας στον 8ο αιώνα π.Χ. μεταναστεύουν ελληνικά φύλα. Στο βόρειο τμήμα Αιοθείς, στο κεντρικό Ίωνες,

στο νότιο Δωριείς και αναπτύσσουν πολλά μεγάλα αστικά κέντρα.

Εκεί σημειώνονται (6^{ος} – 5^{ος} αιώνας π.Χ.) μεγάλες κοινωνικές αλλαγές.

- Αναπτύσσεται το εμπόριο και η ναυτιλία
- Μειώνεται η απόσταση ανάμεσα στους κατοίκους της γης και τους ακτήμονες

- Δημιουργείται η αστική τάξη, που περιλαμβάνει τεχνίτες, ναυτικούς και εμπόρους, η οποία παρεμβάλλεται ανάμεσα στους ακτήμονες και τους αριστοκράτες κατοίκους εκτάσεων

- Καταργείται σταδιακά το πολιτεύμα της μοναρχίας και της αριστοκρατίας

- Υιοθετείται το γραπτό δίκαιο
- Αναπτύσσεται η ελληνική θυρική ποίηση, που περιγράφει κοινωνικές

αλλαγές, την αποδέσμευση του ανθρώπου από τον μύθο και την επιβολή του κριτικού λόγου στην σκέψη.

Με τους μύθους ο άνθρωπος προσπάθησε να διατυπώσει την κοσμογονία, να ερμηνεύσει δηλαδή την δομή του κόσμου και την καταγωγή των μορφών του. Είναι δηλαδή ένας προφιλοσοφικός στοχασμός για το σύμπαν, την εξήγηση των φυσικών φαινομένων, των θεσμών και των κοινωνικών κανόνων, μιλάει για θεούς και ήρωες, για υπερφυσικά φαινόμενα.

Η μετάβαση από τον μύθο στον λόγο, από το παραμύθι στο επιχείρημα θεμελιώνεται στις ακτές της Μικράς Ασίας, αποτελώντας την μεγαλύτερη επανάσταση στην πορεία του ανθρωπίνου πνεύματος και στην θεμελίωση του σύγχρονου πολιτισμού και της επιστήμης.

Η σκέψη αυτή μεταπλάθει τον μύθο σε έννοια και καταρτίζει την ορολογία της φιλοσοφίας. Για παράδειγμα η αθανασία του θεού γίνεται αφθαρσία της ύλης και ο κόσμος τάξη και νομοτέλεια.

Κύριοι εκπρόσωποι: ο Θαλής που θεωρεί το νερό σαν δομικό στοιχείο του κόσμου που χαρίζει την ζωή, μια αντίληψη που υπάρχει σε όλες τις θεωρήσεις. Ο Αναξίμανδρος που θεωρεί ως δομικό στοιχείο το «άπειρο», την αδιαμόρφωτη μάζα, που δεν πεθαίνει (αφθαρσία της

ύλης). Ο Αναξίμανδρος προτείνει τον «αέρα» που ως ύλη και ενέργεια μαζί προκαλεί τα φυσικά φαινόμενα. Ο Ηράκλειτος προτείνει το «πυρ», που ανάβει και σβήνει και γίνεται θάλασσα, γη και ρεύματα, ισορροπώντας με σταθερότητα.

Η «Ιωνική επανάσταση», όπως ονομάστηκε ήρθε σε σύγκρουση με την «Δωρική αντίληψη», στην οποία υποτάσσεται η φύση σε μία μεταφυσική πραγματικότητα που διέσπασε την ενότητα του κόσμου, συνδυάζοντας το φαινομενικό με το πραγματικό, δίνοντας και μαθηματική και μυστικιστική έκφραση (Ελλεάτες Έλληνες φιλόσοφοι της Κάτω Ιταλίας).

Και οι δύο αντιλήψεις διατυπώνονται μέσα στην σκέψη των συντακτών των τεκτονικών τυπικών.

Από τον γεωγραφικό αυτό χώρο πέρασαν πολλοί λαοί. Αποτέλεσε την βάση πολλών κρατών στους αιώνες που έβαλαν την σφραγίδα τους και το αποτύπωμά τους. Και ερχόμαστε στους σύγχρονους καιρούς. Στην παγκόσμια ιστορία εμφανίζεται ένας νέος παράγοντας με αναμφισβήτητη επίδραση στην ηθική και πνευματική εξέλιξη της ανθρωπότητας, ο τεκτονισμός, ένα ιδιότυπο μυσταγωγικό σύστημα με όραμα την αγάπη μεταξύ όλων των ανθρώπων. Στην Σμύρνη, πατρίδα του Ομήρου, φθάνει νωρίς και αναπτύσσει την δημιουργικότητά του.

Στην περιοχή αυτή κατ' άλλους το 1738 αλλιά περισσότερο επιβεβαιωμένο από τον Άγγλο Αλέξανδρο Drummond το 1744 σημειώνεται η ύπαρξη στοάς. Η λειτουργία των διομοιογήσεων (capitulations) (εμπορικών ευκολιών) εξασφαλίζει σχετική αυτονομία κοινωνικών εκδηλώσεων ενώ η παρουσία πολυάριθμων Ελλήνων και άλλων ξένων διοικείται τα κύματα του διαφωτισμού και των αρχών του.

Έτσι ιδρύονται Στοές όπως ο «Μέλης» (1867), παρατεκτονικές ή φίλα προσκείμενες ενώσεις όπως η «Εμπορική Ιωνική Λέσχη» με σημαντική φιλανθρωπική δράση.

Πλούσιες οι αναφορές για τον Τεκτονισμό στις ελληνικές εφημερίδες «Αμάθεια», «Παλιγγενεσία», «Ιωνία» (χορός τεκτόνων για την ενί-

σχυση θυμάτων από πυρκαγιά 21.01.1866), ενίσχυση της Ευαγγελικής Σχολής από την «μασονική λέσχη του Αγίου Γεωργίου» (03.02.1867) αναφορά σε λειτουργία στοών όπως «Φοίνιξ», «Όμηρος», «Νίκη», «Άγιος Ιωάννης», - πιθανώς αγγλόφωνη, «Δικράν» - αρμενόφωνη, «Σιών» (03.02.1867), ενίσχυση των σεισμοπαθών της Μυτιλήνης, των πλημμυροπαθών της Μενεμένης (1868), του παρθεναγωγείου του «Αγίου Πνεύματος».

Η ελληνόφωνη Στοά «Νίκη» οργανώνει τελετή μνήμης για τον πρωθυπουργό της Ελλάδος αδ. Επαμεινώνδα Δεληγεώργη (1879).

Από αυτές υπό την αιγίδα της Αγγλικής Επαρχιακής Μεγ. Στοάς της Τουρκίας «Provincial Grand Lodge of Turkey», λειτουργούσαν οι Στ. «Όμηρος» (1860), «Νίκη» (1862), «Άγιος Ιωάννης» (1863), «Άγιος Γεώργιος», «Δικράν» (1864), «Σιών» (1878), η Στοά «Μέλης» (1867) υπό την αιγίδα της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας, η Στοά «Φοίνιξ», «Ιωνία» υπό την αιγίδα της Μεγ. Ανατολής της Ιταλίας, η Στ. «Les Nations Reunies».

Χαρακτηριστικό γεγονός των προσανατολισμών των τεκτόνων αποτέλεσε το σχέδιο «Σκαλιέρη». Ο Κλεάνθης Σκαλιέρης διακεκριμένο στέλεχος της Μεγάλης Ανατολής της Γαλλίας, εκπροσωπώντας επώνυμους Έλληνες της Κωνσταντινούπολης συνδέθηκε με στενή φιλία με τον διάδοχο του σουλτάνου Μουράτ, τον οποίο μύπησε στην ελληνική στοά «Πρόοδος» για να ενθαρρύνει τις φιλελεύθερες τάσεις του. Η μύ-

πηση έγινε στην κατοικία του διαπρεπούς Γάλλου νομικού Λουδοβίκου Αμιάμπη, στενού πολιτικού φίλου του τέκτονα Γαμβέττα. Ο Αμιάμπη με παρακίνηση του Μουράτ ανέλαβε να εισηγηθεί την δομή και τις αρχές ενός σύγχρονου Συντάγματος, που προέβλεπε μέχρι και συνεκπαίδευση μουσουλμάνων, χριστιανών και εβραίων ώστε να βλέπουν ο ένας τον άλλο «ως αδελφό και όχι ως αντίπαλο». Ο Μουράτ με απόρρητη αναφορά του στην «Μεγάλη Ανατολή» επεσήμανε ότι: «Οι ανατολικόησάοί μας, τόσο διαιρεμένοι από διαφορετικές θρησκείες και εθνότητες θα καταστούν ικανοί να βαδίζουν στην οδό της αθηθικής προόδου».

Η ανάρρησή του στον σουλτανικό θρόνο (Μάιος – Αύγουστος 1876) δικαίωσε τις πιο αισιόδοξες ελπίδες. Εξήγγειλε σύνταγμα δυτικού τύπου, βασισμένου στην ισότητα των πολιτών, ανεξάρτητα από φυλή, θρησκεία. Η εκθρόνισή του όμως και η άνοδος του συγκεντρωτικού Αβδούλ Χαμίτ ματαίωσε την προσπάθεια και ο Μουράτ φυλακίστηκε. Ο Σκαλιέρης, αφού απέτυχε να τον αποφυλακίσει διέφυγε μυστικά στην Ελλάδα συνεχίζοντας την προσπάθειά του.

Οι ιδρυτές των στοών και ιδίως της Στ. «Πρόοδος» απέβλεπαν στην προσέλευση διακεκριμένων προσωπικοτήτων όλων των μειονοτήτων, όπως και Οθωμανών, όπως και ο Ναμίκ Κεμάλ, οι πρίγκιπες Νουρεντίν και Κεμαληντίν, αξιωματούχων της αυλής και του κράτους. Εμπνευσμένος από τις ιδέες της μεταρρυθμίσεως του Τανζιμάτ προωθούσαν την αρχή της συναδελφώσεως των εθνικών και θρησκευτικών ομάδων και να συμβάλουν στην αποκατάσταση μιας δίκαιης πολιτικής και κοινωνικής ειρήνης.

Η ομάδα Σκαλιέρη συνδύασε την προσήλωση στις αρχές του τεκτονισμού με την εισαγωγή στην Τουρκία ενός καθεστώτος ισοπολιτείας, ελευθερίας και συναδέλφωσης όλων των πολιτών ανεξαρτήτως προελεύσεως ή πίστεως.

Πολλές φορές ο ιστορικός αναλογίζεται, σκέπτεται κοιτώντας προς τα πίσω προσπαθεί να πιάσει το νήμα της ιστορίας, σαν ένα άλλο μίτο της Αριάδνης, κόρης του Μίνωα της Κρήτης.

Και αφού το ανακαλύψει, δώσει την ερμηνεία, σχηματίσει το ψηφιδωτό και την, όσο γίνεται σαφή εικόνα, σκέπτεται και αναστοχάζεται. Τί θα είχε γίνει εάν το σχέδιο των φιλελευθέρων ανθρωπιστών τεκτόνων και του φωτισμένου Μουράτ του Ε' είχε επιτύχει;

Άλλος θα ήταν ο ρους της ιστορίας. Ίσως χωρίς τόσο αίμα και απομα-

κρύνσεις εκατέρωθεν πληθυσμών από τις εστίες. Ίσως ...

Η ανθρώπινη όμως πορεία δεν ερμηνεύεται με υποθέσεις. Τα γεγονότα είναι μία πραγματικότητα που δεν αμφισβητείται. Σκληρή, κυνική, συχνά απάνθρωπη. Εκεί μπαίνει η ανάγκη ενός τεκτονικού οράματος, που θα γνωρίζει καλά την ιστορία ώστε να διδαχτεί και να την ξεπεράσει. Και αυτό μπορεί να γίνει εάν όλοι σταθερά και ειλικρινά το θέλουν».

Ο Σεβ. Στ. Izmir Sedat Haciraifoglu ομιλεί με θέμα: **«Θεμέλια της αγάπης, του σεβασμού και της ανοχής στην Μικρά Ασία»** και ήλγει τα εξής: Αγαπητέ Σεβ. Γεώργιε Γκόργκα,

Κατ' αρχάς θα θέλαμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας για τη θερμή υποδοχή και το ενδιαφέρον που μας δείξατε.

Σας φέρνω αδ. αγάπη και σεβασμό από τους αδ. της Μικράς Ασίας. Θα ήθελα να σας μιλήσω για την μικρασιατική φιλοσοφία της Ανοχής.

Θα σας μιλήσω για τρεις ανθρώπους που έθεσαν τα θεμέλια της μικρασιατικής αγάπης, του σεβασμού και της ανοχής: Τον Mevlana Celaleddin Rumi, έναν από τους σπουδαιότερους μύστες ποιητές που έζησε στην Μικρά Ασία κατά τον 13^ο αιώνα, τον Haci Bektas Veli, που ίδρυσε το τάγμα των Μπεκτασήδων (Bektashi) και τον Yunus Emre τον αέναο φιλόσοφο ποιητή.

Οι εφαρμογές της αδελφικής αγάπης, του σεβασμού και της ανοχής στα Διονυσιακά Μυστήρια στην Μικρά Ασία, παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον. Υπάρχουν πολλά ωραία (παρα)δείγματα σε αυτή την περιοχή, τα οποία μπορεί κανείς να παρατηρήσει ξεκινώντας με την αυτοκρατορία των Χετταίων, τους Λυδούς, την Ελληνιστική εποχή, την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, το Βυζάντιο και τη δυναστεία των Σελητζούκων (Τούρκων).

Συνεπώς, αναλογικά με τη φυσική πολύ-πολιτισμική σύνθεση, η κοινότητα των ανθρώπων της Μικράς Ασίας κιόλας γαλουχήθηκε με την αδελφική αγάπη και σεβασμό. Οι πληθυσμοί είχαν αναπτύξει το αναγκαίο υπόβαθρο για να μεταποτίσουν την πίστη τους από τις πολυθεϊστικές θρησκείες στις εξ αποκολύψεως θρησκείες.

Τόσο οι ντόπιοι πληθυσμοί, όσο και οι μετανάστες σε αυτή τη γη (της Μικράς Ασίας), υιοθέτησαν εξ αποκαλύψεως θρησκείες, τον Χριστιανισμό και το Ισλάμ στη συνέχεια, αφού σταμάτησαν να πιστεύουν τις παιδιότητες πατροπαράδοτες θρησκείες τους. Στο πλαίσιο αυτό και οι δύο έχουν το ίδιο «πιστεύω», την Πατρεία και την Πίστη στη φύση. Πήραν τους κανόνες των θρησκειών που υιοθέτησαν και τους ήλιαναν και προσέθεσαν συνθετικά τον πολιτισμό της φύσης σε αυτές. Ούτε ο Χριστιανισμός στην Μικρά Ασία είναι δογματικός (όπως ο Καθολικισμός), ούτε το Ισλάμ (στην Μικρά Ασία) είναι προσανατολισμένο στον αραβικό δογματισμό. Προερχόμενοι από τις πολυθεϊστικές θρησκείες και τα μυστήρια τους, οι άνθρωποι (της περιοχής) αντιλήφθηκαν ότι η αγάπη, ο σεβασμός και η ανοχή, αποτελούν την κύρια βάση όλων των πίστων στις αποκεκαλυμμένες από τον Θεό θρησκείες.

Στην Μικρά Ασία τόσο οι ντόπιοι όσο και οι μετανάστες (επήλυδες), έζησαν μαζί σε μικτές κοινότητες αρκετά εύκολα. Έκτιζαν τα σπίτια τους δίπλα ο ένας στον άλλον και πολλοί εξ αυτών πραγματοποιούσαν μικτούς γάμους. Ακόλουθοι διαφορετικών θρησκειών και πιστεύω, σεβόντουσαν την πίστη και τα ήθη και έθιμα του άλλου, με αγάπη, σεβασμό και ανοχή. Ως αποτέλεσμα, εξελίχθηκαν να ζουν μαζί με τις διαφορετικότητες τους ως (κοινό) τρόπο ζωής.

Αυτή είναι η συνταγή και η περιγραφή αυτού που ονομάζουμε: μικρασιατική αγάπη, σεβασμός και ανοχή.

Θεμέλιο αυτής της φιλοσοφίας είναι τρεις φωτισμένοι φωτοδοτές, οι οποίοι διαμόρφωσαν ως διδάσκαλοι την ανθρωπότητα με κήλιος,

με το Παγκόσμιο Φως το οποίο μετέδωσαν. Στην Μικρά Ασία το φως της αγάπης, της ανοχής και της ελπίδας έλαμψε από τους Mevlana Celaleddin Rumi, Haci Bektas Veli και Yunus Emre.

Από το 1207 έως το 1273 ο Mevlana, από το 1209 έως το 1271 ο Haci Bektas Veli και από το 1240 έως το 1320 ο Yunus Emre, σαν τρεις πλευρές ενός ισόπλευρου τριγώνου έλαμψαν από τρεις πλευρές της Μικράς Ασίας και ξεκίνησαν έναν αγώνα εναντίον των προλήψεων και της μισαλλοδοξίας.

Σύμφωνα με τους τρεις αυτούς φωτοδότες, ο άνθρωπος είναι το κέντρο και ο άξονας του σύμπαντος. Ο άνθρωπος είναι το μόνο ον (ζωντανός οργανισμός) που διαθέτει νου και σοφία. Ακόμα, το ότι ο Θεός είναι ο δημιουργός όλης της ζωής, ο άνθρωπος, είναι ο μόνος ζωντανός οργανισμός που το κατάλαβε και το αντιλήφτηκε με το νου και τη σοφία του. Ο άνθρωπος με το νου και τη σοφία είναι ο δημιουργός της προόδου. Με αυτά δημιουργεί την παγκόσμια τάξη, εντός της οποίας ζούμε.

Ο Mevlana, για τον οποίον όλα είναι ποίηση, αναφέρεται στην αγάπη, την ανοχή, τον σεβασμό και την ανθρώπινη αγάπη και γράφει:

«Έλα, πλησίασε, όποιος και αν είσαι,

Περαστικός, ειδωλοήατης, ήατης της φωτιάς (ζωροαστριστής),

Έλα, ακόμα και αν έχεις παραβεί τους όρκους σου χίλιες φορές,

Πλησίασε και έλα πάλι ξανά,

Το δικό μας, δεν είναι το καραβάνι της απειπισίας!»

Ο Mevlana τρέφει την παγκόσμια αγάπη και ανοχή για πάρα πολλά χρόνια με την φιλοσοφία και την ποίηση του.

Ο Haci Bektas Veli μετέφερε μια νοοτροπία, η οποία συνδυάστηκε και διαμόρφωσε τις ηαϊκές παραδόσεις εντός του φωτός των εξ αποκαλύψεως θρησκειών. Εξ αιτίας αυτού τιμήθηκε το όνομα του και ευλογήθηκε στην περιοχή του ως Άγιος Χαράλαμπος.

Δίδαξε να μην βλέπει αφ υψηλού ή να μην παραβλέπει κανείς κανένα και εργάστηκε για να ανυψώσει όλους σε υψηλότερη ηθική, καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και μεγαλύτερο όφελος για όλη την ανθρωπότητα. Εργάστηκε ώστε να μην δίνει σημασία στην κακή πλευρά των ανθρώπων, καθώς διέθετε την αρετή της ανοχής, συνδυάζοντας όλη την ανθρωπότητα υπό του φωτός της παγκόσμιας φιλίας και αγάπης. Αντι-

λαμβάνονταν όλα τα έθνη και όλες τις θρησκείες ίσα και δεν θεωρούσε κανένα καλύτερο από τον άλλο.

Ανοχή δεν είναι να δίνεις το χέρι σου σε ανθρώπους που έχουν την ίδια νοοτροπία μαζί σου, δεν είναι να τους χαμογελάς και να μην πράττεις το καλό για αυτούς. Ανοχή είναι να ανοίγεις σε όλο τον ανθρώπινο κόσμο οποιοσδήποτε ιδέες, πίστεις, πρακτικές και συμπεριφορές και αν έχει.

Τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά του Yunus Emre είναι ότι είναι διανοητικά ανθρωπιστής. Αγαπάει όλη την ανθρωπότητα και όχι μόνο τους μουσουλμάνους. Πιστεύει ότι με αυτή τη νοοτροπία θα διαμορφωθούν η ευτυχία και η άνεση.

Mas ήει: «Το να σπάσει μία μόνο Ανθρώπινη Καρδιά θα σκιάσει όλες τις ενέργειες (που έχουν πραγματοποιηθεί στο όνομα) του Θεού!»

Ο Yunus Emre έχει καταθέσει στην ποίηση του την ιδέα να κοιτάμε όλα τα έθνη ως ένα και την ομορφιά και την άνεση για να κερδίζουμε τις καρδιές (των ανθρώπων). Ποτέ δεν υπήρξε φανατικός ή μονόπλευρος. Πάντοτε ήταν εναντίον των στενόμυαλων.

Αγαπητοί μου αδ., προσπάθησα να σας μεταφέρω τη φιλοσοφία της ζωής των τριών μεγάλων ανδρών που ανατράφηκαν στην Μικρά Ασία, με τη σκέψη ότι οι τρεις άνδρες θα είναι μια Πηγή Φωτός για όλη την ανθρωπότητα».

Εν συνεχεία ο Σεβ. της Στ. Όμηρος Αναστάσιος Μπουρμπούηλιας, ανέφερε, ότι ευρισκόμεθα εις το Ιερόν της Σκέψεως προς αναζήτηση της

Αληθείας, με τα βλέμματα στραμμένα προς το Φως που είναι για όλους Ένα. Με εργαλεία την σφύρα και την σμίλη ασ εργαστούμε από κοινού για την ανοικοδόμηση του ναού και ασ ενώσουμε τα χέρια μας σε μία παγκόσμια τεκτονική άλυσσ δοξάζοντας τον Μ.Α.Τ.Σ. δοξάζοντας τον άνθρωπο.

Ο προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Κωνσταντίνος Πολίτης είπε, ότι πρέπει να είναι έξω από τη θύρα σύνορα, γλώσσες, θρησκείες, πόλεμοι, εξ αιτίας των ατάκτων σκέψεων. Εμείς ευρισκόμεθα σε ένα ιδιαίτερο χώρο, όπου εργαζόμεθα να μετατρέψουμε τις άτακτες σκέψεις να τις κάνουμε τακτικές, ώστε να καταλήξουν να γίνουν αρμονικές. Αυτό θα γίνει, όταν θα φθάσουμε στην τεκτ. άλυσσ. Είμεθα τυχεροί που ανήκουμε στο παγκόσμιο τεκτονικό σύστημα. Δεν υπάρχει ελληνικός ή τουρκικός Τεκτονισμός και τονίζει τα λόγια του Rumi «πλησίασε και έλα ξανά!». Ο ενδοξοτ. επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Νικόλαος Βουργίδης εκφράζει τα συχαρητήριά του για την πρωτοβουλία της φιλοξενίας της Στ. Izmir. Οι σχέσεις της Μεγ. Στ. της Ελλάδος με την Μεγ. Στ. της Τουρκίας ήσαν και είναι πάντα στενά αδελφικές.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας εορτάστηκε το θερινό ηλιοστάσιο από κοινού στο ξενοδοχείο Όασις, στο οποίο παρευρέθησαν ο επιτ. Μεγ. Διδ. Νικ. Βουργίδης και ο ενδ. Β' Μεγ. Επ. Γεωργ. Ματσόπουλος.

Οι αδ. της αντιέρα όχθης μας εξέπληξαν ευχάριστα, όταν ο Επιθ. της Στ. Izmir μας παρουσίασε, με οπτικό υλικό, ιστορική έρευνα για την παρουσία της Στοάς Μέλης στις αρχές του 20^{ου} αιώνα στην Σμύρνη. Το υλικό αυτό παραδόθηκε στην Στοά. Ακολούθησε ομιλία του Α' Επ. αδ. Διον. Τσαφταρίδη για το θερινό ηλιοστάσιο, η οποία μεταφραζόταν στην τουρκική γλώσσα από τον αδ. Κώστα Κεσίσογλου. ■

Στ. Ποσειδωνία υπ' αρ. 2 Πειραιώς

Πανηγυρικός εορτασμός της 150ετηρίδος

24.11.2014

Με λαμπρότητα εορτάστηκε η επέτειος της Στ. Ποσειδωνία με την παρουσία 35 αντιπροσωπειών και πολλών αδ. μεταξύ των οποίων ήσαν, επιθ., κοσμήτορες, αξιωματούχοι του Τύπου της Υόρκης, οι ενδ. αδ. Π. Λούρης, Γ. Ίβος, Η. Κοντογιάννης, Γ. Ματσόπουλος, Κ. Πολίτης και ο επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Ν. Βουργίδης.

Ο Σεβ. αδ. Γ. Χατζηπαπός ευχαρίστησε τους παρευρισκομένους, αναφέρθηκε αναλυτικά στην διαδρομή της Στ. από την ίδρυσή της το 1864 μέχρι την αφύπνισή της την 16^η Μαρτίου 1990, στο πλούσιο πνευματικό και φιλανθρωπικό έργο και κάλεσε τον επίτιμο και πρώτο μετά την αφύπνιση της Στ. Σεβ. αδ. Ανδρέα Κύρρη στον οποίο επέδωσε εγχάρακτο αναμνηστικό κρύσταλλο. Ο αδ. Α. Κύρρης αναφέρθηκε στην προσπάθειά του, η οποία με την βοήθεια 13 τεκτόνων επέτυχε στο στόχο της. Ακολούθησαν οι πρώην Σεβ. αδ. Γεώργιος Παπαδέας, Ανδρέας Κοντογιάννης, Νικ. Παρασκευόπουλος, Λουκάς Χόνδρος, ο επιτ. Σεβ. Παν. Κηουκίνας οι οποίοι εξέφρασαν τις ευχαριστίες και τις ευχές τους.

Ακολούθως ο προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Κ. Πολίτης μετέφερε τις ευχές και τον τρ. αδ. ασπ. του αναρρωνύοντος Μεγ. Διδ. και τόνισε ότι η παρουσία τώσων αδ. καταδεικνύει την αναγνώριση του πολύπλευρου έργου της Στ. και την βεβαιότητα ότι οι σφύρες θα κρούουν αρμονικά.

Μετά από παράκληση του Σεβ. ο αδ. Ιω. Μποτσαράκος της Στ. Ορφεύς, διεθνούς φήμης καλλιτέχνης, ψάλλει τον ύμνο προς το Φως και όλοι μαζί τον συνοδεύουν στον Εθνικό Ύμνο.

Τις εκδηλώσεις ολοκλήρωσε δείπνο στον Ναυτικό Όμιλο Ελλάδος,

προσφορά της Στ. Ποσειδωνία.

Η Στ. εξέδωσε ιδιαίτερα επιμελημένο ιστορικό ρεύκωμα, στο οποίο διαλαμβάνονται πλούσια ιστορικά στοιχεία με μηνύματα του Μεγ. Διδ. αδ. Βασιλογεώργη, του Μεγ. Επιθ. αδ. Ν. Ρηνιώτη, ο οποίος υπογραμμίζει ότι η Στ. "αποτελεί αναμμένο φάρο γνώσεως, οράματος και ελπίδας για όλους όσους θέλουν να αφήσουν ένα κόσμο έστω λίγο καλύτερο στις νέες γενεές".

Ο Σεβ. Γ. Χατζηπαπιάς διαπιστώνει ότι το ισοζύγιο της λειτουργίας της Στ. κλίνει προς το θετικό, ενώ η πλούσια κοινωνική και φιλανθρωπική δράση, συνδυαζόμενη με τον προωθημένο φιλοσοφικό προβληματισμό, που τόσο γόνιμα καλλιιεργήθηκε στις τάξεις της, αποτυπώνεται κωδικοποιημένα στο ρεύκωμα.

Ιστορία της «Ποσειδωνίας» από την ίδρυσή της το 1863 μέχρι και την αφύπνισή της το 1990

Η Στ. Ποσειδωνία ιδρύθηκε το 1863 στον Πειραιά, αρχικά με το όνομα Ποσειδών. Ταυτόχρονα ιδρύονται και η Στ. Πανελλήνιον στην Αθήνα, η Στ. Σκουφάς στη Χαλκίδα, η Στ. Κέρκυρα στην Κέρκυρα, η Στ. Αρχιμήδης στην Πάτρα, η Στ. Παίδες Λεωνίδου στη Σύρο, η Στ. Ρήγας Φεραίος στη Λαμία, η Στ. Πρόοδος στο Άργος κ.ά.

Οι Στοές αυτές συνενώθηκαν το έτος 1864, (η Στοά με το όνομα Ποσειδωνία) και ζήτησαν από τη Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας, την άδεια ιδρύσεως ανεξάρτητης Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος αλλήλ η Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας αρνήθηκε και επέτρεψε μόνο την ίδρυση Ανωτάτου Τεκτονικού Διευθυντηρίου στην Αθήνα, υπό την αιγίδα της, στο οποίο προΐσταντο οι αδ. Δημήτριος Μαυροκορδάτος υπουργός, Σπήλιος Αντωνόπουλος υπουργός και Νικόλαος Δαμασκηνός καθηγητής Πανεπιστημίου.¹ Την 16^η Φεβρουάριου 1866 το εν Ελλάδι Τεκτονικό Διευθυντήριο απύθνε τον δημοσιευθέντα ιστορικό πίνακα, στο περιοδικό «Γνώμων» με τον οποίο εκφράζεται η ευχή, να ιδρυθεί στην Ελλάδα, ανεξάρτητο τεκτονικό κέντρο. Στον πίνακα η Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας δεν απάντησε αμέσως, διότι πίστευε, ότι δεν ήταν ακόμη καιρός να συσταθεί στην Ελλάδα ανεξάρτητο κέντρο. Επακολούθησε μακρά αλληλογραφία μεταξύ του Διευθυντηρίου και της Μεγάλης Ανατολής και τότε μόνον η Ιταλική Τεκτονική Δύναμη μετεπίσθη, όταν κατενόησε, ότι το Διευθυντήριο απηκούσε την γνώμη και των οκτώ Στοών, οι οποίες ζήτησαν την απαίτηση από την Ιταλική εξάρτηση. Έτσι με χωριστούς πίνακες η Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας εξέδωσε

¹ Μ.Σ.Τ.Ε.

Ε.Δ.Τ.Μ.Α.Τ.Σ.
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΤΕΚΤΟΝΙΑ ΙΤΑΛΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
Επιστήμη, Ελευθερία, Εργασία, Αδελφότης, Αλληλεγγυότης
ΜΕΓ. ΑΝΑΤ. ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΤΕΚΤΟΝΙΑΣ

Ιδών τον εξ Αθηνών τεκτονικό πίνακα του Ημετέρου Τεκ. Διευθυντηρίου εν Ελλάδι, υπό ημερομηνία 16 Φεβρουάριου 1867 μ.Χ. δι ου εξαιτείται, όπως δύνηται, να ενεργή, ως αυτόνομον Κέντρον, και ούτω αποκατασταθή Μ.Α. της Ελλάδος, ως και παρά τοις λοιποίς ελευθέροις έθνεσι,

Ο Μ. Δ. του Τάγμ. ψηφίζει.

- A. Το εν Αθήναις Ημέτερον Τεκτονικόν Κέντρον και τούτο αποκληθή Μ.Α. κηρύσσεται αυτόνομον.
B. Αι οκτώ υπαριθμούμεναι Στοαί απολύονται του εξαρτήματος της Μ.Α. της εν Ιταλία Τεκτονίας, όπως δυνηθώσι, να αποκαταστήσωσι το νέον Τεκτ. Κέντρον εν Ελλάδι.
Γ. Η Μ.Α. της εν Ιταλία Τεκτονίας υπόσχεται να αναγνώριση την αποκαταστησομένην Ελληνικήν Μ.Α. και να παραδεχθή αυτήν ως κανονικην εις τας ανταποκρίσεις αυτής. Εκτελεστέον παρά του αναπληρωματικού Μ.Δ. αδ. Λ. Φραπόλλη.

Εν Φλωρεντία τη 7 ημ. 2 μν., Λ. Φ. 1000+867

Παρά τον Μ.Δ.
Ο Α' Πρόσθ. Μ.Δ.
Λ. ΦΡΑΠΟΛΛΗΣ
Ο Μ. Αρχιεοφ.

Ο Μ.Δ.
Φ. ΔΕ ΛΟΥΚΑΣ
ΠΙΟΣ ΑΔΟΥΚΗΣ

ΛΕΣΧΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΗΣ ΑΝΩΘΕΝ ΔΙΑΤΑΓΗΣ

«Πανελλήνιο» εν Αθήναις, «Αρχιμήδης» εν Πάτραις, «Ποσειδωνία» εν Πειραιεί, «Υιοί Λεωνίδου» εν Σύρω, «Σκουφάς» εν Χαλκίδος, «Ρήγας Φεραίος» εν Λαμία, «Κέρκυρα» εν Κέρκυρα, «Πρόοδος» εν Αργεί.

Ευθύς δε ως ελήφθη το Διάταγμα τούτο, το Διευθυντηριον συνέστησε την προσωρινήν Μεγάλην Ανατολήν, ήτις και ανέλαβε να προσκαλέση τας υφισταμένας Στοάς, όπως εκλέξωσι τους Αντιπροσώπους των προς συγκρότησιν Συντακτικής Συνελεύσεως. Ούτως εξελέγησαν οι αδ.: Α. Γόντος, Δαμασκηνός, Π. Παλατινός, Ε. Σταυρόπουλος, Μ. Δροσίνης, Α. Γλαύκης, Ε. Μύδρος, Λ. Αργυρόπουλος, Α. Καθύβας, Σ. Δουκάκης, Σ. Αντωνόπουλος, Γ. Γληνός, Α. Κριτής και Α. Βαρελάδες. Η Συνέλευσις συνήλθε την 18 Φεβρουάριου εις το τότε εν Αθήναις Τεκτονικόν Μεγάρον, τό εντός τής οικίας του Π. Κλάδου παρά την Πύλην της Αγοράς, όπου κατώκει ο αδ. Ανδρέας Καθύβας και υπό την προεδρίαν της προσωρινής Μεγάλης Ανατολής ευθύς, εξ αρχής επελήφθη του έργου της, του συνισταμένου εις το να συντάξη και επικυρώση το Σύνταγμα, τους Γενικούς Κανονισμούς και τον Οργανισμόν της Μεγάλης Ανατολής ης Ελλάδος. Το έργον τούτο επερατώθη την 2α Απριλίου 1867, ότε εψηφίσθησαν άπαντα τα παρασκευασθέντα υπό της προσωρινής Μεγάλης Ανατολής και εξελέγησαν τα μέλη της τακτικής Μεγάλης Ανατολής. Ταύτα συνελθόντα εις ειδικήν συνεδρίασιν διένειμαν προς ήλληλη τα αξιώματα, αφήσαντα κενήν την θέσιν του Μεγάλου Διδασκάλου, το ύπατον αξίωμα του οποίου εις ουδένα μεταξύ αυτών ενόμιζον εύλογον να απονεύμωσι. Τούτου την χρέη απεφασίσθη να εκπληρή ο Πρόσθετος Μέγας Διδάσκαλος Νικόλαος Δαμασκηνός, καθηγητής του Αστικού και Εμπορικού Δικαίου εν τω Εθνικώ Πανεπιστημίω. Συγκροτηθείσης ούτω της Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος εις Σώμα, η Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας ώρισε την 3ην Ιουνίου 1867, ως Όμηρον Φιλίας παρα τη θυγατρί της, τον τότε Καθηγητήν του Πανεπιστημίου αδ. Φραγκίσκον Πυλαρινόν.²

² Ιστορία Τεκτονισμού Δ. Π. Καλογερόπουλος

ελληνιστί τα ανάλογο Διάταγμα. Η Ποσειδωνία τέθηκε σε ύπνο στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, σύμφωνα μάλιστα με ηεύκωμα της Μεγ. Στοάς της Ελλάδος του 1998 στα 1906. Με πίνακα της Μ.Σ.Τ.Ε. στις 14.03.1990 αφυπνίσθηκε εν Ανατ. Πειραιώς και κοιηάδι Κηφισού.

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η ιστορία της Ποσειδωνίας μέσα από την διαδρομή του Τεκτονισμού στην Ελλάδα

Ο Τεκτονισμός στον Ελληνικό χώρο λειτούργησε σε τρεις φάσεις που δεν έχουν ποηήλα κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους.

Περίοδος (1740-1821)

Η πρώτη περίοδος άρχισε γύρω στο 1740 και έφθασε μέχρι την επανάσταση του 1821. Έτσι η προσπάθεια για την δημιουργία της Μεγάλης Ανατολής στην Ελλάδα άρχισε από το Διονύσιο Ρώμα το 1811 με συμπαραστάτη του τον Δούκα του Σάσεξ, τότε Μεγάλο Διδάσκαλο της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας (1813). Μετά ακολούθησε μια περίοδος αδράνειας (1821 - 1863). Αυτή η ανάπαυλα δράσης τεκτονικών στοών διατηρήθηκε μέχρι την ένωση της Επτανήσου με την μητέρα πατρίδα το 1863.

Περίοδος (1863-1976). Ο Τεκτονισμός της Μεγάλης Ανατολής

Το έτος 1863 είναι χαρακτηριστικό για τον Τεκτονισμό. Μετά από αγώνες, κινήματα και διαδηλώσεις το 1862 ανατρέπεται ο Όθων. Μετά την αποχώρησή του επικρατεί στη χώρα κατάσταση χαώδης. Επεμβαίνουν και πάλιν οι προστάτιδες δυνάμεις και αναθέτουν το βασιλικό θρόνο στον πρίγκηπα της Δανίας Γεώργιο Χριστιανό. Στις 18.03.1863 γίνεται η αναγόρευσή του ως Γεωργίου του Α' Βασιλέως των Ελλήνων. Πριν φθάσει στην Ελλάδα περιοδεύει τις βασιλικές αυλές της Ευρώπης με υπασπιστή του, τον στρατηγό αδ. Δημ. Καλλιέργη, ήρωα του 1821, πρώην υπουργό, πρέσβη και κυρίως πρωταγωνιστή της επαναστάσεως του 1843 κατά του Όθωνος που τον υποχρέωσε να καθιερώσει Σύνταγμα.

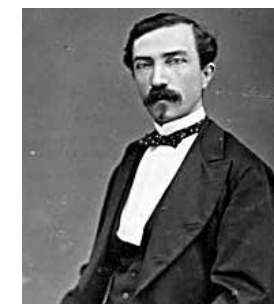
Τον Οκτώβριο του 1863 ο βασιλεύς Γεώργιος, επίσημα εγκαθίσταται, ορκίζεται στις 19.10.1863 στη Βουλή. Δώρο της Αγγλίας στον νε-

Ψήφισμα της Βουλής της Επτανήσου 23 Σεπτεμβρίου 1863

αρό βασιλέα είναι η παραχώρηση των Ιονίων νήσων και η ένωσή τους με την Ελλάδα. Ίσως ο βασιλεύς Γεώργιος να ήταν τέκτων, όπως αναφέρει η τεκτ. εγκυκλοπαίδεια. Γεγονός πάντως είναι ότι σε επίκαιρες διοικητικές θέσεις υπάρχουν τέκτονες. Επίσημα Τεκτονισμός στην Ελλάδα επί Όθωνος δεν υπάρχει, παρά μόνο στα αγγλοκρατούμενα Ιόνια. Τέκτονες, όμως, μνημένοι στο εξωτερικό υπάρχουν στην Αθήνα και στις διάφορες ξένες πρωτεύουσες, επιστήμονες, έμποροι, που πρωτοστατούν σε όλες τις εκδηλώσεις του έθνους, που επί χρόνια προσπαθούν να αποτινάξουν τη Βαυαροκρατία, μετέχουν σε όλα τα κινήματα, υφίστανται ποικίλες διώξεις όπως ο Επαμ. Δεληγιώργης πρωθυπουργός αργότερα, ο δικαστικός και βουλευτής Ρόκος Χοϊδάς, ο ανθυπολοχαγός Αλεξ. Πραϊδης, ο καθηγητής Θεοδ. Αφεντούλης κα. που πρωτοστατούν το 1862 στην εκθρόνιση του Όθωνος.

Το 1863 είναι ο κατάλληλος καιρός να οργανωθεί επί-

Επαμ. Δεληγιώργης

Ρόκος Χοϊδάς

Αλεξ. Πραΐδης

Αθανάσιος Δουρούτης

Δημ. Μαυροκορδιάτος

Στρατηγός Γαριβιάδης

σημα ο Τεκτονισμός στην Ελλάδα και να ιδρυθούν Στοές, που θα αποτελέσουν αναγνωρισμένη Μεγ. Ανατολή. Προς τούτο συνέρχονται ο Νικ. Δαμασκηνός, καθηγητής Νομικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ο Δημ. Μαυροκορδιάτος λόγιος πρώην υπουργός Εξωτερικών, ο Σπ. Αντωνόπουλος πολιτικός και πολλές φορές υπουργός, ο Ιωαν. Παπαδάκης μαθηματικός καθηγητής του Πολυτεχνείου, ο Αθανάσιος Δουρούτης βιομήχανος ιδιοκτήτης του Μεταξουργείου Αθηνών, του πρώτου εργοστασίου στην Ελλάδα και άλλοι και αποφασίζουν την ίδρυση Στοών ανά την Ελλάδα περι τα τέλη του 1863, όπως, στην Αθήνα (Πανελλήνιον), Πειραιά (Ποσειδωνία), Σύρο (Παίδες ή υιοί Λεωνίδου), Χαλκίδα (Σκουφάς), Άργος (Πρόνοια), Λαμία (Ρήγας Φεραίος πρώην Ανεξαρτησία), Πάτρα (Αρχιμήδης), Κέρκυρα (Κέρκυρα) για την δημιουργία Τεκτονικού Διευθυντηρίου, με σκοπό να κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες προς την Μεγάλη Ανατολή της Ιταλίας για την έγκριση ιδρύσεως Μεγάλης Ανατολής στην Ελλάδα. Άμεσα ζητεί την αναγνώριση του Διευθυντηρίου από την Μ.Α.Τ.Ι.. Κατ' ευτυχή συγκυρία ο Μέγας Διδ. στην Ιταλία είναι ο ήρωας της ιταλικής ελευθερίας στρατηγός Γαριβιάδης, φιλέλληνας, στις διαταγές του οποίου υπηρέτησαν πολλοί νεαροί Έλληνες τέκτονες στους αγώνες του για την απελευθέρωση της Ιταλίας, όπως ο Δημ. Μπότσαρης, ο Ρ. Χοϊδάς, ο Ηλ. Στεκούδης κ.α. Ο Γαριβιάδης άμεσα δίδει εξουσιοδότηση και αναγνωρίζει το Ελληνικό Τεκτονικό Διευθυντήριο.

Ίδρυση Ποσειδωνίας. Πειραιϊκός Τεκτονισμός

Αυτές, είναι, οι πρώτες οκτώ ιδρυτικές Στοές της Ελλάδος, με τις οποίες στις 16.02.1867 το Τεκ. Διευθυντήριο Ελλάδος, πέτυχε να αναγνωρισθεί από την Ιταλία ως ανεξάρτητη Ελληνική Μεγ. Ανατολή. Η Μεγ. Ανατολή Ιταλίας αποδέχεται το αίτημα με έγγραφό της, 16.04.1867, κατά τον ενδ. αδ. Π. Κρητικό.

Στο επίσημο έγγραφο της Ιταλικής Μεγ. Ανατολής η Σ. Στ. Ποσειδωνία είναι δεύτερη στην σειρά. Γι' αυτό ο αριθμός 2 που φέρει και σήμερα. Η διεκδίκηση του αριθμού 2 από την Στ. Σκουφάς Χαλκίδος δεν ευσταθεί καθώς αυτός απενεμήθη από την Μεγ. Στ. Ιταλίας για την δημιουργία της Μεγ. Αν. της Ελλάδος το 1867.

Το 1865 ιδρύθησαν και δύο άλλες Στοές για πατριωτική δράση, εκτός συστήματος, οι «Πρόμαχοι Πατρίδος» «Παίδες Μαραθωνομάχων» που έκλεισαν το 1866 για να γίνει η «Φάλαγξ Μυστών» και το 1867 - 68 η Στοά «Α. Πραΐδης» προς τιμήν του ήρωα της επαναστάσεως της Κρήτης γενναίου υπολοχαγού Αλεξ. Πραΐδη, πεσόντος επί του πεδίου της μάχης. Από τους πρωτεργάτες της ιδρύσεώς του ήταν και ο ιδρυτής της Στ. «Ποσειδωνία», βουλευτής και καθηγητής Πανεπιστημίου αδ. Θεόδωρος Αφεντούλης μαζί με το Νικόλαο Δαμασκηνό. Πρέπει να σημειωθεί ότι όλοι οι πρωτεργάτες του Τεκτονισμού της περιόδου 1863 - 1867 ήσαν απόγονοι μελών της Φιλικής Εταιρείας και αγωνιστών του 1821. Ο Πειραιϊός είχε επιφανείς τέκτονες που έμεναν ή δραστηριοποιούντο επαγγελματικά στην πόλη και βοήθησαν ώστε αυτή η μικρή πόλη να γίνει η σημερινή μεγαλούπολη. Όπως αναφέρει ο αδ. Πολύλατος στην Ιστορία του αυτά ήσαν τα στοιχεία της Στοάς που ιδρύθηκε τέλη του 1863 στον Πειραιά με το αρχικό όνομα «Ποσειδών», μία από τις οκτώ στοές που ίδρυσαν το 1867 τη Μ. Ανατολή Ελλάδος. Μας πληροφορεί ότι σεβάσμιος ήταν ο ιατροφιλόσοφος Θεοδ. Αφεντούλης, με συνεργάτες τους αδ. Γ. Μηταράκη, Μιητ. Βολονάκη, Νικ. Ζέρβα, Ανδρ. Πουρή κ.α. Όλοι ήταν μεγαλοβιομήχανοι τραπεζίτες, επιστήμονες, δήμαρχοι, βουλευτές κ.α. που δημιούργησαν νοσοκομεία, φιλανθρωπικά ιδρύματα, έκτισαν νεοκλασικά κτίρια χρησιμοποιώντας τέκτονες αρχιτέκτονες, με τα πενιχρά μέσα της εποχής έκτισαν το περικαλλές οικοδόμημα του Θεάτρου Πειραιώς, το κτίριο του Γαλλικού Ινστιτούτου (Ακτή Μουτσοπούλου και Β' Μεραρχίας), το κτίριο Γ. Στρίγκου, τέκτονος του

Νικ. Δαμασκηνός

Δημήτριος Ροδοκανάκης

Οικόσημο Ροδοκανάκη

Σπυρίδων Καραϊσκάκης

1909 της Στ. Μιαούλης. Πολλά από τα στοιχεία ελήφθησαν από το αρχείο του Προσθ. Μεγ. Διδ. Υπ. Μεγ. Ταξ. αδ. Α. Δουρούτη ιδρυτή της Μεγ. Ανατολής το 1867.

Ευθύς ως εγκρίθηκε η ίδρυση της Μεγ. Αν., το Διευθυντήριο συνέστησε την προσωρινή Μεγ. Ανατολή, η οποία και ανέλαβε να προσκαλέσει τις υφιστάμενες Στοές, να εκλέξουν τους αντιπροσώπους για τη συγκρότηση της Συντακτικής Συνελεύσεως.

Έτσι εξελέγησαν οι: Α. Γονατάς, Ν. Δαμασκηνός, Π. Πυλαρινός, Ε. Σταυρόπουλος, Μ. Δροσίνος, Α. Γληράκης, Ε. Μόρδος, Λ. Αργυρόπουλος, Α. Καλύβας, Σ. Αντωνόπουλος, Γ. Γλύνης, Α. Κριτής, και Α. Βαρελίδης. Η Συνέλευση συνήλθε την 18^η Μαΐου στο τότε τεκτονικό μέγαρο Αθηνών, εντός της οικίας του Π. Κλάδου στην Πύλη της Αγοράς, όπου έμενε ο αδ. Ανδρέας Καλύβας και υπό την προεδρία της προσωρινής

Μεγάλης Ανατολής. Συνέταξε και επικύρωσε το Σύνταγμα, τους Γενικούς Κανονισμούς και τον Οργανισμό της Μεγ. Αν. της Ελλάδος. Το πρώτο αυτό Σύνταγμα της Μεγ. Αν. της Ελλάδος άρχιζε ως εξής: Τίτλος Α' Περί των Ελ. Τεκτ. και της Ελ. Τεκτ. Άρθρο 1. Οί Ελληνες Τεκτ. είναι εργάται ελεύθεροι, χρηστών ηθών, πρεσβεύοντες την ύπαρξιν του θεού, την αθανασίαν της ψυχής, το αλληλεγγυον πάντων, κλπ. Τα μέλη της Μεγ. Αν. συνελθόντα σε ειδική συνεδρίαση διένειμαν μεταξύ τους τα αξιώματα, αφήνοντας κενή την θέση του Μεγάλου Διδασκάλου. Τα χρέη του αποφάσισαν να εκτελεί ο προσθ. Μεγ. Διδ. Νικόλαος Δαμασκηνός, καθηγητής του Αστικού και Εμπορικού Δικαίου.

Όλοι είχαν συμφωνήσει τότε, ότι ο μόνος κατάλληλος να καταλάβει την θέση του Μεγ. Διδ., ήταν ο πρίγκιπας Δημήτριος Ροδοκανάκης καταγόμενος από βασιλική βυζαντινή οικογένεια και χαίρων μεγάλης υπολήψεως στην Αγγλία. Διεξήχθησαν συνηνοήσεις και βολεδοσκοπήσεις. Στην αρχή αρνήθηκε λέγοντας ότι δεν ήταν τέκτων. Αργότερα μεταπίσθηκε, προτάθηκε στην τεκτ. Στ. «Άγιος Ανδρέας» υπ' αρ. 48 του Εδιμβούργου της Μεγ. Αν. της Σκωτίας. Μυήθηκε την 18^η Οκτωβρίου 1869 και παρόντος του Μεγ. Διδ. της Σκωτίας κόμης Dalhousie, έγινε ταυτόχρονα μαθ.,

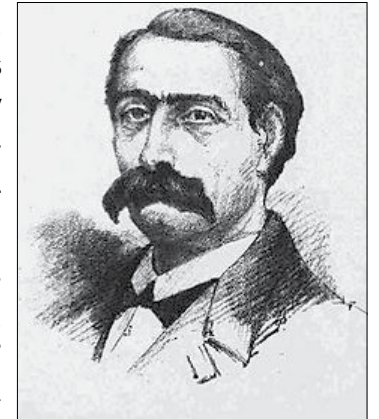

Σήμα της Στ. «Άγιος Ανδρέας» υπ' αρ. 48 του Εδιμβούργου της Μεγ. Αν. της Σκωτίας

Μεγ. Διδ. της Σκωτίας Lord Dalhousie

ετ. και διδ.. Την επομένη προήχθη στον 17^ο Βαθμό και μετά από εννέα ημέρες σε Ιηπ. Ροδ. Τέλος την 28^η Απριλίου του 1870 σε ειδική συνεδρίαση του Υπάτου Συμβουλίου του 33^{ου} της Σκωτίας, προήχθη στον 33^ο και ονομάστηκε μέλος του Υπ. Συμβ. της Σκωτίας, ώστε να ιδρύσει το Υπ. Συμβ. 33^{ου} βαθμού στην Ελλάδα. Η πρώτη Γενική Συνέλευση συνήλθε στην Αθήνα την 9-21 Ιουλίου του 1872 και προέβη στην εκλογή των ακολούθων μελών της Μεγ. Αν. της Ελλάδος: Νικόλαος Δαμασκηνός, Δημήτριος Στ. Μαυροκορδάτος, Ιωάννης Παπαδάκης, Σπυρίδων Καραϊσκάκης, Αθανάσιος Δουρούτης, Ανδρέας Καλύβας, Μαξιμιλιανός Ρότσιλντ, Νικόλαος Ράδος και Ιωάννης Μίντλερ.

Ιωάννης Παπαδάκης

Οι εκλεγέντες, εξέλεξαν ως Μεγ. Διδ. τον Δημήτριο Ροδοκανάκη ενεργό μέλος του εν Σκωτία Υπ. Συμβ. του 33^{ου}, μέλους της Στ. «Άγιος Ανδρέας» υπ' αρ. 48 και επιτίμου μέλους της Στ. «Πανελλήνιον» στην Αθήνα. Την 11-23 Ιουλίου 1872 έγινε η εκλογή των ακολούθων αξιωμ. της Μεγ. Αν. της Ελλάδος.

Α' Πρόσθ. Μεγ. Διδ. ο αδ. Νικόλαος Δαμασκηνός, Β' Πρόσθ. Μεγ. Διδ. ο αδ. Δημήτριος Μαυροκορδάτος, Α' Μεγ. Επ. ο αδ. Ιωάννης Παπαδάκης, Β' Μεγ. Επ. ο αδ. Σπυρίδων Καραϊσκάκης, Μεγ. Ρητ. ο αδ. Νικόλαος Ράδος, Μεγ. Γραμμ. Αρχαιοφ. και Σφραγ. ο αδ. Α. Καλύβας, Μεγ. Ταμ. και Ελεον. ο αδ. Αθανάσιος Δουρούτης, Μεγ. Τελετ. και Δοκ. ο αδ. Ιωάννης Μίντλερ, Μεγ. Αρχιτρ. ο αδ. Μαξιμιλιανός Ρότσιλντ. Την 12-24 Ιουλίου 1872 ο Πρίγκιπας Ροδοκανάκης ίδρυσε το πρώτο Υπάτο Συμβούλιο του 33^{ου} Βαθμού στην Ελλάδα, αποτελούμενο από τους: Υπ. Μέγ. Ταξ. Δημήτριος Ροδοκανάκης, Ανθύπ. Μέγ. Ταξ. Νικόλαος Δαμασκηνός, Μέγ. Θησαυροφ. Δημήτριος Μαυροκορδάτος, Μέγ. Καγκελ. Αθανάσιος Δουρούτης, Μέγ. Αρχιγραμμ. Ιωάννης Παπαδάκης, Ιερέυς Ανδρέας Καλύβας.

Έτσι τα μέλη του Υπ. Συμβ. ήταν και μέλη της Μεγ. Αν. η εκλογή του Συμβουλίου της Μεγ. Αν. και η ίδρυση του Υπ. Συμβ. στην Ελλάδα ανακοινώθηκε αμέσως από τον πρίγκιπα Ροδοκανάκη σε όλες τις ξένες τεκτ. δυνάμεις οι οποίες βαθμηδόν αναγνώρισαν τον ελληνικό Τεκτονισμό.

Πειραιϊκός Τεκτονισμός πριν το 1900

Οι Στοές του Πειραιώς πριν από το 1900, ήσαν η Στ. Ποσειδών-Ποσειδωνία από το 1863, Ελευθερία από το 1870 και από το 1882 η Ισότης. Όλες ειργάσθησαν για λίγο χρόνο. Το ίδιο συνέβαινε και στην Αθήνα, όπου μετά το 1881 έχουμε Στοά που λειτούργησε κανονικά επί 14 χρόνια η Στ. Πυθαγόρας. Οι τέκτονες του Πειραιώς ειργάζοντο σε οικίες αδελφών. Το 1894 ίδρυσαν τον «Πειραιϊκό Σύνδεσμο» και δι' αυτού υπηρετούσαν τους σκοπούς του Τεκτονισμού (φιλανθρωπία, πνευματικό έργο, οργάνωση σχολείων και ιδρυμάτων). Η κοινωνία του Πειραιά ήταν κλειστή. Λίγοι οι άνθρωποι των γραμμάτων, των τεχνών, των επιχειρήσεων και των επιστημόνων. Οι λίγοι αυτοί συνεδέοντο μεταξύ τους με την τεκτονική ιδιότητα. Έγιναν Δήμαρχοι, δημοτικοί σύμβουλοι, βουλευτές, κυρίως για το καλό της πόλεως, πραγματικοί ευεργέτες, διέθεσαν μεγάλο μέρος των κερδών τους για την ίδρυση σχολείων και ιδρυμάτων. Οργάνωσαν το λιμάνι με ευρωπαϊκά πρότυπα και έτσι ο Πειραιάς πήρε τα σκήπτρα από το λιμάνι της Σύρου. Ίδρυσαν εφοπλιστικά γραφεία, ανέλαβαν την ακτοπλοΐα της χώρας και μετέβαλλον τον Πειραιά στην πρώτη βιομηχανική πόλη της Ελλάδος. Λίκνο του πειραιϊκού θαύματος και Τεκτονισμού η Στ. Ποσειδωνία. Ανάμεσα σε αυτούς:

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ Γεννήθηκε το 1824 στην Ζαγορά Πηλίου. Τις εγκύκλιες σπουδές τελείωσε στην Ευαγγελική Σχολή Σμύρνης, φοίτησε στην Ιατρική Σχολή του Παν. Αθηνών, το 1843, με υποτροφία φοιτά στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου του Μονάχου. Το 1846 συνθέτει διδακτορικό στην «Γενετική», τελειοποιεί τις γνώσεις του στα Παν. Παρισίων και Βουδαπέστης. Το 1848 εργάζεται ως ιδιώτης ιατρός στην Αθήνα. Το 1852 εκλέγεται καθηγητής της παθολογικής ανατομικής του Παν. Αθηνών, το 1861 καθηγητής Φαρμακολογίας, πρωτοπόρος στο είδος. Είναι μεταξύ των 15 πρώτων καθηγητών Ιατρικής, κοσμητών του Παν. Αθηνών

1863 - 69, 1891 - 92, πρόεδρος 1887 - 88. Ανήσυχος και μεγάλος πατριώτης ασχολείται με εθνικές οργανώσεις για την απελευθέρωση της Θεσσαλίας και της Ηπείρου. Το 1863 εκλέγεται βουλευτής Πειραιώς, αντιπρόεδρος της Β' Εθνοσυνελεύσεως (Ιανουάριος 1864). Τότε ιδρύει τη Στ. Ποσειδών - Ποσειδωνία. Πολλές φορές εκλέγεται Δημοτ. Σύμβουλος Πειραιώς. Το 1866 συμμετέχει στις επαναστατικές κινήσεις της

Κρήτης. Όλες αυτές οι επαναστάσεις (Θεσσαλίας, Ηπείρου, Κρήτης, Μακεδονίας), βοηθούνται από τεκτονικές μυστικές εταιρείες με πρόεδρο το Μεγ. Διδ. αδ. Ν. Δαμασκηνό. Ξεσηκώνει τα πλήθη μιλώντας σε κεντρικές πηλατείες μαζί με άλλους τέκτονες υπέρ των εθνικών θεμάτων. Ασχολείται με την ποίηση, την λογοτεχνία και με μεταφράσεις έργων της παγκοσμίου λογοτεχνίας. Συνέγραψε πλήθος επιστημονικών βιβλίων. Υπήρξε ιδρυτής και πρώτος διευθυντής του Τζάνειου Νοσοκομείου. Όλος ο Πειραιάς έκλαψε το θάνατό του στις 18.04.1893.

ΠΑΥΛΟΣ ΟΡΙΓΩΝΗΣ Ιατρός του Πειραιά και της Στρατ. Σχολής Ευελπίδων, γεννήθηκε το 1817. Το 1838 με χορηγία του Όθωνα σπούδασε ιατρική στην περίφημη Σχολή του Μονάχου, την οποία τελείωσε και ο Θ. Αφεντούλης, ανεκλήρωθη διδάκτωρ της Ιατρικής - Χειρουργικής και εγκαταστάθηκε στον Πειραιά το 1843. Εξάσκησε το επάγγελμα του ιατρού επί 20 χρόνια. Ο υιός του αδ. Πέτρος Οριγώνης συνεταιρίστηκε με τον κρ. αδ. Ερν. Τσίλερ και ίδρυσαν υαλλουργείο στον Πειραιά. Ο Τσίλερ έκτισε πολλά νεοκλασικά στον Πειραιά, υπάρχει μάλιστα στην Καστέλλα συνοικία Τσίλερ. Ο υιός του Πέτρος τέκτων της Στ. Ποσειδωνία μέλος του «Παρνασσού» πέθανε το 1929. Πρόεδρος του ομίλου Ερετών. Υπήρξε πρόξενος της Σερβίας και πράκτωρ οθλιανδικής εταιρείας. Στο κτίριο του επί της οδού Αγ. Κωνσταντίνου 8 συνεδριάζει επί πολλά χρόνια από το 1919 η Στ. Μισούλης έως την δημιουργία του τεκτονικού μεγάρου Πειραιώς (1931). Ο Παύλος ήταν αδελφικός φίλος του Αφεντούλη, γνωρίστηκαν στο Μόναχο και συνέχισαν στον Πειραιά την σχέση τους. Οι επιφανέστεροι ιατροί του Πειραιά Αφεντούλης, Οριγώνης, Σωνιέρος και ο Γερμανός Reinhold, του οποίου ο παππούς ήταν τέκτων της γερμανικής Στοάς. Karl Leonard Reinhold 1795 - 1823 της Στ. Αμαλία της Βαϊμάρης, καθηγητής Φιλοσοφίας, φίλος του Καντ και συγγραφέας τεκτονικών μελετημάτων.

ΝΙΚ. ΖΕΡΒΑΣ Από τον Αγ. Πέτρο Κυνουρίας αλευροβιομήχανος του Πειραιώς. Ο υιός του Παναγιώτης, μέλος το 1925 της Στ. Μισούλης, ίδρυσε το πρώτο ηλεκτρικό εργοστάσιο παραγωγής ρεύματος στον Πειραιά. Επίσης και άλλοι αλευροβιομήχανοι της πόλεως ήσαν τέκτονες, όπως ο Γ. Σημίτης ιδρυτής του Πειραιϊκού Συνδέσμου, παππούς του καθηγητού Γ. Σημίτη (Στ. Μισούλης) και πατέρας του πρωθυπουργού Κων. Σημίτη.

Σημείωση: Δήμαρχος του Πειραιά εκλέγεται ο Υδραίος Κ. Σερφιιώτης, απόγονος του Αριστ. Σερφιιώτη, που το 1905 μεγαλοούργησε στην Ρουμανία ως αρχίατρος, μέλος της Σ. Στ. «οι Μαθηταί του Πυθαγόρα». Το 1898 υπήρξε μέγας ευεργέτης

του Πειραιϊκού Συνδέσμου. Οι επόμενοι διατελέσαντες δήμαρχοι Πειραιώς ήσαν όλοι αδελφοί μας και πιθανόν σύμφωνα με το αρχείο του προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Αθαν. Δουρούτη, ήσαν μέλη της Στ. «ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ». Συγκεκριμένα οι: Π. Ομηρίδης Σκυλίτσης 1844 - 1856 και ο Λ. Ράλληης 1856 - 1866, είναι εκείνοι, που έθεσαν τις βάσεις του σημερινού Πειραιώς.

ΛΟΥΚΑΣ ΡΑΛΛΗΣ 1794 - 1879. Και αυτός Χιακής καταγωγής της περιφήμου οικογένειας των Ράλληδων. Γεννήθηκε στη Χίο. Στη Σύρο μεγαλούργησε ως έμπορος, υπήρξε δημογέρων Ερμούπολεως, δικαστής το 1833 και το 1829, αντιπρόσωπος Χίου στην Δ' Εθνοσυνέλευση. Το 1836 στον Πειραιά συνεργάτης στο εμπόριο μετάξης με τον αδ. Σκυλίτση ιδρύει το Μεταξουργείο Πειραιώς. αγωνιστής της Επανάστασης 1821 έγραψε αναμνήσεις. δήμαρχος Πειραιώς (1856 - 1866) με δημοτικό σύμβουλο τον Θ. Αφεντούλη. Στενές σχέσεις συνέδεαν τους αδ. Θ. Αφεντούλη, Σκυλίτση, Ράλληη, Αθαν. Δουρούτη και

Δημ. Μαυροκορδάτο, οι τελευταίοι έγιναν ένδοξοι και κραταιοί. Όλα αυτά συνηγορούν στην παρουσία του στην Στ. Ποσειδωνία.

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ 1811 - 1892. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Το 1860 ιδρύει το πρώτο μηχανουργείο Πειραιώς, το οποίο εξελίσσεται στη μεγαλύτερη ναυπηγοεπισκευαστική μονάδα της Ελλάδος τα «Ναυπηγεία Βασιλειάδη», τα οποία λειτούργησαν έως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Σήμερα υπάρχει η Ακτή Βασιλειάδη Ντοκ Α, Container Terminal του ΟΛΠ. Ο Γ. Βασιλειάδης διετέλεσε τέσσερις φορές δημοτικός σύμβουλος Πειραιώς 1866, 1870, 1874, 1879 και 1879 - 1883 πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Πειραιώς. Τιμήθηκε με πολλά ελληνικά και διεθνή παράσημα, μέλος της Στ. Ποσειδωνία Πειραιώς από το 1864.

Π. ΟΜΗΡΙΔΗΣ ΣΚΥΛΙΤΣΗΣ 1784 - 1872. Τέκτων Σμυρναίος, μέλος του «Ελληνόγλωσσου Ξενοδοχείου» στο Παρίσι μαζί με τον Αθ. Τσακάληφ. Πολέμησε κατά την επανάσταση του 1821 και ήταν από τους συντάκτες του πρώτου Ελληνικού Συντάγματος. Βοήθησε ενεργά στην ανακήρυξη του αδ. Ι. Καποδίστρια ως κυβερνήτη της Ελλάδος. Έγραψε Ιστορία της Επανάστασης Νήσων. Επί Όθωνος ήταν εφέτης. Το 1835 εγκαθίσταται στον Πειραιά επικεφαλής της Χιακής κοινότητας κατά την περίοδο

1844 - 1856 Δήμαρχος Πειραιώς με πλούσιο έργο. Τα παιδιά του ήταν τέκτονες, ο υιός του Αριστείδης ο δήμαρχος Πειραιώς, που έκτισε το Δημοτικό Θέατρο και ο Δημοσθένης δήμαρχος και αυτός. Ο εγγονός του Πέτρος ήταν ιδρυτικό μέλος της Στ. Ορφεύς Πειραιώς (σήμερα Αθηνών) Α' επόπτης.

ΝΙΚ. ΔΗΜ. ΦΙΛΩΝ Από επιφανή ιστορική οικογένεια της Λειβαδιάς. Μαζί με τον Μ. Τ. Σουρμελή διετηρούσε στον Πειραιά γραφείο ναυηλώσεων και εμπορίου. Μέλος της Στ. Ποσειδωνία υιοθετείται το 1892 από την Στ. Πυθαγόρας. Το 1889 γίνεται ενδ. μέλος της Μεγ. Ανατολής. Το 1893 Μ. Θησαυροφύλαξ, Μεγ. Γεν. Γραμματεός. Από τις επιστολές του στην Στ. Ζήνων Κύπρου φαίνεται ότι πρωτοστατεί στην ίδρυσή της. Γίνεται επίτιμο μέλος της στα 1898. Από το 1895 και μετά παίζει ενεργό ρόλο στα γεγονότα μεταξύ Ροδοκανάκη και Δαμασκηνού. Ιδρυτικό μέλος του πρώτου Περιστευλίου Σοφία αρ. 1 με 30° βαθμό. Μεγ. Γεν. Γραμ. του Υπ. Συμβ. Μεγ. Ανατ. Δαμασκηνού το 1895 ανερχόμενος στον 33° βαθμό μαζί με τον Μακ Δούαη και Ερν. Τσίληρ, τον διάσημο αρχιτέκτονα. Ιδρυτής του Πειραιϊκού Συνδέσμου το 1894 και πρόεδρος έως του θανάτου του το 1902.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΡΟΚΙΑΔΗΣ 1845 - 1914. Υδραϊκής καταγωγής, γεννήθηκε στην Αθήνα. Μηχανικός βιομηχανίας βάμβακος στην Αγγλία, ίδρυσε και εγκατέστησε στον Πειραιά τα κλωστήρια Ρετσίνα, Λυγινού, Στέλλα. Πολλές φορές Σεβ. της Στ. «Πυθαγόρας», ένδοξο και κραταιό μέλος, τέκτων από το 1884 στην Στ. «Πυθαγόρας».

ΤΖΩΝ ΜΑΚ ΔΟΥΑΛ 1829 - 1897. Θεωρείται ο σκαπανεύς της ναυπηγικής βιομηχανίας του Πειραιά αφού τα ναυπηγεία του στον Πειραιά και το μηχανουργείο του «Ηφαιστος» ήταν από τα μεγαλύτερα των Βαλκανίων. Γεννήθηκε το 1829 στην ΑΥΡ της Σκωτίας. Το 1873 ιδρύει το μηχανουργείο του στον Πειραιά μαζί με συντάιρό του τον αδ. Σουή. Βαρβούρ. Στα 1882 σε διάστημα είκοσι ετών ναυπηγούν πάνω από 50 ατμόπλοια. Το 1890 ιδρύει και Ατμοπλοϊκή Εταιρεία, που συνδέει τον Πειραιά με όλα τα νησιά με 10 ατμόπλοια με ονόματα της ελληνικής μυθολογίας «Ποσειδών», «Ηρα», «Αθηνά» κα. Αγάπησε την Ελλάδα και τον Πειραιά. Πέθανε το 1897. Το 1888 ανήλθε στον 33° βαθμό, 16^{ος} κατά σειρά του Υπ. Συμβ. Ελλάδος. Το 1896, έγινε ισόβιο μέλος της

Μεγ. Ανατ. Υπ. Συμβ. του αδ. Δαμασκηνού. Ο τάφος του είναι πραγματικά ένα αντίγραφο αρχαίου, κατασκευασμένος βάσει της χρυσής πυθαγορείας τομής, αλλά και με δύο στήλες με τεκτονικά σύμβολα (διαβήτης, γνώμων, σφαίρα, σμίλη και σφύρα).

ΟΘΩΝ ΣΩΝΙΕΡΟΣ 1835 - 1891 Ιατρός χειρουργός, ιδρυτής της υγειονομικής υπηρεσίας του Πολεμικού Ναυτικού. Προερχόταν από τεκτονική οικογένεια της Ζακύνθου ο πατέρας του Σπυρ. Σωνιέρος (1798 - 1864) προσέφερε πολλή στον αγώνα υπηρετώντας μαζί με άλλους τέκτονες δίπλα στον αδ. Φαβιέρο. Έλαβε το βαθμό του υποστράτηγου, τέκτων κανονικός υπέγραφε τεκτονικά (Κιτριδιάρης). Ο Όθων το 1862 κατετάγη στο Υγειονομικό του Στρατού και το 1867 διορίζεται στο Ναυτικό. Το

1887 ιδρύει το Ναυτικό Νοσοκομείο στον Ναύσταθμο. Ειδικεύτηκε στη χειρουργική. Άσκησε την ιατρική. Όταν πέθανε, σύσσωμος ο λαός του Πειραιά, συνόδεψε τον αρχίατρο. Τιμήθηκε με το Σταυρό του Σωτήρος. Αναμφίβολα, οι δρόμοι τους με το Θεοδ. Αφεντούλη ήταν παράλληλοι. Το 1971 ο ερευνητής του Πειραιϊκού Τεκτονισμού αδ. Μ. Βλάχος ανεύρε έγγραφα της Στ. «Ελευθερίας» Πειραιώς, άγνωστης έως τότε στην ιστορία του ελληνικού Τεκτονισμού, όπου ο αδ. Ο. Σωνιέρος ήταν ο Α' επόπτης της. Η Στ. Ελευθερία λειτουργούσε υπό την Μεγ. Ανατ. Ιταλίας με επιφανή μέλη της πειραιϊκής κοινωνίας.

ΑΝ. ΠΟΥΡΗΣ Αδελφός του Δημ. Πουρή πατέρα του Μεγ. Διδ. Μιλιτιάδη Πουρή, ιδιοκτητών της μεγάλης ποτοποιίας Πειραιώς. Πολλοί ποτοποιοί αργότερα ήταν μέλη της Στ. «Μιαούλης» και «Πίστις».

ΔΗΜΟΣ ΠΟΥΡΗΣ Ο πατέρας της πειραιϊκής ποτοποιίας. Από παλαιά οικογένεια των Αθηνών, που διέφυγε στον Πειραιά κατά τους διωγμούς του Χασεκή. Το 1868 ίδρυσε την ποτοποιία του, που εξελίχθηκε στη μεγαλύτερη της Ελλάδος. Βουλευτής το 1910, πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου επί έτη, πρόεδρος της Λιμενικής Επιτροπής, πρόεδρος του Ορφανοτροφείου Ελ. Τζάνη Αρρένων Πειραιώς, ιδρυτικό στέλεχος της Στ. Ποσειδωνία το 1864. Τα τέκνα του Παν. Πουρή, βουλευτής Πειραιώς και

Μιλτ. Πουρή Μέγας Διδ. τον διαδέχθησαν στην επιχείρηση μετά τον θάνατό του το 1918. Παρασημοφορημένος με ανώτατα αξιώματα, στενός συνεργάτης του αδ. Αφεντούλη στα διάφορα ευαγή ιδρύματα. Διέμενε σε διατηρητέο νεοκλασικό, που έως σήμερα υπάρχει στην οδό Φίλωνος 66, όπου για ένα διάστημα άνευ ενοικίου συνεδρίαζε η Στ. Μιαούλης μετά το 1912.

ΜΙΛΤ. ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ Δημοτικός Σύμβουλος Πειραιώς με πρόεδρο τον Δημ. Πουρή το 1906. Γεννήθηκε στο Ηράκλειο, εγκατεστάθη στον Πειραιά το 1867 και δύο χρόνια αργότερα το Φεβρουάριο του 1869 με τα δύο αδέρφια του ιδρύει κλωστήριο, που εξελίχθηκε σε μεγάλη μονάδα. Ακολούθησαν και άλλοι όπως οι τέκτονες αδελφοί Ρετσίνα, με πρωτεργάτη τον Θεόδωρο (1836-1930) δήμαρχο Πειραιά 1897-1895, βουλευτή και πρόεδρο Βουλής 1901-1902.

Γ. ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Από τους μεγαλέμπορους του Πειραιώς, με εκκοκκιστήριο βάμβακος (περίοδος 1850 - 1900). Ο υιός του Ε. Μηταράκης το 1907 χρημάτισε πρόξενος Βελγίου.

KARL REINHOLD 1810 - 1880. Γερμανός ιατρός και φιλόλογος. Εγγονός υψηλόβαθμου γερμανού τέκτονα. Ιατρός του Πολεμικού Ναυτικού της Ελλάδος, στενός συνεργάτης του αδ. Θ. Αφεντούλη στο Ζάνναιο Νοσοκομείο. Λάτρης της Αρχαίας ελληνικής γλώσσας και της Ιπποκρατείου Ιατρικής. Άριστος χειρουργός ειργάζετο αφιλοκεδώς για τους Πειραιώτες. Απεβίωσε την 19.08.1880. Τέκτων της Στ. Ποσειδών - Ποσειδωνία. Από τον έλεγχο των αρχείων του αδ. Αθ. Δουρούτη, διαπιστώνεται η τεκτ. ιδιότητα των δημάρχων Πειραιά αδελφών Μουτσόπουλων, μεγαλεμπόρων και τραπεζιτών που έζησαν και έδρασαν στον Πειραιά πριν το 1900. Προς τιμή τους ονομάστηκε η ακτή Μουτσόπουλου.

ΤΡΥΦΩΝ ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ 1818 - 1906. Μεγαλέμπορος, εφοπλιστής, τραπεζίτης. Επί 17 χρόνια δήμαρχος Πειραιώς, ο μακροβιότερος, (1874 - 1883, 1895 - 1903), με πλούσιο έργο. Επί δημαρχίας του έγινε το πρώτο υδραγωγείο Πειραιώς, η ανέγερση του Ζάνναιου νοσοκομείου και του Δημαρχείου Πει-

ραιώς. Ο αδ. Τρύφων φρόντισε τον ηλεκτροφωτισμό του Πειραιώς (ιδιοκτήτης ο αδ. Ζέρβας) και τις μόνιμες δεξαμενές υδρεύσεως.

ΔΗΜ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ 1812 - 1890. Μεγαλέμπορος, εφοπλιστής, βουλευτής, δήμαρχος 1866 - 74. Ο υιός του Αθανάσιος, που συνέχισε το έργο του, υπήρξε μέλος του Συλλόγου Παρνασσός, τα περισσότερα μέλη του οποίου ήσαν υψηλόβαθμοι τέκτονες. Το 1901 ανήλθε στον 33^ο βαθμό και το 1902 υπήρξε ενεργό μέλος του Υπ. Συμβ. και το 1902 ήταν Ενδ. Μεγ. Καγκελάριος της Μεγ. Ανατ. υπό τον αδ. Ροδοκανάκη.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Απόσπασμα πρακτικού αφυπνίσεως

Η Στ. Ποσειδωνία υπ' αριθμ. 2 αφυπνίστηκε στις 16 Μαρτίου 1990. Παραθέτουμε απόσπασμα του πρώτου πρακτικού της Στ. την 9^η Μαρτίου 1990.

«Εν ονόματι της Μεγ. Στ. της Ελλάδος οι υπογεγραμμένοι κανονικοί Ελεύθεροι Τέκτονες ποθούντες να αφυπνίσουμε το Τεκτ. Εργαστήριο ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ υπ' αριθμ. 2 εν Αν. Πειραιώς υπό την αιγίδα της Μεγ. Στ. της Ελλάδος, συνήλθομεν σήμερα υπό την προεδρία του φιλιτ. αδ. Ανδρέα Κύρρη διά να αποφασίσωμεν σχετικάς.

Μεθ' ό ο προεδρεύων ως και πάντες οι παριστάμενοι κατέθεσαν τους τεκτονικούς αυτών τίτλους, εκ του ελέγχου δε αυτών προέκυψε ότι πάντες οι τίτλοι είναι κανονικοί.

Ακολούθως συντάσσεται η κατά το υπόδειγμα Β' του Γενικού Κανονισμού αίτησις συστάσεως της νέας Στ. προς την Μεγ. Στ. της Ελλάδος, ήτις αναγνωσθείσα εγκρίνεται και υπογράφεται παρά πάντων των συνεληθόντων ως έπεται:

Ο Προεδρεύσας

Ο Γραμματεός

Ανδρέας Κύρρης

Κωνσταντίνος Κοντούλης

Οι λοιποί αδ. Αναγνωστάκης Π., Βασιλείου Ι., Βρόντος Δ., Ζαφείρας Θ., Κοντολέων Α., Κωνσταντάκος Μ., Μάκρας Η., Ορφανίδης Κ., Παπαδέας Γ., Τσούρας Ι., Παρασκευόπουλος Ν., Χασιώτης Ν.

Το απόσπασμα αυτό των πρακτικών εξουσιοδοτήθηκε από τα μέλη να υποβάλλη προς έγκριση στην Μεγ. Στ. της Ελλάδος ο αδ. Ανδρέας Κύρρης.»

Το πρώτο Συμβ. Αξιωμ. της Στ. Ποσειδωνία υπ' αριθμ. 2 απαρτιζόταν από τους:

Σεβ.	Κύρρης Ανδρέας
Α' Επ.	Βρόντος Δημήτριος
Β' Επ.	Κοντολέων Ανδρέας
Ρητ.	Μάκρας Ηλίας
Γραμμ.	Κοντούλης Κωνσταντίνος
Ταμ.	Ζαφείρας Θωμάς
Α' Δοκ.	Κωνσταντάκος Μιχαήλ
Ελεον.	Βασιλείου Ιωάννης
Τελη.	Παρασκευόπουλος Νικόλαος
Στεγ.	Τσούρας Ιωάννης
Β' Δοκ.	Παπαδέας Γεώργιος

Ο Σεβ. αδ. Α. Κύρρης μεταξύ άλλων τονίζει «Κατά συνέπεια κάθε καινούρια Στ. πρέπει, ομοηγοούσα προς τις αξιωματικές αρχές που διέπουν τον Τεκτονισμό, να αποβεί πηγή αγάπης και εργαστήρι έμπρακτης προσφοράς υπηρεσιών προς την ανθρωπότητα, μια και η αγάπη είναι δηλωτική έκφραση παροχής θείας ενέργειας και προσφορά δύναμης ζωής, ενώ η αδελφική υπηρεσία προς τον συνάνθρωπο (του ευαγγελικού πλησίον) αποτελεί έμπρακτη δωρεά θείας χάριτος, εφόσον και η αγάπη και η αδελφική υπηρεσία αισθητοποιούνται υπό μορφή προσφοράς προς τον πλησίον. Για εμάς αυτό σημαίνει πως κάθε τεκτονική Στ. αποτελεί τελέστρια αθλή και δημιουργικό κέντρο σκεδάσεως ουσιαδών δυνάμεων και παραμέτρων και μαζί εξελικτικής συνιστώσας της ζωής, από την πρωτογενή μοριακή μονάδα έμβιας ύλης, μέχρι την τελική και ολοκληρωμένη συνειδησιακή οντότητα, η οποία αποτελεί και τον έσχατο αναβαθμό μορφικής εξέλιξης της ζωής στο υλικό πεδίο εκδηλώσεως».

Διατελέσαντες Σεβ. 1990 - 2014

Κύρρης Ανδρέας	1990 - 1991
Παπαδέας Γεώργιος	1991 - 1993
Ζαφείρας Θωμάς	1994 - 1995
Βασιλείου Ιωάννης	1995 - 1995
Κοντολέων Ανδρέας	1995 - 1997

Ανδρέας Κύρρης

Γεώργιος Παπαδέας

Θωμάς Ζαφείρας

Ιωάννης Βασιλείου

Ανδρέας Κοντολέων

Νικ. Παρασκευόπουλος

Νικ. Παναγιωτόπουλος

Λουκάς Χόνδρος

Παναγιώτης Κηουκίνας

Γεώργιος Χατζηγηπάς

Παρασκευόπουλος Νικόλαος	1997 - 1999
Παναγιωτόπουλος Νικόλαος	1999 - 2001
Χόνδρος Λουκάς	2001 - 2003
Κύρρης Ανδρέας	2003 - 2004
Παναγιωτόπουλος Νικόλαος	2004 - 2005
Κηουκίνας Παναγιώτης	2005 - 2009
Κοντούλης Κωνσταντίνος	2009 - 2013
Χατζηγηπάς Γεώργιος	2013 - 2015

Διατελέσαντες Επιτ. Σεβ.

Κύρρης Ανδρέας
Κηουκίνας Παναγιώτης

Διατελέσαντες Κοσμήτ. της Μ.Σ.Τ.Ε.

Κύρρης Ανδρέας
Βασιλείου Ιωάννης
Κοντολιέων Ανδρέας

Διατελέσαντες Μεγ. Επιθ. 1990 - 2014

Λιδάκης Ιωάννης	1991 - 1992
Κουζής Θεόδωρος	1992 - 1995
Κατσαρός Χρυσανθος	1995 - 1998
Σπαρίδης Ευθύμιος	1998 - 2001
Δημητρίου Χρήστος	2001 - 2004
Κατσιφής Θεόδωρος	2004 - 2007
Μιχαηλίδης Ευάγγελος	2007 - 2010
Αντωνάτος Γηαύκος	2010 - 2014
Ρηνιώτης Νικόλαος	2014 - 2015

Διατελέσαντες Μεγ. Επιθ. σε άλλες Στ.

Κύρρης Ανδρέας
Παπαδέας Γεώργιος
Βασιλείου Ιωάννης
Κοντολιέων Ανδρέας
Παρασκευόπουλος Νικόλαος
Παναγιωτόπουλος Νικόλαος
Χόνδρος Λουκάς

Αναμνηστικό δίπλωμα 150 χρόνων

Στο ηεύκωμα περιέχονται τα ονόματα των Συμβ. Αξιωμ., οι τίτλοι των ομιλιών, η πλούσια αγαθοεργός δράση της Στ. (ενίσχυση αναξιοπαθούντων, φάρμακα σε απόρους ύψους 41.500 ευρώ για την περίοδο 1991-2015, υποτροφίες, αναδοχή βαπτίσεως εννέα παιδιών από την Αλβανία), εκδηλώσεις μνήμης κλπ. ■

Τελετή Μνήμης της Στ. Πίστις

26 Απριλίου 2015

Η Στ. Πίστις τίμησε την μνήμη παιδιών μελών της που δεν βρίσκονται στην ζωή με την παρουσία του προσθ. Μεγ. Διδ., ενδόξων μελών, αδ. και πολλών προσκεκλημένων και συγγενών των αποβιωσάντων.

Μιλώντας ο Σεβ. αδ. Σπ. Καψοκαβάδης ευχαρίστησε τους παριστάμενους για την αποδοχή της προσκλήσεως και επισήμανε μεταξύ άλλων: Σε μια εποχή που διακρίνεται για την ραγδαία κατάπτωση κάθε ηθικής αξίας και την κατά κανόνα υποδούλωση της ανθρώπινης πνευματικότητας στα δεσμά της υλιστικής κοινωνίας, οι τέκτονες ασκούνται αδιαλείπτως και δίνουν την μάχη της προασπίσεως της Ηθικής, που εδράζεται στην αγάπη προς τον πλησίον και την πατρίδα, την τρυφερή αφοσίωση στην οικογένεια και τον σεβασμό στον Θεό.

Αυτές τις αρχές υπηρετεί και προβάλλει ο Τεκτονισμός. Γι' αυτές τις αρχές οφείλουν να αγωνίζονται οι τέκτονες, οι οποίοι με γενναιότητα αποδέχονται τις ατέλειές τους αλητά

και τα περιθώρια για βελτίωσή τους.

Και είναι πράγματι γενναίος ο ειλικρινής αυτός αγών.

Οι μάχες πολλές. Καθημερινές. Όχι πάντα νικηφόρες. Όμως ο σκοπός παραμένει εκεί.... Να γίνω σωστότερος άνθρωπος, να αναζητώ την Αλήθεια και να εφαρμόζω την Δικαιοσύνη με θάρρος και ΔΙΧΩΣ ΦΟΒΟ.

Μέσα σε αντίξοες και εχθρικές πολλές φορές συνθήκες, ο Τεκτονισμός επιβιώνει για πάνω από 4 αιώνες αποδεικνύοντας την αναγκαioτητα του ως θεσμού για τις κοινωνίες.

Η διά της τεκτονικής μεθόδου προσπάθεια προσέγγισης της ανθρωπίνης συνειδήσεως και η κατανόηση του τί είμαστε και τί περιέχουμε μέσα μας, βοηθάει να ισορροπήσουμε με τον εαυτό μας, τους άλλους και την φύση.

Σύμφωνα με τις Καταστατικές Αρχές μας, ως ύπατο αγαθό ο ελευθεροτέκτων θεωρεί την ελευθερία σκέψεως και συνειδήσεως, αποδοκιμάζει κάθε μέσο που απειλεί την ελευθερία αυτή και καταδικάζει την βία.

Ο Ελευθεροτεκτονισμός δεν είναι θρησκεία, ούτε πολιτικός οργανισμός και αποκλείει αυστηρώς κάθε συζήτηση επί πολιτικών ή θρησκευτικών θεμάτων.

Σέβεται την θρησκεία στην οποία ανήκει το κάθε μέλος, την αθανασία της ψυχής και τηρεί απόλυτη ανοχή προς κάθε θρησκευτική δοξασιά, αποκρούοντας ως αντιτεκτονικό κάθε προσηλυτισμό.

Η Στοά ΠΙΣΤΙΣ, πριν λίγες ημέρες (05.04.2015) εισήλθε στο 90^ο έτος της λειτουργίας της. Μια ιστορία πνευματικής λαμπρότητας, που έχει αναδείξει πνευματικούς αδελφούς, οι οποίοι απετέλεσαν και απο-

τελούν παραδείγματα αρετής, εντιμότητας, ανδρείας, φιλοπατρίας, ανθρωπισμού.

Αυτούς νοερά καλούμε σήμερα, να έρθουν μαζί μας, και να δουν ότι το έργο το δικό τους και το παράδειγμά τους, έπιασαν τόπο και αποτελούν φάρους για την δική μας πορεία.

Τους οφείλουμε την ΜΝΗΜΗ ως ελάχιστο φόρο τιμής.

Με αυτό τον τρόπο δεν πεθαίνουν, αλλά μένουν αθάνατοι, διότι μόνον η λήθη, η λησμονιά επιφέρει τον θάνατο, τον αφανισμό.

Σπυρίδων Αραβαντινός. - 1930. Πρόεδρος των ιδρυτικών μελών της Στ. ΠΙΣΤΙΣ και πρώτος Σεβασμιός μας την περίοδο 1926-1930.

Βότσης Νικόλαος. - 1931. Ναύαρχος - Εθνικός Ήρωας. Στη διάρκεια του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου πέτυχε κάτι που θεωρούνταν ακατόρθωτο. Με τις πρώτες ναυτικές συμπλοκές στις 18 Οκτωβρίου του 1912, κυβερνώντας το τορπιλοβόλο 11 εισήλθε στο οχυρωμένο λιμάνι της Θεσσαλονίκης χωρίς να γίνει αντιληπτός, όπου και εκτόξευσε τρεις τορπίλες κατά του τουρκικού θωρηκτού "Φεχί Μπουλέντ". Ο

αδ. Βότσης ήταν Ελεονόμος της Στοάς στο πρώτο Συμβ. Αξιωματικών αυτής υπό την Σεβασμία του αδ. Σπ. Αραβαντινού.

Κατσαφάδος Γεώργιος. - 1975. Εμπνευστής και πρώτος Πρόεδρος της Αντικαρκινικής Εταιρείας, βουλευτής και Υφυπουργός Υγείας και Πρόνοιας 1955-1956, Σεβ. της Στοάς 1954-1956. Διετέλεσε Μεγ. Τελετάρχης της ΜΣΤΕ το 1957, Μέγ. Ελεονόμος το 1960, Β΄ Μεγ. Επόπτης το 1962 και Α΄ Μέγας Επόπτης της ΜΣΤΕ την περίοδο 1963-1972.

Λουδάρος Ιωάννης του Νικήτα. Μαθ. 10.01.1928, ετ. 30.01.1929, διδ. 11.03.1931. Διετέλεσε Σεβ. της Στοάς την περίοδο 1939-1947. Είναι ο Σεβ. της περιόδου της Κατοχής. Για να σώσει τους αδελφούς της Στοάς μας από τις καταδίωξεις των Γερμανών αναγκάστηκε να καταστρέψει ένα μεγάλο μέρος του αρχείου της Στοάς μας. Όταν δε, ερωτήθηκε από αυτούς

ποιούς Τέκτονες γνωρίζει, απάντησε. "Μόνον εγώ βρίσκομαι εν ζωή...".

Παπαθεοδώρου Νικόλαος. Αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού. Σεβ. της Στοάς 1935-1939. Σκοτώθηκε μαρτυρικά τον Δεκέμβριο του 1944.

Αλεξιάδης Αλέξανδρος του Βασιλείου. 1928 Οκτώβριος 2002. Μαθ. 02.01.1975, ετ. 08.04.1976, διδ. 17.03.1977. Εκτελωνιστής, Μέλος της Εξελεγκτικής Επιτροπής της Στοάς μας 1989-1991.

Αλεξιάδης Ευθύμιος του Βασιλείου. 1930 - 2008. Μαθ. 29.01.1976, ετ. 28.04.1977, διδ. 09.03.1978. Εκτελωνιστής.

Αναστασόπουλος Ανδρέας του Παναγιώτου. 1928 Σεπτέμβριος 2003. Μαθ. 21.12.1978, ετ. 23.10.1980, διδ. 16.12.1981. Μηχανικός Εμπ. Ναυτικού. Διετέλεσε Β΄ Δοκ 1993-1995 και Ελεονόμος 1995-1999.

Αντωνιάδης Ιωάννης του Παναγιώτου. 1972 Ιούνιος 2014. Μαθ. 29.04.2004, ετ. 06.04.2006. Στέλεχος ΟΤΕ.

Αργυράκης Νικόλαος του Γεωργίου. 1928 - 2009. Μαθ. 02.01.1975, ετ. 28.04.1977, διδ. 30.11.1978. Μηχανικός Εμπ. Ναυτικού. Πρόσθ.Τελετ. 1983-1985, Στεγαστής 1987-1989, Σημαιοφόρος-Ξιφοφόρος 1993-1995. Θεράπων του Τεκτονικού Μεγάρου Πειραιώς έως 31.12.2003.

Γεωργαλάς Κων/νος του Στεργίου. 1931 - . Μαθ. 29.1.1981, ετ. 11.03.1982, διδ. 17.02.1983.

Γρηγορίου Κων/νος του Ιωάννου. 1927 Απρίλιος 1996. Μαθ. 19.03.1970, ετ. 20.05.1971, διδ. 28.12.1972.

Δημόπουλος Μιχαήλ του Ιωάννου. 1938 - 2004. Μαθ. 14.05.1987, ετ. 20.10.1988, διδ. 01.06.1989. Οδοντίατρος, τον Μάιο του 1991 πηλασίωσε άλλους αδελφούς που αφύπνισαν την Στ. ΦΟΙΝΙΞ υπ' αρ. 48 εν Αν. Πειραιώς.

Δημόπουλος Ιωάννης του Μιχαήλ. 1968 Δεκέμβριος 1992. Μαθ. 12.10.1989, ετ. 18.10.1990, διδ. 25.04.1991. Υιός του μεταστάτος αδ. Μιχαήλ Δημοπούλου. Το 1991 μαζί με άλλους αδελφούς αφύπνισαν την Στ. ΦΟΙΝΙΞ υπ' αρ. 48 εν Αν. Πειραιώς.

Ηλιάδης Ιωάννης του Νικολάου. 1936 - 2013. Μαθ. 21.11.1985, ετ. 07.05.1987, διδ. 12.05.1988. Ιατρός ακτινολόγος, μέλος του Συμβ. Αξιωμ. της Στοάς την περίοδο 1989-1991. Τον Μάιο του 1991 ηλαισίωσε άλλους αδελφούς που αφύπνισαν την Στ. ΦΟΙΝΙΞ υπ' αρ. 48 εν Αν. Πειραιώς.

Ησαΐας Δημήτριος του Σταύρου. 1954 Φεβρουάριος 1990. Μαθ. 06.04.1978, ετ. 17.05.1979, διδ. 17.11.1988. Επιχειρηματίας.

Κανταρτζής Ιωάννης του Σωτηρίου. Μαθ. 06.05.1931, ετ. 20.04.1932, διδ. 25.01.1933. Σεβ. της Στοάς από 1947-1950. Με δική του πρωτοβουλία ιδρύθηκε η αγγλόφωνη Στοά ΠΑΡΘΕΝΩΝ της οποίας υπήρξε ο πρώτος Σεβάσμιος.

Κασιμάτης Γεώργιος του Νικολάου. 1951 Απρίλιος 2013. Μαθ. 10.05.1990, ετ. 30.01.2008, διδ. 30.01.2008. Πρόεδρος του Εμπορικού Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιώς, με ιδιαίτερα σημαντικό κοινωνικό έργο. Ανεδείχθη Πρόεδρος των Επιμελητηρίων Ελλάδος.

Κεραμπός Ιωάννης του Μανούσου. 1921 Δεκέμβριος 1999. Μαθ. 30.05.1974, ετ. 15.01.1976, διδ. 27.01.1977. Έμπορος, Γραμματέας της Στοάς 1977-1979, Α' Έπ. 1979-1981 και Σεβ. 1981-1983.

Κοέν Ηλίας του Ιωσήφ. 1940 - . Μαθ. 20.05.1975, ετ. 28.04.1977, διδ. 09.03.1978. Ιατρός Νευρολόγος.

Κοσσοφάκης Ιωάννης του Κων/νου. 1922 Ιανουάριος 2014. Μαθ. 20.10.1983, ετ. 15.11.1984, διδ. 23.05.1985. Ιατρός Χειρουργός, Διετέλεσε Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Πειραιώς. Διήλθε από πολλές θέσεις του Συμβ. Αξιωμ. της Στοάς της οποίας διετέλεσε Σεβ. την περίοδο 1989-1991. Αντιπρόσωπος της Στοάς στην Γεν. Συν. της Μεγ. Στ. Ελλάδος την περίοδο 1992-2001. Κοσμήτωρ της ΜΣΤΕ. Διετέλεσε και Πρόεδρος σχεδόν όλων των άλλων εργαστηρίων του Πειραιώς του Σκωτικού Τύπου και του Τύπου της Υόρκης.

Κυρόπουλος Νικόλαος του Ξενοφώντος. 1950 Φεβρουάριος 2007. Μαθ. 31.05.1979, ετ. 23.10.1980, διδ. 16.12.1981. Μέλος του Συμβ. Αξι-

ωμ. της Στοάς σε πολλές θέσεις και Σεβ. της Στοάς την περίοδο 1993-1995. Ιδιαίτερως εργατικός και δραστήριος.

Κωνσταντάκος Μιχαήλ του Γεωργίου. 1938 Ιανουάριος 2010. Μαθ. 26.05.1966, ετ. 16.11.1967, διδ. 11.12.1975. Πλοίαρχος Εμπορικού Ναυτικού. Το 1990 ηλαισίωσε τους αδελφούς που αφύπνισαν την Στ. ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ υπ' αρ. 2. Επανήλθε στην Στοά μας το 1994 και διετέλεσε Σεβ. την περίοδο 1997-1999.

Λογιόπουλος Ηλίας του Θεοφίλου. 1926 Μάρτιος 2004. Μαθ. 02.04.1961, ετ. 01.04.1965, διδ. 10.02.1966. Ο Σεβ. της Στοάς κατά την περίοδο 1977-1979. Προσέφερε πλούσιο πνευματικό έργο μέσα από 120 τεκτονικές ομιλίες. Προήγαγε την απόλυτη τήρηση του τυπικού των τεκτονικών εργασιών, κάτι που μέχρι σήμερα η Στοά ΠΙΣΤΙΣ διατηρεί στον υψηλότερο δυνατό βαθμό. Υπήρξε και ιδρυτικό μέλος της Στ. Giuseppe Garibaldi.

Λυδάκης Ιωάννης του Δημητρίου. 1931 Ιούλιος 2007. Μαθ. 18.02.1965, ετ. 24.02.1966, διδ. 26.01.1967. Ιατρός Μικροβιολόγος. Υπηρέτησε από διάφορες θέσεις του Συμβ. Αξιωμ. της Στοάς και διετέλεσε Σεβ. την περίοδο 1983 - 1985. Ανακηρύχθηκε επίτιμος Σεβ. αυτής το 1990. Το 1991 ηλαισίωσε τους αδελφούς που αφύπνισαν την Στ. ΦΟΙΝΙΞ Αν. Πειραιώς. Διετέλεσε Μέγας Δοκιμαστής της ΜΣΤΕ.

Μητάκης Δημήτριος. Σεβ. της Στοάς από 1931-1934. Διετέλεσε μέλος του Συμβουλίου της ΜΣΤΕ ως Μεγ. Στεγαστής το 1940 και Α' Μεγ. Επόπτης την περίοδο 1948-1953.

Σάρδης Εμμανουήλ του Ανδρέα. 1951 αρχές του 2015. Μαθ. 10.05.1990, ετ. 23.05.1991, διδ. 02.04.1992. Ιδιωτικός Υπάλληλος, Μέλος της Εξελεγκτικής Επιτροπής της Στοάς την περίοδο 1993-1997, Σημαιοφόρος. Ξιφ. 1997-1999 και Αρχιτ. Αρχιτρ. 1999-2001.

Παπαδόπουλος Λεωνίδας του Αθανασίου. 1925 Ιούλιος 1991. Μαθ. 12.03.1964, ετ. 11.03.1965, διδ. 16.12.1965. Υπάλληλος της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος Σεβ. της Στ. την περίοδο 1973-1975. Κατά την διάρκεια της θητείας του άρχισε η έκδοση ενημερωτικού δεητίου της Στοάς μας με αξιόλογη ύλη. Διετέλεσε Μέγας Θησαυροφύλαξ της ΜΣΤΕ.

Σταθόπουλος Γεώργιος του Ευθυμίου. 1951 Φεβρουάριος 2014. Μαθ. 27.03.1997, ετ. 24.09.1998, διδ. 29.04.1999. Ιατρός Μικροβιολόγος. Υπηρέτησε σε διάφορες θέσεις του Συμβ. Αξιωματ. της Στοάς. Ιδιαίτερως διεκρίθη ως Γραμματέας (2001-2003). Έδωσε γενναία μάχη με τον καρκίνο και μάλιστα ήταν εκ των βασικών συντελεστών σχετικού ντοκουμαντέρ που η διοίκηση του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου ΜΕΤΑΞΑ δημιούργησε με θέμα ιατρούς του ιδρύματος που οι ίδιοι ήρθαν αντιμέτωποι με την νόσο.

Σταυρουδάκης Αντώνιος του Γεωργίου. 1940 Μάιος 2012. Μαθ. 02.05.1985, ετ. 19.02.1987, διδ. 12.05.1988. Τυπογράφος, το 1991 πηλασίωσε τους αδελφούς που αφύπνισαν την Στ. ΦΟΙΝΙΞ υπ' αρ. 48 Αν. Πειραιώς.

Στεφανάκος Ηλίας του Νικολάου. 1943 Ιανουάριος 1990. Μαθ. 29.01.1981, ετ. 04.11.1982, διδ. 26.04.1984. Αξιωματικός Πυροσβεστικού Σώματος.

Χατζηγεωργίου Χρήστος του Αντωνίου. 1932 - . Μαθ. 10.01.1985, ετ. 29.05.1986 30.04.1987. Λογιστής. ■

Οι τέκτονες κατά τους Βαλκανικούς Αγώνες

10.03.2013

Η Στ. Ισότης διοργάνωσε ανοικτή εκδήλωση για τον ρόλο των τεκτόνων κατά τους Βαλκανικούς πολέμους, στο τεκτονικό μέγαρο Πειραιώς, στην οποία παρέστη ο Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργης, τα μέλη του Συμβουλίου της Μεγ. Στ., πολλή στελέχη του Ελληνικού Τεκτονισμού, αδ. και πλήθος προσκεκλημένων.

Ο πρώτος εισηγητής αδ. Θ. Μαστακούρης ανέπτυξε το ιστορικό πλαίσιο στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, σκιαγραφώντας τους αναδυόμενους εθνικούς ανταγωνισμούς στον χώρο της Μακεδονίας, τις συγκρούσεις των αντάρτικων ομάδων, τον ατυχή πόλεμο του 1897, την ένοπλη σύγκρουση, την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης και της Ηπείρου, τον Β' Βαλκανικό πόλεμο και την ευτυχή για το έθνος μας κατάληξη, επισημαίνοντας τα εξής: "Σε κάθε περίπτωση, οι Βαλκανικοί Πόλεμοι αποτελούν τις πιο ένδοξες ίσως σελίδες της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, αποδεικνύοντας πόσα πολλά μπορούν να πετύχουν οι Έλληνες όταν είναι μονιασμένοι και αποφασισμένοι.

Αυτό που δεν πρέπει να ξεχνάμε, είναι πως σημαντικότερο ρόλο στο άναμμα και την εξάπλωση της φλόγας του αγώνα έπαιξαν αδελφοί τέκτονες, οι οποίοι, χωρίς να λογαριάσουν έξοδα, θυσίες, ούτε καν την ίδια τους τη ζωή, συμμετείχαν ενεργά σε κάθε φάση του Μακεδονικού Αγώνα και των Βαλκανικών Πολέμων, θέτοντας όπως πάντα υπεράνω

Μακεδονομάχοι 1908

όλων τα ιδανικά της Ελευθερίας, της Ισότητας, και της Αδελφότητας”.

Ο αδ. Παύλος Τζαβαλής εστίασε το ενδιαφέρον στην παρουσία και τον ρόλο των ελλήνων τεκτόνων τονίζοντας τα εξής: “Το προοδευτικό πνεύμα του Τεκτονισμού, οι φιλελεύθερες ιδέες του και η εναντίωσή του στην υποδούλωση του ανθρώπινου πνεύματος, δεν του επέτρεψε να μείνει ένας απλός παρατηρητής στα ελληνικά δρώμενα.

Μετά την κατατρόπωση του 1897 που υπέστη ο ελληνικός στρατός, το ηθικό των Ελλήνων είχε καταρρακωθεί. Αυτό που χρειαζόταν ήταν να βρεθεί μία ομάδα, ένας πυρήνας που θα μπορούσε να ανατρέψει το απαισιόδοξο κλίμα και να ποτίσει με σθένος και πυγμή το κατακρημνισμένο ηθικό που κατέτρωγε τις ελληνικές ψυχές.

Η Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος, ο τότε οργανωμένος ελληνικός τεκτονικός φορέας, έπρεπε να δράσει ουσιαστικά. Ελληνόφωνες τεκτονικές Στοές αρχίζουν να ιδρύονται για εθνικούς σκοπούς, οι οποίες έγιναν ορμητήρια εθνικής δράσεως στις υπόδουλες περιοχές.

Το 1904, ενώ ο Μακεδονικός αγώνας κορυφώνεται, ιδρύεται η πρώτη ελληνική Στοά στη Μακεδονία, ο «Αριστοτέλης» υπ αριθμόν 36 στις Σέρρες, με ιδρυτή τον εθνομάρτυρα Ιωάννη Παπάζογλου ο οποίος βρήκε μαρτυρικό θάνατο από τους Βούλγαρους για την έντονα πατριωτική και τεκτονική δράση του ενώ τον οδηγούσαν ως

όμηρο προς τα Βουλγαρικά σύνορα. Οι διωγμοί που υπέστησαν τα μέλη των ελληνοφώνων Στοών στην υπόδουλη Μακεδονία υπήρξαν ιδιαίτερα σκληροί και επικίνδυνοι, διότι οι Τούρκοι θεωρούσαν τους τέκτονες επαναστάτες, ιδιαίτερα δε τους Έλληνες, οι οποίοι κατά τη μύση τους, εκτός από τον τεκτονικό όρκο ορκίζονταν και αιώνια πίστη στην πατρίδα.

Δεν πρέπει να δησμονούμε βεβαίως το πρωτοπαλικάρο του Μακεδονικού Αγώνα. Τον Ιούλιο του 1904 ενώ ο αδ. της Στοάς «Αθηνά» Παύλος Μελάς υπηρετούσε στην Σχολή Ευελπίδων, λαμβάνει 20ημερη άδεια και φεύγει για τη Μακεδονία. Έρχεται σε συνεννοήσεις με άλλους αγωνιστές και αποφασίζουν οριστικά για την συγκρότηση πολεμικών απελευθερωτικών ομάδων το συντομότερο. Κατά την επιστροφή του στην Αθήνα ξεκινά για την τελευταία μοιραία του εξόρμηση. Τον συνοδεύει μια ομάδα 35 ανδρών αποτελούμενη από Κρήτες και Μακεδόνες. Η άφιξη του Μελά στη Μακεδονία γίνεται γνωστή στους Βούλγαρους και ο αρχικομιτατζής Μήτρος Βλάχος, προδίδει τη θέση του στους Τούρκους όταν ο Παύλος βρισκόταν στα Σιάτιστα. Έτσι άδοξα παγιδεύτηκε και σκοτώθηκε ο πρώτος μακεδονομάχος ήρωας στα 34 του χρόνια συγκλονίζοντας την κοινή γνώμη αλλιά κερδίζοντας παράλληλα την αθανασία στην συνείδηση των Ελλήνων.

Το 1907 ιδρύεται στη Θεσσαλονίκη η τεκτονική Στοά «Φίλιππος» από τους μακεδονομάχους αδ. Φίλιππο Παπαγεωργίου και Δημήτρη Μαργαρίτη.

Μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Στέφανου Δραγούμη (ενός από τους οργανωτές του Μακεδονικού Αγώνα) ο οποίος υπέδειξε τον Βενιζέλο ως πρωθυπουργό, τον Οκτώβριο του 1910 ο βασιλεύς Γεώργιος Α΄ αναθέτει σχηματισμό κυβέρνησης στον Ελευθέριο Βενιζέλο στις πολιτικές ικανότητες και στη διπλωματική του οποίου ευελιξία πίστευε ακράδαντα.

Το τεκτονικό πνεύμα και οι προοδευτικές ιδέες του αδ. της Στοάς «Αθηνά» Ελευθέριου Βενιζέλου, τον κατέστησαν μία ξεχωριστή προσωπικότητα, που με το θάρρος και την διορατικότητά της έγινε

σεβαστή από εχθρούς και φίλους.

Κέρδισε αμέσως τον ενθουσιασμό και την σύμφωνη κοινή γνώμη για την επιστράτευση.

Στις 29 Μαΐου 1912 υπογράφει στην Σόφια ελληνοβουλγαρική συνθήκη συμμαχίας και στις 9 Σεπτεμβρίου την στρατιωτική σύμβαση. Με αυτές τις δύο συνθήκες με τις οποίες συμμαχούσαν Ελλάδα, Βουλγαρία, Σερβία και με την επιστράτευση του Μαυροβούνιου στην συμμαχία, τα τέσσερα χριστιανικά βαλκανικά κράτη ενώνουν τις δυνάμεις τους ενάντια στην οθωμανική αυτοκρατορία.

Παρασκευή 5 Οκτωβρίου, ένα ηλιόλουστο αλλιά κρύο φθινοπωρινό πρωινό, λίγο πριν αναχωρήσει ο άρτια εξοπλισμένος πλέον ελληνικός στόλος, κοινοποιείται από τα μεγάφωνα των πλοίων:

-Γνωστοποιούμεν εις τους Αρχηγούς, Κυβερνήτας, Αξιωματικούς, Υπαξιωματικούς και Ναύτας, πως από σήμερον κηρύσσεται επισήμως ο πόλεμος κατά της Τουρκίας.

Ο Υπουργός Ναυτικών.

Νικόλαος Στράτος

Ο Νικόλαος Στράτος είχε διακριθεί για το πρακτικό του πνεύμα και το πολιτικό του ήθος ήδη από το 1902 ως ανεξάρτητος βουλευτής. Ήταν τέκτων, αδ. της Στοάς «Πυθαγόρας» και στενός συνεργάτης του Βενιζέλου ως Πρόεδρος της Αναθεωρητικής Βουλής το 1911 και υπουργός Ναυτικών κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων. Από τη θέση αυτή εργάστηκε με ζήλο για την συγκρότηση αξιόμαχου πολεμικού στόλου και -κατά γενική αναγνώριση- συνέβαλε στις ναυτικές επιτυχίες της Ελλάδας.

Οι χερσαίες επιχειρήσεις είχαν ήδη ξεκινήσει.

Πρώτη μεγάλη νίκη-εφαπτήριο για τη μετέπειτα έκβαση του πολέμου, η απελευθέρωση του Σαρανταπόρου. Από το πρωί της Τρίτης 9 Οκτωβρίου άρχισε η προέλαση τριών μεραρχιών μέσα από δύσβατες ορεινές περιοχές και παράλληλα με το πεζικό, προώθησαν τις δυνάμεις τους το πυροβολικό και το τάγμα των ευζώνων το οποίο έπαιξε καταλυτικό ρόλο σχεδόν σε όλες τις επιχειρήσεις. Δι-

οικητής του ανεξάρτητου τάγματος ευζώνων ήταν ο συνταγματάρχης Στέφανος Γεννάδης -τέκτων, μέλος της Στοάς «Σκενδέρμπεης». Η απαράμιλλη τόλη και η ανδρεία του συνέβαλε αποφασιστικά στην πρώτη μεγάλη ελληνική νίκη αλλιά και λίγες μέρες αργότερα στην εκδίωξη των τουρκικών στρατευμάτων από τα Γρεβενά. Στις 26 Οκτωβρίου του ίδιου έτους τιμήθηκε για την ανδρεία του με την προαγωγή του σε υποστράτηγο και την ανάληψη καθηκόντων ως διοικητή της 5^{ης} Μεραρχίας.

Στέφανος Γεννάδης

Για την τολημηρή συμμετοχή τους στον σχεδιασμό και την έκβαση της μάχης αυτής, αξίζει να μνημονεύσουμε και τους εξής:

- Ιωάννης Καλογεράς, υπολοχαγός πεζικού και επιτελικός αξιωματικός στην 4^η Μεραρχία, μέλος της Στοάς «Υψηλάντης».
- Ιωάννης Δουρέντης, υπολοχαγός πεζικού, ένας εκ των σοβαρά τραυματισθέντων, μέλος της Στοάς «Σκενδέρμπεης».

Η ελληνική επέλαση συνεχίζεται... Σέρβια, Δεσκάτη, Λαζαράδες, Κοζάνη, Γρεβενά, Φιλιπιάδα, Βέροια, Κατερίνη...

Παράλληλα όμως το Πολεμικό Ναυτικό με τον άρτια εξοπλισμένο στόλο που διέθετε γι αυτή την εποχή, υπό την καθοδήγηση του αιμνήστου ναύαρχου Παύλου Κουντουριώτη, σαρώνει το Αιγαίο με ορμητήριο το λιμάνι του Μούδρου στη Λήμνο.

Την Πέμπτη 18 Οκτωβρίου 1912, στις 9.20 το βράδυ, το ελληνικό τορπιλοβόλο υπ' αριθμόν «11» με κυβερνήτη τον Υδραίο υποπλοίαρχο αδ. Νικόλαο Βότση, άρχισε να πλησιάζει το Καραμπουργού με σκοπό τον τορπιλισμό του εχθρικού θωρηκτού Φετχί Μπουλέντ.

Ο Βότσης με τρομερή δεξιοτεχνία, πλησίασε από δεξιά το εχθρικό θωρηκτό στα 150 μέτρα και αμέσως έδωσε διαταγή να εκτοξεύσει και τις δύο τορπίλλες που είχαν ετοιμάσει. Οι τορπίλλες βρήκαν αμέσως τον στόχο. Ένας εκκωφαντικός κρότος ακούστηκε και το θωρηκτό άρχισε αμέσως να βουλιάζει. Το τορπιλοβόλο απομα-

Νικόλαος Βότσης

κρύνθηκε έγκαιρα από το σημείο βοής ρίχνοντας μία «αποχαιρετιστήρια» κανονιά σαν επισφράγιση της νικηφόρας του προσπάθειας. Η έκρηξη που προκλήθηκε φωταγώγησε ολόκληρη την πόλη.

Η πράξη αυτή του γενναίου υποπλοιάρχου Νικολάου Βότση, ανιψιού του Παύλου Κουντουριώτη, τέκτονα, μέλους της Στοάς «Μιαούλης», ήταν ένα μεγάλο πλήγμα για τις τουρκικές δυνάμεις και έγινε παράδειγμα ανδρείας και αυταπάρνησης για όλο τον ελληνισμό.

Την επόμενη μέρα ξεκινά η επιχείρηση απελευθέρωσης των Γιαννιτών η οποία έληξε νικηφόρα μετά από ένα διήμερο. Η νίκη αυτή ήταν καθοριστικής σημασίας για την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης. Παράλληλα οι Βούλγαροι οι οποίοι εποφθαλμιούσαν την κατάληψή της την είχαν πλησιάσει σε απόσταση αναπνοής.

Το πρωί της 26^{ης} Οκτωβρίου οι ελληνικές μεραρχίες είχαν ήδη εισέλθει στην πόλη της Θεσσαλονίκης και κατόπιν πολλαπλών διαπραγματεύσεων, ο Τούρκος διοικητής Ταξίν Πασάς κατέθεσε γραπτή δήλωση στον Έλληνα αρχιστράτηγο κατά την οποία αποδεχόταν οποιουσδήποτε όρους παράδοσης της πόλης. Ακολούθως ο διάδοχος, απέστειλε αντιπροσώπους του στο Στρατηγείο του Ταξίν προκειμένου να συνταχθούν και να υπογραφούν τα πρωτόκολλα παρά-

δοσης. Την σύνταξη των πρωτοκόλλων ανέλαβαν τρεις επιφανείς τέκτονες, ο Ίων Δραγούμης, ο Βίκτωρ Δούσμανης και ο Ιωάννης Μεταξάς.

Ο Ίων Δραγούμης ήταν διπλωμάτης, πολιτικός και λογοτέχνης. Πρωταγωνίστησε στο γλωσσικό κίνημα του δημοτικισμού, ενώ με το συγγραφικό του έργο άσκησε σημαντική επιρροή στη διαμόρφωση της ελληνικής ιδεολογίας των αρχών του εικοστού αιώνα. Ήταν μέλος της Στοάς «Μ. Αλέξανδρος».

Ο αντιστράτηγος Βίκτωρ Δούσμανης -αδελφός του Σοφοκλή, κυβερνήτη του θωρηκτού «Αβέρωφ»- διετέλεσε υπασπιστής του διαδόχου και αρχηγός του επιτελείου του. Ως επιτελικός αξιωματικός συνέβαλε ουσιαστικά στη νίκη. Ήταν μέλος της Στοάς «Πυθαγόρας».

Ο Ιωάννης Μεταξάς -μετέπειτα πρωθυπουργός της Ελλάδας- πριν τους Βαλκανικούς Πολέμους ακόμη, είχε εκπροσωπήσει την Ελλάδα σε συμφωνίες με Βούλγαρους και Σέρβους. Λοχαγός στις αρχές του Α' Β.Π., ηγήθηκε μεγάλων μονάδων στην Ήπειρο και η

Βίκτωρ Δούσμανης

Ο Βίκτωρ Δούσμανης με τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

δράση του υπήρξε σημαντική για την έκβαση των επιχειρήσεων και των δύο πολέμων. Το 1913, προαχθείς σε αντισυνταγματάρχη, τιμήθηκε για τη δράση του με το Χρυσό Σταυρό του Σωτήρος. Ήταν μνημένος στην Στοά «Ησίοδος».

Ακολούθησε η απελευθέρωση του Μετσόβου, του Αγίου Όρους, και την Κυριακή στις 4 Νοεμβρίου έλαβε χώρα μια από τις πιο αιματηρές μάχες για τις ελληνικές δυνάμεις. Ο ελληνικός στρατός μέτρησε εκείνη τη μέρα στα υψώματα του Κομάνου 500 περίπου νεκρούς.

Λίγο μετά το μεσημέρι της ίδιας μέρας, ξεκίνησε η επιχείρηση απελευθέρωσης της Σιάτιστας κάτω από άθλιες καιρικές συνθήκες. Οι ηρόκριτοι της πόλης ήδη είχαν ζητήσει ενισχύσεις και είχε καταφτάσει -μεταξύ των άλλων- και ο Αλέξανδρος Ρώμας με τμήμα Γαριβαλδινών. Οι Γαριβαλδινοί που εκείνη τη μέρα έκαναν την εμφάνισή τους, ήταν σώμα εθελοντών Ελλήνων και ξένων, και ονομάστηκαν έτσι από τον ιδρυτή τους Ιταλό στρατηγό, δημοκράτη και τέκτονα Τζιουζέπε Γκαριμπάλντι. Σκοπός του τάγματος ήταν να μάχεται ανιδιοτελώς για την Ελευθερία και τη Δημοκρατία. Ο Αλέξανδρος Ρώμας, Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, ίδρυσε το 1909 Γαριβαλδινό Σώμα στην Ελλάδα το οποίο συντηρούσε με δικά του έξοδα. Ευπατρίδης τέκτων, εμπνευσμένος από τις φιλελεύθερες ιδέες του Γκαριμπάλντι, μαχόμενος υπερασπιστής της Δημοκρατίας, διακρίθηκε σ' αυτήν τη μάχη για την απaráμιλλη ανδρεία του, καθώς και αργότερα στο Μπιζάνι και Δρίσκο.

Αξιοσημείωτο είναι πως στο πλευρό του Ρώμα με το τάγμα των Γαριβαλδινών μαχόταν και ο δημοσιογράφος Νικόλαος Καρβούνης -τέκτων, μέλος της Στοάς «Ησίοδος»- καθώς και ο αείμνηστος ποιητής μας Λορέντζος Μαβίλης.

Στη μάχη συμμετείχε επίσης και ο 18χρονος τότε Μιχάλης Μελάς -γιος του Παύλου- με συμφοιτητές του απ' την σχολή Ευελπίδων, οι οποίοι έσπευσαν επειγόντως για την απελευθέρωση της πόλης. Ο Μιχάλης, προικισμένος με την ανδρεία

Ο Αλέξανδρος Ρώμας με την στολή των ερυθροχιτώνων Γαριβαλδινών.

Ο Παύλος Μελάς με τον γιό του Μιχάλη.

του πατέρα του, θα μνηθεί αργότερα στην Στοά «Δωδώνη» Ιωαννίνων. Η μάχη στην Σιάτιστα κρίθηκε νικηφόρα για τις ελληνικές δυνάμεις οι οποίες μέτρησαν 70 περίπου νεκρούς.

Το μεσημέρι της 7^{ης} Νοεμβρίου, το ιππικό του επίταρχου Ιωάννη Άρτη έφτασε στην πόλη της Φλώρινας και την καταλαμβάνει. Τέσσερις μέρες αργότερα θα απελευθερώσει και την Καστοριά. Ο Ιωάννης Άρτης ήταν αδ. της Στοάς «Ησίοδος».

Στις 17 Νοεμβρίου βαφτίζεται στο Φαληρικό όρμο το πρώτο υδροπλάνο στην ιστορία της Πολεμικής Αεροπορίας με το όνομα «Ναυτίλος». Χειριστής του ορίζεται ο υπολοχαγός Μιχάλης Μουτούσης, τέκτων, μέλος της στοάς «Πυθαγόρας».

Αυτόν το μήνα ξεκίνησε επίσης και η πολιορκία του Μπιζανίου από τον στρατό της Ηπείρου. Η οχυρωματική του τοποθεσία όμως δυσκόλεψε πάρα πολύ τις επιθέσεις του ελληνικού στρατού με αποτέλεσμα πολλές και σημαντικές απώλειες. Ένας Κύπριος πολιτικός ο Σώζος Χριστόδουλος, είχε καταταγεί σε ειδικό σώμα Κυπρίων Αγωνιστών τον Οκτώβριο του 1912 με ειδική άδεια του Βενιζέλου. Αρχές Δεκεμβρίου θα πέσει ηρωικά μαχόμενος σε μία από τις μάχες του Μπιζανίου. Ο αδ. Σώζος Χριστόδουλος ήταν μέλος της Στοάς «Ζήνων Λεμεσού».

Στις 20 Φεβρουαρίου του '13 ξεκίνησε η καθοριστική αιφνιδιαστική επίθεση του πεζικού και του 9^{ου} τάγματος Ευζώνων στις παρυφές των Ιωαννίνων. Η σφοδρή επίθεση που εξαπολύθηκε εκείνη τη μέρα έλαβε τέλος την επόμενη, η οποία οδήγησε στην άνευ όρων παράδοση των Τούρκων στις ελληνικές δυνάμεις. Ένας εκ των υπογραψάντων το -συνταχθέν την 21^η Φεβρουαρίου- πρωτόκολλο παράδοσης ήταν και αυτήν τη φορά ο Ιωάννης Μεταξάς, ο οποίος είχε αποκτήσει τεράστια επιτελική γνώση. Ο διάδοχος Κωνσταντίνος εισέρχεται πρώτος στην πόλη των Ιωαννίνων συνοδευόμενος από τον επιτελικό του αξιωματικό υποστράτηγο

Μιχάλης Μουτούσης

Σώζος Χριστόδουλος

Παναγιώτης Δαγκλής

Παναγιώτη Δαγκλή. Ο ανδρείος και πολυμήχανος Δαγκλής, τέκτων -μέλος της Στοάς «Αθηνά»- ήταν ένας πραγματικός στρατηλάτης. Ο μικρόσωμος αυτός αθλητάς μεγάλος σε ανδρεία και πατριωτισμό άνδρας διακρίθηκε όχι μόνο στις στρατιωτικές μάχες αλλά και στις διπλωματικές. Λίγες μέρες πριν είχε επιστρέψει από το Λονδίνο όπου παρευρισκόταν με το Βενιζέλο και άλλους διπλωμάτες με σκοπό την έναρξη διαπραγματεύσεων για την παύση του πολέμου.

Για τον σχεδιασμό της μάχης και την κατάληψη της συγκεκριμένης στρατηγικής θέσης που οδήγησε στην απελευθέρωση της πόλης, εισηγήθηκε ο υπολοχαγός Ιωάννης Καθηγοράς, από την Στοά «Υψηλάντης», του οποίου τη δράση συναντήσαμε ήδη στη μάχη του Σαρανταπόρου.

As μνημονεύσουμε επίσης και τον αδελφό μας Αχιλλέα Σκουλιά. Ο Σκουλιάς σπούδαζε νομικά το 1911 στο Πανεπιστήμιο Αθηνών όταν παράτησε τις σπουδές του για να καταταγεί εθελοντής στο 1^ο τάγμα Χανίων και να εισαχθεί λίγο αργότερα στην Σχολή Υπαξιωματικών. Πολέμησε επάξια για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων.

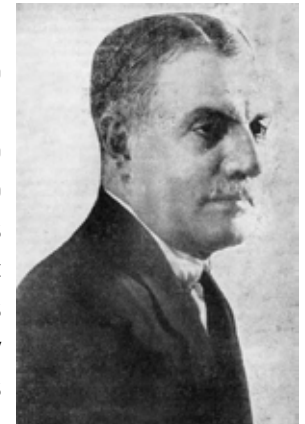
Ήταν μέλος της Στοάς «Ραδάμανθους».

Στις 2 Μαρτίου απελευθερώνεται και η Σάμος από τη ναυτική μοίρα του Αιγαίου. Ήδη απ' το Νοέμβριο του 1912 είχαν επαναστατήσει οι κάτοικοι του νησιού υπό την ηγεσία του Θεμιστοκλή Σοφούλη, καταλύοντας το καθεστώς του σουλτάνου και σχηματίζοντας δική τους ανεξάρτητη κυβέρνηση. Ο Σοφούλης ο οποίος ορίστηκε απ' την Σαμιακή Εθνοσυνέλευση ως πρόεδρος αυτής της κυβέρνησης, ηγήθηκε σε σκληρές μάχες κατά την επανάσταση των Σαμιωτών. Διαπρεπής αρχαιολόγος στο επάγγελμα και προοδευτικό πνεύμα, ήταν τέκτων, μέλος της Στοάς «ΗΡΑ». Ο Σοφούλης διετέλεσε πολλές φορές πρωθυπουργός του κόμματος Φιλελευθέρων.

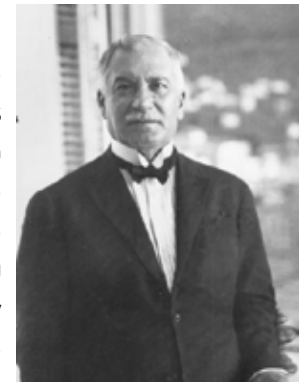
Η ταχεία κατάρρευση της Τουρκίας είχε αποτελέσει έκπληξη για ολόκληρη την Ευρώπη. Οι Μεγάλες Δυνάμεις συμφώνησαν να συγκαλέσουν και πάλι στο Λονδίνο διάσκεψη των Βαλκανικών κρατών για να συζητήσουν για την ειρήνη στην περιοχή των Βαλκανίων. Στην ελληνική αντιπροσωπεία -υπό την ηγεσία του πρωθυπουργού Βενιζέλου- συμμετείχαν μεταξύ άλλων και οι: Γεώργιος Στρέιτ, πρεσβευτής στο Λονδίνο, Παναγιώτης Δαγκλής, αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού και ο Ιωάννης Μεταξάς. Ο Δαγκλής και ο Μεταξάς ήταν πλέον απαραίτητοι συνεργάτες του Πρωθυπουργού στις διπλωματικές συνεννοήσεις. Ο νομικός και διπλωμάτης Γεώργιος Στρέιτ ήταν τέκτων, αδ. της Στοάς «Πυθαγόρας».

Η Συνθήκη που υπεγράφη την Παρασκευή 17 Μαρτίου 2013 στις 12:30 το μεσημέρι στο Ανάκτορο του Αγίου Ιακώβου στο Λονδίνο, σήμανε τη λήξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου.

Οι Βούλγαροι στο μεταξύ είχαν στα σχέδιά τους αλληπάλληλες αιφνιδιαστικές επιθέσεις με σκοπό να καταλάβουν όσα περισσότερα εδάφη ήταν δυνατόν. Στις 16 Ιουνίου, ο βουλγαρικός στρατός επιτέθηκε κατά του ελληνικού στις περιοχές της Νιγρίτας και του Παγγαίου όρους. Αυτή η αποτρόπαια βουλγαρική ενέργεια χωρίς καμία προειδοποίηση, σή-

Ιωάννης Καθηγοράς

Θεμιστοκλής Σοφούλης

Γεώργιος Στρέιτ

Πρίγκιπας Ανδρέας

Πρίγκιπας Χριστόφορος

Ο Αλέξανδρος Ζάννας με τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

Περικλής Ιωαννίδης

μανε και την έναρξη του Β' Βαλκανικού Πολέμου.

Με αντίπαλο τις βουλγαρικές μεραρχίες αυτήν τη φορά, ο ελληνικός στρατός υποχρεώνει τα βουλγαρικά στρατεύματα να αποσυρθούν στην περιοχή μεταξύ Κιλίκης και Λαχανά. Η Μάχη Κιλίκης-Λαχανά ξεσπάει το πρωί της 19^{ης} Ιουνίου. Ο αδ. Ιωάννης Δουρέντης -υπολοχαγός πεζικού- τραυματίζεται για δεύτερη φορά μετά τον σοβαρό τραυματισμό του στη μάχη του Σαρανταπόρου. Ο αδ. Ιωάννης Καλογεράς -υπολοχαγός, συμπολεμιστής του Δουρέντα στη μάχη του Σαρανταπόρου- διακρίθηκε και σ' αυτήν τη μάχη για την ανδρεία του και την εξυπηλάδα του. Στους τραυματισθέντες της πολύνεκρης αυτής μάχης, καταγράφεται επίσης και ο ανθυπολοχαγός τότε Γιώργος Κυρίμης. Η ανδρεία και η ορμή που τον διέκρινε θα αναγκάσει τους Βούλγαρους να τον επικηρύξουν αργότερα προκειμένου να εμποδίσουν την είσοδό του στη Δράμα. Ο Κυρίμης ήταν αδ. της Στοάς «Ησίοδος». Στους ηρωικά πεσόντες αυτής της μάχης κατατάσσεται κι ο αδ. Αντώνης Καμπάνης, συνταγματάρχης, μέλος επίσης της Στοάς «Ησίοδος».

Η νικηφόρα αυτή μάχη, παρόλο που υπήρξε από τις φονικότερες της νεώτερης ελληνικής ιστορίας, άνοιξε το δρόμο για το κέντρο ανεφοδιασμού των βουλγαρικών στρατευμάτων, τη Δοϊράνη. Ύστερα από σύντομο αλληλά σφοδρό αγώνα, τα ελληνικά τμήματα κατάφεραν να απελευθερώσουν και την πόλη της Δοϊράνης στις 23 Ιουνίου. Στη μάχη αυτή διακρίνεται ο Μιχάλης Αντωνόπουλος. Σε ηλικία μόλις 17 ετών, πολέμησε με ορμή και σθένος με αποτέλεσμα να τραυματιστεί δύο φορές. Τιμήθηκε με την προαγωγή του σε λοχαγό «επ' ανδραγαθεία». Αργότερα θα μνηθεί στην Στοά «Υψηλάντης».

Το πέρας του Β' Βαλκανικού Πολέμου σήμανε στις 28 Ιουλίου -περίπου ενάμιση μήνα μετά την έναρξή του- η συνθήκη του Βουκουρεστίου κατά την οποία καθορίστηκε η συνοριακή γραμμή μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας.

Η εδαφική έκταση και ο πληθυσμός της Ελλάδας

πριν από τους Βαλκανικούς Πολέμους σχεδόν διπλασιάστηκαν. Οι σιδηροδρομικές γραμμές αυξήθηκαν κατά 500 χιλιόμετρα και οι ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις θεωρούνται πλέον άκρως υπολογίσιμες στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Ας έχουμε υπ' όψιν μας πως σημαντικότατο ρόλο στη διαμόρφωση αυτή του Ελληνικού κράτους έπαιξαν οι Έλληνες τέκτονες οι οποίοι έγιναν παράδειγμα αυταπάτησης, ανδρείας και ηρωισμού.

Εκτός από τους προαναφερθέντες αξίζει να μνημονεύσουμε και κάποιους ακόμη που έλαβαν μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους:

- Πρίγκιπας Ανδρέας, αδελφός του Κων/νου. Διακρίθηκε με Αριστείον Ανδρείας. Μέλος της Στοάς «Ησίοδος».
- Πρίγκιπας Χριστόφορος, ο μικρότερος γιος του βασιλιά Γεωργίου Α'. Πολέμησε με το βαθμό του λοχαγού. Μέλος της Στοάς «Ησίοδος».
- Γεώργιος Αναγνωστόπουλος, καθηγητής Γλωσσολογίας. Μέλος της Στοάς «Φίλιππος».
- Παναγιώτης Βανδώρος, υποναύαρχος. Μέλος της Στοάς «Αναγέννησις».
- Θρασύβουλος Βησιδής, έφεδρος ανθυπολοχαγός. Πολέμησε και τραυματίστηκε. Μέλος της Στοάς «Προμηθεύς». Καθηγητής Πανεπιστημίου, Μέγας Διδάσκαλος.
- Αλέξανδρος Ζάννας, πολιτικός. Πολέμησε ως εθελοντής. Μέλος της Στοάς «Φίλιππος».
- Περικλής Ιωαννίδης, αντιναύαρχος. Μέλος της Στοάς «Πανελλήνιον».
- Χαράλαμπος Κατσιμήτρος, ανθυπασπιστής πυροβολικού. Μέλος της Στοάς «Φοίνιξ» Αθηνών. Ήρωας του Αλβανικού Μετώπου, διοικητής της 8^{ης} Μεραρχίας.
- Γεώργιος Κοσμάς, αντιστράτηγος. Μέλος της Στοάς «Πέλλα».
- Ιηποκράτης Παπαβασιλείου, υπουργός. Μέλος της Στο-

Χαράλαμπος Κατσιμήτρος

Γεώργιος Κοσμάς

Ιηποκράτης Παπαβασιλείου

Αλέξανδρος Παπαναστασίου

Λάμπρος Πορφύρας

Μαρίνος Σιγούρας

Στυλιανός Σπεράντζας

Κων/νος Φαλιταίς

άς «Πυθαγόρας».

- Αλέξανδρος Παπαναστασίου, πρωθυπουργός το 1924. Ποδήγησε γενναία και παρασημοφορήθηκε. Μέλος της Στοάς «Ρήγας Φεραίος».
- Λάμπρος Πορφύρας, λογοτέχνης. Μέλος της Στοάς «Σαλαμίς».
- Κων/νος Σημιτόπουλος, έφεδρος αρχίατρος. Μέλος της Στοάς «Μέλη».
- Μαρίνος Σιγούρας, λογοτέχνης. Μέλος της Στοάς «Αστήρ της Ανατολής».
- Νικόλαος Σμπαρούνης, στρατιωτικός ιατρός. Μέλος της Στοάς «Υψηλάντης».
- Στυλιανός Σπεράντζας, στρατιωτικός ιατρός. Τιμήθηκε για την ανδρεία του με το Μετάλλιο της Στρατιωτικής Αξίας και με τον Αργυρό Σταυρό του Τάγματος του Γεωργίου Α'. Μέλος της Στοάς «Φοίνιξ» Αθηνών.
- Κων/νος Φαλιταίς, δημοσιογράφος. Κάλυψε με ρεπορτάζ και τους δύο πολέμους χρησιμοποιώντας τα ψευδώνυμα «Δαναός» και «Κώστας Μάρκελλος». Μέλος της Στοάς «Αδελφοποιήσις».
- Αμβρόσιος Φραντζής, στρατηγός, συμφοιτητής του Ι. Μεταξά στην Σχολή Ευελπίδων. Μέλος της Στοάς «Πυθαγόρας».
- Δημήτριος Ψαρρός, παράτησε τις σπουδές του στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών προκειμένου να πολεμήσει ως εθελοντής. Μέλος της Στοάς «Μ. Αλέξανδρος».
- Γεώργιος Ματτάς, έφεδρος ανθυπίατρος. Μέλος της Στοάς «Μιαούλης».
- Νικόλαος Ξάνθος, έφεδρος λοχαγός. Μέλος της Στοάς «Μιαούλης».
- Χρήστος Περιστερής, ιατρός, ιδρυτής και πρώτος Σεβ. της Στοάς «Μιαούλης».
- Σωτήρης Στρατήγης, ιατρός, βουλευτής και δήμαρχος

Πειραιώς. Μέλος της Στοάς «Μιαούλης».

Η καταγραφή φυσικά δεν τελειώνει εδώ. Η ανάγνωση ονομάτων θα μπορούσε να συνεχιστεί για πολλή ώρα ακόμη.

Όπως βλέπουμε, οι Έλληνες τέκτονες δεν διένυσαν αυτό το κομμάτι της ιστορίας μας σε καιρό ειρήνης, ελευθερίας, ευμενών συνθηκών ή καλοπέρασης.

Επιφανείς και αφανείς αδ. μας έχυσαν το αίμα τους και έδωσαν την ίδια τους τη ζωή πιστεύοντας και υπηρετώντας τα ιδανικά της Ελευθερίας, της Ισότητας και της Αδελφότητας".

Ο Ρητ. της Στ. Γ. Κεσσές μιλώντας με θέμα "Ελευθεροτεκτονισμός και πατριωτισμός" υπογραμμίζει μεταξύ άλλων: "Ανέκαθεν ο Άνθρωπος, αναζητώντας τις σχέσεις που τον συνδέουν με το φυσικό του περιβάλλον, εργάστηκε σκληρά για να ικανοποιήσει την γνωστική του αυτή παρόρμηση. Αυτή είναι η Σοφία.

Ανέκαθεν πάλι ο Άνθρωπος, συγκινημένος από τις μορφές και τους ήχους ικανοποίησε τις δημιουργικές και καλλιτεχνικές του διαθέσεις, δίνοντας τους σχήμα και έκφραση. Αυτό είναι το Κάλλος.

Όμως υπάρχει και μία τρίτη κατηγορία των ενεργημάτων του ανθρώπου μετά τη Γνώση και την Θέαση, η οποία θέτει το θεμελιώδες ηθικό ερώτημα:

"Τι να πράξω;"

Αυτή, είναι η Ισχύς της ανθρώπινης βούλησης, η οποία, στην σκληρή πραγματικότητα της ζωής, αναζητεί απαντήσεις.

Σε αυτό το ερώτημα, απάντησαν οι έλληνες ελευθεροτέκτονες εκείνης της ιστορικής περιόδου, συνεχίζοντας επάξια το έργο των αδελφών τους του '21.

Γι' αυτούς, ίσχυσε ως... "Θεός αήλυπτος, το Χρέος".

Έτσι, μαζί με άλλους φωτισμένους έλληνες της εποχής εκείνης, έγιναν η γέφυρα, η οποία κυφοφόρησε το νικηφόρο

Αμβρόσιος Φραντζής

Δημήτριος Ψαρρός

Σωτήρης Στρατήγης

έπος των Βαλκανικών πολέμων.

Γιατί, κι ο κόσμος ο βαθύς

γεννιέται πάντα από 'να πάλεμα

σα δοξαριού με μια χορδή

Όλοι οι συμμετέχοντες, αποτελούσαν δυνάμεις εθνικές και πατριωτικές. Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να κομπάζει, όλοι μαζί όμως, έχουμε το καθήκον να καλλιιεργούμε την ιστορική μνήμη, συμβάλλοντας στην εμβάθυνση της αυτοσυνειδησίας του έθνους.

Και από αυτή την άποψη -ως ελευθεροτέκτονες- είμαστε αντίθετοι σε κάθε ενέργεια μονοπωλήσης και ιστορικής αποσιώπησης. Διότι, "το έθνος, θα πρέπει να θεωρεί εθνικόν ό,τι είναι αληθές", όπως έγραψε ο Διονύσιος Σολωμός.

Η προκατειλημμένη αποσιώπηση της τεκτονικής ιδιότητας, των επιφανέστερων προσωπικοτήτων των ελληνικών απελευθερωτικών αγώνων, προέρχεται από την διαχρονική εχθρότητα που προκαλούν οι τεκτονικές αρχές, στους κατά καιρούς χειραγωγούς των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, οι οποίοι:

- Εχθρεύονται τον ελευθεροτεκτονισμό, επειδή είναι «τέκνο» του Διαφωτισμού, δηλαδή του ορθολογισμού στη σκέψη, ο οποίος θεωρεί, πως η πρόοδος της κοινωνίας, πρέπει να είναι προϊόν εργασίας, ηθικά σκεπτόμενων ανθρώπων.
- Διαστρεβλώνουν τη διδασκαλία του, επειδή διδάσκει, πως για να νικήσουμε την άγνοια και την τυραννία και τον φανατισμό, τους τρεις αιώνιους εχθρούς του ελεύθερου νου, πρέπει να γίνουμε, ενεργά φωτισμένοι πολίτες.
- Τον συκοφαντούν, επειδή είναι αντίθετος σε κάθε μορφή προσηλυτισμού και δεν διαχωρίζει τους ανθρώπους με βάση τις θρησκευτικές, φυλετικές, κοινωνικές ή πολιτικές τους διαφορές.
- Τον καταδιώκουν, επειδή προσφέρει στα μέλη του τη δυνατότητα της προσωπικής επιλογής του τρόπου αυτοβελτίωσης των και τους δίνει το δικαίωμα, της άνευ ορίων αδογμάτιστης έρευνας προς αναζήτηση της Αλήθειας.

Όμως, ο Ελευθεροτεκτονισμός έγινε και παραμένει για την ανθρωπότητα, μια από τις σημαντικότερες εφεδρείες ηθικής και ανθρωπισμού.

Διδάσκει, μια ευγενή ηθική δεοντολογία και συμπεριφορά, και σε

αντίθεση με άλλους κοινωνικούς θεσμούς, καλλιεργεί την πνευματική και ηθική ανέλιξη των μελών του όχι μόνο διά του στοχασμού, αλλιά και διά της δράσεως στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Προσφέρει ένα υπόστρωμα ηθικών διδασκαλιών, τις οποίες έκαστος ελευθεροτέκτων μπορεί να μεταλάβει, ώστε κατόπιν, να δράσει αυτοβούληως προς ευημερία της ανθρωπότητας.

Στις θεμελιώδεις αρχές του, θέτει προς τα μέλη του, την υπόμνηση του καθήκοντος "όπως καταδικάζουν την βία, όπως αμύνονται υπέρ παντός αδίκουμένου, όπως συντελέσουν εις την επέκτασιν των αδελφικών δεσμών εφ'όλων των μελών της ανθρωπότητας και όπως έχουν ως αρχή, τον σεβασμό της ελευθερίας και της ισότητας".

Τα τεκτονικά κείμενα υποστηρίζουν σθεναρά μια ενεργή νεωτερικότητα, σύμφωνα με την οποία, η πρόοδος, συμβαδίζει με ηθική και πνευματική ανόρθωση, σε μια κοινωνία ελεύθερων πολιτών.

Πώς θα μπορούσαν λοιπόν οι ελευθεροτέκτονες, να απουσιάσουν από τους εθνικούς αγώνες; Όταν μάλιστα, μέσα στην τεκτονική φιλοσοφία, η έννοια του έθνους, γίνεται πρακτική προϋπόθεση της παγκοσμίου αδελφότητας;

- Αυτές οι αρχές ενέπνευσαν και τους επιφανείς αδελφούς μας τέκτονες της συγκεκριμένης περιόδου.
- Αυτές οι αρχές, συνέβαλαν στην απόφασή τους, να αγωνιστούν υπέρ της εθνικής απελευθέρωσης, των ομοαίμων αδελφών τους.

Και βεβαίως να ξεκαθαρίσουμε, ότι ουδέποτε υπήρξε ή μπορεί να υπάρξει μια κεντρική τεκτονική εξουσία, η οποία να οργανώνει κινήματα ελευθερίας. Και αυτό διότι, κατά τον τεκτονικό Γενικό Κανονισμό, οι τέκτονες και όχι ο τεκτονισμός μάχονται για την Ελευθερία.

Άλλωστε, η διαφορά των πολιτικών πεποιθήσεων και στρατηγικών, στους επιφανείς ελευθεροτέκτονες των Βαλκανικών πολέμων, αποτελεί μια ακόμη, έμπρακτη απόδειξη.

Ο Ελευθεροτεκτονισμός δεν οργανώνει τις συνειδήσεις, αλλιά μόνο τις ωριμάζει, προτρέποντας τα μέλη του, στο «να πράττουν στην κοινωνία με προσωπική τους ευθύνη και ελεύθερη συνείδηση, το "Καλόν Απολήτως".

Δεκέμβριος 1907. Α. Καβαλλίνης. Πρώτο συμβούλιο αξιωματικών Στ. Υψηλάντης.

Η Αρετή δεν ταυτίζεται με την Γνώση.

Αποτελεί προαίρεση. Είναι συγγενής της συνείδησης.

Οι "προκλήσεις της εποχής" δεν έλειψαν από καμιά ιστορική περίοδο της ανθρωπότητας. Όμως...

Φανερώνεται αμέσως όποιος το 'χει έτοιμο μέσα του το Ναι,

και λέγοντάς το,

πέρα πηγαίνει στην τιμή και στην πεποίθησί του.

Οι αδελφοί ελευθεροτέκτονες του Μακεδονικού αγώνα και των Βαλκανικών πολέμων, απάντησαν στις προκλήσεις της εποχής τους με Αρετή και Τόλημη.

Και συνέβαλαν με το έργο τους, στην Ελευθερία χιλιάδων Ελλήνων.

Επέλεξαν αυτοβούλως, το πέρασμα τους από αυτή την ζωή να μην μείνει στείρο, αλλά να χαρακτηρίζεται στο σύνολό του από καλές και ευγενείς πράξεις, που οδηγούν στην Αθανασία!

Και το επέτυχαν!

Κάποτε μες στα όνειρα, μας ομιλούνε

κάποτε μες στην σκέψη, τες ακούει το μυαλό". ■

Στ. Προμηθεύς

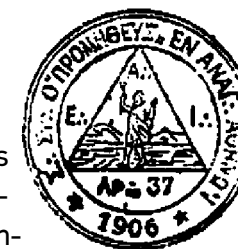
υπ' αρ. 37 Αν. Αθηνών

Έτος ιδρύσεως 1906

«...Είναι προτιμώτερον να ἔχωμε τὸν Ναὸν μας εἰς τρώγλας καὶ νὰ εἴμεθα ἐλάχιστοι, οἱ κατανοοῦντες τὸ ἔργον αὐτὸ τὸ ὁποῖον μᾶς παρέδωσαν μόχθοι τόσων αἰώνων, παρὰ νὰ εἴμεθα πολλοὶ καὶ νὰ συνεδριάζωμεν εἰς καλλιμάρμαρα μέγαρα, λέγοντες καὶ διδασκόμενοι εἰς αὐτὰ ἰδέας, ξένας πρὸς τὴν Τεκτονικὴν Αποστολὴν...»

Σπυρ. Νάγος, ὁμιλία του ἐν τῇ Σ. Στ. «Μαραθῶν», τῇ 15ῃ Μαΐου 1904

Κοιτίδα της Στ. "ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ" υπήρξε η Στ. "Μαραθῶν", της οποίας μέλη, κατά την συνεδρία της 15^{ης} Μαΐου 1904, ἦσαν ο Σπυρίδων Νάγος και ἄλλοι αδελφοί, οι οποίοι αργότερα θα ίδρυσαν την Στ. "Προμηθεύς".

Σ' αυτή τη συνεδρία συνέβη το εξής παράδοξο επεισόδιο που έχει σχέση με τις εθνικές περιπέτειες της χώρας, και μάλιστα με τον εν εξάρσει Μακεδονικό Αγώνα.

Την Αθήνα είχαν επισκεφθεί τότε, επίσημοι αντιπρόσωποι Βουλγαρικών Στοών, οι οποίοι και επρόκειτο να συμμετάσχουν στις εργασίες της Στοάς "Μαραθῶν".

Σε εκείνη τη συνεδρία, ο Ρήτωρ απείλησε ότι θα βιαιοπραγήσει κατά των Βουλγάρων αδελφών, αν αυτοί επεσκέπτοντο την Στοά. Αποτέλεσμα αυτού του επεισοδίου, ήταν η έντονη διαμαρτυρία του Σπ. Νάγου και άλλων αδελφών της Στοάς, η οποία κατέληξε στην αποχώρησή τους και

το αίτημά τους, για δημιουργία νέας Στοάς.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι προ της ιδρύσεως της Στ. "Προμηθεύς", το επιτελούμενο έργο εντός των υπαρχουσών στοών, δεν ήταν φιλοσοφικού ενδιαφέροντος. Σπανίως έρχονταν στην επιφάνεια θέματα εργασιών τέτοιου περιεχομένου, παρά μόνον επεξεργασία μεταφρασμένων τεμαχίων και ομιλιών στοών της αλληλοδαπής και συζητήσεις εθνικοπατριωτικού ενδιαφέροντος, μια και ο Ελευθεροτεκτονισμός τότε είχε ταχθεί στην υπηρεσία των εθνικών οραμάτων και των απελευθερωτικών προσπαθειών.

Ιδρυτικά μέλη υπήρξαν πλην του Σπ. Νάγου, οι αδελφοί: Αντ. Αδριανόπουλος, Δημ. Φωτόπουλος, Στέφ. Ιωαννίδης, Θεόδ. Πηλούμος, Μιχ. Εργίνος, Σπ. Θεοχαρόπουλος, Ν. Μιχαηλόπουλος

Η συνεδρία εγκαταστάσεως έλαβε χώρα την 18^η Φεβρουαρίου 1906, ημέρα Κυριακή και ώρα 21:30, παρουσία των Στοών "Πανελλήνιον", "Αθηνά", "Ρήγας Φεραίος" και "Σκενδέρμπενς". Τότε την εγκατάσταση των Νέων Αρχών διεξήγαγε το Υπάτο Συμβούλιο του 33^{ου} και τελευταίου διά την Ελλάδα βαθμού.

Ο εγκαθιδρυτικός λόγος του Σπ. Νάγου σηματοδότησε την μέλλουσα πορεία της Στοάς και έθεσε τα αυστηρά οροθέσια της λεγομένης "ιδιαιτέρας παραδόσεως" της, ως εργαστηρίου μελέτης, προαγωγής και εφαρμογής των αρχών και των διδαγμάτων των αρχαίων Ελλήνων κλασικών φιλοσόφων.

Γρήγορα, οι ιδρυτές ξεδίπλωσαν μια νέα αντίληψη τεκτονικών εργασιών, χαρακτηριστικό στοιχείο της οποίας ήταν η άμεση επαφή με την φύση και η σωματική άσκηση, με εκδρομές και θαλάσσια λουτρά. Αυτό είχε σαν συνέπεια την ίδρυση του "Τεκτονικού Ομίλου Εκδρομών" το 1927, που μετασηματίστηκε 10 έτη μετά, στον μέχρι σήμερα υφιστάμενο "Αρχαίο-Φίλο Όμιλο Εκδρομών".

Η Στοά εργαζόταν για δύο περίπου έτη, κυρίως τα Σαββατοκύριακα, μέχρι τις 19.01.1908, όπου και ανέστειλε τις εργασίες της επί τετραετία (έως τις 11.12.1911). Στη συνέχεια, επαναλειτούργησε έως τις 22.02.1914, όπου και τίθεται σε ανενεργό κατάσταση μέχρι τις 04.03.1919, κυρίως λόγω της συμμετοχής των μελών της στους πολέμους της περιόδου εκείνης αλλά και των πολιτικών εμπλοκών, άλλων αδελφών. Από τότε, λειτούργει αδιατάρακτα μέχρι το 1941, οπότε ανέ-

στειλε τις εργασίες της, όπως και όλες οι Στοές, λόγω της γερμανικής κατοχής.

Το έτος 1924 ο Σπ. Νάγος μαζί με τους στενούς συνεργάτες του, τους Αντ. Αδριανόπουλο, Ιωάν. Βασιλή, Δημ. Αναγνωστόπουλο, Θρασ. Βλησίδη, Δημ Ιωαννίδη και άλλους αδελφούς, τόσον του Προμηθέως όσον και άλλων Στοών, ιδρύουν τη Στοά Τελειοποιήσεως του Σκωτικού Τύπου "Μυσταγωγία" υπ' αρ. 5.

Το έτος 1927 είναι έτος διοικητικών καινοτομιών. Θα συνταχθεί ο πρώτος Εσωτερικός Κανονισμός της Στοάς, θα επαναδιοργανωθεί το μητρώο των μελών της και θα συσταθεί το Ταμείο Αλληλοβοηθείας.

Το 1930 η Στοά συνέταξε ψήφισμα διαμαρτυρίας κατά της συνεχιζόμενης κατοχής της Κύπρου υπό των Βρετανών.

Ο αιφνίδιος θάνατος του Σπ. Νάγου, την 4^η Σεπτεμβρίου 1933 βύθισε την Στοά σε θλίψη, και η Μεγάλη Στοά κήρυξε τρίμηνο πένθος.

Τον Μάρτιο του 1934 χωρίς πλέον τον Σπ. Νάγο, οι ίδιοι αδελφοί που πριν 10 έτη ίδρυσαν μαζί του την Μυσταγωγία, πραγματοποιούν τώρα το κοινό όνειρο, με την ίδρυση του Υπάτου Περιστευλίου του Σκωτικού Τύπου "Το Φως" υπ. αρ. 14.

Τα πρακτικά της Στοάς, από 27.05.1936 μέχρι το 1941 είτε καταστράφηκαν είτε αγνοούνται.

Κατά τη διάρκεια της κατοχής είναι βέβαιο ότι υπήρξαν συναντήσεις των αδελφών της Στοάς, όπως επίσης είναι γνωστό ότι υπό τον Ιωάννη Βασιλή συνέστησαν την αντιναζιστική οργάνωση "Φοίνιξ", της οποίας μανιφέστο απετέλεσε το βιβλίο του αδ. Βασιλή "Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι φυσιοκρατικά αυτών βάσεις", που εκδόθηκε το 1942.

Η πρώτη μεταπολεμική συνεδρία της Στ. Προμηθεύς έγινε στις 22.03.1947, στις 19 Απριλίου τελέστηκε "τελετή μνήμης", προς τιμήν των αδελφών – θυμάτων της κατοχής και στις 3 Μαΐου γίνονται οι πρώτες μετεπελευθερωτικές αρχαιρεσίες.

Επειδή η κατοχή είχε σχεδόν διαλύσει τον τεκτονικό ιστό και πολλοί αδελφοί χρειαζόντο κατάρτιση και ενημέρωση, η Μεγάλη Στοά συνέστησε παντεκτονικά φροντιστήρια και ανέθεσε στους αδ. του Προμηθέως Αντ. Αδριανόπουλο και Ιωάν. Βασιλή τη διεξαγωγή τους.

Τον Οκτώβριο του 1967 η Στοά κερδίζει στην κλήρωση "εις το άρ-

τιον" του ομολογιακού λαχειοφόρου δανείου του 1960.

Στις 05.02.1974 ψηφίζεται νέος Ειδικός Κανονισμός της Στοάς μας, ο οποίος είναι εν ισχύι μέχρι σήμερα.

Στις 05.02.1974 αποφασίζεται η ανακατασκευή του λαβάρου μας, το οποίο είχε αποθεσθεί κατά την περίοδο της κατοχής. Το νέο λάβαρο της Στοάς φιλοτεχνήθηκε από συζύγους μελών μας, της οικογένειας Σπανούδη.

Φεβρουάριος 2003: Αδελφοί της Στοάς ιδρύουν το Περιτύλιχο της Βασιλικής Αψίδος, υπό το διακριτικό όνομα: "Προμηθεύς Πυρφόρος" υπ' αρ. 29.

Μάρτιος 2007: Καθιερώνεται το διακριτικό σήμα των αδελφών της Στοάς, το οποίο σχεδίασε ο αρχαιολόγος κατ' επάγγελμα, αδ. Τηλετ. τότε, Σ.Ο.

Οκτώβριος 2008: Η Στοά Προμηθεύς υπ' αρ. 37 Αθηνών αδελφοποιείται μετά των ήδη αδελφοποιημένων Στ. της Μεγ. Αν. της Ιταλίας: Prometeo υπ' αρ. 261 Αν. Τάραντος, Prometeo υπ' αρ. 1133 Αν. Κοζέντσα και Prometeo υπ' αρ. 1140 Αν. Μπολόνια. Η εκδήλωση ετελέσθη στο τεκτονικό μέγαρο Αθηνών.

Νοέμβριος 2008: Η Στοά Προμηθεύς υπ' αρ. 37 φέρει στα έγγραφά της πλην του δικού της διακριτικού σήματος, και τα διακριτικά σήματα των ομωνύμων Στοών της Μεγ. Αν. της Ιταλίας, με τις οποίες έχει αδελφοποιηθεί.: Prometeo υπ' αρ. 261 Αν. Τάραντος, Prometeo υπ' αρ. 1133 Αν. Κοζέντσα και Prometeo υπ' αρ. 1140 Αν. Μπολόνια.

Νοέμβριος 2008: καθιερώνεται το ερυθρό μαντήλι στο πέτο των αδελφών, εξ αφορμής της καθιέρωσής του στο πέτο των αδελφών της αδελφοποιημένης Στοάς Αν. Μπολόνια.

Ιούνιος 2014: Ενεργοποίηση του διαδικτυακού τόπου της Στοάς, μέσω αυτού της ΜΣΤΕ.

Εκδρομές και εκδηλώσεις

Ιούλιος 1923: υπαίθρια συνεδρία στο Τελεστήριο της Ελευσίνας (ομιλητής ο Σπ. Νάγος)

Οκτώβριος 1923: διοργάνωση υπό της Στοάς Παντεκτονικής λευκής εκδρομής στον Διόνυσο Αττικής (ομιλητής ο Σπ. Νάγος)

Ιούλιος 1924: επίσκεψη στο Ιερό της Αφροδίτης, δίπλα στην ιερά μονή Δαφνίου (ομιλητής ο Σεβ. Σπ. Θεοχαρόπουλος)

Ιούνιος 1926: Λευκή εκδρομή στην Ελευσίνα (ομιλητής ο Σπ. Νάγος)

Μάιος 1927: υπαίθρια συνεδρία στον ναό της Αφαιάς Αθηνάς στην Αίγινα (ομιλητής ο Ιωάν. Βασιλής)

Το 1953, είκοσι έτη μετά τον θάνατο του Σπ. Νάγου, εκηρύχθη ως «Έτος Σπυρίδωνος Νάγου», όπου δόθηκε η ευκαιρία μέσω ομιλιών και λοιπών εκδηλώσεων να γίνει γνωστή η προσωπικότητα του.

Το 1956 εορτάστηκε η πεντηκονταετία της Στοάς και εξεδόθη το πρώτο λεύκωμά της, με την επιμέλεια του τέκτονος ιστορικού και πρώην Σεβ Μαρίνου Ποηλάτου, το οποίο και αποτελεί πολύτιμο βοήθημα μελέτης της ιστορίας της Στ. που απαριθμούσε 63 ενεργά μέλη.

Μάιος 1976: εορτάστηκε η 75ετία της Στοάς μας. Ο τότε Μέγας Διδάσκαλος Γ. Σεργόπουλος θα δηλώσει: "... ο Προμηθεύς πρέπει να ονομασθεί ΣΤΟΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ και ΜΥΣΤΩΝ και διά τούτο η ευθύνη των αξιωμ. και του πληρώματός του τυγχάνει μεγίστη...".

Δεκέμβριος 1977: εορτάστηκε η πενηκονταετία του Αρχαιόφιλου Ομίλου Εκδρομών, που είχε πραγματοποιήσει μέχρι τότε, περισσότερες από 1500 εκδρομές από της ιδρύσεώς του.

Μάιος 2005: Λευκή Εκδήλωση μνήμης για όλους τους μεταστάντες αδ. μας, στο τεκτονικό μέγαρο Αθηνών.

Απρίλιος 2007: εορτάστηκε η εκατοετία της Στ., στο τεκτονικό μέγαρο Αθηνών και εξεδόθη αναμνηστικό λεύκωμα. Τότε, η Στοά μας αριθμούσε 71 ενεργά μέλη.

Οκτώβριος 2009: Εκδρομή αντιπροσωπείας της Στοάς στις

πόλεις Μπολόνια και Φλωρεντία Ιταλίας και κοινές εργασίες μετά των αδελφοποιημένων ομωνύμων Στοών, στη Στοά της Μπολόνια.

Οκτώβριος 2010: Εκδρομή αντιπροσωπείας της Στοάς στη νότιο Ιταλία και κοινές εργασίες μετά των αδελφοποιημένων ομωνύμων Στοών, στη Στοά της Κοζέντσα.

Οκτώβριος 2011: Εκδρομή αντιπροσωπείας της Στοάς στη Σικελία της Ιταλίας και κοινές εργασίες μετά των αδελφοποιημένων ομωνύμων Στοών, στη Στοά του Τάραντος.

Οκτώβριος 2012: Εκδρομή αντιπροσωπειών των (3) αδελφοποιημένων Στοών Αν. Ιταλίας στην Αθήνα, φιλοξενία τους από τη Στοά, ξεναγήσεις τους στον ναό της Αφαίας Αθηνάς στην Αίγινα και στο Μουσείο της Ακροπόλεως, τέληση κοινών εργασιών στο τεκτονικό μέγαρο Αθηνών.

Φιλανθρωπική δράση

1953: οικονομική ενίσχυση προς τους σεισμοπήκτους αδελφούς μας της Ζακύνθου.

Αύγουστος 1974: οι διατελέσαντες Σεβ. της Στοάς συνήλθαν εκτάκτως και αποφάσισαν την αποστολή 15.000 δρχ., προς τους πηληγόντες της τουρκικής εισβολής, Κυπρίους αδελφούς μας.

Ιανουάριος 1976: Συνεστήθη Ελεονόμος Επιτροπή, με αρμοδιότητα την ανεύρεση συνανθρώπων σε οικονομική ένδεια, προς οικονομική τους αρωγή.

Η άσκηση φιλανθρωπικού έργου ασκείται από της ιδρύσεως της Στοάς μας μέχρι σήμερα ανελλιπώς, τόσο από μεμονωμένα μέλη, όσο και ως Στοά, πολλές φορές σε συνεργασία με τη ΜΣΤΕ, και πάντοτε υπό τον νόμον της σιγής, προς πάσχοντες αδελφούς και συνανθρώπους.

Πνευματική κληρονομιά:

1. Το Σημειωματάριον ενός Μύστου (Ιωάν. Βασιλή)
2. Είδον τον Ακτινοβόλον Αστέρα (Ιωάν. Βασιλή, έκδοση Β' 1977)
3. Τα δικαιώματα του ανθρώπου και οι φυσιοκρατικοί βάσεις των (Ιωάν. Βασιλή έκδοση Β', 1977)
4. Τί είναι ο Τεκτονισμός (Αντ. Αδριανόπουλου, έκδοση Β', 1965)
5. Δια την κατάρτισιν του Μαθητού Τέκτονος (Ιωάν. Βασιλή, 1977)
6. Φιλοσοφικά κείμενα Σπυρίδωνος Νάγου (Αθήνα 2008)
7. Τεκτονικές Ομιλίες Σπύρου Νάγου (εις Α' Βαθμόν) 1904-1933
8. Τεκτονικές Ομιλίες Σπύρου Νάγου (εις Γ' Βαθμόν) 1904-1933
9. 100 χρόνια Πνευματικής Προσφοράς, Αθήνα 2007, επιμέλεια Σπ. Πακίτη
10. Τεκτονικές Ομιλίες Σπύρου Νάγου (Επιμ. έκδ. Διόδ. Καρυδάκη, Αθήνα 1978)
11. Ο άνθρωπος και η ζωή (Αντ. Αδριανόπουλου)
12. Ένας άγνωστος Διδάσκαλος 1933 – 1968
13. Αλήθεια – Ελευθερία – Γνώση (Τεκτονικές ομιλίες Σπ. Νάγου)
14. Πάπυρος των Εσσαίων περί του Θείου Ιησού (Παν. Αναγνώστου, 1975)
15. Αιγυπτιακά Μυστήρια (Παν. Αναγνώστου)
16. Εννέα Ομιλίες Β' βαθμού (Ιωάν. Μπρούμη)
17. Δημιουργία και Πνευματική Αναγέννησις – Ζωή μετά θάνατον (Νικ. Παράσχη)
18. Ο Κυανούς Τεκτονισμός (Ιωάν. Αναγνωστόπουλου)

Εκδόσεις βιβλίων αδ. της Στοάς

1. Αρχαία Μυστήρια και Ελευθεροτεκτονισμός (Γεώρ. Μαριάκη)
2. Η Πυθαγόρειος Αριθμολογία (Στυλ. Τάκα)
3. Οι Φυσικοί Νόμοι (Στυλ. Τάκα)
4. Ο Πρώτος βαθμός του Συμβολικού Τεκτονισμού (Στυλ. Τάκα)
5. Ομιλίες Συμβολικού Τεκτονισμού (Στυλ. Τάκα)
6. Πυθαγόρειος Εσωτερισμός (Στυλ. Τάκα)
7. Ο Δεύτερος βαθμός του Συμβολικού Τεκτονισμού (Στυλ. Τάκα)

Προσωπικότητες

Πλην των ευρύτατα γνωστών ιδρυτών της Στοάς μας, Σπ. Νάγου και

Αντ. Αδριανόπουλου, καθώς και των Ιωάν. Βασιλή, Δημ. Ιωαννίδη (Υπ Μεγ Ταξ), Νικ. Παράσχη, Ιωάν. Μπρούμη, που είναι οι στυλοβάτες του ελληνικού τεκτονισμού, τη Στοά μας κόσμησαν:

Ο φιλόσοφος της Βιονομίας, καθηγητής του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, βουλευτής, Πλάτων Δρακούλης.

Ο νομικός, διδάκτωρ του Πανεπιστημίου του Μονάχου, υπουργός Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων, Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος.

Ο συγγραφέας της ιστορίας του Ελληνικού Τεκτονισμού, Μαρίνος Ποηλιάτος.

Ο καθηγητής της Ιστορίας της Τέχνης της Σχολής Καλών Τεχνών, Άγγελος Προκοπίου.

Ο πρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και μετέπειτα Μέγας Διδάσκαλος της ΜΣΤΕ, Θρασύβουλος Βηησίδης.

Ο αρχιμουσικός, διευθυντής της Συμφωνικής Ορχήστρας του Ωδείου Αθηνών και Ιδρυτής της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, Φιλοκτήτης Οικονομίδης.

Ο πολυγραφότατος εσωτεριστής Πέτρος Γράβιγγερ Ο διακεκριμένος συνταγματολόγος Ίων Κοντιάδης.

Ο καθηγητής Σεισμολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και πρόεδρος του Οργανισμού Αντισεισμικής Προστασίας, Ιωάννης Δρακόπουλος.

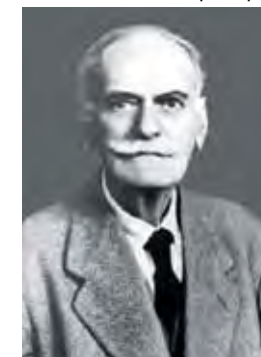
Ο διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης, καθηγητής Ιστορίας και Ηγεσίας στις Σχολές Ευελπίδων, Εθνικής Αμύνης και Ικάρων, Ευάγγελος Φωτιάδης.

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ιδρυτής και πρόεδρος του Τμήματος Περιβάλλοντος, Διευθυντής της Ελληνικής Έκδοσης του National Geographic, Νικόλαος Μάργαρης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, διακεκριμένος ερευνητής, Σταύρος Πηλακίδης.

Σπυρ. Νάγος

Αντ. Αδριανόπουλος

Ιωάν. Βασιλής

Δημ. Ιωαννίδης

Και κοσμούν

Ο χημικός μηχανικός, καθηγητής της Οργανικής Χημείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Σπυρίδων Παρασκευάς.

Ο καθηγητής Βιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στον τομέα Βιολογίας Κυττάρου και Βιοφυσικής, Θεόδωρος Κατσώρχης.

Ο διδάκτωρ Αρχαιολογίας και Κλασικών Επιστημών, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Arcadia University Glenside USA, αδελφός Σ.Ο.

Ο καθηγητής Ψυχιατρικής, Ι.Ν.

Σημαντικό βοήθημα για την παρουσίαση του παρόντος αποτέλεσε το λεύκωμα της εκατονταετίας της Στοάς μας, η ανεύρεση και συλλογή ιστορικών στοιχείων από τον πρώην Σεβ. και Ομότ. Κοσμ. της Μ.Σ.Τ.Ε. αδ. Σωτ. Παπαβασιλείου, οι χρήσιμες επισημάνσεις του πρώην Σεβ και Ομοτ. Κοσμ. της Μ.Σ.Τ.Ε. αδ. Φώτ. Κυτίνου και η τεχνική διευκόλυνση περί τα ηλεκτρονικά, του Προσθ. Γραμ., αδ. Δημ. Σπανούδη, στους οποίους οφείλονται θερμές ευχαριστίες. ■

Επίσκεψη της Μεγ. Στ. της Κύπρου στην Αθήνα

26 - 27 Μαΐου 2015

Το Συμβούλιο της Μεγ. Στ. της Κύπρου υπό τον Μεγ. Διδ. Ενδοξ. αδ. Πέτρο Μαχαλεπή επισκέπτεται την Αθήνα. Παρέστη σε κοινή συνεδρία των Στ. της Τρίτης στο τεκτ. μέγ. Αθηνών, όπου

παρακολούθησε ομιλία του Μεγ. Διδ. φιλτ. αδ. Γεωργίου Βασιλογεώργη για την επέτειο της αιώσεως της Κωνσταντινουπόλεως.

Την επομένη 27.05.2015 τα δύο Συμβούλια σε κοινή συνάντηση συζήτησαν θέματα κοινού ενδιαφέροντος και την προοπτική δι-

ευρύνσεως της συνεργασίας των δύο Μεγ. Στοών. Ο Μεγ. Διδ. της Κύπρου αδ. Πέτρος Μαχαλεπής με συγκίνηση αναφέρθηκε στην περίοδο μέχρι το 2006, όταν οι Κυπριακές Στ. βρισκόταν υπό την αιγίδα της Μεγ. Στ. της Ελλάδος και τις προσπάθειες που κατεβλήθησαν για την συγκρότηση της Μεγάλης Στοάς της Κύπρου, η οποία απολαμβάνει πλέον της γενικευμένης διεθνούς αναγνώρισης.

Ο Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργης εξέφρασε την χαρά και την συγκίνησή του για την παρουσία του Συμβουλίου της Μεγ. Στ. της Κύπρου, τόνισε τους στενότερους δεσμούς μεταξύ των δύο πλευρών και ευχήθηκε η συνεργασία να διευρυνθεί σε όλους τους τομείς.

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος παρέθεσε δείπνο στους Κυπρίους αδ. μέσα σε πνεύμα αγάπης και συνεννοήσεως. ■

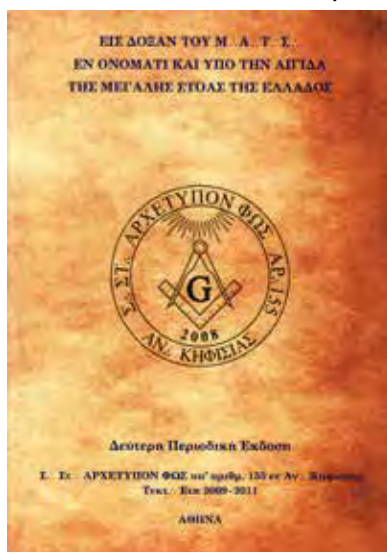
Αρχέτυπον Φως υπ' αρ. 155

Αν. Κηφισιάς

Η Στ. Αρχέτυπον Φως εξέδωσε κείμενα ομιλιών της περιόδου 2008-2009 και της περιόδου 2009-2011. Στον πρώτο τόμο αναλύονται τα παρακάτω θέματα: Προσηλαλιά του Σεβ. αδ. Νίκου Κουρή, ο Σκοτεινός Θάλαμος, Αλήθεια (Γεωργ. Σπηλιόπουλος), το Αυτεξούσιον (Ν. Κουρή), Τεκτονικά Καθήκοντα, Άθλας-Θείον-Υδράργυρος (Αναστ. Αχείμαστος), Προσηλαλιά προς νεόφυτο, Τεκτονικά Σύμβολα (Γεώργιος Τσαρούχης), Η Αναζήτηση της Αλήθειας (Σπ. Θεοδοσόπουλος), Συνειδηση και κατάβαση στο βάθος της Συνειδήσεως (Γ. Αθιανάκης), Σύμβολα και ετυμολογία τεκτονικών όρων (Νικ. Σιατής), Βιολογικές αδυναμίες του ψυχισμού (Σπ. Ταμβακόπουλος), Περί δικαιοσύνης (Στάθης Σκουρλήτης), Περί κοινωνίας (Νικ. Δεληγιάννης), Ερμηνευτικά κριτήρια στο τυπικό του Α' βαθμού και παγκόσμιος ρυθμός (Γερ. Γκασούρας).

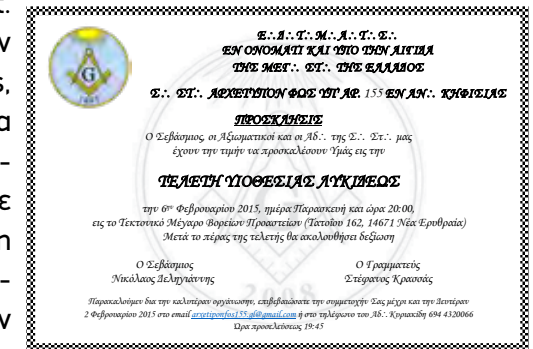
Στον δεύτερο τόμο περιέχονται τα ακόλουθα θέματα: Ισοκράτης και Τεκτονισμός, Μυστικισμός και Τεκτονισμός, Υπερτάτη Θυσία (Γ. Αθιανάκης), Περί ισχύος, Πειθαρχείν (Στάθης Σκουρλήτης), Η αναζήτηση του ΜΑΤΣ στα πρώτα βήματα της ελληνικής φιλοσοφίας (Σπ. Θεοδοσόπουλος), Πυθαγόρας και Τεκτονισμός, Κοινωνιολογία του τεκτονισμού (Νικ. Σιατής), Αριστοτέλης και Τεκτονισμός, Οντολογία (Γ. Σπηλιόπουλος), Σωκράτης και Τεκτονισμός, Σύνοψη τεμαχίων έτους 2009-2010 και η ελευθερία στον Τεκτονισμό, Οι ηλωφόροι του Τεκτονισμού (φύση και φαινόμενα), Σύνοψη τεμαχίων τεκτ. έτους 2010-11 και η ελεύθερη αναζήτηση της αλήθειας (Γερ. Γκασούρας), Πλά-

τωνας και Τεκτονισμός, Οντολογία (Στάθης Χατζηδημητρίου), Ουζαί (Ν. Κουρή), Ο Ιερ. Τάπης (Νικ. Δεληγιάννης), Περί συμβόλων (Γ. Τσαρούχης), Εντυπώσεις μαθητών.

Η Στ. διοργάνωσε την 6^η Φεβρουαρίου 2015 τελετή υιοθεσίας ηλικιδέως. Μετά την εκδήλωση ακολούθησε δεξίωση. Κατά την τελετή μίλησε ο Σεβ. Νικ. Δεληγιάννης και ο Ρήτ. της Στ. είπε μεταξύ άλλων: «Μετά την υιοθεσία πάντες, κυρίως δε ο ανάδοχος, ως εντολοδόχος της Στοάς, πρέπει να παρακολουθούν το παιδί κατά την ανάπτυξή του, να μεριμνούν ούτως ώστε να δοθεί σε αυτό πραγματική αγωγή, η οποία θα αποσκοπεί όχι μόνο στην ανάπτυξη του πνεύματος του αλλή και στην ψυχική του μόρφωση. Κυρίως πρέπει να δίνεται προς τον ηλικιδέα τέτοια καθοδήγηση, ούτως ώστε να αποφύγει τον κίνδυνο της διαφθοράς, υπό την ευρύτερη σημασία του όρου. Πρέπει να καθοδηγηθεί, προκειμένου να εκτιμά τα πραγματικά, τα θετικά αγαθά και όχι τις ψεύτικες λάμπεις, αυτές που παρασύρουν τούς αμύητους προς κάθε κατάχρηση. Πρέπει τέλος ο ηλικιδεύς να λάβει τέτοια ανθρωπιστική εκπαίδευση και αγωγή, η οποία θα μπορεί να εγγυάται, ότι γρήγορα και με ασφάλεια θα γίνει χρήσιμο μέλος της κοινωνίας, και πιθανόν, εφ' όσον ο ίδιος το επιλέξει, ένας καλός τέκτων».

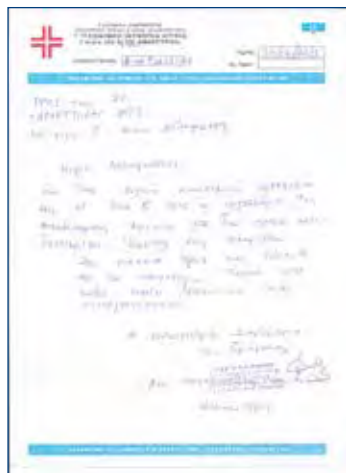
Η Στ. Αρχέτυπον Φως αξιοποίησε την επιθυμία του αποβιώσαντος μέλους της Γεωργίου Τσαρούχη να δωρήσει τα τεκτονικά του βιβλία ιδρύοντας βιβλιοθήκη στο κτίριο της Κηφισιάς, προσπάθεια την οποία ενίσχυσαν οικονομικά οι αδ. Σπ. Θεοδοσόπουλος, Γ. Αθιανάκης, Γερ. Γκασούρας.

Η Στ. ενίσχυσε τον Πανελλήνιο Σύλλογο «Οι φίλοι του Ερυθρού Σταυρού» παράρτημα Π. Φαλήρου που απέστειλε στον Σεβ. Νικ. Δεληγιάννη τις ακόλουθες επιστολές (αρ. Πρωτ. 343/18.04.2015 και 314/05.01.2015) της προέδρου κ. Ευσεβίας Θεοδοσίου. «Η Πρόεδρος και το Δ.Σ. του Πανελληνίου Συλλόγου «οι Φίλοι του Ερυθρού Σταυρού» τμήματος Π. Φαλήρου, εκφράζουμε την βαθυτάτη ευγνωμοσύνη μας, που δεν δύναται με λέξεις, να αποτυπωθεί σε αυτό το άψυχο χαρτί, τους επαίνους και τις ευχαριστίες μας για την άμεση συμπαράσταση και προσφορά σας, στον αγώνα μας, σχετικά με την προώθηση εθελοντικής αλληλεγγύης. Ευελπιστούμε ότι η παραδειγματική συμπεριφορά σας και τα ανθρωπιστικά κίνητρα που διέπουν το χαρακτήρα σας, θα βρουνε θερμούς μιμητές στην μεγάλη εκστρατεία για την καθιέρωση της ανθρωπίνης αλληλεγγύης και προσφοράς στους συνανθρώπους μας (άστεγους, άρρωστους, άπορους και προβληματικούς».

«Η Πρόεδρος και το Δ.Σ. του Πανελληνίου Συλλόγου «Οι φίλοι του Ερυθρού Σταυρού» τμήματος Π. Φαλήρου, εκφράζουμε την βαθυτάτη ευγνωμοσύνη μας και ευχαριστούμε θερμά για την προσφορά σας, στον αγώνα μας, για την προώθηση, της εθελοντικής αλληλεγγύης. Η ανιδιοτελής προσφορά, αποτελεί πράξη ψυχικής καλλιέργειας και ευαισθησίας είναι ένα δείγμα ανθρωπισμού, πραγματικά για όλους. Ας παίρνετε χαρά από την χαρά που δίνετε στις οικογένειες που έχουν ανάγκη, άστεγους κατάκοιτους και ορφανά ώστε να νιώσουν ανθρώπινη ζεστασιά και χαρούμενες ημέρες. Με την ευχή να είστε πάντα δίπλα μας».

Ενίσχυσε την Ακτινολογική Κλινική του νοσοκομείου «Οι Άγιοι Ανάργυροι» με αγορά αντιδραστηρίου αξίας 300 ευρώ. Η διευθύντρια κ. Αικ. Στεφανουδάκη με επιστολή της ευχαρίστησε την Στ. με τα ακόλουθα (30.12.2013): «Προς την Στοά «Αρχέτυπο Φως», υπ' όψιν Νίκου Δεληγιάννη. Κύριε Δεληγιάννη, για την ευγενή οικονομική προσφορά σας με 300 ευρώ, προς το εργαστήριο της Αιματολογικής Κλινικής για την αγορά αντιδραστηρίου, θερμώς σας ευχαριστώ. Σας εύχομαι υγεία και ευτυχία για τον καινούργιο χρόνο και κάθε καλό προσωπικό και οικογενειακό».

90 χρόνια τεκτ. προσφοράς Στ. Πλάτων υπ' αρ. 63

Αν. Καβάλας

Το Δεκέμβριο του 1921, ανήσυχοι τέκτονες γειτονικών Στ. και άλλοι προερχόμενοι από ελληνικές Στ. της Κωνσταντινούπολης, όλοι τους κάτοικοι Καβάλας, συγκεντρώθηκαν και αποφάσισαν να ιδρύσουν τεκτονική Στοά στην πόλη με το όνομα Πλάτων. Τον πρώτο πυρήνα της υπό σύσταση Στ. αποτέλεσαν οι αείμνηστοι αδ. μας: Πετυχάκης Σόλων διευθυντής του τελωνείου, Σγουρός Νικόλαος καπνέμπορος, Σγουρός Αντώνιος καπνέμπορος, Πανταζής Θεοφάνης έμπορος, Μαρκατζής Ιωάννης δικηγόρος, Τερμεντζής Ιωάννης έμπορος, Μοδιάνο Γουΐδο καπνικός υπάλληλος, Μπενσουσάν Αβραάμ έμπορος, Μίμος Μάνθος ιδιωτικός υπάλληλος, Αντύπας Ξενοφών φαρμακοποιός (εκ Κωνσταντινουπόλεως), Αποστολίδης Αναστάσιος έμπορος (εκ Κωνσταντινουπόλεως), Βαλλέρας Αλέξανδρος καπνέμπορος (εξ Αθηνών), Τριμέρης Γεώργιος διευθυντής Εμπορικής Σχολής (εκ Κερκύρας).

Με σχετικό πίνακα προς την τότε Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος ζήτησαν με τα απαραίτητα έντυπα την έγκριση για την εγκαθίδρυση. Η Γαλ. Μεγ. Αν., με τον αρ. πρωτ. 220/20.04.1922 πίνακά της, ενέκρινε την κατ' αρχήν ίδρυση Στ. στην πόλη της Καβάλας, ενώ με τον αριθ. πρωτ. 174/27.04.1923 πίνακά της ενέκρινε την ίδρυση Στ. υπό το όνομα Πλάτων υπ' αριθ. 63. Ακολούθως, με τον αρ. πρωτ. 176/07.12.1923 πίνακα της Γαλ. Μεγ. Αν. της Ελλάδος δόθηκε η έγκριση μυσέων στους τρεις βαθμούς προκειμένου να στελεχωθεί το νέο εργαστήριο και παράλληλα δόθηκε η εντολή για την πραγματοποίηση αρχαιρεσιών για την εκλογή του πρώτου συμβ. αξιωματικών. Με τον αρ. πρωτ. 1/10.01.1924 πίνακα της Στ. αναγγέλθηκε στη Γαλ. Μεγ.

Αν. η εκλογή του πρώτου Συμβ. Αξιωματικών και με τον αρ. πρωτ. 2/10.01.1924, ο «Πλάτων» απέστειλε στην Αθήνα τα δικαιώματα εκδόσεως ιδρυτικού διπλώματος. Τέλος, με τον αρ. πρωτ. 137/14.02.1924 πίνακά της, η Γαλλ. Μεγ. Αν. έδωσε την εντολή επίσημης εγκαθιδρύσεως της νέας Στ. και έτσι άρχισε πλέον η λειτουργία της. Μάλιστα, από τότε καθιερώθηκε η ημέρα της Τρίτης ως ημέρα εργασιών που ακολουθείται συνεχώς μέχρι και σήμερα! Ως επίσημη ημέρα εγκαθιδρύσεως της Στ. Πλάτων, αναγνωρίζουμε την 22^α Φεβρουαρίου 1924.

Το πρώτο Συμβ. Αξιωματικών για το τεκτ. έτος 1924-1925 (η θητεία των Συμβ. ήταν ακόμη τότε ετήσια, δηλαδή από τις αρχές Οκτωβρίου μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του επομένου έτους) αποτέλεσαν οι αείμνηστοι αδ. μας: Σεβ. Σόλων Πετυχάκης, Α΄ Επ. Γεώργιος Τριμέρης, Β΄ Επ. Αντώνιος Σγουρός, Ρητ. Ιωάννης Μαρκατζής, Γραμ. Νικόλαος Σγουρός, Ταμ. Αβραάμ Μπενσουσάν, Α΄ Δοκ. Γουίδο Μοδιάνο, Ελεον. Ξενοφών Αντύπας, Τελετ. Αναστάσιος Αποστολίδης, Στεγ. Μάνθος Μίμος.

Αρχικά, η Στ. Πλάτων στεγάσθηκε με μίσθωση σε ακίνητο ιδιοκτησίας Δημητρίου Γρηγοριάδη στην οδό Κομνηνών, παραπλεύρως του σημερινού τεκτ. μεγάρου. Εκεί εργάστηκαν οι αείμνηστοι αδ. μας μέχρι και το 1935. Ωστόσο, λίγο μετά την εγκαθίδρυση της Στ. –και συγκεκριμένα το 1926– προχώρησαν στην ίδρυση του «Οικοδομικού Συνεταιρισμού Ελευθέρων Τεκτόνων» (ο οποίος, σημειωτέον, λειτουργεί αδιαλείπτως

μέχρι και σήμερα!), καταβάλλοντας έκαστος έκτακτες εισφορές με στόχο πάντα την απόκτηση ιδιόκτητης στέγης. Ενδεικτικά, παραθέτουμε απόσπασμα από το περιοδικό «Πυθαγόρας» (1927, τ. 4, Σελ. 164, στη στήλη «Από την κίνηση των Στ. του έτους 1926»), το οποίο αναφέρει σχετικά: «Η Στ. Πλάτων Αν. Καβάλλας, μόλις αριθμούσα 5 ετών ζωήν, περιλαμβάνει υπέρ εβδομήκοντα μέλη, προς τη λοιπή δε αυτής πολυσχιδή τεκτονική δράσιν, εφ'ής ευελπιστούμεν να αφιερώσωμεν και πάλιν τας στήλας του Πυθαγόρα, απέκτησεν ήδη οικόπεδον αξίας 100.000 δραχμών και συνεκέντρωσεν εις το ταμείον του Συνεταιρισμού αυτής άλλας 100.000 εις μετρητά ούτως ώστε συντομότερα προβλέπεται η θεμελίωσις ιδίου Μεγάρου».

Η πραγμάτωση του τεκτ. ονείρου των πρώτων Πλατωνιδέων όμως, έμελλε να αργήσει –λόγω νομικών και γραφειοκρατικών κωλυμάτων– για πάνω από δέκα χρόνια! Αφού τα περισσότερα από αυτά ξεπεράστηκαν, η ανοικοδόμηση ξεκίνησε το 1937 τόσο με χρηματοδότηση όσο και με προσωπική εργασία πολλών ακάματων αδ. και οι εργασίες περατώθηκαν μέσα σε δύο περίπου χρόνια. Συγκεκριμένα, η Στ. Πλάτων, με τον αρ. πρωτ. 1381/06.10.1939 πίνακά της προς τη Γαλλ. Μεγ. Αν. της Ελλάδος γνωστοποιεί την εγκατάστασή της στο νέο, ιδιόκτητο τεκτ. μέγαρό της!

Δυστυχώς όμως, ο επεληθών πόλεμος ανέστειλε για 12 ολόκληρα χρόνια τις εργασίες του Πλάτωνος και, κατά την κατάληψη της Καβάλλας από τους Γερμανοβουλγάρους, το κτίριο καταλήφθηκε, λεηλατήθηκε και έμειναν μόνο οι τοίχοι από την μανία των κατακτητών! Το 1952, με

την αφύπνιση της Στ., οι τότε προπολεμικοί αδ. –πάλι με γενναίες εισφορές και προσωπικά δάνεια– πραγματοποίησαν μεγάλης εκτάσεως επισκευές, κατασκεύασαν νέο εξοπλισμό επίπλων και σκευών, παραδίδοντας σε εμάς, τους νεώτερους, ένα τεκτονικό «στολίδι».

Στα χρόνια που ακολούθησαν, από το 1952 και μετά, οι Πλατωνιδείς συνέχισαν να βελτιώνουν διαρκώς το ιδιόκτητο κτίριό τους. Συγκεκριμένα, το 1991, επί Σεβ. Βασιλείου Πασαλή, έγινε μια μεγάλη συντήρηση εξωτερικά και εσωτερικά και προμηθεύτηκαν έπιπλα και λειτουργικά σκεύη κουζίνας, το 1999, επί Σεβ. Ιωάννη Κελεμένη, έγινε μια πλήρης εσωτερική ανακατασκευή δαπάνης 30.000.000 δραχμών με συνεισφορά όλων των αδ. (ποσού 300.000 έκαστος), το 2008, επί Σεβ. Θεόδωρου Μόδη, ανακατασκευάστηκε πλήρως ο περιβάλλων χώρος της αυλής με νέα περίφραξη, δενδροφύτευση και φύτευση καλλιπωπιστικών θάμνων και τέλος, το 2009-2010, επί Σεβ. Φρειδερίκου Τσουμάκη, έγιναν πολλές επισκευές και κατασκευές με τη σημερινή εικόνα να γεμίζει υπερηφάνεια τους Πλατωνιδείς για το περικαλλές κτίριό τους.

Σήμερα, η Στ. Πλάτων συνεχίζει να αποτελεί έναν «φάρο» που εκπέμπει διαυγές το τεκτ. φως σε όλη την Ελλάδα! Το νέο τεκτ. έτος βρίσκει την Στ. με «δύναμη» 67 μελών –εξέχοντων στελεχών της τοπικής κοινωνίας, ενώ αξίζει να σημειωθεί από το 1924 μέχρι και σήμερα, 472 τέκτονες διετέλεσαν ενεργά μέλη του Πλάτωνος.

Πίνακας Σεβ. 1924-2009

1924-1925 Πετυχάκης Σόλων πρώτος Σεβ., 1925-1926 Βαλλήρας Αλέξανδρος, 1926-1927 Τριμέρης Γεώργιος, 1927-1930 Πανταζής Θεοφάνης, 1930-1931 Δειρμεντζόγλου Ιωάννης, 1931-1933 Χαλικέρας Ιωάννης Επιτ. Σεβ., 1933-1936 Νικολαΐδης Μιχαήλ, 1936-1940 Σγουρός Αντώνιος, 1952-1957 Βασιλικός Γεώργιος πεντάκις Σεβ. Επιτ., 1957-1959 Ολύμπιος Χαράλαμπος, 1959-1960 Λαμπαδίτης Δημήτριος, 1960-1962 Ακογίου Αναστάσιος, 1962-1965 Καρέλλας Ηλίας, 1965-1967 Παπανικολάου Πλάτων Επιτ. Σεβ. Εκάτης, 1967-1969 Παπαδόγιαννης Αθανάσιος, 1969-1971 Αντύπας Λεωνίδας, 1971-1973 Ρωμανιάς Σταύρος, 1973-1975 Λαγάνας Αιφρέδος, 1975-1977 Λαλιένης Στυλιανός, 1977-1979 Λαγάνας Αιφρέδος επ. Σεβ., 1979-1983 Βαπορίδης Ζήσης επ. Σεβ., 1983-1984 Κατσούνης Αθανάσιος, 1984-1985 Παπαγεωργίου Κωνσταντίνος, 1985-1987 Μυλωνάδης Κωνσταντίνος, 1987-1989 Παπανικολάου Νικόλαος, 1989-1993 Πασαλής Βασίλειος επ. Σεβ., 1993-1995 Βαρελίδης Δημήτριος, 1995-1999 Κελεμένης Ιωάννης επ. Σεβ., 1999-2001 Ηλιάδης Γεώργιος,

ος, 2001-2003 Κρυονερίτης Γεώργιος, 2003-2005 Γεωργιάδης Θεόδωρος, 2005-2009 Μόδης Θεόδωρος, 2009-2013 Τσουμάκης Φρειδερίκος επ. Σεβ., 2013-2015 Καθαντζής Κοσμάς.

Εν ενεργεία μέλη πρ. Σεβ.

Βαπορίδης Ζήσης επιτ. Σεβ. Κοσμ. 1979-1983, Πασαλής Βασίλειος επιτ. Σεβ. Κοσμ. 1989-1993, Βαρελίδης Δημήτριος Κοσμ. 1993-1995, Ηλιάδης Γεώργιος Κοσμ. 1999-2001, Γεωργιάδης Θεόδωρος Κοσμ. 2003-2005, Μόδης Θεόδωρος Κοσμ. 2005-2009, Τσουμάκης Φρειδερίκος επιτ. Σεβ. Κοσμ. 2009-2013.

Η Στ. εξέδωσε το "Εγκόλπιον για τον μαθητή τέκτονα" και για όσους αδ. πιστεύουν ως ερευνητές της αλήθειας ότι παραμένουν μαθητές με επιμέλεια του αδ. Βασιλείου Πασαλή. Η πολυτελής έκδοση περιλαμβάνει πλούσιο φωτογραφικό υλικό θεμελιακά κείμενα για την ιστορία της ίδρύσεως της Στ. και του ελληνικού Τεκτονισμού και τα ακόλουθα θέματα: Τα σύμβολα και ο διάκοσμος, Κριτήρια εισδοχής, Ο σκοτεινός θάλαμος, Τελετές εργασιών, Ελεύθεροι και Χριστοθήεις, Αφήσαμεν τα μέταλλα, Σιωπή-σιγή-εχεμύθεια, Τεκτονισμός επιστήμη αρετής, Γράμμα σε ένα τέκτονα, Ηθική-αλήθεια στον Τεκτονισμό, Πνευματικό περίγραμμα της τεκτ. διδασκαλίας, Τεκτονικά μυστικά, Η αδελφοσύνη των τεκτόνων.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προσελκύει το ιστορικό λεύκωμα που εκδόθηκε με την ευκαιρία του εορτασμού των 90 ετών από την ίδρυση της Στ. Σε αυτό περιλαμβάνονται πρόλογοι των Σεβ. αδ. Θ. Μόδη και Φρ. Τσουμάκη, του συντάκτη κοσμ. αδ. Βασ. Πασαλή. Ενδιαφέρουσες αναλύσεις

για το ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο της Καβάλλας, τον τεκτονισμό στην Μακεδονία, ιστορικά ντοκουμέντα της προπολεμικής και μεταπολεμικής περιόδου, η ιστορία του τεκτονικού μεγάρου Καβάλλας, πίνακες Συμβ. Αξιωμ. και πολλά στοιχεία για την πλουσιότητα φιλανθρωπική δράση της Στ. διαχρονικά.

Ενδεικτικά καταγράφουμε κάποιες από αυτές: 1929 χορήγηση 50.000 δρχ. προς την ελληνική συνοικία Ταταύλων Κων/λης που κατεστράφη από πυρκαγιά. 1931 τελετή μνήμης υπέρ των αδ. Κυπρίων. 1933 ανακήρυξη του τέκτονος βασιλέως της Αιγύπτου Φουάτ εκ Καβάλλας ως επιτ. μέλους. 1934 εορτασμός της 10ετίας της Στ., εξαγορά ποινών φυλακισμένων, προμήθεια ξυλανθρά-

κων για πτωχούς, σταθερή ετήσια συνδρομή στο τεκτονικό φιλανθρωπικό σωματείο "Μέγας Αλέξανδρος" που διατηρούσε ορφανοτροφείο, εκπαιδευτήριο και επαγγελματική σχολή. 1934 επιτροπή συζύγων αδ. βοηθεί απόρους, ενισχύει με 63.786 δρχ. τα μαθητικά συσσίτια, το Ε' Δημ. Σχολείο. 1936-40 συγκροτείται επιτροπή ιατρών, που περιθαλπει απόρους. Η Στοά κατά την περίοδο 1924-1938 διέθεσε για φιλανθρωπίες 478.451 δρχ.

Ιδρύει την Λέσχη Κωνσταντινοπολιτών και το Ωδείο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και την Μεγάλη Λέσχη Φιλανθρωπικού Σωματείου Κυριών, την Ιατρική Εταιρεία Καβάλλας, που ίδρυσε το πρώτο νοσοκομείο με άλλους παράγοντες της πόλης, την Τεχνική Σχολή Πυθαγόρας. 1954 ο αδ. Φρίξος Παπαχρηστίδης εφοπλιστής από τον Καναδά, αποστέλλει 2.000.000 δρχ. για την ανακατασκευή του κτιρίου. 1955 τελετή μνήμης προς τιμή των αδ. 1974 εορτασμός των 50 χρόνων της Στ., εκτύπωση λευκώματος. 1990 ανακαίνιση του κτιρίου ύψους 1.500.000 δρχ., τελετή ηυκιδέων, εορτή Θερινού Ηλιστασίου Στοών. Δωρεά 130.000 δρχ. στον Ναό Αγ. Γεωργίου Φιλήρου Θεσσαλονίκης, 170.000 δρχ. σε ασθενή αθλητή, υιοθεσία πτωχών οικογενειών συνολική χορηγία 640.000 δρχ. 1991 χορήγηση 150.000 δρχ. σε νέο καρκινοπαθή,

170.000 δρχ. σε καρκινοπαθή μητέρα δύο μωρών, 200.000 δρχ. σε τετραμελή οικογένεια, 122.000 δρχ. για εγχείριση ασθενούς οικοδόμου, 70.000 δρχ. σε ανασφάλιστη κα. (συνολική συνεισφορά περιόδου 1989-1991, 1.528.140 δρχ.) 1991-93 δόθηκαν 200.000 δρχ. στην νομαρχία Καβάλλας, 200.000 δρχ. σε εκκλησίες, 150.000 δρχ. σε πλημμυροπαθή οικογένεια, συνολικά 3.000.000 δρχ. 1995-96 δωρεά 1.500 δολλαρίων στην Μεγάλη Εκκλησία διά του Ροταριανού Ομίλου Δήμου Καβάλλας, 100.000 δρχ. στην Στ. Ελπίς, 100.000 δρχ. στο Πουλίδειο Γηροκομείο, (σύνολο 334.180 δρχ.) 1996-97 δωρεά 100.000 δρχ. στο Πουλίδειο Γηροκομείο, 100.000 δρχ. στην Μέριμνα για το Ειδικό Παιδί, 230.000 δρχ. για εγχείριση απόρου παιδιού στην καρδιά. 1997 δωρεά 150.000 δρχ. στο Πουλίδειο Γηροκομείο, 100.000 δρχ. στη Μέριμνα Παιδιού. 1997-99 δωρεά 100.000 δρχ. σε ασθενή, 100.000 δρχ. στο Πουλίδειο Γηροκομείο, Μέριμνα για το Παιδί, 50.000 δρχ. σε πτωχή οικογένεια. 1999 Αδαμάντινο Ιωβιθαίο δωρεά 500.000 δρχ. στην Μέριμνα για το Ειδικό Παιδί. 2000-01 δωρεά 150.000 δρχ. στην Μέριμνα για το Ειδικό Παιδί, 100.000 δρχ. το μήνα υποτροφία σε φοιτητή. 2001 δωρεά 350.000 δρχ. στην Αγία Μαρίνα-Ειδικό Παιδί. 2003 δωρεά 500 ευρώ στην Αγία Μαρίνα, 500 ευρώ στο Γηροκομείο, 500 ευρώ Μέριμνα Παιδιού. 2004 δωρεά 500 ευρώ σε αδ. της Στ. Καλύμνου, 250 ευρώ στην Αγία Μαρίνα και 250 ευρώ στην Μέριμνα Παιδιού, (σύνολο 1.250 ευρώ). 2006-07 δωρεά 500 ευρώ, βράβευση της Στ. για την δωρεά 5.000 ευρώ για τους πυρόπληκτους Πελοποννήσου, δωρεές 1.000 ευρώ (αποθιογισμός

01.10.2006 - 03.09.2007). 2008 δωρεά 1.000 ευρώ στην Αγία Μαρίνα και το Γηροκομείο. 2008 επισκευή κτιρίου ύψους 25.000 ευρώ, δωρεές 100 ευρώ και 1.500 ευρώ. Η φιλανθρωπική προσφορά συνεχίστηκε αυξανόμενη και στις μετέπειτα θητείες του αδ. Φρ. Τσουμάκη, όπως αυτή παρουσιάζεται στο πλούσιο έργο των απολογισμών της Στ.

Η Στ. Πλάτων εξέδωσε σε πολυτελή τόμο τα "Πεπραγμένα της περιόδου 2009-2013" της Σεβ. του αδ. Φρειδερίκου Τσουμάκη με επιμέλεια του αδ. Βασ. Πασάλη.

Στο λεύκωμα αυτό περιλαμβάνονται ιστορικά στοιχεία για την Στ., μήνυμα του Σεβ., ομιλίες κατά την ανάληψη της Α' Σφ., οι κοινές εργασίες με την Στ. Τσιμισκής, η εορτή Πυκιδέων (06.11.2010, 17.01.2012 και 12.01.2012), η κοπή της βασιλόπι-

τας και η βράβευση των αριστούχων τέκνων των μελών, προσφωνήσεις, οι κοινές εργασίες με την Στ. Φίλιππος (18.05.2012), Πέλλα (14.12.2012), οι τίτλοι των ομιλιών, οι ισοηγοισμοί του ταμείου και του ελεονομείου.

Εστιάζοντας στον τομέα της φιλαλληλίας χορηγήθηκαν στην τετραετία σε ιδρύματα, υποτροφίες φοιτητών και αναξιοπαθούντες 19.831 ευρώ, ενώ τον Ιανουάριο του 2013 αγοράστηκαν τρόφιμα 6.000 ευρώ για το κοινωνικό κατάστημα του δήμου Καβάλλας, χορηγήθηκαν 400 συσκευασίες απορρυπαντικών σε δύο φιλανθρωπικούς συλλόγους της πόλης, ηλεκτρονικό πολυμηχάνημα στο ίδρυμα "Μέριμνα του Παιδιού Καβάλλας", μηνιαία υποτροφία 300 ευρώ σε άπορη φοιτήτρια, 600 ευρώ στο ίδρυμα "Άγιος Στυλιανός" Θεσσαλονίκης, επιδιορθώθηκε δαπάναις αδ. το Δημοτικό Σχολείο Αγίας Βαρβάρας, δωρήθηκε η επίπλωση στην Στ. Αριστοτέλης, οργανώθηκαν θερινά σεμινάρια για τους μαθ. και τους ετ.

Κατά την περίοδο 2014-15 δόθηκαν 1.000 ευρώ στον σύλλογο για το παιδί "Πνοή", τρεις υπολογιστές 1.050 ευρώ στην Προστασία Παιδιού Καβάλλας, 500 ευρώ στην Στ. Αριστοτέλης, 1.000 ευρώ για πετρέλαιο στο ίδρυμα "Μέριμνα του Παιδιού Καβάλλας", 300 ευρώ μηνιαίως σε άπορη φοιτήτρια των ΤΕΙ, 300 ευρώ σε άπορη φοιτήτρια Ρομά μέχρι το τέλος των σπουδών της. ■

Στ. Αδελφοποιήσις 90 χρόνια

1923-2013

Εορτάστηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα η επέτειος των 90 ετών από την ίδρυση της Στ. Αδελφοποιήσις. Ο Σεβ. αδ. Κων. Αντωνιάκης, παραδίδοντας το λεύκωμα της ιστορίας της Στ. τόνισε ότι "η Ιστορία είναι μάρτυρας εποχών, λαμπάδα αλήθειας, ζωή της μνήμης, δάσκαλος της ζωής και αγγελιοφόρος των περασμένων" κατά τον Κικέρωνα. Παράλληλα υπογράμμισε ότι με την περιοδική έκδοση λευκωμάτων επιδεικνύεται "ένδειξη βαθειάς ευγνωμοσύνης στους αιώνηστους αδελφούς, επιφανείς άνδρες, της επιστήμης, των τεχνών του στρατού και της πολιτικής που αγωνίσθηκαν για τα τεκτονικά ιδεώδη, την ανεξαρτησία της πατρίδας μας αλλά και την αξιοπρεπή διαβίωση και περίθαλψη των προσφύγων και για την βιωματική εφαρμογή τους στην κοινωνία σε δύσκολες περιόδους μετά την Μικρασιατική καταστροφή αλλά και στις μετέπειτα δύσκολες στιγμές του έθνους και της κοινωνίας".

Τέλος ευχαρίστησε τον αδ. Γ. Σάρρο, τον ενδ. αδ. Γ. Ματσόπουλο και τον ήδη αποβιώσαντα αδ. Αντ. Παπαναστασόπουλο, για την βοήθειά τους στην έκδοση του λευκώματος. Αναφέρεται στην έλευση 1.250.000 προσφύγων μετά την Μικρασιατική καταστροφή και επισημαίνει: με τις ενέργειες κυρίως πολιτικών τεκτόνων Αμερικής και Ευρώπης η τότε Κοινωνία των Εθνών, στην οποία αντιπρόσωπος της Ελλάδος ήταν ο καθηγητής γερμανικού Πανεπιστημίου αδ. Νικ. Πολίτης και υπουργός

Το κτίριο στην Αθήνα όπου στεγάστηκαν τα γραφεία της Near East Relief.

Henry Morgenthau

Εξωτερικών της Ελλάδος, η διεθνής κοινότητα αποφάσισε να βοηθήσει οικονομικά την Ελλάδα για την αποκατάσταση των προσφύγων. Από τις αρχές του 1923 άρχισαν να έρχονται στην Ελλάδα μέλη διεθνών αποστολών, πολλοί από τους οποίους ήταν τέκτονες, κυρίως από την Αμερική και την Αγγλία. Το έργο η Κ.Τ.Ε. το ανέθεσε στον αμερικανό διπλωμάτη (γερμανικής καταγωγής) και βιομήχανο αδ. H. Morgenthau, ένα μεγάλο φιλέλληνα, πρώην πρεσβευτή των Η.Π.Α. στην Τουρκία. Του δόθηκε ένα τεράστιο χρηματικό ποσό. Το κύριο έργο αποκατάστασης με επιβλέποντα τον αδ. ανέλαβε η οργάνωση-επιτροπή, Near East Relief (μια ανθρωπιστική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1915 από τον Αμερικανό Cleveland H. Dodge με τη βοήθεια του Προέδρου Woodrow Wilson και υπεύθυνο τον πρεσβευτή των Η.Π.Α. στην Κωνσταντινούπολη Henry Morgenthau).

Μεγάλο ρόλο έπαιξε στην όλη προσπάθεια βοήθειας και ο ευρισκόμενος στο εξωτερικό πρώην πρωθυπουργός αδ. Ελ. Βενιζέλος. Ρόλο επίσης έπαιξε και η Γενική Συνέλευση των τεκτόνων του Μαΐου 1923 στον Παρθενώνα. (Τεκ. Δελ. 1923 σελ. 152). Εδώ ο Μεγ. Διδ. αδ. Κων. Αγγελόπουλος και ο Υπ. Μ. Ταξ. αδ. Π. Καλογερόπουλος εξέδωσαν ψή-

Κέντρο φιλοξενίας στην Σύρο.

φισμα προς όλες τις Τεκτονικές Δυνάμεις του κόσμου ζητώντας παγκόσμια τεκτονική βοήθεια. Η ανταπόκριση ήταν άμεση. Έτσι λοιπόν άρχισαν να φθάνουν στην Ελλάδα υπεύθυνοι των διαφόρων οργανώσεων βοήθειας (ΧΑΝ Αμερικής, Διεθνής Ερυθρός Σταυρός κα.).

Τον Ιούλιο του 1923 ο Ελληνικός Τεκτονισμός απένειμε νηικές τιμές και ευχαριστίες στους τέκτονες φιλέλληνες των ξένων αποστολών σε διάφορες εκδηλώσεις. Συγκεκριμένα δεξιώθηκε στην Αθήνα και απένειμε τον 33ον βαθμό στους κάτωθι: (Τεκ. Δελ. 1923 σελ. 212) Henry J. Allen αμερικανό στρατηγό Διοικ. του Κάνσας, John Dawson, Ulius L. Amoss, William N. Archibald, Harry C. Maffet. Ο H. Allen ήλθε στην Ελλάδα για τα εγκαίνια του ιδρυθέντος στη Σύρο υπό της Near East Relief μεγάλου ορφανοτροφείου για 5.000 προσφυγόπουλα. Ως διευθυντής εκπαίδευσης ανέλαβε ο αδ. Νουάρος Μιχαηλίδης, μέλος της Στ. Ιωνία της Σμύρνης.

Ταυτόχρονα στη Στ. «ΟΜΗΡΟΣ» σεβασμιεύοντος του αδ. Ι. Βέλλη έγινε εισδοχή σε βαθμό μαθητού των αμερικανών: Charles Dexter Morris (Near East Relief), Ernest Leroy Priest (American Red Cross). Μετά από λίγες μέρες έγιναν νέες αφίξεις ξένων αποστολών όπως η Πρεσβεία

Henry J. Allen

Το κτίριο της Near East Relief στην Κωνσταντινούπολη.

φίλων για την Ελλάδα, μ' επικεφαλής τον αιδ. Condit τέκτονα ιερέα και τον αδ. E.F. Reimer. Αυτοί άμεσα επισκέφθηκαν τις ελληνικές τεκτονικές αρχές.

Στις 27.07.1923 και πάλι επισκέφθηκαν τον Πειραιά, όπου παρουσία του Υπ.Μ.Ταξ. αδ. Καλογερόπουλου και του Προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Μ. Πουρή η Στ. «ΟΜΗΡΟΣ» εισήγαγε τους: Ralph Knapp (Γεν. Διευθυντή της Near East Relief), Frank America (αμερικανό δημοσιογράφο) Κων. Ηλιάδη (δημοσιογράφο των εφημερί-

δων «Χρόνος» και "Near East" του Λονδίνου).

Έλαβαν τον 33° βαθμό οι 32^{οι} Edward F. Reimer, Gilbert Condit, Chester B. Emerson, H.F. Kazmier και προήχθησαν στον 18° βαθμό του Σκωτικού Τύπου οι: M. Brodie (Πρόεδρος Πρεσβείας Φίλων), W.L. Rogers, Charles H. Emerson, Ch. Boynton, H. Meredith και Arthur Warren.

Όλα αυτά τα αναφερόμενα κύριο σκοπό έχουν να δείξουν πόσο ο Τεκτονισμός βοήθησε την αποκατάσταση των προσφύγων. Έλληνες και ξένοι τέκτονες οργάνωσαν πολλές υποδομές σε διάφορα μέρη της Ελλάδος, όπου είχε καταλήξει ο προσφυγικός κόσμος. Μεγάλο ρόλο έπαιξαν οι Κρ. αδ. Κ. Αγγελόπουλος, ο Μέγας Διδ., ο Προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Πουρή, ο Υπ. Μ. Ταξ. Π. Καλογερόπουλος, ο Κρ. αδ. Ανδρέας Ανδρεάδης ακαδημαϊκός.

Τον Οκτώβριο τον 1923 σε τεκτονική αγάπη, που έλαβε χώρα στο εστιατόριο της Πρωτόφρου Συγγρού Φίξ, έπειτα από συνεδρία της Στ.

«ΣΚΕΝΔΕΡΜΠΕΗΣ» (ο ιδιοκτήτης της βιομηχανίας «Κάρολος Φίξ» ήταν ο αδ. Ιωάννης Φίξ, μέλος της Στοάς), ο αδ. Ι. Βέλλης εξέφρασε η ιδέα να ιδρυθεί Στοά με αδελφούς διαφόρων εθνικοτήτων. Μάλιστα πρότεινε να δοθεί το όνομα «ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΙΣ» αναπτύσσοντας την έννοια της αδελφοποίησεως. Η πρόταση έγινε άμεσα δεκτή.

Έτσι στις 18.10.1923 ο αδ. Ι. Βέλλης ως πρόεδρος και κατέχων τον 30° βαθμό, κατέθεσε σχετική αίτηση στην γραμματεία της Μεγάλης Ανατολής της Ελλάδος, στο μέγαρο Αθηνών (Βουλής 32), με αίτημα την ίδρυση νέας Στοάς υπό το όνομα «ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΙΣ». Την αίτηση υπέγραψαν 7 Διδάσκαλοι όπως απαιτείται για την ίδρυση μιας νέας Στοάς. Η αίτηση άμεσα έγινε αποδεκτή τον Νοέμβριο και δόθηκε ο αριθμός 65. Οι αιτούντες διδάσκαλοι ήσαν: Πρόεδρος Ι. Βέλλης, Α' Επ. Κ. Ηλιάδης, Β' Επ. Σ. Προκοπίου, Ρήτωρ R. Knapp, Γραμ. Α. Κ. Μπρούμης, Ταμ. Ν. Α. Λαζάνης, Στεγ. R. Jackson.

Τα πρακτικά ιδρύσεως έγραφαν τα ακόλουθα: «Ιδρυσις και Σκοποί.

Οι ιδρυτές της, μεταξύ των οποίων και μερικοί «περισπούδαστοι αδ. αθλοδοποί», συσκέφθηκαν και συνέγραψαν τα πρακτικά της 18^{ης} Οκτωβρίου 1923: «απεφασίσαμεν να επιδιώξωμεν πάση δυνάμει την πραγματικήν αδελφοποίησιν, ήτις προώρισται να φέρη τα άριστα των αποτελεσμάτων... άπαντες δε διά βοής παρεδέχθημεν να δοθή εις την Στοάν το όνομα "Αδελφοποίησις".

Η υπό την αιγίδα της Μεγ. Στ. της Ελλάδος λειτουργούσα εν Αθηνών υπό το διακριτικό όνομα "Αδελφοποίησις" και υπ' αρ. μητρ. 65 Στ., ιδρύθηκε τω 1923».

Η ίδρυση της Στοάς «εδικαιολογήθη λόγω ιδιαζούσης ιδιοτυπίας διότι έφερε χαρακτήρα μάλλον διεθνή και προωριζέτο να δέχεται εις τους εαυτής κόλπους και άνδρας επίλεκτους πάσης εθνικότητας». Προς τούτο, έλαβε από τη Γαλλ. Μεγ. Αν. την άδεια όπως διεξάγει συνεδρίες «εν όλω ή εν μέρει» και σε ξένη γλώσσα, ιδίως αγγλική και γαλλική. Έτσι η Στοά «ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΙΣ» είχε την τιμήν να

Φώτος Γιοφύθλης

Γεώργιος Καστριώτης

Νικόλαος Λούβαρης

Θεόδωρος Σπάθης

εκπροσωπεί τον κατ'εξοχήν «κοσμοπολίτικο χαρακτήρα του Ελληνικού Τεκτονισμού».

Οι Ιδρυτές και τα πρώτα μέλη της Στ. «ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΙΣ» ήταν οι εξής:

Βέλλης Ιωάννης, Μπαλής Απόστολος, Προκοπίου Σωκράτης, Σκέπερς Αιμίλιος, Χάμπουργερ Ιωσήφ, Ηλιάδης Κωνσταντίνος, Knapp R., Μπρούμης Α., Λαζάνης Νικόλαος, Jackson R., Amoss Υλιος, Voisson A., Γιαγκόπουλος Γ., Morris Ch., Γεωργιάδης Γεώργιος, America F. Hedinjer J., Χοϊδάς Α., Kraemer Ego, Rogers C., Dauon E., Πολυκράτης Δημήτριος, Davidson P., Μαντέλλιος Οδυσσεύς, Kennedy W.

Η εγκατάσταση της Στοάς έγινε στις 01.12.1923 στο Μέγαρο Αθηνών (Βουλής 32), από επιτροπή ενδόξων αδελφών και συγκεκριμένα των κάτωθι: Μιθ. Πουρή Πρόσθετου Μεγάλου Διδασκάλου, Αντ. Ανδριανόπουλου Μέγ. Γραμματέα και Σπ. Νάγου Β' Επόπτη. Κατά την εγκατάσταση παρέστησαν επιφανείς τέκτονες όπως: Π. Καλογερόπουλος Υπ.Μ. Ταξ., Μιχ. Τερζάκης Σεβ. της Στ. «ΣΚΕΡΔΕΡΜΠΕΗΣ», Ι. Μαργαρίτης Σεβ. της Στ. «ΦΟΙΝΙΞ» 33^{ος}, ένδ. αδ. Σπ. Βελλής της Στ. «ΘΕΜΙΣ» και ο τέκτων Αρχираβίνος Αθηνών.

Οι Αξιωματικοί που εγκαταστάθηκαν ήσαν οι:

Σεβ. Ι. Βέλλης ασφαλιστής, Α' Επ. Κ. Ηλιάδης δημοσιογράφος, Β' Επ. Σ. Προκοπίου λόγιος συγγραφέας, Ρητ. Γ. Γεωργιάδης δικηγόρος/ασφαλιστής, Γραμ.

Α. Σκέπερς διευθυντής οργανισμού, Ταμ. Ν. Λαζάνης, Είλεον. Υ. Amoss 33^{ος}, Δοκ. A.S. Voisson, Στεγ. R. Jackson.

Κατά τα εγκαίνια της Στοάς που τελέσθηκαν με κάθε λαμπρότητα, ο πρώτος Σεβ. ο αδ. Ιωάννης Βέλλης, «διεδήλωσε την στερεάν νεοπαγούς Στοάς απόφαση, όπως επιδίωξη μετ' ακλόνητου τεκτ. πίστεως το συμβολιζόμενον διά του ονόματος αυτής έργον και επί πλέον όπως παράσχη σύντονον συμβολήν εις την ευκταίαν κοινήν ενέργειαν υπέρ ανεγέρσεως μεγαλοπρεπούς μεγάρου, τιθεμένης ως ιερού θεμελίου, πέτρας αναμνηστικής της αρχαίας ελληνικής ευκλείας, επί τούτω κοσμιθείς, αδεία της αρχαιολογικής υπηρεσίας, εκ του ιερού της Ακροπόλεως βράχου". Προσλαλιά έκανε ο αδ. Παντ. Κοσμίδης πρώην βουλευτής Τουρκίας.

Τον Δεκέμβριο του 1923 η Στοά ανεκήρυξε ως επίτιμα μέλη 15

αμερικανούς τέκτονες ανθρωπιστές με πρώτο τον αδ. Η. Morgenthau, που βοήθησαν τους πρόσφυγες ως απεσταλμένοι ξένων φιλανθρωπικών οργανώσεων.

Με την αποχώρηση των αμερικανών η Στ. αναστέλλει τις εργασίες της για μικρό διάστημα και το 1926 επανεργοποιείται, το 1927 αναλαμβάνει υπό την προστασία της την νυχτερινή Σχολή Καλλιθέας, με μέλη της εγκαθιστά την Στ. Ήρα Σάμου και αφυπνίζει την Στ. Όμηρος.

Το 1928-1930 Σεβ. είναι ο αδ. Γ. Σώκος στρατιωτικός και συγγραφέας που οργανώνει την Στ. Εκδίδει την "Χρυσή Βίβλο 1928-29", τις "Επετηρίδες 1929-30 και 1930-31" και την περιοδική έκδοση "Τεκτονική Ηχώ" 1933 (304 σελίδες με ομιλίες) και "Τεκτονική Ηχώ" 1934 (288 σελ.) και την έκδοση "Επετηρίς" 1936-37.

Τα μέλη της αξιωματικοί Γ. Σώκος, Γρηγ. Χονδρός, Σπ. Ρούβαλης, Θάνας Δογάνης, Νικ. Μαγγιώρος εκδίδουν το ιστορικό ρεζύκωμα "Αγώνες και Νεκροί" 1830-1930.

Την 28^η Αυγούστου 1931 ιδρύει την Στ. "Θ. Κολλοκοτρώνης" υπ' αρ. 93 Τριπόλεως, εκδήλωση στην οποία παρέστη και μίλησε ο πρώην πρωθυπουργός Αλέξανδρος Παπαναστασίου που διακήρυξε ότι "τους πολιτικούς μου αγώνας τους διεξάγω εμφορούμενος και εμπνεόμενος υπό της τεκτονικής ιδεολογίας..."

Στις 28 Φεβρουαρίου 1934 εορτάζεται η 10ετηρίδα της Στ. με Σεβ. τον αδ. Γ. Σώκο.

Το 1936 ιδρύει "Ταμείο Αρωγής" για τους αναξιοπαιθόντες αδ. σε όλη τη διάρκεια της κατοχής λειτουργήσε μυστικά το Συμβ. Αξιωμ. με τον τελευταίο Σεβ. αδ. Ανδρέα Δρακάτο, ο οποίος στις 14 Ιουνίου 1946 επανέλαβε τις εργασίες, μετά την απομάκρυνση των προσφύγων που είχαν καταφύγει στο τεκτονικό μέγαρο και την βοήθεια που έστειλαν οι αμερικανοί τέκτονες με την προτροπή του τέκτονος προέδρου Χάρρυ Τρούμαν.

Στις 2 Δεκεμβρίου 1948 εορτάζεται η 25 ετηρίδα (Σεβ. ο αδ. Σπυρ. Ρούβαλης και εκδίδει ειδικό τεύχος). Στις 10 Δεκεμβρίου 1953 εορτάστηκε η 30 ετηρίδα της Στ. (Σεβ. ο

Δημοσθένης Βουτυράς

Παναγιώτης Βαθσαμάκης

Κωνσταντίνος Φαλιταίης

Παύλος Σαντορινής

αδ. Νικ. Μηλιώρης).

Το 1954 ιδρύεται Ταμείο Αλληλοβοήθειας, το 1956 ο αδ. Ανδρέας Σώκος εκδίδει την "Επετηρίδα της Στοάς".

Γίνονται τελετές μνήμης (1958), υιοθεσία ηλικιδέων (1959), εορτάζονται τα 36 χρόνια (1 Δεκ. 1959) και εκδίδεται βιβλίο 150 σελίδων για την ιστορία της Στ. Στις 23 Ιαν. 1973 εορτάζονται τα 50 χρόνια με έκδοση λευκώματος (Σεβ. Λάζαρος Χουμανίδης), στις 17 Απρ. 1983 γίνεται εορτή ηλικιδέων (Σεβ. αδ. Π. Μαστρομανώλης), το 1993 εορτάστηκαν τα 70χρονα (Σεβ. αδ. Γ. Ματσόπουλος) όπου τιμήθηκε ο ενδ. αδ. Π. Γλέζος και παρουσιάστηκε τόμος με τεκτ. κείμενα με τίτλο "Τεκτονική Κατάθεση" για τα 63 χρόνια προσφοράς, και εκδόθηκαν τα κείμενα του ενδ. αδ. Ανδρέα Σώκου με τίτλο "Μυσταγωγικά Κείμενα", το 1998 εορτάστηκαν τα 75 έτη με έκδοση φυλλάδιου υπό τον αδ. Γ. Ματσόπουλο για την ιστορία της Στ.

Μεγάλοι Επιθεωρητές της Στ. «ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΙΣ»

Νάγος Σπυρίδων το 1923-24, Κυριαζόπουλος Κωνσταντίνος το 1925-26, Παλαιολογόπουλος Νικόλαος το 1956-59, Δάφνος Γεώργιος, Φιδέλης Πέτρος το 1970, Σπυρίδων Σκιαδαρέσης 1977-1979, Κωνσταντίνος Γεωργανάς 1979-1981, Κοτσώνης Κωνσταντίνος το 1983, Μαργέλης Αθανάσιος το 1986, Διονύσιος Παπαδάτος, Μακρινιώτης Γεώργιος το 1997, Παπαβασιλείου Μίμης, Λούρης Παναγιώτης το 2007-2009, Παπαϊωάννου Ευάγγελος το 2006, Πάγκαλης Γεώργιος το 2009-2011, Ευαγγελίου Αντώνιος το 2009-2011, Αλεξανδρόπουλος Νικόλαος το 2011-13.

Φιλανθρωπικό έργο της Στοάς

Η Στοά «ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΙΣ» καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της έχει να παρουσιάσει πλούσιο κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο. Διέθεσε κατά καιρούς ποσά προς ενίσχυση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας, του Νοσοκομείου «Άγιοι Ανάργυροι», στο Ταμείο Αλληλοβοήθειας, στο Παιδικό Χωριό SOS, στο ΠΙΚΠΑ Βούλας, στον φιλανθρωπικό Σύλλογο «Η Ευαγγελίστρια», σε φυλακισμένους, σε αναξιοπαθόντες, σε διάφορους συνδέσμους και συλλόγους, στο Οικοτροφείο υπερηλίκων, στον Αναμορφωτικό σύλλο-

γο «ΜΕΛΗΣ» κα. μέλη της Στοάς στάθηκαν κατά καιρούς, ως καλοί σαμαρείτες στο πλευρό ασθενών. Ανοικοδόμησε Ιερούς Ναούς στην Κωνσταντινούπολη (Αγ. Γεώργιος Υψωμαθείων). Πολλά μέλη της Στοάς είναι μακροχρόνιοι αιμοδοτές. Την τελευταία πενταετία έχουν ενεργό συμμετοχή στο φιλανθρωπικό έργο της ΜΣΤΕ προς τους φυλακισμένους των φυλακών ανηλίκων Αυλώνας και ανδρών Δομοκού καθώς επίσης συμπαρίστανται ποικιλοτρόπως στο Μητροπολιτικό κοινωνικό ιατρείο Ελληνικού.

Νικόλαος Τσιλίφης

Σεβάσμιοι της Στοάς

Βέλλης Ιωάννης του Αλεξάνδρου 1923-1924, πράκτωρ ασφαλείων, εργάστηκε για την αποκατάσταση προσφύγων.

Λιάρος Σπυρίδων 1924-1925, παραγγελιοδόχος.

Γεωργιάδης Γεώργιος 1926-1928, ασφαλιστής.

Σώκος Γεώργιος του Ιωάννου 1928-1932, διευθυντής Μετοχικού Ταμείου Στρατού.

Νικολαΐδης Βηλιάμος του Εμμανουήλ 1935-1938, ποιητής. Γλέζος Πέτρος του Δημητρίου 1938-1940, δικηγόρος των Αθηνών, επιφανής λογοτέχνης.

Δρακάτος Ανδρέας του Βασιλείου 1941-1947, χημικός μηχανικός.

Ρούβαλης Σπυρίδων του Γεωργίου 1947-1949, αξιωματικός, υποστράτηγος.

Σεργάκης Ιωάννης του Κωνσταντίνου 1949-1951, δικηγόρος και βουλευτής.

Σώκος Ανδρέας του Ιωάννου 1951-1952, καθηγητής ΕΜΠ.

Μηλιώρης Νικόλαος του Ευαγγέλιου 1952-1954, λογοτέχνης.

Κριωνάς Νικόλαος του Κωνσταντίνου 1954-1956, χρηματιστής.

Ζώτος Αντώνιος του Αναστασίου 1956-1958, συνταγματάρχης.

Σώκος Ανδρέας 1958-1960, καθηγητής ΕΜΠ.

Καραγκιοζίδης Ιωάννης του Παναγιώτη 1960-1962, δερ-

Ιωάννης Αγγελόπουλος

Γεώργιος Μουζάκης

Μίμης Πλήσας

ματολόγος.
 Δαρρίγος Ρένος του Αντωνίου 1962-1965, γενικός διευθυντής της βιομηχανίας "Κεραμικός".
 Βεργίτσος Γεώργιος του Μιχαήλ 1964-1967, δικηγόρος Αθηνών, βουλευτής Χίου.
 Γερανόπουλος Δημήτριος του Δαμιανού 1967-1969, γενικός διευθυντής του υπουργείου συγκοινωνιών.
 Δρακάτος Ανδρέας 1969-1971, διευθυντής Σιδηροδρόμων.
 Αλεξόπουλος Αναστάσιος του Αθανασίου 1971-1973, δικηγόρος.
 Χουμανίδης Λάζαρος του Θεοδώρου 1973-1975, καθηγητής και Πρύτανης του Πανεπιστημίου Πειραιώς.
 Παπαδόπουλος Βασίλειος του Νικολάου 1975-1977, επιχειρηματίας.
 Γονατάς Δημήτριος του Λουκά 1977-1979, ταξίαρχος της Χωροφυλακής.
 Καμπάς Νικόλαος - Ιωάννης του Ιωάννου 1979-1981, δικηγόρος.
 Μαστρομανώλης Παντελεήμων του Εμμανουήλ 1981-1983, στέλεχος επιχειρήσεων.
 Χελιώτης Νικόλαος του Παναγιώτου 1983-1985, δικηγόρος.
 Φραγκουλάκης Γεώργιος του Ιωάννου 1986-1987, τενόρος μουσικός.
 Ζώνης Αθανάσιος του Ευστρατίου 1986-1987, διοικητικός διευθυντής της ΕΡΤ.
 Ραγκούσης Φραγκίσκος του Κων/νου 1987-1989, δικηγόρος.
 Τζουλιάνης Κωνσταντίνος του Ιωάννου 1989-1991, πολιτικός μηχανικός.
 Ματσόπουλος Γεώργιος του Θεοφάνους 1991-1993, φιλόλογος καθηγητής.
 Ζάγκλης Παναγιώτης του Φωτίου 1993-1995, δικηγόρος.
 Παπακωνσταντίνου Γρηγόριος του Σπυρίδωνος 1995-1997, δημόσιος υπάλληλος.
 Σκληρός Γεώργιος του Βασιλείου 1997-1999, υπάλληλος ΙΓΜΕ.
 Γονατάς Ευάγγελος του Δημητρίου 1999-2001, αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού.
 Γύφτουλης Παναγιώτης του Βασιλείου 2001-2003, δικηγόρος, τέως νομάρχης.
 Σπανός Παναγιώτης του Δημητρίου 2003-2005, τεχνικός της Ολυμπιακής Αεροπορίας.
 Τσάμης Σωτήριος του Αθανασίου 2008-2009, ιατρός.
 Αντωννακάκης Κωνσταντίνος του Σπυρίδωνος 2009-2013, επιχειρηματίας.

Προσθήκη σειρά: Γ. Μελισσηρής, Π. Γιάλλος, Ν. Κριστινός, Βλ. Νικολαΐδης, Ι. Σαργάνης
 Όπισθια σειρά: Α. Σάμος, Π. Παλλάσης, Σπ. Ρούβελος, Α. Δρακάτος.

Μέλη της Στ. Αδελφοποίησης που διετέλεσαν Σεβ. άλλων Στωών

Πολλήλης Παναγιώτης, Παπαδόπουλος Νικόλαος, Γαλανόπουλος Αθανάσιος, Μανθούλης Ορέστης, Γιαγκόπουλος Γεώργιος.

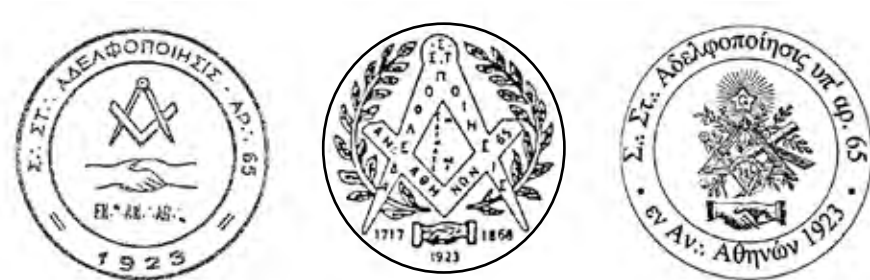
Στις προσωπικότητες που στελέχωσαν την Στ. περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων ο Henry Morgenthau, πρέσβυς των ΗΠΑ στην Κωνσταντινούπολη, σύμβουλος του προέδρου Ουίλσον, πρόεδρος της επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων της Κοινωνίας των Εθνών στην Ελλάδα.

Julius Amoss που ίδρυσε ορφανοτροφείο στην Σύρο για 5.000 ορφανά, Ralph Knapp, γενικός διευθυντής της Near East Relief, Λούβαρις Νικόλαος, καθηγητής πανεπιστημίου, υπουργός, ακαδημαϊκός, καθηγητής της Θεολογικής Σχολής), Προκοπίου Σωκράτης, λογοτέχνης, ζωγράφος. Ο βαρύτονος της όπερας Ιωάννης Αγγελόπουλος, ο ποιητής Θεμιστοκλής Αθηνογένης, ο εκδότης Μιχ. Αθικιώτης, ο ζωγράφος Παναγιώτης Βαΐσαμάκης, ο λογοτέχνης Δημοσθένης Βουτυράς, ο λογοτέχνης, ζωγράφος, δημοσιογράφος Φώτος Γιοφύλλης (Σπυρίδων Μουσούρης), ο εκδότης Πέτρος Δημητράκος, ο δημοσιογράφος Νικόλαος Καραράς, ο γλύπτης Γεώργιος Καστριώτης, ο συγγραφέας Γεώργιος

Μαθητζος, ο Γεώργιος Μουζάκης, καλλιτέχνης και συνθέτης, ο ιατρός και λόγιος Ιωάννης Μουτάφης, ο θεατρικός συγγραφέας Δημήτριος Μπόγρης, ο θυρικός καλλιτέχνης Κων/νος Πετρόπουλος, ο μουσικός Μίμης Πλέσσας συνθέτης του τεκτονικού ύμνου, ο μουσουργός Θεόδωρος Σπάθης, ο μουσικοσυνθέτης Νικόλαος Τσιλίφης, ο λογοτέχνης Κωνσταντίνος Φαητάιτς.

Καθηγντές πανεπιστημίου ήταν τα εξής μέλη της Στ.: Δημοσθένης Ελευθεριάδης καθηγητής στο Πάντειο, Κων. Καυγαλιάκης καθηγητής Σχολής Ικάρων, Βασ. Μανδηλαράς καθηγητής στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Διον. Μάνεσης καθηγητής στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, Παύλος Σαντορίνης καθηγητής στο ΕΜΠ-Γεωπονικής, εφευρέτης του πρώτου ραντάρ, Νικόλαος Σπυρόπουλος καθηγητής παιδιατρικής στην Αθήνα, Γεώργιος Στεφάνου καθηγητής Παν. Πατρών, Βασ. Σφυρόερας καθηγητής ιστορίας Παν. Αθηνών, Δημ. Τριχόπουλος καθηγητής Ιατρικής Παν. Αθηνών.

Βουλευτές διετέλεσαν οι αδ.: ο Γεώργιος Βεργίτις, ο Ιω. Σεργάκης Σεβ. της Στ. και ο Γεράσιμος Μεσσάρης καθηγητής χειρουργικής. ■

Το σήμα - σφραγίδα της Στ. αδελφοποίησης και η εξέλιξή του από το 1923 μέχρι σήμερα.

8^ο Διεθνές Συμπόσιο Ευρωπαϊκών Στ. με το όνομα «Ευρώπη»

Διεξήχθη στην Φλωρεντία το 8ο Συμπόσιο των Στ. υπό την επωνυμία Ευρώπη (8-10 Μαΐου 2015). Την Ελλάδα αντιπροσώπευσε ο Σεβ. Κυριαζής Μηρίκας και οι αδ. Α. Διαμαντόπουλος, Νικ. Πρόιος και Σωτ. Ζάχος.

Το Συμπόσιο πραγματοποιείται κατά την ίδια περίοδο σε συνδυασμό με την ημέρα της Ερώπης (9η Μαΐου). Στην εκδήλωση του 2014 στην Βουδαπέστη συμμετείχαν 13 Στ. ενώ στην Φλωρεντία 20. Ο γραμματέας της επταμελούς μόνιμης επιτροπής αδ.

Flavio Bindì παρουσίασε τα πρακτικά της συνόδου του 2014 και σχέδιο προωθήσεως της συνεργασίας του Ευρωπαϊκού Τεκτονισμού με τα πανεπιστημιακά ιδρύματα ώστε να προαχθεί η ισότητα στην εκπαίδευση και η αμοιβαία κατανόηση των λαών.

Στις κύριες εργασίες αναπτύχθηκε από όλες τις Στ. το θέμα: "Η Ευ-

ρώπη των ανθρώπων και των εθνών, αλληλεγγύη και κοινά σχέδια". Έγιναν και τεκτ. εργασίες με την συμμετοχή 185 αδ. όπου η ελληνική Στ. Ευρώπη παρέλαβε το λάβαρο του Συμποσίου, αφού θα διοργανώσει την εκδήλωση στην Αθήνα το 2016 και ανεκρούσθη ο ελληνικός εθνικός ύμνος.

Οι δραστηριότητες των αδ. αποσκοπούν στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού ιδεώδους, όπως το οραματίστηκαν οι πρωτεργάτες του, οι οποίοι βασίστηκαν στην ελληνική φιλοσοφική σκέψη, το δίκαιο και τον σεβασμό της κουλτούρας κάθε λαού.

Η εισήγηση του Σεβ. Ζ. Μπρίκα διαλαμβάνει μεταξύ άλλων τα εξής:

Η Ευρώπη των λαών και των εθνών - Αλληλεγγύη και κοινοί στόχοι

Το θέμα πού μας ζητήθηκε να αναπτύξουμε είναι επίκαιρο διότι έχει να κάνει με τη ταυτότητα που οραματίστηκαν οι πρωτεργάτες μίας ενωμένης Ευρώπης η οποία σήμερα αληθιάζει. Δεν εξετάζουμε αν αληθιάζει προς το χειρότερο ή όχι, αυτό θα το αφήσω να το σκεφτείτε μόνοι σας. Αληθώστε μην ξεχνάμε ότι εμείς οι τέκτονες δεν πολιτικολογούμε. Μπορούμε όμως, αναζητώντας την αλήθεια, να αναλύουμε τις ιδέες πού υπήρξαν πάντα το υπόβαθρο των μεγάλων επιτευγμάτων και μεγάλων ιστορικών καμπών της ανθρώπινης ιστορίας. Για να φθάσουμε π.χ. στον περίφημο αιώνα του Περικλή όπου η Αθηναϊκή δημοκρατία έφτασε στην τελειότητά της και υπήρξε η βάση όλων των σημερινών δημοκρατιών, χρειάστηκαν να προηγηθούν δύο αιώνες ανάπτυξης πνεύματος και τεχνών στους πολίτες της πόλης ώστε να δημιουργηθεί ένα πολίτευμα που θα βασίζεται στην ελευθερία, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την ισοπολιτεία. Χρειάστηκε να προηγηθεί ένας Σόλων πού θα αναμόρφωνε τους πολιτικοκοινωνικούς θεσμούς και ένας Κλεισθένης που θα μεταμόρφωνε ριζικά το πολιτικό σύστημα. Το σύγχρονο Ευρωπαϊκό οικοδόμημα βασίζεται σε τρεις πυλώνες. Το Ρωμαϊκό Δίκαιο, τον Χρι-

στιανισμό και την αρχαία Ελληνική φιλοσοφία ή τρόπο σκέψεως. Εμείς οι τέκτονες θα μπορούσαμε να αντιστοιχίσουμε αυτές τις τρεις αρχές με τα τρία μικρά φώτα μιας Στοάς, όπου το Ρωμαϊκό Δίκαιο είναι η Ισχύς, ο Χριστιανισμός το Κάλλος και η Φιλοσοφία η Σοφία. Το Δίκαιο και ο Χριστιανισμός δεν είναι προς ανάληψη επί του παρόντος, η Αλληλεγγύη όμως πηγάζει από την αρχαία ελληνική φιλοσοφία.

Αλληλεγγύη ορίζεται η συμπαράσταση σε δοκιμαζόμενους συνανθρώπους, ή η αλληλοβοήθεια και το αίσθημα ενότητας μεταξύ ανθρώπων με κοινά συμφέροντα και στόχους. Προσέξτε λοιπόν πώς όριζαν οι Έλληνες φιλόσοφοι μια κοινωνία των πολιτών με αλληλεγγύη και κοινούς στόχους. Ο Αριστοτέλης στο έργο του "Ηθικά Νικομάχεια" παραθέτει την θεωρία του περί αρετών. Μην ξεχνάμε ότι και οι τέκτονες καταπολεμούν τα πάθη τους και αναπτύσσουν τις αρετές τους. Η τήρηση τους αποσκοπεί στην ευδαιμονία και κάνει διάκριση ανάμεσα στις διανοητικές και ηθικές αρετές. Οι διανοητικές τον βοηθούν να ζει ως λογικός πολίτης ενώ οι ηθικές δείχνουν τον τρόπο να ζει μια ομαλή κοινωνική ζωή. Επειδή ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ον, για να υπάρχει "αρμονία" πρέπει να εξασφαλίζεται η ισότητα μεταξύ των ατόμων και να παρέχεται η δυνατότητα εξελίξεως και αναπτύξεως. Αυτό επιτυγχάνεται όταν στην κοινωνία κυριαρχούν οι αρετές της σωφροσύνης, της δικαιοσύνης, της ευψυχίας και της εγκράτειας. Η αλληλεγγύη είναι αποτέλεσμα των αρετών αυτών και ιδίως της σωφροσύνης και της δικαιοσύνης όταν σε δύσκολες περιστάσεις παρέχεται βοήθεια σε εκείνους που έχουν ανάγκη. Η πράξη αυτή της βοήθειας είναι η υλοποίηση της "ελπίδας".

Αναγκαία και ικανή προϋπόθεση για μια Ευρώπη των λαών είναι να έχουμε ευτυχισμένους ανθρώπους και κατ' επέκταση λαούς. Σε πολλή λεξικά η ευτυχία είναι ένα συναίσθημα γενικής χαράς που σχετίζεται με την ικανοποίηση υλικών ή μη αναγκών μας. Ο ορισμός όμως αυτός αντικατοπτρίζει μια υλιστική αντίληψη, χαρακτηριστικό χωρών με υψη-

λό επίπεδο κατανάλωσης. Για τον Έλληνα φιλόσοφο Πλάτωνα η άσκηση της Αρετής είναι ο δρόμος για να προσδιοριστεί η ευτυχία. Αν το έργο του ανθρώπου εναρμονίζεται με τη Σοφία και τη Δικαιοσύνη τότε οδεύει προς την ευτυχία. Υποστηρίζει ότι η ανθρώπινη ευτυχία δεν εξαρτάται από υλικά αγαθά αλλά ένας δίκαιος και ενάρετος άνθρωπος είναι ευ-

τυχισμένος. Στην Ευρώπη του σήμερα ο Γιούργκεν Χάμπερμας, εκπρόσωπος της κριτικής σχολής της Φρανκφούρτης αναφέρει ότι το ερώτημα δεν είναι αν υπάρχει μία ευρωπαϊκή ταυτότητα αλλά αν οι εθνικοί χώροι είναι τόσο ανοιχτοί ο ένας για τον άλλον ώστε να αναπτυχθεί πέραν των εθνικών συνόρων η προσωπική δυναμική μιας κοινής πολιτικής διαμόρφωσης γνώμης και βούλησης επί ευρωπαϊκών

ζητημάτων. Τά 27 έθνη-κράτη συνεχίζουμε να αντιμετωπίζουμε την κοινή ευρωπαϊκή στέγη με όρους ατομικής ιδιοκτησίας. Με τον φόβο ότι θα χαθεί η εθνική ταυτότητα της κάθε χώρας η πολιτική που επιλέγεται υπακούει σε ένα αμυντικό τείχος επιχειρημάτων υπέρ της εθνικής ιδιοπροσωπείας.

Πολύ συχνά μιλάμε για την ανάγκη αλληλεγγύης μεταξύ των λαών, μεταξύ των ανθρώπων ιδιαίτερα στο πεδίο των ανθρωπινων δικαιωμάτων. Η αλληλεγγύη όπως και το νόημα της ίδιας λέξεως υποδηλώνει ότι θα πρέπει να είναι αμφίδρομη αλληλώς και οι άλλοι επιδεικνύουν αδιαφορία για τά δικά μας προβλήματα και ανάγκες όπως δυστυχώς συχνά διαπιστώνουμε. Η αλληλεγγύη είναι η γνησιότερη μορφή του υπαρκτού ανθρωπισμού καθώς αποτελεί την απόδειξη της υλικής, ψυχικής, πνευματικής ενότητας μεταξύ των ανθρώπων πέραν από φυλετικές, θρησκευτικές, οικονομικές, πολιτικές ή άλλες διαφορές. Είναι παρορμητική διότι πηγάζει αβίαστα προς την καλοσύνη και έχει την σφραγίδα της λογικής, του θετικού τρόπου σκέψεως. Ο αλληλεγγυος είναι ελεύθερος να προσφέρει στα πλαίσια των πραγματικών του δυνατοτήτων. Η αλληλεγγύη των ανθρώπων ή των λαών αποδίδει όταν προσφέρει στον πάσχοντα χωρίς να βλάπτει άλλο άτομο ή λαό. Η αλληλεγγύη χαρακτη-

ρίζεται από την αιδελοσύνη διότι δεν είναι έκφραση οίκτου του ισχυρού προς τον αδύνατο αλλά ανάγκη ενότητας του ανθρώπου προς τον συνάνθρωπο. Εκείνος που σήμερα είναι αδύνατος, αύριο μπορεί να είναι δυνατός ενώ εκείνος που σήμερα είναι δυνατός στο μέλλον μπορεί να πάσχει. Στην ιστορία της Ευρώπης και των λαών της αυτό είναι χαρακτηριστικό. Δεν χρειάζεται παρά να δούμε την πορεία της με τέτοια παραδείγματα στον αιώνα που μας πέρασε. Για να έχουμε κοινή πορεία πρέπει να έχουμε κοινούς στόχους, που να βασίζονται στις ιδέες που σας προανέφερα. Μην ξεχνάμε ότι αυτές στοιχειοθετούν τον ένα κίονα του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Πρέπει τά έργα μας να βασίζονται πάνω σε αρετές και όχι πάθη. Πρέπει τα προβλήματα κάθε λαού να αφορούν όλους μας χωρίς ιδιοτέλεια. Με την φιλία και την αιδελοσύνη οι άνθρωποι θα αναπτύξουν τον πνευματικό, ψυχικό και υλικό κόσμο. Θα ξαναβρούμε τον εαυτό μας καθώς επιτρέψαμε να εισχωρήσει μέσα μας ο ανταγωνισμός και ο εγωϊσμός που στον Τεκτονισμό θεωρούνται πάθη. ■

Στ. Ευκλείδης υπ' αρ. 171

Αν. Κηφισιάς

Την 9^η Μαΐου 2015 εγκαθιδρύεται η νέα Στ. Ευκλείδης υπ' αρ. 171 Αν. Κηφισιάς με τελετή που γίνεται στο τεκτονικό μέγαρο Αθηνών, με την παρουσία αντιπροσωπειών τριάντα Στ., Σεβ., κοσμητόρων, αξιωματούχων της Βασ. Αψίδας, του ενδ αδ. Β. Κούτσας, των ενδ. αδ. μελών του Συμβουλίου του προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Κων. Πολίτη, των επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Διον. Παπαδάτου και Νικ. Βουργίδη και του Συμβ. της μεγ. Στ. υπό τον Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη.

Το Συμβούλιο της Μεγ. Στ. αναλαμβάνει τις θέσεις των αξιωμ. και τα ιδρυτικά μέλη Γερ. Διαμαντάτος, Μιχ. Μοσχίδης, Μεν. Λαδόπουλος, Θεοδ. Κόκκινος, Γεωργ. Οικονομόπουλος, Γρ. Μαρκόπουλος, Στ. Διαμαντάτος αναλαμβάνουν την διοίκηση της Στ. με επιθεωρητή τον αδ. Χρ. Γραββάνη.

Μιλώντας ο Σεβ. αδ. Γερ. Διαμαντάτος ευχαρίστησε τους παρισταμένους και ιδιαίτερα το Συμβ. της Μεγ. Στ. για την εμπιστοσύνη που έδειξε στην ομιλία των αδ. και διαβεβαίωσε ότι θα προσπαθήσει να αναδείξει την Στ. σε παράδειγμα προς μίμηση, εξέφρασε τις ευχαριστίες του προς τον Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη διαβεβαιώνοντας ότι θα συμβάλει αποφασιστικά στο πνευματικό έργο και την ανακούφιση των πασχόντων συνανθρώπων μας.

Στην συνέχεια ανεφέρθη στον μεγάλο μαθηματικό της αρχαιότητας, του οποίου η Στ. φέρει το όνομα, ο οποίος θεμελίωσε την Γεωμετρία, η οποία διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο στην τεκτ. συμβολική. Επεσήμανε την αναφορά του φιλοσόφου Πρόκλου για την συνάντηση του Ευκλείδη

με τον Πτολεμαίο Α', ο οποίος τον ρώτησε εάν υπάρχει συντομότερος δρόμος για την μελέτη της γεωμετρίας από το έργο του «Στοιχεία» και έλαβε την απάντηση «δεν υπάρχει βασιλική οδός για την γεωμετρία, υπονοώντας ότι η κατανόηση της δομής του κόσμου γίνεται μόνο με πνευματικό μόχθο και διαρκή εργασία».

Από το συμβάν αυτό θεωρεί τον μεγάλο επιστήμονα ως πρόδρομο της τεκτονικής σκέψης και μεθόδου, η οποία εμπεριέχει την επίμοχθη εργασία και προσπάθεια.

Ο αδ. Σεβ. Νικ. Δεληγιάννης ευχήθηκε εκ μέρους όλων των Στ., ο προσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Κ. Πολίτης επεσήμανε τον ρόλο της ιεράς γεωμετρίας, ο επιτ. Μεγ. Διδ. αδ. Νικ. Βουργίδης ευχήθηκε στον Σεβ. υπενθυμίζοντας την συνεισφορά του στο Τεκτονικό Μέγαρο Ελευσίνος και ο Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργης προέτρεψε να εργαστεί η Στ. με πίστη στα τεκτονικά ιδεώδη, χωρίς αντιδικίες και έριδες.

Η Στ. απένειμε διπλώματα και μετάλλια και παρέθεσε δεξίωση στο κυλικείο του μεγάρου. ■

150 χρόνια της Στ. Σκουφάς υπ' αρ. 5

Αν. Χαλκίδος

Εορτάστηκε με λαμπρότητα στο τεκτονικό μέγαρο Αθηνών η επέτειος της Στ. Σκουφάς την 22 Μαρτίου 2014 παρουσία πολλών αδ. και ενδ. μελών και του Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη.

Ο Σεβ. Τάσος Καθαθέρης αναφέρθηκε στην ιστορική πορεία της Στ. και την συμβολή της στην εξέλιξη του ελληνικού Ελευθεροτεκτονισμού, επέδωσε ειδικά αναμνηστικά και παρέθεσε επίσημο δείπνο προς τιμήν των προσκεκλημένων.

Η Στ. εξέδωσε λεπτομερές ηεύκωμα στο οποίο περιλαμβάνεται μήνυμα του Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη ο οποίος υπογράμμισε ότι πριν από 150 χρόνια, άξιοι τέκτονες αφηφώντας τις δυσκολίες και τις προλήψεις που οι μικρές κοινωνίες ακόμη και σήμερα δυστυχώς φέρουν, απεφάσισαν να ιδρύσουν σ' αυτήν την πόλη, που μόλις είχε ενταχθεί στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος, τεκτονική Στοά υπό την δικαιοδοσία της τότε Γαληνοτάτης Μεγάλης Ανατολής στην οποία Στοά, εμφορούμενοι από αγνό πατριωτικό ενθουσιασμό, έδωσαν το ιστορικό όνομα του Νικολάου Σκουφά συνιδρυτού της Φιλικής Εταιρείας.

Παρ' όλες τις αντιξοότητες που συνάντησε στην πορεία της, η Σεπή

Στοά «ΣΚΟΥΦΑΣ», κατόρθωσε να επιζήσει και να ανδρωθεί χάρη στις άοκνες προσπάθειες των ολίγων σε αριθμό, πλην αξίων και ενεργητικών μελών της.

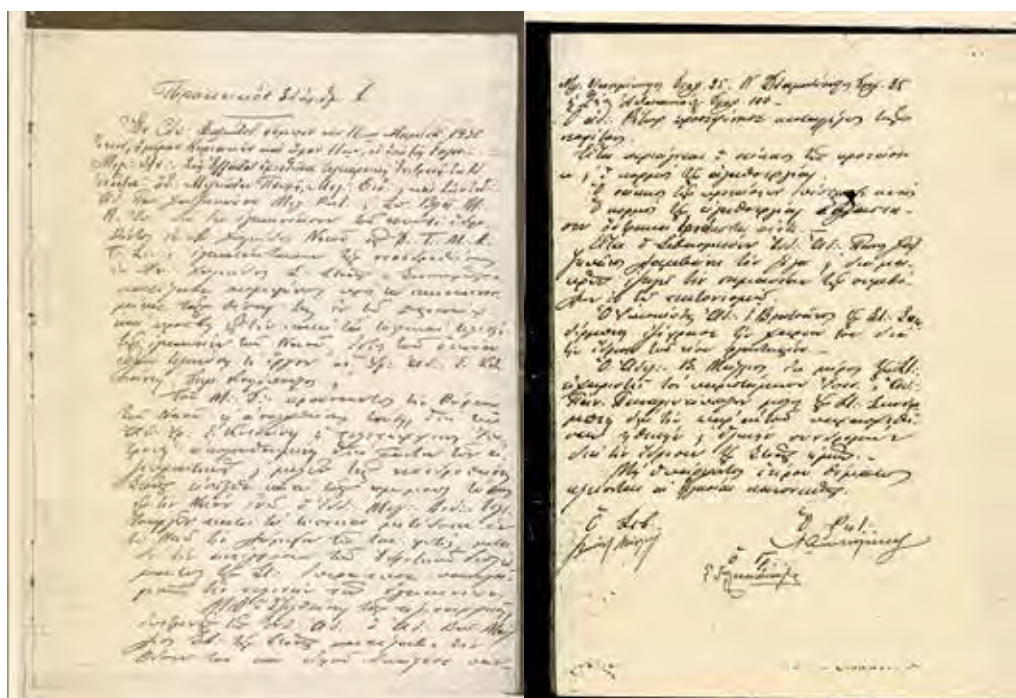
Στο ηεύκωμα με συντάκτη τον Γιώργο Ιωσηφίδη με επιστημονικό τρόπο περιγράφεται η μετεπαναστατική Χαλκίδα, η στάση των ανελεύθερων καθεστώτων προς τον ελληνικό ελευθεροτεκτονισμό, οι πρώτες τεκτονικές Στοές στην Ελλάδα, η ίδρυση της Στ. Σκουφάς, το πρακτικό της συνεδρίασης του 1866. Αναλυτικά αναφέρεται στην λειτουργία της Στ. Σκουφάς, ο λόγος για τον οποίο ονομάστηκε η Στοά, ο πρώτος Σεβ., η αναβίωση της Στ., η στέγη, οι δραστηριότητες, το πρόβλημα της αριθμησης.

Στον κατάλογο των Σεβ. μετά την ίδρυσή της περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:

Ονοματεπώνυμο	Χρονική περίοδος
1+ Βασίλειος Μάλλιος	1930-1931, 1937-1938
2+ Παν. Σταθακόπουλος	1932-1933, 1935-1936, 1936-1937
3+ Βασίλειος Κοσμάς	1933-1934
4+ Δημήτριος Κουλόπουλος	1934-1935
5+ Αησιόλαος Λεμπέσης	1938-1939, 1939-1940, 1947-1948
6+ Ιωάννης Χριστοβασίλης	1948-1949, 1949-1950, 1951-1952, 1952-1953, 1953-1954, 1954-1955, 1955-1956, 1957-1958, 1967-1967, 1969-1971
7+ Α. Χαρισιάδης	1956-1957
8+ Ευάγγελος Σπυρόπουλος	1958-1959, 1959-1960, 1960-1961
9+ Παναγιώτης Δημακόπουλος	1961-1962
10+ Γεράσιμος Βελιανίτης	1962-1963, 1971-1973
11+ Νικόλαος Κανελλόπουλος	1963-1965
12+ Βασίλειος Δούρος	1965-1967
13+ Θεόδωρος Οικονόμου	1973-1975, 1975-1977
14 Γεώργιος Ιωσηφίδης	1977-1979, 1979-1981
15 Ιωάννης Γεωργιάδης	1981-1983, 1983-1985
16 Μάριος Μαΐσης	1985-1987
17+ Δημήτριος Δημαρέλης	1987-1989, 1989-1991

Κοινή συνεδρία των Στ. Παλλάς Αθηνά και Sefkat Muhterem υπ' αρ. 32, Κωνσταντινούπολεως

23 Μαΐου 2015

Σε κοινή συνεδρία την 23^η Μαΐου 2015 οι αδ. υποδέχονται τους Τούρκους αδ. με την παρουσία αντιπροσωπειών των Στ. Πίστις, Μέλης, Φοίνιξ υπ' αρ. 51, Βυζάντιον, Παρθενών, Τριπτόλεμος, Αρμονία και της ελληνόφωνης Ulus Κωνσταντινουπόλεως, του αντιπροσώπου της Μεγ. Στ. της Τουρκίας αδ. Αθ. Νικοηαΐδη, των ενδ. αδ. Π. Λούρη, Γ. Ίβου και του Μεγ. Διδ. ενδ. αδ. Γ Βασιλογεώργη.

Ο Σεβ. Αθαν. Καρανικόλας καλωσορίζει τους επισκέπτες και τους ευχαριστεί για την παρουσία τους, ιδίως τους πρώην Σεβ. της Στ. Sefkat αδ. Suha Gonen, Haluk Bayulgen, Zafer Solon, Mete Sar, τον αδ. Bas. Καρακάση Σεβ. της Στ. Ulus και τον εν ενεργεία Σεβ. της Στ. Sefkat, Metin Eyi.

Ο ομιλητής κοσμ. της Μεγ. Στ. Ακύλας Μικαϊλίδης αναφέρεται στις ελληνόφωνες Στ. της Κωνσταντινουπόλεως λέγοντας τα εξής:

18+	Γεώργιος Τσαγκαρούλης	1991-1993
19	Ελευθέριος Παρσάνος	1993-1995
20+	Σ. Κ.	1995-1997, 1997-1999, 2005-2007, 2007-2009
21	Κωνσταντίνος Ρούσος	1999-2001, 2001-2003
22	Σταμάτιος Αγγελίετος	2003-2005
23	Γρηγόριος Βρύνας	2009-2011
24	Αναστάσιος Καθαθέρης	2011-2013

Στο ρεύκωμα παρατίθεται σειρά εγγράφων από το πλούσιο αρχείο της Στ. ■

Πρωτόπores ελληνόφωνες Στοές της Κωνσταντινουπόλεως

Ο Καίσαρας Δαπόντε μοναχός της Ιεράς Μονής Ξεροπόταμου του Αγίου Όρους, τους πρώτους έλληνες τέκτονες της Κωνσταντινουπόλεως τους αποκαλεί ως "Κονιάτας" και θυμίζει ότι στον 254 κώδικα του Αγίου Όρους, στους Πατριαρχικούς πίνακες "Γεδεών" σελ. 641, 1744 αναφέρεται στο συνοδικό έγγραφο, αποδοκιμάζει την λειτουργούσα Στοά του Γαλατά και αποκηρύσσει τους τέκτονες ως άθεους. Συντάκτης του έγγραφου του 1745 φέρεται ο Πατριάρχης Παΐσιος Β' [Κιουμουρτζόγλου] από την Νικομήδεια, στα χέρια του οποίου είχε περιέλθει το ελληνικό τεκτονικό τυπικό "Τέκτων Μαθητευόμενος - Πρώτος βαθμός".

Το 1826 ο Σουλτάνος Μαχμούτ Β΄ κλείνει όλες τις Στοές και καταδύκει τους τέκτονες.

Ο Μουσταφά Ρεσίτ Πασάς, πρεσβευτής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στο Λονδίνο, μείτσει στον τεκτονισμό και ανεπίσημα επιτρέπει την λειτουργία των στοών.

Η Μεγάλη Ανατολή της Γαλλίας το 1858 ίδρυσε στην Κωνσταντινούπολη τέσσερις στοές, "Étoile du Bosphore" με πρώτο Σεβ. τον αδ. Luis Amiable, νομικό σύμβουλο της Υψηλής Πύλης, την "Πρόοδο" με Σεβ. τον αδ. Χαρίλαο Καλαισάκη, την "Étoile d' Orient" με Σεβ. τον αδ. Βικέντιο Σχοινά, το 1868 την στοά "L' Union d' Orient" με Σεβ. τον αδ. Α. Ισμουρίδη [1868-1869].

Τον Ιανουάριο του 1868 στην οικία [Asmalı Mecidi, 14] του τότε Σεβ. Χαριλάου Καλαισάκη της στοάς "L' Union d' Orient" επετράπη να συνεδριάζει στην ελληνική γλώσσα [απόφαση Μ. Στ. της Γαλλίας 22.02.1868], με Σεβ. τον χρηματιστή Κλεάνθη Σκαλιέρη και μέλη τον Abdul Hilmi, S. Narim, Κ. Ζαχαρόπουλο, Ι. Ευσταθιάδη, Μίνωα Βοθανάκη, Δ. Μηλιώτη και αρκετούς Έλληνες και Οθωμανούς.

Το 1861 στην Κωνσταντινούπολη, οι αγγλόφωνες στοές ενώθηκαν κάτω από την ονομασία Επαρχιακή Μεγάλη Στοά [District Grand Lodge] με επαρχιακό Μεγ. Διδ. τον Άγγλο πρεσβευτή σερ Henry Bulwer, το 1869 τον John Porter Brown και το 1873 τον ιατρό Στέφανο Σκουλιούδη.

Το 1861 ιδρύεται το Ύπατο Συμβούλιο του 33ο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, τέσσερις μήνες μετά γίνεται η ίδρυση της Μεγάλης Στοάς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Το 1864 ιδρύεται η ελληνόφωνη στοά "Αρετή" υπ' αρ. 1041 με πρώτο Σέβ. τον Βικέντιο Σχοινά υπό την αιγίδα της Ηνωμένης Μεγ. Στ. της Αγγλίας, που λειτουργεί έως το 1890.

Κυριακή 20 Οκτωβρίου 1872, στην ασιατική ακτή στην Χαλιηδόνα ο διακεκριμένος Γάλλος αδ. Louis Amiable μαζί με Έλληνες αδ. τον Αλέξανδρο Ισμουρίδη, τον Ίωνα Βρεττό, τον Κλεάνθη Σκαλιέρη και τον

Αθανάσιο Ευσταθιάδη καθιδρύουν στην Ανατ. Χαλιηδόνας [Kadikoy] την στοά "Πρόδος-Progress" υπό την αιγίδα της Γαληνότητας Μεγ. Στ. της Γαλλίας με πρώτο Σεβ. τον αδ. Χαρίλαο Καλαισάκη. Η Στ. "Πρόδος", με τον δυναμικό της Σεβ. Κλεάνθη Σκαλιέρη, στις 14 Μαΐου 1872 και με την συγκατάθεση της Μεγ. Ανατολής της Γαλλίας ιδρύει στοά εργαζόμενη στην τουρκική γλώσσα υπό το όνομα "Φώς της Ανατολής [Ινβαρί -Σακιέ]" η οποία κατέστη περιώνυμος, με τον ένδ. αδ. Κ. Σκαλιέρη και με συμπαραστάτες τους αδ. L. Amiable, Alexandre Hollinsky, Abdul-i Rahman Hilmi και Nicolas Haggjar. Στην στοά αυτή μείτσει ο διάδοχος του θρόνου πρίγκιπας Veliat Murat V στις 20 Οκτωβρίου 1872. Στις 8 Δεκεμβρίου 1872 γίνεται ετ. και διδ. στις 8 Νοεμβρίου 1873 [ανήλθε έως τον 18°]. Μιούνται τα αδελφία του οι πρίγκιπες Nureddin στις 8 Αυγούστου 1873 και Kemaleddin στις 24 Αυγούστου 1875 και ο εκσυγχρονιστής Μιχάτ Πασάς [Mithat Paşa]. Με την εισδοχή του διαδόχου του οθωμανικού θρόνου Μουράτ αδελφικού φίλου του δυναμικού Σεβ. Κ. Σκαλιέρη η στοά μεσουρανούσε. Ο Μουράτ βασίλευσε μόνο τρεις μήνες από τις 29 Μαΐου έως τις 31 Αυγούστου 1876, θεωρήθηκε παράφρων από τον αδελφό του Αβδούλ Χαμίτ Β΄ και ανετράπη.

Το 1894 κυκλοφόρησαν δημοσιεύματα ότι επίκειται ο θάνατος του Μουράτ Ε΄, η μητέρα Στοά της "Παλλάδος Αθηνάς" η εν Αθ. Αθηνών Στ. "Αθηνά", υποβάλλει υπόμνημα στην Μεγ. Ανατολή της Γαλλίας, να αποσταλεί τεκτονική επιτροπή προς διακρίβωση της υγείας του αδ. μας Μουράτ. Της αποστολής ηγείται ο Δήμαρχος του Παρισιού και γνώστης των γεγονότων αδ. Louis Amiable στον οποίο επετράπη να δει τον αδ. Μουράτ εξ αποστάσεως. Η τεκτονική αντιπροσωπεία, διεμήνυσε τον Σουλτάνο Αβδούλ Χαμίτ, ότι και αυτός ο φυσικός θάνατος του αδ. μας Μουράτ θα εκλαμβάνετο ως μη φυσικός. Με την ενέργεια αυτή σώθηκε από την προμελετημένη δολοφονία και απεβίωσε στα 1904.

Ο Σουλτάνος Αβδούλ Χαμίτ, φοβούμενος μην τιμωρηθεί από τους τέκτονες για την διαπλοκή του στην εκθρόνιση του αδελφού του Μουράτ, ζήτησε την εισδοχή του στον Τεκτονισμό από τον αδ. Μαυρογένη Πασά. Η αρνητική θέση του αδ. Κ. Σκαλιέρη βρήκε σύμφωνη και την

Μεγ. Ανατ. της Γαλλίας. Όπως αποκαλύπτει ο τέκτων Dubley Wrihgt, ο Σουλτάνος Α. Χαμίτ για ευνότους λόγους συνεισέφερε κάθε χρόνο, εκατό χρυσές λίρες σε ιταλική στοά της Κωνσταντινουπόλεως [Πυθαγόρας 9^{ος} τόμ. Ιούνιος 1931 σελ. 235].

Στην οδό Πέρα συγκεκριμένα στο Μέγαρο Χατζόπουλου [Pasaz Hacopulo], πραγματοποιείται η σημαντική συνάντηση, με απώτερο σκοπό την εγκαθίδρυση των οθωμανικών τεκτονικών αρχών των εν ενεργεία υπαρχουσών στοών, υπό την αιγίδα της Ιταλικής Μεγ. Στοάς: "Italia Risorta" με Σεβ. τον Raffaello Ricci και τον Yusuf bey, "Bizanzio Risorta" με Σεβ. τον Γεώργιο Χασσάτη και "La Renaissance" με Σεβ. τον Σόλωνα Καζανόβα και Ιωάννη Σιώτη.

Τον Οκτώβριο του 1908 υποβάλλεται αίτηση προς την Γαληνοτάτη Μεγάλη Ανατολή της Ελλάδος για την ίδρυση Περιστευλίου με την επωνυμία "Βόσπορος" υπ' αρ. 8.

Ο ιατρός αδ. Ιορδάνης Τζεράχογλου στις 21 Δεκεμβρίου 1908 ίδρυσε την Στ. "Ελευθερία", που λόγω της πολιτικής καταστάσεως στις 21 Ιανουαρίου του 1909 μετονομάζεται σε "Αρμονία" υπ' αρ. 44 και εγκαθιδρύεται στις 17 Μαΐου του 1909. Παράλληλα, με την άδεια των οθωμανικών αρχών λειτουργεί νυκτερινή Δημοτική σχολή.

Στις 9 Αυγούστου του 1909, πραγματοποιείται η πρώτη επίσημη συ-

νεδρίαση της Μεγ. Στ. της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με Μεγ. Διδ. τον αδ. Μεχμέτ Ταλιτ Πασά, που αναγνωρίζεται από την Γαληνοτάτη Μεγ. Στ. της Ελλάδος και συμφωνείται το 1909 με το άρθρο 4, να παραμένουν υπό την αιγίδα της Γαληνοτάτης Μεγ. Στ. της Ελλάδος, οι στοές "Αρμονία" Κωνσταντινουπόλεως, "Αριστοτέλης" Σερρών, "Φίλιππος" Θεσσαλονίκης, "Ηράκλεια" υπ' αρ. 46 Μοναστηρίου, "Εήλις" Δράμας και "Φώτιος" υπ' αρ. 47 Κορυτσάς.

Τον Νοέμβριο του 1909 αναγνωρίζεται το Ύπατο Συμβούλιο του 33ου των Οθωμανών υπό τον όρο, να αναγνωρισθεί στην Θεσσαλονίκη το αντίστοιχο Ύπατο Συμβούλιο της Ελλάδος με το Περιτύλιτο "Μακεδονία" υπ' αρ. 4.

Ο Σκωτσέζος Ρ. Χαϊλντ το 1909 ιδρύει τις ελληνόφωνες στοές "Ο Λόγος" και "Πάρος" υπό την αιγίδα της Μεγ. Στ. της Σκωτίας με πρώτο Σεβ. τον αδ. Ιγγλέση, που λειτούργησαν έως το 1914. Το 1922 ορισμένοι αδ. της Στ. "Αρμονία" εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα και ίδρυσαν την Στ. "Βυζάντιο" υπ' αρ. 60 με ειδικές συμβάσεις μεταξύ των δύο Μεγάλων Στοών Ελλάδος και Τουρκίας στις 15 Ιανουαρίου του 1930 στην Κωνσταντινούπολη και στις 6 Φεβρουαρίου 1930 στην Αθήνα. Σύμφωνα με αυτές συμφώνησαν για την χρονική περίοδο μέχρι το 1937 η ελληνόφωνος στοά "Αρμονία" να υπαχθεί υπό την αιγίδα της Μεγ. Στ. της Τουρκίας ή να αποσυρθεί από το τουρκικό έδαφος [Ιδ. Κωδ. Εγγ. αρ.

36]. Η μεταφορά πραγματοποιήθηκε το 1935 στην Αθήνα, έκτοτε η στοά λειτουργεί κανονικά.

Μια άλλη σημαντική ιστορία γράφεται στην εκσυγχρονισμένη και ανοικτή κοινωνία της Θεσσαλονίκης όπου ήταν ο πρώτος πυρήνας της νέας τάξης πραγμάτων. Η τεκτονική Στοά "Macedonia Resorta" 1856-

1929, παρά τις διώξεις της αστυνομίας του σουλτάνου Αβδούλ Μετζίτ [1839-1861] και του σαδραζάμη [πρωθυπουργού], Κυπριακής καταγωγής Μεχμέτ Ερμίν Πασά, ο μετέπειτα Μουερζίμ Μεχμέτ Ρουσοτού Πασά, καθιερώνει συστηματικά σε Τούρκους και Έλληνες αδελφούς τις αρχές «Ελευθερία – Ισότητας – Αδελφότητας». Μιούν στις 4 Ιουλίου 1903 τον Ταλαάτ Πασά, τον ιδρυτή της Μεγ. Στ. της Τουρκίας [Hür ve Kabul Edilmis Masonlar Büyük Loçası]

που αναλαμβάνει ως πρώτος Μεγ. Διδ. και πρωθυπουργός της Τουρκίας. Επίσης μυήθηκαν και ύστερα αναδείχθηκαν σε ηγετικά στελέχη της Τουρκίας και άλλοι όπως ο Ραχμί Μπέη (22 Ιανουαρίου 1903) ο οποίος μετά την ανακήρυξη του συντάγματος της Τουρκίας έγινε διοικητής της Σμύρνης, ο Αχμέτ Νακί Μπέης (28 Φεβρουαρίου 1904) μετέπειτα πρέσβυς στο Παρίσι, ο Μεχμέτ Ζααντέ Τεφίκ Μπέης που διετέλεσε υπουργός Δικαιοσύνης, ο αδελφικός φίλος του Μουσταφά Κέμαλ Ατατούρκ, ο ιατρός Τεφίκ Ρουσοτού μετέπειτα υπουργός Εσωτερικών και ο Αμπντούλχάχ Τζεβντέτ, ο οποίος στις 20 Αυγούστου το 1908 έγραφε «Χρειαζόμαστε μια προοδευτική και εκσυγχρονισμένη νέα Τουρκία. Τότε η Ιστανμπούλη θα γινόταν μια πηγή φωτός, όπου οι μουσουλμάνοι θα έρχονταν χωρίς καμία προκατάληψη να γνωριστούν με τις ιδέες της επιστήμης και του πολιτισμού».

Η τεκτονική Στοά "Macedonia Resorta" της Θεσσαλονίκης, ήταν η αιτία της αναγεννήσεως της νέας Τουρκίας, η περιβόητη οργάνωση [κομιτάτο] «ΕΝΩΣΙΣ-ΠΡΟΟΔΟΣ» [Mason Jön Türk İTTİHAT-TERAKKI], υπό τον Σεβ. Δημητρίο Μαργαρίτη.

Στις 24-26 Ιουλίου του 1908 με το διάταγμα προκηρύξεως ελευθέρων εκλογών και αμνηστείας οι νεότουρκοι επικρατούν. Στην Κωνσταντινούπολη σε εορτή θριάμβου, ανήρτησαν ένα τεράστιο πανό με το

τεκτονικό τρίπτυχο, στα Τουρκικά και Γαλλικά «Ελευθερία – Ισότητας – Αδελφότητας» και «Liberté – Égalité – Fraternité».

Η αδελφότητα μεταξύ των Τούρκων, Ελλήνων, Αρμενίων, Κούρδων και Εβραίων, ήταν κοινή χαρά, συμμετείχαν σε παρέλαση, φορώντας στα πέτα κονκάρδες της ελευθερίας στο γαλάζιο, λευκό και κόκκινο.

Τον Ιούλιο χριστιανοί και μουσουλμάνοι παρακολούθησαν τις επιμνημόσυνες δεήσεις στα αρμενικά και στα ελληνικά νεκροταφεία, για τις σφαγές του 1895 και 1896. Δυστυχώς όμως, παρά την συμπιλιώση των μειονοτήτων, οι πολιτικές εξελίξεις φέρνουν την πολιτική διχόνοια, τις συγκρούσεις και την ελληνοτουρκική αντιπαλότητα.

Μιλώντας ο πρώην Σεβ. αδ. Mete Sar ευχαρίστησε τον ομιλητή, ο Σεβ. Metin Eyi μετέφερε τους θερμούς χαιρετισμούς του Μεγ. Διδ. Emer Kioker ευχαριστώντας για την φιλοξενία, και ο Μεγ. Διδ. αδ. Γ Βασιλογεώργης επεσήμανε τις φιλικές και στενές σχέσεις των δύο Μεγ. Στ., ανεκρούσθη ο εθνικός ύμνος και παρετέθη δείπνο στο ξενοδοχείο St. George Lycabettus στο οποίο παρέστη ο Μέγ. Διδ. ■

Φιλανθρωπική δραστηριότητα

Το Τεκτονικό Ίδρυμα χορήγησε για τις φιλανθρωπικές δραστηριότητες 242.511,87 ευρώ. Αναλυτικά διέθεσε για υποτροφίες απόρων σπουδαστών 39.000 ευρώ, σε φιλανθρωπικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα 144.122,69 ευρώ και για φάρμακα-τρόφιμα αναξιοπαθούντων 59.389,18 ευρώ.

Η φιλανθρωπική δραστηριότητα του Τεκτονικού Ιδρύματος της Μεγ. Στοάς της Ελλάδος και των επιμέρους Στοών σε όλη την Ελλάδα, σύμφωνα με τους καθορισμένους καταστατικούς στόχους έτυχε μιας ευρύτερης αποδοχής. Ενδεικτικά σημειώνουμε:

Το Ίδρυμα Ειδικών Παίδων Νομού Μαγνησίας «Άσπρες Πεταλούδες» με απόφαση του Δ.Σ. (Πρόεδρος Αθανάσιος Μπακαλιά-

vos) της 14.01.2014 ανεκήρυξε το Τεκτονικό Ίδρυμα ως «Μεγάλο Ευεργέτη» για την συνεχή συνεισφορά του.

Η **εκκλησιαστική επιτροπή Αγίας Τριάδας Μετσόβου** με δημοσίευση σε εφημερίδα ευχαριστεί και τονίζει «από τις παγκόσμιες ηθικές αξίες και παράλληλα με τα πνευματικά ιδανικά, υπηρετούν την αρετή της φιλανθρωπίας, εκπληρώνοντας την προσφορά υπηρεσιών προς τους συνανθρώπους τους. Το Ίδρυμα φροντίδας γερόντων Ριαχόβου ευχαριστεί το Τεκτονικό Ίδρυμα της Ελλάδος που κάλυψε μέρος των διατροφικών αναγκών του Ιδρύματος για το 2015, δίνοντας το παράδειγμα προς άλλους να εκτελούν και αυτοί το φιλανθρωπικό τους έργο».

Το Γενικό Νοσοκομείο Σύρου «Βαρδάκειο και Πρώιο» με επιστολή του Δ/ντη κ. Νικ. Τρίτζαλη ευχαριστεί θερμά για την δωρεά δύο πολυθρόνων αιμοκαθάρσεως (αρ.πρωτ. 63694/25.08.2014).

Το Χατζηκυριάκειο Ορφανοτροφείο ευχαριστεί θερμά για την χορήγηση διατακτικών τροφίμων ύψους 5.000 ευρώ και τονίζει ότι «Σήμερα, που συντελούνται τόσο μεγάλες κοινωνικές αλλαγές, όταν όλο και περισσότερα παιδιά ζητάνε καθημερινά την βοήθεια του, το Ίδρυμα προσπαθεί να επιτελέσει το έργο του, υπό αντίξοες συνθήκες, με αξιοπρέπεια και αίσημα ευθύνης.

Χρειαζόμαστε συνεχή βοήθεια για να ανταπεξέλθουμε στις δυσκολίες και να μπορέσουμε να δώσουμε στα κορίτσια μας τα εφόδια για να σταθούν στην κοινωνία και να χτίσουν τα όνειρα τους.

Με την ευκαιρία, επιτρέψτε μας να σας συγχαρούμε θερμά για το έργο που επιτελείτε και για την μακροχρόνια προσφορά σας στο κοινωνικό σύνολο. Ελπίζοντας ότι και στο μέλλον θα είστε κοντά μας, σας ευχόμαστε καλή συνέχεια στο έργο σας και κάθε επιτυχία στους στόχους σας».

Ο Σύλλογος Ειδικών Παίδων «Ανοιχτή Αγκαλιά» με επιστολή του (αρ. πρωτ. 650/09.03.3025), ευχαριστεί θερμά και αναφέρει «Η επαναλαμβανόμενη και τακτι-

κή υποστήριξη σας του έργου μας υποδηλώνει βαθύτατη ευαισθησία, μεγαλείο ψυχής και εφαρμογή στη πράξη της εσωτερικής αναζητήσεως χαρακτηριστικά που σπάνια συναντώνται σήμερα στον καθημερινό άνθρωπο. Η προσφορά σας μας δίνει δύναμη και κουράγιο να συνεχίσουμε το δύσκολο έργο που επιτελούμε.

Θα θέλαμε να γνωρίζετε ότι με τη πράξη σας αυτή, συμμετέχετε με τον τρόπο σας στις δικές μας προσπάθειες, ώστε τα παιδιά μας να συνεχίσουν να ονειρεύονται και να είστε βέβαιοι ότι συνδράματε μέγιστα στο δύσκολο έργο μας. Και πάλη σας ευχαριστούμε θερμά και σας παρακαλούμε να είστε πάντα συμπαραστάτες στο έργο μας».

Ο δήμαρχος Ταύρου-Μοσχάτου κ. Ανδρέας Ευθυμίου (αρ. πρωτ. 5462/05.03.2015) γράφει: Με την παρούσα επιστολή θα ήθελα να σας ευχαριστήσω ιδιαίτερα για την προσφορά σας σχετικά με τη διάθεση παιχνιδιών για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου μας, κατάλληλα για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ιδιαίτερα αυτή την εποχή που η Τοπική Αυτοδιοίκηση αγωνίζεται για να καλύψει όλες τις ανάγκες των πολιτών της με μειωμένους πόρους, η κίνηση σας είναι πολύτιμη.

Η προσφορά σας γίνεται αποδεκτή από την πλευρά μας, με ιδιαίτερες ευχαριστίες για τη χειρονομία σας.

Ο δήμαρχος Δράμας κ. Χρήστος Μαρσάκος (επιστολή της 05.03.2015) γράφει: Αγαπητοί Κύριοι, θα ήθελα να σας συγχαρώ για την πρωτοβουλία σας να χορηγήσετε δωρεάν στους βρεφονηπιακούς σταθμούς που λειτουργούν στον Δήμο μας, παιδικά παιχνίδια κατάλληλα για την απασχόληση παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Με χαρά αποδεχόμαστε την ευγενική προσφορά σας και σας ευχαριστώ για το ενδιαφέρον και την ευαισθησία που επιδεικνύετε.

Τα Παιδικά Χωριά SOS Καθαμάτας γράφουν: Αγαπητοί μας, Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση δεχθήκαμε το ποσό των 4.980,00 Ευρώ σε διατακτικές (249 x 20,00 Ευρώ) που προσφέρατε για τα παιδιά και τις οικογένειες που στηρίζονται από το Κέντρο Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας Καθαμάτας των Παιδικών Χωριών SOS Ελλάδος.

Η προσφορά σας, η ανθρωπιστική σας διάθεση και ευαισθησία είναι για μας πολύτιμος αρωγός, για τη συνέχιση αυτής της προσπάθειας.

Με την υποστήριξη των φίλων και δωρητών λειτουργεί στην Καθαμάτα το Κέντρο Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας, για παιδιά και οικογένειες που βιώνουν την κρίση και ζουν στην ευρύτερη περιοχή.

Η Ομάδα Στήριξης Καθαμάτας σας εκφράζει από καρδιάς ένα μεγάλο «ευχαριστώ» για την απλόχερη κατάθεση της αγάπης σας μέσα

από την τόσο σημαντική για το Κέντρο προσφορά σας.

Η Ελεήμων Εταιρία Αθηνών (πρόεδρος αρχιμ. Πρ. Μπούμπας αρ. πρωτ. 326/16.08.2015) ευχαριστεί για την επίσκεψη και τα δώρα αγάπης προς τους ηλικιωμένους του περιπτέρου Β. Όλγα.

Το Κέντρο Ειδικών Ατόμων η «Χαρά» ευχαριστεί για την χορήγηση διατακτικών ύψους 5.000 ευρώ (πρόεδρος Α. Στέφας αρ. πρωτ. 358/2014) και επισημαίνει: Η οικονομική σταθερότητα του οικοτροφείου είναι ένα θέμα που μας απασχολεί ειδικά αυτή τη περίοδο που στη χώρα μας όλα είναι αβέβαια. Προσπαθούμε να προσαρμοστούμε στα νέα δεδομένα και ελπίζουμε να καταφέρουμε να ξεπεράσουμε όλες τις δυσκολίες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουμε το τελευταίο διάστημα, χωρίς να επηρεαστεί η ζωή των παιδιών που εδώ και 31 χρόνια στηρίζουμε με μεγάλη αγάπη και αφοσίωση.

Η πρόεδρος του ΠΙΚΠΑ Ευαγγελία Βελέντζα-Ζαρούδη (αρ. πρωτ. 239/22.01.2015) γράφει: «Με την επιστολή αυτή, επιτρέψτε μας να σας ευχαριστήσουμε, για την ευγενική και σημαντική πράξη δωρεάς, προς το Παράρτημα Προστασίας Παιδιού Αττικής - Η ΜΗΤΕΡΑ.

Τέτοιου είδους ενέργειες, απο-

κτούν μεγάλη σημασία όταν απευθύνονται σε παιδιά που στερούνται ομαλό οικογενειακό περιβάλλον, όπως τα παιδιά που προστατεύει το Παράρτημα Προστασίας Παιδιού Αττικής - Η ΜΗΤΕΡΑ, καθώς επίσης ενθαρρύνουν και υποστηρίζουν έμπρακτα το δύσκολο έργο μας. Εκ μέρους των παιδιών ειλικρινείς και θερμές ευχαριστίες».

Ο διευθυντής της Δ/σης Β/θμιας Εκπαίδευσης Γ' Αθήνας κ. Βασ. Κατσιβέλης (αρ. πρωτ. 646/10.02.2015) γράφει «Με την επιστολή αυτή θα θέλαμε να εκφράσουμε τις πιο θερμές μας ευχαριστίες, για την προσφορά ενός αναπηρικού αμαξιδίου στο σχολείο μας από το σωματείο σας».

Το Μεικτό Κέντρο Δημέρευσης Ημερησίας Φροντίδας «Η Κυψέλη» (πρ. Δ.Σ. Ασπασία Γραμού αρ. πρωτ. 1844/21.01.2015) γράφει: Σας ευχαριστούμε θερμά, για την καινοτόμα ιδέα και πρωτοβουλία σας να προσφέρετε δωροεπιταγές για ψώνια από το supermarket Βερόπουλος, δίνοντας σημαντική ανακούφιση σε οικογένειες μελών μας χαμηλού κοινωνικό-οικονομικού περιβάλλοντος, ιδιαίτερα στις μέρες μας, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που βιώνουμε.

Ο ιστός της κοινωνικής αλληλεγγύης που έχει αναπτύξει το Ίδρυμα σας και περιλαμβάνει την υποστήριξη και την ενίσχυση του κοινω-

νικού έργου μη κερδοσκοπικού φορέων, όπως είναι ο δικός μας, είναι «σωτήριος» όταν το κράτος είναι απόν.

Ο αγώνας μας γίνεται ολοένα και πιο δυναμικός όταν έχουμε τη συμπαράσταση από φορείς, όπως είναι το Ίδρυμα σας, όπου η φιλόανθρωπική του δράση είναι διάχυτη. Σας ευχόμαστε Καλή Χρονιά με υγεία, δύναμη, δημιουργικότητα. Καλή συνέχεια στο έργο σας και κάθε επιτυχία στους στόχους σας.

Το Πρότυπο Εθνικό Νηπιτροφείο Καλλιθέας (επιστολή της προέδρου Ηρούς Ζερβάκη) γράφει: Το Πρότυπο Εθνικό Νηπιτροφείο λειτουργεί ανελλιπώς επί 102 ολόκληρα χρόνια, παράγοντας σημαντικό κοινωνικό και παιδαγωγικό έργο.

Ξεκίνησε ως «Ένωσις των Ελληνίδων» το 1912 που λειτουργούσε το «Εθνικόν Νηπιτροφείον» (από τους πρώτους φορείς εκπαίδευσης νηπίων στην πατρίδα μας, που εισήγαγε πρωτοποριακές για την εποχή διδακτικές μεθόδους) και παράλληλα λειτουργούσε στην Αθήνα και στον Πειραιά χώρους συσσιτίων απόρων. Συνέχισε για πολλά χρόνια ως «Εθνικό Ορφανοτροφείο Ποθέμου» προσφέροντας στέγη, τροφή, προσχολική αγωγή και - κυρίως - θαληπωρή και αγάπη στα πολυάριθμα ορφανά των πολέμων. Το 1978, μετονομάστηκε σε «Πρότυπο Εθνικό Νηπιτροφείο» και επέκτεινε τη

φροντίδα του στα νήπια που στη μικρή ζωή τους αντιμετώπισαν την αδυναμία των οικογενειών τους να τα φροντίσουν, την παραμέληση, την κακοποίηση, την περιθωριοποίηση και - συχνά - την απόρριψη.

Στις σημερινές δύσκολες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, το έργο του Πρότυπου Εθνικού Νηπιοτροφείου γίνεται ακόμη πιο απαραίτητο. Και, παρότι η δραματική μείωση της κρατικής επιχορήγησης (μας δίνεται πλέον μόνο το 30% των ανελαστικών δαπανών) δυσχεραίνει το έργο μας, οι πολυάριθμοι χορηγοί που καθημερινά μας τηλεφωνούν και μας επισκέπτονται μας δίνουν το κουράγιο να συνεχίσουμε ακόμα πιο αποφασισμένοι.

Γι' αυτό και θέλουμε να σας πούμε από τα βάθη της καρδιάς μας: ότι χάρη και σε σας, διευρύνεται και ισχυροποιείται η ζεστή προστατευτική αγκαλιά του ΠΕΝ για τα νήπια που έχουν ανάγκη.

Χάρη στην ευγενική δωρεά σας των 5.000 ευρώ, εξασφαλίζουμε τις ανάγκες των μικρών θησαυρών μας.

Σας ευχαριστούμε.

Το **Σωματείο Άσυλο του Παιδιού Θεσσαλονίκης** με επιστολή της προέδρου Μαίρης Ευθυμιάδου (αρ. πρωτ. 90/20.02.2015) γράφει: Αξιότιμε Μεγάλη Διδάσκαλε της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε

ότι η Ημέρα Μνήμης του «Άσυλου του Παιδιού» πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το Σάββατο 7 Φεβρουαρίου 2015. Ήταν μια Ημέρα Μνήμης για όλους όσους συνέβαλαν στο έργο των 96 χρόνων ιστορικής πορείας του «Άσυλου του Παιδιού» και δεν είναι πια κοντά μας αλλά και μια ημέρα τιμής για όλους όσους το στηρίζουν όλα αυτά τα χρόνια.

Με χαρά λοιπόν σας ανακοινώνουμε ότι **το όνομα του Τεκτονικού Ιδρύματος Ελλάδος είναι αναρτημένο στον πίνακα Ευεργετών και Δωρητών** στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων «Σταύρος Νιάρχος» ως ένδειξη τιμής της δωρεάς που έτυχε το «Άσυλο του Παιδιού» από εσάς, με την εισήγηση του κ. Ευστρατίου Μακίου. Επιπρόσθετα σας αποστέλλουμε το αναμνηστικό της ημέρας αυτής όπου αναγράφονται τα ονόματα όλων των μελών Δ.Σ. από το 1919 έως σήμερα καθώς και των Ευεργετών και των Δωρητών του. Για μια ακόμη φορά σας ευχαριστούμε και ελπίζουμε να συνεχίσετε να είστε αρωγοί και υποστηρικτές του κοινωνικού και εκπαιδευτικού έργου του «Άσυλου του Παιδιού» που πλησιάζει τα 100 χρόνια λειτουργίας του.

Ο **Σύλληγοσ Γοννέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες «Η Ελπίδα»** Χαϊδαρίου (αρ. πρωτ. 6576/08.01.2015) γράφει μεταξύ άλλων, αφού ευχαρίστησε

την Μεγ. Στ.: Η απόφαση σας αυτή κατά την συνεχιζόμενη οικονομική κρίση, μας γεμίζει Δύναμη και Αισιοδοξία, για να συνεχίσουμε την αδιάλειπτη λειτουργία παροχής υπηρεσιών και το μεγάλο κοινωνικό έργο που επιτελείται επίπονα και καθημερινά για τα ευπαθή παιδιά μας. Όλοι οι νέοι και νέες που συμμετέχουν στον φορέα μας, θέλουν να σας εκφράσουν την άκρα ευαρέσκεια τους, την οφειλόμενη ευγνωμοσύνη τους, και να σφίξουν γερά το χέρι σε Εσάς Προσωπικά, αλλά και σε όλα τα Σεβαστά Μέλη που απαρτίζουν την Μεγάλη Στοά της Ελλάδος, που πάντα στηρίζετε και συνδράμετε τις προσπάθειες τους με το μεγαλείο της ψυχής σας.

Η **μονάδα αυτιστικού ατόμου «Ελπίδα» Ωραιοκάστρου Θεσσαλονίκης** με επιστολή της προέδρου κ. Μαρίας Καστανοπούλου ανεκήρυξε το Τεκτονικό Ίδρυμα ως Μεγάλο Ευργέτη, ευχαριστεί για τις συνεχείς συνδρομές και τονίζει: Το Δ.Σ. αναγνωρίζοντας την κοινωνική ευαισθησία και την αξιέπαινη προσφορά των μελών του «Τεκτονικού Ιδρύματος Ελλάδας» απέναντι στα παιδιά της Μονάδας «Ελπίδα», αποφάσισε ομόφωνα να εκφράσει τις βαθιές του ευχαριστίες στα μέλη του, **να σας ανακηρύξει μεγάλους ευεργέτες του φορέα και να αναρτήσει τιμητική πινακίδα προς τιμή σας σε περίοπτη θέση στο χώρο**

ΧΟΡΗΓΙΑ 5.000 €

ΤΟ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

Μεγαλύτερος Χορηγός μας

Το Τεκτονικό Ίδρυμα της Ελλάδος, ένα εκ των αρχαιοτάτων σε λειτουργία και δραστηριότητα στη Ελλάδα θεσμοκρινόμενων ευνοϊκής και παιδευτικής κοινωνικής δραστηριότητας, όπως κάθε χρόνο ετοιμάει και φέτος επιτέλεσε το σκοπό του στο τμήμα της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Συνήγαγε το φιλοanthρωπικό του έργο πάντα όμως με χαριεπή φρονία και με σκοπό να επηρεάσει αλλά να γίνει αρωγός στη κρατική πρόνοια.

Έτσι δίδεται οικονομική ενίσχυση κυρίως σε ιδρύματα περιθωριακών παιδιών και ατόμων με ειδικές ανάγκες και υποτροφίες σπουδαστών σε υποτροφίες που επέλεξαν και υπέδειξαν μεγάλα ιδρύματα. Μεταξύ άλλων στο σύλλογο γονέων φίλων και κηδεμόνων ατόμων με προβλήματα άρασης ΑΜΥ-ΜΩΝΗ, στις μονάδες αυτιστικού ατόμου ΕΛΠΙΔΑ στο Ωραιοκάστρο Θεσσαλονίκης και στις ΑΣΤΡΕΕΣ ΠΕΤΑΛΟΧΩΔΕΣ στο Βόλο, οι οποίων υποστηρίξις θεμελιώνεται στην επίσημη υποστηρίξις διαβίωσης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝΔΡΟΝΟΥ, στο σύλλογο ΕΛΠΙΔΑ στη Αγ. Βαρβάρα, στο ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΉΘΟΠΟΙΟΥ κ.α. και μεταξύ αυτών και στο σύλλογό μας ΑΝΟΙΧΤΗ ΑΓΚΑΛΙΑ όπου για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το ΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ είναι κοντά μας όπου φέτος η οικονομική ενίσχυση του είναι η μεγαλύτερη που έχω λάβει ο σύλλογός μας. Με τα χρήματα αυτά ο σύλλογός μας δημιούργησε το μηχανογραφικό σύστημα, όπου όλα πλέον λειτουργούν ηλεκτρονικά, έσοδα έσοδα μηχανογραφικά ισχυρούς φακέλους των παιδιών μας ηλεκτρονική κοινότητα για τα μαθήματα μαθησιακής και τέλος ένα προσέκτηρα και δύο διδασκαλούς πινακίδες για την εκπαίδευση των παιδιών μας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ για αυτή τη μεγάλη προσφορά αλληλεγγύης του Τεκτονικού Ιδρύματος.

της Μονάδας «Ελπίδα» στις κτιριακές εγκαταστάσεις της στο Ωραιοκάστρο.

Το **Σικιαρίδειο Ίδρυμα** (πρόεδρος Γ. Αργυρόπουλος, αρ. πρωτ. 17/19.01.2015) ευχαριστεί θερμότατα για την βοήθεια.

Ο **Σύλληγοσ Γονέων Ειδικών Παιδιών «Η Αγία Φιλοθέη»** (πρόεδρος Γ. Τροβάς, αρ. πρωτ. 1/06.01.2015) τονίζει ότι «η χειρονομία σας μας γέμισε χαρά και ελπίδα την στιγμή που γονατίζαμε, μια ελπίδα σιγουριάς ότι υπάρχουνε εσείς και ο Τεκτονισμός. Με απόφαση του Σωματείου **ανεκηρύχθη**

το Τεκτονικό Ίδρυμα «Μέγας Ευεργέτης» με την σχετική πλάκα να αναρτάται στο οικοτροφείο.

Ο Σύλλογος Γονέων Παιδιών με Αυτισμό Λάρισας (πρόεδρος Ε. Καθιογεροπούλου αρ. πρωτ. 348/22.12.2014) γράφει ότι «λίγες φορές νιώσαμε ότι η προσφορά δίνεται ως πραγματική υποστήριξη και αναγνώριση και όχι από οίκτο.

Το Ίδρυμα «Σπίτι του Ηθοποιού» (πρόεδρος Άννα Φόνσου αρ. πρωτ. 660/23.12.2014) ευχαριστεί θερμότητα και εύχεται να συνεχιστεί το σπουδαίο έργο που κάνετε.

Το Ίδρυμα «Χαμόγελο του Παιδιού» με επιστολή του προέδρου Κ. Γιαννόπουλου (αρ. πρωτ. 371390/19.12.2014) ευχαριστεί θερμότητα, **χαρακτηρίζει το Τεκτονικό Ίδρυμα ως ευεργέτη.**

Το Ίδρυμα Πρόνοιας και Εκπαίδευσης Κωφών και Βαρνηκών Ελλάδος, ευχαριστεί για την χορήγηση 500 ευρώ, από την Στ. Φοίνιξ αρ. 51 Αθηνών. Την ίδια Στ. ευχαριστεί και ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων ΑμΕΑ Δ. Αττικής «Η Ελπίδα» για την χορήγηση 700 ευρώ, το Ειδικό Δημ. Σχολείο Περάματος για την χορήγηση 330 ευρώ, το Ίδρυμα Κωφών για την ενίσχυση 685 ευρώ και το Ίδρυμα Ελπίς για την προσφορά 700 ευρώ.

Το Άσυλο Ανιάτων, που λειτουργεί 121 χρόνια με σπουδαία προσφορά ευχαριστεί θερμά το Τεκτονικό Ίδρυμα για την προσφορά του (πρόεδρος Ιωάννα Ηλιάδη αρ. πρωτ. 1402/22.12.2014), η οποία βοηθεί την πορεία αναδιοργανώσεώς του.

Η Ελληνική Ομάδα Διάσωσης Λέσβου ευχαριστεί την Στ. Βενιαμίν ο Λέσβιος για την συμμετοχή της στο κομβόι Αγάπης.

Την Στ. Πηλώτινος ευχαριστεί το Δ.Σ. των παιδιών της Στέγης «Ο Καλός Ποιμήν» για την χορηγία της, την Στ. Αθηνά-Σοφία Ελευσίνας ευχαριστεί το «Κέντρο Αγάπης Ελευσίνας» για την προσφορά θερμαντικής συσκευής, την δημιουργία ιστοσελίδας, την μηνιαία ενίσχυση και την δωρεάν ομαδική ασφάλιση των 157 παιδιών της «που δείχνει ότι υπάρχουν άνθρωποι που ξεχωρίζουν δίνοντας στίγμα ποιότητας στα προβλήματα της σημερινής απρόσωπης κοινωνίας» (επιστολή προέδρου Χαρ. Πυρουνάκη αρ. πρωτ. 589/21.12.2014) και η Ακαδημία Θεσμών και Πολιτισμού για την χορήγηση 1.000 ευρώ (επιστολή της 17.03.2015).

Ο δήμαρχος Νίκαιας-Ρέντη ευχαριστεί το Τεκτονικό Ίδρυμα για την δωρεάν διάθεση παιχνιδιών για όλα τα παιδιά των βρεφονηπιακών σταθμών.

25^ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Μεγ. Γραμμ. Λονδίνο 10-12 Οκτωβρίου 2014

Συνήλθε στο Λονδίνο με συμμετοχή εκπροσώπων από 41 χώρες της Ευρώπης και οικοδεσπότη τον Μέγ. Καγκ. της Ηνωμένης Μεγ. Στ. της Αγγλίας Derek Dinsmore και εκπρόσωπο της Μεγ. Στ. της Ελλάδος τον ένδ. αδ. Γ. Μπινιάρη. Κατά τις συζητήσεις συμπεραίνεται ότι αποκλείεται κάθε συζήτηση για θρησκευτικά ή πολιτικά θέματα, ζητείται η πίστη των τεκτόνων στο "υπέρτατο ον", τονίζεται ότι τα διαλαμβανόμενα μετά τις εργασίες αποτελούν κοινωνικά γεγονότα, αντικείμενα των δημοσίων σχέσεων, χωρίς να έχουν σύνδεση με τον Ελευθεροτεκτονισμό και επισμαίνεται ότι "στην τεκτονική πυραμίδα υπεράνω όλων βρίσκεται παγκοσμίως ο συμβολικός τεκτονισμός".

Διεθνείς Σχέσεις

Έγιναν ή εγκρίθηκαν οι ακόλουθες διδυμοποιήσεις ελληνικών Στ. με τις: Πυθαγόρας Αθηνών με τον Πυθαγόρα Ρουμανίας στην Κωσταντζα. Δελφοί με την Στ. Δελφοί Τουρκίας στην Ελευσίνα. Εκάτη Ξάνθης με Tarnov Βουλγαρίας στην Tarnov. Αδελφότης Αθηνών με Στ. Ουγγαρίας στην

Από ελληνικής πλευράς επιστήμανθηκε ότι για το ζήτημα των κανονικών-μη ανεγνωρισμένων Μεγ. Στ. χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, αφού ληφθούν υπ' όψη οι ιδιαιτερότητες κάθε χώρας και συνεχίσει να ισχύει η τεκτονική παράδοση ότι κάθε δικαιοδοσία πρέπει να εκπροσωπείται από μία Μεγ. Στ. ώστε να αποφεύγεται η σύγχυση και ο αποπροσανατολισμός καθώς και η ανάμειξη παράλληλων τεκτονικών σωμάτων. Έγινε αναφορά στο αγγλικό πρόγραμμα Leader for Tomorrow που αποσκοπεί στην προσέληψη νέων φοιτητών και διδασκόντων στα αγγλικά πανεπιστήμια και τονίστηκε η μεγάλη πιλοτική επιτυχία του στην Οξφόρδη και στο Κέϊμπριτζ.

Βουδαπέστη. Ισότης Πειραιώς με Μπέργκαμο Ιταλίας στο Μπέργκαμο. Παλλιάς Αθηνά Αθηνών με Sefkat Τουρκίας στην Αθήνα. Υψηλάντης Αθηνών με Στ. Ιταλίας στο Λέτσε. Αριάδνη Ηρακλείου με John Bunyan Αγγλίας στο Ηράκλειο Κρήτης.

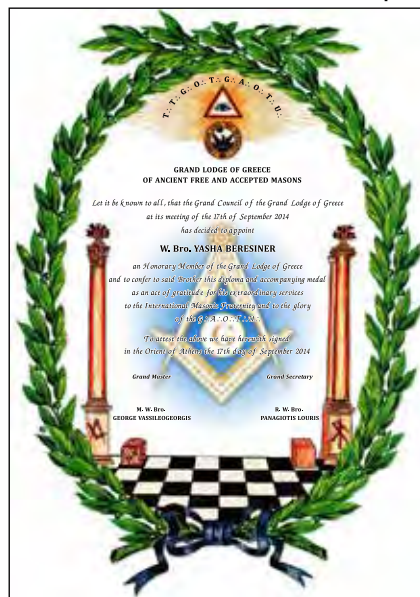

Ο Yasha Beresiner στην Ελλάδα

Μία εκ των σημαντικότερων εκδηλώσεων της τεκτονικής περιόδου 2014-2015 υπήρξε η επίσκεψη στην αγγλόφωνη Στοά Parthenon

No. 112 και στο Μεγάλο Περιστύλιο των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδας, την 16^η & 18^η Οκτωβρίου 2014, αντιστοίχως, του διαπρε-

πούς *πολυγραφότατου* ιστορικού του Τεκτονισμού ενδ. αδ. Yasha Beresiner, πρώην Μεγάλου Σημαιοφόρου της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας, πρώην Σεβασμίου της Στοάς Quatuor Coronati No. 2076, καθώς πρώην Μεγάλου Βοηθού Τελετάρχου του Υπέρτατου Μεγάλου Περιστυλίου των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδας της Αγγλίας.

Ο ένδ. αδ. Beresiner προσκλήθηκε στην Ελλάδα από τα μέλη της Στοάς Parthenon σε συνεργασία με τη Μεγάλη Στοά της Ελλάδος και το Μεγάλο Περιστύλιο των

Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδας της Ελλάδος. Την Πέμπτη 16 Οκτωβρίου οι αδελφοί που γέμισαν ασφυκτικά το ναό *Ελευσίς* του Τεκτονικού Μεγάρου Αθηνών απόλαυσαν τον ομιητή να ανα-

πτύσσει το θέμα: *Ο Elias Ashmole και οι απαρχές του 'θεωρητικού' Ελευθεροτεκτονισμού*, ενώ το Σάββατο 18 Οκτωβρίου, στον ίδιο χώρο, οι εταίροι των Περιστυλίων του Λεκανοπεδίου είχαν την τύχη να ενημερωθούν το πώς εμφανίστηκε και εξελίχθηκε η Βασιλική Αψίδα τη χρονική περίοδο 1744-1817.

Στη συνεδρία της 16^{ης} Οκτωβρίου παρευρέθησαν: ο Μεγάλος Διδάσκαλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος Ενδξ. αδ. Γεωργίου Βασιλογεώργη, τα ένδ. Μέλη Κωνσταντίνος Πολίτης, Πρόσθετος Μεγάλος Διδάσκαλος, Μιχα-

ήλ Ματτές, Α΄ Μεγάλος Επόπτης, Γεώργιος Ίβος, Μεγάλος Ρήτορας, Παναγιώτης Λούρης, Μεγάλος Γραμματέας και Γεώργιος Μπινιάρης, Μεγάλος Τελετάρχης. Επίσης παραβρέθηκαν ο Πρώην

Πρόσθετος Μεγάλος Διδάσκαλος της Κανονικής Μεγάλης Στοάς του Βελγίου ένδ. αδ. Jerome Pascoe και ο Πρώην Περιφερειακός (Κύπρου) Μεγάλος Σημαιοφόρος της Ηνωμένης Μεγάλης Στοάς της Αγγλίας Σεβ. αδ. Θεόδωρος Κεσσανής, πλήθος κοσμητόρων,

Μεγάλων Επιθεωρητών και Σεβασμίων.

Αντίστοιχη παρουσία διακεκριμένων εταίρων καταγράφηκε και στην ανοικτή εκδήλωση της

18^{ης} Οκτωβρίου του Μεγάλου Περιστευήλου των Τεκτόνων της Βασιλικής Αψίδας της Ελλάδος παρουσία του Μεγάλου Προκαθημένου αυτού ετ.

Γεωργίου Βασιλογεώργη.

Η Μεγάλη Στοά της Ελλάδος για να τιμήσει τον διεθνούς φήμης και ελληνικής καταγωγής τέκτονα, μετά από πρόταση του Μεγάλου Διδασκάλου, αδ. Γεωργίου Βασι-

λογεώργη, ανακήρυξε τον ένδ. αδ. Beresiner επίτιμο μέλος της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος.

Κατά την τετραήμερη επίσκεψή του, ο ένδ. αδ. Beresiner έτυχε θερμής υποδοχής και φιλοξενίας από τους αδελφούς της Στοάς Parthenon, τον οποίο ξενάγησε, με της σύζυγό του κ. Zmira Beresiner, στο νέο Μουσείο της Ακρόπολης και την Ακρόπολη των Αθηνών, ο αδ. Νικόλαος Μωραϊτάκης της Στ. Σαλαμής υπ' αρ. 137 εν Αν. Πειραιώς. Επίσης έλαβε χώρα επίσκεψη στις αθηναϊκές Συναγωγές και το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος με ξενάγηση από τον αδ. Ίωνα Βασιλειάδη της Στοάς *La Tradition Francaise No. 125 εν Αν. Αθηνών*, ενώ η κ. Zmira Beresiner μετά συζύγων αδελφών επισκέφθηκε το Μουσείο *Κυκλαδικής Τέχνης*. Τέλος, το ζεύγος Beresiner επισκέφθηκε τον αρχαιολογικό χώρο του Σουνίου.

Η τουρκική Στ. Δελφοί στην Αθήνα (27-28 Μαρτίου 2015)

Η Στ. Δελφοί υπ' αρ. 143 Αν. Παρνασσού φιλοξένησε εξαμελή αντιπροσωπεία της Στ. Δελφοί υπ' αρ. 237 Αν. Κωνσταντινουπόλεως. Την 27.03.2015 πήρε μέρος σε εργασίες στο τεκτονικό μέγαρο Ελευσίνος, όπου παρακολούθησε ομιλία του ένδ. αδ. Θεοδ. Τάσιου, αντηλλάγησαν αναμνηστικά δώρα (ανάγλυφο με τους τρεις κίονες

του θόλου της Προναίας Αθηνάς με το παράγγελμα "γνώθι σαυτόν" στην τουρκική γλώσσα) και τονίστηκε η ανάγκη φιλίας των λαών. Η φιλοξενία περιελάμβανε εκδρομή και ξενάγηση από τον αδ. Νίκο Μωραϊτάκη στους Δελφούς και γεύματα αγάπης προς τους επισκέπτες.

Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίττας 2015 των Πειραιϊκών Στοών

Την Πέμπτη 8 Ιανουαρίου 2015 στο τεκτονικό μέγαρο Πειραιώς, πραγματοποιήθηκαν κοινές πανηγυρικές εργασίες των Πειραιϊκών Στοών "Ελευθερία" υπ. αρ. 167, "Σαλαμής" υπ. αρ. 137, "Πίστις" υπ. αρ. 71, "Φοίνιξ" υπ. αρ. 48, "Μιαούλης" υπ. αρ. 42, "Ισότης" υπ. αρ. 10, "Ποσειδωνία" υπ. αρ. 2 και των Στοών "Ελπίς" υπ. αρ. 163 εν Ανατ. Αιγίνης και "Παύλος Μελάς" υπ. αρ. 134 εν Ανατ. Γλυφάδας. Οικοδέσποινα Στοά ήταν η Στ. "Πίστις" υπ. αρ. 71 της οποίας ο Σεβ. αδ. Σπ. Καψοκαβάδης μετά το άνοιγμα των εργασιών και το καλωσόρισμα των παρισταμένων στις στήλες και την Ανατολή, παρέδωσε την πρώτη σφ. στον Μεγ. Διδ. αδ. Γεώργιο Βασιλογεώργη, ο οποίος ήταν και ο ομιλητής της εσπέρας στην κατά παράδοση πανηγυρική "επί τη ελευθεί" του νέου έτους συνεδρία. Μετά το πέρας των εργασιών στις οποίες πηρευρέθησαν σχεδόν όλα τα μέλη του Συμβ. της Μ.Σ.Τ.Ε.

ακολούθησε η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίττας από τον Μεγάλο Διδάσκαλο.

Τυχερή Στοά ήταν η Στ. "Ελπίς",

Η τυχερή Στοά «Ελπίς».

της οποίας ο Σεβ. αδ. Σπυρίδων Φαρμάκης παρέλαβε από τον Μεγ. Διδ. το κωνσταντινάτο φλουρί, ενώ μέλος της Στ. Μιαούλης ήταν ο τυχερός από τους παρισταμένους αδελφούς.

Ακολούθησε δεξίωση στο εντευκτήριο του τεκτονικού μεγάρου Πειραιώς.

Ετήσια κοινή συνεδρία των διδυμοποιημένων Στοών «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ», Ελλάδος Ιταλίας

5 και 6 Οκτωβρίου 2014

Έγινε στην Αθήνα η ετησία συνάντηση των διδυμοποιημένων

Στοών ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, αριθ. 37 Αθηνών, αριθ. 1140 Αθ. Μπολώνια, αριθ. 1133 Αθ. Κοζέντσα και αριθ. 261 Αθ. Τάραντα. Συμμετέσχε επίσης και η Στ. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ αριθ. 1405 Αθ. Αρόνα, εκπροσωπούμενη από τον Σεβ. Ennio Bertolo.

Οι Ιταλοί αδ. και οι συνοδοί τους ξεναγήθηκαν στους αρχαιολογικούς χώρους της Αίγινας και στο μουσείο Ακροπόλεως και συμμετείχαν στην τυπική συνεδρία της 6ης Οκτωβρίου, την οποία τίμησαν: ο επίτ. Μέγ. Διδ. αδ. Νίκος Βουργίδης, ο επ. Μέγ. Διδ. αδ. Χρήστος Μανέας, μέλη του Συμβουλίου της Μεγάλης Στοάς της Ελλάδος και αντιπροσωπείες των Στ. Εληπίς, Ευρώπη, Σωκράτης, Αττικός Αστήρ, Garibaldi, Σκενδέρμπεης, Αρμονία, Απόλλων,

Ορφεύς, Ησίοδος, Ισότης. Συγκινητική υπήρξε η είσοδος της σημαίας της Ελλάδος, την οποία υποδέχθηκε ο Σεβ. του Προμηθέως Κοζέντσα, αδ. Massimo Gervasi, και της ιταλικής σημαίας την οποία υποδέχθηκε ο Σεβ. του Προμηθέως Αθηνών αδ. Νικόλα-

ος Πρεβεζάνος. Κατά τις εργασίες, στις οποίες προήδρευσε ο Σεβ. αδ. Νικόλαος Πρεβεζάνος, παρουσιάθηκαν οι ομιλίες, των αδ. Domenico Guzzonato, της Στ. Πυθαγόρας του Τάραντα με θέμα «Προέλευση της εσωτεριστικής σκέψης», και Αντώνη Παπανδρέου με θέμα «Αθηνά Σοφία». Έγιναν παρεμβάσεις των Σεβ.: του αδ. Federico Canova, (Μπολώνια), του αδ. Michele Ladiana (Τάραντα), του αδ. Ennio Bertolo (Αρόνα), του αδ. Massimo Gervasi (Κοζέντσα), που διαβίβασε και τους αδελφικούς χαιρετισμούς του προσθ. Μεγ. Διδ. της Μ. Αθ. της Ιταλίας, αδ. Antonio Perfetti, που ανήκει στην δύναμη του Προμηθέως Κοζέντσα, και του προέδρου του Κολλεγίου της Καλαβρίας, αδ. Antonio Seminario. Απενεμήθη ο τίτλος του επιτίμου μέλους στους

αδ. Daniele Zannini, Fortunato Gaudio και Michele Ladiana, εν ενεργεία Σεβ. το 2008, αντιστοίχως των Στ. Προμηθέως της Μπολώνια, Κοζέντσα και Τάραντα, έτος κατά το οποίο ολοκληρώθηκε η διδυμοποίηση. Οι εργασίες, οι οποίες διεξήχθησαν σε κλίμα αρμονίας και αδελφικής φιλίας, περατώθηκαν με την ανάληψη υποχρέωσης να συνεχισθεί η παράδοση αυτών των ετησίων συναντήσεων με σκοπό να συσφιχθεί η άλυσσος της ενότητας η οποία ήδη υφίσταται μεταξύ των διδυμοποιηθέντων εργαστηρίων. Την εκδήλωση έκλεισε ποτήριο αγάπης.

Κοινή συνεδρία της Στ. Πυθαγόρας υπ' αρ. 8 Αθηνών στην Κωνσταντζα

Την 27^η Μαρτίου 2015 πραγματοποιήθηκε κοινή συνεδρία της Στ. Πυθαγόρας Αθηνών στην Κωνσταντζα Ρουμανίας με τις Στ. Πυθαγόρας υπ' αρ. 220 Αν. Κωνσταντζας, Πυθαγόρας υπ' αρ. 856 Αν. Τάραντα και Πυθαγόρας υπ' αρ. 178 Αν. Ρώμης.

Οι εργασίες περιελάμβαναν ομιλίες αδ., διάγγελμα του Μεγ. Διδ. της Μεγ. Στ. της Ρουμανίας αδ. Rad. Balanescu το οποίο διάβασε ο βοηθός του Μεγ. Διδ. Dan Enache.

Απενεμήθη η μεγάλη τεκτονική διάκριση "Fraternitas Universalis" στους Σεβ. των συνεργαζομένων Στ. και ανεκρύχθη ο Σεβ. αδ. Χρήστος Κραββαρίτης επίτιμο μέλος της Στ. Πυθαγόρας Κωνσταντζας και ο αδ. Δημήτριος Χαρίσογλου της Στ. Φοίνιξ 59.

Η ελληνική αντιπροσωπεία συμμετείχε σε φιλικό χορό, όπου παρέστη σύσσωμο το συμβούλιο της Μεγ. Στ. της Ρουμανίας την 28^η Μαρτίου.

Συνεδρία των Στ. της Ελευσίνας 30 Μαρτίου 2015

Συνήλθαν σε κοινή συνεδρία οι Στ. Αθηνά Σοφία, Σόλων, Ηνίοχος, Πλωτίνος, Παναθήναια, Αισχύλος, Βελληερόφοντης, Δημήτηρ, οι οποίες λειτουργούν στο τεκτονικό μέγαρο Ελευσίνας υπό την σφύρα του Σεβ. της Στ. Αθηνά Σοφία αδ. Αβραάμ Εκιντζόγλου και με την παρουσία πλήθους αδ. και μελών του Συμβουλίου της Μεγ. Στ. Ο Σεβ. αδ. Α. Εκιντζόγλου καλωσόρισε τον Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργη, τον ευχαρίστησε εκ μέρους όλων των παρισταμένων για όσα υπέρ της αδελοφιλίας πράττει, διερμήνευσε τις ευχαριστίες τους για τις προσπάθειες που γίνονται και διατύπωσε την πρόταση να οργανώνεται ετήσια κοινή συνεδρία όλων των Στ. της Ελευσίνας. Ο Μεγ. Διδ. αδ. Γ. Βασιλογεώργης τόνισε ότι οι προσπάθειες στον Τεκτονισμό είναι κοινές, ενώ το έργο του αποτελεί κατάκτηση όλου του Συμβουλίου, το οποίο εργάζεται επί πολλές ώρες σε ημερήσια βάση θεωρώντας τον εαυτό του ευτυχής για την φιλοτιμία, την προθυμία και την κατανόησή του. Εξέφρασε την χαρά του για την επικοινωνία με τους αδ. της Ελευσίνας και αναφέρθηκε σε οργανωτικά ζητήματα και κυρίως στο πνεύμα, που πρέπει να διέπει την λειτουργία του Τεκτονισμού, βασισμένο στις αρχές και τις αξίες του όπως η ανοχή, η ανεκτικότητα, η συμπύεση των εγωϊστικών συμπεριφορών, η αποφυγή της εξουσιαστικής ατζονεϊας και η επανόρθωση των όποιων λαθών διαπράττονται. Τότε μόνον, διαπίστωσε, ότι επιλύονται τα προβλήματα, αναπτύσσεται η επικοινωνία και επιτυγχάνεται ο τελικός κοινός στόχος.

Επίσκεψη της Στ. Πίστις υπ' αρ.71 Αν. Πειραιώς στον αρχαιολογικό χώρο Ελευσίνας

Το Σάββατο 10/5/2014 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη των μελών της Στ. Πίστις στον αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας.

Εκεί, έγινε λεπτομερής ξενάγηση από τον αδ. Νίκο Μωραϊτάκη, ο οποίος μας μετέφερε νοερά πίσω στον χρόνο και μας έκανε να μοιραστούμε την γαλήνη και το δέος των αρχαίων μυστών.

Στην συνέχεια ακολούθησε επίσκεψη στο αρχαιολογικό μουσείο της Ελευσίνας, με τα εντυπωσιακά εκθέματα.

Η επίσκεψη ολοκληρώθηκε με ποτήριο αγάπης, όπου το σύνολο των αδ. και των φίλων είχε την ευκαιρία να συζητήσει, όσα είχαν προηγηθεί.

Επίσκεψη της Στ. Πίστις υπ' αρ.71 Αν. Πειραιώς στην Κωνσταντινούπολη

Τα μέλη της Στ. Πίστις υπ' αρ. 71 Πειραιώς, με τους συνοδούς και φίλους, πραγματοποίησαν επίσκεψη στην Κωνσταντινούπολη το τριήμερο 26-28 Σεπτεμβρίου 2014.

Την Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου παρέστησαν στις εργασίες της ελληνοφώνου Στ. Hakikat (Αλήθεια) υπ.αρ.18 Αν. Κωνσταντινούπολης που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Μεγ. Στ. της Τουρκίας.

Ομιλητές στις εργασίες, στις οποίες παρέστησαν και αξιωματούχοι της Μεγ. Στ. της Τουρκίας, ήταν ο πρόσθετος Μέγ. Διδ. αδ. Κωνσταντίνος Πολίτης με θέμα: "Μπορεί ο άνθρωπος να γίνει/είναι ευτυχής;" Οι Σεβ. αδ. Σπυρίδων Καψοκαβάδης (Πίστις) και Ιωάννης Παΐσιος (Αλήθεια) ανταλλάξαν αναμνηστικά δώρα, ακολούθησε δείπνο στο τεκτ. μέγ. Κωνσταντινούπολης με την συμμετοχή των αδελφών και των συνοδών και φίλων, μέσα σε εγκάρδια και αδελφική ατμόσφαιρα.

Το διήμερο 27-28 Σεπτεμβρίου έδωσε την ευκαιρία στα μέλη της Στ. Πίστις να απολαύσουν την περιήγηση στην Πόλη και να θαυμάσουν τα αξιοθέατα αλλά πρωτίστως την μοναδική ξενάγηση του αδ. της Στ. Αλήθεια Ιωάννου Γκαλίτση.

Κοινή συνεδρία των Στ. Μιαούλης και Σόλων Λευκωσίας

Την 30^η Σεπτεμβρίου 2014 έγινε κοινή συνεδρία των Στ. Μιαούλης υπ' αρ. 42 Πειραιώς και Σόλων υπ' αρ. 2 Αν. Λευκωσίας, της Μεγ. Στ. της Κύπρου στο τεκτονικό μέγαρο Πειραιώς. Στην συνεδρία παρέστησαν πολλοί αδ., Σεβ., Κοσμήτορες, οι ένδ. αδ. Α. Τζιφάκης, Ηλ. Κοντογιάννης, Γ. Μπινιάρης, Β. Κούτσας και οι επίτιμοι Μεγ. Διδ. αδ. Νικ. Βουργίδης και Χρ. Μανέας. Ο Σεβ. της Στ. Μιαούλης αδ. Ιω. Ζα-

φειρόπουλος ανεφέρθη στην πρώτη κοινή συνεδρία των δύο Στ. στην Λευκωσία την 4^η Νοεμβρίου 2011 στα πλαίσια των εορτασμών για την πρώτη πενταετία της Μεγ. Στ. της Κύπρου, ενώ ο Σεβ. της Στ. Σόλων Χρυσάνθος Χρυσάνθου ανεφέρθη στο ιστορικό της ιδρύσεως της Μεγ. Στ. της Κύπρου το 2006 από Στ. που υπήγοντο στην Μεγ. Στ. της Ελλάδος. Μετέφερε τον θερμό χαιρετισμό του Μεγ. Διδ. αδ. Παν. Ιωάννου και όλων των Κυπρίων τεκτόνων. Ο επίτ. Μέγ. Διδ. αδ. Ν. Βουργίδης ανεφέρθη στην πρώτη επίσκεψή του το 1986 στην Κύπρο και τόνισε ότι πρέπει στους δύσκολους αυτούς καιρούς να χαλιβδώσουμε τις σχέσεις μας και να τις κάνουμε ισχυρές. Ο επίτ. Μέγ. Διδ. αδ. Χρ. Μανέας εξιστόρησε την κρίση που αντιμετώπισε ο ελληνικός Τεκτονισμός με την άρση της αναγνωρίσεώς του και την δύναμη που άντλησε από την υποστήριξη των Κυπρίων αδ. για την αίσια έκβαση του ζητήματος. Ακολούθησε ποτήριο αγάπης στο τεκτονικό μέγαρο Πειραιώς.

Κοινή συνεδρία των Στ. Όσιρις, Hiram, Sirius

Την 7^η Νοεμβρίου 2014 στο τεκτονικό μέγαρο Αθηνών έγινε τελετή εισδοχής σε βαθμό μαθητού από την Στ. Όσιρις υπό την σφ. του Σεβ. αδ. Ανέστη Παπανάγου. Στην τελετή παρέστη αντιπροσωπεία των Στ. Hiram υπ' αρ. 37 και Sirius υπ' αρ. 39 της Σόφιας, που ανήκουν στην Ηνωμένη Μεγ. Στ.

της Βουλγαρίας, με επικεφαλής τον ένδ. αδ. Liubomir Parmakon. Την Μεγ. Στ. εκπροσώπησε ο ένδ. Β' Μέγ. Επ. αδ. Γ. Ματσόπουλος. Μετά την τελετή τον λόγο έλαβε ο ένδ. αδ. Γ. Ματσόπουλος, ο οποίος συνεχάρη την Στ. Όσιρις για την άψογη διαδικασία, χαιρέτησε την παρουσία των Βουλγάρων αδ. και

υπογράμμισε πως η επικράτηση του πνεύματος της συνεννοήσεως, της αλληλοκατανοήσεως και της αγάπης μεταξύ των λαών μπορεί να άρει τις επιφυλάξεις και να οδηγήσει σε μια ομαλή πορεία μέσα στην ιστορία. Μιλώντας ο ένδ. αδ. L. Parmakon και οι Σεβ. K. Dalzymle, Vl. Andreev θεώρησαν τις εργασίες ως ένα πρώτο βήμα, που θα συσφίξει περισσότερο τις ήδη φιλικές σχέσεις μεταξύ των δύο Μεγ. Στ., οι οποίες επεκτείνονται και στις αρμονικές σχέσεις μεταξύ των δύο λαών, προσκάλεσαν τους αδ. στις εργασίες στην Σόφια και τόνισαν ότι «η θερμή φιλοξενία μας έκανε να αι-

σθανόμαστε υπερήφανοι που είμαστε μέλη της λαμπρής τεκτονικής αδελφότητας, με την εντυπωσιακή

Στ. Βελλεροφόντης

Η Στ. Βελλεροφόντης ανέκηρυξε επίτιμα μέλη τα ιδρυτικά της μέλη πρώην Μεγ. Διδ. αδ. Διονύσιο Παπαδάτο και τον αδ. Γεώργιο Κηλαδάκη, καθώς και επίτιμους Σεβ. τους αδ. Γεώργιο Φούρληρη και Γεώργιο Βαμβακούση σε μία σεμνή τελετή που έλαβε μέρος στο Τεκτονικό Μέγαρο Ελεουσίνας τον Φεβρουάριο του 2015. Παρόντα ήταν μέλη της Μεγ. Στ. της Ελλάδος ο αδ. Παναγιώτης Λούρης και ο αδ. Γεώργιος Ματσόπουλος. Η Στ. επίσης τέλεσε το καθιερωμένο τέταρτο τεκτονικό συμπόσιο. Από την Μεγ. Στ. της Ελλάδος πα-

Μεγάλη Στοά σας, που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως παράδειγμα για τον Βουλγαρικό Τεκτονισμό». Μετά τις εργασίες ακολούθησε ποτήριο αγάπης.

ρευρέθηκαν ο Μεγ. Γραμμ. αδ. Παναγιώτης Λούρης, ο Μεγ. Στεγ. Παύλος Σαρώνης και ο Πρόσθ. Μεγ. Διδ. αδ. Κωνσταντίνος Πολίτης.

Στ. Πίστις. Περίπατος στην Αρχαία Αθήνα

Το Σάββατο 21.03.2015 τριάντα περίπου μέλη της Στοάς με τις οικογένειές και φίλους, περπάτησαν στην Αρχαία Αθήνα.

Η Αρχαία (Αθηνναϊκή) Αγορά, η Στοά Αττάλου, το τζαμί Τζισδαράκη, η Βιβλιοθήκη του Αδριανού, ο "Αίοιος" το πρώτο ξενοδοχείο, η Ρωμαϊκή Αγορά, το Ροθίο Κυρρήστου, το Τζαμί του Πορθητή, ο Μεντρεσές, το μουσείο Λαϊκών Μουσικών Οργάνων και ο Άρειος Πάγος ήταν τα σημεία που τράβηξαν την προσοχή μας.

Η άρτια ξενάγηση του αδ. Νίκου Μωραϊτάκη για τις ιστορικές πτυχές κάθε σημείου ενδιαφέροντος, ζωντάνεψαν όλη τα μέρη από τα οποία περάσαμε, με επιστέγασμα το ποτήριο αγάπης στο Θησείο.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Γνωρίζεται στους φιλιτ. αδ. που προτίθενται να ταξιδεύσουν στην Δυτική Ευρώπη (Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Βόρεια Γαλλία, Γερμανία), ότι θα γίνουν, με μεγάλη χαρά, δεκτοί στην ελληνόφωνη Στ. Πυθαγόρας υπ'αρ. 33 της Μεγάλης Κανονικής Στοάς του Βελγίου, που εργάζεται στην Αμβέρσα δύο φορές τον μήνα και ημέρα Παρασκευή.

Η Στ. Πυθαγόρας είναι η μόνη ελληνόφωνη κανονική Στοά στην Δυτική Ευρώπη και είναι αναγνωρισμένη από την Μεγάλη Στοά της Ελλάδος. Όλοι οι Έλληνες αδελφοί θα αισθανθούν την θερμή ελληνική αδελφική αγκαλιά των Αδελφών του «Πυθαγόρα».

Οι επιθυμούντες να έλθουν σε επαφή με την Μεγ. Γεν. Γραμματεία.

Βασ. Αψίδα Ελλάδος Ετήσια Τακτική Σύνοδος (7 Μαρτίου 2015)

Πραγματοποιήθηκε η 19^η ετήσια τακτική Σύνοδος του Μεγάλου Περιστηλίου των τεκτόνων της Βασ. Αψίδος της Ελλάδος.

Την Σύνοδο τίμησαν με την παρουσία τους ο Γεν. Μέγ. Προκαθήμενος του Γενικού Διεθνούς Μεγ. Περιστηλίου ετ. Edmund Harrison, ο αναπληρωτής Γεν. Μέγ. Προκαθήμενος για την Ευρώπη ετ. Gerard Raiola, ο πρώην Μέγ. Προκαθήμενος ετ. Francois Turkat, ο πρώην Μέγ. Προκαθήμενος της Ρουμανίας ετ. Andrei Kosma, ο Γεν. Μέγ. Αρχιεργάτης του Γεν. Διεθν. Μεγ. Συμβ. του Κρυπτικού Τεκτ. ετ. David Grindle, ο αναπληρωτής Μέγ. Διδ. για την Ευρώπη του Κρυπτικού Τεκτ. ετ. Norman Draine.

Στην Σύνοδο παρέστησαν στελέχη του Περιστ. Τεκτ. όπως οι επίτ. Μέγ. Προκ. ετ. Π. Μαστρομανώλης, οι επίτ. Μεγ. Διδ. του Κρυπ. Τεκτ. ετ. Αετός Τζιφάκης, Εμμ. Γρύλλης και Σπ. Καμαλάκης, ο επίτ. Μέγ. Προκ. και επίτ. Μέγ. Διδ. του Κρυπ. Τεκτ. ετ. Β. Κούτσος, ο πρόσθ. Μέγ. Διδ. της Μεγ. Στ. αδ. Κ. Πολίτης, ο επίτ. Μέγ. Προκ. και επίτ. Μέγ. Διδ. του Κρυπ. Τεκτ. ετ. Νικ. Βουργίδης.

Κατά το διαρρεύσαν τεκτονικό έτος πραγματοποιήθηκαν τέσσερις Σύνοδοι των τριών πρώτων αξιωμ. των Περιστηλίων (8 Οκτ. 2013 και 14 Ιαν. 2014 στην Αθήνα, 14 Δεκ. 2013 και 31 Μαΐου

2014 στην Θεσσαλονίκη).

Την 6^η Οκτ. 2013 οργανώθηκε στο Ζάγκρεμπ το Ευρωπαϊκό Συνέδριο του Γενικού Διεθνούς Μεγ. Περιστηλίου τεκτόνων της Βασ. Αψίδος, όπου εκπροσωπήθηκαν τα Μεγ. Περιστήλια της Ευρώπης και της Αφρικής υπό την προεδρία των ετ. Edmund Harrison και Gerard Raiola.

Ο Έλληνας αντιπρόσωπος ετ. Γ. Μπινιάρης μετέφερε τους χαιρετισμούς του Μεγ. Προκαθ. ετ. Γ. Βασιλογεώργη, ο οποίος εξέφρασε τις ευχαριστίες του προς το Διεθνές Μέγ. Περιστήλιο για την πολυδιάστατη βοήθεια στην υποθήση της Κύπρου.

Την 23^η-24^η Μαΐου 2014 διοργανώθηκε στο Βουκουρέστι "Εβδομάδα Υόρκης" από το θυγατρικό της Ελλάδος Μέγ. Περιστήλιο της Ρουμανίας, το Μέγ. Συμβ. του Κρυπτικού Τεκτονισμού και το Μέγ. Διοικητήριο της Ρουμανίας. Η Ελλάδα αντιπροσωπεύτηκε από τον Μέγα Προκαθήμενο και Μέγ. Διδ. ετ. Γεώργιο Βασιλογεώργη και τον Μέγ. Γραμμ. ετ. Γεώργιο Μπινιάρη.

Μετά από διετή προσπάθεια των Κυπρίων και Ελλήνων παρεδόθη στην Λάρνακα ο προσωρινός Χάρτης λειτουργίας του Μεγ. Περιστηλίου της Κύπρου από τον ετ. Edmund Harrison και τον ετ. Gerard Raiola. Την Ελλάδα εκπροσώπησαν οι ετ. Γ. Μπινιάρης

και Δ. Νανούρης.

Την 10^η Απριλίου 2014 εξεδόθη ο οριστικός Χάρτης του Περιστευλίου "Ίππαρχος ο Ρόδιος" υπ' αρ. 37 Αν. Ρόδου. Την 30^η Σεπτεμβρίου 2014 λειτουργούν τριάντα Περιστεύλια και ένα Περιστεύλιο με προσωρινό Χάρτη.

Οι αποβιώσαντες ετ. είναι οι ακόλουθοι: Αντίοχος Κωνσταντίνος, «Κηειδόλιθος», Γιούλης Γεώργιος, «Σολομών», Γκιτάκος Κωνσταντίνος, «Ελευσίς», Δασκαλόπουλος Δημήτριος, «Δωδωναία Αψίς», Δεληκάρης Γεώργιος, «Κεραμεικός», Δήμου Γεράσιμος, «Προμηθεύς Πυρφόρος», Δούμης Ανδρέας, «Πλάτων», Καραγκουνάκης Γεώργιος, «Όλυμπος», Καρκαντζός Βασίλειος, «Προμηθεύς Πυρφόρος», Κοσσυφάκης Ιωάννης, «Μακρά Τείχη», Κουτουρίσης Ελευθέριος, «Επίκουρος», Κωτούλης Δημήτριος, «Όλυμπος», Λαμπρόπουλος Παναγιώτης, «Ηράκλειτος», Μαστρομανώλης Παντελής, «Επίκουρος», Μελλάκης Ανθέμιος, «Νίκος Καζαντζάκης», Μπενάκης Κωνσταντίνος, «Γοργώπις Αθηνά», Παπακυριάκου Δημήτριος, «Επίκουρος», Παπακώστας Σωτήριος, «Κεραμεικός», Σαμούτ-Μπατίστας Φώτιος, «Πάτρα», Φραντζής Κωνσταντίνος, «Νικηφόρος Φωκάς», Φωτόπουλος Αργύριος, «Ελευσίς».

Λειτουργούν τα ακόλουθα περιστεύλια: Ελευσίς υπ' αρ. 1, Αθήνα, Δωδωναία Αψίς υπ' αρ. 2, Ιωάν-

να, Βεργίνα υπ' αρ. 3, Αθήνα (αγγλόφωνο), Πλάτων υπ' αρ. 4, Αθήνα, Ξάνθος Φιλικός υπ' αρ. 5, Αθήνα, Ερεχθείον υπ' αρ. 6, Αθήνα, Επίκουρος υπ' αρ. 7, Αθήνα, Κεραμεικός υπ' αρ. 8, Αθήνα, Ηράκλειτος υπ' αρ. 9, Αθήνα, Δημόκριτος υπ' αρ. 10, Αθήνα, Περσεφόνη υπ' αρ. 11, Ελευσίνα, Λεύκιππος υπ' αρ. 12, Αθήνα, Μακρά Τείχη υπ' αρ. 13, Πειραιάς, Δίον υπ' αρ. 14, Θεσσαλονίκη, Ζάκυνθος υπ' αρ. 15, Ζάκυνθος, Πάτρα υπ' αρ. 16, Πάτρα, Θεσσαλονίκη υπ' αρ. 18, Θεσσαλονίκη, Αρχαία και Ιερά πόλις των Φιλίππων υπ' αρ. 19, Καβάλλα, Ορφεύς υπ' αρ. 20, Κομοτηνή, Κοινόν Θεσσαλών υπ' αρ. 23, Λάρισα, Ανδρέας Κάλβος υπ' αρ. 24, Κέρκυρα, Νίκος Καζαντζάκης υπ' αρ. 25, Ηράκλειο, Γοργώπις Αθηνά υπ' αρ. 26, Αθηνά, Κηειδόλιθος υπ' αρ. 27, Κηφισιά, Προμηθεύς Πυρφόρος υπ' αρ. 29, Αθήνα, Νικηφόρος Φωκάς υπ' αρ. 30, Θεσσαλονίκη, Κυναίγειρος υπ' αρ. 33, Ελευσίνα, Αρκαδία υπ' αρ. 35, Τρίπολις, Σολομών υπ' αρ. 36, Αθήνα, Ίππαρχος ο Ρόδιος υπ' αρ. 37, Ρόδος, Ίακχος υπ' αρ. 38, Ελευσίνα.

Την 17^η Ιαν. 2014 εκδόθηκε ο προσωρινός Χάρτης λειτουργίας Συμβ. Κρυπ. Τεκτ. στην Ρόδο με την επωνυμία "Τελλινίς" και την 02.05.2014 έγινε η εγκατάσταση του Συμβ. Αξιωμ.

Την 16^η Ιουνίου 2014 χορηγήθηκε οριστικός Χάρτης του Συμβ. Κρυπ. Τεκτ. με την επωνυμία "Διονύσιος

ο Αρεοπαγίτης" υπ' αρ. 28 Αθηνών (εγκαθίδρυση 26 Σεπτ. 2014) και "Υπατία" υπ' αρ. 29 Αθηνών.

Την 12^η Μαΐου 2014 εγκαθιδρύθηκε το Μέγ. Συμβ. του Κρυπ. Τεκτ. στην Λάρνακα που απαρτίζεται από τα Συμβ. "Αστάρτη", "Αρσινόη", "Κωνσταντία" από τον Μέγ. Διδ. ετ. Lawrence Weaver και τον Μέγ. Διδ. ετ. Γ. Ίβο.

Λειτουργούν τα εξής Συμβ. Κρυπ. Τεκτ.: Πηλούτων υπ' αρ. 1, Αθήνα, Δωδωναία Κρύπτη υπ' αρ. 2, Ιωάννινα, Αχερουσία υπ' αρ. 3, Αθήνα (αγγλόφωνο), Πλωτίνος υπ' αρ. 4, Αθήνα, Ωρίων υπ' αρ. 5, Αθήνα, Τειρεσίας υπ' αρ. 6, Αθήνα, Αστυ-

άναξ υπ' αρ. 7, Αθήνα, Κέρβερος υπ' αρ. 8, Αθήνα, Κάστωρ υπ' αρ. 9, Αθήνα, Πολυδεύκης υπ' αρ. 10, Αθήνα, Ευρυδίκη υπ' αρ. 11, Ελευσίνα, Οδυσσεύς υπ' αρ. 12, Αθήνα, Κάλλιας υπ' αρ. 13, Πειραιάς, Κασσανδρος υπ' αρ. 14, Θεσσαλονίκη, Αχαιός υπ' αρ. 16, Πάτρα, Θεσεύς υπ' αρ. 18, Θεσσαλονίκη, Ήφαιστος υπ' αρ. 19, Καβάλλα, Ιερουσαλήμ υπ' αρ. 20, Κηφισιά, Κουρήτες υπ' αρ. 21, Ηράκλειο, Ιλιεία Αθηνά υπ' αρ. 22, Αθήνα, Ορφική Κρύπτη υπ' αρ. 24, Κομοτηνή, Μανουήλ Κομνηνός υπ' αρ. 25, Θεσσαλονίκη, Σπυρίδων Κρητικός υπ' αρ. 26, Κέρκυρα.

Κοινή συνεδρία (15.05.2015) των Στ. Ηράκλειτος και Ρήγας Φεραίος υπ' αρ. 24 Βουκουρεστίου

Η Στ. Ηράκλειτος υπ' αρ. 118 Αν. Αθηνών οργάνωσε κοινή συνεδρία με την ελληνόφωνη Στ. Ρήγας Φεραίος του Βουκουρεστίου, που λειτουργεί υπό την αιγίδα της Εθνικής Μεγ. Στ. της Ρουμανίας. Στην αποστολή συμμετείχαν 14 μέλη της Στ. Ηράκλειτος με τον πρ. Σεβ. αδ. Αλ. Σιμχά, τον πρ. Μεγ. Επιθ. αδ. Παν. Κανατούλα και τον Μεγ. Επιθ. αδ. Χρ. Ευαγγέλου. Ομιλητής ήταν ο αδ. της Στ. Ρήγας Φεραίος Ιωάννης Αθερίδης με θέμα: «Διαβάζο-

ντας τον Ηράκλειτο» και ο Σεβ. αδ. Παύλος Μάγκουρας, που παρέθεσε τεκτονικές προσεγγίσεις του θουρίου και του έργου του εθνομάρτυρος Ρήγα Φεραίου. Αντηλήλαγχαν αναμνηστικά δώρα, ακολούθησε ποτήριο αγάπης ενώ ο Σεβ. αδ. Ιω. Φούμης παρεκάλεσε την αντιπροσωπεία της Στ. Ηράκλειτος να μεταφέρει την αγάπη και την ευγνωμοσύνη της Στ. Ρήγας Φεραίος προς τον Μεγ. Διδ. και τα μέλη του Συμβουλίου της Μεγ. Στ. της Ελλάδος.

Ο Τεκτονισμός στον Αραβικό κόσμο

Νίκος Νικταρίδης

Ο γνωστός μελετητής και συγγραφέας αδ. Νίκος Νικταρίδης συνέθεσε μελέτη για την παρουσία του Τεκτονισμού στον Αραβικό κόσμο. Στο εισαγωγικό σημείωμα υπογραμμίζει μεταξύ άλλων «Ο Τεκτονισμός στις αραβικές χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, παρότι οι απαρχές του βρίσκονται τις περισσότερες φορές πριν την επίσημη καθιέρωση των αποικιών με τη μορφή εντολής και την εγκαθίδρυση κατ' ουσία ενός ξένου προτεκτοράτου σ' αυτές, φαίνεται μέσα από τη ιστορική του πορεία πως είναι συνυφασμένος με τη δυτική αποικιοκρατία, αφού κυρίως μέσα στα χρονικά πλαίσια της παρουσιάζει ιδιαίτερη άνθηση, ενώ πολλές φορές δεν κατορθώνει να μην αποτελέσει και φορέα πολιτικής ιδεολογίας της κυρίαρχης δυτικής δύναμης, αντίθετα με τις ξεκάθαρες επιταγές του περί μη εμπλοκής σε θρησκευτικές και πολιτικές συζητήσεις.

Από την άλλη, ο αραβικός εθνικισμός, τα ίχνη του οποίου ανιχνεύονται ήδη από το 1860, μπορεί να οδήγησε σε κινήσεις όπως τα Συνέδρια των Στοών της επονομαζόμενης Μεγάλης Ανατολής της Βορείου Αφρικής που δημιουργήθηκε απ' ότι υποθέτουμε γύρω στα 1923, αφού το 4^ο Συνέδριο έλαβε χώρα

Στοά Νέα Μέμφις υπ' αρ. 186 εν αν. Καΐρου, 1932

Επιστολόχαρτο της Στ. Ίσις υπ' αρ. 23

στο Αλγέρι το 1927, αλλή οι κινήσεις αυτές γίνονται ακόμη στα πλαίσια "ελέγχου" της δυτικής αποικιοκρατίας. Ένα παρόμοιο συνέδριο με τη συμμετοχή 21 Στοών της περιοχής πραγματοποιήθηκε το 1950 στο Telemce με τα ίδια χαρακτηριστικά, υπό την αιγίδα της Μεγάλης Αραβικής Ανατολής που ιδρύθηκε την ίδια χρονιά στο Λίβανο. Αυτής ακριβώς της Μεγάλης Ανατολής θεωρείται παιδί και η σχηματισθείσα το 2010 στο Παρίσι Οικουμενική Μεγάλη Αραβική Ανατολή (περισσότερο με τη μορφή ενός παγκοσμίου τεκτονικού forum), η οποία, στον αντίποδα του αραβικού εθνικισμού, όπως εκείνος κυρίως σχηματοποιήθηκε από τον Νάσσερ με την ένωση το 1953 της Αιγύπτου με τη Συρία, δεν επικεντρώνεται σε φυλετικά χαρακτηριστικά, αλλή σε θρησκευτικά, με τη διακήρυξη συνύπαρξης στους κόλπους της Χριστιανών, Εβραίων και Μουσουλμάνων.

Στην περίοδο του λεγόμενου "αποικιακού τεκτονισμού" η πλειοψηφία των Στοών απετείλει από τέκτονες διαφόρων θρησκευμάτων, με σαφώς όμως λιγότερους Μουσουλμάνους στα πρώτα κυρίως χρόνια ή τη συμμετοχή μονάχα υψηλόβαθμων Αράβων αξιωματούχων, αλλή κυρίως ξένων υπηκόων ή προστατευμένων από ξένες δυνάμεις. Τεκτονισμός που όμως έτσι βρέθηκε στην αντίπερα "εχθρική" όχθη με την άνοδο του αραβικού εθνικισμού κατά την εποχή της αποαποικιοποίησης τις δεκαετίες του '60 και του '70 και κυρίως με την ακολουθούμενη άνοδο του ισλαμισμού ως κύριου

Διάσημο της αλεξανδρινής Στοάς Άτλας υπ' αρ. 184

Το έμβλημα της καιρικής Στοάς Idris n. 43

Έμβλημα της αραβικής αλεξανδρινής Στοάς Al Wafa n. 356

Συνεδρίαση της Μεγάλης Στοάς της Συρίας μετά το 1936. Τέταρτος από δεξιά ο πρωθυπουργός Jamil Mardam Bey (1946-1948), δίπλα στον γενικό γραμματέα της κυβέρνησης Hanna Malek και τον πρωθυπουργό Ata al Ayyubi (1936-1943).

Αρμενική καιρινή Στοά Ani n. 384, 1959.

Γαλλική καιρινή Στοά Victor Hugo n 230, 1958.

μοχλού κοινωνικο-πολιτικής εξουσίας στις ανεξάρτητες πλέον χώρες της περιοχής. Και είναι ακριβώς η διακήρυξη απ' τη μεριά των μουσουλμάνων θρησκευτικών ταγών πως ο Τεκτονισμός δεν συνάδει με την ισλαμική θρησκεία, που οδήγησε όχι μόνο στην παύση λειτουργίας των Στοών, ακόμη κι όταν η πλειοψηφία των μελών τους ήταν πλέον μουσουλμάνοι, αλλά και στην απαγόρευση του σε όλες σχεδόν τις αραβικές χώρες».

Ο συγγραφέας ερευνά την περίπτωση της Αιγύπτου, όπου ο τεκτονισμός εισάγεται από τα στρατεύματα του Ναπολέοντα το 1799 με την ίδρυση της στ. Ίσις, την εμφάνιση της Μεγ. Ανατολής της Γαλλίας 1802-1806, που ιδρύει Στ., την δράση των Ιταλών, την ίδρυση της Στ. Al

Στοά Ελευθερία υπ' αρ. 249 εν Av. Καΐρου, 11.01.1946.

Ahram και της Μεγ. Ανατολής της Αιγύπτου (1864) και της Εθνικής Μεγ. Στ. της Αιγύπτου που διοικούσε τους τρεις πρώτους βαθμούς.

Παρατίθενται στοιχεία για την Αλγερία (εμφάνιση του Τεκτονισμού το 1831 υπό την εποπτεία της γαλλικής Μεγ. Ανατολής) τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Ιορδανία, το Ιράκ (ιδρύονται Στ. το 1917 από τα αγγλικά στρατεύματα που λειτουργούν μέχρι το 1965), το Κουβέιτ, τον Λίβανο (η πρώτη Στοά ιδρύεται το 1862 στην Βηρυττό, η Μεγ. Ανατολή της Γαλλίας ιδρύει το 1869 Στοά, που λειτουργεί στα αραβικά, ενώ μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο συγκροτείται περιφερειακή Μεγ. Στοά, ενώ σήμερα υπό την αιγίδα της Μεγ. Στ. της Σκωτίας και της Περιφερειακής Μεγ. Στ. του Λιβάνου λειτουργούν 6 Στοές), στην Λιβύη, το Μαρόκο, το Μπαχρέιν, την Παλαιστίνη, την Σαουδική Αραβία, το Σουδάν, την Συρία, την Τυνησία, την Υεμένη. ■

Ο Λόρδος Kitchener πρώτος Περιφερειακός Μεγάλος Διδάσκαλος της Περιφερειακής Μεγάλης Στοάς της Αιγύπτου και του Σουδάν.

Μαστρομανώλης Παντελής

(1928 - 2014)

Γεννήθηκε στην Χίο στις 04.07.1928, σπούδασε Διοίκηση Επιχειρήσεων και Δημόσιες Σχέσεις στην Αγγλία. Διευθυντικό στέλεχος της πολυεθνικής Unilever International για 35 χρόνια στην Αγγλία, την Δυτ. Αφρική και την Ελλάδα.

Εισήλθε στην Στ. Αδελφοποίησης στις 22.03.1966, ετ. έγινε την 23.05.1967 και διδ. στις 30.05.1968. Σεβ. κατά την περίοδο 1981-1983, κοσμήτωρ της Μεγ. Στ. (18.03.2009), επίτιμο μέλος πολλών Στ., τιμήθηκε από την Μεγ. Στ. της Ρουμανίας και της Πορτογαλίας.

Ασχολήθηκε με τον Περιστευλιακό Τεκτονισμό επί πολλά έτη, αναδειχθείς αναπληρωτής Γενικός Μέγας Προκαθ. για την Ευρώπη του Διεθνούς Μεγάλου Περιστευλίου των τεκτόνων της Βασ. Αψίδος. Επίτιμο μέλος πολλών Μεγάλων Περιστευλίων (Μονακό, Πορτογαλίας, Αθηνών, Ιταλίας, Γερμανίας). Έλαβε πλήθος διακρίσεων. Στον Κρυπτικό Τεκτ. ανεδείχθη επιτ. Μεγ. Διδ. (2007) και Γενικός Μέγας Πρέσβυς του Διεθνούς Μεγ. Συμβουλίου του Κρυπτικού για την Ελλάδα, ενώ στον Ιπποτικό ανεδείχθη Μεγ. Διδ. (1994-96 και επίτιμος Μεγ. Διδ. το 2007).

Συνέβαλε στην αναγνώριση του Μεγ. Περιστευλίου των τεκτόνων της Βασ. Αψίδας, του Κρυπτικού Τεκτονισμού και του Μεγ. Στρατοπέδου των Ιπποτών για την Ελλάδα. Την 23 Ιανουαρίου 2013 ο Μεγ. Διδ. αδ. Νικ. Βουργίδης του απένειμε το μετάλλιο της Μεγ. Στ. της Ελλάδος για τις υπηρεσίες του.

Τον αδ. αποχαιρέτησε ο ενδ. αδ. Β' Μεγ. Επ. Γ. Ματσόπουλος, ο οποίος ανεφέρθη στην προσωπικότητα και την προσφορά του στην αδελφότητα. ■

Μακρής Νικόλαος

(23.10.1936 – 17.04.2015)

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Φοίτησε στο Αμερικανικό Κολλέγιο Αθηνών, σπούδασε φυσικός και μετεκπαιδεύτηκε στην Αμερική σε παιδαγωγικά θέματα. Σταδιοδρόμησε στο Αμερικανικό Κολλέγιο, όπου δίδαξε επί σειρά ετών αναδειχθείς σε διευθυντή Λυκείου. Διετέλεσε σύμβουλος του υπουργού παιδείας κ. Γ. Σουφλιά.

Στον Τεκτονισμό εισήλθε στην Στ. Σκενδέρμπεης την 04.03.1966, ετ. έγινε την 21.04.1967 και διδ. την 20.04.1968. Διετέλεσε Σεβ. της Στ. Σκενδέρμπεης, εξέδωσε υποδειγματικό ηεύκωμα της μακράς ιστορίας της, κοσμήτορας και εξελέγη Μέλος του Συμβ. της Μεγ. Στ. 2004-2013. ■

Τσαντίλας Μελέτης

(01.06.1920 – 12.10.2014)

Ο αδ. Μελέτης Τσαντίλας διαπρεπής λόγιος, ασχολήθηκε με την φιλοσοφία και δημοσίευσε πολλά άρθρα και ποιήματα. Ασχολήθηκε με τα κοινά και διετέλεσε δήμαρχος Μάνδρας.

Στον Τεκτονισμό εισήλθε την 10.04.1989 στην Στ. Δημήτρη Ελευσίνας, ετ. έγινε την 22.10.1990 και διδ. την 18.11.1991. Έγινε Σεβ. της Στ. Δημήτρη κατά την περίοδο 1999-2001, έχοντας την χαρά να εγκαινιάσει με τον τότε Μεγ. Διδ. αδ. Σάββα Βαφειιάδη το Τεκτονικό Μέγαρο Ελευσίνας.

Κοσμ. της Μεγ. Στ., συμμετείχε ενεργώς και βοηθούσε την λειτουργία όλων των Στ. της Ελευσίνας, παρίστατο σε όλες τις συνεδρίες και παρενέβαινε με τον ευγενικό του τρόπο στο πνευματικό έργο. Εξέδωσε τα τεκτονικά του κείμενα με τίτλο «Ομιλίες», όπου κατέθεσε μικρό μέρος της γενικότερης συνεισφοράς του. ■

